

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
Наукова бібліотека

ЮРИДИЧНИЙ РЕФЕРАТИВНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1–2, 2009

Виходить 4 рази на рік

Заснований у 2003 році

РУБРИКИ ВИДАННЯ

- 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень*
- 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право*
- 12.00.03 Цивільне право та цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право*
- 12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право*
- 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення*
- 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право*
- 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право*
- 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право*
- 12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність*
- 12.00.10 Судовустрій; прокуратура та адвокатура*
- 12.00.11 Міжнародне право*
- 12.00.12 Філософія права*

Містить реферати та анотації видань книг, монографій, навчальних посібників, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, періодичних видань та ін., що відповідають навчальному та науковому плану діяльності вищого навчального закладу юридичного профілю.

Розрахований на науковців, викладачів та студентів юридичних вузів та юридичних факультетів, фахівців у галузі держави та права.

Засновник: Одеська національна юридична академія (ОШОА)

Редакційна колегія:

С. В. Ківалов, д-р юрид. наук, проф., акад. АПІ України (*головний редактор*);
Ю. М. Оборотов, д-р юрид. наук, проф. (*заступник головного редактора*);
О. К. Вишняков, д-р юрид. наук, проф.;
Є. В. Додін, д-р юрид. наук, проф.;
О. А. Івакін, д-р філос. наук, проф.;
Л. І. Кормич, д-р іст. наук, проф., акад. УАПН;
М. П. Орзіх, д-р юрид. наук, проф., акад. АПрІІ України;
О. П. Подцерковний, д-р юрид. наук, проф.;
М. М. Солодучіна, директор Наукової бібліотеки ОНЮА;
В. О. Туляков, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Харитонов, д-р юрид. наук, проф.;
Г. І. Чанишева, д-р юрид. наук, проф.

Укладачі співробітники бібліотеки:

Т. М. Стефанчишена, зав. інформ.-бібліогр. від.;
С. І. Єленич, голов. бібліограф;
Л. В. Березюк, зав. сектора — 12.00.02, 12.00.03, 12.00.05, 12.00.06;
Т. Ю. Іванійчук, пров. бібліограф — 12.00.04, 12.00.07, 12.00.12;
О. М. Кожевникова, бібліограф І кат. — 12.00.09, 12.00.10, 12.00.11;
Н. О. Красницька, пров. бібліотекар — 12.00.02, 12.00.03, 12.00.05, 12.00.06;
С. М. Мельник, пров. бібліотекар — 12.00.01, 12.00.08;
В. І. Радченко, голов. бібліотекар;
А. В. Ракул, зав. сектора каталогів

Автори рефератів:

асистент *В. К. Волошина*; к.ю.н., ст. викладач *І. В. Гловюк*;
пров. бібліограф *Т. Ю. Іванійчук*; бібліограф І кат. *О. М. Кожевникова*;
асистент *А. В. Підгородинська*; асистент *В. Г. Пожар*;
аспірант *О. Л. Сенатор*; асистент *М. М. Стоянов*; асистент *Д. В. Шилін*

Технічний редактор

Т. В. Іванова

Адреса редакції: 65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2.
Телефони (0482) 63-34-04, (048) 719-88-01, 719-88-29, 32-25-10
Факс: (482) 63-97-64
www.nla.od.ua
E-mail: library@nla.od.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 8169 від 28.11.2003 р.
Підписний індекс у Каталозі періодичних видань України № 09812

ПЕРЕДМОВА

Одеська національна юридична академія — сучасний вищий навчальний заклад у галузі юридичної освіти і науки України, в діяльності якого органічно поєднуються найвищі досягнення національної вищої школи України з прогресивними тенденціями світової правової освіти.

З перших років свого існування академія стала провідним науково-дослідним закладом. Наукова діяльність Одеської національної юридичної академії здійснюється за основними та пріоритетними напрямками розвитку науки, яка є своєрідною рушійною силою соціально-політичних та соціально-економічних перетворень, спрямованих на подальший розвиток сучасної Української держави.

Ефективність та комплексність здійснення наукової діяльності багато в чому залежить від інформованості спеціалістів з усіх питань юридичної науки. З метою розвитку освіти, підвищення інформованості з питань державотворчої та правотворчої діяльності та визначення місцезнаходження джерел інформації з цих питань з 2003 року вперше в Україні почав видаватися спеціалізований юридичний реферативний журнал, засновник якого — Одеська національна юридична академія.

«Юридичний реферативний журнал» є інформаційним періодичним виданням у сфері юриспруденції, метою якого є оперативне інформування юридичного загалу про зміст навчальних, наукових та періодичних видань, що надійшли до фондів наукової бібліотеки Одеської національної юридичної академії.

У його підготовці беруть участь науково-педагогічний колектив та співробітники наукової бібліотеки академії.

У даному випуску проаналізовані матеріали, які опубліковані у 2008—2009 роках та зберігаються у фондах бібліотеки академії.

Реферати та анотації, що ввійшли до журналу, мають аналітичний бібліографічний опис джерела інформації. Кожному запису присвоюється номер, який включає такі елементи: шифр спеціальності, номер журналу, рік видання та порядковий номер запису.

Матеріали розміщені відповідно до переліку юридичних спеціальностей. Даний номер містить інформацію з усіх дванадцяти спеціальностей.

Допоміжний апарат видання складається з переліку використаних періодичних видань, покажчика імен та переліку скорочень.

Видання «Юридичного реферативного журналу» в Одеській національній юридичній академії, насамперед, свідчить про те, що наша бібліотека на сьогоднішній день є дійсно науковою бібліотекою за змістом здійснюваної багатогранної діяльності, пов'язаної як з комплектуванням фондів, так і з інформуванням читачів з питань юридичної науки і практики.

Помітно, що з виходом кожного нового номера реферативного журналу анотації і реферати все глибше відображають зміст книг, статей, авторефератів. Сподіваюсь, що користувачі нашої бібліотеки не тільки будуть частіше звертатися до реферативних видань, а й стануть авторами рефератів, що публікуються в цьому виданні.

Сергій КІВАЛОВ,

*доктор юридичних наук, професор,
академік АПН України, президент
Одеської національної юридичної академії,
голова Комітету Верховної Ради України
з питань правосуддя*

12.00.01 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Книги

01.01-02.09.1.

340.12(075.8) Гусарев С. Д. Теорія права і держави: навч. посіб. / С. Д. Гусарев, А. Ю. Олійник, О. Л. Слісаренко. К.: Правова єдність, 2008. 270 с.

Вміщено основні поняття з курсу теорії права і держави, які в цілому відображають структуру, обсяги і методику викладання навчальної дисципліни у коледжах, інститутах та юридичних факультетах навчальних закладів України. Деякі визначення, класифікації та послідовності компонування матеріалу мають дискусійний характер. Зміст посібника поділений на одинадцять модулів. Запропоновано тестові завдання, завдання для індивідуальної перевірки знань і для самостійної роботи.

01.01-02.09.2.

340.132(477) Крижанівський А. Ф. Правовий порядок в Україні: витоки, концептуальні засади, інфраструктура: монографія / Анатолій Федорович Крижанівський. О.: Фенікс, 2009. 504 с.

Розглянуто одну із гостро актуальних, теоретично і практично значущих проблем вітчизняної юриспруденції формування правового порядку в суверенній Україні. Викладено основні результати дослідницьких студій становлення і теоретичних основ правового порядку в Україні, що віддзеркаляють широкий історичний, духовний та інтелектуальний контекст функціонування правової сфери, на фоні і у середовищі якої «гойдалася колыска» нелінійного розвитку українського правового досвіду. Основу авторської теоретико-правової концепції сучасного правового порядку в Україні складають: подолання позитивістської парадигми праворозуміння, наслідком якої є етатизація сфери правового впорядкування суспільної життєдіяльності; «переформування» усталеного у вітчизняному правознавстві співвідношення правового порядку і законності, правових відносин та правомірної поведінки; осмислення процесів формування правового порядку у координатах міжнародного, інтеграційного і національного правового розвитку та всієї інфраструктури соціальних, економічних, політичних і правових реалій буття України.

01.01-02.09.3.

340.13 Леони Б. Свобода и закон / Бруно Леони; под ред. А. Курьева; пер. с англ. В. Кошкина. — М.: ИРИСЭН, 2008. — 308 с. — (Право).

«Свобода и закон» — главное сочинение выдающегося итальянского юриста и обществен-

ного деятеля Бруно Леони, увидевшее свет в 1961 г. В этой книге автор утверждает, что главным препятствием для реализации принципа верховенства права является избыточное законодательство. На основе обзора римского права автор показывает, что, по мнению древних римлян, право представляло собой процесс открытия, а не набор официально принятых приказов. То есть исторически и традиционно «право» рассматривалось как нечто, открываемое судьями и юристами, не отождествлялось с тем, что создают и за что голосуют группы законодателей. Это то, что использовали частные стороны судебного процесса для урегулирования разногласий и конфликтов друг с другом, а не воля государства или некоторых групп людей, силой навязываемая остальной части общества. Автор демонстрирует близкие параллели между рынком и обычным правом, с одной стороны, и социализмом и законодательством с другой. Вторая книга, входящая в этот том, называется «Закон и политика» и состоит из нескольких лекций, прочитанных автором в 1960-х гг. В них он анализирует идеи, представленные Дунканом Блэком Бьюкененом и Гордоном Таллоком.

01.01-02.09.4.

340.12(477)(075.8) Основы держави і права України: підручник / за заг. ред. В. Л. Ордінського, В. К. Грущука, М. А. Мацька [та ін.]. К.: Знання, 2008. 583 с.

Розкрито поняття, ознаки, завдання, роль і функції держави та права, систему права, правові відносини, правопорушення і юридичну відповідальність. Висвітлено такі фундаментальні галузі права, як конституційне, адміністративне, цивільне, трудове, кримінальне, а також основи сімейного, фінансового, земельного й екологічного права та основи правового регулювання підприємницької діяльності з охоронення правоохоронної, судової та правозахисної діяльності. Окремий розділ присвячено конституційній, цивільній, господарській, адміністративній та кримінальній процесуальній діяльності й адміністративному судочинству.

01.01-02.09.5.

340.12 Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 1. Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України / за заг. ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина; АПРН України. Х.: Право, 2008. 726 с.

Видання присвячене історико-теоретичним та методологічним проблемам формування і розвитку національної правової системи України. Розкривається сучасний стан методології дослідження правової системи та держави, зокрема філософсько-правові підходи до праворозуміння,

ролі права як соціального явища, зміст принципу верховенства права. Висвітлюється історія формування та розвиток національної держави і права від часів Київської Русі до сучасності, розглядаються теоретичні проблеми розвитку правової системи України, окремі її елементи. Визначено місце національної правової системи України серед сімей правових систем сучасності.

01.01-02.09.6.

340.12(477) Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 2. Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка ; АПрН України. — Х. : Право, 2008. 574 с.

У виданні досліджуються проблеми вдосконалення конституційних засад правової системи України. Розглядаються особливості сучасного конституційного процесу, роль Конституції в удосконаленні правового регулювання суспільних відносин, її соціальна цінність, проблеми забезпечення стабільності конституційного ладу, захисту прав і свобод людини і громадянина, розвитку місцевого самоврядування. Пропонуються шляхи удосконалення правової регламентації статусу Конституційного Суду України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, прокуратури, інших державних контролюючих органів. Проведено системний аналіз проблем регулювання адміністративно-правових і фінансово-правових відносин.

01.01-02.09.7.

340.12(477) Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 3. Цивільно-правові науки. Приватне право / за заг. ред. Н. С. Кузнецової ; АПрН України. — Х. : Право, 2008. — 638 с.

Розкрито зміст цивільного права. Подано визначення предмета та метода цивільного права як самостійної галузі права. Дана характеристика сфери приватного права та з'ясовано теоретичні засади кодифікації. Значну увагу приділено дослідженню принципів договірного права та регулюванню корпоративних відносин, сімейним правовідносинам у сімейному та цивільному праві України, а також іншим галузям законодавства, зокрема житловому, трудовому, земельному.

01.01-02.09.8.

340.12(477) Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка ; АПрН України. — Х. : Право, 2008. 479 с.

Розкрито зміст аграрного та земельного права в правовій системі України. Висвітлено питання екологічного права та досліджено актуальні проблеми розвитку господарського права

у правовій системі України. Наведено порівняльно-правовий аналіз нормативно-правових актів вітчизняного законодавства та відповідних актів законодавства країн ЄС. Матеріали дослідження надані з урахуванням перспектив інноваційного розвитку економічних відносин в Україні.

01.01-02.09.9.

340.12(477) Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 5. Кримінально-правові науки. Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю в Україні / за заг. ред. В. В. Сташиса ; АПрН України. — Х. : Право, 2008. 839 с.

У комплексному міжгалузевому правовому дослідженні на підставі досягнень кримінально-правової, кримінально-процесуальної, кримінологічної наук та науки кримінально-виконавчого права висвітлено державну політику України у сфері запобігання злочинності та боротьби з нею. Проаналізовано відповідні наукові праці, сучасне законодавство, судову практику. Визначено найбільш актуальні та гострі проблеми сучасної політики боротьби зі злочинністю. Запропоновано шляхи їх урегулювання.

01.01-02.09.10.

340.131 Принципи верховенства права у діяльності держави та в адміністративному праві : монографія / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка ; відп. ред. В. Б. Авер'янов. — К. : Кокус-Ю, 2008. 314 с. (Принципи верховенства права: проблеми теорії та практики ; кн. 2).

Ця монографія є самостійною частиною колективного видання «Принципи верховенства права: проблеми теорії та практики» (у двох книгах), підготовленого зусиллями співробітників кількох відділів Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Розглядаються теоретичні і практичні проблеми наукового тлумачення принципу верховенства права та проблеми його реалізації в окремих сферах діяльності Української держави. Основна увага приділена напрямкам удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення ефективної реалізації принципу верховенства права відповідно до основних напрямків реформування публічної адміністрації в Україні.

01.01-02.09.11.

340.12(075.8) Серета Г. П. Проблеми теорії держави і права : навч. посіб. / Г. П. Серета, С. Г. Стеценко. — К. : КНТ, 2009. 183 с.

Навчальний посібник містить систематизоване викладення ключових тем навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права». Він підготовлений з урахуванням наявності у читачів знань стосовно базових засад теорії держави і права та опанування ними галузевих дисциплін. Посібник розроблений на основі сучасних тенденцій державотворення та з урахуванням змін політико-правової дійсності.

01.01-02.09.12.

340(477)(082) Сучасний вимір держави та права : зб. наук. пр. / за ред. В. І. Терентьева, О. В. Козаченка ; ОНЮА, Миколаїв. навч. центр. — Миколаїв : Іліон, 2008. — 504 с.

До збірника наукових праць увійшли матеріали, які були представлені у вигляді доповідей на пленарному і секційних засіданнях Міжнародної науково-практичної конференції «Четверті Прибузькі юридичні читання», що проходила 28–29 листопада 2008 р. у Миколаївському навчальному центрі ОНЮА. Проведення конференції і видання збірника здійснюється під гаслом святкування 10-річчя створення Миколаївського навчального центру Одеської національної юридичної академії та 15-річчя юридичної освіти на Миколаївщині. Автори наукових статей досліджують актуальні проблеми становлення і перспективи подальшого розвитку права і державотворення в умовах глобалізації соціального буття та необхідності реформування як всього механізму органів державної влади та системи права, так і окремих елементів.

01.01-02.09.13.

340.12(075.8) Теорія держави і права для підготовки до іспиту : навч. посіб. / за заг. ред. В. С. Шилінгова. К. : КНТ, 2008. 227 с.

Навчальний посібник підготовлений відповідно до навчальної програми з теорії держави і права для юридичних вузів. Він дасть змогу в максимально стислий термін систематизувати та конкретизувати знання, набуті в процесі навчання; сконцентрувати свою увагу на основних поняттях і категоріях, їх ознаках і особливостях, а також сформулювати приблизну структуру відповіді на можливі екзаменаційні питання. Наявність у навчальному посібнику тестових завдань дасть змогу самостійно перевірити рівень власних знань.

01.01-02.09.14.

347.44 Юдін З. М. Загальна теорія інтерпретації договору : монографія / Зореслав Михайлович Юдін. О. : Фенікс, 2008. 156 с.

Проведено комплексне загальнотеоретичне дослідження методології тлумачення права. Здійснено науковий аналіз способів, прийомів та правил тлумачення договору. Розглянуто теоретичні і процесуальні моделі інтерпретації договору, перевірку її на реалізуємість на прикладі цивільного і міжнародного договорів. Розроблено практичні рекомендації та положення з удосконалення інтерпретації договорів.

Автори реферати

01.01-02.09.15.

340.12 Богущкий П. П. Військове право у системі права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Богущкий Павло Петрович ; ОНЮА. — О., 2009. — 23 с.

Здійснено загальнотеоретичне юридичне до-

слідження комплексної галузі у системі українського права військового права. Концепт військового права ґрунтується на інституціональній та функціональній характеристиці системи українського права та її компонентів, головним із яких є галузь права. Проаналізовано види галузей права з визначенням їх приватно-публічної та матеріально-процесуальної природи. Обґрунтовано висновок про правовий режим як формуючу основу сутнісних ознак галузей права, як доктринальну категорію, яка визначає інституціонально-функціональну природу правової матерії, змістовно поєднує предмет, метод та мету правового регулювання, виконуючи визначальну роль у побудові системи права, правовстановленні та правореалізації. Зазначено, що військове право, маючи власну систему юридичних джерел, формується як комплексна галузь права за рахунок особливостей правового режиму і зазнає у цьому постійного впливу публічних галузей права.

01.01-02.09.16.

340.12 Долматов І. В. Просторове буття сучасної держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Долматов Іван Володимирович ; ОНЮА. О., 2009. 22 с.

Вперше у вітчизняному правознавстві комплексно досліджено проблеми просторового буття держави шляхом об'єднання питань поняття державної території та її правових властивостей. Надано геополітичну оцінку території як стратегічного потенціалу держави, аналіз просторової організації державної влади сучасного суспільства. Наведено тенденції регіоналізації й централізації у справі вдосконалювання державного устрою України. Сформульовано визначення державного простору, що обумовлюються не тільки державною, але й всією сукупністю державних подій, що розгортаються у відносинах з прикордонними (суміжними) державами. Розглянуто проблему виникнення «віртуальних держав» і показано, що відсутність у них території як елемента організації є основним запереченням проти визнання їх державними утвореннями й суб'єктами міжнародного права. Удосконалено класифікацію різновидів державної території шляхом виділення фактичної території й квазітериторії. Зазначено, що кордон пов'язаний з усіма трьома основними елементами держави територією, народом і владою. Визначено принципи нового підходу до вивчення кордонів. Одержали подальшого розвитку ідеї про взаємозв'язок території й національної самосвідомості, що виражається у формулі «територіальна свідомість», а також ідея про необхідність реформування територіального устрою України.

01.01-02.09.17.

340.11 Заморська Л. І. Відносно визначення норми права: поняття, структура, функції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Заморська Любов Ігорівна ; ОНЮА. О., 2009. 19 с.

Здійснено комплексне теоретико-правове

дослідження відносно визначених норм права як особливого специфічного різновиду правових норм. Сформульовано та визначено їх основні функції, що реалізуються за допомогою юридичних фактів як напрями впливу на учасників конкретних правовідносин з метою їх упорядкування та регулювання. Для більш чіткого формулювання цієї категорії у сучасній теорії права особливу увагу звернено на поняття та особливості відносно визначених норм права у фундаментальних галузях права, таких як конституційне, кримінальне та цивільне, а також адміністративне та трудове право.

01.01-02.09.18.

340.132(477) Крижанівський А. Ф. Правопорядок суверенної України: становлення та тенденції розвитку (загальнотеоретичне дослідження) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Крижанівський Анатолій Федорович ; ОНЮА. О., 2009. 40 с.

Досліджено ідейно-духовні витoki сучасного правового порядку: антична епоха, середні віки, модерна доба та зародження інтегративного розуміння правового порядку у вітчизняній правовій думці кінця XIX на початку XX ст. До осягнення природи правового порядку залучаються феноменологічний, герменевтичний, антропологічний, синергетичний підходи, що уможливають виявлення нових сторін і властивостей цього феномена. Розкрито образ, цінність порядку, категорія «сучасний правовий порядок», властивості правового порядку як особистісного і суспільного блага, його співвідношення з основними категоріями теорії права. Охарактеризовано різновиди правових порядків та здійснено їхню типологізацію. Проаналізовано соціальні потенціали правового порядку у суверенній Україні та тенденції сучасного його розвитку (вплив міжнародного та інтегративних правових порядків, антропологізація, посилення ролі правової культури і правового менталітету, інституціоналізація, «політизація» та актуалізація його доктринального супроводження).

01.01-02.09.19.

340.112 Мамченко Н. В. Дуалізм природного і позитивного права як синтез цілей правової системи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Мамченко Неллі Володимирівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 19 с.

Обґрунтовано положення щодо проблеми дуалізму і синтезу цілей природного і позитивного права, що має важливе значення для розвитку сучасної теорії права. Вся відома нам історія права була процесом не стільки дивергенції (розбіжності), скільки постійної конвергенції (зближення) основних цілей природного і позитивного права, спрямованої на їх синтез. Зазначено, що досі немає теоретичного пояснення того, яким чином в умовах дуалізму природного і позитивного права відбувається синтез їх цілей. Наголошено, що механізм такого синтезу з'ясується завдяки введенню поняття конти-

нууму (неперервності) справедливості специфічної цілісності, яка складається із права, моралі і моральності.

01.01-02.09.20.

340.13 Мінченко О. В. Особливості здійснення юридичної відповідальності в умовах германської правової сім'ї : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Мінченко Ольга Василівна ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2009. — 20 с.

Досліджено теоретичні і практичні проблеми освітньої та практичної юридичної діяльності в країнах германської правової сім'ї: в Австрії, ФРН та Швейцарії, а також зроблено порівняльний аналіз з Україною з метою творчого використання кращих зарубіжних здобутків у вітчизняній освітній та практичній юридичній діяльності. Розглянуто теоретичні питання юридичної діяльності в країнах германського кола. Проведено аналіз особливостей юридичної освіти та поліцейської підготовки в Австрії, ФРН та Швейцарії. Проаналізовано практичну юридичну діяльність представлених країн. Сформульовано конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення юридичної освіти та юридичної практики в Україні з метою вдосконалення юридичної освіти в Україні і забезпечення правової охорони та захисту громадян України.

01.01-02.09.21.

340.13/14 Пархоменко Н. М. Джерела права: теоретико-методологічні засади : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Пархоменко Наталія Миколаївна ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. 32 с.

Досліджено теоретико-методологічні засади джерел права. Визначено понятійно-категоріальний апарат теорії джерел права, який включає: методологію, поняття: «джерело права», «форма права», «система права», «функції джерел права», «ознаки джерел права», «класифікація джерел права». З'ясовано поняття джерел права у контексті класичних та сучасних концепцій праворозуміння. Удосконалено положення щодо співвідношення понять «правова форма», «форма права» та «джерело права» та визначено поняття «джерело права» у формально-юридичному розумінні. Проаналізовано зміст впливу глобалізаційних процесів на правову сферу, розвиток систем джерел права різних правових сімей, аспекти інтеграції цих систем та напрями розвитку системи джерел права України на сучасному етапі, виходячи з аналізу її сучасного стану.

01.01-02.09.22.

340.11 Подорожна Т. С. Законодавчі дефініції: поняття, структура, функції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Подорожна Тетяна Станіславівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 20 с.

Здійснено комплексне теоретико-правове дослідження законодавчих дефініцій, їхньої при-

роди, логіко-структурних закономірностей, а також особливостей у процесі інтерпретації права. При розгляді функцій законодавчих дефініцій особлива увага звертається на те, що на відміну від більшої частини самостійних регулятивних і охоронних приписів, які містяться у законодавстві, законодавчі дефініції, безпосередньо нічого не регулюють і не охороняють, вони спрямовані на розмежування, розрізнення та ідентифікацію понять. Проаналізовано особливості законодавчих дефініцій та їх співвідношення з нормами права. Окремій теоретичній розробці піддається проблема тлумачення норм права за допомогою законодавчих дефініцій. Зазначається, що законодавчі дефініції є способом тлумачення, яке здійснюється законодавцем.

01.01-02.09.23.

340.12:340.5 Янчук Н. Д. Правове забезпечення концепції сталого розвитку сучасної держави: теоретико-компаративістський аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Янчук Наталія Дмитрівна; ОНЮА. — О., 2009. 20 с.

Вперше у вітчизняній юриспруденції комплексно досліджено загальнотеоретичні та компаративістські аспекти правового забезпечення концепції сталого розвитку сучасної держави. Обґрунтовано необхідність підвищення ролі права у забезпеченні сталого розвитку як важливого засобу впливу на процеси сталості. Визначено проблеми правового забезпечення та реалізації принципів концепції сталого розвитку в національній правовій системі України. Здійснено порівняльний аналіз стратегії переходу країн на шлях сталого розвитку, що дозволило виявити позитивні та негативні тенденції впровадження правової політики стосовно сталого розвитку сучасної держави, що дає змогу використати позитивний іноземний досвід при опрацюванні власної концепції та уникнути небажаних наслідків. Запропоновано проект Національної концепції сталого розвитку України, спрямований на вирішення довгострокових цілей у цій сфері.

С т а т т і

01.01-02.09.24.

340.11 Абрамов А. И. Понятие и общая характеристика принципов реализации функций права / А. И. Абрамов // Актуальные проблемы правоведения. 2009. № 1. С. 9—17.

Раскрыто содержание реализации права. Проанализированы принципы реализации функций права. Представлена их общая характеристика.

01.01-02.09.25.

340.12:316.346.2 Аніщук Н. В. Співвідношення категорій гендерного насильства, гендерної рівності та соцістатевої дискримінації /

Н. В. Аніщук // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2009. Вип. 45. С. 68—72.

Розкрито поняття та сутність гендерного права. Висвітлено зміст категорій гендерного насильства, гендерної рівності та соцістатевої дискримінації. Виявлено взаємозв'язок між зазначеними категоріями за допомогою їх зіставлення.

01.01-02.09.26.

340.12 Бекин А. В. К вопросу о типе государства и права в контексте традиционных и нетрадиционных критериев построения типологии государственно-правовых явлений / А. В. Бекин // Право и политика. 2009. № 4. С. 734—745.

Проанализирован вопрос о типе государства и права в контексте применяемых в юридической науке теоретико-методологических критериев построения типологии государственно-правовых явлений. Рассмотрены различные критерии типологии государства и права с точки зрения их классификации на традиционные и нетрадиционные, посредством использования которых характеризуются факторы развития государств и правовых систем. Сформулированы предложения по выработке концепции дальнейшего исследования типа государства и права.

01.01-02.09.27.

340.5.001.76 Бехруз Х. Удосконалення методології порівняльно-правових досліджень / Х. Бехруз // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2009. Вип. 45. С. 107—111.

З'ясовано зміст поняття «юридизація». Розкрито напрями процесу збагачення методології порівняльного правознавства. Встановлено, що потенціал методології порівняльно-правових досліджень надає можливість не тільки об'єктивно визначити правову карту світу, але й оцінити перспективи розвитку правових систем, досліджувати роль правової акультурації у зближенні правових систем, а також визначити реальне місце окремої правової системи на правовій карті світу, розглянути основні закономірності та тенденції їх розвитку.

01.01-02.09.28.

342.7 Вавилин Е. В. Благоприятная правовая среда как условие беспренятственного осуществления прав и исполнения обязанностей / Евгений Валерьевич Вавилин // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 61—66.

Исследуются пренятствия реализации субъективных прав, дается их классификация. Рассматриваются условия осуществления этих прав и исполнения обязанностей. Обосновывается, что благоприятная правовая среда есть необходимое условие беспренятственного осуществления гражданских прав и исполнения обязанностей.

01.01-02.09.29.

340.114 Гордимов А. В. Місце і роль доктрини у загальній системі джерел права / *Анатолій Володимирович Гордимов* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 57–62.

Проаналізовано поняття, сутність, зміст, природу доктринальних джерел права та визначено їх роль і місце у структурі джерел права, насамперед романо-германської та англосаксонської правових сімей. Обґрунтовано тлумачення понять «доктрина» і «джерела права». Автор доходить висновку, що нині спостерігається зростання ролі доктринальних джерел права, що пов'язано з проявом глобалізаційних процесів на сучасному етапі розвитку суспільства, особливим значенням проблеми прав людини, створенням загальноєвропейських і загальносвітових інституцій, поглибленням взаємовпливу різних правових систем одна на одну.

01.01-02.09.30.

340.12 Демидова И. С. Правовое ограничение государства: эволюция и содержание основных теорий / *Ирина Сергеевна Демидова* // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 21–26.

Проаналізовані два типи теорій обмеження держави правом: теорії правового державства (державства законності) і теорії правління права (правозаконності). Раскрыты их сильные и слабые стороны.

01.01-02.09.31.

342.3 Домбровська О. Влада як правова категорія: поняття, види та функції / *Оксана Домбровська* // Юридична Україна. 2008. № 12. С. 19–23.

Здійснено аналіз влади як правової категорії. Досліджено історію розвитку основних ідей і концепцій влади. Надано класифікацію різновидів влади та запропоновано авторське визначення різновидів влади. Визначено та проаналізовано основні функції влади: панівна, охоронна, інституціоналізаційна, захисна, координаційна, регулююча, управлінська, комунікативна, контрольна, інтеграційна, інформаційна.

01.01-02.09.32.

340.114 Древянко А. С. Система джерел права як особливе правове явище / *А. С. Древянко* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 42. С. 215–220.

Проаналізовано сучасні тенденції щодо визначення поняття юридичних джерел права, місця юридичних джерел у загальній системі джерел права. Окреслено проблемні питання та запропоновано шляхи їх подолання.

01.01-02.09.33.

340.312 Дудченко В. В. До питання про правовий стиль / *В. В. Дудченко* // Актуальні про-

блеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 42. С. 195–201.

Розглянуто питання щодо стильоутворюючих елементів сучасного права України. Орієнтуючись на набуття компаративно-правової науки, зокрема про правові стилі, стильоутворюючими елементами права України автор вважає: світоглядно-ідеологічні фактори, історичне виникнення й еволюцію правової системи, панівну роль правової доктрини і їх тлумачення, своєрідність юридичної техніки. Відмічено, що названі фактори як принципи й зумовлюють характер стилю правового устрою України. Детально проаналізовано кожен із названих елементів українського права.

01.01-02.09.34.

340.132 Заморська Л. Системно-структурні функції відносно визначених норм права / *Любов Заморська* // Юридична Україна. 2008. № 11. С. 16–21.

Визначено, що усі норми права, незалежно від їх видової належності, виступають як єдина складна система. Наголошено, що функції правових норм взаємодоповнюють та взаємопроникні. Зазначено, що системність відносно визначених норм зумовлює можливість і навіть теоретичну необхідність у формуванні та подальшому розвитку галузей, в яких дані норми існують та діють. Сформульовано авторське визначення функцій норм права.

01.01-02.09.35.

340.132.6 Зеленко І. Правові передумови та методика використання юридичних аналогій / *Ірина Зеленко* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 1. С. 60–63.

Розглянуто проблему прогагин у праві. Виявлено чинники, що зумовлюють використання вказаного прийому правозастосування, та методику розроблення правової позиції з питань припустимості вирішення конкретної справи за аналогією закону або аналогією права. Встановлено, що їх використання є об'єктивним наслідком неминучого відставання нормативного матеріалу від життєвих реалій і притаманне будь-якій правовій системі. Сформульовано визначення поняття «юридична аналогія».

01.01-02.09.36.

34.09 Зьолка В. Л. Історіографія адміністративно-правових основ захисту територіальної цілісності і недоторканності державних кордонів України / *В. Л. Зьолка* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 474. С. 41–45.

З'ясовано особливості адміністративно-правових основ захисту територіальної цілісності і недоторканності державних кордонів України на різних етапах розвитку держави та права. Встановлено їх місце та роль у системі соціальних норм, які регулюють відповідні відносини на

підставі хронологічної систематизації та аналізу нормативно-правових актів. Внесено пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правових основ захисту територіальної цілісності і недоторканності державних кордонів України у сучасних умовах.

01.01-02.09.37.

340.13 Красовська В. Г. Дія правових стимулів та обмежень в механізмі правового регулювання / *Вікторія Геннадіївна Красовська* // Часопис Київського університету права. — 2009. № 1. С. 55—82.

З'ясовано дії правових стимулів та обмежень шляхом вивчення їх функцій у механізмі правового регулювання. Встановлено, що правові стимули та обмеження є правовими засобами, які відображають початок правового регулювання та втілюють основні потреби суспільства.

01.01-02.09.38.

340.132 Крыжановский А. Ф. Право и правопорядок: взаиморазверстка правовых категорий / *А. Ф. Крыжановский* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2009. Вип. 45. С. 34—39.

Исследовано соотношения права и правопорядка. Раскрыт потенциал каждого из этих феноменов: право получает свое продолжение в состоянии упорядоченности общественной жизни; правопорядок предстает как правовой «климат» в обществе, в котором только и могут раскрыться потенциальные возможности и глубинная природа права. Дан краткий обзор теоретико-правовых разработок отечественных ученых по данному вопросу (П. М. Рабиновича, Ю. Н. Оборотова, О. Ф. Скакун и др.)

01.01-02.09.39.

340.11 Кузнецов Е. В. Проблемы целесообразности законодательства: структурно-функциональный анализ / *Е. В. Кузнецов, В. Н. Шиханов* // Право и политика. 2009. № 2. С. 265—272.

Рассматривается проблема конфликта структуры и функции законодательства, а также дисфункциональных явлений. Преломляя ее через призму категории целесообразности, опираясь на положения теории права и государства, политологии, философии сознания, социальной психологии, авторы сформулировали предложения о направлениях оптимизации законодательства, повышения эффективности правового регулирования.

01.01-02.09.40.

342.24(470) Личичан О. П. Преобразование правовых систем субъектов Российской Федерации / *Олег Петрович Личичан* // Российский юридический журнал. 2009. № 2. С. 86—94.

Проанализированы причины преобразования правовых систем субъектов РФ в современных условиях. На основе анализа современных тен-

денций в области регионально-правовых систем определено, что постепенная утрата режима автономности правовых систем субъектов РФ привела к их фактическому превращению в унифицированный элемент национальной правовой системы. Показано, что причинами данного процесса являются как объективные, так и субъективные факторы, влияющие на содержание региональных правовых систем. К их числу относятся деятельность органов государственной власти РФ по приведению законодательства субъектов РФ в соответствие с федеральным законодательством, увеличение объема федерального и регионального законодательного массива, степени реценции в региональных правовых системах, повышение бланкетности правовых норм в региональных источниках права и др. Делается вывод о возникновении нового явления — регионального элемента национальной правовой системы.

01.01-02.09.41.

340.11:165.12(477)-058.244“19” Лобода Ю. П. Правосвідомість українського селянства та становлення правової системи у ХХ ст. / *Ю. П. Лобода* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. С. 258—264.

Розглянуто особливості становлення та розвитку правової системи України у ХХ ст. Проаналізовано точки зору щодо зазначеного питання учених-правознавців В. С. Лозового, Т. Шанина, Ю. Присяжнюка, Ю. Л. Пивоварова та ін.

01.01-02.09.42.

347.946(47+57)“1917/50” Ляшенко Р. Д. Дослідження проблеми презумпцій у правовій науці в радянський період / *Руслана Дмитрівна Ляшенко* // Часопис Київського університету права. — 2009. — № 1. — С. 61—65.

Розглянуто проблему теоретико-правового дослідження категорії «презумпція» у юридичній науці радянського періоду. Виділено та проаналізовано два періоди: перший (з 1917 до сер. 1950-х рр.) — невизнання презумпцій у радянському праві та заперечення їх значення для механізму правового регулювання; другий (з сер. 1950-х рр. до 1991 р.) — активне дослідження радянськими вченими категорії презумпції. Продемонстровано розробку даної проблеми на сьогоднішній час.

01.01-02.09.43.

340.12:165.821 Макарова О. Правовий нігілізм і правовий ідеалізм: реалії сьогодення / *Олена Макарова* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 1. С. 76—78.

Розкрито поняття правового нігілізму та правового ідеалізму. Проаналізовано зазначені явища з позиції їх історичного розвитку, причин поширення та соціальної природи. Визначено, що основними напрямками боротьби з цими суспільними явищами є: зміцнення законності в державі, забезпечення принципу верховенства

права, правове виховання населення, удосконалення правової бази.

01.01-02.09.44.

34.01 Максимюк О. Д. Взаємозумовленість принципу невідворотності та інших принципів юридичної відповідальності / О. Д. Максимюк // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 5–9.

Проаналізовано зв'язок принципу невідворотності з іншими принципами юридичної відповідальності (принцип законності підстав юридичної відповідальності, принцип індивідуалізації юридичної відповідальності, принцип недопустимості, принцип достатності процесуально-правової регламентації, справедливості та доцільності), а також деякими правовими принципами. Відзначено, що аналізовані принципи юридичної відповідальності взаємодіють між собою, але їх взаємозв'язок характеризується як системністю, так і деякою антиномічністю. Зазначено, що в цілому принципи юридичної відповідальності становлять складну діалектичну єдність, а принцип невідворотності юридичної відповідальності тісно пов'язаний з ними та взаємозумовлює їхнє функціонування.

01.01-02.09.45.

340.132 Малента В. Доктринальне тлумачення норм права / Володимир Малента // Юридика Україна. 2008. № 12. С. 30–35.

Показано місце неофіційного тлумачення норм права серед інших видів тлумачення. Визначено різновиди неофіційного тлумачення: доктринальне (наукове), професійне (компетентне) і буденне (некомпетентне). Сформульовано авторське визначення неофіційного тлумачення. Здійснено детальну характеристику доктринального тлумачення норм права. З метою підвищення значення доктринального тлумачення визначено та запропоновано основні напрямки його розвитку: створення спеціалізованих груп учених із доктринального тлумачення; систематичні видання публікацій інтерпретаційних актів; щорічне проведення конкурсів на краще видання з практичного використання актів доктринального тлумачення; заснування рубрики «Доктринальне тлумачення права: виступають учені-юристи» у газетах і юридичних журналах.

01.01-02.09.46.

340.143 Минникес И. А. Индивидуальное правовое регулирование (основные концептуальные положения) / И. А. Минникес // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2009. Вип. 45. — С. 29–33.

Сформульовано определение понятия «индивидуальное правовое регулирование». Выделены и проанализированы виды индивидуального правового регулирования: автономное индивидуальное правовое регулирование; координационное (договорное) индивидуальное регулиро-

вание; субординационное (правоприменительное) правовое регулирование. Охарактеризованы способы, методы и типы индивидуального правового регулирования. Раскрыты пределы анализируемого понятия.

01.01-02.09.47.

343.9:343.326(470) Миронов А. В. Трансформация российского законодательства в свете противодействия угрозам экстремизма / А. В. Миронов // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 22. — С. 9–12.

Отмечено, что терроризм был печальным явлением государственно-правовой действительности России XIX–XX веков. Указано, что в настоящее время предпринимаются законодательные меры по предотвращению и пресечению терроризма и экстремизма. Они становятся, в том числе, и частью российского избирательного законодательства.

01.01-02.09.48.

340.114:2 Міма І. В. Особливості визначення місця релігійних норм у правовій системі / Ірина Володимирівна Міма // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 57–62.

Здійснено детальний аналіз релігійних норм у системі джерел права. По-новому розкрито та теоретично обґрунтовано релігійні норми як структурні елементи правової системи. Визначено місце релігійних норм у різних правових системах.

01.01-02.09.49.

340.12 Небратенко Г. Г. Обычно-правовая система: теоретико-методологический анализ / Г. Г. Небратенко // Юрист-правовед. 2009. № 1. С. 74–79.

Указано, что в теории и истории права часто используется термин «обычно-правовая система». Употребление данного термина осуществляется по принципу аксиомы. На основе проведенного анализа установлено, что обычно-правовая система традиционного общества состоит из нескольких функционально связанных между собой основных элементов (при этом не исключая наличия факультативных сегментов): обычного права, субъектов обычно-правовой системы и обычно-правовых отношений (объект).

01.01-02.09.50.

340.12:008 Оборотов Ю. Н. Месторазвитие в пограничной (евразийской) цивилизации как основа правового развития Украины / Ю. Н. Оборотов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2009. — Вип. 45. — С. 7–11.

Раскрыто содержание понятий «европейская цивилизация» и «месторазвитие». Автор приводит классификацию Я. Г. Шемякина, который разграничивает цивилизации на классические и пограничные. Установлено, что существование Украины в рамках пограничной цивилизации, особенности которой связаны с разнообразием

религиозно-ценностных оснований, определяет не только специфическую культурную целостность Украины, но и особенности отечественной правовой культуры, правового менталитета и правовых традиций.

01.01-02.09.51.

34.03 Оніщенко Н. М. Юридична відповідальність: теоретичний аналіз та практичні виміри / *Наталія Миколаївна Оніщенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 3–10.

Розкрито семантика значення слова «відповідальність». Проаналізовано підстави, характерні риси, ознаки та природу юридичної відповідальності з урахуванням досліджень, проведених у рамках так званих терміносистем і опрацювання дефініційного апарату. Вказано на двохаспектність розуміння юридичної відповідальності: позитивну та негативну. Сформульовано авторське визначення поняття «юридична відповідальність». Встановлено, що юридична відповідальність виникає лише на основі норм права за скоєне правопорушення, яке виступає як юридичний факт, передбачений гіпотезами правових норм, і характеризується певними обмеженнями особистого чи організаційного характеру.

01.01-02.09.52.

340.131 Петришин О. В. Верховенство права в системі дії права / *О. В. Петришин* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 18–30.

Наведено теоретичний огляд принципу верховенства права у двох аспектах – у широкому та вузькому розумінні. Виявлено відмінності в тлумаченні змісту принципу права та принципу верховенства закону. Встановлено, що зазначений принцип запроваджується законодавством з акцентом на дію права, насамперед на процес його застосування судовими органами.

01.01-02.09.53.

340.132.6 Подорожна Т. Законодавчі дефініції як різновид тлумачення: теоретико-правовий аспект / *Тетяна Подорожна* // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 11. — С. 133–136.

З'ясовано особливості тлумачення, яке пов'язане з мовою закону. Визначено роль законодавчих дефініцій у цьому процесі. Встановлено, що реалізація та тлумачення положень закону з використання дефініцій не завжди є простою процедурою, адже за відсутності єдності термінології у системі нормативно-правових актів слово, визначене в одному з них, може вживатися у багатьох інших без відповідних пояснень. Наголошено, що певну роль у полегшенні тлумачення міг би відіграти офіційний словник-довідник, який охоплював усю понятійно-терміно-

логічну базу нормативно-правових актів із законодавчими визначеннями. Матеріали такого словника сприяли би тлумаченню та застосуванню законодавства.

01.01-02.09.54.

340.12 Рябко Н. В. Соотношение правового принципа и правовой политики / *Н. В. Рябко* // Юрист-правовед. 2009. № 3. С. 27–29.

Раскрыта сущность понимания вопросов соотношения правовых принципов и правовой политики. Рассмотрены различные доктринальные позиции ученых по данной проблеме в уголовно-правовом и общетеоретическом аспектах. Определено, что подавляющая часть внутренней и внешней политики государства реализуется через право, его нормы, прежде всего конституционные, опираясь на возможность принуждения со стороны государственного аппарата, базируясь на международно-правовых принципах и стандартах.

01.01-02.09.55.

340.13 Тарануха В. Прогалини в праві: поняття, сутність, способи їх усунення та подолання / *Віра Тарануха* // Юридична Україна. 2009. № 2. С. 15–19.

Досліджено сутність такого явища, як прогалини у праві. Встановлено, що основними причинами появи прогалин у праві є: динамізм суспільних відносин; неможливість нормативно охопити всі життєві ситуації, що об'єктивно вимагають правового регулювання; недоліки юридичної техніки, до яких належать помилки і упущення законодавчого органу; суперечливість, неузгодженість норм. Дана характеристика способів їх усунення і подолання. Наголошено, що для оперативного вирішення конкретних юридичних справ законодавчо передбачені способи подолання прогалин у праві й законі: аналогія права та субсидіарне застосування норм права.

01.01-02.09.56.

340.11 Тирских М. Г. Место принципов права в системе российского права / *М. Г. Тирских, Л. Ю. Черняк* // Академический юридический журнал. 2009. № 2. С. 4–10.

Исследуется проблема понимания принципа права как элемента системы права и делается вывод о том, что принцип имеет двойственную природу. Представлена классификация принципов права, деление которых происходит по двум основаниям – по функциональному признаку и по роли в структурировании отдельных элементов системы права. Принципы права, закрепляемые в нормах-принципах и обладающие регулятивно-конститутивной функцией, являются разновидностью правовых норм, а значит, первичным элементом системы права, а общеправовые принципы являются специфическим образованием в рамках системы права, предопределяющим ее строение, а значит – ее протоэлементом.

01.01-02.09.57.

340.12 Тімочко О. Традиційність і новації у розвитку загальної теорії держави та права через призму розвитку суспільства / *Олена Тімочко* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 4. — С. 139—141.

Висвітлено застосування існуючих традицій у поєднанні з новаціями у теоретичних і практичних дослідженнях на шляху побудови вітчизняної науки теорії держави і права. Теоретично обґрунтовано їх урахування у гармонійному поєднанні положень як історично набутих, усталених, так і інноваційних.

01.01-02.09.58.

340:008 Толстенко В. Правова ідеологія в процесі формування правової культури: проблеми теорії і практики / *Володимир Толстенко* // Юридична Україна. 2009. № 4. С. 18—24.

Визначено співвідношення правової культури і правової ідеології. Охарактеризовано напрями і способи впливу правової ідеології на підвищення рівня правової культури, а також на її змістовні властивості. Визначено основні форми зв'язку між правовою ідеологією та основними елементами правової культури (правосвідомість, правові відносини, правопорядок).

01.01-02.09.59.

340.116(477):316.75 Толстенко В. Л. Проблеми впливу правової ідеології на правове регулювання і розвиток правової системи / *Володимир Леонідович Толстенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 11—19.

Обґрунтовано теоретичний і практичний зв'язок між правовою ідеологією та процесами правового регулювання суспільних відносин. Визначено та охарактеризовано основні напрями і механізми впливу правової ідеології на розвиток правової системи. Досліджено роль правової ідеології у сприянні становленню України як демократичної правової держави, формування в Україні розвиненого громадянського суспільства.

01.01-02.09.60.

342(510) Третьяков К. Н. Соотношение международного и внутригосударственного права в Китайской Народной Республике / *Константин Николаевич Третьяков* // Московский журнал международного права. — 2009. — № 1. С. 166-176.

Рассмотрен вопрос соотношения международного и внутригосударственного права в современной китайской и российской юридических практиках. Проанализированы два подхода к соотношению норм международного и внутреннего права: монистический и дуалистический. Выделен ряд факторов, объясняющих тот факт, что вопрос соотношения международного права не нашел своего нормативного закрепления в Основном Законе Китая. Исследованы три ос-

новные формы применения: прямое закрепление норм международного права в китайском законодательстве; внесение изменений в действующее китайское законодательство на основании заключенных Китаем международных договоров; закрепление в законодательстве, подзаконных актах, судебной практике общих принципов применения норм международного права в Китае, наделение норм международных договоров способностью действовать напрямую.

01.01-02.09.61.

340.11:165.12 Черкас М. Оціночна функція правової свідомості: зміст та особливості / *Марина Черкас* // Юридична Україна. 2009. № 1. С. 22—26.

Досліджено функціонально-аксіологічний аспект правової свідомості. Встановлено зміст оціночної функції правової свідомості та дана характеристика основних емоційно-раціональних форм, через які реалізується зазначена функція. Визначено системи критеріїв правового оцінювання. Підкреслено значення оціночної функції правової свідомості на стадіях механізму правового регулювання.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Книги

01.01-02.09.62.

340.15(477.52) Правознавча спадщина Глухівщини : зб. пр. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. К. : Юрид. думка, 2008. 351 с.

У збірник увійшли праці відомих вітчизняних правознавців та істориків, уродженців Глухівщини, які досліджували процеси державотворення і правотворення в Україні за часів Гетьманщини, коли Глухів був столицею (XVIII ст.). Подані також деякі наукові роботи з проблем сучасної теорії права. Кожний розділ розпочинається біографічною довідкою про автора, роботи якого включені до відповідного розділу. Текст супроводжується примітками та поясненнями. Присвячується 300-річчю проголошення Глухова столицею Гетьманщини.

Автореферати

01.01-02.09.63.

340(477.87)“1944/1946” Болдижар С. М. Правове становище Закарпатської України (1944—1946 роки) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / *Болдижар Сергій Михайлович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

На основі архівних документів, нормативно-правових актів та наукової літератури досліджено проблеми становлення та розвитку Закарпатської України у 1944—1946 рр. Проаналізовано політико-правові та соціально-економічні передумови, що сприяли утворенню Закарпатської України на заключному етапі Другої світової

війни. Вперше визначено ступінь легітимності Закарпатської України в цілому та Першого з'їзду народних комітетів як органу, що її започаткував, зокрема з точки зору чинних на той час норм міжнародного права. Визначено два послідовних етапи розвитку Закарпаття у 1944—1946 рр., хронологічні рамки, які зумовлені зовнішніми та внутрішніми політико-правовими процесами на цій території. Розкрито особливості утворення та обсяг повноважень державно-управлінських органів у регіоні, питання організації системи судової влади. Визначено порядок і принципи здійснення правосуддя, проаналізовано нормативно-правові акти, прийняті місцевими органами влади. Проаналізовано договірні процеси між Чехословацькою Республікою та Радянським Союзом з приводу Закарпаття.

01.01-02.09.64.

340.15(477) Горяга О. В. Соціально-правовий статус козацької старшини Гетьманщини у другій половині XVII—XVIII ст. : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Горяга Оксана Вікторівна ; ОНЮА. — О., 2009. — 19 с.

Розглянуто процес формування та подальшої еволюції у другій половині XVII—XVIII ст. соціально-правового статусу нової генерації української еліти — козацької старшини. Досліджено становлення та генезис козацької еліти, вивчено її внутрішню структуру та джерела формування. Розкрито проблеми соціально-політичних орієнтирів козацької старшини. Охарактеризовано зміни у системі суспільних відносин та механізми й принципи державного управління, що відбулися внаслідок цього. На основі численних джерел показано перетворення козацької старшини на окремий привілейований стан українського суспільства («нову шляхту») шляхом набуття різноманітних прав і привілеїв, що передавалися виключно всередині цієї замкнутої корпорації.

01.01-02.09.65.

343.163(477.83/86)“1849/1918”(091) Панич Н. Ю. Становлення та розвиток інституту прокуратури в Галичині у складі Австрії і Австро-Угорщини (1849—1918 рр.) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Панич Назар Юрійович ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л., 2009. — 16 с.

На підставі аналізу правових актів, архівних матеріалів та наукової літератури досліджено становлення інституту прокуратури у Галичині. Проаналізовано порядок формування загальних (державних) та спеціалізованих (фінансових) прокуратур. Визначено структуру і компетенцію державних прокуратур, вищих державних прокуратур, а також Галицької фінансової прокуратури в Галичині у державно-політичній системі Австрії та Австро-Угорщини. Виявлено переваги та недоліки, а також особливості функціонування інституту прокуратури, зумовлені специфікою Галичини. Сформульовано пропозиції щодо

використання досвіду інституту прокуратури в Галичині у реформуванні прокуратури сучасної України.

01.01-02.09.66.

340.15(477.5)“18/19”:352 Петровська Н. В. Сільське самоврядування на землях Лівобережної України у другій половині XIX на початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Петровська Наталя Володимирівна ; ОНЮА. — О., 2009. — 20 с.

Розглядаються організаційно-правові основи функціонування органів селянського самоврядування на землях Лівобережної України у другій половині XIX на початку XX ст. Здійснено аналіз нормативно-правової бази діяльності органів самоврядування, визначено основні напрями і форми діяльності органів селянського самоврядування у сфері забезпечення потреб сільського населення. Проаналізовано рівень політичної культури сільського населення українських губерній та встановлено особливості реалізації наданих їм прав через органи сільського та волосного управління. Охарактеризовано державну політику у сфері сільського самоврядування, розглянуто правові аспекти взаємовідносин представників органів державної влади та посадових осіб органів сільського самоврядування.

С т а т т і

01.01-02.09.67.

340.15(44)“13/17”:347.99 Бедрій М. М. Основні ознаки українських копних судів (XIV—XVIII ст.) / Мар'ян Миронович Бедрій // Часопис Київського університету права. — 2009. № 1. — С. 30—34.

Виокремлено та проаналізовано основні ознаки копних судів, які діяли на українських землях у XIV—XVIII ст.: звичаєвий характер; органічний зв'язок з територіальною громадою; поєднання слідчих, судових і виконавчих повноважень; вагомий вплив громадського фактора; сільська юрисдикція; сусідсько-територіальний характер; юридичний зв'язок; національний характер; утвердження християнства як світоглядної основи; примирний характер. Сформульовано авторське визначення поняття «копний суд».

01.01-02.09.68.

340.15(477)“1917/20”:342.724 Биков О. Забезпечення прав національних меншин у період УНР: історичний досвід та сучасні перспективи / Олександр Биков // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 93—96.

Проаналізовано окремі аспекти законодавчого забезпечення права національних меншин на національно-культурну автономію з точки зору розвитку ідей автономії національних меншин під час національно-визвольної боротьби українського народу у 1917—1920 рр. Зазначено, що

в цей час була сформована законодавча модель національно-персональної автономії для національних меншин УНР, яка не була втілена в життя, а залишилася на папері. Наголошено, що саме ця законодавча модель є визначним здобутком вітчизняної правової думки, а окремі її положення можуть бути застосовані нині, в умовах розвитку правового статусу національних меншин України.

01.01-02.09.69.

340.15(477.83/86)“1349/1434”:340.114 Бойко І. Й. Генезис та еволюція джерел права у Галичині (1349—1434 рр.) / *Ігор Йосипович Бойко* // Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 20—24.

Виявлено особливості правового статусу Галичини (1349—1434 рр.), а саме: співіснування на її території двох правових систем колишньої Галицько-Волинської держави і Польського королівства. Проаналізовано основні джерела права, які діяли на той час. На основі аналізу встановлено, що на час входження Галичини до складу Польського королівства український народ уже мав власні традиції формування держави та правотворення європейського зразка.

01.01-02.09.70.

347.726(477)“1920” Гладкий С. О. Правовий статус члена кооперативу: законодавча регламентація в УРСР років НЕП / *Сергій Олександрович Гладкий* // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 29—33.

Вперше розглянуто в історико-правовому контексті кооперативне членство. Проаналізовано законодавчу регламентацію правового статусу члена кооперативу в радянській Україні періоду непу. Виявлено, що основними вадами законодавчого регулювання відносин кооперативного членства в радянській Україні 1920-х рр. були його заідеологізованість (класовий підхід до регламентації управлінських і деяких інших відносин у кооперативі), прогалинність, відсутність єдиних підходів до регулювання членства в кооперативі всіх видів.

01.01-02.09.71.

340.15(477) Єрмолаєв В. М. На шляху до соборності України (до 90-річчя Акта злуки УНР із ЗУНР) / *В. М. Єрмолаєв* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — Вип. 100. — С. 63—70.

Зроблена спроба історико-правового аналізу державотворчих процесів на шляху до об'єднання українського народу та його земель з початком Української революції. Встановлено, що Акт злуки наочно показав безсилість спроб роз'єднати український народ, протиставити його різні частини у першій світовій війні, примусити служити чужим імперіалістичним цілям. Зазначено, що в УНР і ЗУНР функціонували дві системи влади, й у найскрутніші моменти боротьби з окупантами представники обох влад не могли

порозумітися, поступитися власними регіональними інтересами перед поборницькими. Наголошено, що історія української соборності є повчальною.

01.01-02.09.72.

340.15(477)“16/17”:342.8 Журавель М. В. Порядок обрання гетьмана в Україні у XVII—XVIII ст. / *Микола Володимирович Журавель* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. Вип. 43. С. 168—173.

Відображено процедуру проведення виборів гетьмана в українській козацькій державі у XVII—XVIII ст. Охарактеризовано вимоги, які висувалися до кандидатів на посаду гетьмана за козацьким звичаями. Показано роль Росії в організації та проведенні зазначених виборів.

01.01-02.09.73.

340.15(470+37).001.36“10” Задорожний Ю. А. «Руська правда» і римське право: порівняльний аспект / *Ю. А. Задорожний* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 1. С. 49—52.

З'ясовано роль римського права в процесі формування джерел права на теренах нашої держави. На основі порівняльного аналізу статей «Руської правди» та римського права виявлено об'єктивні підстави встановлення схожості низки юридичних норм, що не виключає можливості їх запозичення руським правом. Наголошено, що «Руська правда», як перший кодифікований юридичний акт східних слов'ян, створила основу для формування та розвитку системи права на теренах України.

01.01-02.09.74.

343.222.4:343.615(477)(091) Заторська І. Кримінальна відповідальність за нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень (історичні аспекти) / *Ірина Заторська* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 134—137.

Розглянуто розвиток кримінальної відповідальності за нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень за законодавством України. Виділено декілька періодів в історії кримінального права. Детально охарактеризовано другий період історії вітчизняного права. На основі дослідження встановлено, що кримінальна відповідальність у сфері охорони життя та здоров'я постійно удосконалювалась. Вказано щодо складностей, які виникають і сьогодні при застосуванні на практиці й при кваліфікації цих злочинів.

01.01-02.09.75.

340.15(470)“9/13”:347.67 Ковальова С. Г. Інститут заповіту в руському праві X першої половини XIV ст. / *Світлана Григорівна Ковальова* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права

ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 153—158.

На основі аналізу нормативно-правових актів Х першої половини XIV ст., а також текстів заповітів і літописних свідчень названої доби досліджено аспекти інституту заповіту в руському праві. Визначено, що протягом вказаного часу цей інститут зазнав змін, які були зумовлені еволюцією державного і суспільного життя: затвердилась письмова форма укладання заповіту; змінився порядок його оголошення. Наголошено, що спадкування за заповітом практикувалось серед усіх верств руського населення.

01.01-02.09.76.

340.15(477)“9/11”:261.2 Ковальова С. Г. Сліди язичницького праворозуміння у давньоруському праві Х—ХІІ ст. / С. Г. Ковальова // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 37—42.

На основі аналізу правових пам'яток і літописів, а також спираючись на існуючий науковий доробок у зазначеній царині, досліджено сліди додержавного язичницького уявлення про право в християнській державі Київській Русі. Встановлено, що у давньоруському писаному праві збереглась значна кількість норм, які походили з додержавних, язичницьких часів: кримінальні та процесуальні норми. Зазначено, що цінність права для давньоруської людини полягала у його посередницькому характері, здатності підтримувати злагоду і порозуміння у суспільстві.

01.01-02.09.77.

340.15:347.97/99(367) Ковальова С. Суд і судовий процес у східних слов'ян в язичницьку добу / Світлана Ковальова // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 1. — С. 82—85.

Охарактеризовано суд і судочинство у східнослов'янському суспільстві в язичницькі часи. Встановлено, що східні слов'яни вважали право божим законом, даним людям. Тож суд розглядався як встановлення або відновлення божественної справедливості. Виявлено, що у судовому процесі закріпилися ефективні на той період процесуальні норми та система судових доказів. Зазначено, що інститути, які склалися у східних слов'ян у язичницьку добу, проіснували тривалий час, пристосовувались до змін, які відбувалися у ході розвитку суспільства та державності.

01.01-02.09.78.

340.15:352(477.53)“1914/17” Козаченко А. Земське самоврядування на Полтавщині у період Першої світової війни / Анатолій Козаченко // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 2. — С. 110—113.

Проведено дослідження діяльності земських установ на прикладі Полтавського земства, яке охоплює період від початку Першої світової війни до лютневої буржуазно-демократичної ре-

волюції 1917 р. Висвітлено зміни, що торкнулися земського законодавства та системи органів земського самоврядування. Охарактеризовано організаційні, структурні і функціональні зміни у зазначених структурах.

01.01-02.09.79.

347.963(477)“1917/19” Кравчук В. Організаційно-правові основи функціонування прокуратури України у 1917—1919 роках: історико-правовий аспект / Валерій Кравчук // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. С. 106—110.

Досліджено організаційно-правові засади становлення прокуратури. Проаналізовано нормативно-правові акти, які закріплювали її правовий статус. Визначено та охарактеризовано типологію прокуратур за часів Української Народної Республіки (УНР), Української Держави (Гетьманату) та Директорії УНР. Сформульовано висновки до кожного із періодів.

01.01-02.09.80.

340.15(474.5)“1529”(060.13) Музиченко П. П. Статут Великого князівства Литовського 1529 року: від права усного до права писаного / П. П. Музиченко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2009. — Вип. 45. — С. 135—139.

Визначено, що заміна усного права писаним у Великому князівстві Литовському йшла паралельно із загальноєвропейським процесом і у більшості випадків мала ті ж самі тенденції. Зазначено, що за формою систематизації Статут 1529 р. ВКЛ був зводом законів, який включав систематизоване земське і звичаєве право і ряд кодифікованих норм права. В основу цієї систематизації були покладені нові принципи: суверенність державної влади, єдність права для всієї держави та її громадян і пріоритет писаного права. Відзначено високий рівень правової думки та правової культури офіційної мови ВКЛ (староукраїнська мова).

01.01-02.09.81.

340.15(470)“8/12”:355.1 Настюк А. А. Система організації функціонування давньоруського війська / Андрій Анатолійович Настюк // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. — С. 157—163.

Охарактеризовано принципи побудови та діяльності давньоруського війська. Досліджено комплектування війська, його постачання, озброєння, навчання і тактику бою. Встановлено, що спочатку походи русів мали характер розбійницьких нападів, проте більшість великих військових походів мали за мету налагодити розвиток торгівлі з іншими країнами.

01.01-02.09.82.

340.15:347.65/68 Нелін О. До питання спадкування за заповітом за Зводом законів Росій-

ської імперії / *Олександр Нелін* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 122–125.

З'ясовано правову природу російського дореволюційного спадкового права. Встановлено, що у процесі розвитку російське дореволюційне спадкове право поступово позбувалося станового характеру, закріпився принцип єдності спадкової маси, зрівнялися спадкові права дружини із спадковими права чоловіка. Сформульовано теоретичні висновки щодо подальшого вдосконалення інституту спадкового права.

01.01-02.09.83.

340.15(477):355.1 Подковенко Т. О. Правове регулювання організації та діяльності Збройних Сил у період гетьманату Павла Скоропадського / *Тетяна Олександрівна Подковенко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 142–147.

Досліджено період Української держави гетьманату Павла Скоропадського. Виходячи із аналізу наукових праць, архівних документів і матеріалів, встановлено, що гетьманський уряд провів велику роботу з розробки правових основ національної армії, організації штатних структур, підрозділів, військових частини, об'єднань. Зазначено, що створення армії базувалося на правовій основі, з дотриманням таких принципів, як професіоналізм, використання історичних традицій козацтва, дотримання законності та правопорядку.

01.01-02.09.84.

340.15:342.5(477) Сайфуліна Ю. Встановлення та розбудова радянського державного режиму в Північній Буковині у 1940–1945 рр.: стан розроблення «радянською науковою школою» / *Юлія Сайфуліна* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 97–101.

Проаналізовано найбільш значимі матеріали радянської історичної та історико-правової науки щодо встановлення та розбудови радянського державного режиму у Північній Буковині 40-х рр. ХХ ст. Виділено та охарактеризовано три наукові школи: радянську, західну та відносно молодшу українську. Встановлено, що на сьогоднішній день не має узагальнюючої праці, яка б охопила зазначену тему в цілому: легітимність інкорпорації регіону (з огляду на норми міжнародного права), правові підстави перетворень, їх відповідність радянському конституційному праву та іншим законодавчим нормам, діяльність управлінських і силових структур у контексті здійснення перебудовних процесів.

01.01-02.09.85.

34.09 Торончук І. Ж. Розвиток інституту адвокатури на Буковині у складі Румунії (1918–1940 рр.) / *І. Ж. Торончук* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб.

наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 11–15.

Досліджено процес уніфікації, розвитку й організації діяльності адвокатури на Буковині під румунським пануванням у 1918–1940 рр. Встановлено, що розвиток адвокатури у зазначений період характеризується складністю проходження процесу уніфікації законодавства про адвокатуру після приєднання до Румунії, зростання кількісного складу адвокатського корпусу (Буковинське бюро стало другим за величиною у Румунії), спрощенням системи отримання дозволу на заняття адвокатською практикою, автономністю даного інституту та авторитетністю серед населення.

01.01-02.09.86.

351.77 Чеботарьова Г. В. Історичний аспект кримінально-правової охорони правопорядку в сфері медичної діяльності / *Галина Валентинівна Чеботарьова* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 482–488.

На основі ретроспективного огляду вітчизняного законодавства встановлено, що система кримінально-правових норм, наявність яких дозволяла забезпечувати охорону правопорядку в сфері медичної діяльності, формувалася і розвивалася поступово: від фрагментарних, поодиноких згадувань про відповідальність осіб, які займалися лікуванням, до численних заборон, що містилися у кримінальному законодавстві ХІХ та ХХ ст. Також виявлено, що на еволюцію кримінально-правового інституту охорони відносин у сфері медицини істотно впливав розвиток регулятивного законодавства про медицину та фармацевтичну діяльність (внаслідок чого створювалися або зникали кримінально-правові заборони на порушення певних спеціальних правил, встановлених для медичних та фармацевтичних працівників) та виникнення нових суспільних відносин у медичній сфері.

01.01-02.09.87.

340.15:352(477.8)“12/17” Шандра Р. Організація сільського самоврядування за волоським правом на західноукраїнських землях у ХІІІ–ХVІІІ ст. / *Роман Шандра* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 141–143.

Визначено систему органів сільського самоврядування за волоським правом. Проаналізовано процес їх розвитку. Досліджено порядок їх формування та правовий статус. Розглянуто повноваження окремих посадових осіб, які входили до складу сільського уряду.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Статті

01.01-02.09.88.

340.15(470)“15/16”:343.8 Абдулмеджидов М. Г. Формирование уголовно-исполнительных органов России в XVI–XVII вв. / М. Г. Абдулмеджидов // История государства и права. — 2009. — № 3. — С. 19–20.

На основе историко-правового анализа нормативно-правовых источников прослежено, как в период укрепления русского централизованного государства постепенно возникают специальные уголовно-исполнительные органы. Определено, что на формирование уголовно-исполнительной политики российского государства в XVII в. большое влияние оказал политический фактор, заключающийся в освоении новых территорий, и на уголовно-исполнительные органы были возложены функции их экономического освоения, заселения и охраны.

01.01-02.09.89.

342.717 Антипов А. Н. Право убежища в Советском государстве в период с 1918 по 1936 годы / А. Н. Антипов // Вестник Российской правовой академии. 2009. № 1. С. 3–6.

Рассмотрен вопрос существования и развития права убежища в Советском государстве с 1918 по 1936 гг. Проанализировано законодательство, рассмотрено особенности правового закрепления права убежища в Декрете ВЦИК. Сравниваются закрепления права убежища в различных конституциях. Исследованы причины создания Международной организации помощи борцам революции, внесшей большой вклад в развитие права убежища. Приведены многочисленные примеры, связанные с реализацией старинного права убежища.

01.01-02.09.90.

340.15:352(470)“18/19” Артемова С. Т. Организация и правовые прерогативы крестьянского самоуправления в дореволюционный период (конец XIX — начало XX вв.) / С. Т. Артемова, И. А. Чуканов, М. М. Ионеско // Правовая политика и правовая жизнь. — 2009. — № 1. — С. 139–144.

Рассмотрен опыт организации исполнения должностных обязанностей выборными лицами крестьянского общинного самоуправления в середине XIX — начале XX в. На основе анализа установлено, что до революции существовала стройная система сельского самоуправления. Главным управляющим и организующим деятельность крестьянской общины являлся сельский староста, в его ведении находились и другие лица, избранные для разных общественных нужд. Определено, что должностные лица четко знали как свои права, так и обязанности, возложенные на них крестьянскими обществами.

01.01-02.09.91.

340.15:347.64(470)“18” Безгин В. Б. Опекунство малолетних и сирот в русском селе (вторая половина XIX века) / В. Б. Безгин // Юридический мир. — 2009. — № 2. — С. 76–79.

Исследована традиция социальной защиты сирот и малолетних детей в русской деревне второй половины XIX века. Рассмотрен порядок назначения опекунов и формы контроля сельского схода над ними.

01.01-02.09.92.

340.15:343.6(470) Безручко Е. В. Регламентация ответственности за причинение вреда здоровью человека в российском уголовном законодательстве дореволюционного периода / Е. В. Безручко // Юрист-правовед. — 2009. — № 2. — С. 42–44.

Рассмотрены вопросы регламентации ответственности за причинение вреда здоровью человека в российском уголовном законодательстве дореволюционного периода. Отмечено, что в российском дореволюционном уголовном законодательстве сформировалась система преступлений, направленных на причинение вреда здоровью человека, практически аналогичная ныне существующей, со своими присущими тому или иному правовому акту особенностями.

01.01-02.09.93.

340.15(470+430)“18/19”:342.37 Бойко А. В. Становление парламентаризма в России и Германии конца XIX — начала XX в. / А. В. Бойко // История государства и права. 2009. № 3. — С. 36–39.

На основе сравнительно-правового анализа проведены параллели в становлении парламентаризма в Российской и Германской империи конца XIX — начала XX в. Установлено, что парламентаризм в этих странах складывался в условиях особой формы конституционной монархии. Выделены и охарактеризованы сходства и различия в становлении парламентаризма в Российской и Германской империи конца XIX — начала XX в.

01.01-02.09.94.

348.5(470)“16” Глухов В. А. Каноническое влияние на понимание сущности преступного деяния в Соборном Уложении 1649 года / Владимир Александрович Глухов // Журнал российского права. 2009. № 1. С. 134–140.

На основании анализа установлено, что российский законодатель, совершенствуя сформированный к середине XVII в. категориальный аппарат понимания сущности преступного деяния и раскрытия составов преступлений, в то же время оставляет за пределами регламентации, воспринимая как должное, ряд уголовно-правовых институтов, реципированных Русью из византийских канонических источников, ранее находивших применение в церковной юрисдикции.

01.01-02.09.95.

340.15(470)“18”:343.163 Гусакова Ю. С. Взаимодействие прокуратуры и органов расследования в пореформенной России второй половины XIX в. / Ю. С. Гусакова // История государства и права. — 2009. — № 5. — С. 17–19.

Указано, что в связи с реформой процессуального строя в Российской империи во второй половине XIX в. (т.е. системы предварительного следствия) подверглась изменению и организация деятельности прокуратуры в этом направлении. Раскрыта роль прокуратуры в правоохранительной системе страны. Отмечен ее ведущий характер на всех стадиях процесса, за исключением собственно судебного разбирательства, где она фактически выступала в качестве представителя государственного обвинения. Указано, что надзорная деятельность пореформенной прокуратуры имела тенденцию к ее сокращению.

01.01-02.09.96.

343.222.4(470)(091):343.353 Долгих Д. Г. Регулирование уголовной ответственности за служебные преступления: исторический анализ российского законодательства / Д. Г. Долгих // История государства и права. — 2009. — № 1. — С. 17–19.

Акцентируется внимание на последовательном изучении и поиске параллелей в истории России в отношении института уголовной ответственности должностных лиц, выполняющих управленческие функции в коммерческих и некоммерческих организациях. Раскрыты управленческие обязанности должностного лица. Сформулировано авторское определение понятия «должностное лицо».

01.01-02.09.97.

340.15:351.74(470)“17” Дятлов Г. А. Формирование и развитие местных органов полиции в Российской империи в XVIII веке / Г. А. Дятлов // Юрист-правовед. — 2009. — № 3. — С. 89–91.

Исследована проблема формирования и развития местных органов полиции в Российской империи в XVIII веке. Раскрыты задачи и компетенции столичной полиции и полиции в уездных городах России. Отмечено, что на протяжении XVIII века в России происходило совершенствование государственного института полиции по охране порядка и спокойствия.

01.01-02.09.98.

340.15:347.995(470)“17/18” Ефремова Н. Н. Становление и развитие городских судов в Российской империи (XVIII — первая половина XIX вв.) / Н. Н. Ефремова // Государство и право. — 2008. — № 11. — С. 80–86.

Рассмотрено становление и развитие городских судов в Российской империи (XVIII — первая половина XIX вв.). Указаны отличия в развитии городского самоуправления Российской империи и Западной Европы. Определено, что

общая судебная система России состояла из четырех инстанций.

01.01-02.09.99.

343.25 Звезда Н. В. Законопроект III Государственной думы (1907–1912 гг.) «О распространении земского положения на Область войска Донского» / Н. В. Звезда // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2009. — № 2. — С. 17–21.

Проанализирован законопроект III Государственной думы (1907–1912 гг.) о распространении Положения 1890 г. о губернских и уездных земских учреждениях на Область войска Донского. Отслежено роль донца-правоведа И. Н. Ефремова в обосновании этого проекта. Показан раскол Казачьей группы на противников и защитников законопроекта, обретение последним большинства в нижней палате, обеспечившего принятие названного проекта думой.

01.01-02.09.100.

340.15(571.54):39 Ивайловский Д. А. Становление и развитие бурятского этноса: историко-правовой аспект / Д. А. Ивайловский // История государства и права. — 2009. — № 4. — С. 25–29.

Исследован юридический быт бурятского этноса на основе первого акта систематизации норм обычного права бурят — Селенгинского уложения 1775 г., принятого в условиях нахождения бурятского народа в положении ясачного населения, государственной политики царского правительства по предоставлению коренному населению права самостоятельно выстраивать свое внутреннее устройство организации жизни и управления. Рассмотрены проблемы поземельного устройства бурятского населения, ставшие одним из оснований протестов и неповиновений властям, консолидации бурятского этноса. Характер национального движения был выражен не только стремлением сохранения и официального признания органов национального самоуправления, но и обретением национальной автономии, а следовательно, и государственности.

01.01-02.09.101.

340.15(470)“18/19”:351.751.5 Кеклис А. Ю. Законодательное регулирование перлюстрации в Российской империи XIX — начала XX вв. / А. Ю. Кеклис // История государства и права. — 2009. — № 4. — С. 23–24.

Рассмотрены организационно-правовые основы правительственной перлюстрации в Российской империи. Установлено, что нормы, регулирующие перлюстрацию, были изложены в циркуляре министра внутренних дел от 5 января 1883 г., где устанавливался порядок извлечения информации из переписки лиц, состоящих под гласным надзором полиции. Определено, что просмотр почтовой и телеграфной корреспонденции частных лиц, задержание отправляемых по почте прокламаций и других изданий антиправительственного и революционного толка

являлись важными составляющими получения секретных сведений для подавления поставок революционной литературы.

01.01-02.09.102.

349.11(47+57)“1965/85” Козлов С. С. Период стагнации в советском сельском хозяйстве (1965—1985 гг.): историко-правовой обзор / С. С. Козлов // История государства и права. 2009. № 5. С. 27—29.

Охарактеризована советская политика в сфере сельского хозяйства в брежневскую эпоху, когда в экономике доминировало сплошное огосударствление, процветала гигантомания во всех видах строительства, разрастался военно-промышленный комплекс, во внешней торговле все большее место занимал несбалансированный экспорт нефти, газа и других невозобновляемых природных ресурсов в обмен на продовольствие и технику. Отмечено, что страна все глубже погружалась в проблемы в области аграрно-промышленного комплекса. Аграрная политика государства упорно пренебрегала жизненными правами и интересами основного производителя благ на земле — крестьянина, что и было главной причиной неэффективности производства.

01.01-02.09.103.

340.15(5)“1247”:348.97 Колганов О. С. Первая кодификация арагонских фуэрос (Кодекс УЭСКИ 1247 г.) / О. С. Колганов // История государства и права. 2009. № 1. С. 43—45.

Проанализированы основные концепции трактовки имеющихся версий Кодекса УЭСКИ. Изложены основные его положения. Анализируя содержание кодификации, выявлено наличие рецензий римского права и серьезное влияние мусульманских правовых норм.

01.01-02.09.104.

340.15(477+470) Котляров И. Д. Украина и Россия: хроники «Смутного времени» / И. Д. Котляров // Международное публичное и частное право. — 2009. — № 2. — С. 2—6.

Дана краткая хронология и периодизация истории России, выделен ключевой критерий контроля России над Киевом и украинскими землями. Сформулировано заключение о невозможности одновременного существования российской и украинской государственности, соответственно «Смутным временем» в широком смысле слова можно назвать периоды фактического нахождения Украины за пределами российской сферы влияния, а именно 1250—1654 гг., 1917—1922 гг. и с 1991 г. Проанализированы три способа возвращения Украины в государственную зону России: экономический, политический и геополитический.

01.01-02.09.105.

340.15(470):343.121.1 Краковский К. П. Процесс Гиллерсона / К. П. Краковский // Ис-

тория государства и права. 2009. № 2. С. 26—28.

Рассматриваются события начала XX в. в Российской империи, когда правительство начало возбуждать уголовные дела против ряда адвокатов, активно участвовавших в политических процессах, защищая подсудимых революционеров, подчас по совершенно надуманному обвинению. Указано, что одним из таких процессов стал процесс А. И. Гиллерсона, привлечший наибольшее внимание общества, прессы и самого адвокатского сословия. Результаты анализируемого процесса показали, что самодержавие все еще полагалось на силу в реализации своей внутренней политики, ограничивало общественные институты, использовало политически ангажированный суд для расправы с оппозицией. Однако и адвокатское сословие показало, что не только корпоративные, но и общественные интересы ему дороги, и оно организовано и последовательно выступает в качестве одного из наиболее активных его защитников.

01.01-02.09.106.

340.15(470)“17”:351.744 Красильников С. В. Сельская полиция и ее место в системе органов местного самоуправления во второй половине XVIII в. / С. В. Красильников // История государства и права. — 2009. — № 2. — С. 22—26.

Представлен анализ первоначального этапа зарождения сельской полиции в России. Установлено, что большинство функций, возложенных на данную структуру, так и остались на бумаге. Раскрыта роль участия сельского населения в местном управлении. Указано, что эти полицейские органы были призваны также, в некоторой мере, противодействовать всевластию помещиков.

01.01-02.09.107.

340.15:342.8(470)(091) Курдюков П. М. К вопросу о проведении первых выборов в Государственную Думу в начале XX века и их значении в истории российского избирательного права / П. М. Курдюков, Е. В. Истоминов // Юрист-правовед. — 2009. — № 3. — С. 79—81.

Рассмотрены вопросы организации, подготовки и проведения первых выборов в Государственную Думу Российской империи. Проанализированы аспекты возникновения в российской государственной практике системы избирательных комиссий. Акцентируется значение для развития российского избирательного права проведения в начале XX века выборов в Государственную Думу.

01.01-02.09.108.

340.15(470)“18/19”:347.174-058.22 Лавицкая М. И. Правовое положение дворянского сословия в России в XIX — начале XX века / М. И. Лавицкая // История государства и права. 2009. № 5. С. 20—22.

Проанализировано правовое положение дворянского сословия в России в XIX — начале

XX в. Исследованы способы приобретения дворянского звания, прав и привилегий дворянства. Указано, что эволюция правового статуса дворянства в России — это сложный процесс. Превращение многих привилегий высшего «благородного» сословия в права оставляло его, тем не менее, в наиболее выгодном положении, создавало благоприятные условия для его дальнейшего социального развития. Определено, что дворянство при помощи правительства стремилось сохранить и укрепить свое сословное начало, не допустить растворения в других, даже состоятельных слоях населения.

01.01-02.09.109.

340.15:343.222.4(470)“18/19” Левин В. Ф. Развитие института уголовной ответственности за принадлежность к тоталитарным и изуверным религиозным учениям в России на рубеже XIX–XX вв. / В. Ф. Левин, И. А. Чуканов, Т. В. Федина // Правовая политика и правовая жизнь. — 2009. — № 2. — С. 114–123.

Проанализирован опыт по борьбе с антиобщественными религиозными сектами, накопленный в Российской империи в дореволюционный период. В Российском государстве все религиозные учения, исходя из политических соображений, по согласованию с руководством Русской Православной Церкви, классифицировались по трем типам: приемлемые для общества религии; нежелательные вероучения и изуверные культы. Определено, что преступлениями считалась принадлежность к изуверным учениям. Приведены примеры данных преступлений. Установлено, что в законодательстве Российской империи существовали весьма эффективные нормы, способствовавшие властным структурам в деле противодействия изуверным и другим подобным религиозным сектам, сохранения в обществе спокойствия и согласия и обеспечения общественной нравственности.

01.01-02.09.110.

340.15(575.1):348.97 Лунев Ю. Ф. Шариат как источник права узбекских ханств / Ю. Ф. Лунев // История государства и права. — 2009. — № 4. — С. 34–36.

Отобрана специфика шариата как системы права в целом, а также применительно к конкретной исторической эпохе узбекских ханств. Выделены этапы развития шариата в узбекских ханствах. Показано отличие мусульманского права, применявшегося в узбекских ханствах, от первоначальной догмы шариата, которое обуславливалось изменениями в общественном развитии, ходом развития феодальных отношений.

01.01-02.09.111.

340.15:35.08(470)“10” Максимова Н. А. Дружинная служба в древнерусском государстве / Н. А. Максимова // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2008. — № 5. — С. 52–58.

Исследованы предпосылки формирования в Древней Руси догосударственного типа службы, связанного именно с феноменом дружины. Установлено, что древнерусская служба носила удельный и добровольный характер. Служебные отношения замыкались на фигуре князя и переходили от личных дружеских мотивов на экономическую основу. Определено, что были различимы и внутриорганизационные связи дружинного сообщества, которые перетекали в русло социальной стратификации дружинников, разделенных на две группы в зависимости сначала от возраста, а затем от заслуг. Дальнейшая статизация положения дружинников в рамках выделенных групп определялась их положением и ролью в самой дружине, а также княжескими поручениями и установлениями.

01.01-02.09.112.

342.25 Наумкина В. В. Степные думы как органы управления коренных народов Восточной Сибири в XIX веке / В. В. Наумкина // Современное право. — 2009. — № 2. — С. 117–121.

Отмечено, что создание Степных дум на территории Сибири стало следствием проведения в 1820-х гг. под руководством М. М. Сперанского реформы нового управления Сибирью. Указано на две противоположные тенденции данной реформы. Охарактеризованы полномочия Степной думы. Представлена классификация обязанностей родоначальников по Уставу об управлении инородцев 1822 г. Указано, что в финансовом отношении Степная дума не была самостоятельным органом власти.

01.01-02.09.113.

34(09)(410) Обрусна С. Ю. Судова реформа 1864 року в науковому доробку Ричарда С. Уортмана / Світлана Юріївна Обрусна // Наше право. — 2009. — № 2. — С. 5–8.

Висвітлено наукові погляди американського історика Ричарда С. Уортмана на розвиток Російської імперії XVII–XIX ст. та на проведення серії «великих реформ» 60–70-х р. XIX ст. Встановлено, що зміни і формування інститутів юстиції учений дослідив у контексті формування правової культури, правової свідомості, особистісних рис служителів правосуддя. Наголошено щодо вагомого внеску вченого як для науки правознавства, так і практичної юридичної діяльності.

01.01-02.09.114.

340.15(470)“1928”:347.919:349.2 Скоробогатова Н. В. Правила о примирительно-третейском и судебном рассмотрении трудовых конфликтов 1928 г. / Н. В. Скоробогатова // История государства и права. — 2009. — № 2. — С. 32–34.

Приведен историко-правовой анализ Правил о примирительно-третейском и судебном рассмотрении трудовых конфликтов 1928 г. Охарактеризована структура Правил. Указано, что данный нормативно-правовой акт внес много положительных новелл в советское трудовое законодательство — установление компетенции

органов по рассмотрению трудовых споров, ограничение количества инстанций, уполномоченных пересматривать эти решения, гарантия решений. Установлено, что трудовые споры по признаку их подведомственности делились на три основные группы.

01.01-02.09.115.

340.15:343.61(410)“13” Хатунов С. Ю. Убийство в средневековой Англии / С. Ю. Хатунов // *Lex Russia*. — 2009. — № 1. — С. 95—116.

Определено, что история убийства в английском праве берет свое начало с древних англосаксонских законов. Доктрина об убийстве, являясь частью доктрины общего права, с XIV в. начинает дополняться и изменяться с помощью статутов. Основные положения доктрины Брактона об убийстве оставались основополагающими в судах средневековой Англии на протяжении длительного времени. Отмечено, что главной проблемой доктрины оставалось помилование лиц, совершивших убийство при смягчающих вину обстоятельствах.

01.01-02.09.116.

347.97/99-053.6 Хулхачиева И. В. Становление и развитие института ювенальной юстиции: исторический генезис / И. В. Хулхачиева // *Право и государство: теория и практика*. — 2009. — № 4. — С. 96—99.

На основе анализа установлено, что правосудие по делам несовершеннолетних в различных странах зарождалось и развивалось по-разному. Особенности ювенальной юстиции в разных странах формировались с учетом той специфики, которая сложилась в правовой системе и связана с историческим развитием национальных законодательств и накопленной судебной практикой. Определено, что к концу XIX в. мировым сообществом была осознана необходимость реформ правосудия в отношении несовершеннолетних. Подчеркнуто, что обращение к генезису судов для несовершеннолетних имеет теоретическое и практическое значение для создания и развития ювенальной юстиции, для совершенствования действующего законодательства, касающегося несовершеннолетних, а также для разработки новых нормативных правовых актов в РФ.

01.01-02.09.117.

340.15(470)“1890”:347.191.4 Шабалин Н. В. Институт представительства по Земскому положению 1890 г. / Н. В. Шабалин // *История государства и права*. 2009. — № 3. — С. 23—26.

Проанализированы нормы, регулирующие (контролирующие) земское представительство в Российской империи в конце XIX в. Исследованы общие и специальные цензы, действовавшие для института представительства.

01.01-02.09.118.

340.130 Шапсугов Д. Ю. К переизданию законодательных актов XVI—XX вв. по управле-

нию казачьими войсками / Д. Ю. Шапсугов, В. Н. Сергеев // *Северо-Кавказский юридический вестник*. 2009. — № 2. — С. 11—17.

Проанализированы нормативно-правовые документы XVI—XX вв. трех видов: постановления казачьих кругов, царские грамоты на Дон, положения и уставы казачьих войск России. Приведены аргументы о необходимости переиздания данных документов.

01.01-02.09.119.

347.725(470)(091) Шишко А. В. История возникновения и становления института акционерного общества работников в системе российского корпоративного права / А. В. Шишко // *Юрист-правовед*. 2009. — № 1. — С. 80—83.

Исследуются проблемы, существовавшие в различные исторические периоды становления отечественных народных предприятий. Отмечено особенности этой правовой модели, которые обусловлены защитой интересов работников-собственников и их доминирующей ролью в управлении делами предприятия. Рассмотрены вопросы, связанные с развитием российского акционерного общества работников и совершенствованием его организационной структуры.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Книги

01.01-02.09.120.

340.123(076.6) Хрестоматія з історії політичних вчень : посібник / упоряд. О. М. Уривалкін. К. : Дакор : КНТ, 2008. — 456 с.

Розміщено твори філософів та політологів, історичні документи, фрагменти літописів, мемуарів, наукових досліджень, що дають можливість зрозуміти значення держави і права в духовних надбаннях людства на різних етапах його розвитку, побачити постійну роботу людської думки над пошуками кращих, оптимальних теорій і концепцій про ідеальні або бажані форми державно-правового буття. Документи подані в хронологічному порядку і мають коментарі, анотації, пояснення термінів та понять, дані про окремих діячів історії. Частина документів вперше друкується у хрестоматійному виданні.

Автореферати

01.01-02.09.121.

930:340.12:320 Александров О. В. Правові погляди Олександра Конинського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Александров Олексій Володимирович ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Досліджено проблеми правознавства в діяльності та творчій спадщині видатного письменника, юриста, громадського діяча, члена Київської Старої громади, члена Південно-Західного

відділу Імператорського Російського географічного товариства, засновника Наукового товариства імені Шевченка Олександра Яковича Конинського (1836—1900). Уперше висвітлено внесок О. Конинського у розвиток правової думки в Україні другої половини XIX ст. Викладено погляди О. Конинського у сфері кримінального та цивільного судочинства, судової та адвокатської діяльності, нотаріальної справи. Проаналізовано його пропозиції щодо забезпечення демократизації діяльності органів влади, розвитку інститутів самоврядування, земельної власності, використання української мови у судочинстві. Широта інтересів, про що свідчить проблематика діяльності О. Я. Конинського, дає підстави розглядати його постать як визначного правознавця, дослідження та використання доробку якого є важливим завданням сучасної науки.

01.01-02.09.122.

34(092) Бунчук О. Б. Питання права у науковій спадщині Івана Франка : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Бунчук Оксана Борисівна ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л., 2009. — 20 с.

На підставі аналізу наукової спадщини, публіцистичних праць та епістолярію І. Франка ґрунтовно досліджено теоретичні основи його поглядів щодо походження права. Аргументовано дані про зацікавлення І. Франком проблемами звичаєвого права. Значна увага приділена дослідженню поглядів І. Франка на етапи розвитку українського права. Проаналізовано міркування письменника щодо права, яке діяло на українських землях після переходу під владу Російської імперії та Австрійської монархії. Акцентовано увагу на проекти законів, укладених І. Франком, та з'ясовано позиції ученого щодо законотворчого процесу.

01.01-02.09.123.

340.15(477)+342(477) Савчак А. В. Конституційно-правові погляди Станіслава Дністрянського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Савчак Андрій Володимирович ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Досліджено конституційно-правові погляди Станіслава Дністрянського. Здійснено типологізацію джерел та історіографію досліджень наукової спадщини С. Дністрянського. З'ясовано теоретико-методологічні засади його конституційно-правових поглядів та ідей. Проаналізовано його погляди на місце та роль конституції та конституційної держави, на розуміння таких конституційно-правових інститутів, як: демократія (народовладдя); права та свободи людини; правовий статус національних меншин; суть і місце парламенту, виконавчої, судової влади та місцевого (територіального) самоврядування. З'ясовано вплив минулих та сучасних правових та політичних ідей на конституційно-правові погляди С. Дністрянського. Визначено роль і місце наукової спадщини правознавця в українській юридичній науці.

Статті

01.01-02.09.124.

340.12(470) Гринев В. А. Государство и право в работах Б. Д. Грекова / В. А. Гринев // Право и государство: теория и практика. — 2009. — № 2. — С. 114—117.

Рассмотрено научное наследие академика Б. Д. Грекова, в частности работы, посвященные непосредственно истории государства и права. Теоретической основой работ советского историка был марксизм, который Б. Греков считал единственно правильным для научного понимания общественной жизни, однако, несмотря на эти факты, его труды не потеряли своего научного значения.

01.01-02.09.125.

342.34(470) Грязнова Т. Е. Концепция демократии Б. Н. Чичерина / Т. Е. Грязнова // Юрист-правовед. — 2009. — № 1. — С. 102—106.

Рассмотрена теория демократии Б. Н. Чичерина (1828—1904). Демократия интерпретируется автором как основанный на свободе нормальный порядок политического строя, который выходит за рамки формы правления и ставит проблему политического режима. С этой точки зрения он различает республики либеральные (уравновешенные), демократические и социальные. Отмечено, что наиболее оптимальным вариантом либеральной республики для большинства европейских стран Б. Н. Чичерин считал конституционную монархию.

01.01-02.09.126.

340.12(470) Демченко Т. И. Древнерусское правосознание во взглядах российских консерваторов конца XIX — начала XX в. / Т. И. Демченко // Российский юридический журнал. — 2009. — № 2. — С. 26—36.

Проанализированы взгляды на государственно-правовые явления таких видных представителей российской консервативной мысли конца XIX — начала XX в., как К. П. Победоносцев, Л. А. Тихомиров, К. Н. Леонтьев, Н. Я. Данилевский и др. Обращено внимание на значение, которое указанные авторы придавали дохристианским духовным корням древнерусского государства, права, правового сознания. Показано, что проблема правосознания раскрывается в связи со сравнительной характеристикой политико-правовой культуры России и Запада. Отмечено соотношение взглядов анализируемых авторов и представителей иных течений российской научной мысли.

01.01-02.09.127.

340.123(44) Мифтахов Р. Р. Франция XIX века: борьба политических теорий либерализма и консерватизма / Р. Р. Мифтахов // Право и политика. — 2009. — № 1. — С. 183—186.

Проанализированы историко-правовые аспекты борьбы политических теорий либерализма и консерватизма во Франции XIX в. Исследо-

вание революционного периода развития государственности показало всю палитру политических, социальных, экономических и юридических отношений в обществе в определенном историческом срезе. Отмечено, что либеральная политико-правовая мысль, в развитие которой внесли вклад выдающиеся французские мыслители, во многом сформировала интеллектуальный климат XX века.

01.01-02.09.128.

340.12(470) Ненашев Ю. Н. Об отдельных аспектах правового учения Ф. И. Карпова / Ю. Н. Ненашев // Юридические науки. 2009. № 1. С. 19–21.

Рассмотрено развитие русской средневековой государственно-правовой теории периода централизации Московского государства. Исследовано литературно-публицистическое наследие представителя теоретической мысли первой половины XVI столетия Ф. И. Карпова. Раскрыто понимание Ф. И. Карповым определений «правда» и «закон».

01.01-02.09.129.

349.3(477)“10/18” Олейников В. Формування вітчизняної юридичної думки в галузі соціального захисту населення (XI — початок XIX ст.) / Валерій Олейников, Андрій Гончаров // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 126–129.

Розглянуто та вивчено процес формування вітчизняних концепцій соціального захисту незаможних верств населення у період з XI до початку XIX ст. Встановлено, що законодавство у сфері «суспільної опіки» носило формальний характер, не виконувалося на місцях, а також спостерігався процес розвитку прогресивних ідеологічних течій. Вказано про необхідність ґрунтовного вивчення як політико-правових ідей стосовно окресленого питання, так і шляхів, засобів, результатів реалізації їх на практиці.

01.01-02.09.130.

340.12(477) Панфьорова М. Витоки формування політико-правової думки в Україні / Марина Панфьорова // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 4. С. 133–136.

Досліджено розвиток політико-правової думки в Україні. Виявлено європейські тенденції у формуванні та розвитку політико-правової думки України. Окреслено особливості, що вплинули на політико-правову думку Київської держави, яких не було в Європі.

01.01-02.09.131.

340.12:329.12 Попова А. В. Единство юридических и этических начал в русской неолиберальной политико-правовой мысли / А. В. Попова // Право и государство: теория и практика. 2009. № 1. С. 106–111.

Рассмотрена проблема соотношения права и нравственности в русской политико-правовой мысли. Исходя из признания взаимосвязи нравственной и правовой сущности человека, неолиберальные мыслители отстаивали необходимость ограничения права нравственными нормами.

01.01-02.09.132.

340.122(410)“16” Прокопов Д. Є. Співвідношення «природного права» і «природних законів» в концепції Т. Гоббса / Д. Є. Прокопов // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 2. С. 51–59.

Досліджено правову думку доби Нового часу, зокрема погляди Т. Гоббса (1588–1679). Розкрито зміст понять «природне право» і «природний закон» у правовій теорії Т. Гоббса. Показано специфіку співвідношення між правом і законом, як її тлумачить мислитель. Проаналізовано систему природних законів та специфіку їхнього взаємозв'язку.

01.01-02.09.133.

340.12:1(470) Тимошенко В. І. Сутність права у вченні В. С. Соловйова / Віра Іванівна Тимошенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. Вип. 43. С. 9–13.

Зазначено, що оригінальний варіант пояснення сутності права було запропоновано В. С. Соловйовим (1853–1900) одним із найвидатніших російських філософів XIX ст., теоретиком права. Він обґрунтовував варіанти вирішення проблеми прав і свобод людини у державі, не відкидаючи при цьому ідею консолідації суспільства. Встановлено, що у своїх працях В. С. Соловйов, розглядаючи поняття право, виділяв сутність права (ідею права) і форму її існування (позитивне право, закон).

01.01-02.09.134.

323.1:329.21(470) Тушканов И. В. Национальный вопрос в политико-правовых учениях монархистов русского зарубежья / И. В. Тушканов // Юрист-правовед. — 2009. — № 2. — С. 106–108.

Анализируются мнения И. А. Ильина и И. Л. Солоневича как наиболее видных представителей монархического направления русской эмиграции первой волны о межнациональных проблемах в России. Определено, что они большое внимание уделяли национальному вопросу, как одному из важнейших в полиэтнической России. Установлено, что национальный вопрос в Российской империи был решен лучше, чем во многих других государствах того времени. Отмечено, что данный опыт интересен и для современной России.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Книги

02.01-02.09.135.

342.316.48(477) Конституційна держава та права людини й основоположні свободи: Україна та європейський досвід: монографія / авт. кол.: О. М. Ващук [та ін.]. Ужгород: Мистецька Лінія, 2008. 348 с.

Досліджено актуальні проблеми формування та розвитку принципів правової, соціальної і демократичної держави, в якій гарантуються невід'ємні та невідчужувані права і свободи людини й громадянина. Проведено аналіз природи і свобод людини та становлення системи їх правового захисту, ступеня втілення конституційних засад організації публічної влади та її взаємодії з громадянським суспільством.

02.01-02.09.136.

342.721(477) Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні: монографія / *Анатолій Юхимович Олійник*. К.: Алерта: КНТ: Центр навч. л-ри, 2008. 472 с.

Досліджено теоретико-методологічні основи права на свободу, її генезис, зміст кожної окремо взятої конституційної свободи та загальний механізм їх забезпечення. Розглянуто нормативно-правове регулювання конституційних свобод людини і громадянина в Україні та місце і роль діяльності конституційних органів у механізмі забезпечення названих свобод.

02.01-02.09.137.

342.565.2(477) Портнов А. В. Теоретичні основи формування конституційного судочинства в Україні: монографія / *Андрій Володимирович Портнов*. К.: Логос, 2008. 155 с.

Узагальнено сучасні підходи до теоретичного осмислення конституційного судочинства. Із застосуванням методологічних основ процесуального права розкрито структуру, зміст і стадії реалізації Конституційним Судом України конституційної юрисдикції. В роботі знайшли відображення основні питання специфіки дослідження у процесі розгляду справ правових відносин, що становить предмет конституційності.

02.01-02.09.138.

342.7(082) Права і свободи людини і громадянина: проблеми судового захисту: зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. (23–24 листоп. 2007 р.) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. К., 2008. 268 с.

Міжнародна науково-практична конференція «Права і свободи людини і громадянина: проблеми судового захисту» об'єднала провідних учених-правників та представників судової влади держави з ціллю осмислення сучасних пра-

вових проблем та пошуку шляхів до їх вирішення.

Автореферати

02.01-02.09.139.

342.742(477)(043.3) Григоренко Є. І. Конституційні засади проходження військової служби громадянами України: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / *Григоренко Євген Іванович*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 18 с.

Розглянуто сутність, правову природу, особливості військової служби, існуючі в літературі підходи до її розуміння. Здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення наукового завдання щодо удосконалення конституційно-правового регулювання проходження військової служби. Розглянуто проходження військової служби крізь призму виконання військового обов'язку та реалізацію конституційного права громадян України на рівний доступ до військової служби. Здійснено розмежування між військовим обов'язком та обов'язком захищати Вітчизну, встановлено роль та значення проходження військової служби для забезпечення безпеки України, функціонування демократичного політичного режиму та забезпечення прав і свобод громадян. Розроблено рекомендації щодо конституційного регулювання проходження військової служби в Україні.

02.01-02.09.140.

342.340.111.5(477)(043.3) Данилюк Ю. В. Теоретичні засади конституційних правовідносин в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / *Данилюк Юрій Васильович*; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2009. — 20 с.

Проаналізовано поняття «конституційні правовідносини» та запропоновано власне їх визначення. З'ясовано ряд особливостей конституційних правовідносин, що якісно відрізняють їх від інших правовідносин, а також здійснено науково обґрунтовану класифікацію конституційних правовідносин на окремі види. З'ясовано проблемні питання суб'єктів конституційних правовідносин та проаналізовано систему останніх. Розкрито поняття та види об'єктів конституційних правовідносин, а також досліджено зміст конституційних правовідносин, який виявляється у взаємних правах та обов'язках їх суб'єктів. Досліджено підстави виникнення, зміни, припинення та поновлення конституційних правовідносин.

02.01-02.09.141.

342.352(477)(043.3) Іванюшенко В. В. Конституційне право людини і громадянина на без-

печне для життя і здоров'я довкілля та його забезпечення в системі місцевого самоврядування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Іванюшенко Вікторія Вікторівна; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. — 20 с.

Проаналізовано становлення та розвиток нормативно-правового закріплення права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля у нормах міжнародного та національного права України. Розглянуто поняття конституційного права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля, визначено його характерні риси, об'єкт, суб'єкт, ознаки, зміст та місце в системі прав людини і громадянина. З урахуванням визначення поняття правових гарантій, яке міститься у юридичній літературі, сформульовано поняття юридичних гарантій досліджуваного права, які розглядаються як конституційні та галузеві. Виходячи з нормативного визначення структури системи місцевого самоврядування, запропоновано здійснити класифікацію повноважень місцевого самоврядування. Окреслено умови ефективності діяльності органів місцевого самоврядування із забезпечення конституційного права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

02.01-02.09.142.

342.72(477)(043.3) Козлов В. І. Колективні політичні права і свободи громадян України: конституційно-правовий аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Козлов Володимир Іванович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 19 с.

Розглянуто правову природу, місце колективних політичних прав і свобод, існуючі в літературі підходи до їх розуміння. Здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення наукового завдання щодо удосконалення конституційно-правового регулювання колективних політичних прав і свобод громадян як одних з визначальних елементів розбудови в Україні демократичної та правової держави. Проаналізовано соціальну сутність зазначених прав і свобод, виявлено їх роль у формуванні громадянського суспільства та правової держави, визначено конституційно-правові механізми забезпечення колективних політичних прав і свобод. Досліджено гарантії реалізації цих прав і свобод. Виявлено роль спеціалізованих інституцій та громадянських організацій у механізмі забезпечення колективних політичних прав і свобод.

02.01-02.09.143.

342.42(477)(043.3) Лемішко Ю. М. Конституційно-правові основи участі громадян України у масових публічних заходах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Лемішко Юрій Миколайович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 19 с.

Проаналізовано сутність й правову природу права громадян на участь у масових публічних

заходах, його роль і місце в системі конституційних прав і свобод людини і громадянина. Здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення наукового завдання щодо удосконалення конституційно-правового регулювання права на участь у масових публічних заходах як одного з визначальних елементів побудови в Україні демократичної, правової держави. Запропоновано авторське визначення конституційно-правового механізму організації та проведення масових публічних заходів. Досліджено його складові елементи, проаналізовано предмет та суб'єктивний склад масових публічних заходів.

02.01-02.09.144.

342:327(477) Макаренко О. Г. Конституційно-правовий механізм здійснення зовнішніх зносин України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Макаренко Ольга Григорівна; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. — 20 с.

Досліджено формування, функціонування та розвиток конституційно-правового механізму здійснення зовнішніх зносин України. Обґрунтовано, що він містить організаційно-правову (система залежних та функціонально об'єднаних органів державної влади) та нормативно-правову (нормативно-правові акти, що регулюють сферу зовнішніх відносин) складові. Доведено, що даний механізм є основним інструментом реалізації зовнішньої функції держави, формування та реалізації зовнішньої політики. З'ясовано проблеми взаємодії органів державної влади, що функціонально входять до даного механізму. Внесено пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства. Обґрунтовано необхідність прийняття закону про засади зовнішніх відносин та запропоновано проект його концепції.

02.01-02.09.145.

342.565.5(477)(043.3) Намясенко О. К. Правовий статус судді Конституційного Суду України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Намясенко Ольга Кузьмівна; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — 19 с.

Комплексно досліджено проблеми сучасного і перспективного розвитку правового статусу судді Конституційного Суду України, його особливостей. Визначено зміст поняття та види форм реалізації правового статусу судді Конституційного Суду України. Проведено класифікацію системи прав та обов'язків судді Конституційного Суду України, визначено види правових, організаційних, структурних (процесуальних) тощо форм реалізації його правового статусу. Розроблено і сформульовано науково-теоретичні положення, висновки і пропозиції, спрямовані на подальший розвиток науки конституційного права, вдосконалення правового регулювання статусу судді Конституційного Суду України.

02.01-02.09.146.

342.52(477)(043.3) Перерва Ю. М. Законодавчий процес в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / *Перерва Юлія Миколаївна* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 19 с.

Розглянуто історико-теоретичні та методологічні аспекти законодавчого процесу, розкрито поняття законотворчості як різновиду правотворчої діяльності, проведено комплексне дослідження проблем становлення і розвитку законодавчого процесу у світі та в Україні. Досліджено особливості сучасного законодавчого процесу в окремих країнах, особливу увагу приділено вивченню методології законодавчої діяльності. Зроблено детальний аналіз змісту основних стадій законодавчого процесу в Україні. Визначено конкретні практичні пропозиції і рекомендації щодо удосконалення законодавчого процесу в Україні.

02.01-02.09.147.

342.565.2(477)(043.3) Портнов А. В. Становлення і розвиток конституційного судочинства в Україні: теоретичні та практичні проблеми : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 / *Портнов Андрій Володимирович* ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. — 42 с.

Здійснено аналіз наукових поглядів на конституційне судочинство та визначено його зміст, особливості і види процесуальних форм, а також вплив на формування моделі конституційного судочинства. Встановлено особливості конституційних процесуальних відносин у сфері відправлення правосуддя Конституційним Судом України. Сформульовано принципи побудови і формування конституційного судочинства як одного з видів юридичного процесу та окремої процесуальної форми правосуддя. Надано характеристику сучасного стану правового регулювання відносин у сфері здійснення конституційного судочинства Конституційним Судом України та визначено чинники впливу на розвиток конституційної юрисдикції в Україні. Надано обґрунтування запровадження нових інститутів конституційного судочинства, а також методологічне обґрунтування моделі правового регулювання конституційного судочинства в Україні та її законодавчих основ.

02.01-02.09.148.

342.534.2(477)(043.3) Реєнт О. О. Право депутатської недоторканності (питання теорії та практики) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / *Реєнт Олена Олександрівна* ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. — 20 с.

Досліджено еволюцію права юридичної недоторканності представників законодавчої влади у різних правових системах як минулого, так і сьогодення. На основі аналізу нормативно-правових актів і наукової літератури здійснено аналіз права депутатської недоторканності в контексті державотворчих процесів в Україні. Запропоновано

власне визначення категорії депутатської недоторканності з позиції останніх досягнень сучасної вітчизняної юридичної думки. Розглянуто риси парламентської недоторканності та особливості таких її складових частин, як імунітет та індемнітет. Зазначено, що для ефективного застосування права депутатської недоторканності велике значення має використання механізму відповідальності парламентарів.

02.01-02.09.149.

342.725(043.3) Ткаченко Є. В. Конституційно-правове регулювання мовних відносин: порівняльний аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / *Ткаченко Євгеній Володимирович* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 19 с.

Комплексно досліджено правове регулювання мовних відносин в Україні та зарубіжних країнах. Розглянуто правову природу і місце мовних відносин у системі суспільних відносин. Проаналізовано основні існуючі підходи до розуміння державної мови, встановлено основні ознаки та функції державної мови, критерії її відмежування від офіційної мови. Розглянуто мовні права національних меншин. Встановлено основні принципи та проаналізовано фактори, що впливають на державну мовну політику. Досліджено основні проблеми правового регулювання мовних відносин у сфері діяльності органів державної влади, у сфері здійснення судочинства, у сфері освіти та в інформаційній сфері.

02.01-02.09.150.

342.565(477)(043.3) Факас І. Б. Конституційно-правові принципи організації та діяльності судів загальної юрисдикції в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / *Факас Ілона Борисівна* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 17 с.

Розглянуто наукові та нормативно-правові джерела, визначено поняття, зміст та законодавче регулювання конституційно-правових принципів організації та діяльності судів загальної юрисдикції. Сформульовано визначення названих принципів, показано елементи їх змісту та дано їх характеристику і законодавче регулювання. Обґрунтовано думку щодо розуміння системи судів загальної юрисдикції, конституційно-правових принципів їх організації та діяльності. Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення законодавства та практики судів загальної юрисдикції у процесі забезпечення конституційно-правових принципів.

02.01-02.09.151.

342.5:001.891.3(477)(043.3) Фрицький Ю. О. Теоретичні засади державної влади в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 / *Фрицький Юрій Олегович* ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. — 38 с.

На підставі вивчення праць філософів, юристів, практичних працівників досліджено

питання щодо змісту та особливостей влади, співвідношення державної влади з політичною владою. Визначено поняття державної влади, її організації та функціонування. Досліджено основні етапи становлення державної влади в Україні після її незалежності. Висвітлено питання організації державної влади та її функціонування.

02.01-02.09.152.

342.84(477)(043.3) Янчук А. О. Проведення референдумів в Україні (конституційно-правові аспекти): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Янчук Артем Олександрович; Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2009. 20 с.

Проаналізовано становлення, розвиток та сучасний стан наукової розробки референдумного процесу. Обґрунтовано конституційно-правову природу відносин референдумного процесу, визначено місце правового інституту референдумного процесу в системі конституційного права України. Розглянуто правовий статус суб'єктів референдумного процесу, аналізуються акти референдумного процесу, порядок їх оскарження. Проведено розмежування суб'єктів та учасників референдумного процесу, актів референдумів та актів референдумного процесу. Внесено пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання стадій референдумного процесу, сформульовано ряд висновків теоретичного та практичного характеру.

Статті

02.01-02.09.153.

342.33 Бабенко К. А. Конституційне закріплення принципу поділу державної влади як фундамент формування системи політико-правової взаємодії органів державної влади / К. А. Бабенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 1. С. 32–41.

Зосереджено увагу на конституційному принципі поділу державної влади через висвітлення його ролі в формуванні демократичної системи взаємодії органів державної влади. Розглянуто генезу світового конституціоналізму. Наголошено, що важливою складовою принципу поділу влади є гарантування незалежності окремих гілок влади та забезпечення взаємодії між ними. Спираючись на викладений аналіз принципу поділу державної влади, запропоновано універсальну модель політико-правової взаємодії між різними органами та інститутами державної влади.

02.01-02.09.154.

342 Барабаш Ю. Г. Державно-правовий конфлікт як об'єкт конституційно-правових досліджень / Ю. Г. Барабаш // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 10. С. 5–13.

Досліджено та встановлено зміст такого об'єкта конституційно-правових досліджень, як

державно-правовий конфлікт. Розкрито його визначальні риси. Зазначено, що, коли політика буде витіснена з діяльності владних суб'єктів конституційними приписами, демократичний режим поступово почне перетворюватись на суто бюрократичний, якому не притаманні якісні прориви у розвитку державності за рахунок конкуренції ідеологій.

02.01-02.09.155.

342.3(477) Барабаш Ю. Г. Загальні фактори, що впливають на стан та динаміку державно-правових конфліктів: конституційно-правовий аспект / Юрій Григорович Барабаш // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 13–21.

Звернуто увагу на стан основної детермінанти ситуації у державно-владному середовищі на стан політичної системи. Обґрунтовано ряд факторів конфліктності у владному середовищі. Визначено чинники, які мають вагомий вплив на підвищення конфронтаційного рівня при здійсненні влади. Вказано на необхідність пошуку комплексних заходів, за допомогою яких можна здійснювати вплив на владу.

02.01-02.09.156.

342.4(477) Бисага Ю. М. Актуальні проблеми правового аналізу змісту Конституції України / Ю. М. Бисага, Д. М. Белов // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 1. — С. 10–21.

Визначено межу співвідношення конституційних чинників та державної політики, яка на сьогодні можлива для стабілізації міжвладних відносин. Обґрунтовано наявність постійного двостороннього зв'язку Конституції України та політики держави. Наголошено, що Основний Закон повинен прийматися не з кон'юнктурних міркувань політичної доцільності, а бути повноцінним юридично вивіреним документом з урахуванням досягнень світового правознавства, з найсуворішим дотриманням усіх передбачених юридичних процедур.

02.01-02.09.157.

342.5+342.7 Веніславський Ф. В. Принцип «людина найвища соціальна цінність» провідна ідея сучасного конституціоналізму й визначальний елемент конституційного ладу України / Ф. В. Веніславський // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 52–59.

Проведено дослідження поняття, змісту й значення принципів конституційного ладу й принципів права в цілому, а також конституційного принципу «людина найвища соціальна цінність». Системно проаналізовано існуючі наукові підходи до вказаних проблем. Встановлено, що досліджувані правові явища становлять основу, фундамент практично всієї правової ма-

терії; узагальнюють і відбивають найважливіші базові цінності сучасного конституціоналізму; уособлюють сучасний суспільний ідеал українського суспільства; об'єднують усі інші елементи конституційного ладу й визначають його сутнісні характеристики; виступають орієнтирами всієї правозастосовчої діяльності, а отже визначають зміст і характер держави.

02.01-02.09.158.

342.56 Віхров В. В. Поняття та місце судового контролю у правовій державі / *Володимир Васильович Віхров* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. — № 3. — С. 35–42.

З'ясовано місце судового контролю у правовій державі та визначено ті моменти, що вкажуть на нього як властивий чи невластивий такій моделі держави правовий засіб. Проаналізовано різні точки зору стосовно поняття «судовий контроль». Визначено його зміст, види та форми. Вказано на необхідність виявлення та характеристики особливостей окремих напрямків судового контролю, визначення компетенції суду щодо здійснення цієї функції, вдосконалення процесуального механізму її реалізації.

02.01-02.09.159.

342.727(477) Волох О. К. Проблеми забезпечення прав людини в умовах розвитку інформаційного суспільства в Україні / *Олександр Костянтинівич Волох* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 18–24.

Розглянуто окремі проблеми, пов'язані із забезпеченням особистих прав і свобод людини і громадянина у зв'язку з розвитком в Україні інформаційного суспільства.

02.01-02.09.160.

342.511 Волошук О. Т. Основні етапи становлення й розвитку інституту Президента в Україні: конституційно-правовий аспект / *О. Т. Волошук* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 17–26.

Досліджено зовнішні та внутрішні передумови заснування посади Президента в Україні. З'ясовано, який внесок зроблено вітчизняною практикою державотворення у світову колекцію режимів, очолюваних одноособовим главою держави. Звернуто увагу, що становлення інституту Президента в Україні відбувається шляхом проб і помилок. Рекомендовано консолідувати зусилля учених, політиків, державних діячів у розв'язанні зазначеної проблеми шляхом створення доктрини розподілу влад.

02.01-02.09.161.

342.53(477) Горovenko М. М. Джерельна основа дослідження інституту парламентаризму в

Україні та інших країнах / *Марія Михайлівна Горovenko* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 5. С. 50–56.

Розглянуто питання становлення бази джерел конституційного права, а саме джерельну основу становлення парламентаризму в Україні. Наведено приблизний перелік джерел та матеріалів, які раніше не розглядалися.

02.01-02.09.162.

342.725(477) Грегуль Г. В. Конституційне регулювання функціонування мов в Україні / *Галина Василівна Грегуль* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 35–40.

Здійснено загальний аналіз конституційних норм щодо функціонування мов в Україні. Особливу увагу звернено на розкриття сутності понять «державна мова», «мова міжнаціональних меншин», «мова міжнародного спілкування».

02.01-02.09.163.

342 Данилюк Ю. Визначення поняття конституційних правовідносин / *Ю. Данилюк* // Юридична Україна. 2008. № 12. С. 43–46.

З'ясовано взаємозв'язок понять відносин взагалі та конституційних відносин. Враховуючи усі наведені та проаналізовані у статті позиції учених стосовно визначення поняття конституційних правовідносин, запропоновано власне їх визначення, яке змогло поєднати усі прояви, цього явища.

02.01-02.09.164.

342.573(477+4).001.36 Дерев'яно С. М. Моделі конституційного референдуму за конституціями України та держав Європейського Союзу: порівняльно-типологічна характеристика / *Сергій Миронович Дерев'яно* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 106–110.

Проведено порівняльно-типологічну характеристику закріплення інституту конституційного референдуму конституційними актами держав-членів ЄС. Визначено перспективи удосконалення його моделі в оновленій Конституції України. Обґрунтовано необхідність використання досвіду конституційного регулювання референдумів в європейських державах в оновленій Конституції України.

02.01-02.09.165.

347.191.4(477) Заяць Н. Основні складові структури організації представницьких органів в Україні / *Наталія Заяць* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 119–122.

Вказується, що проблема внутрішньої організації представницьких органів не може тлумачитись як «технічна», оскільки вона активно впливає на реалізацію народного суверенітету та функціонування представництва в цілому. Шляхом аналізу теоретичних розробок і реальної

практичної роботи Верховної Ради України висловлено думку про ефективність впливу конституційних змін на структуру парламенту. З'ясовано питання функціонування парламенту в умовах завершення першого етапу політичної реформи. Зазначено, що запровадження інституту коаліції депутатських фракцій за умов не сформульованої правової бази та нерозвинутої політичної системи може спричинити серйозні конфлікти як у середині парламенту, так і між гілками влади.

02.01-02.09.166.

342.732:659.3(477) Костецька Т. А. Право на інформацію в системі конституційних прав людини / *Тетяна Анатоліївна Костецька* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 90—95.

Розглянуто деякі аспекти міжнародно-правових традицій щодо місця права на інформацію у системі конституційних прав. З'ясовано тенденції конституційного регулювання зазначеного права в окремих зарубіжних країнах. Проаналізовано положення права на інформацію в системі закріпленої Конституцією України основних прав і свобод людини і громадянина. Виокремлено відмінні його ознаки, а також ті, що характерні для конституційних громадянських прав і свобод особи.

02.01-02.09.167.

342(477) Крусян А. Р. Науково-практична парадигма сучасного українського конституціоналізму / *Анжеліка Романівна Крусян* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 208—214.

Проведено аналіз теоретичних уявлень вітчизняних і зарубіжних учених щодо систем конституціоналізму. З'ясовано припустимості рецепції класичних ідей ліберального конституціоналізму на національному правовому ґрунті. Сформульовано бачення концепції конституціоналізму на ґрунті українських реалій та з урахуванням їх національних особливостей. Зазначено, що стосовно українських конституційних реалій елементи змісту та інститути системи українського конституціоналізму знаходяться у стадії свого становлення і визначаються перехідним станом.

02.01-02.09.168.

347.965 Кучер Т. М. Умови звернення до суду за захистом як невід'ємні елементи в реалізації права на судовий захист / *Тетяна Миколаївна Кучер* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 121—130.

Проведено системний аналіз умов на звернення до суду в цивільному судочинстві. Розглянуто їх характеристики та обґрунтовано новий підхід для класифікації таких умов. Сформульовано теоретичні положення та практичні висновки, спрямовані на належне використання особа-

ми своїх прав при використанні юрисдикційної форми захисту (правосуддя).

02.01-02.09.169.

341.231.14:342.72 Летнянчин Л. Загальна декларація прав людини та проблеми юридичних обов'язків людини і громадянина / *Л. Летнянчин* // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — № 2. — С. 113—123.

Розглянуто основні обов'язки людини, які властиві демократичному суспільству. Визначено чинники, що вплинули на кількість та зміст обов'язків у такому демократичному суспільстві. Саме вони дозволяють пояснити логіку розробників Декларації при формулюванні положень щодо обов'язків та інших обмежень прав і свобод людини. Визначено адекватність втілення цих постанов у національних конституціях. Окреслено перспективи щодо прийняття Декларації обов'язків та відповідальності, проєкт якої розроблений за ініціативою ЮНЕСКО ще у 1998 р. у Венеції і переданий на ратифікацію в ООН.

02.01-02.09.170.

342.5(477) Мартинюк Р. Оцінка ефективності змішаної форми правління в сучасній Україні / *Роман Мартинюк* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 53—56.

Досліджено процес формування влади у нових конституційних умовах. Розглянуто ряд серйозних проблем, що перешкоджали реалізації очікувань, пов'язаних із реформою. Аналіз характеристик змішаної форми правління у сучасній Україні показав, що однозначно негативна оцінка запроваджених конституційною реформою від 08.12.2004 р. змін в організації системи влади була некоректною. У висновках відмічено, що, незважаючи на те, що реформа не створює цілісного механізму влади, не пропонує інструментів розв'язання гіпотетичних конфліктів між органами влади (частина з них уже стала реальністю) і в умовах співіснування різних партійно-політичних сил, представлених у особі глави держави та парламентської більшості, ставить під сумнів можливість здійснення узгодженої та системної державної політики, вона достатньо децентралізує механізм прийняття рішень. Конструкція розподілу повноважень в існуючій системі влади позбавляє будь-який її вищий орган монополії на владний ресурс.

02.01-02.09.171.

342.4(477) Мішина Н. В. Офіційне тлумачення Конституції України: проблеми і перспективи (на матеріалах інституту органів самоорганізації населення) / *Н. В. Мішина* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південно-укр. центр гендер. дослідж. О., 2009. Вип. 36. С. 88—93.

Розглянуто проблемні питання конституційного характеру (реалізація прав і свобод осо-

бистості на локальному рівні, народовладдя, локальної представницької та безпосередньої [при створенні органів самоорганізації населення та при обранні їхнього персонального складу] демократії, рівності, справедливості тощо), з якими зустрічаються органи самоорганізації населення при підвищенні рівня комфортності внутрішнього житлового середовища і наданні в процесі свого функціонування певних суспільних благ. Наголошено, що найважливішою є проблема практично повсякденної неможливості отримати органами самоорганізації населення повноважень, що можуть бути делеговані їм сільськими, селищними, міськими радами. З метою підвищення ефективності виконання Конституційним Судом покладеного на нього завдання, спираючись на дослідження юристів-правників та нормативно-правові джерела, запропоновано розширити повноваження Конституційного Суду, надавши йому право при винесенні висновку щодо відповідності Конституції проекту змін до Конституції.

02.01-02.09.172.

342.5:659.3 Недбай В. В. Комунікації органів державної влади: поняття та сутність / В. В. Недбай // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2009. — Вип. 36. — С. 79—87.

Розглянуто поняття й сутність комунікацій органів державної влади. Сформульовано визначення комунікації органів державної влади. З'ясовано функції державної комунікації. Проаналізовано роботи авторів даного процесу. Висвітлено особливості взаємин влади й ЗМІ.

02.01-02.09.173.

342.726-053.6(477) Несинова С. В. Історичні умови формування механізму захисту прав неповнолітніх на світовому рівні та в Україні / Світлана Василівна Несинова // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 27—35.

Розкрито питання формування світової думки щодо прав дитини. Висвітлено історико-правові засади законодавчого закріплення прав неповнолітніх та їх гарантій щодо створення умов реалізації та захисту прав і свобод дітей в Україні. Розкрито структурні елементи державно-правового механізму захисту прав неповнолітніх. Сформульовано основні напрямки реалізації державної ювенальної політики України.

02.01-02.09.174.

328.184(4):342.72 Нестерович В. Ф. Роль та місце лобіювання у європейському інтегруванні України / В. Ф. Нестерович // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 3. С. 33—42.

Проаналізовано політико-правові передумови європейського інтегрування України. Звернуто увагу на загальні засади лобіювання в Євро-

пейському Союзі, а також на його нормативно-правові та субсидійовані форми регулювання. Виокремлено сутнісні риси лобіювання країнами-кандидатами під час переговорного процесу щодо набуття ними членства в ЄС. Вироблено конструктивні рекомендації щодо можливості використання методів лобіювання в євроінтегруванні України.

02.01-02.09.175.

342.53(477.75) Овдиенко Я. Понятие, сущность и проблемы реализации учредительной функции Верховной Радой Автономной Республики Крым / Яна Овдиенко // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 110—113.

Виделены направления деятельности Верховной Радой Автономной Республики Крым как результат реализации ее учредительной функции и проанализирована степень реализации таких направлений ее деятельности. Определен механизм обеспечения гарантий выполнения учредительной функции и факторов, которые влияют на ее реализацию.

02.01-02.09.176.

342.53(477) Омельченко Н. Л. Теоретичні проблеми механізму реалізації законодавчої функції Верховної Ради України / Наталія Леонідівна Омельченко // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 121—126.

У контексті дослідження законодавчої функції Верховної Ради України розглянуто механізм її реалізації як комплексне системне утворення, що характеризується єдністю організаційних (інституціональних), нормативно-правових, матеріально-технічних, бюджетно-фінансових, ідеологічних та інших способів і засобів матеріалізації законодавчої діяльності держави та єдиного органу її законодавчої влади — Верховної Ради України. Розглядаючи основні характерні та якісні ознаки механізму реалізації законодавчої функції Верховної Ради України, враховано, що він являє собою не механічно зібране, різнорідне явище, а взаємозв'язану, чітку, збалансовану систему парламентських структур та інститутів, а також інші суб'єкти, які беруть безпосередню або опосередковану участь у законодавчій діяльності. Надано авторське визначення поняття щодо механізму реалізації законодавчої функції Верховної Ради України.

02.01-02.09.177.

342.518(477)“1991/92” Осауленко С. Регулювання правового статусу діяльності Кабінету Міністрів у перші роки незалежності України / Світлана Осауленко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 94—98.

Проведено аналіз Конституції України 1996 р. щодо встановлення механізму взаємодії між Президентом України та Кабінетом Міністрів, правового статусу Кабінету Міністрів, суперечливість якого зумовила прийняття відповідних законів та потребує подаль-

шого вдосконалення. Спектр повноважень Кабінету Міністрів та взаємозв'язків із президентською владою свідчать, що питання про сутність і правові засади уряду як вищого органу виконавчої влади у Конституції України 1996 р. не були вирішені повністю. На думку автора, в Україні після прийняття Конституції України 1996 р. була встановлена президентсько-парламентська республіка, оскільки повноваження уряду були значно слабшими, ніж повноваження парламенту. Змішана форма правління не дає вагомої переваги ні парламенту, ні Президенту, а веде до утворення нетривкої рівноваги між ними, при якій жодна із сторін не володіє вирішальними повноваженнями.

02.01-02.09.178.

342.72/73 Погребняк С. Роль основоположних принципів права в забезпеченні прав людини / С. Погребняк // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — № 2. — С. 71—78.

З'ясовано проблеми забезпечення прав людини, які пов'язані з тематикою основоположних принципів права. Виділено кілька напрямків, у яких основоположні принципи права здійснюють важливий вплив на інститут прав людини: ідеологічна підтримка з боку принципів; стратегічне узгодження права і прав людини; принципи як орієнтир у сфері прав людини; принципи як засіб забезпечення прав людини у процесі правозастосування. У висновках зазначено, що принципи права є корисним засобом у справі забезпечення прав людини.

02.01-02.09.179.

342(477) Приходько Х. В. Конституційний процес в аспекті аналізу взаємозв'язку його сутнісно-субстанціональних та функціональних характеристик / Христина Вікторівна Приходько // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 110—116.

Проаналізовано наявні у літературі точки зору щодо функціональності конституційного права та функціональності конституції. З'ясовано, як доцільніше інтерпретувати функції конституційного процесу у зв'язку з функціями конституційного права України: за формами співвідношення «загального» та «особливого», «цілого» та «частини», «первинного» та «вторинного». Визначено характер етимологічних зв'язків між двома видами «функцій» — правовою природою функцій конституційного права України та функцій конституційного процесу.

02.01-02.09.180.

347.15/17:577.213 Серьогін В. О. Генетичне прайвесі: проблеми правового захисту / Віталій Олександрович Серьогін // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 4. — С. 53—61.

Здійснено аналіз основних сфер і форм використання персональної генетичної інформації. З'ясовано сутність баз даних ДНК та потенційних загроз від створення таких баз. Узагальнено міжнародний досвід регулювання суспільних відносин, пов'язаних зі збиранням і використанням персональної генетичної інформації. Розроблено пропозиції щодо концептуальних засад спеціального законодавства про захист генетичного прайвесі.

02.01-02.09.181.

342.537.92(477) Совгіря О. В. Статус парламентської опозиції в Україні: стан та перспективи правового регулювання / О. В. Совгіря // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. — № 1. — С. 22—31.

Проаналізовано Конституцію України та чинне законодавство України на предмет закріплення правових основ діяльності парламентської опозиції. Обґрунтовано дискусійне питання щодо вибору виду акта, в якому має закріплюватися статус парламентської опозиції. Вказується на потребу у прийнятті двох загальних актів, що стосуються порядку організації діяльності Верховної Ради України, відповідно ЗУ та Регламенту, що є внутрішнім актом Верховної Ради України.

02.01-02.09.182.

342.573(477) Сотнікова К. В. Роль референдумів у розробці інтеграційних процесів / Ксенія Владиславівна Сотнікова // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 218—226.

Здійснено загальний огляд законодавства країн ЄС щодо проведення загальнонаціональних референдумів. Виокремлено референдуми, що свого часу мали безпосередній вплив на інтеграційні процеси. Проаналізовано можливість впливу референдумів в інших країнах на реалізацію національних інтересів України. Крізь призму результатів дослідження розглянуто перспективи проведення в Україні референдумів, що можуть впливати на реалізацію її інтеграційного вектора.

02.01-02.09.183.

347.993(477) Факас І. Б. Поняття та класифікація конституційно-правових принципів організації і діяльності судів загальної юрисдикції в Україні / Ілона Борисівна Факас // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 126—131.

Досліджено поняття та класифікації конституційно-правових принципів організації та діяльності судів загальної юрисдикції. Обґрунтовано думку про те, що система цих принципів складається із принципів організації та принципів діяльності. Зазначено, що конституційні принципи організації та діяльності судів загальної юрисдикції утворюють єдину систему. Звернуто увагу, що система конституційно-правових

принципів організації і діяльності загальної юрисдикції не залишається незмінною. Відмічено, що, підкоряючись загальним закономірностям розвитку держави, деякі з них набувають нового змісту, з'являються й нові принципи.

02.01-02.09.184.

342.553(477) Чудик Н. О. Статус територіальної громади як джерело конституційного права України: проблемні питання теорії / *Наталія Олегівна Чудик* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 131–137.

Розглянуто дискусійні питання щодо теорії статутів територіальних громад як джерел конституційного права. Проаналізовано сучасні підходи до розуміння сутності, визначення основних ознак та атрибутів статутів територіальних громад. Викладено авторський варіант визначення поняття щодо статутів територіальних громад. Розглянуто його характерні ознаки і особливості як джерел конституційного права.

02.01-02.09.185.

342.4 Юзова Д. В. Порівняльний аналіз стабільності та реальності конституцій різних країн / *Дарина Василівна Юзова* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 5. — С. 41–49.

Розглянуто властивості конституцій: стабільність та реальність, «жорсткість» Основного Закону як гарантію стабільності, стабільність Конституції як гарантію забезпечення її реальності, умову реальності як підставу для внесення змін до Основного Закону.

**КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

Книги

02.01-02.09.186.

342.565.2(470)(01) Библиография по конституционному правосудию / авт.-сост. Михаил Алексеевич Митюков. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 960 с. (Фонд конституционных реформ).

В библиографии приводится информация о литературе, нормативных правовых актах и иных документах по конституционному правосудию РФ, ее субъектов, а также зарубежных стран. В вступном очерке дан развернутый анализ источников в области специализированного конституционного контроля и надзора.

02.01-02.09.187.

342.511(44+470+477) Волощук О. Т. Інститут президента у Франції, Росії та Україні: конституційні норми і політична практика: монографія / *Оксана Троянівна Волощук*; МОН України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Технодрук, 2009. — 260 с.

Здійснено аналіз інституту президента у Франції, Росії та Україні, базуючись на матеріа-

лах вітчизняного та зарубіжного законодавства, юридичної практики. Досліджено причини введення поста президента, фактори, які вплинули на формування специфічних рис французького, російського та українського інститутів президентства. Центральне місце відведено дослідженню юридичного і фактичного становища президентів у механізмі здійснення державної влади своїх країн. Проаналізовано конституційні функції та повноваження, проблеми їх перевищення як джерела конфліктів між главою держави і парламентом. Проаналізовано роль та місце правових актів і допоміжних органів при главі держави у виконанні ним покладених на нього функцій і повноважень. У монографії сформульовано пропозиції законодавчому та правозастосовчим органам щодо удосконалення законодавства про вибори президента.

02.01-02.09.188.

342.565.2(478.9) Издания. Исследования. Достижения: Информ.-аналит. изд. / Конституционный Суд Приднестровской Молдавской Республики; сост. Е. А. Кундельчук, И. В. Карман. — Тирасполь, 2008. — 120 с.

Книга содержит информацию о печатных изданиях, выпущенных в свет Конституционным судом Приднестровской Молдавской Республики за время его деятельности, научно-практических исследованиях судей и сотрудников Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики, опубликованных в печатных изданиях России, Украины, Приднестровья в период с 2002 по 2008 гг. Издание включает в себя краткое описание книг, проспектов, буклетов, брошюр и многочисленные фотографии, что позволяет читателю получить полное представление об издательской, информационной, просветительской и научно-практической деятельности Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики и творческом потенциале его судей и сотрудников.

02.01-02.09.189.

342.565.2(478.9) Международное общение через взаимное уважение, равноправие и партнерство: Докум.-ист. изд. / Конституционный Суд Приднестровской Молдавской Республики; сост. И. В. Иваненко, А. В. Юшин. — Тирасполь, 2008. — 104 с.

Книга раскрывает основные этапы деятельности Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики по установлению, укреплению и развитию международных профессиональных связей. Содержит тексты договоров о сотрудничестве, заключенных между конституционными судами Приднестровской Молдавской Республики и отдельных субъектов Российской Федерации, описание порядка организации и деятельности конституционных судов участников соглашений, краткую информацию об историческом, географическом и геополитическом положении соответствующих республик, их климатических условиях и полезных ископаемых.

Авторыферати

02.01-02.09.190.

342(768)(043.3) Барабаш Б. А. Політичні інститути та конституційне право штату Теннессі (США): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Барабаш Борис Абрамович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 19 с.

Досліджено конституційно-правовий статус інститутів політичної системи штату Теннессі у складі американської федерації. Розглянуто історичні, політичні та правові фактори, що впливали на процес становлення федералізму у США. Розвинуто ідеї про юридичну невизначеність норм Конституції США 1787 р., які формують гнучкий характер взаємин федерації та штатів. Надана характеристика основних етапів конституційного розвитку штату Теннессі. Розкрито специфіку конституційно-правової регламентації виборчої системи Теннессі. Розглянуто сучасні тенденції розвитку відносин органів державної влади та місцевого управління у штаті Теннессі.

02.01-02.09.191.

342.511(438)(043.3) Новиков О. В. Конституційно-правовий статус Президента Республіки Польща: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Новиков Олександр В'ячеславович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 18 с.

Комплексно досліджено конституційно-правовий статус Президента Республіки Польща в різні історичні періоди. Проаналізовано правові, історичні, політичні та інші фактори, що впливають на ефективність повноважень президента Польщі. Визначено правові та політичні передумови трансформації країни з жорсткою авторитарною владою у демократичну державу з парламентсько-президентською формою правління. Досліджено можливості президента європейської держави щодо відстоювання інтересів своєї країни в умовах часткової втрати нею свого суверенітету внаслідок вступу до ЄС.

Статті

02.01-02.09.192.

342.4(470)»2008» Авакьян С. А. Конституция Российской Федерации: итоги развития / С. А. Авакьян // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 23. С. 3–10.

12 декабря 2008 г. исполняется 15 лет со дня принятия действующей Конституции РФ путем референдума. Обобщены некоторые итоги действия Конституции РФ, возникшие при этом проблемы, касающиеся формирования общественного и социального климата в стране, функционирования публичной власти. Рассмотрены некоторые перспективы, в особенности связанные с предложениями по совершенствованию Конституции РФ и конституционного законода-

тельства, внесенными в Послании Президента РФ Федеральному Собранию РФ от 5 ноября 2008 г.

02.01-02.09.193.

342.24(470-25М) Азми Д. М. Официальное толкование правовых актов г. Москвы: предмет, субъекты, пределы и значение / Д. М. Азми // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 2. С. 26–31.

В настоящее время на федеральном и региональном уровнях главным образом в связи с разработкой проектов законов о нормативных правовых актах дискутируется вопрос о необходимости нормативной юридической регламентации вопроса о толковании правовых актов. В статье уделено внимание анализу современной практики нормативной регламентации вопросов официальной интерпретации правовых актов (на примере Москвы как субъекта Федерации). Сформулированы предложения по указанному предмету, разрешены спорные теоретические и практические вопросы толкования правовых актов.

02.01-02.09.194.

342.8(470) Анисимова Н. И. Регулирование парламентских выборов субъектов РФ в региональном избирательном законодательстве / Н. И. Анисимова // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 2. С. 16–19.

Актуальными проблемами, возникающими в связи с правовым регулированием парламентских выборов в субъектах РФ, являются проблемы, связанные с несвоевременным приведением законов субъектов РФ о выборах в соответствие с федеральными избирательными стандартами, а также с использованием несовершенной техники правового регулирования указанных выборов в региональном избирательном законодательстве.

02.01-02.09.195.

342.4(470) Аничкин Е. С. «Преобразование» Конституции Российской Федерации (к вопросу о дискуссии вокруг одной правовой категории) / Е. С. Аничкин // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 22. С. 2–6.

Рассматривается правовая природа «преобразование» Конституции РФ, т.е. изменение смысла отдельных конституционных норм при сохранении неприкосновенности текста. Наряду с исследованием формирования данного понятия в юридической науке выявлены признаки «преобразования» конституции и его отличие от смежных правовых категорий. Сделан вывод о «преобразовании» Конституции РФ как особом и оптимальном в настоящее время варианте ее развития.

02.01-02.09.196.

342.743(470) Аринин Е. А. Конституционно-правовые аспекты организационно-правового механизма налогообложения в Российской Федера-

ции / *Е. А. Аригин* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 3. С. 33–36.

Рассматриваются теоретические и конституционно-правовые аспекты формирования и развития организационно-правового механизма налогообложения в РФ. Впервые в юридической литературе дается определение понятия «организационно-правовой механизм налогообложения», формулируются его цели и задачи, выделяются его элементы, показывается их взаимосвязь и функционирование в соответствии с конституционными принципами налогообложения.

02.01-02.09.197.

342.565.2(470) Артемова С. Т. Исторические этапы развития конституционного правосудия в субъектах РФ / *С. Т. Артемова* // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 2. С. 19–22.

Современный этап развития органов конституционного контроля характеризуется созданием конституционных и уставных судов субъектов РФ. При этом создание конституционных и уставных судов субъектов РФ имеет свои исторические и научно-теоретические предпосылки.

02.01-02.09.198.

342:347. 73 Бабін І. І. Порівняльний аналіз конституціоналізації фінансових правовідносин у Конституції України та конституціях суміжних держав членів СНД / *І. І. Бабін* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 174. — С. 66–70.

Проведено порівняльний аналіз конституціоналізації фінансових правовідносин у Конституції України та конституціях суміжних держав членів СНД (РФ, Республіка Білорусь, Республіка Молдова). Виділено їх спільні та відмінні моменти. Зазначено, що Конституція України та Конституція Республіки Молдова більш зорієнтовані на західноєвропейську модель конституціоналізації фінансових правовідносин.

02.01-02.09.199.

342.537.7(470) Боброва Н. А. Парламентские формы борьбы с коррупцией / *Н. А. Боброва, Д. А. Заикин* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 1. С. 24–28.

Отмечено, что важнейшим направлением борьбы с коррупцией является повышение качества представительной демократии в России. Главным направлением решения задачи повышения качества государственной службы является совершенствование контрольных полномочий парламента России и всех представительных органов над исполнительной властью. Указано на роль парламентских расследовательских комиссий.

02.01-02.09.200.

342.4(430) Боев В. Г. «Рабочая конституция» Бисмарка / *В. Г. Боев* // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 1. — С. 36–38.

Рассмотрена проблема конституционной эконо-

номики, основы которой были заложены в Германии основателем германской империи канцлером Бисмарком в последней трети XIX в. Основу конституционной экономики образует принцип социальной справедливости, а принцип формального юридического равенства в сфере рабочей политики предполагал в обществе так называемую распределяемую справедливость. Бисмарк считал, что стабильность политического состояния в обществе и государстве может быть только при условии равного и справедливого распределения налоговых тягот для всех, чтобы смягчить у рабочего и крестьянина ощущение несправедливости в неравном распределении налогов.

02.01-02.09.201.

341.231.14(4) Борисов И. Б. Соотношение отдельных позиций Европейского суда по правам человека с национальным избирательным законодательством / *И. Б. Борисов, Д. А. Ивайловский* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 3. С. 25–29.

Отечественная правовая наука до сих пор не выработала единой позиции в отношении определения общепризнанных принципов и норм международного права и процедур их имплементации во внутригосударственное законодательство. Рассмотрены отдельные вопросы, связанные с приоритетом международно-правовых начал и решений в иерархии источников внутригосударственного права. Предлагается проводить толкование и применение норм международного права на внутригосударственном уровне, как с позиции принципов международного права, так и в соответствии с внутригосударственным правом, основанным на принципе суверенитета любого государства. Делается вывод о необходимости выработки корреспондирующих (на национальном и международном уровнях) механизмов, обеспечивающих оптимальную форму защиты прав граждан с учетом новых вызовов времени.

02.01-02.09.202.

342.84(470) Бузин А. Ю. Проблемы правового регулирования предвыборной агитации / *А. Ю. Бузин* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 3. С. 16–24.

Рассмотрены ключевые проблемы современного состояния правового регулирования первобытной агитации в России: разграничение информирования и агитации, политическая реклама внеагитационного периода, превращение политической рекламы в агитацию, использование должностного положения в агитационных целях, нарушение прав интеллектуальной собственности при агитации.

02.01-02.09.203.

342.729 Буянтуева Р. С. Понятие и сущность свободы манифестаций / *Р. С. Буянтуева* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 22. С. 7–9.

Раскрывается сущность понятия «манифес-

тация». Дан анализ различных видов публичных способов проявления мнений и свободы собраний. Рассмотрена сущность свободы манифестаций как политического права и свободы человека и гражданина. Свобода манифестации является естественной свободой, позволяя гражданам выразить свое отношение к политическим и общественным проблемам, защитить свои права и свободы, потребовать от государства принятия определенных решений.

02.01-02.09.204.

342.565.2 Валиахметов Р. Х. Формально-правовые основания аннулирования нормативных правовых актов конституционными (уставными) судами / Ренат Хусаенович Валиахметов // Российский юридический журнал. — 2009. — № 2. — С. 160—164.

Рассматриваются отдельные аспекты деятельности органов региональной конституционной (уставной) юстиции, связанные с формальными основаниями признания нормативных правовых актов не соответствующими конституции (уставу). При этом использован значительный объем судебной практики.

02.01-02.09.205.

342.534(470.4) Варлен М. В. Статус парламентария в субъекте Российской Федерации (на примере Приволжского федерального округа) / Мария Викторовна Варлен // Право и политика. 2009. № 1. С. 30—38.

Проанализирован опыт конституционного строительства в различных субъектах РФ. Сделаны прогнозы и предложены пути совершенствования реализации основных конституционных принципов, в том числе и народовластия. В данной статье автором предпринята попытка правового осмысления статуса депутата законодательного (представительного) органа субъекта Российской Федерации. В качестве конкретного объекта исследования выбран Приволжский федеральный округ.

02.01-02.09.206.

342.34(470) Васильева С. В. «Нижние этажи» демократии: правовые формы участия некоммерческих неправительственных организаций в управлении делами государства / С. В. Васильева // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 1. С. 8—13.

Представлен экономико-правовой мониторинг участия некоммерческих неправительственных организаций (НКО) в управлении делами государства. Анализируются российский опыт и практика зарубежных стран. Речь идет о НКО, не оффилированных с властью или с бизнесом. В основе создания НКО лежат различные интересы, выражаемые как отдельными лицами, так и коллективами.

02.01-02.09.207.

342.565.2(470) Ведяхин В. М. Конституционный Суд РФ об общеправовых принципах /

Владимир Михайлович Ведяхин, Александр Федорович Галузин // Российский юридический журнал. 2009. № 1. С. 180—187.

На основе анализа решений Конституционного Суда РФ обсуждается вопрос о наличии в законодательстве общеправовых принципов как единой основы российского права, предлагается классификация данных принципов. Кратко раскрывается содержание общеправовых принципов, в том числе принципов справедливости, равенства, гуманизма, законности, состязательности.

02.01-02.09.208.

342.728 Волкова Е. А. Куда идет законодательство о политических партиях / Е. А. Волкова // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 1. — С. 29—33.

Актуальность статьи обусловлена тем, что новейшие тенденции в развитии избирательного законодательства и законодательства о политических партиях отразились прежде всего на правах граждан и общественных объединений. Рассмотрено поэтапно изменение роли и статуса политических партий в политической и общественной жизни общества и предпринята попытка дать ответ на вопрос: куда идет законодательство о политических партиях?

02.01-02.09.209.

342(4) Волошин Ю. О. Доктрина «глобального конституционализма» в механизме забезпечення європейської міждержавної інтеграції: теоретико-методологічний аналіз / Юрій Олексійович Волошин // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 95—102.

Розглянуто теоретичні та методологічні підходи зарубіжних та вітчизняних конституціоналістів щодо питання впливу глобалізації на формування і розвиток сучасного конституціоналізму. Особлива увага присвячена вивченню доктрини «глобального конституціоналізму» та її ролі в забезпеченні процесів європейської міждержавної інтеграції.

02.01-02.09.210.

342.8(470) Горностаева Е. О. Зарубежный опыт электронного голосования на выборах / Е. О. Горностаева // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 21. С. 39—40.

Изучена практика применения электронного голосования на политических выборах в зарубежных государствах. Рассмотрены юридические, технические, политические, экономические и психологические аспекты данного вопроса. Охарактеризованы пути и методы разрешения проблем, возникающих при проведении электронного голосования, а также обозначены положительные стороны данного явления и перспективы его дальнейшего внедрения в зарубежных странах и Российской Федерации. Статья представляет собой одно из немногих полноценных исследований электронного голосования, проводившихся в России.

02.01-02.09.211.

342.33(470) Гриценко Е. Разграничение и передача полномочий в системе публично-властных отношений / *Елена Гриценко* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2009. — № 2. — С. 72—91.

В качестве основы федеративного устройства Конституция 1993 г. провозгласила разграничения предметов ведения и полномочий РФ и ее субъектов, закрепив «остаточный принцип» определения полномочий последних. Однако, как показала практика, наиболее проблемным является совместное ведение, поскольку данная сфера имеет тенденцию либо к избыточной децентрализации, либо, напротив, к неоправданной централизации. В статье представлена законодательная интерпретация конституционной концепции, подвергшаяся весьма существенной корректировке. Уделено внимание и теоретическим вопросам о соотношении основных понятий.

02.01-02.09.212.

342.4(470) «1993» Губин М. Ю. Проблемы России как светского государства / *М. Ю. Губин* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 22. — С. 37—40.

Конституция 1993 г. установила, что РФ является светским государством. На практике указанные положения Основного закона не соответствуют действительному положению дел. Это приводит к еще более нарастающим проблемам в сфере взаимодействия между государством и религиозными объединениями, что отражается и на духовной жизни народа. По мнению автора, в настоящее время в России заметен перекося в отношениях между государством и церковью. Обращено внимание на то, что государство более не занимается непосредственно морально-этическим воспитанием граждан. Указано на особую роль Конституции РФ в формировании государственной идеологии.

02.01-02.09.213.

342.2 Денисов С. А. Имитация конституционного строя / *Сергей Алексеевич Денисов* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 2. — С. 39—47.

Автор выделяет и анализирует мнимый конституционализм — политико-правовое явление, которое он противопоставляет подлинному конституционализму. Приведен ряд примеров искажения конституционных положений в практике разных стран.

02.01-02.09.214.

342.553(470) Джагарян А. Муниципальная собственность в современной России: достояние местных сообществ и материальная основа государственности / *Армен Джагарян, Наталья Джагарян* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2009. — № 2. — С. 117—131.

Проведен конституционно-правовой анализ муниципальной собственности как самостоятельной формы собственности на современном

этапе развития России. Авторы исходят из того, что юридические характеристики муниципальной собственности сформировались под влиянием исторических процессов становления национального института местного самоуправления и являются производными от его текущего конституционно-правового статуса. Как и в самом местном самоуправлении, в муниципальной собственности отражается диалектика общественного и государственного, бюрократического и демократического начал. В соответствии с этим авторы определяют содержание, пределы и соотношение правомочий по воздействию на муниципальную собственность местных сообществ, органов местного самоуправления и органов государственной власти, формулируют предложения по совершенствованию нормативно-правового механизма управления муниципальным имуществом.

02.01-02.09.215.

342.537.7(470) Еропкин А. А. Права и обязанности должностных лиц и граждан, привлекаемых к участию в парламентском расследовании в Российской Федерации / *А. А. Еропкин* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 21—24.

Описываются права и обязанности должностных лиц и граждан, привлекаемых к участию в парламентском расследовании в РФ в соответствии с Федеральным законом «О парламентском расследовании Федерального Собрания Российской Федерации». Проводится различие статуса названных лиц с процессуальным положением свидетелей и лиц, привлекаемых к судебному процессу. Особое внимание уделяется вопросам привлечения Президента Российской Федерации к парламентскому расследованию с учетом того, что деятельность последнего не может являться предметом парламентских расследований. Рассматривается решение данного вопроса в конституционной практике Пятой Республики во Франции. Отдельно описываются механизмы привлечения к ответственности лиц, привлекаемых к парламентским расследованиям в РФ.

02.01-02.09.216.

342.8849.3(470) Игнатенко В. В. Особенности субъекта конституционно-правовой ответственности за использование на выборах преимуществ должностного (служебного) положения / *В. В. Игнатенко, А. Г. Шин* // Академический юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 35—42.

На основе анализа современной судебной практики разрешения избирательных споров рассматриваются правовые признаки субъекта конституционно-правовой ответственности за использование на выборах преимуществ должностного (служебного) положения.

02.01-02.09.217.

342.84(470) Кондрашев А. А. Проблема разграничения понятий «информирование избирате-

лей» и «предвыборная агитация» в свете прошедших выборов / *А. А. Кондрашев, Ю. А. Сизых* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 21. С. 8–12.

Отмечено, что в настоящее время Федеральный закон № 67-ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» не дает ясных и четких критериев разграничения понятий «информирование избирателей» и «агитационная деятельность». Исследованы и проанализированы имеющиеся научные подходы к определению критериев разграничения понятий, судебная практика и предложены возможные пути законодательного решения сложившихся в данной сфере проблем.

02.01-02.09.218.

342.53:340.5(470+494) Королева-Барсоди Н. В. Порядок работы палат парламентов Российской Федерации и Швейцарской Конфедерации / *Н. В. Королева-Барсоди* // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 2. — С. 36–40.

Проведен сравнительно-правовой анализ конституционного законодательства РФ и Швейцарской Конфедерации, регламентирующего порядок работы палат двухпалатных парламентов — Федерального Собрания РФ и Союзного Собрания ШК.

02.01-02.09.219.

342(44)+341.231.14(4) Коротеев К. Исполнение решений Европейского Суда по правам человека во Франции / *Кирилл Коротеев* // Сравнительное конституционное обозрение. 2009. № 1. С. 83–97.

Рассматривается применение Конвенции о защите прав человека и основных свобод во французском праве, а также исполнение решений Страсбургского суда. Оценивая место Конвенции во внутригосударственном правопорядке и судебную практику высших французских судов по конвенционным вопросам, автор выделяет сферы противостояния европейскому праву прав человека во Франции и предлагает этому интересное объяснение.

02.01-02.09.220.

342.511 Коструба В. В. Реалізація права людини на соціальний захист у Швеції / *В. В. Коструба* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 22–26.

Проаналізовано процес розвитку системи соціального забезпечення у Швеції. Виділено її основні риси. Досліджено принципи шведської соціальної політики.

02.01-02.09.221.

342.24(470):336.02 Костюков А. Н. Мировой финансовый кризис и правовые формы антикризисного поведения субъектов Федерации и муниципальных образований в России (государ-

ственно-правовой аспект) / *А. Н. Костюков* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 1. С. 13–21.

Анализируются причины мирового финансового кризиса, особенности его развития в России, меры, предпринимаемые властями всех уровней по его преодолению. Представлены варианты антикризисного поведения региональных и местных властей. Сосредоточено внимание на правовых формах участия субъектов Федерации и муниципальных образований в борьбе с финансовым кризисом.

02.01-02.09.222.

342.15(470) Кудинов В. В. Государственная граница Российской Федерации как объект конституционно-правового регулирования в сфере обеспечения безопасности государства / *В. В. Кудинов* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 21. С. 17–20.

Рассмотрен статус государственной границы как объекта конституционно-правового регулирования в сфере обеспечения безопасности государства, ее место в обеспечении безопасности нашего государства. Дано понятие «конституционно-правовой статус государственной границы». Выделены правовые основы защиты государственной границы, содержащиеся в Конституции Российской Федерации.

02.01-02.09.223.

342.24:340.134(470) Лапина И. А. Дефекты законодательных актов субъектов Российской Федерации / *И. А. Лапина* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 13–17.

Обоснованы теоретические выводы о дефектных законодательных актах, приведены современные данные судебной статистики, раскрыты виды дефектов актов, проанализированы некачественные законы и отдельные их положения на уровне субъекта РФ (Архангельской области). Сформулирован общий вывод о причинах некачественности законотворческих актов субъектов Федерации и предложен ряд практических мер по снижению дефектности правовых актов России и регионов — в частности.

02.01-02.09.224.

342.724(470) Левенков П. В. Многопартийность или множественность партий? / *Павел Владимирович Левенков* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 3. — С. 192–197.

Ставится под сомнение существование в современной России реальной многопартийности, определяя состояние указанного конституционного принципа как фактическую множественность партий. При этом одним из условий перехода к становлению реальной многопартийности и возникновению полноценной политической конкуренции автор считает принятие отдельного закона, регламентирующего оппозиционную деятельность.

02.01-02.09.225.

342.4 Макушин А. А. Документ и Закон как внешняя и внутренняя стороны существования конституции / А. А. Макушин // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 1. — С. 3—7.

Статья посвящена конституции как явлению, имеющему внешнюю и внутреннюю стороны своего существования. Указано на особенности форм и содержания каждой из них, на имеющие место противоречия между ними, а также на способы преодоления этих противоречий и дальнейшего совершенствования конституции.

02.01-02.09.226.

342.8(470) Матейкович М. С. Проблемы судебной защиты активного избирательного права / Максим Станиславович Матейкович, Александр Анатольевич Кликушин // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 156—166.

Анализируются проблемы реализации активного избирательного права граждан, механизмы его защиты судами общей юрисдикции, в том числе Верховным Судом РФ.

02.01-02.09.227.

342.417(470):347.73:336 Мирошник С. В. Конституционно-правовые основы финансового законодательства России: итоги и перспективы / С. В. Мирошник // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 2. С. 46—50.

Указано на то, что конституционные нормы являются отправной точкой, содержательной основой финансового законодательства страны, ориентиром для правоприменительной деятельности финансово-кредитных организаций. Дана ссылка на статьи Основного Закона РФ, регулирующие финансовые отношения. Отмечено, что дальнейшее совершенствование процесса правового регулирования финансовых отношений должно идти по пути создания новой конституции страны, а также усиления системных взаимосвязей конституционных и финансовых предписаний, наполнения финансового законодательства конституционным смыслом, связанным с приоритетом прав и свобод человека и гражданина.

02.01-02.09.228.

342.734(470)(091) Нелюбина Е. В. Становление социальных прав в российском законодательстве: историко-теоретический аспект / Е. В. Нелюбина // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 22. С. 13—18.

Законодательство в сфере социальных прав человека и гражданина сформировалось в России в XX в., и оно существенным образом менялось в зависимости от природы и функции государства. На развитие социального законодательства большое влияние оказали международные нормативные правовые акты. Выделены и охарактеризованы четыре этапа: дореволюционный период; послереволюционный и советский период; современный период.

02.01-02.09.229.

342.573 Нудненко Л. А. Законодательство о выборах и референдумах: детализация и совершенствование / Лидия Алексеевна Нудненко // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 176—179.

Проанализированы вопросы детализации законодательства о выборах и референдумах. Приведены примеры удачной и неудачной детализации. На примере законодательства о референдумах показано, что названная детализация порой может вести к фактическому прекращению действий измененного акта.

02.01-02.09.230.

342.71(470) Овсепян Ж. И. Филиация и натурализация как ключевые категории конституционно-процессуального института возникновения и прекращения гражданства / Ж. И. Овсепян // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 2. С. 36—45.

Статья посвящена выявлению и теоретическому анализу перечней и признаков, характеризующих различные способы возникновения и прекращения гражданства (подданства), определению их понятий. Исследуются международные правовые акты, законодательство зарубежных стран, царской и современной России в части, касающейся регулирования процедур филиации, натурализации (ускорения), домицилия, др.

02.01-02.09.231.

342.553:336.14(470) Оганесян К. И. Развитие межбюджетных конституционно-правовых отношений в положениях законодательства России постсоциалистического периода / К. И. Оганесян // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 1. С. 63—70.

Отмечено, что межбюджетные отношения составляют основу формы государственного устройства и поэтому имеют конституционно-правовую природу. Проанализированы изменения структуры бюджетной и налоговой системы и производные от них модификации формы государственного устройства России в постсоциалистический период.

02.01-02.09.232.

342.25(469) Орехович А. В. Основные этапы децентрализации и изменения конституционно-правового статуса «государства автономий» в процессе развития регионализма в Испании / А. В. Орехович // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 4. С. 34—40.

Исследуются основные этапы децентрализации Испании и образования «государства автономий». В течение всего развития центробежные силы во властеотношениях в Испании всегда были активны, различной была лишь степень этой активности. Развитие и давление указанных сил зачастую приводило к крайним мерам — за свою историю Испания пережила как жесткую централизованную диктатуру, так и

сепаратизм, угрожавший целостности государства. Охарактеризованы причины возникновения указанных сил, последствия их влияния на развитие государственного устройства Испании, а также конституционно-правовые механизмы, которые использовало правительство Испании с целью сохранения целостности государства.

02.01-02.09.233.

342.731(470) Осин И. В. Свобода совести как субъективное право / И. В. Осин // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 23. — С. 25—28.

На основе теоретических выводов ведущих ученых проведен детальный анализ субъективного права на свободу совести и вероисповедания, подчеркнуто их неразрывное единство, имеющее практическое значение для научной и правотворческой деятельности. Предложены более детальный анализ и характеристика правомочий, определяющих содержание названного права, указано на некоторые их характерные особенности в нашей стране.

02.01-02.09.234.

342.34 Очеретина М. А. Понятие и типология института публичных слушаний / М. А. Очеретина // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 23. — С. 22—25.

Рассмотрены юридическая природа института публичных слушаний и основные признаки, характеризующие этот правовой институт, а также представлена его типологизация и проанализированы возможности, которые дает реализация публичных слушаний как института делиберативной демократии.

02.01-02.09.235.

342.565.2(470) Петров А. А. Правовая позиция Конституционного Суда Российской Федерации как предмет законодательной регламентации / А. А. Петров // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 25—28.

Предметом рассмотрения в статье является законодательное регулирование такого важнейшего для современной российской правовой системы явления, как правовые позиции Конституционного Суда РФ. Обосновывается тезис об обязательности правовых позиций. Выявлены несовершенство и регулятивная недостаточность предписаний ст. 73 Федерального конституционного закона «О Конституционном Суде Российской Федерации» и параграфа 40 Регламента Конституционного Суда. Предложен законопроект, устанавливающий определение правовых позиций Конституционного Суда и более четкое регулирование порядка их изменения.

02.01-02.09.236.

342.565.2(470) Петров А. А. Свойство обязательности решений Конституционного Суда Российской Федерации / Алексей Александрович Петров // Российский юридический журнал. — 2009. — № 3. — С. 56—60.

Статья посвящена обязательности решений Конституционного Суда РФ как их фундаментальному свойству, закреплённому в ст. 6 Федерального конституционного закона о Конституционном Суде РФ. Рассмотрены высказанные в науке мнения о содержании этой обязательности, а также сформулирована по этому вопросу авторская позиция, в основе которой лежит оценка места предписаний указанной статьи в системе правового регулирования судебного конституционного контроля.

02.01-02.09.237.

342.56:342.24(470) Петрова Н. А. Нужна ли субъектам Российской Федерации судебная ветвь государственной власти? / Н. А. Петрова // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 2—7.

Рассматривается вопрос о том, являются ли суды, созданные в субъектах федеративного государства, их собственными судами, либо это звенья единой федеральной судебной системы, только территориально расположенные в субъектах Федерации.

02.01-02.09.238.

342.729:331.109.32(477) Процишен М. Врегулювання права на страйк на міжнародно-правовому рівні / Марія Процишен // Юридична Україна. — 2008. — № 11. — С. 31—36.

Систематизовано дослідження науковців щодо врегулювання на міжнародному рівні законодавства України, оскільки основні принципи і тенденції знайшли своє відображення на рівні Міжнародної організації праці. Звернуто увагу на визначення на міжнародно-правовому рівні поняття права на страйк, поняття свободи на асоціацію та зв'язок даного права з правом на страйк. Досліджено відносини, що мають передувати страйку для ефективного його здійснення. Запропоновано імплементувати важливі аспекти таких відносин у законодавство України.

02.01-02.09.239.

342(44) Пферсманн О. Автономизация конституционного права во Франции / О. Пферсманн // Сравнительное конституционное обозрение. — 2009. — № 1. — С. 54—67.

В центре внимания вопрос о том, является ли конституционное право автономным понятием, особенно во французском праве. Пытаясь на него ответить, автор рассматривает подходы основных французских школ теории права к этой проблеме и критикует их неспособность предоставить убедительное обоснование автономии конституционного права в рамках Конституции Франции 1958 г. Сделан вывод, что конституционная и административная судебная практика продолжают конкурировать друг с другом и разделяют общую методологию, что объясняется тем фактом, что обе они следуют схожим стратегиям, причем последняя не признает приоритета первой.

02.01-02.09.240.

342.531.11(438) Рассохин И. Статус члена парламента в Республике Польша / *Иван Рассохин* // Сравнительное конституционное обозрение. — 2009. — № 2. — С. 55—62.

Данная статья восполняет ощущаемый в России пробел в знаниях о правовой системе Польши, в частности о статусе члена польского парламента. Автор анализирует и сравнивает правовое положение депутатов Сейма и сенаторов, основания прекращения их полномочий, исследует особенности депутатского иммунитета и юридической ответственности членов парламента. Указано на практическую значимость исследования с точки зрения совершенствования статуса парламентария в России.

02.01-02.09.241.

342.4(470)“1993” Румянцев О. Г. Из истории создания Конституции РФ. Состязательный конституционный процесс. Два проекта Конституции (май—август 1993 г.) / *О. Г. Румянцев* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 23. — С. 10—18; № 24. — С. 2—7.

Проанализирована история создания Конституции РФ в период сосуществования двух официальных проектов Конституции президентского и Конституционной комиссии (май—август 1993 г.), когда все органы государственной власти РФ, субъекты Федерации, многие граждане России, отечественные и зарубежные эксперты оказались вовлечены в открытый состязательный конституционный процесс.

02.01-02.09.242.

342:008(091) Сазонникова Е. В. Культурологический метод конституционно-правовых исследований / *Е. В. Сазонникова* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 2. С. 4—5.

Представлен культурологический метод как прием, благодаря которому становится возможным акцентировать внимание на духовном начале государства и права, раскрыть генезис конституционных институтов государственности, привлечь внимание к истории и традициям конституционализма.

02.01-02.09.243.

342.24(73) Седлер Р. А. Американская федеративная система / *Роберт А. Седлер* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 52—68; № 2. — С. 61—75.

Проанализированы особенности федеративной системы США. Предметы авторского внимания — соотношение компетенции федерации и штатов, в частности совпадающая компетенция, а также суверенитет штатов, судебные решения по вопросам федерализма.

02.01-02.09.244.

342.4(470)“1993” Скуратов Ю. И. Развитие Конституции Российской Федерации 1993 года: поправки в Конституцию или конституционная

реформа? / *Юрий Ильич Скуратов* // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 40—47.

Анализируя разные точки зрения на вопрос о развитии Конституции РФ, автор обосновывает необходимость проведения конституционной реформы, не затрагивающей основ конституционного строя. Охарактеризованы три основных подхода к вопросу о формах, направлениях дальнейшего развития Конституции. Говорится о необходимости создания концепции конституционной реформы, аккумулировании всех предложений по совершенствованию конституционного законодательства.

02.01-02.09.245.

342.565.2(470) Снежко О. Приостановление действия закона как правоограничивающий феномен / *О. Снежко* // Сравнительное конституционное обозрение. 2009. № 1. С. 45—52.

Предпринята попытка рассмотреть нормативно закрепленные случаи приостановления действия законов, уяснить сущность этого института, а также выделить конституционные критерии, которые обосновывают использование приостановления действия закона в отношении прав и свобод граждан в правоприменительной деятельности. Автор соотносит законодательные установления с существующими реалиями объективной действительности, анализируя при этом и правовые позиции Конституционного Суда РФ.

02.01-02.09.246.

342.24:340.134 Советников И. В. К вопросу о технической стороне подготовки проектов федеральных законов / *И. В. Советников* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 21. С. 8—12.

Рассмотрена проблема технической подготовки текстов законопроектов. Так, в настоящее время тексты законопроектов готовятся фактически «вручную», без использования современных средств автоматизации, что значительно снижает эффективность процесса и может привести к ошибкам в законодотворчестве. Более того, такой подход не позволяет автоматизировать процесс актуализации законодательства и составления действующих редакций принятых законов. Для решения указанных проблем автором предлагается разработать специальную программу, которая позволит автоматизировать рутинные этапы подготовки законопроектов и действующих редакций законов.

02.01-02.09.247.

342.553:351.77(470) Соколова Н. А. Проблемы реализации полномочий субъектов РФ в сфере охраны здоровья / *Наталья Александровна Соколова* // Российский юридический журнал. 2009. № 2. С. 106—114.

Дана характеристика критериев разграничения полномочий между РФ и ее субъектами в сфере охраны здоровья граждан, классифициру-

ются полномочия органов власти регионального уровня в данной сфере, а также анализируется возможность их эффективной реализации.

02.01-02.09.248.

342.26(571.121)(091) Степанченко В. И. Возникновение национальных государственных структур в РСФСР и на территории Ямало-Ненецкого автономного округа в XX веке / В. И. Степанченко // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 22. — С. 29—37.

Рассматриваются вопросы создания в XX в. национальных административно-территориальных, а также автономных образований в местах традиционного проживания коренных малочисленных народов Крайнего Севера. Анализируется создание и развитие Ямало-Ненецкого автономного округа.

02.01-02.09.249.

342(4) Сухова Т. Э. Интеграция знаний из различных отраслей права в конституционном праве зарубежных стран / Т. Э. Сухова // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 23. С. 38—40.

Статья посвящена исследованию интеграций знаний различных отраслей права и подотраслей права в конституционное право европейских государств.

02.01-02.09.250.

342.552(470) Тарасов О. Конституционная модель территориальной организации системы органов государственной власти в России и проблемы ее реализации / Олег Тарасов // Сравнительное конституционное обозрение. 2009. № 2. С. 63—71.

Описаны конституционные основы структуры органов государственной власти субъектов РФ, а также территориальных органов федеральных органов исполнительной власти. Исследованы основные проблемы реализации конституционной модели территориальной организации власти. Даны предложения по решению этих проблем на принципах федерализма.

02.01-02.09.251.

342.24(470) Тихомиров Ю. А. Проблемы развития законодательства субъектов Российской Федерации / Ю. А. Тихомиров, Л. В. Андриченко // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 3. — С. 2—8.

Дана оценка сложившейся законодательной практики субъектов РФ; исследованы факторы, способствующие повышению ее эффективности; определены наиболее актуальные и значимые на современном этапе направления развития регионального законодательства.

02.01-02.09.252.

342.726-054.6(470) Трудова О. В. Реализация конституционно-правового статуса иностранных граждан и лиц без гражданства на территории РФ / Олеся Владимировна Трудова, Алексей

Александрович Титов // Московский журнал международного права. 2008. № 4. С. 77—89.

Проанализировано понятие «иностранный гражданин». Отмечено, что оно складывается из основного принципа, определяющего правовой статус иностранных граждан и лиц без гражданства в РФ. Затронута проблема интернирования, т. к., несмотря на множественные усилия со стороны миротворческих и гуманитарных организаций, политическая ситуация в мире по-прежнему часто является нестабильной. Рассмотрено право иностранца на дипломатическую защиту со стороны своего государства.

02.01-02.09.253.

342.24(470) Уваров А. Некоторые подходы к унификации системы законодательных (представительных) органов государственной власти субъектов Российской Федерации / Александр Уваров // Сравнительное конституционное обозрение. 2009. № 2. С. 92—102.

Рассмотрены актуальные проблемы организации и деятельности законодательных (представительных) органов власти субъектов РФ в условиях развития и совершенствования федеративных отношений российского государства. Полагая, что для обеспечения гарантированных Конституцией РФ прав и свобод человека и укрепления российского государства необходимы шаги по направлению к унификации законодательного регулирования организации и деятельности этих органов, автор вносит свои предложения по решению этой задачи.

02.01-02.09.254.

342 Уваров А. А. Принципы функционирования гражданского общества / А. А. Уваров // Конституционное и муниципальное право. 2008. — № 23. — С. 19—22.

Отмечено, что взаимодействие государства и гражданского общества может рассматриваться через принципы их функционирования. Общие принципы способствуют интеграции гражданского общества и государства. Но существуют и специальные принципы гражданского общества, которые обеспечивают его свободное развитие и независимость от государства в интересах каждого человека.

02.01-02.09.255.

342.56 Уитц Р. Независимость судебной власти: новый взгляд на основные принципы через призму международных документов и практику конституционных судов / Рената Уитц // Сравнительное конституционное обозрение. 2009. № 2. С. 153—166.

Рассмотрены отдельные проблемы соблюдения принципа независимости судебной власти, в том числе при формировании судов, выхода судей в отставку, применения к ним мер дисциплинарного характера. Обоснована возможность судей отстаивать свои интересы. Тема раскрыта через анализ конкретных решений нацио-

нальных (в том числе конституционных) судов разных стран, а также положений международных документов, закрепляющих принципы функционирования судебной ветви власти.

02.01-02.09.256.

342.553:336.14(470).001.73 Филиппова Н. А. Реформирование межбюджетных отношений в России: конституционно-правовые аспекты согласования интересов Российской Федерации и ее субъектов в сфере публичных финансов / *Наталья Алексеевна Филиппова* // Российский юридический журнал. 2009. № 2. С. 95—105.

Исследованы этапы межбюджетной реформы в России и особенности ее современной стадии. Авторский подход отличается определением перечня и качества конституционно-правовых институтов согласования публичных территориальных интересов на каждом этапе реформирования.

02.01-02.09.257.

342.4(470) Фоков А. П. Проблемы защиты национальной безопасности государства в деятельности международных судов / *А. П. Фоков* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 2. С. 32—35.

Статья посвящена 15-летию принятия Конституции РФ. Раскрыты современные проблемы защиты национальной безопасности государства в практике деятельности международных судебных органов на примере событий в Южной Осетии и Абхазии в августе 2008 г.

02.01-02.09.258.

342.535(470) Хайретдинов Р. Д. Юридическая природа присяги, приносимой при вступлении в должность Президента Российской Федерации / *Р. Д. Хайретдинов* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 24. — С. 13—15.

Проанализирована юридическая природа присяги, приносимой при вступлении в должность Президента РФ. На основе норм российского конституционного права рассмотрены юридические аспекты принесения присяги при вступлении в должность Президента России. Принесение присяги гражданином, избранным на должность Президента РФ, охарактеризовано автором как особый юридический факт. Затронута проблема правовых последствий непринесения присяги при вступлении в должность Президента России или ее принесения с нарушением конституционной процедуры.

02.01-02.09.259.

342.724 Харючи С. Н. Проблемы совершенствования российского законодательства в области прав коренных малочисленных народов / *С. Н. Харючи* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 2. С. 13—16.

Изучена проблема совершенствования правового регулирования прав коренных малочисленных народов, в том числе их права на защи-

ту исконной среды обитания, традиционных образа жизни, хозяйствования и промыслов.

02.01-02.09.260.

342.4:340.134(470) Чашин А. Н. Конституции и уставы как кодификационные нормативные правовые акты / *А. Н. Чашин* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 2. С. 2—4.

Проанализированы конституции (федеральные, национальные и республиканские) и уставы (субъектов Федерации, муниципальных образований) как результат проведения кодификационной работы.

02.01-02.09.261.

342.41(470) Чердаков С. В. К вопросу о возможности пересмотра Конституции Федеральным Собранием Российской Федерации / *С. В. Чердаков* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 4. С. 2—5.

В статье предпринята попытка на примере избирательных прав граждан РФ (ст. 32 Конституции РФ) ответить на вопрос: действительно ли незыблемы фундаментальные ценности свободы, демократии и прав человека, как это гарантирует глава IX Конституции РФ? Особая жесткость Основного закона вовсе не освобождает его от реформирования, вызванного необходимостью приведения в соответствие конституционных положений с изменяющимися условиями общественно-политического бытия. Наряду со способами, определенными в главе IX, возможны и такие пути изменения Конституции РФ, как деятельность Конституционного Суда РФ, практика реализации конституционных норм, текущее законодательство и др.

02.01-02.09.262.

342.553(470) Черкасов К. В. К вопросу о государственно-правовой природе института полномочных представителей Президента Российской Федерации в федеральных округах / *К. В. Черкасов* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 24. С. 16—20.

Исследована государственно-правовая природа института полномочных представителей Президента РФ в федеральных округах. Охарактеризована основа содержания и практика реализации полномочными представителями Президента РФ в федеральных округах принадлежащих им основных функций и прав. Сделан вывод, что сущность института полномочных представителей Президента РФ в федеральных округах определена местом Президента России в системе разделения властей, его статусом, значением и положением иерархии органов публичного управления.

02.01-02.09.263.

342(100)(091) Чудаков М. Ф. Этапы мирового конституционного процесса / *Михаил Филиппович Чудаков* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 3. — С. 27—32.

В мировом конституционном процессе выде-

лено четыре этапа, начиная с протоконституционных актов древнего мира. Особое внимание уделено современному этапу, в рамках которого характеризуются четыре поколения конституций: старые, новые, новейшие и сверхновые.

02.01-02.09.264.

342.552(47+57) Шабалин В. А. Конституционно-правовые основы региональной политики в Советском Союзе / В. А. Шабалин // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 22. — С. 25—28.

Отмечено, что региональная политика истории СССР выражается в создании союзных республик и их участии в делах Союза ССР. Обращено внимание на то, что в союзных республиках региональная политика отражалась в создании автономных республик и автономных областей. РСФСР, несмотря на наличие в ней многих автономных единиц, оставалась унитарным государством.

02.01-02.09.265.

342.53(510) Шарнина Л. А. К вопросу об определении правовой природы Всекитайского собрания народных представителей КНР / Л. А. Шарнина // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 24. — С. 23—26.

Предпринята попытка определить, следует ли при установлении природы Всекитайского собрания народных представителей учитывать постоянный комитет ВСНП или не следует. Обосновав самостоятельность постоянного комитета ВСНП как органа государственной власти, автор переходит к анализу собственных полномочий ВСНП, порядка их реализации и характера представительности ВСНП. Итоговым выводом является тезис о законодательной природе ПК ВСНП и об учредительной природе ВСНП КНР, с которой не все элементы статуса надлежащим образом согласованы.

02.01-02.09.266.

340.134(470):342.565 Шишпарёнок О. Н. Экспертно-правовая оценка законов субъектов Российской Федерации на предмет их соответствия правилам законодательной техники / О. Н. Шишпарёнок // Академический юридический журнал. 2009. № 1. С. 27—34.

Рассмотрено значение и некоторые особенности оценки соответствия законопроектов субъектов РФ правилам законодательной техники, освещено значение правовой экспертизы проектов законов субъектов Федерации, в процессе которой осуществляется оценка соблюдения требований законодательной техники.

02.01-02.09.267.

342.8(470) Югов А. А. Власть и воля в системе публично-властных отношений / Анатолий Александрович Югов // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 13—20.

Системно анализируется комплекс вопросов, возникающих при рассмотрении средств и форм

выявления и выражения воли избирателей в процессе создания публично-властных органов народного представительства в соответствии с законодательством РФ, предлагается научно-обоснованный механизм конституирования легитимной власти на основе свободно выраженной воли граждан.

02.01-02.09.268.

342.729 Яковенко М. А. Право на проведение собраний, митингов, демонстраций, шествий и пикетирований в системе конституционных прав и свобод / М. А. Яковенко // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 3. С. 11—16.

Раскрывается сущность конституционного права собираться мирно, без оружия, проводить собрания, митинги и демонстрации, шествия и пикетирование как политического права, основным назначением которого является обеспечение возможности индивидов участвовать в осуществлении государственной власти. Рассматривается вопрос соотношения указанного права с правом участвовать в управлении делами государства и осуществлении местного самоуправления, свободой мысли и слова, принципом идеологического и политического многообразия, правом на объединение, избирательными правами и правом на участие в референдуме, правом на обращение и другими правами и свободами человека и гражданина, что позволяет определить особое место права на проведение публичных мероприятий в системе конституционных прав и свобод.

02.01-02.09.269.

342.71 Яковлева Е. В. К вопросу о необходимости законодательного закрепления понятия «иностранец» / Е. В. Яковлева // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 2. С. 6—9.

Проведен анализ понятий «иностранец» и «иностранец», содержащихся в законодательстве РФ об иностранцах, а также в иммиграционном законодательстве Великобритании, Соединенных Штатов Америки и Канады. Сформулированы предложения по совершенствованию понятийного аппарата действующего законодательства России, регулирующего отношения с участием иностранных граждан, с учетом опыта названных зарубежных стран. По результатам исследования в целях предупреждения нарушений в России прав и свобод граждан Белоруссии, установленных в международных договорах РФ и Республики Беларусь, предлагается закрепить в действующем законодательстве РФ о правовом положении иностранных граждан особый статус для граждан Белоруссии (иностранцы граждане — граждане Союзного государства) и установить, что права и свободы таких граждан, провозглашенные в нормативных правовых актах Союзного государства, являются непосредственно действующими в РФ.

МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

02.01-02.09.270.

352(470) Бондарь Н. С. Местное самоуправление и конституционное правосудие: конституционализация муниципальной демократии в России / Николай Семенович Бондарь. М.: Норма, 2008. — 592 с.

В книге исследуются современные конституционно-правовые проблемы местного самоуправления в контексте решений Конституционного Суда РФ, конституционных (уставных) судов субъектов РФ. Раскрывается нормативно-доктринальная роль решений Конституционного Суда РФ, выявляются их основные функции с точки зрения конституционализации местного самоуправления и углубления муниципальной демократии.

02.01-02.09.271.

352.075.1(477) Гураль П. Ф. Територіальна громада в Україні: іст.-прав. дослідж.: монографія / Павло Федорович Гураль; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л.: Край, 2008. 468 с.

Здійснено комплексне історико-правове дослідження територіальної громади як основи місцевого самоврядування в Україні. Розкрито еволюцію територіальної громади на українських землях, які в окремі періоди перебували у різних державах. Розглянуто систему органів посадових осіб, їх взаємовідносини з державними органами, а також систему традицій, звичаїв, правових актів, що регулювали їх життєдіяльність.

02.01-02.09.272.

352(477) Лазор О. Публічна самоврядна влада в Республіці Італія та Україні: особливості організації та функціонування: монографія / Оксана Лазор, Ірина Шелепницька. К.: Дакор, 2008. 1872 с.

Викладено проблематику оптимізації діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування як окремого виду публічної влади. Висвітлено організаційно-правовий механізм функціонування системи місцевого самоврядування. Подано загальнотеоретичну характеристику елементів цієї системи, окреслено напрями розвитку й удосконалення механізму функціонування владних інститутів субнаціональних рівнів Республіки Італія та Україна. Уможливлено використання видання як довідника чи навчального посібника.

02.01-02.09.273.

352.075.1 Мішина Н. В. Органи самоорганізації населення: минуле, сучасне, перспективи: монографія / Наталя Вікторівна Мішина. О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. 240 с.

Проведено комплексне монографічне дослідження передумов появи органів самоорганізації населення, виникнення домових, вуличних, квар-

тальних тощо комітетів (1817–1937 рр.). Розглянуто процес становлення органів самоорганізації населення як громадських організацій (1938–1990 рр.). Обґрунтовано думку щодо органів самоорганізації населення у незалежній Україні. Охарактеризовано органи самоорганізації населення як інститут цивільного суспільства.

02.01-02.09.274.

352.075(477) Повноваження органів місцевого самоврядування на здійснення комунального управління та охорону власності: монографія / Іван Пантелійович Голосніченко, Олексій Олегович Кравчук, Микола Феодосійович Стахурський [та ін.]. К.: Вид. Г.А.М., 2008. 320 с.

Досліджено питання управління у сфері місцевого самоврядування та повноваження його у механізмі правового регулювання. Приділено увагу генезису місцевого самоврядування, організаційно-правовим засадам заснування органів місцевого самоврядування та особливостям їх побудови у м. Києві, побудови та повноважень виконавчих органів місцевого самоврядування, правовим формам комунального управління, вирішенню проблем застосування власних і делегованих повноважень. Висвітлено підходи до розуміння комунальної власності як основи місцевого самоврядування, засади адміністративно-правової охорони комунальної власності, проблеми створення міліції місцевого самоврядування, а також адміністративної відповідальності за посягання на комунальну власність та особливий правовий режим майна, що знаходиться у цих відносинах.

02.01-02.09.275.

352.075.1(477) Чернега Р. Т. Участь громадян у місцевому самоврядуванні України: правові питання: монографія / Роман Тарасович Чернега; за заг. ред. Н. Р. Нижник. — Івано-Франківськ: Місто НВ, 2008. — 116 с.

Досліджено теоретичні і практичні проблеми реалізації права громадян на участь у місцевому самоврядуванні України. Розглянуто та проаналізовано історію розвитку права громадян на участь у місцевому самоврядуванні. Надано визначення поняття та розкрито сутність участі громадян у місцевому самоврядуванні. Розкрито основні форми реалізації права громадян на участь у місцевому самоврядуванні України. Розроблено практичні пропозиції, спрямовані на вдосконалення правового забезпечення реалізації громадян у місцевому самоврядуванні України.

02.01-02.09.276.

352.075(477) Чернецька О. В. Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад за законодавством України: монографія / Олена Василівна Чернецька. — К.: КНТ: Скіф, 2008. — 144 с.

Досліджено теоретичні та практичні проблеми конституційно-правового статусу депутатів місцевих рад в Україні як представників територіальної громади та головних суб'єктів пред-

ставницького органу місцевого самоврядування. Проаналізовано основні елементи конституційно-правового статусу депутатів місцевих рад. Висвітлено функції та повноваження депутатів місцевих рад. Значна увага приділяється основним гарантіям діяльності депутатів місцевих рад. Визначено основні тенденції та напрями удосконалення законодавства щодо конституційно-правового статусу депутатів місцевих рад в сучасних умовах державо- та правотворення.

Статті

02.01-02.09.277.

342.25(574) Айтказинов Е. Б. Конституционная норма о единстве местных представительных органов (маслихатов) и органов местного самоуправления в Республике Казахстан: в поиске оптимальной модели взаимоотношений / *Е. Б. Айтказинов* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 34—38.

Рассмотрена проблема определения правовой природы местного самоуправления в Республике Казахстан. Несмотря на закрепление в 2007 г. в Конституции РК нормы о единстве местных представительных органов (маслихатов) и органов местного самоуправления в Республике Казахстан, этот вопрос не получил своего однозначного решения. На основе анализа норм отдельных статей Конституции РК, регламентирующих институт местного самоуправления, сделан вывод, что конституционная модель местного самоуправления построена на основе ее функционального отделения от органов государственной власти.

02.01-02.09.278.

342.553 Алешкова Н. П. Официальная дата муниципального правового акта / *Н. П. Алешкова* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 22. — С. 18—21.

Раскрывается вопрос об официальной дате муниципального правового акта как важном элементе его обязательных реквизитов. Рассматривается порядок ее определения в зависимости от вида муниципального акта и органа (должностного лица), его принявшего (издавшего). Автор указывает на проблемы, возникающие при определении официальной даты муниципальных актов, анализирует возможные варианты ее определения применительно к особенностям непосредственного муниципального правотворчества (принятие актов на сходах граждан и местном референдуме) и предлагает свои пути решения этих проблем. Дано заключение о правовом назначении официальной даты муниципального правового акта для правоприменительной практики.

02.01-02.09.279.

352(477) Батанов О. В. Муниципальное право як галузь національного права України: дискусійні питання становлення та розвитку /

Олександр Васильович Батанов // Часопис Київського університету права 2008. № 3. С. 83—89.

Проаналізовано спірні питання щодо становлення розвитку муніципального права як самостійної галузі національного права України. Висвітлено авторське розуміння предмета муніципально-правового регулювання. Критично обґрунтовано вчення про муніципальне право як комплексну галузь права.

02.01-02.09.280.

342.553 Дементьев А. Н. Теории местного самоуправления и их современные интерпретации / *А. Н. Дементьев* // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 4. — С. 18—21.

Приведены результаты анализа основных положений некоторых теорий местного самоуправления, изложение позиций дореволюционных российских и зарубежных ученых, практиков местного самоуправления на соотношение государственной и общественной теорий местного самоуправления. На основе сопоставления отличительных характеристик указанных теорий и современных нормативных предписаний, интерпретации этих характеристик современными исследователями сделан вывод о существенных различиях в понимании государственной и общественной теорий местного самоуправления. Обоснована позиция о необходимости формирования дуалистической теории местного самоуправления на основе положений государственной теории местного самоуправления.

02.01-02.09.281.

342.553 Канавина О. С. Принцип материально-финансовой обеспеченности осуществления отдельных государственных полномочий органами местного самоуправления / *О. С. Канавина* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 32—34.

Рассмотрен принцип материально-финансовой обеспеченности осуществления отдельных государственных полномочий. Отмечено, что передача отдельных государственных полномочий не сопровождается необходимыми материальными ресурсами.

02.01-02.09.282.

35.08(470) Киреева Е. Ю. Субъекты права на равный доступ к государственной и муниципальной службе / *Е. Ю. Киреева* // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 2. — С. 10—13.

В законодательстве о муниципальной службе четко не определено, к какому гражданству должно принадлежать лицо, замещающее муниципальную должность: исключительно РФ или допустима принадлежность к гражданству иностранного государства. Проанализированы научные подходы к решению этой проблемы, а также правовое регулирование отношений в сфере служебных отношений.

02.01-02.09.283.

342.553(470) Кораблев Д. П. О некоторых практических аспектах наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями / Д. П. Кораблев // Конституционное и муниципальное право. — 2009. № 1. С. 33—35.

Рассмотрены примеры наделения органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями, которые не отвечают требованиям федерального законодательства. В целях устранения недостатков регионального законодательства требуется более детальная правовая проработка самой процедуры передачи отдельных государственных полномочий от органов субъектов РФ органам местного самоуправления.

02.01-02.09.284.

342.553:342.534(477) Лабенська Л. Л. Юридична відповідальність депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів / Лілія Леонідівна Лабенська // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 21—27.

Проаналізовано Конституцію України та чинне законодавство України про місцеве самоврядування щодо юридичної відповідальності депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Охарактеризовано два види такої відповідальності: конституційно-правову та загально-правову, до якої належать кримінальна, цивільно-правова, адміністративна, майнова, дисциплінарна відповідальність, передбачена законодавством відповідних галузей права. Доведено, що в законодавстві про місцеве самоврядування відсутній вичерпний перелік видів відповідальності, а також досконалий механізм притягнення до відповідальності депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

02.01-02.09.285.

352:336.14(470) Лагутин И. Б. Муниципальный финансовый контроль в Российской Федерации: организационно-правовые основы / И. Б. Лагутин // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 23. С. 32—34.

Исследованы проблемы организации и правового регулирования внешнего муниципального финансового контроля. Проанализированы противоречия между российским законодательством, регулирующим систему местного самоуправления, и нормами Бюджетного кодекса. Сделан вывод о том, что контрольные органы муниципальных образований отличаются по численности, полномочиям, статусу и для них присущи многие проблемы государственного финансового контроля: отсутствие единой концепции контрольной деятельности, единых критериев оценки эффективности, рациональности, целесообразности расходования и использования бюд-

жетных средств и муниципального имущества и многое другое.

02.01-02.09.286.

342.25 Любченко П. М. Політичні партії як елемент громадянського суспільства та їх вплив на розвиток місцевого самоврядування / П. М. Любченко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. — С. 91—100.

З'ясовано функціональне завдання політичних партій. Досліджено вплив політичних партій на розвиток місцевого самоврядування в Україні. Сформульовано висновки щодо удосконалення правового регулювання їх взаємовідносин.

02.01-02.09.287.

342.571(477) Любченко П. Проблеми реалізації права громадян на участь у місцевому самоврядуванні / П. Любченко // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2007. № 2. С. 124—133.

Проаналізовано проблеми реалізації права громадян на участь у місцевому самоврядуванні, яка є однією з форм управління країною. Сформульовано висновки щодо удосконалення правового регулювання їх здійснення, що має як теоретичне, так і практичне значення на сучасному етапі розвитку державності в Україні.

02.01-02.09.288.

347.218.1(477) Лялюк О. Деякі проблеми правового регулювання питань комунальної власності в Україні / О. Лялюк // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 10. С. 72—74.

Проаналізовано особливості правового стану комунальної власності, якою володіє територіальна громада за межами своєї адміністративно-територіальної одиниці. Визначено способи її набуття. Доведено взаємозалежність матеріальної та територіальної основ організації та діяльності органів місцевого самоврядування.

02.01-02.09.289.

352(477) Матвієнко А. С. Місцеве самоврядування у зарубіжних країнах: досвід для України / Анатолій Сергійович Матвієнко // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 190—194.

З ціллю пошуку оптимальної моделі місцевого самоврядування для України розглянуто досвід інших країн, в яких інститут місцевого самоврядування ефективно діє не одне десятиліття. Розуміючи потребу в аналізі та застосуванні європейського досвіду в проведенні децентралізації влади та адміністративної реформи в Україні названо ряд можливих помилок,

що різко знижують, а інколи й унеможливають імплементацію зарубіжного досвіду розвитку місцевого самоврядування в Україні.

02.01-02.09.290.

352(177+170) Мішина Н. В. Регулювання діяльності органів самоорганізації населення законами України: пропозиції з урахуванням досвіду РФ / *Наталя Вікторівна Мішина* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 42. С. 181—185.

Проаналізовано досвід регулювання органів територіального громадського самоврядування в Україні та органів самоорганізації населення в РФ. Досвід цієї держави використано лише частково, тому що Україна є унітарною державою, а РФ — ні. Зосереджено увагу лише на огляді федеральних законів, переважно нормативно-правових першоджерел. Встановлено, що досвід РФ з регулювання органів територіального громадського самоврядування може бути доцільним щодо компактного розташування правових норм, які регламентують статус органів самоорганізації населення у законах України.

02.01-02.09.291.

342.553(571.121).001.73 Степанченко В. И. О реформе местного самоуправления в Ямало-Ненецком автономном округе / *Валерий Иванович Степанченко* // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 99—104.

Проаналізована сучасна реформа місцевого самоуправління в ЯНАО. Описані законодавчі та інші заходи, направлені на реалізацію цієї задачі. Особливу увагу приділено пропозиціям по удосконаленню правової моделі організації місцевого самоуправління в суб'єктах РФ.

02.01-02.09.292.

342.553 Таболин В. В. Проблемы современных городов (муниципально-правовой аспект) / *В. В. Таболин* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 22. — С. 21—24.

Аналізується російський та європейський досвід діяльності міських органів влади в питаннях створення сприятливого правового клімату та подолання кризових тенденцій в розвитку міст. Особливу увагу приділено проблемі мультинаціональності сучасних міст та впливу цього фактора на програми соціально-культурного розвитку міста. Розкриваються поняття: «депресивний місто» та «кризовий місто», розглянуті критерії та фактори кризи міста.

02.01-02.09.293.

342.553:303.62 Трофимов М. С. Рекомендательный и обязательный характер мнения населения, выявленного органами местного самоуправления на основе проведения публичных слушаний и опросов граждан / *М. С. Трофимов* //

Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 1. С. 70—74.

Исследованы такие формы прямой демократии в местном самоуправлении, как публичные слушания и опрос граждан, влияние мнения населения на решения органов муниципальных образований. Предложено в исключительных случаях закрепить в законодательстве обязательный характер мнения населения, выраженного на публичных слушаниях и опросах граждан.

02.01-02.09.294.

342.25 Челомбитько Л. В. Гласність роботи місцевих рад: нормативне закріплення та практика реалізації / *Л. В. Челомбитько* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 60—66.

Розкрито специфіку впровадження принципу гласності на рівні місцевих рад. Проаналізовано законодавчі та локальні нормативно-правові акти, а також практику їх застосування у процесі функціонування зазначених органів. Встановлено, що у зв'язку з браком законодавчого регламентування вказаного питання реалізація принципу гласності в системі форм безпосередньої демократії на місцевому рівні залишається проблемою.

02.01-02.09.295.

342.553(177) Чудик Н. О. Акти суб'єктів місцевого самоврядування в Україні: правова природа та проблеми класифікації / *Наталя Олегівна Чудик* // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 83—88.

Проаналізовано особливості актів суб'єктів місцевого самоврядування як джерел конституційного права. Висвітлено питання їх систематизації. Зроблено висновок про пріоритетність статуту територіальних громад у системі актів місцевого самоврядування.

02.01-02.09.296.

352(177) Чудик Н. О. Акти суб'єктів місцевого самоврядування, деякі теоретичні та практичні проблеми муніципальної правотворчості в Україні / *Наталя Олегівна Чудик* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 239—246.

Зазначено, що питання щодо правової природи актів суб'єктів місцевого самоврядування, їх юридичних властивостей, системи, місця та ролі серед інших джерел конституційного права, змісту та функцій муніципальної нормотворчості, характеру та видів норм, що містяться у цих актах, є одним з найменш розроблених у вітчизняній юридичній науці. Проаналізовано теоретичні основи нормативно-правових актів місцевого самоврядування у контексті становлення інноваційних форм муніципальної нормотворчості. Окреслені теоретичні аспекти щодо розуміння правової природи актів суб'єктів

місцевого самоврядування, основних напрямів муніципальної нормотворчості та динаміки її розвитку свідчать, що сучасне конституційне право це не застигла форма суспільно-політичних відносин, яка штучно відштовхується нормотворчістю. Розгляд системи актів суб'єктів місцевого самоврядування показав, що це зовнішня форма об'єктивації встановлених чи санкціонованих територіальними громадами, місцевими радами, їх посадовими особами та виконавчими органами місцевого самоврядування конституційно-правових норм, які мають юридичну силу та регулюють відносини, які виникають у процесі вирішення питань місцевого значення.

02.01-02.09.297.

342.553(477) Шкабаро В. М. Аналіз нормативно-правової бази, що визначає конституційно-правовий статус міста в Україні / *Вероніка Миколаївна Шкабаро* // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 116–121.

Проведено аналіз законодавчої бази України щодо статусу адміністративно-територіальних одиниць. Значну увагу приділено питанню, що визначає конституційно-правовий статус міста. Сформульовано висновки та пропозиції щодо вдосконалення законодавства у зазначеній сфері.

02.01-02.09.298.

342.553:347.965 Щеначев В. А. Институт судебной защиты местного самоуправления / *В. А. Щеначев* // Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21. — С. 20–22.

Рассмотрена судебная защита местного самоуправления как базовый принцип любого демократического правового государства. Акту-

альность статьи обусловлена тем, что судебная защита представляет собой самый эффективный инструмент восстановления нарушенного права и решения вопросов правоприменения, в случае если регулирующие то или иное правоотношение нормы права недосказаны или противоречивы.

02.01-02.09.299.

342.553 Щеначев В. А. Совершенствование правовой работы в представительном органе местного самоуправления / *В. А. Щеначев* // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 21. С. 28–32.

Уделено внимание правовой работе как базовой составляющей деятельности представительного органа местного самоуправления. Указано на несовершенство качества нормативных правовых актов, принимаемых представительными органами местного самоуправления РФ. Отмечено, что немалое значение в связи с этим имеют организация и совершенствование правовой работы в этих органах.

02.01-02.09.300.

342.553:364 Щеначев В. А. Участие местного самоуправления в оказании публичных услуг населению: некоторые проблемы / *В. А. Щеначев* // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 3. С. 30–33.

Отмечено, что в настоящее время особую актуальность приобретает вопрос полноты и качества, предоставляемых населению публичных государственных и муниципальных услуг, основополагающей целью которых является социальная защита отдельных категорий граждан и поддержка хозяйствующих субъектов на территории каждого муниципального образования.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Книги

03.01-02.09.301.

347.77(477)(075.8) Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник / В. Д. Базилевич. 2-ге вид., стер. К. : Знання, 2008. 431 с.

Проведено аналіз інтелектуальної власності як визначальної економіко-правової категорії інформаційного суспільства. Висвітлено її науковий зміст, генетичні зв'язки та закономірності розвитку як явища суспільного життя. Глибокому засвоєнню курсу сприятимуть навчальні тренінги, до складу яких входять контрольні запитання та завдання, перелік основних термінів і понять, рекомендована література. У додатках наведено правові акти чинного законодавства України, найважливіші міжнародні конвенції та угоди щодо інтелектуальної власності, сучасні статистичні матеріали.

03.01-02.09.302.

347.77(477)(075.8) Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку: монографія / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. — К. : Знання, 2008. — 687 с.

Спираючись на метафізичний підхід як граничний вид філософського пізнання, пов'язаний з найбільш глибокою формою рефлексії людини над проблемами особистого і суспільного буття, досліджено проблему інтелектуальної власності. Власність розглянута як невід'ємна складова всіх сфер життя людини, що наповнює раціональними та ірраціональними смислами її матеріально-практичне і духовно-культурне життя. Показано, що в сучасну епоху особливого значення набуває інтелектуальна власність — всезагальна економіко-правова категорія інформаційного суспільства, розвиток якої залежить від креативу знання. Поліфонія змістів інтелектуальної власності, на думку авторів, знаходить більш повне виявлення крізь призму метафізичного аналізу. Такий підхід дає можливість розкрити онтологічні, феноменологічні, аксіологічні та історико-правові аспекти інтелектуальної власності, глибину її екзистенційних та антропологічних значень.

03.01-02.09.303.

347.44 Брагинский М. И. Избранное / Михаил Исаакович Брагинский. — М. : КОНТРАКТ, 2008. 1008 с.

Представлены отдельные публикации из числа указанных в приложенном Списке опубликованных работ. Основу сборника составляют работы, посвященные одному из центральных институтов гражданского права — договорам. Им, в частности, посвящены шесть из семи помещенных в сборнике (целиком или в определен-

ных частях) монографий, имеющих своим предметом либо общие вопросы договорного права, либо отдельные виды договоров, в том числе хозяйственные договоры. При этом «хозяйственные договоры» последовательно рассматриваются исключительно как разновидность гражданско-правовых договоров. Обе статьи сборника («Договоры от общего к частному» и «О месте гражданского права в системе «право публичное — право частное») посвящены общим вопросам гражданского права. В издании сохранены орфография, синтаксис и пунктуация оригинала произведений М. И. Брагинского.

03.01-02.09.304.

347.77(477) Гордієнко С. Г. Пізнання сфери захисту інтелектуальної власності в Україні: методологічні проблеми: монографія / Сергій Георгійович Гордієнко. К. : Скіф : КНТ, 2008. 140 с.

Запропоновано власну точку зору на найбільш загальнонаукові проблеми сучасної науки стосовно забезпечення захисту інтелектуальної власності. Перед вирішенням поставлених питань запропоновано кілька робочих тез, котрі автор обґрунтував. Продемонстровано вади законодавчого та частково наукового стану класифікації родів, видів, форм та об'єктів інтелектуальної власності

03.01-02.09.305.

347(477)(031) Енциклопедія цивільного права України / відп. ред. Я. М. Шевченко ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К. : Ін Юре, 2009. — 952 с.

Досліджено проблеми цивільного права і законодавства України. Висвітлено нові досягнення цивільної правової науки. У зв'язку з організацією нового українського суспільства розглянуто загальнотеоретичні проблеми, проблеми співвідношення цивільного і господарського права, права власності, права інтелектуальної власності. Поданий матеріал відповідає ЦК України. Висвітлено питання правового регулювання економіки, захисту прав людини, проблеми цивільно-правової відповідальності. Розглянуто інститут права інтелектуальної власності, судову практику, практику застосування міжнародного приватного права тощо.

03.01-02.09.306.

347.77(470+4) Интеллектуальная собственность в России и ЕС: правовые проблемы : сб. ст. / под ред. М. М. Богуславского, А. Г. Светланова. М. : Волтерс Клувер, 2008. 296 с.

Сборник статей, подготовленных известными российскими и зарубежными специалистами, посвящен современным правовым проблемам, связанным с интеллектуальной собственностью. Поднимается ряд актуальных вопросов, стоящих

перед государством, определяющим правовую политику в области развития инновационных процессов. Рассматриваются новеллы правового регулирования института служебных изобретений, подходы судебной практики при столкновении средств индивидуализации, проблемы защиты авторских прав, товарных знаков. Отдельные статьи посвящены развитию права интеллектуальной собственности в аспекте МЧП и механизму разрешения споров в рамках ВОИС. Книга представляет научный и практический интерес, поскольку исследования, положенные в ее основу, отражают новейшие тенденции развития российского права в контексте международных процессов гармонизации права интеллектуальной собственности и эффективности реализации этого права в России и Евросоюзе.

03.01-02.09.307.

347.122(470) Кузнецов С. А. Судебные обеспечительные средства в российском гражданском праве : монография / *Сергей Анатольевич Кузнецов*. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 304 с.

Рассмотрены теоретические и практические аспекты правовой регламентации пересмотра судебных постановлений, не вступивших в законную силу, в суде второй инстанции. Проводится сравнительный анализ кассационного и апелляционного способов обжалования судебных постановлений в гражданском судопроизводстве, дается оценка эффективности реализации каждого из этих способов, выявляются их положительные элементы и недостатки. Рассматриваются как теоретические вопросы производства в суде второй инстанции, так и вопросы практического применения различных способов обжалования в российском гражданском судопроизводстве.

03.01-02.09.308.

347.468 Михальнюк О. В. Поручка у цивільному праві: теорія та практика : монографія / *Оксана Василівна Михальнюк*. — К. : КНТ, 2008. — 266 с.

Комплексно досліджено юридичну природу поруки як способу забезпечення виконання зобов'язань. Проаналізовано поняття, ознаки та функціональне призначення поруки. Визначено види поруки та встановлено коло суб'єктів поручительських правовідносин. Розкрито поняття та ознаки договору поруки, сформульовано вимоги щодо його форми, істотних умов, особливостей виконання, відповідальності поручителя; виявлено механізм компенсації витрат, понесених поручителем внаслідок виконання зобов'язання замість боржника. Досліджено історичні тенденції розвитку поруки у римському праві та законодавстві, що діяло на українських землях. Враховано досвід правового регулювання поруки у законодавстві країн СНД та ЄС на сучасному етапі. Обґрунтовано пропозиції та рекомендації щодо удосконалення чинного законодавства України та правильного застосування правових норм про поруку на практиці.

03.01-02.09.309.

347.132.14 Поротикова О. А. Проблемы злоупотребления субъективным гражданским правом / *Ольга Александровна Поротикова*. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Волтерс Клувер, 2008. — 280 с.

Раскрыты наиболее острые проблемы современного частного права — злоупотребление субъективными правами, случаем, когда лицо, наделенное правом, использует его во вред иным участникам гражданского оборота. Злоупотребление правом распространено в соседских, родительских, корпоративных отношениях, часто встречается при осуществлении права общей собственности, в конкурентной, предпринимательской областях и т.д. Монография содержит ряд новых теоретических выводов, анализ действующих нормативных правил по вопросам злоупотребления правом и предложения по их совершенствованию, а также практические рекомендации по квалификации этого вида правонарушений и применению санкций за их совершение. Издание дополнено анализом проблемы соотношения «обхода закона» в МЧП и злоупотребления субъективными гражданскими правами.

03.01-02.09.310.

347.129 Примак В. Д. Вина і добросовісність у цивільному праві (теорія, законодавство, судово-практика) / *В. Д. Примак*. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 432 с.

Досліджено основні теоретичні концепції цивільної вини, її форми і види; зв'язок вини з об'єктивними умовами цивільної відповідальності; особливості вини юридичних осіб; проблемні аспекти співвідношення вини, неможливості виконання зобов'язання і непереборної сили. Приділена увага специфічним виявам дії принципу вини у контексті «змішаної вини», а також виключення вини зі складу умов застосування цивільно-правової відповідальності.

03.01-02.09.311.

346.548(477)(035) Селезнев В. В. Как защищать свои права потребителя : справочник / *В. В. Селезнев*. — 3-е изд. — Х. : Одиссей, 2008. — 496 с.

Книга представляет собой популярное справочное издание, посвященное вопросам потребления товаров и услуг, а также защите прав потребителей. Излагаются основные права граждан как потребителей, разъясняются различного рода нюансы отношений потребителей с продавцами и исполнителями услуг. Приведены соответствующие нормативно-правовые акты по состоянию на 1 января 2008 г., а также другая полезная информация и ценные советы.

03.01-02.09.312.

347.15/17(477) Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) : монографія / *Руслан Олексійович Стефанчук* ;

Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К.: КНТ, 2008. 626 с.

На підставі загального аналізу розкрито проблеми філософсько-історичної генези особистих немайнових прав фізичної особи. Досліджено проблеми здійснення та захисту особистих немайнових прав фізичної особи. Особливу увагу приділено аналізу системи особистих немайнових прав фізичних осіб та з'ясовано окремі їх різновиди.

03.01-02.09.113.

347(075.8) Тести з дисципліни «Цивільне право»: навч. посіб. / за заг. ред. В. А. Кройтора. Х.: Еспада, 2008. 232 с.

Типові завдання підготовлено викладачами кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ відповідно до робочої національної програми з курсу «Цивільне право».

03.01-02.09.314.

347(477)(075.8) Цивільне право України: навч. посіб. / за ред. Є. О. Харитонов, Н. Ю. Голубевої, О. О. Кулініч; ОНЮА. К.: Істина, 2009. 280 с.

Посібник призначено для підготовки фахівців спеціальності «Правознавство» і підготовлений згідно з положеннями ЦК України, інших нормативно-правових актів, найсучасніших теоретико-практичних досягнень цивілістики. Матеріал згрупований для зручності у вигляді питань, що входять до білетів на іспиті з цивільного права, та відповідей на них.

03.01-02.09.315.

347.77(477)(075.8) Черевко Г. В. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / Г. В. Черевко. К.: Знання, 2008. 412 с.

Розкрито поняття інтелектуальної власності, визначено інституційно-правове поле її функціонування. Висвітлено зміст охорони авторського права. Проаналізовано міжнародні та закордонні аспекти права інтелектуальної власності. У кінці кожного розділу вміщено питання, які допоможуть краще засвоїти поданий матеріал.

03.01-02.09.316.

347.441(470) Шестакова Н. Д. Недействительность сделок / Наталья Дмитриевна Шестакова. — 2-е изд., испр. и доп. — СПб.: Юрид. центр Пресс, 2008. — 360 с.

Во втором издании книги нашли отражение изменения законодательства и судебной практики. Работа представляет собой комплексное монографическое исследование материально-правовых и процессуальных проблем недействительности сделок. Выявлены противоречия в регулировании нормами гражданского материального и процессуального права порядка защиты прав и законных интересов, нарушенных или оспоренных в результате совершения недействительной сделки. Большое внимание уделяется проблемам защиты прав добросовестных

участников гражданского оборота. В работе рассматривается судебная практика на предмет ее соответствия законодательству. Дан сравнительный анализ правового регулирования выявленных спорных аспектов недействительности сделок в России и других государствах.

Автори рефератів

03.01-02.09.317.

347.77(043.3) Андрейцева О. Б. Цивільно-правові способи захисту прав на об'єкти промислової власності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Андрейцева Олена Борисівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 21 с.

Проведено аналіз закріплених законодавством способів захисту прав на об'єкти промислової власності. Обґрунтовано нормативну концепцію тривірневої системи способів захисту. З'ясовано специфіку правової природи та особливостей застосування окремих способів захисту. Здійснено аналіз судової практики застосування цивільно-правових способів щодо захисту прав на об'єкти промислової власності. Розглянуто питання як національного, так і міжнародно-правового регулювання даних способів захисту, а також досвід зарубіжних країн.

03.01-02.09.318.

347.457(477)(043.3) Барбара В. П. Цивільно-правове регулювання вексельного обігу в Україні (на матеріалах судової практики): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Барбара Валентин Петрович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 18 с.

Проведено системний аналіз вексельного правовідношення як елемента механізму цивільно-правового регулювання. Виявлено проблеми застосування законодавства у судовій практиці, формування теоретичних висновків і науково-практичних пропозицій щодо удосконалення цивільно-правового регулювання вексельних відносин. Досліджено умови дійсності вексельних умов, а також проаналізовано умови, порядок та правові наслідки визначення їх недійсними.

03.01-02.09.319.

347.44:001.89(043.3) Великанова М. М. Договори на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Великанова Марина Миколаївна; НДІ приватного права і підприємництва АПРН України. — К., 2009. — 17 с.

Проаналізовано загальнотеоретичні та практичні проблеми правового регулювання виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Розроблено пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення й правильного застосування норм, що регулюють виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. До-

сліджено правову природу договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, визначено особливості предмета та суб'єктивного складу цих договорів, обґрунтовано передумови та норми укладення договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, розкрито їх зміст та умови. Проаналізовано особливості виконання та відповідальності сторін за невиконання чи неналежне виконання договорів на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. На підставі проведеного дослідження розроблено пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення законодавства з питань науково-технологічної діяльності.

03.01-02.09.320.

349.412.3:332.24(043.3)+347.235(043.3) Губарев С. В. Право власності фізичної особи на присадибну земельну ділянку (садибу): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Губарев Сергій Володимирович; НДІ приват. права і підприємництва АПрН України. — К., 2009. 16 с.

З'ясовано основні закономірності розвитку права власності фізичних осіб на присадибну земельну ділянку (садибу). Визначено взаємозв'язок категорій «садиба», «присадибна земельна ділянка» та «жилий будинок», а також їх особливості як об'єктів цивільних прав. Здійснено загальнотеоретичну характеристику відносин власності та права власності на присадибну земельну ділянку. Визначено юридичну природу цих правовідносин. Розкрито особливості правового режиму присадибної земельної ділянки як об'єкта цивільних правовідносин і визначено підстави набуття та принципи припинення права власності на присадибну земельну ділянку. Сформульовано визначення поняття права власності на присадибну земельну ділянку в об'єктивному і суб'єктивному розумінні. Здійснено порівняльну характеристику положень різних галузей законодавства України щодо охорони й захисту права власності на присадибну земельну ділянку. Запропоновано пропозиції, спрямовані на вдосконалення цивільного та земельного законодавства, норми якого регулюють відносини власності.

03.01-02.09.321.

347.78(177)(043.3)+347.77(177)(043.3) Заєць О. В. Право вільного використання об'єктів авторського права за цивільним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Заєць Олександр Віталійович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. 17 с.

Досліджено правовідносини, що виникають при здійсненні права вільного користування об'єктів авторського права як прояву конституційних обмежень майнових прав. Прослідковано становлення цього правового інституту, його понятійний апарат, зміст, особливості. З'ясовано колізії між абсолютним правом володільця ав-

торських прав та правом інших осіб на використання об'єкта авторського права. Розроблено рекомендації з удосконалення його позитивного регулювання. Встановлено, що удосконалення законодавства України у даній сфері повинно вестись з урахуванням: мети та характеру твору та його призначення; природи самого авторського твору, який передбачає охорону правової форми; обсягу та розумності, насамперед встановлених законом умов та ефекту використання.

03.01-02.09.322.

347.472(477)(043.3) Ісаєв А. М. Договір дарування за Цивільним кодексом України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Арсен Миколайович Ісаєв; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 19 с.

Розглянуто історичні витоки договору дарування, місце договору дарування у системі цивільно-правових договорів. Досліджено окремі елементи договору дарування як самостійного договірної інституту. Проаналізовано особливості складу договору дарування, специфіку його укладання та виконання. Окрему увагу приділено проблемам змісту договору дарування як зобов'язального правовідношення. Висвітлено правові наслідки порушення прав та невиконання обов'язків за договором дарування, а також підстави та умови припинення договору дарування за ЦК України. Дано характеристику договору дарування, визначено його істотні ознаки та запропоновано юридичний погляд на переваги й недоліки нормативно-правового регулювання відносин дарування. Зауваження щодо законодавчих прогалин та колізій супроводжено відповідними пропозиціями щодо вдосконалення чинного ЦК України.

03.01-02.09.323.

347.2(043.3) Мічурін Є. О. Обмеження майнових прав фізичних осіб (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Мічурін Євген Олександрович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. 40 с.

Висвітлено підґрунтя щодо існування обмежень майнових прав фізичних осіб у сучасному цивільному праві та основні доктринальні підходи. Розкрито розвиток обмежень майнових прав фізичних осіб з часів Стародавнього Риму і до сьогодні, включаючи дореволюційний період, а також радянські часи. Доведено необхідність правомірного та обґрунтованого встановлення обмежень майнових прав фізичних осіб у сучасний період. Виявлено передумови та пріоритети встановлення обмежень майнових прав фізичних осіб, сформульовано принципи, на яких вони мають ґрунтуватися. З'ясовано поняття «майнові права фізичних осіб» та розроблено їхню класифікацію. Розглянуто окремі види обмежень майнових прав фізичних осіб, виявлено їхню специфіку. Приділено увагу проблемам їх ефективності. Сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства України.

03.01-02.09.324.

347.440(477)(043.3) Сибіга О. М. Договір комісії за Цивільним кодексом України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Сибіга Олександр Миколайович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 22 с.

Поглиблено досліджено питання «послуга», «правочин», проаналізовано поняття «договір комісії», висвітлено питання щодо основних елементів цього договору, зокрема, суб'єктивного складу, змісту, відповідальності сторін за невиконання або неналежне його виконання. На підставі узагальнення нормативного матеріалу, аналізу літературних джерел й матеріалів судової практики сформульовано висновки й рекомендації щодо подальшого вдосконалення цивільного законодавства з питань укладення й виконання договору комісії.

03.01-02.09.325.

347.23(043.3) Тичкова О. Ю. Локальні корпоративні норми у цивільно-правовому регулюванні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Тичкова Олена Юріївна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — К., 2009. — 20 с.

Комплексно досліджено регулювання корпоративних відносин на локальному рівні установчих документів та внутрішніх актів корпорацій. Доведено нормативно-правову природу локальних корпоративних актів, основні засади їх прийняття, що ґрунтуються на цивілістичній природі корпоративних відносин. Значну увагу приділено змісту статуту як основного акта локального регулювання корпоративних відносин. Внесено пропозиції щодо вирішення на локальному рівні питань, які постають у практиці діяльності корпорацій та при здійсненні учасниками своїх прав.

03.01-02.09.326.

347.751.001.73(477)(043.3) Турчак І. О. Правове регулювання договорів поставки в умовах ринкових реформ в Україні (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Турчак Ірина Олександрівна; ОНЮА. — О., 2009. — 19 с.

Проаналізовано джерела правового регулювання відносин поставки в Україні. Досліджено проблемні питання, які виникають на практиці у зв'язку з врегулюванням договору поставки в ЦК та ГК України. Обґрунтовано доцільність визначення загальних положень про договори в ЦК України. Встановлено, що відносини з поставки окрім кодифікованих актів все ще продовжують регулюватись окремими актами законодавства Союзу РСР. Визначено суттєві умови договору поставки, порядок його укладання, виконання та припинення. Визначено відповідальність за невиконання та неналежне виконання договору поставки. Сформульовано пропозиції з удосконалення правового регулювання договорів поставки, внесення змін до законодавства правового регулювання договорів постав-

ки, внесення змін до законодавства України про договори поставки.

03.01-02.09.327.

343.77.023(043.3) Ярошевська Т. В. Право на службовий винахід: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Ярошевська Тамара Василівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 19 с.

Проаналізовано комплекс теоретичних і практичних питань, пов'язаних з врегулюванням відносин у сфері службового винахідництва. Досліджено питання становлення та розвитку патентної системи правової охорони службових винаходів, досвід регулювання прав на службовий винахід в окремих іноземних країнах з розвинутою ринковою економікою і держав — учасниць СНД, поняття службового винаходу, суб'єкти прав на службовий винахід. Проаналізовано зміст суб'єктивного права на службовий винахід, збалансовано суб'єктивні права та юридичні обов'язки сторін у договірних відносинах з приводу створення і використання службових винаходів.

Статті

03.01-02.09.328.

347.66 Абраменков М. С. О призвании к наследованию внуков наследователя / М. С. Абраменков, П. В. Чугунов // Наследственное право. — 2009. — № 1. — С. 8—9.

Рассматриваются основания и порядок наследования по закону внуками (внучками) наследователя в случае смерти их родителей до или одновременно с наследодателем. Определены их наследственно-правовой статус, рассматриваются проблемы, возникающие при наследовании внуками по праву представления.

03.01-02.09.329.

351.854(477) Андрейцев В. В. Суб'єкти договірних правовідносин на використання науководослідних робіт: проблемно-постановчий контекст / Владислав Володимирович Андрейцев // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 136—142.

Проаналізовано ст. ст. 892—900 ЦК України та наукові коментарі до них. Висвітлено питання про: суб'єкти права цих правовідносин; сторони правовідносин; учасників правовідносин; суб'єкти правовідносин. Встановлено, що ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність» створює юридичні умови для ученого щодо набуття та реалізації ним своїх суб'єктивних можливостей на проведення науково-дослідних робіт, суб'єктів цих договірних правовідносин, але практика такої реалізації ще далека від правових приписів вказаного закону.

03.01-02.09.330.

347.78(477) Андрусів У. Б. Тенденції удосконалення законодавства України у сфері охорони

прав організацій мовлення / *Уляна Богданівна Андрусів* // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 230–235.

Проаналізовано процес становлення законодавства у сфері охорони суміжних прав організацій мовлення в Україні. Визначено позитивні та негативні аспекти регулювання зазначених правовідносин. Доведено про необхідність перегляду як на міжнародному, так і на національному рівнях обсягу прав, наданого організаціям мовлення, для приведення їх у відповідність із сучасними вимогами.

03.01-02.09.331.

347.73:336 Антипов Н. П. Понятие, виды и правовое регулирование комбинированных (смешанных) расчетов / *Н. П. Антипов, Я. А. Соболева* // Вестник Российской правовой академии. 2009. № 2. С. 21–23.

Предложен вариант определения термина «комбинированные (смешанные) расчеты». Участники гражданских правоотношений осуществляют комбинированные (смешанные) расчеты довольно часто. Отмечено, что ни законодательного, ни теоретического определения не существует. Рассматриваются такие вопросы, как виды комбинированных расчетов, цели их использования, и некоторые проблемы, которые могут при этом возникнуть.

03.01-02.09.332.

347.254:332.81:711.1 Афонина А. Самовольная постройка — правовые последствия ее осуществления и возможность легализации / *А. Афонина* // Жилищное право. — 2009. — № 2. С. 74–82.

Определен правовой статус самовольных построек. Обращено внимание на то, что самовольной постройкой может быть признан жилой дом, другое строение, сооружение или иное недвижимое имущество. Охарактеризованы признаки, при наличии одного из которых строение может быть признано самовольной постройкой. Рассмотрен судебный порядок признания права собственности на самовольную постройку. Изучены требования, предъявляемые к форме и содержанию искового заявления. Перечислены документы, которые приобщаются к материалам дела в качестве доказательств. Представлен перечень лиц, которые вправе заявлять требование о признании права собственности на самовольное строение. Освещены проблемы, которые могут возникать в процессе признания права собственности на самовольную постройку.

03.01-02.09.333.

347.254 Бакирова Е. Ю. Решение о предоставлении жилого помещения как юридический акт / *Е. Ю. Бакирова* // Гражданское право. — 2008. № 4. С. 3–6.

Рассмотрены проблемы соотношения решений о предоставлении жилого помещения и заключаемого на его основании договора найма с позиции юридического факта. Сделан вывод, что ос-

нованием возникновения отношений по договору социального найма и в современных условиях, и по ранее действовавшему законодательству является публично-правовой акт уполномоченного органа о предоставлении жилого помещения.

03.01-02.09.334.

349.412(470) Балин М. В. Изъятие земельного участка как мера ответственности за нецелевое использование земли / *М. В. Балин* // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2009. — № 2. — С. 83–88.

Статья содержит в себе данные анализа федерального законодательства РФ, а также нормативно-правовых актов субъектов РФ, направленных на упорядочивание земельных отношений в РФ, а также ряд предложений по целесообразному и эффективному применению и использованию земельно-правовых норм в сложившихся рыночных отношениях в РФ.

03.01-02.09.335.

347.453 Бандо М. В. О правообразующем значении и юридической природе правоотношения по предоставлению жилья в социальный наем / *М. В. Бандо* // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 33–40.

В основе гражданско-правового отношения социального найма жилого помещения лежит административно-правовое и организационное по своей юридической природе отношение по предоставлению жилого помещения. Существование данного правоотношения до заключения договора социального найма является необходимым условием действительности данной сделки и соответственно существования правоотношения социального найма жилого помещения.

03.01-02.09.336.

347.254:347.451 Батурин Р. А. Вопросы правоприменительной практики при заключении договоров об изъятии жилого помещения путем выкупа / *Р. А. Батурин* // Жилищное право. 2009. № 3. С. 23–31.

Отмечены недостатки в пакетах документов, которые подаются на изымаемые жилые помещения. Охарактеризован предмет договора об изъятии жилого помещения путем выкупа. Установлено, что при заключении договора об изъятии жилого помещения путем выкупа предметом договора должно выступать именно жилое помещение. Освещены вопросы установления соответствия доли, являющейся предметом договора об изъятии, конкретной комнате или обособленной части дома или квартиры при заключении рассматриваемого договора. Обращено внимание на необходимость урегулирования на законодательном уровне проблемы выделения доли в жилом помещении как самостоятельного объекта прав и гражданского оборота, что позволит защитить права владельцев относительно небольших долей в праве собственности на жилые помещения в рамках процесса изъятия. Рассмотрен вопрос о возможности заключения

договора об изъятии путем выкупа помещения, которое признано непригодным для постоянного проживания. Затронуты некоторые аспекты государственной регистрации сделки по изъятию в отношении надворных построек и иных вспомогательных строений на соответствующем земельном участке. Исследованы законодательные ограничения относительно изъятия жилого помещения путем выкупа. Наибольшую сложность при этом представляют получение согласия органов опеки и соблюдение правила о преимущественном праве покупки. Подчеркнуто, что нормотворческая деятельность по дальнейшему совершенствованию системы законодательного регулирования процессов изъятия недвижимого имущества в связи с изъятием земельных участков для государственных и муниципальных нужд должна носить комплексный характер и осуществляться законодателем с учетом проблем, возникающих в правоприменительной практике.

03.01-02.09.337.

347.218.3:347.254(470)-053.6 Безрук Н. П. Защита прав несовершеннолетних при приватизации жилья / *Наталья Петровна Безрук* // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 121–128.

Рассмотрены проблемы защиты прав несовершеннолетних при приватизации жилья. Актуальность выбранной темы объясняется частными нарушениями прав несовершеннолетних в названной сфере и продлением сроков передачи жилья из государственной и муниципальной собственности в частную до 1 марта 2010 г. За те годы (более чем 15 лет), пока идет приватизация, в ходе совершенствования гражданского законодательства несовершеннолетние были признаны субъектами приватизации жилых помещений наряду с остальными гражданами. Многие вопросы здесь все же остаются теоретически спорными и законодательно не урегулированными.

03.01-02.09.338.

347.129 Берестова І. Індивідуальне піднормативне регулювання оціночних понять у цивільному законодавстві / *Ірина Берестова, Ольга Веренкіотова* // Юрична Україна. 2008. № 10. С. 38–42.

З'ясовано особливості індивідуального піднормативного тлумачення оціночних понять цивільного права. Розкрито особливості право-забезпечення шляхом урахування конкретних ситуаційних факторів. Відмічено, що індивідуальне піднормативне регулювання оціночних понять проявляється також як засіб закріплення дискреційних повноважень (повноважень правозастосовчих органів (посадових осіб) щодо прийняття самостійних рішень (актів застосування права). Звернуто увагу на суб'єктивне тлумачення норми, у зв'язку з яким може мати місце порушення норм матеріального чи процесуального права судом.

03.01-02.09.339.

347.43 Блинкова Е. В. Меры защиты в обязательствах снабжения товарами через присоединенную сеть / *Е. В. Блинкова, В. А. Копнов* // Гражданское право. — 2008. — № 4. — С. 20–25.

С позиции мер защиты рассматриваются меры оперативного воздействия, применяемые в обязательствах снабжения товарами через присоединенную сеть. Обусловлено их применение тем, что обязанная сторона не выполнила обязательства в установленный срок, уклоняется от выполнения тех или иных действий, систематически задерживает платежи, ненадлежащим образом исполняет обязательства или иным образом допускает нарушения договорного обязательства.

03.01-02.09.340.

347.453 Бобровская О. Н. Найм жилого помещения (теоретико-методологический обзор) / *О. Н. Бобровская* // Гражданское право. 2008. — № 4. — С. 28–31.

Дан теоретико-методологический обзор терминов, используемых в нормативных правовых актах и юридической литературе в связи с описанием различных конструкций найма жилых помещений. Проведен сравнительный анализ понятий и конструкций договоров найма (аренды), социального и коммерческого найма, определяя их общие и специальные признаки.

03.01-02.09.341.

347.254(470) Богданова Р. А. Предоставление пользования жилым помещением по завещательному отказу в законодательстве Российской Федерации / *Р. А. Богданова* // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 1. С. 51–54.

Отмечено, что завещательный отказ далеко не часто находит свое отражение в завещаниях, однако данная норма закреплена на законодательном уровне и в связи с ее использованием в практике нередко споры. Раскрыты плюсы и минусы практики применения завещательного отказа в отношении жилых помещений на сегодняшний день, что позволит гражданину выбрать наиболее приемлемый для него вариант при принятии решения о судьбе принадлежащего ему на праве собственности жилого помещения на случай смерти.

03.01-02.09.342.

347.77(477):349.42 Бошицкий Ю. Л. Право интеллектуальной собственности как материальная база инновационной деятельности в агропромышленном комплексе Украины / *Юрій Ладиславович Бошицкий* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 143–148.

Розглянуто актуальні проблеми права інтелектуальної власності й інноваційної діяльності в агропромышленному комплексі України. Проаналізовано питання охорони права інтелектуальної власності на сорти рослин, у сфері тваринниц-

тва та біотехнологічної діяльності. Сформульовано рекомендації щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері.

03.01-02.09.343.

347.65(100) Брючко Т. А. Раздел наследства в наследственном праве зарубежных стран / Т. А. Брючко // Наследственное право. 2009. № 1. С. 21—29.

Рассмотрены две основные системы наследственного права (континентальная и англо-американская) в части механизма наследственного правопреемства, в том числе нормы об осуществлении раздела наследства. Проанализированы особенности осуществления права на раздел наследства в зарубежных странах.

03.01-02.09.344.

347.41 Брючко Т. А. Соглашение и договор: проблемы соотношения понятий и конструкций / Т. А. Брючко // Гражданское право. 2008. — № 4. — С. 32—35.

Определено терминологическое соотношение понятий договора и соглашения, используемых в российской юридической науке и законодательстве. Сделан вывод, что договором является соглашение, направленное на возникновение или изменение гражданских правоотношений, а соглашение — средством, с помощью которого субъекты гражданских правоотношений могут дополнить или изменить уже существующие правоотношения.

03.01-02.09.345.

347.161(477) Булеца С. Б. Поняття «здоров'я» як цивільно-правова категорія / Сібіла Богданівна Булеца // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 175—179.

Розглянуто проблемні питання щодо цивільно-правового визначення поняття «здоров'я». Зазначено, що на сьогоднішній день в ЦК України відсутнє визначення поняття «здоров'я», а в Основах законодавства про охорону здоров'я це поняття не повною мірою відповідає цивільно-правовій категорії. Сформульовано авторський варіант визначення поняття «здоров'я» з точки зору цивільного законодавства.

03.01-02.09.346.

347.65/68:347.726 Буряков В. Н. Наследование прав, связанных с участием в кооперативах / В. Н. Буряков // Наследственное право. — 2009. № 1. С. 18—19.

Рассмотрены правила наследования имущественных прав, которые имеют участники производственных и потребительских кооперативов. Проанализировано общее и различное в наследовании прав, связанных с участием в производственных и потребительских кооперативах.

03.01-02.09.347.

349.442 Бутаева Е. М. Правовое регулирование института саморегулирования в строительстве: современное состояние и перспективы раз-

вития / Е. М. Бутаева // Жилищное право. 2009. № 4. С. 106—112.

Исследован нововведенный институт саморегулирования в сфере строительной деятельности. Подчеркивается, что институт саморегулирования является средством деbüroкратизации экономики, институтом защиты предпринимателей от избыточного государственного контроля и в целом необоснованного вмешательства в рыночные процессы. Определены цели, сущность и виды саморегулируемых организаций. Рассмотрены аргументы сторонников и оппонентов создания саморегулируемых организаций. Сделан ряд выводов о необходимости совершенствования законодательства в рассматриваемой сфере правоотношений.

03.01-02.09.348.

347.66 Вавилин Е. В. Механизм осуществления права на принятие наследства / Е. В. Вавилин // Наследственное право. 2009. № 1. С. 16—17.

Рассмотрен механизм осуществления права на принятие наследства, в том числе условия осуществления и его стадии. Проанализированы стадии предпосылок формирования субъективного права, осознания субъектом своего права и его уяснение (понимание), реализации субъективного права, юридического и фактического осуществления права и, как факультативную, стадию защиты нарушенного права.

03.01-02.09.349.

347.122(470) Вавилин Е. В. Проблемы защиты гражданских прав / Е. В. Вавилин // Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2009. № 1. С. 174—178.

Указано на проблему осуществления гражданских прав и исполнения обязанностей в условиях динамично развивающейся экономики, быстроменяющейся социокультурной обстановки России. Обращено внимание на неоправданное ограничение в ГК РФ возможных способов защиты гражданских прав. Определено, что законом могут быть предусмотрены и другие способы защиты, к которым относятся, как правило, специальные способы защиты. Рассмотрена проблема о возможности граждан и юридических лиц отказаться от защиты нарушенных прав или охраняемых законом интересов. Представлены положения, которыми целесообразно, по мнению автора, дополнить ГК РФ. Предложено включить в гл. 2 ГК РФ отдельную статью с названием «Исполнение гражданских обязанностей».

03.01-02.09.350.

347.214.2(470+430) Волочай Ю. А. Понятие недвижимого имущества по законодательству России и Германии / Юлия Александровна Волочай // Российский юридический журнал. 2009. № 1. С. 161—169.

Проведен сравнительно-правовой анализ понятия и классификации недвижимого имуще-

ства по законодательству России и Германии, в сравнительно-правовом аспекте исследованы проблемы определения критериев отнесения того или иного объекта к недвижимому имуществу или его части.

03.01-02.09.351.

349.7(4) Глушук Л. Ядерне законодавство України та ЄС: особливості адаптації / Людмила Глушук // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 4. — С. 127–128.

Досліджено становлення українського ядерного законодавства. Визначено особливості процесу адаптації до законодавства ЄС. Розглянуто пріоритетні напрями вдосконалення ядерного законодавства України, а саме розроблення та прийняття нових законодавчих актів, спрямованих на: забезпечення кредитування будівництва нових об'єктів ядерно-енергетичного комплексу; запровадження нових санітарних норм і правил для АЕС; підтвердження відповідної продукції, що постачається на підприємства атомної енергетики та ін.

03.01-02.09.352.

347.195 Григорьева Н. С. Автономные учреждения: создание, реорганизация и ликвидация / Н. С. Григорьева // Гражданское право. — 2008. — № 4. — С. 14–17.

Рассматривается конструкция новой для российской системы юридических лиц организационно-правовая форма автономное учреждение. Определяются особенности создания автономного учреждения путем его учреждения или путем изменения типа существующего государственного или муниципального учреждения, а также практические аспекты реорганизации и ликвидации автономных учреждений.

03.01-02.09.353.

347.121.4 Гринько П. До питання про правову природу секундарних прав / Павло Гринько // Юридична Україна. — 2008. — № 10. — С. 43–48.

Розглянуто теоретичні підходи до визначення секундарних прав. З'ясовано питання взаємозв'язку суб'єктивного права і правомочності. Звернуто увагу на питання щодо передання секундарних прав. Сформульовано визначення секундарного права.

03.01-02.09.354.

347 Груздев В. В. Человек и гражданское право: постановка проблемы исследования / Владислав Владимирович Груздев // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 87–97.

Рассмотрена концепция исследования двух категорий: человека и гражданского права. Предпринята попытка раскрытия их взаимодействия, при котором конкретный человек выступает в роли цели и адресата гражданского права, смысла его существования.

03.01-02.09.355.

347.78:347.441 Давидова І. В. Визначення недійсним авторського договору / І. В. Давидова // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 42. — С. 65–70.

Визначено концептуальні теоретичні та практичні положення щодо визначення недійсності авторського договору у судовому процесі. Всебічно опрацьовано його основні аспекти. З'ясовано наявність специфіки правових рішень у даних питаннях. Визначено напрями удосконалення правового регулювання відповідних інститутів в Україні.

03.01-02.09.356.

347.171(477) Давидова Н. О. Реєстрація місця проживання як умова здійснення інших прав / Н. О. Давидова // Юриспруденція: теорія і практика. — 2008. — № 10. — С. 15–21.

Розглянуто таку індивідуалізуючу ознаку фізичної особи, як місце проживання. Досліджено зміст права на вибір місця проживання та залежність здійснення інших прав від реєстрації місця проживання. Встановлено, що недостатньо в умовах існуючої системи надання державного соціального житла, субсидій, військового, податкового обліку механічної заміни інституту «прописки» на інститут «реєстрації».

03.01-02.09.357.

347.672 Девицын М. Ю. О недопустимости условных завещаний / М. Ю. Девицын // Наследственное право. — 2009. — № 1. — С. 14–15.

Рассматриваются теоретические и практические проблемы, возникающие при составлении завещаний с условиями, предполагающими ограничение прав наследников. Автор делает вывод о недопустимости условных завещаний, предлагая в законодательном порядке установить запрет на составление любых условных завещаний.

03.01-02.09.358.

347.731.1 Деревнін В. С. Товарна біржа як суб'єкт цивільно-правових відносин / В. С. Деревнін // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 42. — С. 119–123.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо товарної біржі як суб'єкта цивільних правовідносин. Виявлено недоліки та розроблено пропозиції, спрямовані на вдосконалення нового проекту ЗУ «Про товарну біржу». Зазначено, що використання закордонного та вітчизняного досвіду біржової торгівлі дало змогу зробити прогнози відносно розвитку біржі.

03.01-02.09.359.

347.151:179.7 Домбровська О. Щодо правових аспектів легалізації евтаназії / О. Домбровська // Право України. — 2008. — № 10. — С. 19–24.

З'ясовано визначення поняття щодо еутаназії та її видів. Обґрунтовано можливості легалізації пасивної еутаназії. Рекомендовано передбачити правову норму, яка б допускала пасивну еутаназію як винятковий у разі дотримання запропонованих автором статті умов.

03.01-02.09.360.

347.23 Єрмоленко В. Категорія «форма права власності»: теоретико-методологічні засади обґрунтування / Володимир Єрмоленко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 12. — С. 3—5.

З'ясовано доцільність й обґрунтовано необхідність запровадження юридичної конструкції «форма права власності» у легальний і доктринальний оборот. Вказано про відсутність чіткого обґрунтування заперечення застосування поняття «форми права власності» при переважанні суб'єктивного фактора у баченні зазначеної проблеми. Встановлено, що виведення поняття «форма права власності» з доктринального та легального обороту є передчасним. Необхідність запровадження форми власності впливає з існування законодавчо закріпленого поняття змісту права власності, адже зміст без відповідної форми не може бути. Диференціацію форм власності доцільно здійснювати за критерієм належності та закріплення за окремими типами суб'єктів. Відмічено, що побічним критерієм виступатиме коло об'єктів, які можуть перебувати у власності суб'єктів певного типу.

03.01-02.09.361.

347.77(477) Жарінова А. Г. Інтелектуальна власність — основа підйому економіки України в умовах світової економічної кризи / Алла Георгіївна Жарінова // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 149—154.

Розглянуто питання використання інтелектуального потенціалу України як одного із важливих факторів подолання масштабної економічної кризи. Підкреслено, що динамізм, масштабність і стійкість розвитку інтелектуальної власності нині перетворюються для будь-якої країни у вирішальні чинники підвищення конкурентоспроможності економіки, забезпечення економічного зростання, підвищення рівня життя населення, оборонної, технологічної та економічної безпеки. Звернуто увагу на недооцінку ролі інтелектуального потенціалу в розвитку економіки України. Наведено дані про основні напрямки розвитку держсистеми та сфери винахідницької активності.

03.01-02.09.362.

342.721 Жидкова О. С. Право на захист права на недоторканність ділової репутації як суб'єктивне право особи / О. С. Жидкова // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. — 2009. Вип. 1. — С. 162—168.

Відмічено, що в юриспруденції відсутнє одно-

значне тлумачення досліджуваного поняття. Охарактеризовано цивільно-правовий механізм захисту права на недоторканність ділової репутації. Визначено юридичну природу права на її захист і, зокрема, його поняття, зміст та проблеми здійснення.

03.01-02.09.363.

347.4 Заборовський В. В. Правова природа дробової акції / В. В. Заборовський // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 461. — С. 43—46.

Звернуто увагу на те, що наявний порядок проведення консолідації в Україні не відповідає в повній мірі її правовій природі і подекуди унеможливилює її проведення. Здійснено дослідження такої правової конструкції, як дробова акція. Визначено особливості правової природи та можливості використання даного правового інституту в національному законодавстві.

03.01-02.09.364.

347.254 Зубков С. Правові проблеми набуття права власності на об'єкти нерухомості, що надаються власникам приміщень, відчужених під час комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду / Сергій Зубков // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 52—55.

Проведено аналіз правового регулювання набуття права власності на об'єкти нерухомості, які надаються власникам приміщень, відчужених під час комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду. Розроблено концепцію щодо визначення виду договірних відносин, що виникають між інвестором-забудовником і власниками житла (нежилих приміщень), які набувають права на отримання у власність інших об'єктів нерухомості у зв'язку з припиненням прав на користування об'єктами нерухомості у застарілому житловому фонді. Наголошено, що закон має визначити види договорів, які повинен укладати інвестор з власниками об'єктів нерухомості, які знаходяться у межах комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів), зокрема, такими договорами можуть бути договори міні.

03.01-02.09.365.

347.441 Зырянов А. И. Множественность лиц как конститутивный элемент договора / А. И. Зырянов // Гражданское право. — 2008. — № 4. — С. 36—37.

Рассматривается конструкция договора простого товарищества, который является универсальной формой возникновения множественности лиц в вещных, обязательственных и иных гражданских правоотношениях, где множественность не следствие, а сама цель. Проанализировано содержание договора простого товарищества, сделан вывод, что множественность лиц является конституционным элементом данного договора.

03.01-02.09.366.

347.238(477) Іванов А. Підстави припинення права спільної часткової власності / А. Іванов // *Право України*. — 2009. — № 3. — С. 95—101.

Комплексно та систематично проведено аналіз відповідних норм ЦК України. Визначено конкретні умови та порядок припинення права спільної часткової власності в Україні. Показано особливості окремих підстав припинення права спільної часткової власності. З ціллю вдосконалення цивільного законодавства сформульовано пропозиції щодо процедур та способів припинення права спільної часткової власності.

03.01-02.09.367.

351.759.6(477) Іванов А. Умови застосування реквізиції в Україні / Андрій Іванов // *Підприємництво, господарство і право*. — 2009. — № 1. — С. 18—21.

Здійснено аналіз умов і порядку застосування реквізиції за цивільним законодавством України. Запропоновано в законі про реквізицію передбачити порядок оцінки реквізиційного майна та закріпити коло осіб (суб'єктів), які мають право проводити оцінку реквізиційного майна. Зазначено, що найбільш оптимальним буде розроблення і прийняття закону про порядок та умови застосування реквізиції, який, з одного боку, забезпечував би можливість ефективного вилучення майна в екстремальних умовах, а з іншого — максимально захищав би права й інтереси власників, унеможлилював ухвалення необґрунтованих рішень про реквізицію органами державної влади.

03.01-02.09.368.

347.472/474(477) Ісаєв А. Участь суб'єктів публічного права в договорі дарування / Арсен Ісаєв // *Підприємництво, господарство і право*. — 2009. — № 2. — С. 83—86.

Визначено юридичну характеристику публічних утворень, зокрема держави України, Автономної Республіки Крим та територіальної громади, як суб'єктів договору дарування. Проведене дослідження дозволило зробити висновок про принципову можливість та особливості участі публічних утворень у договорі дарування.

03.01-02.09.369.

347.772 Кагадій М. І. Товарний знак: сутність поняття, характеристика та протиріччя / Микола Іванович Кагадій // *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 3. — С. 54—65.

Вказано на термінологічну невизначеність таких понять: знак для товарів та послуг, знак обслуговування, торгова марка, фабрична марка, фірмовий знак, фірмове найменування, логотип. Проаналізовано зміст зазначених термінів та з'ясовано практику їх застосування. Надано рекомендації щодо подальшого використання і внесення відповідних змін до чинного законодавства.

03.01-02.09.370.

341.96:347.77.028(4+477) Капіца Ю. Охорона корисних моделей в Європейському Союзі й Україні / Юрій Капіца, Володимир Воробйов // *Підприємництво, господарство і право*. — 2008. — № 12. — С. 26—29.

Досліджено відповідність законодавства України з охорони корисних моделей законодавству ЄС. Виділено низку відмінностей, які має законодавство України у сфері правової охорони корисних моделей, незважаючи на концептуальну близькість до Пропозиції до Директиви про наближення правових засобів у сфері охорони винаходів через корисну модель. Рекомендовано вказані положення врахувати у ЗУ «Про охорону винаходів і корисних моделей» після прийняття ЄС зазначеної Директиви.

03.01-02.09.371.

347.254(477) Кармаза О. О. Теоретичні аспекти права громадян на соціальне житло за законодавством України / О. О. Кармаза // *Юриспруденція: теорія і практика*. — 2008. — № 12. — С. 38—44.

Здійснено науково-практичний аналіз правової природи та змісту права громадян на соціальне житло за законодавством України та доктриною. Встановлено, що право на соціальне житло є невід'ємним правом громадянина України, який відповідно до закону потребує соціального захисту: за своїм змістом належить до соціально-економічних прав та до основних прав і свобод людини, які гарантуються Конституцією України. Зазначено, що реалізація громадянами права на соціальне житло та ступінь його захисту залежать від економічного потенціалу держави та пов'язані із соціальною політикою Української держави.

03.01-02.09.372.

347.65(470) Кароян А. Г. Наследование выморочных земель публично-правовыми образованиями / А. Г. Кароян // *Наследственное право*. — 2009. — № 1. — С. 19—20.

Рассматриваются практические проблемы, возникающие вследствие дробления земельного массива при отчуждении земельных долей, собственники которых не распоряжались ими в течение трех и более лет с момента приобретения прав на земельную долю, а также при переходе в порядке наследования по закону в собственность РФ земельных долей, являющихся выморочным имуществом.

03.01-02.09.373.

347.466:347.254(470) Карпунин Д. В. Ипотечный договор жилого помещения в контексте правоприменительной деятельности судов / Д. В. Карпунин // *Жилищное право*. — 2009. — № 1. — С. 55—59.

Определены существенные элементы договора ипотеки. Особо отмечено обязательное условие договора об ипотеке, связанное с указанием в нем на существо обязательства, обеспеченно-

го ипотечным договором. Указано, что при заключении ипотечного договора приемлемой будет являться отсылочная норма, идентифицирующая сделку, отражающую сущность основного обязательства залогодателя. Раскрыт вопрос оценки предмета ипотечного договора. Исследованы некоторые аспекты применения предварительного договора к ипотечным правоотношениям. Освещен проблемный сегмент ипотечных правоотношений — обращение взыскания на заложенное имущество. Изучен один из способов взыскания на предмет ипотеки — внесудебный. Представлены разъяснения правовых предписаний в рассматриваемой сфере правоотношений, изложенных в актах толкования права высших судебных инстанций РФ.

03.01-02.09.374.

347.44:347.254 Карпухин Д. В. Правоприменительные аспекты договора пожизненного содержания с иждивением / Д. В. Карпухин, Л. Б. Забелова // Жилищное право. 2009. № 4. — С. 67—76.

Охарактеризованы общие положения договора пожизненного содержания с иждивением. Затронута проблема объекта договора пожизненного содержания с иждивением, под которым предлагается понимать такие виды жилых помещений, как часть дома, часть квартиры, комната. Освещен вопрос преимущественного права приобретения имущества другими собственниками комнат в квартире или жилом доме. Обращено внимание на отсутствие преимуществ в случае смерти получателя рентных платежей. Отмечено, что к договору пожизненного содержания с иждивением могут быть применены положения гражданского законодательства о признании сделки недействительной вследствие введения контрагента в заблуждение. Указано, что жилое помещение, являющееся предметом договора пожизненного содержания с иждивением, переходит в собственность плательщика ренты только после государственной регистрации договора. На основании анализа правоприменительной практики договора пожизненного содержания с иждивением сделаны соответствующие выводы.

03.01-02.09.375.

347.43 Кархалев Д. Н. Прекращение охранительного обязательства / Денис Николаевич Кархалев // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 102—111.

Анализируется прекращение охранительного обязательства надлежащим исполнением, новацией, отступным, зачетом, смертью гражданина, ликвидацией юридического лица, невозможностью исполнения, прощением долга, совпадением должника и кредитора в одном лице и принятием акта государственного органа или органа местного самоуправления. Рассматриваются особенности реализации указанных способов прекращения охранительных обязательств, формулируются теоретические выводы по их приме-

нению. Полученные в результате исследования выводы могут быть использованы в процессе совершенствования гражданского законодательства, в правоприменительной практике в научных и учебных целях.

03.01-02.09.376.

347(470) Кацья Т. В. Совершенствование Гражданского кодекса Российской Федерации в аспекте учения о злоупотреблении правом / Т. В. Кацья // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2009. — № 1. — С. 55—59.

Отмечено, что развитие гражданского законодательства России требует качественного осмысления института злоупотребления субъективным гражданским правом. Злоупотребление субъективным правом — категория многогранная, представление о которой начинается с уяснения субъективного права в преломлении с пределами его осуществления и теорией правоотношения как «правовой модели». Чтобы понять специфику поведения субъектов, злоупотребляющих своими правами, необходимо исследовать формы злоупотребления правом и виды последствий, которые наступают в результате таких действий. Параллельно анализу должна и подвергаться оценка концепции в связи с нормами, закрепленными в действующем законодательстве.

03.01-02.09.377.

347.735:347.27(477) Квіт Н. Правова природа кредитного договору як форми іпотечного кредитування / Н. Квіт // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XV регіон. наук.-практ. конф. (4—5 лют. 2009 р.) / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т. Л., 2009. С. 190—193.

Концепцію самостійності кредитного договору обґрунтовано не лише правовою природою кредитного договору, але й за допомогою здійснення порівняльного аналізу і в результаті розмежування кредитних та позикових договірних правовідносин. Аналіз спеціальної літератури щодо цивільно-правового договору допоміг виділити п'ять істотних умов кредитного договору та визначити їх особливості. Проаналізувавши всі аспекти правової природи кредитного договору і визначивши прогалини в законодавстві, що його регулює, запропоновано внести ряд змін до чинного законодавства.

03.01-02.09.378.

347.426.6 Ківалова Т. С. До питання про цивільне правопорушення як підстава недовірної відповідальності / Тетяна Сергіївна Ківалова // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 184—190.

Розглянуто спірні питання щодо визначення цивільно-правових підстав виникнення відповідальності за відшкодування шкоди. Проаналізовано поняття цивільного правопорушення, порівняно різні підходи визначення його складу. Обґрунтовано поняття «шкода» та «цивільні правопорушення».

03.01-02.09.379.

347.426.6 Ківалова Т. С. Проблемні питання визначення підстав виникнення зобов'язань відшкодування шкоди за цивільним законодавством України / *Т. С. Ківалова* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. С. 36–42.

Вказано на необхідність розмежування зобов'язань та суміжних інститутів, пов'язаних з компенсацією недогівірної шкоди, до яких належать зобов'язання, що виникають внаслідок створення загрози життю, здоров'ю майну фізичної особи або майну юридичної особи, і зобов'язання, що виникають внаслідок набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Проведено комплексний аналіз сукупності зобов'язань. Розглянуто співвідношення зобов'язань відшкодування шкоди, що виникають у зв'язку зі створенням загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. З'ясовано критерії розмежування зобов'язань відшкодування шкоди та зобов'язань з безпідставного збагачення.

03.01-02.09.380.

347.78 Коваль І. Имущественная ответственность за нарушение авторских прав / *И. Коваль* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 2. С. 58–62.

Рассмотрено два вида правонарушений (договорные и внедоговорные), посягающих на авторские права. Определена форма ответственности за нарушение авторских прав в виде возмещения имущественного вреда, в том числе убытков. Анализ зарубежного опыта позволил выделить три подхода к определению размера компенсации. Использование приведенных предложений при совершенствовании национального законодательства о мерах ответственности за нарушения авторских прав будет способствовать повышению эффективности системы защиты авторских прав, развитию экономических отношений в этой области интеллектуальной собственности.

03.01-02.09.381.

347.469 Кожевина Е. В. Защита прав кредиторов наследодателя и иных заинтересованных лиц / *Е. В. Кожевина* // Семейное и жилищное право. — 2009. — № 2. — С. 19–22.

Представлен анализ защиты прав кредитора наследодателя и иных заинтересованных лиц, проанализирован ряд судебных решений, связанных с наследованием. Рассмотрены следующие вопросы: взыскание задолженности умершего заемщика с поручителя; защита прав участников общества, членом которого являлся наследодатель; недопустимость использования таких способов защиты прав, которые не предусмотрены законодательством. Сделаны выводы, имеющие как теоретическое, так и практическое значение.

03.01-02.09.382.

347.214.2 Козлова Е. Б. Удержание объекта недвижимого имущества / *Е. Б. Козлова* // Вестник Российской правовой академии. 2009. № 2. — С. 24–28.

Исследуется природа права удержания с точки зрения отнесения его к ограничениям или обременениям права собственности. Рассматриваются вопросы целесообразности введения государственной регистрации права удержания в качестве обременения права собственности и целесообразности исключения права удержания из круга объектов удержания.

03.01-02.09.383.

347.254 Козлова Ю. М. Компенсация морального вреда как способ защиты титульных пользователей жилым помещением / *Ю. М. Козлова* // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 30–33.

Раскрывается понятие компенсации морального вреда, а также указывается перечень тех случаев, при которых возможно обратиться к рассматриваемому способу защиты права. Детально исследуется вопрос компенсации морального вреда при нарушении имущественных прав на примере права пользования жилым помещением. Жилище является одним из главных материальных условий жизни любого человека, а потребность в жилье имеет постоянный характер, поскольку, возникнув с момента рождения человека, сохраняется на протяжении всей его жизни. По мнению автора, право на жилое помещение в силу его значимости должно подлежать всесторонней и полной защите, в том числе и с помощью рассматриваемого способа защиты. Поэтому законодательное ограничение на применение гражданином компенсации морального вреда в виде способа защиты нарушенных имущественных прав в жилищной сфере должно быть устранено.

03.01-02.09.384.

347.453(470) Козлова Ю. М. Правовое положение временных жильцов / *Ю. М. Козлова* // Вестник Российской правовой академии. — 2009. — № 1. — С. 7–10.

Подробно раскрыта правовая природа категории временных жильцов. Не только проанализировано законодательство РФ в данной сфере, но и проведена сравнительно-правовая характеристика категории временных жильцов с такими правовыми категориями, как поднайматели, получатели ссуды и члены семьи собственника жилого помещения. Сделан вывод о том, что более гарантированы права ссудополучателей, нежели временных жильцов. Предложено узаконить письменную форму уведомления собственника жилого помещения о вселении временного жильца.

03.01-02.09.385.

347.789:004.4 Колісник А. С. Технічні засоби захисту авторських прав на комп'ютерне про-

грамне забезпечення / *А. С. Колісник* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 41. — С. 89—93.

Розглянуто проблеми використання технічних засобів захисту авторських прав на комп'ютерне програмне забезпечення. З'ясовано можливості надання захисту вказаним засобам захисту та особливості здійснення виключень у рамках використання комп'ютерного програмного забезпечення.

03.01-02.09.386.

347.214.2 Коротких О. А. Недвижимость как объект гражданских правоотношений: проблемы правового регулирования / *О. А. Коротких* // Гражданское право. — 2008. — № 4. — С. 17—20.

Рассматриваются проблемы правового режима недвижимости как объекта гражданских правоотношений. Анализируя нормы различных отраслей российского права, автор делает вывод, что одним из основных направлений развития законодательства в области недвижимости должно стать сближение и разумное соотношение правовых режимов участков недр, земельных участков и расположенных на них зданий, сооружений.

03.01-02.09.387.

347.238.3(477) Кошелев Д. Правові проблеми створення об'єднань співвласників багатоквартирного будинку / *Денис Кошелев* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 48—51.

Проведено аналіз правового регулювання створення об'єднання співвласників багатоквартирного будинку. Рекомендовано надати право створювати об'єднання співвласників власникам об'єктів нерухомості, які знаходяться як в одному, так і в деяких багатоквартирних та одноквартирних житлових будинках, нежитлових будинків, дач, гаражів, садових будинків, які розміщені на спільній земельній ділянці чи на суміжних земельних ділянках, і закріпити це положення у ЦК України. Враховуючи прийняття Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», автор вважає неможливим провадити державну реєстрацію об'єднань на підставі Порядку державної реєстрації об'єднань співвласників багатоквартирного будинку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 р. № 1521, оскільки особливості державної реєстрації юридичних осіб можуть встановлюватися лише законом.

03.01-02.09.388.

347.471.032:347.471.7 Кривенко Ю. В. Найменування релігійних організацій як засіб індивідуалізації / *Ю. В. Кривенко* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 42. — С. 104—109.

Досліджено особливості найменування релігійних організацій. Розроблено пропозиції, спря-

мовані на вдосконалення цивільного законодавства, з метою більш вдалого його застосування у сфері немайнових прав релігійних організацій в Україні.

03.01-02.09.389.

347.122 Крупчан О. Цивільно-правовий статус людини як вищої соціальної цінності / *О. Крупчан* // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — № 2. — С. 134—141.

Визначено саме розуміння людини як первісної категорії у розумінні понять «особа» та «особистість». Наведено доктринальні позиції, на які слід опиратися з точки зору методології досліджень цивільно-правового статусу людини як вищої соціальної цінності. Відмічено, що характерною властивістю кожної людини в період доктринальних змін у суспільстві є усвідомлення її власної причетності до глибинних процесів і подій, що в цьому суспільстві відбуваються. Це позначається на формуванні ціннісних орієнтацій особистості щодо її цивільно-правового статусу, сутність якого дедалі більше збагачується загальнолюдським змістом і впливає на спрямованість реалізації суб'єктивних прав.

03.01-02.09.390.

347.43(477) Кузьмич О. Зміна та розірвання договору, укладеного на користь третьої особи / *Олег Кузьмич* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 2. — С. 87—91.

Досліджено питання правового регулювання зміни та розірвання договорів, укладених на користь третіх осіб, в положеннях нового ЦК України. Вказується на наявність істотних проблем, які виникають у разі зміни та розірвання договорів, укладених на користь третіх осіб, і зумовлені як відсутністю правових норм, які б урегулювали окремі питання зміни та розірвання таких договорів, так і недосконалістю існуючих, а це, у свою чергу, призводить до порушення інтересів сторони, яка уклала договір, і третьої особи, на користь якої укладений договір.

03.01-02.09.391.

347.77:004.056.52 Кулініч О. О. Визначення режиму доступу до комерційно-цінної інформації / *О. О. Кулініч* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 43. — С. 61—66.

Досліджено природу режиму доступу інформації з обмеженим доступом взагалі та комерційної таємниці зокрема. Проаналізовано правову природу та визначено механізм захисту комерційно-цінної інформації. Зазначено, що проблема відповідальності за порушення комерційної таємниці в Україні потребує безпосереднього звернення до законодавства зарубіжних країн.

03.01-02.09.392.

347.77:004.056.52 Кулініч О. О. Теоретико-методологічні підходи до визначення структури

інформації з обмеженим доступом / *О. О. Кулініч* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 42. С. 24–32.

Порівняно позиції науковців щодо визначення структури інформації з обмеженим доступом. З'ясовано підстави для її класифікації. Визначено позиції законодавця та правозастосовчої практики з цього питання.

03.01-02.09.393.

347.68(091) Лебедева А. В. Обязательная доля в наследстве: история и современность / *А. В. Лебедева* // Наследственное право. 2009. № 1. С. 3–5.

Рассматривается порядок наследования лицами, имеющими право на обязательную долю в наследстве. Обязательной долей автор считает часть наследственного имущества, «гарантированный минимум» для социально незащищенных наследников умершего, что обеспечивает равновесие между волей наследователя и интересами его преемников.

03.01-02.09.394.

347.626(37+477).001.36 Лещенко В. С. Римські та сучасні українські особисті, майнові відносини подружжя (порівняльний аналіз) / *В. С. Лещенко, А. В. Разінкова* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 41. С. 98–104.

Висвітлено роль окремих положень римського права у створенні українського сімейного законодавства. Порівнюючи український громадянський шлюб з римським співжиттям конкубітом, звернуто увагу на причини, що послужили поштовхом до їх виникнення. З'ясовано його значення у розвитку сучасної української сім'ї.

03.01-02.09.395.

347.922 Лоренц Д. В. Система гражданско-правовых притязаний и проблема их конкуренции / *Д. В. Лоренц* // Гражданское право. 2008. № 4. С. 6–10.

Рассматривается система требований о защите гражданских прав: определяются типы, внутри типов группы, группа дифференцируется на виды, виды делятся на подвиды и формы притязаний. Анализируются различные взгляды по вопросам конкуренции исков, обозначаются пути разрешения указанной проблемы, в том числе предлагается соотношение понятий «конкуренция», «альтернатива» и «коллизия» исков.

03.01-02.09.396.

347.454(477) Лукасевич-Крутник І. Істотні умови договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт / *Ірина Лукасевич-Крутник* // Юридична Україна. 2008. № 12. С. 51–56.

Визначено коло істотних умов договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт та досліджено їх з урахуванням норм чин-

ного законодавства України. Сформульовано доповнення до § 4 гл. 61 ЦК України.

03.01-02.09.397.

347.27(477) Лукомська О. Іпотечні облигації в Україні / *Олеся Лукомська* // Юридична Україна. 2008. № 10. С. 49–52.

Розкрито поняття, значення та переваги іпотечних облигацій над іншими фінансовими інструментами. Визначено їх правове регулювання у сучасній Україні. Виявлено недоліки у ЗУ «Про іпотечні облигації» та сформульовано пропозиції щодо їх подолання.

03.01-02.09.398.

347.440:347.68(477) Мазуренко С. В. Спадковий договір у системі підстав виникнення цивільних прав та обов'язків у цивільному праві України / *С. В. Мазуренко* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 41. С. 160–165.

Розглянуто загальні положення про класифікацію договорів у сучасному цивільному праві (і українському цивільному праві в тому числі), яка в науковій та навчальній літературі здійснюється за різними підставами. Дано характеристику з метою визначення видової належності спадкового договору. Вказано на ті види та різновиди договорів, що згадуються в цивільному законодавстві, передусім у ЦК України, котрий разом з тим містить і спеціальні положення про спадковий договір. Зазначено, що спадковий договір поєднує в собі елементи речового і зобов'язального правочину, внаслідок чого виникнення права власності на спадкове майно може відбутися після смерті відчужувача за виконання зобов'язання набувачем.

03.01-02.09.399.

347.78:004.738.52 Майданик Н. WEB-сайт в мережі Інтернет як особистий об'єкт авторського права / *Наталія Майданик* // Юридична Україна. 2008. № 12. С. 73–80.

Проаналізовано поняття web-сайту як об'єкта інтелектуальної власності. Визначено структуру та правову природу сайту. Розглянуто взаємозв'язок сайту та ЗМІ. З'ясовано підстави виникнення права на сайт.

03.01-02.09.400.

347.42(470) Майдаровский Д. В. Об обеспечении исполнения обязательств, вытекающих из предварительного договора / *Д. В. Майдаровский* // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 1. С. 61–62.

Охарактеризована проблема обеспечения исполнения обязательств, вытекающих из предварительного договора. Рассматривается конструкция предварительного договора, а также конструкция задатка, закрепленная в нормах статей ГК РФ (ст. ст. 447–449), которые посвящаются заключению договора на торгах. Исследованы функции такого способа обеспечения

исполнения обязательств, как задаток, закрепленные в статье 380 ГК РФ. Дается анализ действующего законодательства в части применения способов обеспечения обязательств в механизме заключения договора на торгах. Делается вывод о необходимости внесения изменений в п.п. 4 и 5 ст. 448 ГК РФ, где предлагается слово «задаток» заменить на «обеспечение заявки на участие в торгах».

03.01-02.09.401.

347.254:332.12(470) Макеев П. В. «Нежилое помещение»: понятие, признаки и его дефиниция / Павел Викторович Макеев // Право и политика. 2009. № 2. С. 364–369.

Рассматриваются теоретические и практические аспекты регулирования нежилых помещений. Проводится детальный анализ соответствующих норм Гражданского и Жилищного кодексов Российской Федерации, иных нормативных правовых актов, подходов различных ученых-юристов, на основе которых формулируется дефиниция нежилого помещения.

03.01-02.09.402.

351.862.22(477) Маковий В. П. Публічно-правовий захист давнішого володіння у сучасному законодавстві України / В. П. Маковий // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 3. С. 65–71.

З'ясовано проблемні питання захисту володіння на межі публічного та приватного права. Звернуто увагу на захист володіння при вилученні майна в адміністративному порядку, а також на неузгодження деяких норм публічного права з цивільно-правовими нормами в частині захисту володіння. Здійснений аналіз нормативних положень чинного законодавства надав підстави стверджувати про необхідність заміни терміна «пам'ятка історії та культури» у ст. 343 ЦК України на «об'єкт культурної спадщини» у всіх похідних формах.

03.01-02.09.403.

349.412 Мальцев Д. Л. Земельный участок как объект правоотношений / Денис Леонидович Мальцев // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 112–120.

Рассматриваются юридические свойства земельных участков, которые обуславливают границы должного и возможного поведения субъектов земельных правоотношений. Объем этих юридических свойств предопределен тем, что земельный участок является одновременно объектом земельных и гражданских правоотношений.

03.01-02.09.404.

347.451.6 Манасян Г. В. Экспертный метод определения начальной цены предмета аукциона на право заключения договора о развитии застроенной территории / Г. В. Манасян // Вес-

тник Российской правовой академии. 2009.

№ 1. С. 11–16.

Представлен правовой и экономический анализ экспертного метода (с привлечением независимых оценщиков) определения начальной цены предмета аукциона на право заключения договора о развитии застроенной территории. Исследуются материалы судебной практики по оспариванию отчетов независимых оценщиков. Фиксируется отсутствие возможных к применению методов оценки и применение данного метода признается целесообразным.

03.01-02.09.405.

347.734:336.764.2 Матвеев П. Договоры валютного ф'ючерсу (цивільно-правова характеристика) / Петро Матвеев // Юридична Україна. — 2008. — № 12. — С. 87–92.

Науково обґрунтовано стан та тенденції нормативно-правового регулювання договору валютного ф'ючерсу. Сформульовано визначення поняття договору (контракту) валютного ф'ючерсу. Встановлено значення та механізм валютного ф'ючерсу.

03.01-02.09.406.

347.734:336.743(477) Матвеев П. Поняття договорів валютного дилінгу в цивільному праві України / Петро Матвеев // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 2. С. 67–70.

Проведено аналіз питань наукової розробленості договорів валютного дилінгу. Сформульовано визначення поняття цієї групи правочинів та виділено їх істотні ознаки.

03.01-02.09.407.

347.728(477) Машков Р. О. Про стан легального забезпечення відносин за участю садівницького товариства як учасника цивільних правовідносин / Р. О. Машков // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 168–172.

Проаналізовано нормативно-правову базу щодо стану легального забезпечення відносин за участю садівницького товариства як учасника цивільних правовідносин на моделі товариства як самоутворюючої організаційно-правової форми юридичної особи. Встановлено, що національне законодавство, яке покликане регулювати відносини за участю досліджуваного суб'єктивного складу, не відповідає сучасним соціальним потребам. Для вирішення зазначеної проблеми рекомендовано створити окремий ЗУ «Про садівницьке товариство».

03.01-02.09.408.

351.713:377.44 Миронов И. Б. Проблемные вопросы заключения договора управления многоквартирным домом / И. Б. Миронов // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 22–26.

Рассмотрены особенности отношений участников общей долевой собственности в много-

квартирном доме при заключении ими договора управления в таком доме на основе принятого общим собранием собственников помещений решения. Исследованы проблемы, возникающие в связи с исполнением решения общего собрания собственников помещений в многоквартирном доме, и обосновываются «новые» модели заключения договора собственников помещений с управляющей организацией.

03.01-02.09.409.

347.931(470) Мкртумян А. Ю. Судебная практика как источник гражданского права России / А. Ю. Мкртумян // Гражданское право. 2008. № 4. С. 10–13.

Проведен анализ судебной практики как источника гражданского права. Автор разграничивает понятия судебной практики и судебного прецедента; делает вывод, что наделение студентов правотворческой ролью может способствовать повышению эффективности совершенствования действующей нормативно-правовой базы, а также развитию гражданско-правового регулирования.

03.01-02.09.410.

347.772(477) Можаровська Н. О. Теоретико-правові засади набуття права на знак для товарів та послуг в Україні / Наталія Олегівна Можаровська // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 223–229.

Здійснено розробку положень, які сприяли б створенню цілісного уявлення про підстави набуття права на знак для товарів і послуг як об'єкт промислової власності та об'єкт правової охорони. Розкрито окремі питання, притаманні даному виду специфічних правовідносин, що надають змогу усунути термінологічні неточності при практичному застосуванні правових норм у цих правовідносинах.

03.01-02.09.411.

347.189 Молчанов Р. Ім'я як особисте немайнове право / Роман Молчанов // Юридична Україна. 2008. № 10. С. 58–63.

Визначено характерні особливості (ознаки) імені фізичної особи як об'єкта особистого немайнового права. Сформульовано визначення поняття «ім'я». Висновки дають змогу вибудувати правильний підхід до нормативного регулювання відносин, що виникають з приводу імені та надати належний захист суб'єктам права на ім'я.

03.01-02.09.412.

347.191.4 Назаренко В. Представництво: поняття, сутність та види (історико-правовий і порівняльний аспекти) / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, господарство і право. — 2009. № 2. С. 75–79.

Досліджено тенденції розвитку правових конструкцій інституту представництва залежно від існуючих правовідносин. Вирішено проблеми, які виникають у зв'язку з розбіжностями законодавства різних країн. Визначено певні за-

гальні ознаки, що притаманні договорам міжнародного торговельного представництва. Зазначено, що з розвитком комерційних відносин відбувається розвиток та ускладнення правової конструкції інституту представництва, який дозволяє створювати додаткові можливості здійснення прав і виконання обов'язків учасниками цивільних і торговельних правовідносин, забезпечувати більш повний захист їх суб'єктивних прав, підвищувати ефективність налагодження економічних зв'язків між суб'єктами права.

03.01-02.09.413.

347.133.8:347.22 Некіт К. Г. Деякі порівняльні аспекти щодо довірчого управління майном (за законодавством України і Республіки Молдова) / К. Г. Некіт // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 42. С. 145–151.

Проведено порівняльний аналіз положень українського і молдавського законодавства про довірче управління майном за законодавством указаних країн. Виявлено спільні тенденції розвитку даного інституту у країнах пострадянського простору та існуючих відмінностей. Зазначено, що положення про договір довірчого управління майном вимагають вдосконалення.

03.01-02.09.414.

347.451.4 Никифорова Е. И. Сделки с недвижимостью: с риелтором или без? / Е. И. Никифорова // Жилищное право. 2009. № 1. С. 43–54.

В статті представлена попытка системного аналізу двох можливих ліній поведінки новичка на ринку нерухомості. Показано, як проходить етап пошуку підходящого варіанта нерухомості. Розглянуто етап перевірки «чистоти» знайденої житлоплощини. Відзначено, що при цьому в першу чергу необхідно установити і ретельно вивчити історію переходу права власності і права проживання на даній житлоплощині. Звернуто увагу на те, що виважено потрібно бути при покупці квартири, яка була придбана по рентному договору з правом пожизненного проживання бывшего власника. Підкреслено, що в перевірку юридическої «чистоти» квартири входять дії по в'ясненню, чи має сам продавець якісь-небудь захворювання, прешягуючі закінченню угоди, і чи має він дееспособність в повному обсязі. Крім того, визначено гарантію безпеки угоди по придбання житла в цьому випадку може служити і посвідчення у нотаріуса угоди куплі-продажу, який зобов'язаний перевірити дееспособність учасників угоди. Детально охарактеризовано етап підготовки сторонами необхідних документів для закінчення угоди куплі-продажу і його послуючої реєстрації. Звернуто увагу на ролі риелтора на ринку нерухомості. Приведено загальний перелік надаваних риелтором послуг. Розкрито прийоми, які дозволяють посеред-

нику во взаимоотношениях с заказчиком быстрее заключить сделку, экономя собственные силы и время. Акцентируется внимание на отличиях между авансом и задатком. Определены наиболее распространенные неформальные термины, которыми оперируют риелторы.

03.01-02.09.415.

347.41 Огнев В. Н. Гражданско-правовая ответственность третьих лиц в обязательствах / *В. Н. Огнев* // Гражданское право. — 2008. — № 4. — С. 38–40.

Субсидиарная ответственность рассматривается как вид гражданско-правовой ответственности третьих лиц, которые наряду с должником отвечают перед кредитором за ненадлежащее исполнение обязательства в случаях, установленных законом, иными правовыми актами или договором. В зависимости от основания привлечения дополнительного должника к ответственности автор проводит анализ и выделяет особенности статутной, договорной и деликтной субсидиарной ответственности.

03.01-02.09.416.

347.129 Павленко Д. Добросовісність як доктринальна категорія цивільного права / *Д. Павленко* // Право України. — 2008. — № 10. — С. 49–54.

Розглянуто теоретичний аналіз поняття категорії «добросовісність». Визначено правову природу та зміст добросовісності. Визначено ефективні шляхи правозастосування цього принципу.

03.01-02.09.417.

347.62:347.426.4 Палькина Т. Н. Проблемы правового регулирования и реализации личных неимущественных прав супругов / *Т. Н. Палькина* // Семейное и жилищное право. — 2009. — № 1. — С. 21–24.

Освещается множество вопросов по регулированию личных неимущественных прав супругов: регулирование личных неимущественных прав супругов, компенсация морального вреда в семейном праве; дается анализ понятий «семья» и «брак», их отличия, рассматриваются другие актуальные проблемы.

03.01-02.09.418.

347.66(470+73) Паничкин В. Б. Имущество, переходящее вне наследственного порядка по смерти собственника, в праве США и России / *В. Б. Паничкин, О. Ю. Боровик* // Наследственное право. — 2009. — № 1. — С. 5–7.

Рассматриваются установленные законом случаи, когда после смерти собственника к его имуществу неприменимы нормы о наследовании и порядок его перехода к иным лицам определяется иными нормами. К такому имуществу автор относит все непроbate assets) имущества и прав, к которым неприменимы нормы о наследовании и которые не могут быть предметом распределения между наследниками.

03.01-02.09.419.

347.66/68:347.628(470+73) Паничкин В. Б. Наследственные права сожителей и лиц в недействительном браке в российском и американском праве / *В. Б. Паничкин* // Наследственное право. — 2009. — № 1. — С. 30–33.

Рассмотрены основания и порядок наследования после друг друга лицами, не находящимися в браке с наследодателем на день его смерти. Проанализированы наследственно-правовые последствия в случае признания брака недействительным.

03.01-02.09.420.

347.78(470) Проблемы правоприменения по делам, связанным с защитой авторских прав, интеллектуальной собственности // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 214–225.

В материале представлена дискуссия ученых, практиков по вопросам защиты авторских прав и интеллектуальной собственности, состоявшаяся 3–4 апреля 2008 г. на базе Уральской государственной юридической академии.

03.01-02.09.421.

347.717(477) Проценко В. Законодавче регулювання торговельного посередництва і представництва в Україні / *Володимир Проценко* // Юридична Україна. — 2008. — № 10. — С. 64–68.

На основі досягнень юридичної науки досліджено проблему співвідношення торговельного посередництва і представництва. Визначено перспективи їх взаємного співіснування і спільного регулювання агентування, комісії і доручення. Рекомендовано доповнити ЦК України главою «Агентування й агентський договір».

03.01-02.09.422.

349.442:332.834 Радченко Л. І. Захист цивільних прав у сфері інвестування у житлове будівництво: проблеми теорії та практики / *Л. І. Радченко* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 10. — С. 127–133.

Проведено аналіз теоретичних та практичних проблем реалізації захисту прав учасників сфери інвестування у будівництво житла. Здійснено пошук альтернативних механізмів інвестування у житлове будівництво. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення системи правової охорони учасників відносин інвестування на нормативному та локальному рівнях правового регулювання.

03.01-02.09.423.

347.464(470) Рахвалова М. Н. Варианты исполнения обязанности по обеспечению потребности получателя ренты в жилище / *М. Н. Рахвалова* // Семейное и жилищное право. — 2009. — № 2. — С. 26–29.

Рассмотрен вопрос о видах жилых помещений, которые могут быть переданы получателю ренты. Сформулированы предложения по изме-

нению действующего законодательства РФ. Сделан вывод, что нормы права, регулирующие рентные отношения, нуждаются в наиболее пристальном внимании законодателя.

03.01-02.09.424.

347.191.4(470) Романова А. В. Применение категории разумности при решении вопроса о возмещении расходов на оплату услуг представителя / *Алена Владимировна Романова* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 2. — С. 148—153.

Рассматривается проблема возмещения расходов на оплату услуг представителя. На основе краткого обзора нормативных правовых актов РФ, норм международного права и практики судов сделан вывод о том, что судам при решении вопроса о взыскании расходов на оплату услуг представителя следует руководствоваться принципами разумности и справедливости на основе совокупности таких критериев, как объем оказанных услуг, сложность и характер спора, ценность подлежащего защите права, обстоятельства дела.

03.01-02.09.425.

347.23 Романович С. До питання про підстави та способи набуття права власності / *Світлана Романович* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 165—167.

З'ясовано сутність співвідношення понять «способи» та «підстави» набуття права власності. Проаналізовано погляди юристів-правників щодо зазначеної проблеми. На думку автора, правильним є позиція деяких цивілістів, які вважають приватизацію похідним способом виникнення права власності, бо разом з майном до осіб, які приватизували майно, переходять відповідні права та обов'язки. Автор погоджується з думкою Є. Харитонова, який вважає, що поділ способів набуття права власності на первинні та похідні має велике практичне значення та залишається актуальним і за сучасних умов, оскільки від типу і способу встановлення права власності залежить характер претензій, що можуть бути заявлені до власника.

03.01-02.09.426.

347.457(470) Сахарова Ю. В. Право заемщика на информацию в договоре потребительского кредита / *Ю. В. Сахарова* // Вестник Российской правовой академии. — 2009. — № 1. — С. 17—20.

Проделан анализ права потребителя на получение необходимой и достоверной информации применительно к сфере потребительского кредитования. Приведены примеры правоприменительной практики ФАС России в сфере нарушения законодательства о рекламе банками, представляющими потребительские кредиты. Отражены данные научно-исследовательской работы, проведенной автором в виде социологического опроса, касающегося состояния финансовой грамотности и правовой активности населения Брянска.

03.01-02.09.427.

347.73:336.14+352:336.14 Сергачёва О. А. Проблемы правовой регламентации участия специализированных организаций в размещении заказов для государственных и муниципальных нужд / *О. А. Сергачёва* // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 2. С. 80—83.

Представлены краткие результаты исследования практики участия специализированной организации в размещении заказов для государственных и муниципальных нужд и предложения по совершенствованию действующего законодательства с целью обеспечения эффективного использования бюджетных средств.

03.01-02.09.428.

347.772(177) Сисоєнко І. В. Деякі питання визнання знаків добре відомими в Україні (аналіз практики Апеляційної палати Державного департаменту інтелектуальної власності) / *Ірина Володимирівна Сисоєнко* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 240—245.

Розглянуто теоретичні та практичні питання щодо визнання знаків добре відомими в Україні. Встановлено, що удосконалення потребують не тільки законодавчі норми, а й механізми такого визначення, особливо це стосується процедури визнання знаків добре відомими у судовому порядку.

03.01-02.09.429.

347.67(177+1-15).001.36 Скрипник О. В. Форма заповіту за законодавством України та держав Західної Європи: порівняльний аналіз / *О. В. Скрипник* // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2009. Вип. 36. С. 172—180.

Досліджено основні вимоги до форми заповіту в країнах Західної Європи. Здійснено порівняння їх з відповідними нормами ЦК України. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення українського спадкового законодавства.

03.01-02.09.430.

347.66 Слободян С. А. О начале существования физического лица (в контексте прав наследования зачатых лиц) / *С. А. Слободян* // Наследственное право. 2009. № 1. С. 10—14.

Рассмотрены теоретические и практические проблемы определения наследственно-правового статуса ребенка, зачатого при жизни наследодателя, но родившегося после его смерти. Сделан вывод, что в соответствии с гражданским законодательством такой ребенок является наследником со всеми вытекающими отсюда правовыми последствиями.

03.01-02.09.431.

347.191 Соловйов А. Поняття та ознаки корпоративних прав / *Андрій Соловйов* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 2. — С. 71—74.

Проведено теоретичний аналіз понять «корпоративні права» та кореспондуючи їм «корпоративні обов'язки» особи як основи для визначення корпоративних відносин. Сформульовано визначення поняття «корпоративне право». Зазначено, що запропоноване визначення дозволяє вести мову про взаємні корпоративні обов'язки вказаних суб'єктів, які зумовлюють необхідність певної поведінки вказаних суб'єктів, спрямовану на здійснення їх корпоративних прав. Стверджується, що визначальною ознакою прав як корпоративних є підстава їх набуття.

03.01-02.09.432.

347.751:631.5 Станіславський В. Правова природа договору поставки продукції насінництва як вид договору купівлі-продажу / В. Станіславський // Право України. — 2008. — № 10. С. 55—63.

Досліджено правову природу договору поставки продукції насінництва. З'ясовано питання відмінності специфіки договору купівлі-продажу і договору поставки. Вирішено питання про поняття оптової торгівлі. Встановлено, що реалізація високопродуктивного насіння (посівного матеріалу) зернових культур за договором поставки (договором купівлі-продажу) вимагає належного правового врегулювання. Запропоновано прийняти відповідне Положення про реалізацію і поставку продукції насінництва.

03.01-02.09.433.

347.68:347.72 Стахира Л. Спадкування корпоративних прав за цінними паперами / Людмила Стахира // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 19—23.

Проведено аналіз механізму спадкування корпоративних прав залежно від виду цінного папера. Розглянуто правове регулювання спадкування цінних паперів декількома спадкоємцями. З'ясовано питання відмови спадкоємця від спадщини та можливості реалізації спадкоємцем успадкованих корпоративних прав.

03.01-02.09.434.

347.764:369.06(177) Стеценко В. Організаційно-правові засади медичного страхування: зарубіжний досвід і пропозиції для України / Валентина Стеценко // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 1. С. 10—13.

Окреслено ключові проблеми, які мають місце в організаційно-правовому забезпеченні медичної галузі. Проаналізовано існуючі у світі моделі організації охорони здоров'я з акцентом на страховій медицині. Внесено пропозиції, спрямовані на удосконалення організаційно-правових механізмів функціонування української медицини.

03.01-02.09.435.

347.453:347.43(470) Сторожева А. О. Выселение из общежитий / А. О. Сторожева // Жилищное право. 2009. № 3. С. 48—70.

Охарактеризованы различные виды общежитий и условия проживания в них. Выделены

категории лиц, прекративших работу в организации с предоставлением им другого жилого помещения. Детально рассмотрены правила внутреннего распорядка студенческого общежития университета. Освещена проблема выселения студентов при отсутствии альтернативного жилья. Рассмотрены общие положения найма жилого помещения в общежитии. Акцентируется внимание на порядке расторжения договора найма жилого помещения в общежитии. Охарактеризованы основания расторжения договора найма специализированного жилого помещения в судебном порядке. Подчеркнуто, что выселению во всех указанных случаях подлежат лишь те члены семьи, которые являются виновными. Отмечено, что при выселении из жилых помещений в общежитиях, которые принадлежат на праве собственности коммерческой организации, следует руководствоваться положениями ГК РФ. Исследованы материалы практики о нарушениях законодательства администрацией общежития при выселении жильцов. Установлено, что ЖК РФ в отношении жилых помещений, относящихся к специализированному жилищному фонду, устанавливает специальное правовое регулирование. Сделан вывод о том, что жилищным законодательством не предусмотрено выселение из общежития родителя, лишённого родительских прав, чье совместное проживание с ребенком признано судом невозможным, в связи с чем суд может решить вопрос о месте проживания ребенка, с учетом его интересов исходя из конкретных обстоятельств дела.

03.01-02.09.436.

347.254:332.81 Сторожева А. О. Служебная квартира... на что можно рассчитывать? / А. О. Сторожева // Жилищное право. 2009. № 4. С. 53—65.

Освещены вопросы правового регулирования предоставления, пользования служебными квартирами. Рассмотрены основания для предоставления служебной площади работнику и условия освобождения служебного помещения. Определены обязанности пользователя служебной квартиры. Обозначен круг лиц, имеющих право на получение государственного или муниципального жилья. Приводятся практические примеры по рассмотрению дел, связанных с предоставлением служебных помещений. Определено понятие «служебное жилье». Охарактеризован договор найма специализированного жилого помещения. Указывается, что особенности статуса служебных жилых помещений проявляются при их приватизации. Предложено решение вопроса, связанного с предоставлением служебного жилья путем перехода на безордерное оформление отношений по пользованию служебным жилым помещением посредством заключения с работником договора коммерческого найма.

03.01-02.09.437.

347.412(470) Супрун В. В. Совершенствование некоторых норм Гражданского кодекса РФ

о цессии / В. В. Супрун // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 1. С. 59—61.

Говорится о совершенствовании норм ГК РФ в части регулирования уступки права (требования). Рассматривается проблематика возложения обязанности по уведомлению должника о состоявшейся сделке уступки. Указывается на необходимость изучения вопросов надлежащего информирования должника с учетом закрепления в гл. 24 ГК РФ такой особенности цессии, как абстрактность. На основе анализа положений действующего гражданского законодательства, где находит отражение идея стабилизации положения неинформированного субъекта, делается вывод о целесообразности закрепления в ст. 382 ГК РФ в качестве обязанности cedentia необходимость письменного уведомления должника о состоявшейся сделке уступки права (требования).

03.01-02.09.438.

347.24 Сябарева И. Ф. Понятие и юридическая природа права самостоятельного распоряжения / И. Ф. Сябарева // Вестник Российской правовой академии. 2009. № 1. С. 21—23.

Раскрывается право самостоятельного распоряжения имуществом учреждения. Представлены юридическая природа самостоятельного распоряжения и толкование содержания этого права российскими учеными. На основе действующего законодательства представлены особенности осуществления права самостоятельного распоряжения своим имуществом бюджетным и автономным учреждениями.

03.01-02.09.439.

347.77(470+574) Тагажаева А. Б. Институт интеллектуальной собственности в законодательстве Республики Казахстан / Айгуль Булатовна Тагажаева // Цивилист. — 2009. — № 1. С. 13—17.

На основе обзора теорий и анализа правовой базы СССР, России и Казахстана в сфере защиты интеллектуальной собственности выявлены проблемы развития института интеллектуальной собственности.

03.01-02.09.440.

341.241.8 Толмачев И. А. Договорная ответственность продавца за нарушение обязательств по договору международной купли-продажи товаров / Игорь Александрович Толмачев // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 105—111.

Рассмотрены основания договорной ответственности при неисполнении или надлежащем исполнении обязательств по договору международной купли-продажи товаров по вине продавца. Освещены меры ответственности продавца за подобные нарушения. Дано сравнение соответствующих положений международных конвенций и национального права некоторых стран.

03.01-02.09.441.

347.73:336.719.2+347.775 Тропина О. М. Щодо питання співвідношення банківської та комерційної таємниці / Олена Миколаївна Тропина // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. № 4. С. 79—85.

Проведено аналіз суміжних понять: комерційної, банківської, конфіденційної таємниці як окремих правових категорій. Досліджено спеціальні та загальні правові норми, що встановлюють їх правові режими, а також рівень їх зв'язку та впливу на цивільні відносини.

03.01-02.09.442.

347.777:347.78 Ульянова Г. О. Договірні засади використання об'єктів авторського права у рекламі / Г. О. Ульянова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 42. С. 43—48.

Досліджено окремі види договорів про використання об'єктів авторського права в рекламі. Доведено, що умови про використання об'єктів авторського права у рекламі можуть бути закріплені як безпосередньо в договорі на створення та розповсюдження реклами, так і визначатись в окремих договорах про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. З метою гармонізації чинного законодавства України положення ЗУ «Про авторське право і суміжні права» щодо авторських договорів запропоновано привести у відповідність до положень ЦК України.

03.01-02.09.443.

347.1 Харитонов Є. О. Методологічний імператив досліджень феномена реценції в галузі приватного права / Є. О. Харитонов // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. С. 9—14.

З'ясовано сутність такого феномена, як реценція у галузі приватного права, шляхом встановлення підґрунтя та засад цього явища. Проаналізовано поняття «реценція», «реценція права», «право», «приватне право». Спираючись на таке розуміння сутності права, як елемента культури, дано визначення іншого феномена, тісно пов'язаного з категоріями «культура» та «цивілізація», — реценція взагалі й реценція права зокрема. Розглянуто ознаки приватного права як елемента визначальної дихотомії в цій сфері культури. Викладене бачення концентру розвитку цивілізації (культури) і приватного права, як складової частини культури, дало достатні підстави стверджувати, що саме використання методу врахування «цивілізаційної циклічності» як методологічного імперативу досліджень процесів розвитку приватного права дало змогу встановити сутність такого феномена, як реценція права, підґрунтя та засади цього явища.

03.01-02.09.444.

347.122 Харитонов Є. О. Поняття та види цивільних організаційних правовідносин: постановка проблеми / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. Вип. 41. С. 9—16.

З'ясовано питання визначення співвідношення цивільних майнових та організаційних відносин. Розглянуто особливості цивільних правовідносин, що складаються у сфері господарювання. Зазначено, що у юридичному побуті реальні цивільні правовідносини містять ознаки різних типів, що має бути врахованим при визначенні особливостей їх змісту, підстав виникнення та законодавчих актів, які підлягають застосуванню.

03.01-02.09.445.

347.254 Хіміч С. Проблеми цільового використання житла за законодавством України / Світлана Хіміч // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 2. — С. 80—82.

Проведено аналіз законодавства, наукових праць стосовно поняття «житло». Досліджено проблеми щодо його цільового використання. Запропоновано пропозиції щодо вирішення зазначених проблем стосовно конституційної реалізації права на житло.

03.01-02.09.446.

347.466(470) Хуснетдинова Л. К вопросу о защите прав залогодателя в случае обращения взыскания на заложенное жилое помещение / Л. Хуснетдинова // Жилищное право. — 2009. № 4. С. 99—105.

Проаналізовано действующее законодательство Российской Федерации, регулиющее ипотеку (заклад недвижимости). Рассмотрена практика выселения из заложенных жилых помещений в случае обращения взыскания на них и освещены проблемы, возникающие в случае, если жилье является единственно пригодным для постоянного проживания. Освещены правовые аспекты реструктуризации ипотечных кредитов (займов) для отдельных категорий заемщиков. Обращено внимание на государственные гарантии лицам, на единственное жилье которых обращено взыскание по долговым обязательствам собственника, предоставление жилых помещений из состава маневренного жилищного фонда. Исследован зарубежный опыт в рассматриваемой сфере правовых отношений. Предложены изменения в действующее законодательство Российской Федерации, направленные на защиту прав залогодателя.

03.01-02.09.447.

347.23:349.412.3:332.24.012.32(470) Цыганков А. В. К вопросу о праве частной собственности на землю иностранных граждан и лиц без гражданства в Российской Федерации / А. В. Цыганков // Вестник Российской правовой академии. — 2009. — № 1. — С. 24—26.

На основе анализа разнообразных правовых источников исследуются основные проблемы нормативного регулирования права частной собственности на землю иностранных граждан и лиц без гражданства в Российской Федерации, а также возможности реализации данного права. Обоснованно отмечены основные противоречия федерального земельного законодательства и законодательства о правовом положении иностранных граждан и лиц без гражданства, комплексно регулирующих рассматриваемую сферу отношений. Особое внимание уделено соразмерности и допустимости законодательных ограничений данного права. Внесены предложения, связанные с принятием некоторых нормативных правовых актов, регулирующих право частной собственности на землю иностранных граждан и лиц без гражданства.

03.01-02.09.448.

347.273 Чанишева А. Р. Види і зміст речових правовідносин у правовій конструкції іпотеки / А. Р. Чанишева // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 42. С. 137—145.

Здійснено аналіз комплексу правовідносин, що становлять іпотеку. Виявлено їх зміст та особливості виникнення, динаміку та припинення. З'ясовано відповідні ознаки правовідносин, що становлять правову конструкцію іпотеки. Зроблено висновок про характер цих правовідносин.

03.01-02.09.449.

347.27(477) Чанишева А. Р. Законодательство Украины про ипотеку: проблеми співвідношення нормативно-правових актів / А. Р. Чанишева // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. — С. 176—181.

Виявлено галузеву належність та співвідношення між собою нормативно-правових актів, що містять положення, які поширюються на правовідносини щодо іпотеки. Відзначено, що правові норми про іпотеку можуть розглядатися як єдиний масив, що по-різному включається у систему права. По-перше, правові норми про іпотеку можуть розглядатися як група цивільно-правових норм, що не виходять за межі субінституту застави та інституту забезпечення виконання цивільно-правових зобов'язань. По-друге, правові норми про іпотеку можуть розглядатися як субінститут цивільного права, що включає до себе як норми цивільного права про заставу, так і норми інших цивільно-правових інститутів. По-третє, правові норми щодо іпотеки можуть розглядатися і як комплексний (багатогалузевий) інститут у системі права.

03.01-02.09.450.

347.464(470):347.235 Чаркин С. А. Правовые особенности договоров ренты и аренды земельного участка / Сергей Анатольевич Чар-

кин // Право и политика. 2009. № 1. С. 111—117.

Отмечено, что на современном этапе о договоре ренты говорится лишь в ГК РФ, но при этом законодательство умалчивает о договоре ренты земельного участка. Анализ развития рыночной экономики на современном этапе показывает, что на практике договор ренты земельного участка заключается и получает широкое распространение. Возникает вопрос: какими нормами права следует руководствоваться при заключении данного договора и как осуществляется правовая регламентация данного договора на практике.

03.01-02.09.451.

347.457(73+410+470) Чикулаев Р. В. Влияние англо-американского законодательства на российский рынок ценных бумаг / Роман Владимирович Чикулаев // Российский юридический журнал. 2009. № 2. С. 139—147.

Рассматриваются основные положения законодательства Великобритании и США о ценных бумагах, классификация бумаг и системы регулирования фондовых рынков. Анализируются соответствия между важнейшими правовыми нормами Великобритании, США и законодательством России о ценных бумагах. Сделан вывод о несостоятельности практики прямого использования англосаксонских правовых норм для регулирования договорных отношений в сделках с российскими ценными бумагами.

03.01-02.09.452.

347.782(477) Чурніта Г. Окремі аспекти авторського права на твори образотворчого мистецтва / Галина Чурніта // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 9—13.

Розглянуто окремі питання розмежування авторських правовідносин та правовідносин, що виникають з права власності на твір образотворчого мистецтва. З'ясовано колізію правових норм інституту права власності та авторського права. Запропоновано висновки та рекомендації щодо вдосконалення авторського законодавства України можуть бути враховані в контексті вдосконалення відповідних правових норм законодавства України у сфері інтелектуальної власності.

03.01-02.09.453.

347.453 Шенелева И. А. Заключение договора субаренды: теория, практика и тактика / И. А. Шенелева // Гражданское право. 2008. № 4. С. 40—42.

Рассматриваются особенности заключения договора субаренды. Проанализированы действующее законодательство и материалы судебной практики о порядке и форме согласия арендодателя на заключение договора субаренды; предложены пути решения проблемы, которые возникают в связи с заключением обозначенного договора.

03.01-02.09.454.

347.129(477) Шимон С. І. Співвідношення понять «ідеї» та «принципи» в цивільному праві / С. І. Шимон // Юриспруденція: теорія і практика. — 2008. — № 10. — С. 41—46.

Досліджено проблему співвідношення вказаних понять з метою з'ясування змісту принципів цивільного права. Важливість дослідження зумовлено уведенням в дію ЦК України від 16 січня 2003 р., який ґрунтується на новітніх правових ідеях, які раніше не були притаманні цивільному законодавству. Встановлено, що співвідношення «ідеї» та «принципи» це проблема позитивістського та природного розуміння права, розрізнення закону і права, на розмежування яких вказують навіть юрисдикційні органи. Зазначено, що критерієм розмежування «ідеї» та «принципи» має бути інший фактор, можливо ступінь їх конкретизації як «головних думок», яким має відповідати цивільно-правове регулювання суспільних відносин; ідея як основна непохитна цінність визначає напрям регулювання відносин, принцип є певним засобом, за допомогою якого ідея втілюється у механізм правового регулювання.

03.01-02.09.455.

347.453.4:640.523 Шипунова Е. Одиноким предоставляется общежитие / Е. Шипунова // Жилищное право. 2009. № 4. С. 47—52.

Рассмотрены вопросы судебных споров в отношении предоставления жилых помещений в общежитиях по внутриведомственным ордерам, которые выдавались ранее. Определены категории граждан, которым могут быть предоставлены жилые помещения в общежитиях. Сделана попытка разграничить категории нанимателей по договору найма жилого помещения в общежитии от категорий нанимателей по иным договорам найма. Охарактеризованы основание и условия заключения договора найма жилого помещения в общежитии. Представлена классификация общежитий по различным основаниям.

03.01-02.09.456.

347.454:658.8 Шишка І. Договір на виконання маркетингових досліджень / Ігор Шишка // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 11. — С. 162—164.

Визначено сутність та специфіку договору на виконання маркетингових робіт, з'ясовано їх типологічну основу та особливості. Доведено, що договір на проведення маркетингових робіт належить до підрядних договорів, це проявлено у його назві, предметі та змісті. Зазначено, що його сьогодняшня неповнота не відповідає потребам практики та створює умови для зловживань. Наголошено, що введення такого договору в позитивне право надасть йому однаковість правозастосування та судової практики.

03.01-02.09.457.

342.72/73(510):342.739 Шкитина Д. А. Регулирование имущественных прав в Конституции КНР и Законе «О вещных правах в КНР» в контексте китайской экономической реформы / Д. А. Шкитина // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 24. С. 27–31.

Анализируются нормы Конституции и Закона «О вещных правах в КНР», регулирующие имущественные права (caichan quan) в Китайской Народной Республике. На примере данных норм показывается изменение методов регулирования экономики в последние годы, когда наметился отход от директивного планирования к гражданско-правовым методам, что в целом отражает изменение функций государства в сфере экономики.

03.01-02.09.458.

349.2 Шликов Д. В. Удосконалення законодавства про оренду державного та комунального майна / Д. В. Шликов // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 161. — С. 35–38.

В межах авторської концепції вдосконалення правового регулювання відносин оренди державного та комунального майна обґрунтовано ті проблемні питання, які можуть бути розв'язані внаслідок вдосконалення ГК України та відміни профільного Закону України «Про оренду державного та комунального майна». Рекомендовано вивчити особливості застосування до орендних відносин норм чинного господарського законодавства про оренду державного та комунального майна у ракурсі розмежування правових режимів.

03.01-02.09.459.

347.122(477) Янчук А. Право (правомочність) на захист: поняття та правова природа / Антон Янчук // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 56–59.

Досліджено правову природу права на захист. Встановлено, що суд здійснює правосуддя, забезпечує права та свободи, гарантує їх захист, але в жодному разі не захищає права окремих осіб. Проте наведені норми Конституції України та ЦК України свідчать про інший підхід законодавця до вирішення питання щодо суб'єкта реалізації права на захист. Здійснено вдосконалення зазначеного поняття в умовах сучасного регулювання цивільних відносин.

03.01-02.09.460.

347.78.02 Яркіна Н. Є. Правова охорона баз даних: режими авторсько-правовий і «sui generis» / Н. Є. Яркіна // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 81–90.

Досліджено питання щодо сутності й особливостей авторсько-правового режиму охорони прав на бази даних і режиму «sui generis». З'я-

совано їх співвідношення і сфера застосування. Визначено можливості регламентації «sui generis» в національному законодавстві. Встановлено, що режим «sui generis» здатен значно розширити захист баз даних як за змістом цієї охорони, так і за колом підпадаючих під неї об'єктів.

03.01-02.09.461.

347.13 Ясинок М. Встановлення фактів, що мають юридичне значення / Микола Ясинок // Підприємництво, господарство і право. — 2008. № 11. С. 172–174.

Проведено теоретичне дослідження особливостей юридичних фактів, їх поділу на групи, відособленого інтересу особи, що має не лише процесуальний характер, а й породжує в майбутньому спеціальні юридичні наслідки. Встановлено, що юридичні факти у своїй першооснові виникають поза волею особи і можуть у такому стані існувати доволі довго та ніколи не стати предметом судового розгляду, хоча особа і може знати про такі обставини. Зазначено, що суд встановлює не просто юридичні факти, а ключові юридичні факти, з якими пов'язується виникнення майбутніх суб'єктивних справ. Справи про встановлення юридичних фактів розподілено на три групи: встановлення неочевидних юридичних фактів; встановлення реєстраційних юридичних фактів; очевидні факти — події, наприклад каліцтва.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

03.01-02.09.462.

347.91/95 Новая судебная практика по спорам о компенсации морального вреда и защите деловой репутации / сост. Д. А. Ждан-Пушкина. М.: ТК Велби, Проспект, 2008. 208 с.

В сборнике содержатся новые постановления, решения и информационные письма Высшего Арбитражного Суда РФ, определения и обзоры судебной практики Верховного Суда РФ. В условиях динамичности законодательства является незаменимым пособием для решения спорных правовых задач и избежания судебных конфликтов при защите деловой репутации и компенсации морального вреда. Приведена практика по общим положениям о компенсации морального вреда, в том числе об условиях, при которых возможна компенсация морального вреда, ее размере, а также в корпоративных отношениях, морального вреда, возникшего из отношений с государственными и муниципальными органами, и морального вреда, причиненного ненадлежащим исполнением обязательств. Отражена практика по вопросам защиты чести, достоинства и деловой репутации. Судебная практика приведена по состоянию на текущий момент.

03.01-02.09.463.

347.961 Правила ведення нотаріального діловодства: практичне застосування / авт.-уклад. Катерина Іванівна Чижмарь. К., 2009. 108 с. — (Бібліотечка нотаріуса).

Довідник підготовлено з метою надання методичної та практичної допомоги нотаріусам при застосуванні Правил ведення нотаріального діловодства. Розроблено ряд роз'яснень, аналітичних таблиць, додатків, які структуризовано по окремих розділах щодо запровадження у практичну діяльність окремих положень Правил. В останньому розділі довідника підготовлено відповіді на конкретні запитання, що виникають у державних та приватних нотаріусів.

03.01-02.09.464.

347.961(477).001.73 Стратегія реформування нотаріату України та удосконалення законодавства про нотаріат: матеріали Всеукр. наук.-практ. форуму нотаріусів України / Укр. нотаріальна палата, Мін'юст. України, Київ. ун-т туризму, економіки і права. К., 2009. 91 с.

Розглянуто Концепцію реформування органів нотаріату в Україні, організацію та діяльність нотаріату як сферу законодавчого регулювання. порушено питання цивільно-правової відповідальності нотаріуса, обсягу відповідальності нотаріуса, страхування професійних ризиків, відповідальності нотаріуса після припинення його діяльності. Визначено необхідність регламентації нотаріальної процедури в окремому нормативному акті, нагальні питання оподаткування нотаріальної діяльності, правовий статус та соціальне забезпечення приватних нотаріусів. Удосконалено законодавче врегулювання питань організації самоврядування нотаріусів. Запропоновано формування нової редакції ЗУ «Про нотаріат».

03.01-02.09.465.

347.956/957 Тимофеев Ю. А. Полномочия суда второй инстанции в гражданском процессе: современные проблемы / Юрий Алексеевич Тимофеев; за ред. В. В. Яркова. М.: Волтерс Клувер, 2008. 184 с. (Гражданский и арбитражный процесс: современный взгляд).

Рассмотрены теоретические и практические аспекты правовой регламентации пересмотра судебных постановлений, не вступивших в законную силу, в суде второй инстанции. Проводится сравнительный анализ кассационного и апелляционного способов обжалования судебных постановлений в гражданском судопроизводстве, дается оценка эффективности реализации каждого из этих способов, выявляются их положительные элементы и недостатки. Рассматриваются как теоретические вопросы производства в суде второй инстанции, так и вопросы практического применения различных способов обжалования в российском гражданском судопроизводстве.

Автореферати

03.01-02.09.466.

347.9(477)(043.3) Андрійчук О. В. Процесуальні строки у цивільному процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Андрійчук Оксана Василівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 19 с.

Розкрито поняття та зміст часових параметрів цивільного судочинства України та запропоновано їх наукову класифікацію. Виокремлено поміж часових параметрів строки цивільного процесу, розкрито їх сутність та значення. Запропоновано власне визначення та здійснено класифікацію цивільних процесуальних строків на види. Досліджено питання «розумного строку», «достатнього строку», «перевищення розумних строків» розгляду та вирішення цивільних справ. Запропоновано власне визначення цих понять. Проаналізовано порядок перебігу та обчислення цивільних процесуальних строків, виокремлено основні ознаки, притаманні їм, запропоновано власне визначення перебігу та обчислення процесуальних строків. Розкрито основні ознаки зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків, запропоновано на цій основі їх визначення. Здійснено аналіз процесуальних строків за ЦПК України.

03.01-02.09.467.

347.426.6(043.3) Боярський О. О. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю суду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Боярський Олександр Олександрович; ОНЮА. О., 2008. 19 с.

Досліджено і обґрунтовано теоретичні основи зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю суду. Проаналізовано поняття, типологію та зміст зазначених зобов'язань. Приділено увагу загальній характеристиці зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю суду, визначенню їх місця у системі зобов'язань. Здійснено аналіз особливостей суб'єктів зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди, а також специфіку підстав (умов) їх виникнення. Детальному аналізу піддано категорії незаконності рішень, дій чи бездіяльності суду як підстави виникнення зазначених зобов'язань, порядок та обсяг відшкодування шкоди, що завдана цими суб'єктами тощо. Сформульовано пропозиції стосовно вдосконалення норм чинного законодавства та узгодження положень ЦК України і цивільного процесуального та адміністративного процесуального законодавства України.

03.01-02.09.468.

347.948(043.3) Васильева-Шаламова Ж. В. Судова експертиза в цивільному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Ва-

сильєва-Шаламова Жанна Віталіївна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 19 с.

Досліджено сутність спеціальних знань та форми їх використання, що застосовуються в цивільному процесі. Визначено процесуально-правову природу судової експертизи, її характерні ознаки, види та місце серед форм застосування спеціальних знань. З'ясовано підстави та передумови призначення експертиз у цивільному процесі. Проаналізовано процесуальний порядок проведення експертиз, а також особливості правового статусу експерта. Розкрито проблеми правозастосовчої практики проведення судових експертиз та використання їх результатів судами під час розгляду та вирішення цивільних справ. Запропоновано рекомендації щодо удосконалення цивільного процесуального законодавства України.

03.01-02.09.469.

347.91(477)(043.3) Дунас Т. О. Участь прокурора у цивільному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / *Дунас Тарас Омелянович*; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 21 с.

Розглянуто питання юридичної природи представництва прокурора, а також його процесуальні форми, на основі чого робиться висновок про самостійність цього інституту цивільного процесуального права. На основі аналізу діючих норм чинного законодавства дається перелік прав та обов'язків прокурора у цивільному судочинстві. Досліджено питання приводів та підстав представництва прокурором, а також форм та методів реалізації прокурором представницьких повноважень, допустимість його участі в цивільному процесі в межах вимог правової держави та процесуального статусу, передбаченого Конституцією України та чинним законодавством. Особливу увагу приділено дослідженню мети й завдання представництва прокурора в цивільному процесі, виходячи з того, що метою є захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав чи інтересів фізичних осіб, інтересів держави, а завданням вжиття у цивільно-судовому порядку заходів щодо поновлення порушених прав та законних інтересів громадянина і держави, усунення причин і умов, що сприяли їх порушенню.

03.01-02.09.470.

347.121(477)(043.3) Крат В. І. Переважні права: цивільно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / *Крат Василь Іванович*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. 20 с.

На підставі аналізу теоретичних праць та положень чинного законодавства проведено цивілістичне дослідження юридичної природи переважних прав, з'ясовано їх властивості. Здійснено класифікацію переважних прав. Досліджено підстави встановлення, виникнення та припинення переважних прав, а також розглянуто проблемні аспекти реалізації, захисту пе-

реважних прав та відповідальності за їх порушення. Проаналізовано специфіку окремих способів захисту переважних прав. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення відповідних положень чинного цивільного законодавства стосовно переважних прав.

03.01-02.09.471.

347.122:347.22(043.3) П'янова Я. В. Судовий захист майнових цивільних прав: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / *П'янова Яна Валеріївна*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Проаналізовано загальні засади понять охорони і захисту, способів та засобів, їх система та конкуренція позовів. Досліджено наукові підходи до характеристики співвідношення порушення, оспорювання та невизнання як підстав захисту, його зв'язок із примусом та відповідальністю. Приділено увагу речово-правовим, зобов'язально-правовим способам захисту, а також захисту корпоративних прав. Проаналізовано судову практику з спорів за виндікаційними, негативними, деліктними, кондиційними позовами, реституційними та іншими вимогами та їх поєднання.

03.01-02.09.472.

347.63(477)(043.3) Тріпунський Г. Я. Процесуальні особливості розгляду спорів, які зв'язані з виникненням, здійсненням та зміною особистих немайнових правовідносин між батьками та дітьми: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / *Тріпунський Григорій Яковлевич*; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

На основі аналізу теоретичних розробок та положень законодавства визначено порядок, форми та способи захисту особистих немайнових прав батьків і дітей. Визначено передумови звернення до суду за захистом порушеного, не визнаного чи оспореного особистого немайнового сімейного права. Розглянуто порядок відкриття провадження у справах щодо особистих немайнових прав та обов'язків батьків і дітей. Здійснено розмежування компетенції судів та адміністративної юрисдикції щодо розгляду названих справ. Визначено їхню підсудність. Розглянуто питання процесуального статусу осіб, що беруть участь у справах, які виникають із сімейних відносин. На основі аналізу матеріально-правової та процесуальної заінтересованості цих осіб визначено особи, які вступають у справу у власних інтересах та відповідно є позивачами чи відповідачами, та особи, що вступають в процес для захисту інтересів інших осіб. Досліджено процес доказування у даній категорії справ, охарактеризовано основні джерела доказів, зокрема підкреслено важливість такого виду доказів, як показання сторін та їхніх представників, допитаних як свідків. Висвітлено специфіку судових рішень у справах, пов'язаних з особистими правовідносинами батьків та дітей, розглянуто порядок виконання зазначених рішень.

03.01-02.09.473.

347.942/943:347.172 Бобко В. Г. Особливості доказування у справах про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою / *Володимир Григорович Бобко* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 145–150.

Проаналізовано питання предмета доказування у справах про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою. Визначено співвідношення між особливостями судового розгляду у справах досліджуваної категорії та загальними правилами цивільного судочинства. Проаналізовано коло фактів, що входять до предмета доказування у справах про оголошення фізичної особи померлою. Розглянуто перелік доказів, які є необхідними для всебічного й повного розгляду всіх обставин у справі та ухвалення обґрунтованого й законного рішення.

03.01-02.09.474.

347.921.6 Горбунов А. И. О материально-правовой природе расходов на оплату услуг процессуального представителя / *А. И. Горбунов* // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. — № 1. — С. 45–48.

Рассмотрены проблемные вопросы юридической природы расходов на оплату услуг судебного представителя. Автор, опираясь на нормы действующего законодательства, материалы судебной практики и положения юридической доктрины приводит ряд аргументов в пользу квалификации затрат по оплате юридической помощи в качестве гражданско-правовых убытков.

03.01-02.09.475.

347.948 Васильева-Шаламова Ж. В. Экспертиза як основна форма застосування спеціальних знань у цивільному процесі / *Ж. В. Васильева-Шаламова* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 1. С. 107–112.

Проаналізовано поняття «спеціальні знання». Досліджено точку зору науковців щодо визначення цього поняття в юридичній науці. Розглянуто форми використання спеціальних знань в судовому процесі. Відмічено, що форми використання спеціальних знань, які застосовуються при здійсненні правосуддя, мають спільні риси і пізнання в усіх формах здійснюються спеціалістом (фахівцем) на основі спеціальних знань. Сформульовано визначення поняття «спеціальні знання».

03.01-02.09.476.

347.92(438+477) Верба О. Б. Компетенція суду щодо прийняття відмови стягувача від примусового виконання / *О. Б. Верба* // Юриспруденція: теорія і практика. 2009. № 1. С. 14–23.

Розглянуто повноваження суду щодо прийняття відмови стягувача від примусового виконання. Автором на основі наявних у правовій

доктрині позицій науковців досліджено правову природу цього інституту. Проаналізовано правове регулювання компетенції суду за законодавством Республіки Польща та можливості його запровадження в українську практику. Сформульовано зміни до відповідних нормативно-правових актів України.

03.01-02.09.477.

347.963(477) Дунас Т. О. Мета участі прокуратури в цивільному процесі України / *Т. О. Дунас* // Юриспруденція: теорія і практика. — 2009. № 1. С. 24–33.

Враховуючи всі попередні дослідження, проаналізовано питання участі прокурора в цивільному процесі України на базі нового законодавства та останніх концепцій учених. Обґрунтовано критерії щодо участі прокурора в справах цивільного судочинства та сформовано сутнісні ознаки такої участі. Запропоновано декілька нових і істотних гіпотез щодо діяльності прокурора в цивільному процесі.

03.01-02.09.478.

347.92/94(477) Колосов Р. Умови проведення заочного розгляду справи (проблемні аспекти) / *Руслан Колосов* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 2. — С. 97–100.

Системний аналіз інституту заочного розгляду справи за цивільно-процесуальним законодавством України. Досліджено умови і порядок його проведення. Надано рекомендації щодо вдосконалення відповідного законодавства.

03.01-02.09.479.

347.93 Комлик В. В. Судовий розгляд цивільної справи протягом розумного строку / *В. В. Комлик* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. — Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 151–154.

На основі аналізу законодавства України та судової практики досліджено питання затягування строків розгляду справи у суді. Визначено сутність поняття «розумний строк», а також доцільності його законодавчого закріплення.

03.01-02.09.480.

347.91/95:340.113(477) Кройтор В. Про мову цивільного судочинства / *Володимир Кройтор* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. № 3. С. 60–63.

Досліджено питання використання мови в цивільному судочинстві. Зроблено обґрунтовані висновки щодо захисту прав та інтересів учасників процесу. Наголошено на необхідності дослідження положень ст. 7 ЦПК України щодо визначення законодавцем терміна «судові документи».

03.01-02.09.481.

347.1 Пацурківський П. С. Акти застосування норм цивільного процесуального права /

П. С. Пацурківський, О. В. Підлубна // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 174. С. 71–78.

Комплексно досліджено поняття й особливості правозастосовних процесуальних актів, їх реквізити та законодавче регулювання. Запропоновано ст. 213 ЦПК України викласти у новій редакції.

03.01-02.09.482.

347.91 Пацурківський П. С. Структура цивільної процесуальної форми / П. С. Пацурківський, І. Ю. Татулич // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 161. С. 54–56.

Проведено комплексне дослідження питань, що стосуються структури цивільної процесуальної форми. Проаналізовано думки учених процесуалістів з приводу її структурних компонентів. Сформульовано власну позицію щодо цивільної процесуальної форми.

03.01-02.09.483.

347.961(470) Романовская О. В. Нотариат и предпринимательство в современных российских условиях / О. В. Романовская // Нотариус. — 2009. — № 1. — С. 7–11.

Рассмотрен ряд существенных проблем, которые раскрываются в соотношении предпринимательства и нотариата. Проанализированы некоторые инициативы Министерства экономического развития России, согласно которым предлагается произвести отмену квотирования должностей нотариусов и установление заявительного доступа к профессии. Отмечено, что данный подход является усмотрением государства и в принципе может быть вполне реализован при подготовке нового закона о нотариате. Подчеркнуто, что придание нотариусу статуса «лица свободной профессии» предполагает выработку единой концепции в понимании нового субъекта правоотношений.

03.01-02.09.484.

347.238.3 Савич С. С. Право власності на спільне майно багатоквартирного будинку / Сергій Святославович Савич // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 130–136.

Розглянуто питання реалізації права загальної власності на спільне майно багатоквартирного будинку. На прикладах судової практики висвітлено проблеми щодо його використання та розпорядження. Зроблено висновок про необхідність удосконалення правового режиму загальної власності багатоквартирного будинку.

03.01-02.09.485.

347.92(477) Свідерська М. Правова характеристика спрощених цивільних процедур деяких зарубіжних країн, які мають спільну природу з вітчизняним наказним провадженням / Мар'яна

Свідерська // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 2. С. 101–104.

Опрацьовано інформацію про спрощені процедури у зарубіжних країнах. Виокремлено позитивні моменти для можливого запозичення в чинне цивільне процесуальне законодавство та уникнення помилок у правовій регламентації наказного провадження в Україні.

03.01-02.09.486.

341.96:347+347 Сітайло Л. Міжнародний цивільний процес та цивільне законодавство держави. Питання цивільної відповідальності / Леся Сітайло // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 34–36.

Відповідно до принципів міжнародного права, які регулюють права держав, приведено їх закони у відповідність щодо застосування їх для вирішення суперечок, які є результатом колізії підвідомчих вимог або проблем, що виникають із національних законів. Відмічено, що врегулювання майже кожної майнової вимоги, пов'язаної з міжнародними правовідносинами, зумовлює необхідність точно знати, якими термінами давності, із застосуванням яких правил їх обчислення ця вимога погашається. Якщо справа стосується термінів, які існують в іншій державі, відповідь на подібне питання, як правило, є складною через численні розходження у підході різних країн до питань давності позову. Це призвело до включення в конвенції уніфікованих і колізійних правил про давність позову.

03.01-02.09.487.

347.921.4/5(477) Чванкін С. А. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб / С. А. Чванкін // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 41. — С. 104–109.

Розглянуто три форми участі у цивільному процесі на захист прав інших осіб: звернення до суду із заявами про захист прав, свобод та інтересів інших осіб, державних чи суспільних інтересів; представництво інтересів громадян чи держави; подання висновків у справі.

03.01-02.09.488.

347.961 Черемных Г. Г. Некоторые вопросы нотариального удостоверения доверенностей / Г. Г. Черемных // Нотариус. — 2009. — № 1. — С. 2–7.

Рассмотрены наиболее острые вопросы, возникающие в практической деятельности нотариусов: выдача доверенности несколькими лицами и на нескольких лиц, совершение передоверия, возможность неоднократного передоверия в рамках первоначально выданной доверенности, отдельные аспекты прекращения доверенности. Подчеркнуто, что нотариальное удостоверение доверенностей с несколькими представляемыми и представителями не основано на действующем законодательстве. Отмечено, что наличие

таких доверенностей в гражданском обороте создает ненужные проблемы как для граждан, так и для правоприменительных органов. Также требуют дополнительного законодательного урегулирования и вопросы совершения передоверия. Приводятся конкретные предложения об устранении правовой неопределенности и пробелов в действующем законодательстве.

03.01-02.09.489.

347.7:339.338(477+470) Шевчук О. М. Особливості судової практики вирішення справ щодо дискримінації у сфері державних закупівель / *Орест Михайлович Шевчук* // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 211–217.

Здійснено порівняльно-правовий аналіз судової практики вирішення справ щодо дискримінації у сфері державних закупівель України та Росії. Узагальнено підходи до розуміння терміна «дискримінація», взявши за основу положення рішень Європейського суду з прав людини. Встановлено, що розуміння терміна «дискримінація» суперечить тлумаченню Євросуду. Сформульовано визначення зазначеного поняття у відповідності до міжнародних стандартів.

03.01-02.09.490.

347.91/95:347.132.14 Ястрембская С. В. О проблеме нормативного закрепления категории «злоупотребление процессуальным правом» в гражданском процессуальном законодательстве / *С. В. Ястрембская* // Юриспруденція: теорія і практика. — 2009. — № 3. — С. 28–33.

Проанализированы проблемы недобросовестности участников гражданского процесса. Определена целесообразность нормативного закрепления категории «злоупотребления процессуальным правом». Предложены варианты возможных средств совершенствования правового регулирования.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Книги

03.01-02.09.491.

347.61/64(477)(075.8) Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / *Мирослава Михайлівна Дякович*. — К. : Правова єдність, 2009. 512 с.

На основі чинного законодавства, з урахуванням внесених до нього змін і доповнень, судової практики, наукових досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних учених в галузі сімейного права, розкрито поняття та принципи сімейного права, зміст і структуру сімейних правовідносин, розглянуто форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, наслідки ухилення від сплати аліментів, діяльність органів опіки та піклування. Особливу увагу зосереджено на правовому регулюванні інституту шлюбного договору, дослі-

дженні правового режиму майна подружжя, усиновлення дітей, правовідносин між батьками та дітьми щодо аліментного зобов'язання.

03.01-02.09.492.

347.61/64(477)(075.8) Семейное право Украины : учебник / под ред. Ю. С. Червоного ; ОНЮА. Х. : Правова єдність, 2009. 640 с.

Учебник подготовлен в соответствии с требованиями программы подготовки студентов по специальности «Правоведение». Освещены все основные вопросы учебной дисциплины «Семейное право». Рассмотрены точки зрения по проблемным вопросам теории семейного права Украины. Не только проанализированы нормы СК Украины и отличие их от аналогичных норм КоБС 1969 г., но и высказано ряд предложений по совершенствованию нового СК Украины. По ряду вопросов проанализированы нормы не только семейного права, но и соответствующие нормы гражданского процессуального права Украины, а в ряде случаев нормы гражданского права Украины, АПК Украины в сопоставлении с соответствующими нормами семейного права Украины.

Автореферати

03.01-02.09.493.

347.61/64(477)(043.3) Болховітінова А. Б. Припинення шлюбу за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Болховітінова Анастасія Борисівна*; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 18 с.

Досліджено питання щодо припинення шлюбу в судовому та адміністративному порядкух, внаслідок смерті одного з подружжя та оголошення його померлим. Сформульовано доктринальне визначення поняття «припинення шлюбу», удосконалено правові підходи у визначенні змісту поняття «розірвання шлюбу», встановлено співвідношення зазначених понять. Обґрунтовано необхідність уніфікації підстав судового розірвання шлюбу; введення заборони на пред'явлення позову про розірвання шлюбу особою, яка вчинила протиправну поведінку; визнання недійсним шлюбу, укладеного особою, оголошеною померлою тощо. Сформульовано конкретні рекомендації, спрямовані на вдосконалення законодавства України.

03.01-02.09.494.

347.6(043.3) Ватрас В. А. Суб'єкти сімейних правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Ватрас Володимир Антонович*; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — 17 с.

На основі чинного законодавства та праць учених розкрито юридичну сутність сім'ї та сімейних правовідносин. Досліджено виникнення і розвиток категорії суб'єктів сімейних правовідносин, дано їх правову характеристику та класифікацію. Приділено увагу правовій харак-

теристиці окремих видів суб'єктів сімейних правовідносин, визначено їх коло та дано правовий аналіз суб'єктивного складу сімейних правовідносин на підставі авторської класифікації. Комплексно досліджено таку соціально-правову характеристику суб'єктів сімейних правовідносин, як сімейна правосуб'єктність. Виокремлено та проаналізовано її структурні елементи: сімейну правоздатність, сімейну дієздатність та сімейну деліктоздатність. Розроблено конкретні та практичні рекомендації з питань удосконалення чинного сімейного законодавства в розрізі теми дослідження. Приділено увагу питанням удосконалення нормативно-правового закріплення ключових понять сімейного права.

03.01-02.09.495.

347.61/64(043.3) Липець Л. В. Врегулювання шлюбних та подібних відносин законом та договором: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / *Липець Людмила Володимирівна*; Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2009. — 20 с.

На основі чинного законодавства та праць науковців розкрито поняття шлюбних відносин та уточнено класифікацію суб'єктів шлюбних та подібних відносин, на підставі якої сформульована низка договорів, можливих для укладення названими суб'єктами. Приділено увагу аналізу вітчизняного законодавства та тріаді шлюбних правовідносин: майновим та особистим немайновим правам подружжя, а також правам і обов'язкам по взаємному утриманню. На підставі аналізу нормативно-правових актів шлюбно-сімейного законодавства України та зарубіжних країн, а також судової практики сформульовано наукові висновки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства.

Статті

03.01-02.09.496.

347.626 Анопій І. В. Обмеження майнових прав осіб, що перебувають у фактичних шлюбних відносинах / *І. В. Анопій* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 161. С. 32—34.

Констатовано про стрімке зростання сімейного життя поза шлюбними відносинами. Проаналізовано чинне законодавство України щодо правового режиму майна й особливостей аліментних зобов'язань фактичного подружжя. Встановлено, що фактичне подружжя або повністю ігнорується законодавцем, або зазнає майнової дискримінації порівняно з подружжям, яке перебуває у шлюбі. Вказується на необхідність запозичення позитивного досвіду правових систем розвинених європейських держав, які практично прирівнюють статус згаданих суб'єктів у майновому сенсі, даючи громадянам реальну свободу вибору прийнятою для себе форми сімейних відносин.

03.01-02.09.497.

347.615 Ахмач Г. М. Договірний порядок урегулювання аліментних зобов'язань щодо утримання батьками своїх дітей: проблеми і перспективи розвитку / *Г. М. Ахмач* // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. С. 199—205.

Проведено аналіз відмінних особливостей різних видів договорів, регулюючих аліментні зобов'язання батьків щодо утримання своїх дітей. Звернуто увагу на можливість врегулювання аліментних зобов'язань батьків з утримання своїх дітей за допомогою укладання між сторонами договору. Виявлено прогалини, що існують у чинному законодавстві. Визначено шляхи їх усунення.

03.01-02.09.498.

347.642(470) Барков А. В. Правовая природа договора социального содействия детям, оставшимся без попечения родителей / *А. В. Барков* // Гражданское право. — 2008. — № 4. — С. 25—27.

Рассматриваются возникшие в связи с введением в действие Федерального закона «Об опеке и попечительстве» проблемы отраслей принадлежности патронатных договоров об установлении опеки (попечительства) и о приемной семье. На основе анализа их содержания и порядка заключения сделан вывод об их полиотраслевом смешанном характере, объединения в группу договоров социального содействия.

03.01-02.09.499.

347.633 Борисова В. І. До питання про форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, за сімейним законодавством України / *В. І. Борисова* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — Вип. 100. — С. 123—133.

Проведено аналіз деяких форм влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, інституту сімейного права: патронат над дітьми, прийомна сім'я і дитячий будинок сімейного типу. Визначено їх особливості.

03.01-02.09.500.

347.61-058.833 Ватрас В. А. Особливості суб'єктивного складу подружніх і прирівняних до них правовідносин / *В. А. Ватрас* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький ун-т управління та права. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 65—70.

Охарактеризовано подружжя як суб'єкт сімейних правовідносин. Розглянуто статус подружжя. Виокремлено особливості суб'єктивного складу подружніх та прирівняних до них правовідносин.

03.01-02.09.501.

347.61/64:347.155 Каймакова Е. В. Особенности правового регулирования право- и дееспособности

собности граждан в семейных правоотношениях / *Е. В. Каймакова* // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 8-11.

Приводится анализ вопросов субъектов семейных правоотношений, рассматриваются особенности регулирования право- и дееспособности граждан, их возникновения, состава и их ограничения.

03.01-02.09.502.

347.4:347.61/64 Кожеурова О. Б. Проблемы реализации субъективных прав участников репродуктивных правоотношений / *О. Б. Кожеурова* // Современное право. 2009. № 3. С. 90—92.

Рассмотрены условия реализации субъективных прав участников правоотношений, возникающих при осуществлении вспомогательных репродуктивных технологий (ВРТ). Содержится информация о пробелах в законодательстве, определяющем правовой статус субъектов (ВРТ).

03.01-02.09.503.

347.628(470) Косарева И. А. Международное, зарубежное и российское право о статусе лиц, состоящих в фактических супружеских отношениях / *И. А. Косарева* // Семейное и жилищное право. — 2009. — № 1. — С. 2—7.

Рассмотрены вопросы существования модели семьи, члены которой состоят в фактических брачных отношениях в России, а также дается анализ регулирования данных отношений в зарубежном законодательстве. По мнению автора, представляется целесообразным при соблюдении принципа диспозитивности обеспечить правовую охрану лицам, состоящим в длительных (например, более трех лет) фактических брачных отношениях, при нарушении их имущественных прав путем установления гарантий.

03.01-02.09.504.

347.63(477) Красицька Л. Визначення належного відповідача у справах про оспорування батьківства / *Лариса Красицька* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. — С. 153—156.

Відмічено, що СК України передбачив багато нових аспектів щодо оспорування батьківства, проте не дає чіткої відповіді на питання: хто ж є належним відповідачем у справі про оспорування батьківства. Проаналізовано роботи юристів-правників щодо зазначеної проблеми. Здійснено визначення належного відповідача у справах про оспорування батьківства з урахуванням положень новітнього сімейного законодавства.

03.01-02.09.505.

347.633(470) Лапина Е. П. Правовое регулирование института фостерных семей в зарубежных странах / *Е. П. Лапина* // Семейное и жилищное право. 2009. № 1. С. 8—11.

Освещается суть института фостерных семей в том виде, в котором он существует в не-

которых зарубежных странах, также указываются те элементы правоотношений, которые не получили закрепления в российском законодательстве. По мнению автора, в условиях формирования новых правовых форм устройства детей в семью в регионах России интересен опыт Франции, касающийся контроля за деятельностью фостерных воспитателей, а также опыт Чехии, где правовой основой фостерного воспитания является заключение гражданско-правового и трудового договора, что наиболее полно отражает интересы не только ребенка, но и фостерного воспитателя.

03.01-02.09.506.

347.626.2(470) Левин Ю. В. Актуальные вопросы брачного договора в Российской Федерации / *Юрий Владимирович Левин* // Право и политика. 2009. № 2. С. 358—363.

Отмечено, что хотя проблемам правового регулирования брачного договора в Российской Федерации в настоящее время посвящено множество работ, ряд вопросов по-прежнему носит дискуссионный характер, а отсутствие единой теоретической позиции делает затруднительным разрешение конкретных ситуаций на практике. Рассмотрены основные теоретические вопросы, которые не имеют на данный момент однозначного ответа, а также предложены пути решения вопросов, возникающих в теории и практике применения брачного договора.

03.01-02.09.507.

342.72/73(470) Майфат А. В. О необходимости принятия федерального закона о репродуктивных правах граждан в Российской Федерации / *Аркадий Викторович Майфат* // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 152—155.

Актуальность принятия федерального закона о репродуктивных правах граждан автор обосновывает уровнем развития репродуктивных технологий, опытом других стран, а также необходимостью защиты прав и законных интересов граждан.

03.01-02.09.508.

347.61/64(470) Макеева О. А. Семейное право Российской Федерации: основные проблемы, перспективы дальнейшего развития. Методология преподавания семейного права Российской Федерации / *О. А. Макеева* // Семейное и жилищное право. — 2009. — № 1. — С. 12—14.

Рассмотрены основные аспекты, преподавания семейного права РФ, в частности некоторые аспекты, связанные с наиболее проблемными вопросами семейного права. Указано, что наиболее проблемными вопросами в рамках семейного права остаются следующие: до сих пор четко не определено место семейного права в системе права РФ; отсутствие нормативного закрепления достаточно распространенных в обществе явлений (в частности, фактического сожительства); отсутствие сопутствующего законода-

тельства, т.е. нормативных актов, раскрывающих те положения, которые СК РФ закрепляет лишь схематично (например, суррогатное материнство); многочисленные проблемы и пробелы в правовом регулировании семейных отношений. Отмечено, что отсутствие в законе необходимых положений, явные противоречия правовых норм приводят к невозможности полноценно регулировать такую важную сферу общественных отношений. Приведен перечень некоторых методологических направлений преподавания семейного права.

03.01-02.09.509.

342.726-058.862 Мироненко В. П. Забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання / В. П. Мироненко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 10–17.

Розкрито загальні засади гарантованого кожній дитині права на сімейне виховання. Визначено правовий статус та значення альтернативних форм сімейного виховання: патронат, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу у сфері забезпечення сімейним вихованням дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування.

03.01-02.09.510.

347.634 Мироненко В. П. Правова природа й сутність батьківських прав та обов'язків / Валентина Петрівна Мироненко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 5. — С. 34–40.

Проаналізовано підстави виникнення батьківських прав та обов'язків за чинним сімейним законодавством. Зазначено особливості батьківських прав та обов'язків. Розкрито їх сутність та визначено межі здійснення.

03.01-02.09.511.

347.62 Німак М. Розвиток законодавства з питання підвідомчості справ, що виникають із шлюбних правовідносин / Марія Німак // Підприємництво, господарство і право. 2009. — № 3. — С. 64–67.

Проведено аналіз генезису законодавства з питань підвідомчості зазначеної категорії справ та порівняно його з чинним законодавством. З'ясовано питання про те, до компетенції якого органу найдоцільніше відносити розгляд та вирішення такої категорії справ.

03.01-02.09.512.

347.66-058.868(470+73).001.36 Паничкін В. Б. Наследование по закону внебрачными детьми в англо-американском праве в сравнении с российским / В. Б. Паничкин // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 12–16.

Предложен сравнительный анализ наследования по закону внебрачными детьми, а также рассматривается вопрос критериев отнесения детей к категории внебрачных в современном праве США и общем праве.

03.01-02.09.513.

347.627.2 Почаева А. Н. Защита прав и законных интересов граждан в случаях отказа от расторжения брака / А. Н. Почаева // Семейное и жилищное право. — 2009. — № 1. — С. 18–20.

Приведено рассмотрение ситуаций отказа от иска о расторжении брака с точки зрения как процессуального, так и материального законодательства.

03.01-02.09.514.

347.633(477) Розгон О. Надання згоди на усиновлення дитини / Ольга Розгон // Юридична Україна. 2008. № 12. С. 96–100.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо надання згоди на усиновлення дитини. Виявлено суттєві ознаки та практичні особливості засвідчення згоди на усиновлення дитини батьками (опікунами). Окреслено деякі проблеми щодо захисту прав дитини шляхом усиновлення, але СК України ще й передбачає можливість створення прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу.

03.01-02.09.515.

347.61 Розгон О. В. Поняття сім'ї в національному й міжнародному аспекті / О. В. Розгон // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 91–96.

Визначено поняття сім'ї у соціологічному і правовому значеннях. Це обумовлено тим, що регулювання сімейних відносин здійснюється не лише юридичною наукою, а й соціологією, етикою, психологією та ін. З'ясовано ознаки сім'ї. У результаті комплексного дослідження категорії сім'я запропоновано певні висновки.

03.01-02.09.516.

347.61 Сафронова С. С. Влияние ценностно-психологического фактора на формирование семейного права в зарубежных странах (сравнительный обзор) / С. С. Сафронова // Гражданское право. 2008. № 4. С. 43–48.

Социальный фактор правотворческой деятельности рассматривается как явление общественной жизни, воздействующее на выявление потребности в правовом регулировании, на разработку, принятие, изменение или отмену нормативного акта и в конечном счете на его содержание. Сделан вывод, что для правовых институтов семьи и брака генерализующим является ценностно-психологический фактор.

03.01-02.09.517.

347.627 Титаренко Е. П. Недействительность брачного договора / Е. П. Титаренко // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 16–19.

Представлено обозрение проблемы недействительности брачного договора, в частности различные аспекты заключения брачного договора в связи с рассматриваемой проблемой,

последствия недействительности. Рассматривается вопрос возможности конвалидации брачного договора.

03.01-02.09.518.

347.615 Уенкова О. Г. К вопросу о защите имущественных прав детей при расторжении их родителями брака / *О. Г. Уенкова* // Семейное и жилищное право. 2009. № 1. С. 15–18.

Приводится анализ ситуации относительно неисполнения алиментных обязательств. Исследуются причины распространенности данного вида посягательств на права несовершеннолетних, а также пути к преодолению существующих проблем.

03.01-02.09.519.

347.63(470(091) Черкасова О. В. Исторические концепции установления происхождения детей в семейном праве / *Оксана Владиславовна Черкасова* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 3. — С. 202–206.

Статья посвящена историческим взглядам в России на вопрос об установлении происхождения детей с позиции истории, культуры, доктрины и правового регулирования.

03.01-02.09.520.

347.61/64(477) Черновалюк Ю. Ю. Право особи на сім'ю / *Ю. Ю. Черновалюк* // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. С. 216–221.

Базуючись на комплексному вивченні та аналізі наукової літератури, чинного законодавства та практики його застосування, розкрито зміст права особи на сім'ю. Визначено його характерні риси та особливості правового регулювання.

03.01-02.09.521.

342.565.2(470):347.6 Шершень Т. В. О значении решений Конституционного Суда Российской Федерации в защите семейных прав и правовом регулировании семейных отношений / *Т. В. Шершень* // Семейное и жилищное право. 2009. № 2. С. 3–7.

Рассматриваются решения Конституционного Суда РФ, принятые по обращениям граждан на нарушение их конституционных прав отдельными положениями СК РФ, анализируется их значение в защите семейных прав и правовом регулировании семейных отношений. Исследуется стабилизирующая функция решений и правовых позиций Конституционного Суда РФ в правовом регулировании семейных отношений. Особое внимание уделяется рассмотрению следующих решений Конституционного Суда РФ: постановления от 27 ноября 2008 г. № 11-П о признании не соответствующей Конституции РФ части 2 статьи 5 Федерального закона «О минимальном размере оплаты труда»; определения от 5 июля 2001 г. № 135-О «Об отказе в принятии к рассмотрению запроса о толкова-

нии понятия «семья», содержащегося в статье 38 (часть 1) Конституции РФ.

03.01-02.09.522.

347.62-058.56 Шкута О. О. Реалізація права на шлюб особами, які відбувають покарання у виді позбавлення волі / *Олександр Олександрович Шкута* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 4. — С. 94–100.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо реалізації права на шлюб особами, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Визначено питання щодо обмеження в праві на укладання повторного (нового) шлюбу засудженого, попередній шлюб якого було розірвано у судовому порядку під час відбування ним покарання. Надано теоретично-практичні висновки щодо зазначеної проблеми.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Книги

03.01-02.09.523.

341.96:349.2(075.8) Бекяшев Д. К. Международное трудовое право : учеб. пособие / *Дамир Камильевич Бекяшев*. М. : Велби : Проспект, 2008. 336 с.

Впервые в России в систематизированном виде освещаются проблемы международного трудового права как самостоятельной отрасли международного права: понятие, принципы, источники, контроль за соблюдением международных правовых норм в области труда, правовой статус, структура и деятельность Международной организации труда (МОТ), международно-правовая защита трудовых прав человека, международно-правовое регулирование труда отдельных категорий работников, труда и статуса трудящихся-мигрантов, персонала международных организаций и защита их прав в специализированных трибуналах. В приложении помещены Устав МОТ, перечень конвенций МОТ, полные тексты основополагающих конвенций, а также некоторых иных конвенций и ключевых деклараций МОТ, перечень конвенций, ратифицированных Российской Федерацией.

Автореферати

03.01-02.09.524.

341.9.01(043.3) Філіп'єв А. О. Застосування іноземного права для регулювання приватноправових відносин: проблеми та перспективи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / *Філіп'єв Артем Олександрович* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 20 с.

Висвітлено питання, пов'язані із застосуванням іноземного приватного права для регулю-

вання приватноправових відносин за участю іноземного елемента. Приділено увагу питанням теоретичного обґрунтування застосування іноземного права, зв'язку, що існує між можливістю застосування іноземного права та принципами права. Розглянуто проблеми, пов'язані із особливостями тлумачення змісту іноземних норм, обмеженнями, які передбачені для їх застосування. порушено питання, пов'язані із визначенням процесуального характеру іноземного права, можливими способами встановлення у суді змісту його норм та участі в цьому процесі сторін, а також процесуальними наслідками неправильного застосування іноземних правових норм або їх незастосування.

Статті

03.01-02.09.525.

347.736(477) Бірюков О. Міжнародні аспекти банкрутства: режими правового регулювання відносин неспроможності / *Олександр Бірюков* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 68–71.

Проаналізовано сучасний стан правового регулювання відносин неспроможності в Україні у контексті відомих світових процесів, насамперед зближення правових систем як основної тенденції. Основним напрямом удосконалення відповідного законодавства є пошук моделі правового регулювання відносин неспроможності, який би враховував інтереси як боржника, так і кредитора, поєднував би два підходи формування відповідної сфери національного законодавства прокредиторського та проборжничкового. Зазначено, що в Україні є окремі елементи концепцій французького, німецького законодавства про банкрутство та права США. Відчутно вплинув на вітчизняне законодавство і Модельний закон про неспроможність, розроблений для країн СНД.

03.01-02.09.526.

341.96:347.447.5 Бэшу А. Соглашения об ответственности по международным коммерческим договорам / *А. Бэшу* // Международное публичное и частное право. 2009. № 2. С. 17–20.

Указано на цель соглашений об ответственности. Определена суть этих соглашений. Подробно рассмотрены соглашения об условиях и пределах ответственности. Охарактеризованы соглашения о сумме возмещения (неустойке).

03.01-02.09.527.

341.96:347.764:339.727.22/21 Викторова Н. Н. К вопросу о страховании иностранных инвестиций / *Н. Н. Викторова* // Международное публичное и частное право. 2009. № 1. С. 5–7.

Проанализирована деятельность Многостороннего агентства по гарантиям инвестиций (МАГИ), занимающегося страхованием инвести-

ций. Отмечено, что задачей МАГИ является стимулирование инвестиций в производительных целях между странами членами Сеульской конвенции и особенно в развивающиеся страны, а также страхование инвестиций от некоммерческих рисков. Охарактеризована деятельность Корпорации частных зарубежных инвестиций (Overseas Private Investment Corporation OPIC).

03.01-02.09.528.

347.254(477) Галянтич М. Співвідношення приватноправових і публічно-правових норм у житловому праві України / *Микола Галянтич* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 43–47.

Визначено особливості правового регулювання житлових відносин в умовах ринкової економіки на засадах органічного поєднання житлового законодавства з цивільним, зберігаючи сутність житлових правовідносин, що мають особливу правову природу. Вироблено шляхи вдосконалення цивільно-правових норм, які передбачають врегулювання майнових та особистих немайнових відносин у житловій сфері. Сформульовано рекомендації щодо оптимізації житлових прав людини та громадянина в Україні у контексті адаптації законодавства України до умов ЄС на засадах розмежування та поєднання приватноправових і публічно-правових методів правового регулювання.

03.01-02.09.529.

347.633(436) Деркаченко Ю. В. Міжнародні процедури і механізми імплементації усиновлення в Австрії / *Ю. В. Деркаченко* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький ун-т управління та права. — Хмельницький, 2009. — Вип. 1. — С. 317–322.

Зроблено системний аналіз законодавства Австрії щодо міждержавного усиновлення для подальшого удосконалення законодавства у цій сфері. Проведено історичний еккурс щодо трансформації універсальних конвенцій і угод у національне законодавство країни. Доведено, що процедура міждержавного усиновлення в Австрії відповідає міжнародним стандартам, хоча і має особисту специфіку. Підкреслено, до того моменту, коли суддя ще не виніс рішення, процес знаходиться у підпорядкуванні Державної влади молодіжного добробуту. Так, ст. 24 (1) Федерального закону молодіжного добробуту уповноважує державну владу добробуту на пошук та розміщення дітей із майбутніми усиновителями. Зазначено, що до повноважень державної влади входить також створення неурядових асоціацій і груп добробуту як агентств з усиновлення та розміщення.

03.01-02.09.530.

341.9.01 Кондратьева Е. В. О приоритетном применении норм международного договора Российской Федерации и международном част-

ном праве / *Е. В. Кондратьева* // Современное право. 2009. № 1. С. 98–101.

Исследован один из дискуссионных вопросов науки международного частного права — место международного договора в иерархии источников МЧП. В частности, рассмотрено проявление конституционного принципа приоритетного применения норм международного договора в РФ в контексте МЧП. Автором отстаивается тезис о том, что закрепленный в Конституции РФ принцип приоритетного применения международных норм при коллизии с национальным законодательством не единственный. В силу ст. 1186 ГК РФ нормы международных договоров обладают приоритетом в применении перед нормами национального законодательства и при отсутствии коллизий.

03.01-02.09.531.

347.772 Косенко В. М. Міжнародна система правової охорони комерційних позначень / *Володимир Миколайович Косенко* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 236–239.

Проаналізовано питання щодо міжнародної системи правової охорони комерційних позначень. Звернуто увагу на необхідність адаптації національного законодавства до міжнародного рівня.

03.01-02.09.532.

347.734 Матвеев П. Элементы договоров валютного диллинга на рынке ФОРЕКС: місце вчинення, об'єкт та учасники / *Петро Матвеев* // Юридична Україна. — 2008. — № 10. — С. 53–57.

Проведено цивільно-правову характеристику ринку ФОРЕКС як місця вчинення договорів валютного дилінгу. Визначено особливості об'єктів та учасників договорів валютного дилінгу. Відмічено, що у сучасних умовах комерційні банки зазвичай виходять із гри на ринку ФОРЕКС і залучають до валютного дилінгу клієнтів, приватних інвесторів, які завдяки Інтернет-трейдингу безпосередньо виступають сторонами договорів валютного дилінгу.

03.01-02.09.533.

341.96:347.717 Назаренко В. Поширення процесу уніфікації міжнародного торговельного (комерційного) права на відносини, що виникають при застосуванні агентського та суміжних з ним договорів (доручення і комісії) у сфері зовнішньоекономічної діяльності / *В'ячеслав Назаренко* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 37–41.

Досліджено підстави для поширення процесу уніфікації міжнародного торговельного (комерційного) права. З'ясовано відносини, що виникають при застосуванні агентського і суміжних з ним договорів (доручення та комісії) у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Вказується на доцільність приєднати Україну до Женевської конвенції про представництво в міжнародній

купівлі-продажу товарів та Гаазької конвенції про право, яка застосовується до агентських договорів, Європейської конвенції про право, яка застосовується до договірних зобов'язань. Суб'єктам підприємницької діяльності рекомендовано використовувати у сфері зовнішньоекономічної діяльності відповідні правила уніфікації.

03.01-02.09.534.

341.1/8+341.9 Назаренко В. Проблеми, що виникають при розкритті поняття, предмета, змісту та розмежуванні міжнародного приватного і міжнародного публічного права / *В. Назаренко* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 72–80.

На основі аналізу та дослідження існуючих правових доктрин, точок зору провідних учених, судової й арбітражної практики з'ясовано проблеми, що виникають при розкритті поняття предмета, змісту та розмежування міжнародного приватного і міжнародного публічного права. Автор поділяє точку зору російського вченого В. Звекова щодо предмета міжнародного приватного і міжнародного публічного права. Зазначено, що принципово важливим є визнання єдності вихідних основ міжнародного приватного та міжнародного публічного права, всезростаючого значення міжнародно-правових основ для становлення й удосконалення інститутів міжнародного приватного права.

03.01-02.09.535.

341.96 Онищенко Г. Автономія волі як основоположний принцип при визначенні права, що підлягає застосуванню до довірчих відносин з іноземним елементом / *Ганна Онищенко* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 77–80.

Проведено аналіз закріпленого у Гаазької конвенції про право, що застосовується до трастів та їх визнання від 01.07.1985 р. (Конвенція), принципу автономії волі установника трасту на визначення права, що підлягає застосуванню до довірчих відносин з іноземним елементом. Встановлено межі дії даного принципу. Зазначено, що принцип автономії волі у довірчих відносинах не є всеохоплюючим та обмежується (як у Конвенції про трасти, так і в законах окремих країн) заборонаю використовувати його в обхід закону або в порушення публічного порядку країни, а також вимогою, щоб обране право визнавало дійсність трасту або конкретного його виду.

03.01-02.09.536.

341.96:336.711(4) Працownik Т. Особливості й основні напрями співпраці Європейського Центрального банку з міжнародними економічними та фінансовими організаціями / *Тетяна Працownik* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 30–33.

Проведено аналіз основних напрямів та особливостей співпраці Європейського центрального

банку (далі ЄЦБ) з Міжнародним валютним фондом, Організацією економічного співтовариства та розвитку, а також Банком міжнародних розрахунків, які за станом на сьогоднішній день є найбільш активними партнерами Європейського центрального банку. Зазначено, що завдяки співпраці ЄЦБ з різними міжнародними економічними та фінансовими організаціями, а також відповідними параорганізаціями загальний розвиток Євросистеми відбувається безпосередньо з урахуванням особливостей і тенденцій загального розвитку міжнародної фінансової системи, а також проблем і потреб як високорозвинутих країн, так і країн, що розвиваються, у сфері регулювання валютно-фінансових відносин.

03.01-02.09.537.

341.96:336.711(4) Працownik Т. Принцип підзвітності Європейського центрального банку: правовий аналіз та особливості реалізації / *Тетяна Працownik* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 11. — С. 168—171.

Проведено системний аналіз принципу підзвітності Європейського центрального банку. З'ясовано сутність та складові цього принципу. Визначено особливості реалізації принципу підзвітності у діяльності Європейського центрального банку.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Книги

04.01-02.09.538.

347.775:336.71 Вриз Роббе Ж. Ж. Секьюритизация и право / Жан Жоб Вриз Роббе, Поль Али; пер. с англ.: О. М. Иванов, А. А. Кодаков, М. Г. Шахунян. М.: Волтерс Клувер, 2008. 600 с. (Современное банковское право).

Книга подготовлена известными западными юристами и экономистами-практиками, которые освещают наиболее важные инновации последнего времени в сфере секьюритизации, включая синтетическую секьюритизацию (секьюритизацию деривативов), секьюритизацию нетрадиционных классов активов, а также описание новых типов структур, используемых для секьюритизации традиционных классов активов. Особое внимание уделяется методическим и правовым аспектам сделок, вопросам их учета и регулирования со стороны надзорных органов. Дается подробное описание структур синтетической секьюритизации, ресекьюритизации и секьюритизации бизнеса, а также техники использования кредитных деривативов в подобных сделках. Охвачен самый широкий круг секьюритизируемых активов — ипотечные кредиты, портфели кредитов малому и среднему бизнесу, долговые инструменты, налоговые платежи, венчурные инвестиции. Отдельные главы посвящены выпуску ипотечных обеспеченных облигаций (Pfandgriefe), вопросам контроля за кредитными рисками, использованию секьюритизации в исламских финансах, правилам Базеля II для секьюритизации банковских активов. Русскоязычное издание дополнено несколькими главами российских специалистов, посвященными российским сделкам секьюритизации. Книга включает большое число примеров структурирования реальных сделок, проведенных в последние годы, а также подробные схемы и диаграммы. Она продолжает серию «Современное банковское право» и может быть рекомендована специалистам, уже знакомым с монографией Х. П. Бэра «Секьюритизация активов».

04.01-02.09.539.

346.543:339.543.624(477) Ільков В. В. Особливості правового режиму інвестицій в Україні: монографія / В. В. Ільков. К.: Посвіт, 2008. 304 с.

Монографію присвячено проблематиці теорії і практики правового регулювання відносин інвесторів у вільних економічних зонах. Здійснено порівняльний аналіз світового досвіду створення і функціонування вільних економічних зон, практики реалізації судового захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах в Україні. Обґрунтовано пропозиції та рекомендації щодо

внесення до чинного законодавства України змін з метою подальшого відновлення та вдосконалення особливого інвестиційного режиму та відносин власності у вільних економічних зонах.

04.01-02.09.540.

346.5(075.8) Коростей В. І. Організація господарсько-правової роботи на підприємстві: короткий курс лекцій / В. І. Коростей. Донецьк: Юго-Восток, 2008. 158 с.

Визначено сутність, ознаки та функції організації господарсько-правової роботи на підприємстві. Розроблено методiku організації договірної, претензійно-позовної, кадрової роботи та іншої господарської правової діяльності. Запропоновано і обґрунтовано заходи з правового управління виробництвом та економікою підприємств, його господарськими процесами. Враховано спадкоємність і сучасність результатів дослідження вчених з цієї проблеми.

04.01-02.09.541.

347.721(470) Лаптев В. А. Предпринимательские объединения: холдинги, финансово-промышленные группы, простые товарищества: монография / Василий Андреевич Лаптев. — М.: Волтерс Клувер, 2008. 192 с.

Рассмотрены понятие и виды предпринимательских объединений, их правовое положение, хозяйственная компетенция и отдельные виды действующих предпринимательских объединений. Предложен новый концептуальный подход к вопросу предпринимательской правосубъектности хозяйственных объединений. Учтены последние изменения в законодательстве РФ о предпринимательских объединениях.

04.01-02.09.542.

346(470) Мамутов В. К. Хозяйственное право: избр. тр. / В. К. Мамутов. Екатеринбург: Бизнес, менеджмент и право, 2008. 302 с.

В книге переиздана монография академика НАН Украины В. К. Мамутова «Совершенствование правового регулирования хозяйственной деятельности (методология, направления)» (1982). Обосновываются общий и частнонаучный методологические подходы к исследованию хозяйственной деятельности. Освещаются специальные предпосылки совершенствования правового регулирования хозяйственной деятельности, а также основные направления и задачи организации правовой работы в народном хозяйстве. Представлены статьи В. К. Мамутова, изданные в разные годы по таким вопросам, как теоретические проблемы науки хозяйственного и гражданского права, становление и развитие хозяйственного законодательства, государственное регулирование хозяйственной деятельности. Приведены основные даты жизни В. К. Мамутова.

ва, литература о жизни и деятельности ученого и хронологический указатель его трудов.

04.01-02.09.543.

347.72(4/8) Федчук В. Д. De facto зависимость de jure независимых юридических лиц: проникновение за корпоративный занавес в праве ведущих зарубежных стран: монография / Валерий Дмитриевич Федчук. М.: Волтерс Клувер, 2008. 400 с.

Представлено комплексное сравнительно-правовое исследование особенностей правовой природы конструкции юридического лица в эпоху монополий. Предпринята попытка проведения сравнительно-правового анализа исследуемого феномена на примере национального права трех стран — Англии, Германии, США. Фрагментарному анализу подвергнуты наиболее принципиальные положения права ЕС. Предложены конкретные меры, принятие которых позволит привести российское корпоративное право в соответствие с требованиями современного рынка. В приложении представлены образцы контрактов о контроле, применяемых для оформления взаимоотношений между участниками групп компаний в праве Германии.

04.01-02.09.544.

346.26(73) Kelly D. Business Law / D. Kelly, A. Holmes, R. Hayward. 5th ed. New York: Cavendish publ., 2007. LXII, 566 p.

Учитывая то, что предпринимательская и коммерческая деятельность предприятий происходит в рамках широкого правового поля, учебник содержит анализ правовых норм и процедур, которые влияют на предпринимательскую деятельность. Авторами была предпринята попытка охватить все области потенциального действия коммерческого права. Вместе с тем особое внимание было сосредоточено на наиболее важных из них, в частности, договорном праве. Выделены материальные условия коммерческих сделок. В пятом издании расширен анализ законодательства о деятельности компаний и разделов трудового права. Более детально исследована судебная практика, в свете действия Закона о правах человека 1998 г.

04.01-02.09.545.

347.55(4) Twigg-Flesner Ch. The Europeanisation of Contract Law: Current controversies in law / Ch. Twigg-Flesner. — London; New York: Routledge, 2008. — XIV, 210 p.

Исследован процесс становления европейского договорного права путем критического изучения воздействия этого процесса на английское право, происходящего в направлении большей согласованности законодательных норм. Проанализированы аргументы «за» и «против» большего сближения в области национального договорного права и договорного права ЕС. Значительное место отведено принципам европейского договорного права. Указано, что процесс европеизации договорного права был обуслов-

лен законодательной деятельностью Европейского Союза, который принял серию директив, затрагивающих различные аспекты правового договора, в основном потребительские права. Многие из этих директив были связаны с регулированием довольно изолированных аспектов договорного права.

Автореферати

04.01-02.09.546.

346:334.7(043.3)+347.72(043.3) Виноградова Н. О. Господарсько-правові спроби захисту прав акціонерів на акції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Виноградова Наталія Олександрівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Досліджено правові проблеми визначення, закріплення, застосування та реалізації способів захисту прав акціонерів на акції. Визначено різновиди та особливості їх класифікації. На основі існуючого досвіду застосування охоронних, заборонних та уповноважених норм права, захисних застережень у господарсько-правових договорах, а також із використанням досвіду та практики інших країн у застосуванні певних правових механізмів проаналізовано питання, пов'язані із визначенням правової природи способів захисту прав акціонерів на акції. Визначено особливості їх класифікації на різні види за певними критеріями, а також значення окремих способів такого захисту і необхідні умови їх належного функціонування. Окреслено правові механізми інших країн, які при їх належному втіленні до національної правової системи дадуть змогу вирішити актуальні проблеми правозастосовної практики. Проаналізовано систему способів захисту прав та законних інтересів акціонерів у процесі набуття та передачі прав на акції, у процесі розміщення акцій та їх обігу, а також способи створення додаткових гарантій для всіх учасників корпоративних відносин і акціонерів. Запропоновано створення певних правових механізмів та організаційних утворень, що спрямовані на додаткове забезпечення належного захисту та відновлення порушених прав акціонерів на акції.

04.01-02.09.547.

346.009.6(477)(043.3) Масляева К. В. Господарсько-правове забезпечення функціонування ринку фінансових послуг в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Катерина Василівна Масляева; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Проаналізовано питання господарсько-правового забезпечення вітчизняної сфери фінансових послуг. Досліджено особливості правового змісту ринку фінансових послуг, його структуру та функції у сучасних умовах економіки України. Наведено характеристику правового статусу окремих фінансових посередників. З'ясовано правову сутність фінансових інструментів, що

обертаються на вітчизняному ринку фінансових послуг. Детально проаналізовано основні напрями, методи та господарсько-правові засоби державного впливу на сферу фінансових послуг, питання регулювання діяльності та взаємодії Національного банку України, Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку України й Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, а також проблеми систематизації та вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері діяльності професійних суб'єктів ринку фінансових послуг, у тому числі в аспекті його наближення до відповідних положень права ЄС. Окремо розглянуто питання про можливість створення в сучасних умовах державного мегарегулятора ринку фінансових послуг України. Викладено пропозиції щодо формування реальної довгострокової стратегії розвитку ринку фінансових послуг України.

04.01-02.09.548.

346.54(477)(043.3) Міщенко А. В. Транспортний коридор як форма правового регулювання ринку транспортних послуг в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Міщенко Анастасія Володимирівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Досліджено теоретичні засади транспортного коридору як форми правового регулювання ринку транспортних послуг в Україні. Наведено авторські визначення понять «транспортний коридор», «національний транспортний коридор», «міжнародний транспортний коридор», «ринок транспортних послуг», «національна транспортна політика». Визначено критерії класифікації учасників транспортних коридорів. Здійснено історичний екскурс щодо передумов становлення транспортних коридорів на території України, проаналізовано сучасний стан законодавства у цій сфері, а також мету і завдання національної транспортної політики. Окреслено функції міжнародного транспортного коридору в забезпеченні транзитних перевезень. Уточнено визначення транзиту вантажів та критерії класифікації транзитних перевезень. На цьому підґрунті було проведено аналіз основних напрямків гармонізації національного законодавства та міжнародних норм у сфері транзитних перевезень.

Реферати

04.01-02.09.549.

346(477)(091) Знаменський Г. Л. Господарське право як галузь національного законодавства / Г. Л. Знаменський // Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка ; АПрН України. Х. : Право, 2008. Розд. 3.1. С. 273–293.

Виділено особливості генезису господарського права як галузі права в правовій системі України. Проаналізовано процес становлення

господарського законодавства в Україні, який свої початки бере у Декларації про державний суверенітет України, ЗУ «Про економічну самостійність Української РСР» та ухваленій ВР «Концепції переходу Української РСР до ринкової економіки». Викладено позитивні оцінки, що були надані ГК України світовою правовою спільнотою. Зазначено, що його наявність мала вирішальне значення при наданні Україні статусу «країни з ринковою економікою». Окреслено коло проблемних питань розвитку господарського законодавства України. Наголошено на необхідності впорядкування всього масиву господарського законодавства, що накопичилось на сьогоднішній день, на його масштабному відновленні. Вказано, що за визначенням учених Інституту економіко-правових досліджень НАН України цей процес охоплюється поняттям «модернізація господарського законодавства». Проаналізовано основні положення розробленої Концепції модернізації господарського законодавства. Визначено ціль і основи модернізації господарського законодавства, основні етапи цього процесу. Вказано на необхідність легалізації поняття «економічне законодавство», надання йому операційного та інтеграційного змісту. За доцільне визнано використання у процесі узгодження економічного законодавства обґрунтованого у науці господарського права «функціонально-цільового методу», а також «кластерно-правового». Наголошено на актуальності запровадження державного органу, який би відповідав за стан національного законодавства.

Т. Ю. Іваніщук

Статті

04.01-02.09.550.

351.812(477) Апанасенко А. Особливості регулювання соціально-партнерських відносин на залізничному транспорті України / А. Апанасенко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 10. — С. 62-65.

Проаналізовано характер господарської діяльності. Встановлено галузеві особливості соціально-партнерських відносин на залізничному транспорті України. Визначено фактори, що впливають на їх правове регулювання.

04.01-02.09.551.

347.457(470) Белов В. А. Общие положения о ценных бумагах: некоторые юридические заблуждения / В. А. Белов // Законодательство. 2009. — № 2. — С. 10–21.

Указано, что ценные бумаги как юридический институт ценны именно оттого, что они являются документами, т.е. ценны именно в силу своей формы, но не содержания. Отмечена неточность определения ценной бумаги, сформулированного в п.1 ст. 142 ГК РФ. Акцентируется внимание на анализе прав, заключенных в ценных бумагах. Высказано мнение, что существование права, удостоверенного ценной бумагой

гой, предопределяется не формальным элементом, а таким юридическим фактом, как добросовестное приобретение ценной бумаги в собственность. Ценная бумага — это документ, указывающий не обладателя прав, а их осуществителя. Выделен критерий основной классификации ценных бумаг. Освещены вопросы определения ценных бумаг на предъявителя, а также другие вопросы, нуждающиеся, по мнению автора, в уточнении.

04.01-02.09.552.

347.725(470) Белоликов А. Условия перехода неоплаченной доли в распоряжение общества / А. Белоликов // Хозяйство и право. 2009. № 2. С. 89—95.

Проанализированы примеры действий единоличного исполнительного органа по отчуждению долей в уставном капитале общества с ограниченной ответственностью и акций акционерного общества. Указано, что основанием для этих действий служат положения законодательства о том, что неоплаченные при учреждении общества доли (акции) переходят в распоряжение самого общества [ст. 16 ФЗ от 8 февр. 1998 г. № 14-ФЗ «Об обществах с ограниченной ответственностью» в ред. от 30 дек. 2008 г. и ст. 34 ФЗ от 26 дек. 1995 г. № 208-ФЗ «Об акционерных обществах»]. Исходя из норм российского законодательства сделан вывод о том, что если общество с неоплаченным уставным капиталом не ликвидировано — учредитель продолжает оставаться учредителем и он или за него иное лицо могут оплатить уставный капитал в размере 50 процентов в любое время, при этом общество не имеет права отказаться от принятия указанного платежа. Выделены закономерности определения стоимости перешедшей к обществу доли, по которой общество должно распределить ее среди других лиц в случае неоплаты уставного капитала со стороны учредителя. Проанализированы пути нарушения права на долю в уставном капитале и способы его защиты.

04.01-02.09.553.

658.012.8 Берлач Ю. А. Поняття та зміст рейдерства в Україні: заходи протидії з боку органів державної виконавчої влади та управління / Ю. А. Берлач // Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих учених: зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 23—24 квіт. 2009 р. / Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — С. 165—167.

Встановлено роль, яку відіграє рейдерство в процесах ринкової економіки. Окреслено його функції. Визначено роль держави у позитивному спрямуванні таких функцій.

04.01-02.09.554.

349.6(477.) Бобкова А. Г. Господарсько-правове забезпечення використання природних ресурсів: стан та перспективи розвитку / А. Г. Бобкова // Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методо-

логічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка; АПРН України. Х.: Право, 2008. Розд. 3.7. С. 451—478.

Наголошено на загостренні конфлікту поміж економічними та екологічними інтересами в українському суспільстві. Вказано на необхідність нових підходів до правового забезпечення раціонального природокористування у сфері господарювання через обмежені його можливості в рамках екологічного права, на актуальність залучення до такого забезпечення засобів господарського права. Особливу увагу приділено визначенню правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання, правовому механізму стимулювання та фінансування заходів із зменшення природоемкості господарської діяльності, визначенню підстав та форм господарсько-правової відповідальності за порушення правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання.

04.01-02.09.555.

347.725(470) Вавулин Д. О проблеме определения аффилированности между физическими лицами для целей главы XI.1 закона «Об акционерных обществах» / Денис Вавулин // Право и экономика. 2009. № 2. С. 28—31.

Проанализировано понятие «аффилированное лицо», «группа лиц» в соответствии с российским законодательством. Представлен перечень аффилированных лиц юридического и физического лица. Исследуются затруднения, возникающие при установлении аффилированности между физическими лицами, а также судебная практика по этому вопросу.

04.01-02.09.556.

347.725(470) Вавулин Д. Особенности применения на практике отдельных норм главы XI.1 Федерального закона «Об акционерных обществах» / Денис Вавулин // Право и экономика. 2009. № 1. С. 27—41.

Основываясь на опыте, накопленном в сфере осуществления государственного контроля за приобретением крупных пакетов акций акционерных обществ, рассмотрены наиболее часто возникающие вопросы по практическому применению отдельных норм гл. XI.1 ФЗ «Об акционерных обществах». Освещены вопросы добровольного и обязательного предложения о приобретении ценных бумаг акционерного общества. Затронуты проблемы права голоса по акциям, составляющим более 30, 50 или 75 % общего количества акций акционерного общества, а также банковские гарантии, предоставляемые в случаях, предусмотренных гл. XI.1 ФЗ «Об акционерных обществах». Проанализирована процедура направления уведомления о праве требовать выкупа ценных бумаг акционерного общества или требования о выкупе ценных бумаг акционерного общества, а также иные вопросы, касающиеся применения норм гл. XI.1 ФЗ «Об акционерных обществах».

04.01-02.09.557.

351.811(470-25М) Вайпан В. О дорогах (улично-дорожной сети) и об улично-дорожной деятельности в городе Москве / Виктор Вайпан // Право и экономика. — 2009. — № 1. — С. 4—8.

Проанализирована современная ситуация в сфере правового регулирования дорог и дорожной деятельности. Предложено авторское видение предмета правового регулирования и основных задач нового закона города Москва «О дорогах (улично-дорожной сети) и об улично-дорожной деятельности в городе Москве».

04.01-02.09.558.

346.544.2 Василенко М. Д. Господарсько-правовий досвід ЄС в інноваційному розвитку: створення технопарків (технополісів) / М. Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 57—62.

Досліджено господарсько-правовий досвід ЄС у створенні технопаркових структур в контексті інноваційного розвитку як самого ЄС, так й України. Зазначено, що особливості законодавчого забезпечення інноваційної політики держав членів ЄС виступає його спрямованість на переважне стимулювання не тільки наукових досліджень, а й розвиток високотехнологічних виробництв з випуском і реалізацією відповідної продукції.

04.01-02.09.559.

346.5:330.341.1 Василенко М. Д. Інноваційна культура в контексті господарського права / М. Д. Василенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 474. С. 79—85.

Досліджено інноваційну культуру в контексті правової науки. Вказано, що оскільки інноваційна діяльність є предметом дослідження господарського права, інноваційна культура розглядається саме з позицій державного регулювання відповідної галузі економіки, тобто регулювання інноваційною діяльністю визначається з позицій господарського права. Необхідно розрізнити правову культуру суспільства в цілому і правову культуру у галузі господарювання, а також правову культуру окремих осіб, хоча ця різниця принципово не впливає на кількісні характеристики загальної інноваційної культури. Зазначено, що вона впливає на ступінь інноваційної культури та її якість, маючи певні кореляції, які встановити досить важко навіть при технічному підході до проблеми.

04.01-02.09.560.

351.824.11(470) Вершинин А. П. Система и систематизация российского законодательства об энергетике / Александр Павлович Вершинин // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2009. — № 2. С. 37—52.

Определены системообразующие факторы, которые являются критериями выделения и

дифференциации энергетической сферы и позволяющие рассматривать энергетическое право в качестве подотрасли экономического (хозяйственного) законодательства и разграничивать его на части. Проанализированы проблемы систематизации энергетического законодательства. Исследован публично-правовой и частноправовой подход к изучению энергетического права. Предложено авторское понимание содержания Общей и Особенной части Энергетического кодекса РФ.

04.01-02.09.561.

351.824.11.001.73 Гаркушев В. Казусы реформы электроэнергетики / Вадим Гаркушев // Право и экономика. — 2009. — № 1. С. 50—54.

Рассмотрены примеры применения законодательства по снабжению электроэнергией энергопринимающих устройств, расположенных в зоне деятельности гарантирующего поставщика на розничном рынке и принадлежащих производителю электрической энергии, который осуществляет продажу электрической энергии на оптовом рынке. Проанализированы акты, регулирующие отношения между субъектами оптового рынка, а также между субъектами розничного рынка. Изложены особенности правил розничных и оптовых рынков.

04.01-02.09.562.

347.72(470)-057.177 Гинько С. А. Компетенция совета директоров хозяйственного общества / С. А. Гинько // Ленинградский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 190—199.

Проанализировано использование терминов «совет директоров» и «наблюдательный совет» в зарубежном законодательстве. Указано, что совет директоров по российскому законодательству в правовом отношении занимает некое промежуточное положение между немецким наблюдательным советом (надзорным) и американским board of directors (исполнительным советом). Особое внимание уделено вопросам, которые возникают к компетенции совета директоров по российскому законодательству.

04.01-02.09.563.

347.72(470) Гинько С. А. Правовая организация управления в хозяйственных обществах / Сергей Александрович Гинько // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2009. — № 2. — С. 114—124.

Раскрыто содержание категории «общее благо» для участников хозяйственного общества и перечень интересов, которые являются приоритетными для обеспечения их баланса. Предложено законодательно закрепить возможность выбора между однозвенной и двухзвенной моделями управления акционерным обществом. Указано, что в обществе с ограниченной ответственностью должна действовать несложная система органов управления, состоящая из общего собрания и единоличного исполнительного

органа. Принятие единого закона «О хозяйственных обществах», по мнению автора, способно оптимизировать структуру органов управления хозяйственных обществ.

04.01-02.09.564.

347.725(470) Глушецкий А. Аффилированность и право на защиту собственных экономических интересов / А. Глушецкий // *Хозяйство и право*. 2009. № 2. С. 72–83.

Проанализированы проблемы толкования и применения отдельных положений гл. XI¹ ФЗ «Об акционерных обществах», в том числе о направлении обязательного предложения. Исследована правомерность включения в число потенциальных акцентантов аффилированных с оферентом лиц. Затронуты вопросы необходимости банковской гарантии в процедуре поглощения. Уделено внимание последствиям совершения сделок по приобретению акций с отступлением от процедур, предусмотренных гл. XI¹ Закона об АО РФ. Высказана точка зрения о целесообразности отказа от использования банковской гарантии в рамках процедур приобретения крупных пакетов акций и необходимости применения порядка расчетов за приобретаемые ценные бумаги.

04.01-02.09.565.

347.728.2(470) Гомцяня С. О принудительном выкупе акций миноритарных акционеров / С. Гомцяня // *Хозяйство и право*. 2009. № 2. С. 83–89.

Признавая необходимость включения в Закон об АО РФ норм о «вытеснении» миноритарных акционеров, указано, что действующий механизм ценообразования в рамках правил «вытеснения» миноритарных акционеров несовершенен. Одной из основных причин этого названо небольшое число ОАО, которые имеют ликвидный рынок эмитированных ими акций. Следовательно, возрастает роль независимой оценки и независимых оценщиков, которые должны, по мнению автора, назначаться судами или ФСФР. Сделан вывод о том, что правило «вытеснения» миноритарных акционеров в контексте публичных поглощений имеет свое обоснование и является одной из составных частей института публичных поглощений. Указано на нецелесообразность предоставления контролирующим акционерам права принудительного выкупа акций миноритарных акционеров не в контексте публичных поглощений.

04.01-02.09.566.

346.545/546.4(470+4) Горбачев В. А. Новый закон РФ «О защите конкуренции» и антимонопольное законодательство стран ЕС / Вячеслав Александрович Горбачев // *Московский журнал международного права*. 2008. № 4. С. 196–217.

Освещена необходимость внесения изменений в действовавшее антимонопольное законодательство РФ. Подчеркнуто, что в новом анти-

монопольном ФЗ «О защите конкуренции» учтена российская и зарубежная практика развития рыночных конкурентных отношений. Отмечены два ключевых момента относительно изменения названия антимонопольного закона. Проанализированы пути совершенствования понятийного аппарата, дано новое толкование понятий «товар» и «товарный рынок». Уточнено и расширено понятие «доминирующее положение» субъекта экономической деятельности. Установлены методы подсчета и обоснования уточнений по введению в определение монопольно низкой и монопольно высокой цены.

04.01-02.09.567.

347.734 Дереш С. Факторинговые операции: правовые вопросы / С. Дереш // *Хозяйство и право*. — 2009. — № 2. — С. 50–56.

Проанализированы основные категории юридических рисков, возникающих при представлении банкам финансирования под уступку денежных требований своим клиентам. Указано на необходимость более тщательного подхода к документальной стороне оформления отношений факторинга, в том числе и относительно требований к документам, принимаемым на финансирование. Изложенное может быть принято во внимание при решении конкретных вопросов, связанных с осуществлением банками факторинговых операций.

04.01-02.09.568.

341.232.3 Добровольская В. В. Оказание международной правовой помощи как этап совершенствования хозяйственного механизма / В. В. Добровольская // *Господарський механізм: сутність, структура, подальше вдосконалення на сучасному етапі: матеріали міжнар. наук.-прак. конф., 18–19 квіт. 2008 р.* / редкол.: О. О. Нестуля, І. А. Маркіна [та ін.]. — Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2008. — С. 229–232.

Проанализированы задачи международной правовой помощи. Указано на несовершенство и низкую эффективность порядка оказания такой помощи. Обращено внимание на весомую роль международных договоров в оказании эффективной правовой международной помощи. Особое внимание обращено вручению документов.

04.01-02.09.569.

35.08(477) Домбровский С. Ф. Новели у законодавстві про юридичну службу міністерств та інших органів виконавчої влади / С. Ф. Домбровский // *Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління*. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 165–170.

Проаналізовано загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації № 1040 від 26 листопада 2008 р. Особливу увагу приділено правовим нормам, що є новелами і сприяють правовому захисту працівників юридичних служб нижчих

органів виконавчої влади. Вказано, що низку правових норм Загального положення про юридичну службу необхідно використовувати при розробці положень про юридичну службу органів місцевого самоврядування. Наголошено, що прийняття нового Загального положення про юридичну службу сприяє підвищенню рівня юридичного забезпечення діяльності органів виконавчої влади, покращенню якості підготовлених нормативних актів. Враховуючи важливість ролі юридичних служб та значний практичний досвід органів виконавчої влади і органів самоврядування (в яких відсутній такий акт), обґрунтовано доцільність прийняття на законодавчому рівні спеціального закону «Про юридичну службу органів виконавчої влади та органів самоврядування».

04.01-02.09.570.

346.5:330.341.1 Ефимцева Т. В. Стадии инновационной деятельности / Т. В. Ефимцева // Lex Russica. 2009. № 1. С. 198–210.

Проаналізовані існуючі інтерпретації поняття «інноваційний процес». Исследована структура инновационного процесса, охарактеризована каждая его стадия: фундаментальные исследования — прикладные исследования — научно-исследовательская работа — опытно-конструкторская работа — промышленное производство — маркетинг — сбыт. Рассмотрены некоторые федеральные целевые программы в инновационной сфере. Отмечено, что в процессе последовательной смены стадий инновационной деятельности происходит переход научно-технического результата, который представляет собой полученное знание в виде научной информации и который нельзя в полной мере назвать товаром, в научно-техническую продукцию, обладающую всеми свойствами товара.

04.01-02.09.571.

351.824:671.12(477) Єфремова К. В. Господарсько-правові засоби регулювання діяльності у сфері виробництва виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння / Катерина Вікторівна Єфремова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 318–324.

Проведено аналіз господарсько-правових засобів державної галузевої політики у сфері виробництва виробів із дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння для пошуку шляхів удосконалення механізму правового впливу на цей ринок. Досліджено такі господарсько-правові засоби, як ліцензування, пробірний контроль якості, що пов'язані з виробництвом такої кінцевої продукції з максимальною доданою вартістю, як ювелірні вироби. Вказано на відсутність промислових виробів із дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння у переліку виробів, що підлягають обов'язковій сертифікації за українським законодавством.

04.01-02.09.572.

346.5:330.341.1 Задихайло Д. В. Забезпечення державою інноваційного розвитку економічних відносин / Д. В. Задихайло // Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка ; АПрН України. Х. : Право, 2008. Розд. 3.4. С. 349–370.

Проаналізовано функції держави, зокрема економічні, та їх методологічні засади. Вказано, що максимізація інноваційного фактора стає вирішальною умовою подальшого розвитку сучасних економічних систем. Наголошено, що забезпечення інноваційного характеру розвитку економічних відносин, як головного чинника підтримки конкурентоспроможності національних суб'єктів господарювання і національної економіки як такої, слід визнати самостійною функцією держави у сфері економіки. Зазначено, що сутність інноваційної політики полягає у перетворенні суспільства з платника світової технологічної ренти у її отримувача. Виділено окремі об'єкти державної інноваційної політики: інноваційна пропозиція; інноваційний попит; інфраструктура інноваційного ринку; мінімізація трансакційних витрат. Запропоновано шляхи вдосконалення інноваційного законодавства.

04.01-02.09.573.

346.15 Задихайло Д. В. Конституційні засади розвитку господарського права / Д. В. Задихайло // Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка ; АПрН України. Х. : Право, 2008. Розд. 3.2. С. 294–326.

Вказано, що положення про пряму дію конституційно-правових норм робить категорію конституційно-економічного порядку не тільки доктринальною, концептуальною категорією, а й безпосередньо самостійним регулятивним правовим феноменом. Проаналізовано функції держави, зокрема, економічні. Наголошено на необхідності забезпечення відповідності правового господарського порядку конституційному економічному порядку. З'ясовано змістовні його аспекти, а також особливості законодавчої техніки викладення відповідних конституційно-правових норм.

04.01-02.09.574.

351.824.1 Квасницька О. О. Державне регулювання будівельної діяльності / О. О. Квасницька // Господарський механізм: сутність, структура, подальше вдосконалення на сучасному етапі: матеріали міжнар. наук.-прак. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / редкол.: О. О. Нестуля, І. А. Маркіна [та ін.]. Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2008. С. 104–105.

Зазначено, що на сьогоднішній день документи дозвільного характеру, поряд з державною

реєстрацією, ліцензуванням, належать до засобів регулюючого впливу держави на будівельну діяльність суб'єктів господарювання. Вони є необхідними елементами легалізації здійснення ними підприємницької діяльності для забезпечення належних господарських відносин і гарантування довгострокової економічної стабільності.

04.01-02.09.575.

347.7:339.338 Кирилловых А. Отмена запроса котировок / Андрей Кирилловых // Право и экономика. — 2009. — № 3. — С. 9—13.

Указано на проблему толкования положений законодательства, регулирующего вопросы госзакупки. Отмечено существование практических проблем, связанных с процедурой запроса котировок, регулирование которой не нашло достаточно четких правовых решений в существующей нормативной базе. Проведен анализ соответствия законодательству действий заказчика, направленных на преодоление ошибок при размещении заказа и устранение «дефектов» котировочной заявки.

04.01-02.09.576.

346.548 Крижна В. М. Захист прав споживачів при використанні комерційних позначень / В. М. Крижна // Вісник господарського судочинства. — 2009. — № 2. — С. 67—71.

З'ясовано правові механізми запобігання порушенню прав споживачів при використанні комерційних позначень (торговельних марок і комерційних найменувань). Виявлено можливі ситуації введення в оману споживача при використанні комерційних позначень. Запропоновано шляхи удосконалення положень законодавства, які спрямовані на захист прав споживачів як при наданні прав на позначення як на об'єкт інтелектуальної власності, так і при використанні торговельних марок та комерційних позначень.

04.01-02.09.577.

347.724(470) Лескова Ю. Г. Особенности правового положения общества с ограниченной ответственностью с учетом изменений в гражданском законодательстве / Ю. Г. Лескова // Юрист. — 2009. — № 2. — С. 10—13.

Рассмотрены актуальные вопросы законодательных изменений, связанных с регламентацией правового положения общества с ограниченной ответственностью. Отмечено, что изменения позволяют разрешать имеющиеся и возникающие проблемы правоприменения в сфере отношений с ООО. Указано, что после вступления в действие ФЗ РФ № 312-ФЗ 1 июля 2009 г. общество с ограниченной ответственностью действует на основании единственного учредительного документа — устава. Наиболее существенные изменения, внесенные данным законом, коснулись порядка перехода доли или части доли участника общества в уставном капитале общества к другим участникам общества и третьим лицам.

04.01-02.09.578.

351.773(477) Майданик Р. А. Державні і комунальні заклади охорони здоров'я в Україні: визначення організаційно-правової форми, їх реорганізація / Р. А. Майданик // Медичне право України: проблеми управління та фінансування охорони здоров'я: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. з медичного права (II Міжнар. наук.-практ. конф. з медичного права), (Львів, 23—24 квіт. 2009 р.). — Л., 2009. — С. 136—144.

Проаналізовано наукову розробленість питань щодо організаційно-правової форми закладів охорони здоров'я. Досліджено припустимі організаційно-правові форми закладів охорони здоров'я, що надають гарантовану державою безплатну медичну допомогу.

04.01-02.09.579.

347.191 Макарова О. А. О корпоративном праве и корпоративном законодательстве / Ольга Александровна Макарова // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2009. — № 2. — С. 106—113.

Проанализировано понятие «корпоративное право» как систему правовых норм, регулирующих определенный круг общественных отношений, как систему нормативно-правовых актов различной отраслевой принадлежности. Раскрыто понимание корпоративного права как самостоятельной науки и учебной дисциплины.

04.01-02.09.580.

346(477)(091.1) Мамутов В. К. Господарський кодекс у системі правового забезпечення економіки в Україні / В. К. Мамутов // Правова система України: історія, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка; АПрН України. — Х.: Право, 2008. — Розд. 3.3. — С. 327—348.

Вказано на визначне місце у процесі розвитку правової системи України створення ГК України. Проаналізовано деякі результати прийняття ГК України. Окреслено коло дискусійних питань реалізації цього кодексу. Визначено шляхи подальшої консолідації і кодифікації господарського законодавства.

04.01-02.09.581.

346.242(477) Мельник С. Б. Ограничение украинского монополизма: необходимость или ошибка / С. Б. Мельник // Господарський механізм: сутність, структура, подальше вдосконалення на сучасному етапі: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 18—19 квіт. 2008 р. / редкол.: О. О. Нестуля, І. А. Маркіна [та ін.]. — Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2008. — С. 227—229.

Указано на первичність економічної науки по отношению к юридической в вопросе установления правил конкуренции и, как следствие, на ограничение монополизма в национальной экономике. Обращено внимание на раз-

личие понятий «украинский монополизм» и «монополизм в Украине».

04.01-02.09.582.

346.26:336.77(470) Мохначев С. Правовое обеспечение финансово-кредитной поддержки субъектов малого и среднего предпринимательства в регионе / *Сергей Мохначев, Евгения Мохначева* // Право и экономика. 2009. № 2. С. 50–53.

Обобщен опыт правового обеспечения построения и функционирования с участием государства региональной схемы разделения рисков при кредитовании субъектов малого предпринимательства. Даны рекомендации по совершенствованию законодательства, нацеленные на повышение эффективности финансово-кредитных механизмов развития сектора малого и среднего предпринимательства.

04.01-02.09.583.

347.457:336.763(470) Найденов М. Условия доступа на рынок финансовых услуг / *М. Найденов* // Хозяйство и право. 2009. № 2. С. 31–49.

Указано на актуальность сравнительного изучения лицензирования банковских, страховых услуг и услуг на рынке ценных бумаг в РФ и базовых принципов, принятых международным сообществом. Рассмотрены условия доступа на рынок на примере таких финансовых организаций, как банки, страховщики и рыночные посредники (брокеры, дилеры и управляющие). Выбор этих участников обусловлен тем, что Принципы BCBS, Принципы IAIS и Принципы IOSCO напрямую предусматривают лицензирование именно этих финансовых организаций.

04.01-02.09.584.

349.3:368.029(470) Овчинникова Ю. Договор перестрахования / *Юлия Овчинникова* // Право и экономика. 2009. № 2. С. 34–38.

Определено, что перестрахование является способом обеспечения финансовой устойчивости страховщика. Исследовано место перестрахования в системе договоров имущественного страхования. Установлено, что условие об определенном имуществе либо ином имущественном интересе в договоре перестрахования — страховая выплата, которую должен уплатить перестраховщик страховщику (перестрахователю) в случае наступления страхового случая по основному договору. В этом одновременно состоит цель договора и реализация страхового интереса перестрахователя. Указано на существование проблемы определения события, которое можно считать страховым случаем по договору страхования.

04.01-02.09.585.

347.72.031(477) Погружалська К. Кумулятивне голосування як засіб забезпечення та реалізації прав та інтересів міноритаріїв / *Ксенія Погружалська* // Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих учених: зб.

наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 23–24 квіт. 2009 р. / Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. К., 2009. С. 287–288.

Проаналізовано юридичну конструкцію кумулятивного голосування, що є новелою вітчизняного законодавства і сприяє забезпеченню та реалізації прав та інтересів міноритаріїв. Приділено увагу історичному аспекту досліджуваного питання. Виділено негативні прояви конструкції кумулятивного голосування у регламентації Законом про АТ. Запропоновано доповнення до ч. 2 ст. 57 ЗУ про АТ.

04.01-02.09.586.

346.544.4(477) Резнікова В. В. Послуга: господарсько-правовий аспект регулювання / *В. В. Резнікова* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 155–160.

Проаналізовано поняття «послуга» як економіко-правову категорію. Досліджено його визначення у чинному законодавстві України. Виділено характерні ознаки послуги. Простежено зв'язок понять «послуга», «товар» і «продукція». Наголошено на необхідності розмежування економічних відносин з надання послуг та їхнє правове втілення.

04.01-02.09.587.

346.3(470) Савченко О. Ю. О правоустанавливающих документах при заключении договора на техническое присоединение / *О. Ю. Савченко* // Юрист. — 2009. — № 2. — С. 39–42.

Указано, что вопросы, связанные с правоустанавливающими документами при заключении договора на технологическое присоединение, имеют большое практическое значение в первую очередь для широкого круга субъектов хозяйственной деятельности. Отмечено, что сетевая организация при получении заявки на технологическое присоединение обязана во исполнение норм действующего законодательства РФ, при этом не только Правил технологического присоединения, но и ГК РФ, проверять наличие у заявителя права на подачу такой заявки (правовой статус, правомочия в отношении энергооборудования и земельного участка, где оно расположено), т.е. соответствие статусу «заявитель» согласно Правилам технологического присоединения.

04.01-02.09.588.

347.764(470-25М):368.86 Синицкая О. Страхование ответственности автоперевозчика / *О. Синицкая* // Хозяйство и право. 2009. № 2. С. 61–65.

Проанализировано российское законодательство, регулирующее ответственность перевозчика, а также положения Конвенции о договоре международной дорожной перевозки грузов (КДПГ). Указано, учитывая правовую природу ответственности перевозчика, что необходимо признать заключение договоров страхования

такої відповідальності противоречливим діючому громадянському законодавству РФ і нічужність даних договорів (постановлення ФАС Московського округу від 27 квітня 2006 г. по справі № КГ-А40/2898-06). Сделан акцент на необхідності закріплення норм о страхуванні відповідальності перевозчика, що буде сприяти зближенню російського транспортного законодавства і стандартів, діючих на міжнародних ринках транспортних і страхових послуг.

04.01-02.09.589.

347.447(477) Синявська Я. С. Категорія вини у відносинах господарської відповідальності / Я. С. Синявська // Господарський механізм: сутність, структура, подальше вдосконалення на сучасному етапі: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 18–19 квіт. 2008 р. / редкол.: О. О. Нестуля, І. А. Маркіна [та ін.]. Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2008. С. 116–118.

Звернено увагу на актуальність досліджень питання господарсько-правової відповідальності юридичної особи. Вказано на необхідність розмежування презумпції вини правопорушника та відсутності обліку вини у відносинах господарської відповідальності. Наголошено, що у більшості випадків для застосування господарсько-правової відповідальності достатнім є встановлення присічного складу господарського правопорушення, хоча категорія «вина» не завжди виступає як елемент складу господарського правопорушення.

04.01-02.09.590.

347.191(477) Спасибо-Фатеева І. Шляхи розв'язання проблем охорони та захисту корпоративних прав / І. Спасибо-Фатеева // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. / Президія Академії правових наук України. — Х., 2009. — № 1. — С. 150–155.

Вказано на відмінність категорій «охорона» та «захист» у корпоративній сфері. Проаналізовано дану проблему в контексті охорони та захисту прав дрібних акціонерів. Означено коло проблем, пов'язаних із зловживанням правом у корпоративних правовідносинах.

04.01-02.09.591.

346.5:330.341.1 Сурженко О. А. Правові аспекти інноваційної діяльності / О. А. Сурженко // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 161–164.

Окреслено коло питань, що стосуються проблематики інноваційної діяльності, та проаналізовано її особливості. Наведено основні юридичні конструкції оформлення інноваційного співробітництва на етапі впровадження інноваційного продукту: ліцензійний договір; договір позики, кредиту або лізингу; створення юридичної особи з балансом інтересів учасників пропорційно їх участі в статутному капіталі; договір

про спільну діяльність, що не приводить до створення юридичної особи.

04.01-02.09.592.

346.26(470):35.072.2 Чуряев А. Государственный и муниципальный контроль за предпринимателями / Александр Чуряев // Право и экономика. 2009. № 2. С. 13–19.

Раскрыты основные положения ФЗ РФ № 294-ФЗ «О защите прав юридических лиц и индивидуальных предпринимателей при осуществлении контроля (надзора) и муниципального контроля», а также история его принятия. Указано, что он должен стать новой вехой в защите прав и законных интересов предпринимателей от произвола чиновников при проведении государственного и муниципального контроля. Данный закон подробно регламентирует процедуру проведения проверки и оформления ее результатов. Проанализированы новеллы данного закона.

04.01-02.09.593.

346.92 Щербина В. С. Административно-хозяйственные санкции как форма хозяйственно-правовой ответственности / В. С. Щербина // Правовая система Украины: история, стан та перспективи. У 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка; АПрН України. Х.: Право, 2008. Розд. 3.6. С. 402–450.

Висвітлено питання господарсько-правової відповідальності як категорії господарського права. Проаналізовано адміністративно-господарські санкції у системі заходів господарсько-правової відповідальності. Досліджено адміністративно-господарські санкції майнового та організаційно-правового характеру: їх поняття, види та проблеми застосування.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

04.01-02.09.594.

347.918(477.7-25Од)“1808/1917” Балух В. С. Два века истории хозяйственного правосудия Украины / В. С. Балух; науч. ред.: П. П. Музыченко, А. А. Сурилов. — О.: Астропринт, 2008. 416 с.

Юбилейное издание, которое является историко-правовым памятником юридической мысли и практики, который отражает деятельность с 1808 по 1917 гг. первого в Украине Одесского коммерческого суда в законах, архивных документах и иллюстрациях. Многие из наследия прежнего коммерческого судопроизводства не утратили своей актуальности и в наше время. Опыт организации и деятельности Одесского коммерческого суда, его правовая база, успешные результаты регуляции предпринимательской и хозяйственной деятельности, решения

споров, которые возникают между юридическими лицами в сфере экономических правоотношений — все это является достоянием судебной практики современной Украины.

04.01-02.09.595.

347.918(477)(063) 200 років господарського судочинства в Україні. Сучасність і майбутнє: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 4–5 груд. 2008 р.). — О.: Астропринт, 2009. 384 с.

Наведено доповіді учасників Міжнародної науково-практичної конференції «200 років господарського судочинства в Україні. Сучасність і майбутнє» (Одеса, 4–5 груд. 2008 р.), серед яких А. Й. Осетинський, М. В. Онішук, В. С. Присяжнюк, С. В. Ківалов, В. С. Балух, В. К. Мамутов, С. Ф. Маркін, О. П. Подцерковний та ін. Сформульовано основні ідеї і пропозиції учасників конференції. Визначено сучасний стан господарського судочинства в Україні.

Статті

04.01-02.09.596.

346.93(470) Андреева Т. К. Обеспечение принципа правовой определенности при рассмотрении дел в порядке надзора Высшим Арбитражным Судом Российской Федерации [доклад на Международном семинаре по актуальным проблемам современного правосудия, посвященный 60-летию Всеобщей декларации прав человека (Новосибирск, 1–2 июля 2008 г.)] // Т. К. Андреева // Право и экономика. 2009. № 3. С. 63–68.

Отмечено, что основной задачей ВАС РФ как органа судебного надзора при осуществлении правосудия в сфере экономики и самого института надзора является создание механизма обеспечения единообразного толкования и применения права арбитражными судами и качества правосудия. Указано, что в общем плане позитивные свойства пересмотра в порядке надзора судебных актов признаются и Советом Европы. Проанализированы некоторые решения Европейского суда по правам человека, в которых он констатировал нарушение Конвенции о защите прав человека и основных свобод самим фактом применения процедуры пересмотра в порядке надзора. Рассмотрены некоторые особенности надзорного производства, установленные в гл. 36 АПК РФ. Освещены пути совершенствования механизмов обеспечения единообразия судебной практики и принципа правовой определенности.

04.01-02.09.597.

346.91(477):339.543 Богомол О. В. Застосування інституту державного мита у господарському процесі України / О. В. Богомол // Вісник господарського судочинства. — 2009. — № 2. — С. 92–95.

Проаналізовано правову природу інституту державного мита, основні його ознаки. Зазначено, що господарське процесуальне право цей інститут цікавить лише з точки зору його значення, доказовості дотримання встановленого порядку подання позову, вчинення процесуальних дій, що пов'язані зі сплатою державного мита, та виваженості розміру державного мита, який би не був тягарем для суб'єктів господарювання і водночас достатнім для поповнення бюджету. Вказано на актуальність проблеми відсутності розстрочки та відстрочки сплати державного мита. Запропоновано зміни до ГПК України з огляду на означену проблематику.

04.01-02.09.598.

347.918(470):347.948 Жижина М. Оценка достоверности заключения эксперта как доказательства в арбитражном судопроизводстве / Марина Жижина // Право и экономика. 2009. № 3. С. 20–24.

Указано на паритетные основы деятельности государственной и негосударственной экспертизы в РФ. Поднята проблема компетентности эксперта, которая, по мнению автора, требует обсуждения и выработки направлений для ее решения. Предложено внести в АПК РФ соответствующие изменения и дополнения, вводящих в арбитражное судопроизводство специалиста — лица, обладающего специальными знаниями, необходимыми для дачи консультации либо для оказания технической помощи суду.

04.01-02.09.599.

347.918(470+438) Занькович Д. Международные арбитражные соглашения в процессуальном праве России и Польши / Д. Занькович // Арбитражный и гражданский процесс. 2009. № 3. С. 21–25.

Проведен сравнительный анализ международных арбитражных соглашений России и Польши. Указано, что польский и российский арбитражные законы полностью восприняли международно-правовой подход в определении арбитражного соглашения. Акцентируется внимание на том, что оно является единственным основанием передачи спора на рассмотрение арбитража независимо от характера правоотношения, из которого он возник.

04.01-02.09.600.

347.918(476) Каменков В. Третьи лица в хозяйственном судопроизводстве Беларуси / В. Каменков // Арбитражный и гражданский процесс. 2009. № 1. С. 33–36.

Указано на отсутствие прямой связи между третьими лицами в гражданском праве и схожим институтом хозяйственного процессуального законодательства. Отмечено, что субъективный состав участников хозяйственного процесса, однако, определяется по модели спорного материального правоотношения и взаимосвязанных с ним правоотношений. Определено, что третьи лица с самостоятельными требованиями

на предмет спора и не заявляющие таких требований являются двумя важными в процессуальном смысле группами лиц, которые не только различаются, но и имеют схожие признаки.

04.01-02.09.601.

341.63 Лопатина Д. Правоприменительное значение обеспечительных мер, принятых международным коммерческим арбитражем / Д. Лопатина // Арбитражный и гражданский процесс. — 2009. — № 3. — С. 29—33.

Проанализованы арбитражные санкции за несоблюдение решений. Освещены вопросы принудительного исполнения арбитражных обеспечительных мер в том государстве, где они были приняты, и тех, которые были приняты в иностранном государстве. Исследован процесс приведения в исполнение арбитражных обеспечительных мер согласно новой редакции Типового закона ЮНИСТРАЛ. Уделено внимание приведению в исполнение арбитражных обеспечительных мер в России.

04.01-02.09.602.

346.9(477)+347.91/95(477) Ніколенко Л. М. Теоретичні питання доступності правосуддя у господарському і цивільному судочинстві / Л. М. Ніколенко // Вісник господарського судочинства. — 2009. — № 2. — С. 71—78.

Проаналізовано генезу досліджень питання доступності правосуддя. Розкрито розуміння суду як основи державного ладу і «як опори правового порядку». Наведено погляди Є. В. Васьковського, Г. Семика-Максимовича, В. М. Семенова, Д. М. Притики та інших вчених з означеної проблематики. Виділено основні чинники, які визначають доступ до правосуддя. Звернено увагу на зв'язок доступності правосуддя з дотриманням форм судочинства; на ряд аспектів доступності правосуддя, пов'язаних з розмежуванням підвідомчості справ між судами загальної юрисдикції, господарськими та адміністративними судами; зі вступом до справ третіх осіб із самостійними вимогами на предмет спору. Визначено складові елементи принципу вільного доступу до правосуддя, його сутність і характер. Вказано на існування теоретичної проблеми розмежування правових категорій «право на суд», «право на судовий захист», «право на справедливий судовий розгляд». Здійснено класифікацію чинників, які негативно впливають на доступність до правосуддя. За своїм характером їх поділено на чинники процесуальної недостатності та чинники процесуальної надмірності.

04.01-02.09.603.

347.918(477) Остапенко Т. А. Напрями підвищення ефективності роботи господарського суду та оптимізації навантаження / Т. А. Остапенко // Вісник господарського судочинства. 2009. № 2. С. 22—25.

Розкрито основні тенденції та особливості здійснення господарського судочинства в першій

інстанції. Вироблено теоретико-прикладні пропозиції щодо напрямків вдосконалення ефективності роботи господарського суду. Наголошено на необхідності визначення оптимального навантаження на суддів господарського суду та необхідної їх кількості, а також кількості працівників апарату господарського суду.

04.01-02.09.604.

346(477).001.73 Подцерковний О. П. Проблеми реформування господарсько-процесуального законодавства / О. П. Подцерковний // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2009. Вип. 46. С. 175—182.

Проаналізовано проблеми реформування галузі господарсько-процесуального права. Вказано на необхідність розробки загальної концепції відповідного реформування. Визначено позитивні і негативні риси зареєстрованих у ВР проєктів ГПК (КГС), а також проєкту ГПК ВСУ.

04.01-02.09.605.

346.91(477):341.96 Про узагальнення судової практики вирішення господарськими судами окремих категорій спорів за участю нерезидентів // Вісник господарського судочинства. 2009. — № 2. — С. 25—55.

Судовою палатою з розгляду спорів, пов'язаних з державним регулюванням економічних відносин, Вищого господарського суду України здійснено узагальнення практики застосування господарськими судами норм міжнародного приватного права та міжнародних угод при вирішенні господарських спорів. Метою вивчення зазначеної судової практики стало виявлення проблемних питань, пов'язаних із застосуванням зазначених правових норм, та надання пропозицій щодо заходів, яких необхідно вжити для формування єдиної судової практики при вирішенні спорів цієї категорії. Окремо проаналізовано спори, пов'язані із застосуванням положень зобов'язального права, законодавства щодо захисту права власності, положень ЗУ «Про міжнародний комерційний арбітраж», норм міжнародного приватного права (згідно із ЗУ «Про міжнародне приватне право»). Узагальнено практику вирішення спорів із застосуванням Угоди про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, укладеної державами-учасницями СНД 20 березня 1992 р. та ратифікованої ВР України 19 грудня 1992 р., а також розділу XV ГПК України та норм інших міжнародних угод, ратифікованих Україною.

04.01-02.09.606.

347.918(477):347.191.4 Прокудина Л. Представительство в арбитражном процессе (вопросы профессионализации) / Л. Прокудина // Арбитражный и гражданский процесс. 2009. № 1. С. 14—18.

Указано, что введение мер, повышающих и гарантирующих качество услуг судебных пред-

ставителей, напрямую связано с оптимизацией судебных процедур, направленной на повышение качества и справедливости выносимых арбитражными судами России решений. Проанализированы основные пути такой оптимизации. Особое внимание уделено профессионализму судебных представителей.

04.01-02.09.607.

346.9(477):340.132 Сердюк В. Тлумачення правових норм щодо організації та здійснення господарського судочинства / В. Сердюк // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм : зб. ст. учасн. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28–29 берез. 2008 р. Л. : Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. — С. 159–160.

Вказано на недосконалість окремих норм ГПК України, що призводять до сумнівів Європейського суду з прав людини щодо статусу Верховного Суду України та його спроможності здійснювати казуальне тлумачення процесуальних правових норм у процесі вирішення справ господарської юрисдикції. Проаналізовано положення розділу XII² ГПК України та п. 8 ч. 3 ст. 129, ч. 2 і ч. 4 ст. 125 Конституції України.

04.01-02.09.608.

347.919(470):347.73:336.22 Чуряев А. В. Тенденции правоприменительной практики по налоговым спорам, касающимся «порочных» контрагентов / А. В. Чуряев // Lex Russica. 2009. — № 2. — С. 162–170.

На основе судебно-арбитражной практики проведена классификация «порочных» контрагентов в системе налоговых споров, связанных с получением налоговой выгоды. Отмечено отсутствие единой позиции арбитражных судов в решении налоговых споров, касающихся «порочных» контрагентов. Указано, что предметом

доказывания должен выступать факт совершения хозяйственной операции, а также сопутствующая ему оплата, в том числе перечисление налогоплательщику суммы НДС.

04.01-02.09.609.

347.91(470) Шамликашвили Ц. Медиация в коммерческих спорах / Цисана Шамликашвили // Право и экономика. 2009. № 1. С. 15–18.

Указано, что медиация является сегодня формой разрешения споров, максимально отвечающей сути предпринимательской деятельности. Отмечено, что она способствует не только устойчивому развитию бизнеса, но и общей стабильности экономической ситуации в стране. Сделан акцент на необходимость быстрого внедрения этого метода разрешения споров в правовое пространство России.

04.01-02.09.610.

347.918(470):332.81 Шугрина Е. С. Особенности арбитражной практики по некоторым вопросам муниципальной собственности / Е. С. Шугрина // Российский юридический журнал. 2009. № 1. С. 188–201.

Проведено обобщение решений арбитражных судов РФ по вопросам применения законодательства о муниципальной собственности. Указано, что арбитражные суды выносят решения о понуждении органов местного самоуправления к принятию объектов социально-бытового назначения в муниципальную собственность, указывая на правомерность выдвижения дополнительных требований для их принятия в муниципальную собственность. Кроме того, они выносят решения об обязывании органов местного самоуправления принять в муниципальную собственность любой жилищный фонд, независимо от его состояния, наличия технической документации и целевого назначения.

ТРУДОВЕ ПРАВО

Книги

05.01—02.09.611.

349.2 Бойкова О. С. Новая судебная практика по трудовому законодательству с комментариями : практ. пособие / Оксана Сергеевна Бойкова, Марина Викторовна Филиппова. М. : ГроссМедиа : РОСБУХ, 2008. 208 с.

Данное пособие на примерах судебной практики поможет всем работодателям, как юридическим лицам, так и индивидуальным предпринимателям, не допустить нарушений трудового законодательства. Эта книга основана на делах, которые чаще всего рассматриваются в различных судах. К каждому делу прилагается комментарий, поясняющий, как рассматривает закон данную конфликтную ситуацию и на основе каких статей выносятся то или иное решение. В издании раскрываются случаи правильного построения трудовых отношений: их оформления, учета условий, необходимых при заключении трудовых договоров, их поддержания и правильного прекращения. Свой комментарий авторы сопровождают также образцами необходимых документов: приказов, трудовых договоров, исковых заявлений и т.д.

05.01—02.09.612.

347.793:349.2:331.109 Кокин А. С. Трудовые конфликты на судах «удобного» и отечественного флага: позиции правительства, судовладельцев, моряков / Александр Сергеевич Кокин. М. : Волтерс Клувер, 2008. 424 с.

Рассматриваются вопросы появления «удобного» флага в торговом мореплавании и последствия этого явления на международном рынке труда моряков. Исследуются проблемы найма и трудоустройства моряков в России, заключения договоров найма моряков, трудовые отношения при смене собственника судна. Приводится формуляр договора, одобренного Международной федерацией транспортников. Анализируются возникновения и разрешение трудовых конфликтов на судах «удобного» и отечественного флага, автор приводит интересные примеры из зарубежной и российской практики.

05.01—02.09.613.

349.2(470)(075.8) Трудовое право : учебник / Нина Алексеевна Бриллиантова [и др.] ; под ред. О. В. Смирнова, И. О. Снигирёвой ; Акад. труда и соц. отношений. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : Проспект, 2009. — 608 с.

Учебник подготовлен авторским коллективом кафедры трудового права и права социального обеспечения Академии труда и социальных отношений. Он пережил несколько изданий, каждое из которых перерабатывалось и совершенствовалось с поправкой на экономические и со-

циальные преобразования в государстве, неизменно заслуживая высокую оценку авторитетных ученых, практиков и иных специалистов в сфере трудового права и социальных отношений. Данное издание основано на нормах новой редакции Трудового кодекса РФ, введенной Федеративным законом № 90-ФЗ, и иных нормативных правовых актах в сфере труда. Материал изложен в соответствии с программой курса «Трудовое право России» и дает читателям объективную характеристику современного трудового права, а также понимание перспективы его развития. Заключительный раздел посвящен международно-правовому регулированию трудовых отношений.

Авторефераты

05.01—02.09.614.

349.2:006.032(477)(043.3) Грекова М. М. Міжнародні трудові стандарти як основа вдосконалення трудового законодавства України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Грекова Марина Миколаївна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.

Досліджено об'єктивні передумови, що визначають як необхідність зближення міжнародного й національного регулювання відносин у сфері трудових відносин. Обґрунтовано напрями його здійснення, наведено правову характеристику основних ознак і визначено поняття міжнародного трудового стандарту. З'ясовано особливості механізму національної імплементації міжнародних трудових стандартів та обґрунтовано шляхи його удосконалення. Визначено форми реалізації положень імплементованих міжнародних трудових стандартів, а також вдосконалено чинники, які перешкоджають ефективній реалізації цих норм. Охарактеризовано розвиток трудового законодавства колишнього СРСР та міжнародних трудових стандартів у контексті їх взаємодії. Обґрунтовано напрями подальшого розвитку трудового законодавства України під впливом міжнародних трудових стандартів.

05.01—02.09.615.

349.22:331.108.37(477)(043.3) Мовчан А. О. Правове регулювання відносин із добору кадрів у ринкових умовах : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Мовчан Анастасія Олегівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.

Проаналізовано актуальні теоретичні і практичні проблеми, пов'язані з правовим регулюванням механізму добору кадрів, юридичними гарантіями соціально-трудових прав у відносинах із добору кадрів. Досліджено поняття, ознаки відносин із добору кадрів, їх місце у предметі трудового права, відмінності відносин із добору кадрів від відносин із працевлаштування. Значну увагу приділено організаційно-правовим формам добору

кадрів, а також юридичним гарантіям соціально-трудових прав у відносинах із добору кадрів. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення трудового законодавства України.

05.01—02.09.616.

349.22:331.106(477)(043.3) Римар Б. А. Види трудового договору за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / *Римар Богдан Анатолійович* ; ОНЮА. — О., 2009. — 20 с.

Проаналізовано основні загальнотеоретичні підходи до поняття та правової природи трудового договору. Визначено його родові ознаки, функції та співвідношення із цивільно-правовими договорами про працю. Виділено критерії класифікації трудового договору з урахуванням положень актів чинного трудового законодавства та проекту ТК України. Досліджено види трудових договорів при нестандартних формах зайнятості. Внесено пропозиції та рекомендації щодо нормативного закріплення видів трудового договору.

Статті

05.01—02.09.617.

349.23:331.4(470) Анисимов Л. Особенности регулирования труда работников, работающих у работодателей физических лиц / *Леонид Анисимов* // Вопросы трудового права. — 2009. № 4. — С. 36—44.

Охарактеризована специфика правового регулирования труда работников у работодателей — физических лиц: особенности, связанные с заключением трудового договора, его регистрацией, его содержанием, изменением и прекращением; права и обязанности работодателей физических лиц и работников, работающих у таких лиц.

05.01—02.09.618.

349.2-057.36 Анисимов А. Л. Особенности регулирования труда сотрудников органов внутренних дел / *А. Л. Анисимов* // Трудовое право. — 2009. — № 1. — С. 98—104.

Проанализированы законодательные материалы РФ, регулирующие вопросы трудовой деятельности сотрудников внутренних дел. Охарактеризован метод правового регулирования служебно-трудовых отношений с участием сотрудников органов внутренних дел. Рассмотрены основания возникновения служебно-трудовых отношений в органах внутренних дел.

05.01—02.09.619.

349.235(470):331.315 Антонов В. Обязательства работодателя по предоставлению работнику, направляемому в командировку, гарантий и компенсаций: вопросы применения действующего законодательства / *Владимир Антонов* // Вопросы трудового права. — 2009. № 4. — С. 51—60.

В соответствии со ст. 166 ТК РФ Правительство РФ постановлением от 13 октября 2008 г. № 749 утвердило Положение об особенностях

направления работников в служебные командировки. Дан анализ обязательств работодателя по предоставлению гарантий и компенсаций работникам при направлении их в командировку в свете нового Положения о командировках.

05.01—02.09.620.

349.23:331.4(470) Архипов В. О замене нелегального понятия «почасовик» на «несовместитель» / *Владимир Архипов* // Вопросы трудового права. — 2009. — № 3. — С. 39—51.

Приведен комментарий правовых норм, регламентирующих особенности работы по совместительству педагогических, медицинских, фармацевтических работников и работников культуры. По мнению автора, несовместитель фактически не защищен от произвола работодателя законом и изданным Минтрудом РФ Постановлением № 41.

05.01—02.09.621.

349.2(470) Архипов В. Трудовой кодекс РФ: о правилах поведения работников / *Владимир Архипов* // Вопросы трудового права. — 2009. № 1. — С. 31—41.

Охарактеризованы особенности национального корпоративного управления. Рассмотрены корпоративные правила с точки зрения ТК РФ. Указано на необходимость применения Закона о коммерческой тайне. Особое внимание уделено вопросу ответственности за нарушение ТК РФ.

05.01—02.09.622.

349.2 Бондаренко К. А. О соотношении договорного и нормативного методов трудового права / *К. А. Бондаренко* // Современное право. — 2009. — № 4. — С. 92—96.

Дана характеристика метода правового регулирования трудовых и связанных с ними отношений. Проанализировано соотношение централизованного и договорного способов правового регулирования, определяется их сфера действия. Подтвержден вывод о тенденции расширения договорного метода правового регулирования трудовых и связанных с ними отношений при сохранении государственного централизованного способа установления общеобязательных правил поведения, гарантий и минимальных стандартов в сфере труда.

05.01—02.09.623.

349.22:331.106.4(470) Бугров Л. Ю. Приостановление трудового договора / *Леонид Юрьевич Бугров* // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 112—124.

Традиционный взгляд на трудовой договор ограничивается рассмотрением трех стадий: заключения, изменения и прекращения. Вместе с тем в большинстве правовых систем существует законодательное регулирование еще одной стадии — приостановление трудового контракта. Предложены нормативная и сравнительно-правовая характеристики этой стадии и ее форм, например отстранение от работы, времен-

ний перевод профессиональных спортсменов из одного клуба в другой. Проанализированы положения современного Трудового кодекса об отстранении от работы, сделаны предложения по их модификации.

05.01—02.09.624.

349.235:331.31 Бычин В. Нормирование труда как элемент механизма регулирования социально-трудовых отношений в организации / В. Бычин, Е. Шубенкова, С. Малинин // Вопросы трудового права. — 2009. — № 3. — С. 25—31.

В современных условиях нормирование труда уже недостаточно рассматривать как определение необходимых затрат времени. По мнению авторов, в целях более глубокого раскрытия содержания этого понятия следует понимать нормирование труда как объективно необходимую деятельность по упорядочению процесса труда, которая на основе разработанных методов и средств организует, регулирует и стабилизирует социотехническую систему предприятия путем непрерывного установления и применения норм, отвечающих потребностям субъекта нормотворчества.

05.01—02.09.625.

349.2(477) Вишневецька С. Загальні положення проекту Трудового кодексу України в контексті сучасних тенденцій розвитку права / С. Вишневецька // Право України. — 2009. — № 3. — С. 41—47.

Досліджено основні положення глави першої книги проекту ТК України та з'ясовано їх щодо відповідності сучасній доктрині трудового права. Розглянуто цілі та завдання проекту ТК України. Констатовано відсутність єдиної концепції предмета трудового права в проекті ТК України. Аналіз її положень дав змогу дійти висновку про наявність великої кількості суперечностей і неточностей.

05.01—02.09.626.

349.22:331.106(470) Ганеева З. Порядок заключения трудового договора: документы, предъявляемые при устройстве на работу / Зияя Ганеева // Вопросы трудового права. — 2009. — № 4. — С. 11—17.

Отмечено, что в настоящее время нет достаточной ясности по вопросу о том, какие документы должно предъявлять лицо, поступающее на работу, при заключении трудового договора. Это приводит к ряду проблем при применении положений ст. 65 ТК РФ. В статье рассмотрены проблемы, возникающие вследствие отсутствия четкого правового регулирования, и предложены рекомендации по внесению конкретных изменений и уточнений в содержание статей, регулирующих данные вопросы в трудовом законодательстве РФ.

05.01—02.09.627.

342.511 Георгіца А. З. Гарантії права на працю при працевлаштуванні, що надаються особам із зниженою працездатністю / А. З. Георгіца, І. Г. Козуб // Науковий вісник Чернівець-

кого університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 474. С. 61—65.

Досліджено гарантії права на працю при працевлаштуванні, які надаються особам із зниженою працездатністю. Виявлено проблемні питання у зазначеній сфері та запропоновано шляхи їх вирішення.

05.01—02.09.628.

351.74:331.542(477) Гончарук В. В. Поняття трудової функції працівника міліції / Віктор Васильович Гончарук // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. — № 4. — С. 100—104.

Досліджено поняття «трудова функція працівників міліції». Визначено особливості її змісту, які на сучасному етапі розвитку українського суспільства набувають особливого значення. Рекомендовано доопрацювати Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик основних посад працівників Міністерства внутрішніх справ України шляхом розширення, включивши до нього типові професійно-кваліфікаційні характеристики основних посад працівників міліції, які проходять службу у вищих закладах освіти Міністерства внутрішніх справ, зокрема таких, як начальник курсу, викладач-методист, науковий співробітник, прокурор та ін.

05.01—02.09.629.

347.513:349.2 Горевий В. Участь юридичної служби суб'єкта господарювання (підприємництва) у відшкодуванні шкоди, заподіяної йому працівником / Володимир Горевий, Анатолій Куліш // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 81—83.

Проаналізовано чинне законодавство, що регулює матеріальну відповідальність працівників за шкоду, заподіяну суб'єкту господарювання. З'ясовано питання участі юридичних служб у відшкодуванні збитків, заподіяних працівниками. Внесено окремі пропозиції щодо поліпшення діяльності юридичних служб у зазначеній роботі.

05.01—02.09.630.

349.22:331.108.6 Дмитренко Ю. П. Спеціальна дисциплінарна відповідальність окремих суб'єктів трудових правовідносин та їх правові гарантії / Ю. П. Дмитренко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 11—12. — С. 63—70.

Розглянуто питання щодо керівника, заступників керівників державних органів та їх апарату, інших державних службовців, на яких законами або іншими нормативними актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій. Виокремлено характерні риси механізму спеціальної дисциплінарної відповідальності посадових осіб органів, які здійснюють фінансову діяльність. З метою зменшення дисциплінарних правопорушень зазначеними особами та одночасного недопущення незакон-

ного покарання невинних працівників, захисту інших конституційних прав і удосконалення механізму застосування дисциплінарної відповідальності запропоновано врегулювати ряд відносин.

05.01—02.09.631.

349.22:331.106.4(470) Дорохина Ж. Ю. Классификация оснований прекращения трудового договора / Ж. Ю. Дорохина // Вестник Российской правовой академии. 2009. № 1. С. 68—72.

Проведен аналіз критерія класифікації основаній припинення трудового договору в залежності від проявлення волі сторін, направленої на припинення трудового договору. Проаналізовано не тільки законодавство РФ, але й проведена порівняльно-правова характеристика законодавства деяких держав СНГ. Використання визнаного ученими-трудовиками устоявшегося критерія, який вказує, хто проявляє волю (ініціативу) на припинення трудового договору і які особливості її проявлення, дозволило виявити універсальність даного критерія класифікації. Предложено дальнєйшее преобразование указанной классификации посредством установления связей между различными основаниями прекращения трудового договора с целью охватить весь перечень оснований, установленный ТК, с учетом установленных гарантий при упорядочении процедурных особенностей прекращения трудового договора по разным основаниям прекращения трудового договора.

05.01—02.09.632.

349.243:331.45 Емельянова Н. Правовое регулирование охраны труда / Н. Емельянова // Социальное и пенсионное право. 2009. № 2. С. 8—10.

Проаналізовані статті ТК РФ, регулюючі питання охорони праці. Розглянуті обов'язки роботодавця по забезпеченню охорони праці згідно ТК РФ. Охарактеризовані обов'язки і права працівника в області охорони праці згідно статтям даного кодексу.

05.01—02.09.633.

349.2 Жернаков В. В. Трудове правовідношення як складне явище в трудовому праві / В. В. Жернаков // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — Вип. 100. — С. 134—147.

Охарактеризовано причини, що зумовлюють складний характер трудового правовідношення. Проаналізовано погляди науковців щодо зазначеного питання. Розглянуто визначення поняття «трудова відносина».

05.01—02.09.634.

349.22:331.108.644.7 Игнаткина В. Увольнение по правилам / Вера Игнаткина // Вопросы трудового права. — 2009. — № 4. — С. 4—10.

Приведен сравнительный анализ процедур

увільнення по двом основаниям: сокращение численности штата и соглашение сторон. По мнению автора, увольнение по последнему основанию для работодателя выгодно и с организационной, и с финансовой точки зрения. Кроме того, в этом случае значительно уменьшается риск судебных исков со стороны работников.

05.01—02.09.635.

349.243:331.472 Караченцев С. Про порядок встановлення причинного зв'язку професійних захворювань із виробничими факторами: правові аспекти / Сергій Караченцев // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 150—152.

Проаналізовано правові механізми, за допомогою яких встановлюється професійне захворювання. З'ясовано час його виникнення та причинний зв'язок з виробничими факторами. Відмічено, що важливу роль у забезпеченні сприятливих умов праці може відіграти удосконалення законодавства у зазначеній сфері та його неухильне дотримання.

05.01—02.09.636.

349.22(470):331.106 Керенский И. Расторжение срочного трудового договора с беременной женщиной / Илья Керенский // Вопросы трудового права. — 2009. — № 2. — С. 14—16.

Рассмотрен вопрос защиты интересов беременной женщины. Показано, как грамотно продлить или расторгнуть срочный трудовой договор с беременной сотрудницей. Отмечено, что работодатель вправе прекратить с женщиной трудовой договор в связи с истечением срока трудового договора в период ее беременности только в одном случае, если трудовой договор был заключен на время исполнения обязанностей отсутствующего работника, за которым правилами ТК РФ сохраняется место работы. Дана ссылка на статьи ТК РФ, регулирующие данный вопрос.

05.01—02.09.637.

349.2(477) Кожушко С. Поняття трудового права в сучасних умовах: стан і перспектива / Світлана Кожушко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 12. — С. 42—44.

Проведено аналіз ТК України щодо форми трудового права. Доведено, що встановлена нова структура трудового права повністю відповідає вимогам нормативістської теорії. Вказано, що відповідно до проекту ТК України до змісту трудового права слід відносити не тільки його норми, об'єднані інститути, підінститути, частини, розділи, трудові правовідносини, а й фактично трудові та тісно пов'язані з ними відносини. Встановлено, що в проекті ТК України відбувається принципово нове, широке розуміння трудового права, яке вже з твердим переконанням можна назвати соціальною трактовкою трудового права.

05.01—02.09.638.

349.2:340.134(477) Костюк В. Поняття та ознаки трудової правосуб'єктності в умовах ко-

дифікації трудового законодавства: проблеми та напрями вирішення / *В. Костюк* // *Право України*. 2009. № 3. С. 48–53.

Проведено науково-теоретичне дослідження поняття та ознак трудової правосуб'єктності в умовах кодифікації трудового законодавства. Порівняльний аналіз положення КЗпП України та проекту ТК України дав змогу виявити можливі позитивні і негативні сторони актів щодо трудової правосуб'єктності. Сформульовано ефективні пропозиції та рекомендації до проекту ТК України.

05.01–02.09.639.

349.22:331.53(477) Краєвська В. О. Досвід провідних світових держав в сфері забезпечення зайнятості вивільнених працівників / *В. О. Краєвська* // *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2009. Вип. 1. С. 172–178.

Досліджено досвід провідних світових держав у сфері забезпечення зайнятості вивільнених працівників з ціллю вирішення питання відносно вдосконалення механізму зайнятості вивільнених працівників в Україні. Запропоновано низку висновків, які слугуватимуть у подальшому «фундаментом» для вдосконалення на нормотворчому рівні механізму зайнятості вивільнених працівників в Україні.

05.01–02.09.640.

342.734 Лагутіна І. В. Поняття та галузеві ознаки самозахисту працівниками своїх трудових прав та інтересів / *І. В. Лагутіна* // *Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж.* — О., 2009. Вип. 36. С. 129–138.

Визначено поняття самозахисту трудових прав. З'ясовано галузеві ознаки самозахисту трудових прав та його відмінностей від інших форм захисту. На основі аналізу спеціальної літератури, чинного законодавства та практики його застосування, міжнародних стандартів та досвіду зарубіжного законодавства запропоновано рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання відношень у сфері захисту трудових прав та інтересів робітників.

05.01–02.09.641.

342.721:314.7(477) Лазур Я. В. Правове регулювання трудових міграційних потоків: світовий та вітчизняний досвід / *Ярослав Володимирович Лазур* // *Часопис Київського університету права*. — 2008. — № 3. — С. 190–193.

Проаналізовано основні принципи та охарактеризовано системи правового регулювання міграційних потоків в Україні. Розглянуто основні перспективи державної політики у сфері правового регулювання трудової міграції. Запропоновано шляхи удосконалення національного законодавства у сфері міграції.

05.01–02.09.642.

349.2:331.4 Лукиных М. И. Возмещение вреда, причиненного жизни и здоровью работника

при исполнении им трудовых обязанностей / *Михаил Иванович Лукиных* // *Российский юридический журнал*. 2009. № 2. С. 201–208.

Приведен анализ развития правового регулирования отношений, возникающих в результате причинения вреда жизни и здоровью работника при исполнении им трудовых обязанностей. Отмечена особенность на современном этапе: для достижения максимального социального эффекта по смягчению вредоносных последствий используется взаимодействие различных правовых средств, которые приводят к возникновению страхового и (или) деликатного правоотношения.

05.01–02.09.643.

349.22:331.232 Лушникова М. Государственный контроль и надзор за полной и своевременной выплатой заработной платы: история, теория, практика / *М. Лушникова, А. Лушников* // *Вопросы трудового права*. 2009. № 3. С. 16–24.

Отмечено, что гарантия государственного контроля и надзора за полной и своевременной выплатой заработной платы обеспечивает реализацию других основных гарантий. Автор рассматривает указанную гарантию в историческом ракурсе.

05.01–02.09.644.

349.2:331.109.32:331.07(100) Мигаль С. М. Визначення права на страйк у документах МОП / *С. М. Мигаль* // *Юриспруденція: теорія і практика*. — 2009. — № 3. — С. 48–54.

Досліджено питання правового регулювання страйкової діяльності у конвенціях і рекомендаціях Міжнародної організації праці. Проаналізовано їх вплив на розвиток національного трудового законодавства. Запропоновано заходи щодо зменшення обмежувальних чинників у реалізації найманими працівниками права на страйк.

05.01–02.09.645.

349.22:331.108.27 Милакова И. Как расставаться с сотрудниками, соблюдая трудовое законодательство / *И. Милакова* // *Трудовое право*. — 2009. — № 3. — С. 59–68.

Отмечено, что в условиях финансового кризиса и нехватки финансовых ресурсов все большее количество организаций прибегает к оптимизации расходов путем сокращения численности штата сотрудников. На основе анализа статей ТК РФ рассмотрены следующие случаи увольнения: по собственному желанию; по соглашению сторон; по сокращению штата. Охарактеризованы случаи предоставления отпуска без сохранения заработной платы.

05.01–02.09.646.

349.22:331.108(477) Мовчан А. Щодо резерву як спеціальної організаційно-правової форми добору кадрів / *Анастасія Мовчан* // *Підприємство, господарство і право*. — 2009. — № 2. — С. 105–109.

Проведено аналіз чинного законодавства з ціллю висвітлення резерву кадрів як спеціальної форми добору кадрів. Викладені пропозиції направлені на удосконалення правового регулювання його застосування у світлі прийняття нового ТК України.

05.01—02.09.647.

349.22:331.106 Мортіков В. Проблема реалізації трудових угод / В. Мортіков, А. Мокляков // Україна: аспекти праці. — 2009. — № 1. — С. 17—20.

Проаналізовано основні об'єкти трудових угод. Визначено інструменти їх реалізації. Розглянуто організацію оплати праці як інструмент реалізації трудових угод. З'ясовано питання щодо ролі специфічних активів у реалізації угод та зовнішнього контролю за виконанням трудових угод.

05.01—02.09.648.

349.22:331.106(477) Москалик Н. Г. Особливості розвитку законодавства про строкові трудові відносини у період незалежності України / Наталія Григорівна Москалик // Часопис Київського університету права. 2008. № 3. С. 202—206.

Звернуто увагу на те, що на сьогоднішній день продовжують діяти деякі нормативні акти у сфері регулювання строкових трудових правовідносин, які прийняті ще до придбання Україною незалежності. Розглянуто нові нормативні акти, які сприяють укладанню термінового трудового договору. Особу увагу звернуто на зміни у законодавстві України щодо надання суб'єктам трудових правовідносин права укладати контракт.

05.01—02.09.649.

349.2(470):331.101.262-054.57 Никищенко А. В. Проблемы квотирования иностранной рабочей силы в России / А. В. Никищенко // Трудовое право. 2009. № 2. С. 67—72.

Указано на проблему найма іноземних співробітників в російські компанії, в першу чергу — висококваліфікованих. Обращено внимание на то, что ситуация с определением квот вызывает трудности в выходе на рынок новых компаний с участием иностранного капитала, а также препятствует их нормальной деятельности в России и может повлиять на общую экономическую ситуацию в стране. Рассмотрены проблемы в процессе оформления разрешения на работу для иностранных граждан.

05.01—02.09.650.

349.22:331.106(477) Новосельська І. В. Правові проблеми трудового законодавства України щодо захисту трудових прав сторін трудового договору / І. В. Новосельська // Юриспруденція: теорія і практика. 2008. № 12. С. 12—19.

Досліджено законодавство України у сфері захисту трудових прав сторін трудового договору. Простежено його становлення, шляхи роз-

витку в майбутньому, які нададуть змогу закласти у чинне законодавство такі норми правового захисту трудових прав сторін трудового договору, які створювали б більш сприятливі умови для розвитку подібного виду правовідносин. Вказано на комплекс зауважень, у тому числі і принципового характеру, які не дозволяють повною мірою у подальшому проекті ТК України реалізувати поставлені завдання.

05.01—02.09.651.

349.2(470):331.2 Озерникова Т. Чего ожидать после отмены ЕТС? / Татьяна Озерникова // Вопросы трудового права. 2009. № 1. С. 18—30.

Рассмотрен вопрос о конкретных мерах, которые могут быть реализованы в ходе внедрения новой системы оплаты труда. При реформировании оплаты труда бюджетников, по мнению автора, необоснованная дифференциация уровня заработной платы работников социальных отраслей может сохраниться.

05.01—02.09.652.

349.22:331.526(470) Орлова Е. Проблемы реализации гарантий в сфере занятости / Елена Орлова // Вопросы трудового права. 2009. № 3. — С. 32—38.

Обращено внимание на негативные моменты, которые умаляют значение гарантий реализации прав в сфере занятости населения ряда категорий граждан. Рассмотрен вопрос выплаты пособия гражданам, уволенным по собственному желанию и уволенным по сокращению штатов. Говорится о выплате пособия в период временной нетрудоспособности. Охарактеризована ситуация в случае, когда расторгнут трудовой договор с работодателем — физическим лицом. Исследован вопрос о пенсионном возрасте и назначении досрочной пенсии.

05.01—02.09.653.

347.4 Петришина-Дюг Г. Г. Дисциплінарна відповідальність у трудовому праві: поняття та принципи / Г. Г. Петришина-Дюг // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 461. С. 39—42.

Звернуто увагу на поєднання заходів заохочення та примусу в процесі управління колективом працівників. Визначено правову сутність, ознаки та принципи дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. Вказано на необхідність закріпити у Кодексі законів про працю України перелік пом'якшуючих і обтяжуючих вини обставин.

05.01—02.09.654.

349.2:314.74(477) Петрова Т. Стан та проблеми регулювання зовнішніх трудових міграцій в Україні / Т. Петрова // Україна: аспекти праці. 2009. № 3. С. 37—44.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо питань державного регулювання трудо-

вих міграцій. Рекомендовано врегулювати такі визначення, як «внутрішньокорпоративні цесіонарії» та «особи, які надають послуги без комерційної присутності в Україні» через ЗУ «Про національний демократичний реєстр». Матеріал статті сиріє формування та реалізації державної міграційної політики.

05.01—02.09.655.

349.2 Прилипко С. М. До питання матеріальної відповідальності сторін трудового договору / С. М. Прилипко // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 155—161.

Висвітлено дискусійні питання щодо матеріальної відповідальності сторін трудового договору. При з'ясуванні сутності інституту матеріальної відповідальності враховано те, що суб'єкти трудових правовідносин знаходяться у нерівному становищі стосовно один одного. Названі особливості матеріальної відповідальності працівника за трудовим законодавством свідчать, що вони є особливим правовим інститутом, притаманним лише трудовому праву, який відрізняється від інститутів матеріальної відповідальності інших галузей права. Наголошено, що в рамках зазначеного інституту не можна до працівників застосовувати штрафи чи порушувати питання про можливість притягнення їх до повної матеріальної відповідальності в будь-якому випадку. Сформульовано пропозиції до проекту ТК України.

05.01—02.09.656.

349.2:331.108 Прокопчук Н. Р. Правовідносини з професійної підготовки та перепідготовки кадрів / Наталія Романівна Прокопчук // Часопис Київського університету права. 2008. — № 3. — С. 206—210.

Досліджено характер відносин, які виникають між працівником і роботодавцем у зв'язку з професійним навчанням нових професій, що включають у себе підготовку та перепідготовку кадрів. З'ясовано групи відносин, до яких вони можуть належати. Обґрунтовано думку про те, що ці правовідносини мають свій комплекс прав і обов'язків та займають самостійне місце в загальній системі трудових відносин.

05.01—02.09.657.

349.23 Репринцев Д. Д. Самозащита работниками трудовых прав / Д. Д. Репринцев // Трудовое право. 2009. № 3. С. 109—110.

Обращено внимание на то, что проблема защиты трудовых прав и свобод в РФ в последнее время приобретает особую актуальность, поскольку с переходом на рыночные отношения уровень защищенности лиц наемного труда существенно снизился. Указаны четыре основных способа защиты трудовых прав и свобод. Проанализированы статьи ТК РФ, регулирующие вопрос самозащиты трудовых прав работниками.

05.01—02.09.658.

349.243:331.43 Реус О. С. Охрана труда работников, что работают на работах зі шкідливими та важкими умовами праці / О. С. Реус // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. — 2009. Вип. 1. С. 149—155.

Розглянуто сутність та значення диференційованого підходу до питань охорони праці. Досліджено основні положення чинного законодавства щодо охорони праці працівників, працюючих на роботах зі шкідливими та важкими умовами праці. З'ясовано, які проблеми існують сьогодні у сфері охорони праці вказаної категорії працівників. Наведено відповідні висновки та пропозиції.

05.01—02.09.659.

349.22:331.108.6 Сенников Н. М. Влияние финансового кризиса на трудовые отношения / Н. М. Сенников // Трудовое право. 2009. № 1. С. 21—28.

Проанализированы меры по снижению затрат на оплату труда, предпринимаемые российскими предпринимателями. Более подробно охарактеризованы такие меры, как: сокращение заработной платы; перевод на неполное рабочее время (неполный рабочий день, смену, неделю); перевод работников на другую работу; вывод работников в простой; принуждение к отпускам за свой счет; принуждение к увольнению по собственному желанию; увольнению по сокращению штата.

05.01—02.09.660.

349.22:331.108.3 Сенников Н. М. Отказ в приеме на работу: уроки судебной практики / Н. М. Сенников // Трудовое право. 2009. № 4. С. 19—31.

Исследован вопрос о нарушении прав граждан при приеме на работу. Рассмотрена судебная практика по наиболее распространенным основаниям отказа в приеме на работу. Более подробно охарактеризованы случаи отказа в приеме на работу по состоянию здоровья, а также в связи с профсоюзной деятельностью.

05.01—02.09.661.

349.2:334.012.64 Соيفер В. К вопросу о правовом регулировании труда на малых предприятиях / Владимир Соифер // Вопросы трудового права. — 2009. — № 2. — С. 26—32.

Рассмотрена специфика управления трудом на малых предприятиях с точки зрения права. Отмечено, на малых предприятиях, в системе малого и среднего бизнеса, как в фокусе, отражаются противоречия и пробелы действующего трудового законодательства. Действующее трудовое законодательство не устанавливает какие-то особенности регламентации труда на малых предприятиях с небольшой численностью работников. Потребности в особом подходе к правовому регулированию труда на малых предприятиях очевидны.

05.01—02.09.662.

349.22:331.108.644.7 Сосна Б. Увольнение в связи с сокращением численности или штата работников организации, индивидуального предпринимателя / Б. Сосна, С. Кобаняну // Социальное и пенсионное право. — 2009. — № 1. — С. 2—5.

Рассмотрен порядок увольнения в связи с сокращением численности или штата работников. Проанализированы статьи ТК РФ, регулирующие данный вопрос. Указано на изменения с 2004 г. в судебной практике решений вопроса увольнения по инициативе работодателя во время временной нетрудоспособности работника.

05.01—02.09.663.

349.22:331.108.644.7 Старинский П. П. Вопросы, возникающие при увольнении в «кризисный период» / П. П. Старинский // Трудовое право. 2009. № 2. С. 47—56.

Подробно рассмотрен вопрос увольнения по инициативе администрации компании в случаях: сокращения численности или штата работников организации; несоответствия работника занимаемой должности или выполняемой работе вследствие недостаточной квалификации, подтвержденного результатами аттестации. Охарактеризован вопрос выплат увольняемому сотруднику.

05.01—02.09.664.

349.22:331.108.62(091) Тищенко О. В. Дисциплинарные стягивания за прогул: историко-правовые аспекты / О. В. Тищенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2009. — № 1. — С. 71—76.

Розглянуто питання еволюції дисциплінарних стягнень, зокрема за прогул, крізь призму історико-правових тенденцій. Сформульовано визначення поняття «прогул». Доведено факт впливу історичних аспектів на формування законодавчої бази держави і перспектив розвитку засад правової держави.

05.01—02.09.665.

349.22(470):331.108.644.7 Уткин С. Увольнение работника / Сергей Уткин // Вопросы трудового права. — 2009. — № 2. — С. 47—51.

Рассмотрены основания, дающие право уволить работника. Охарактеризована процедура увольнения. Проанализированы статьи ТК РФ, регулирующие данный вопрос.

05.01—02.09.666.

349.22:331.106 Хачатурян Ю. А. Всемогущая статья? / Ю. А. Хачатурян // Трудовое право. 2009. № 4. С. 33—43.

Рассмотрены изменения условий трудового договора в соответствии со ст. 74 ТК РФ, изложенной в новой редакции в 2006 г. Она дает работодателю право изменить определенные сторонами условия труда работников в одностороннем порядке. Охарактеризованы 6 важных изменений, произошедших в ней. Обращено внимание на поправки законодателя, значимые для практического применения данной статьи.

05.01—02.09.667.

349.24:331.322(477) Хуторян Н. Проблемы правового регулирования відпусток у проєкті Трудового кодексу України / Н. Хуторян // Право України. — 2009. — № 3. — С. 35—40.

Звернуто увагу на неправильну методологічну побудову проєкту ТК України щодо розташування та використання категоріального апарату, яким оперує законодавець. На підставі аналізу положень проєкту ТК України та чинного законодавства розроблено конкретні пропозиції, спрямовані на удосконалення норм, які в майбутньому регулюватимуть надання відпусток працівникам.

05.01—02.09.668.

349.22:331.2(477)-058.234.4 Червінська Л. Розвиток системи матеріального стимулювання сільськогосподарської праці / Л. Червінська, С. Мала // Україна: аспекти праці. 2009. № 3. С. 14—18.

Узагальнено еволюцію наукових поглядів та теоретичні аспекти питань оплати і матеріального стимулювання сільськогосподарської праці. Розглянуто ЗУ «Про оплату праці», Кодекс законів про працю в Україні та проєкт Трудового кодексу України. Уточнено поняття «заробітна плата», «матеріальне стимулювання праці», виходячи з сучасних реалій ринкової економіки. У таблицях відображено розвиток оплати праці та її колективно-договірного регулювання в Україні.

05.01—02.09.669.

349.22(470):331.108.644.7-055.26 Чижов Б. Расчеты с работниками при сокращении численности организации / Борис Чижов // Вопросы трудового права. 2009. № 2. С. 7—13.

Определены критерии оценки массового сокращения работников. Рассмотрены условия правомерности сокращения численности или штата работников и их увольнения. Приведен пример расчета с работником на день увольнения. Охарактеризован вопрос выплаты работнику на период трудоустройства.

05.01—02.09.670.

342.734(470):616-051 Шерегова Ф. О нарушениях трудовых прав медицинских работников / Фатима Шерегова // Вопросы трудового права. 2009. № 3. С. 52—57.

Речь идет о результатах проведенной в 2007—2008 гг. Генеральной прокуратурой РФ с участием всех прокуратур субъектов РФ глубокой надзорной проверки исполнения требований законодательства при реализации приоритетного национального проекта «Здоровье». Описаны выявленные в результате данной проверки многочисленные нарушения законодательства, ущемляющие права медицинских работников.

05.01—02.09.671.

349.2:331.107(477) Щербина В. Органи представництва трудового колективу: права та гарантії в законодавстві України і міжнародних

актах / *Віктор Щербина* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 45–51.

Проведено порівняльний аналіз законодавства України та міжнародно-правових актів щодо представницьких органів трудового колективу. Визначено рівень прав і гарантій їх діяльності, можливості захисту трудових прав працівників. Відмічено, що законодавство України і конвенція МОП містять важливі прогресивні норми, що стосуються прав і гарантій діяльності представницьких органів трудового колективу, дають можливість повною мірою реалізувати ідеали демократії на виробництві, а найефективніші з них мають знайти своє місце у ТК України.

05.01–02.09.672.

349.22:331.106.4(477) *Щербина В.* Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця: порівняльно-правовий аспект / *Віктор Щербина* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 145–149.

Проведено порівняльний аналіз законодавства України та міжнародно-правових актів щодо розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Досліджено правове регулювання підстав звільнення працівника з ініціативи роботодавця. Розглянуто питання щодо оскарження незаконного звільнення. Визначено рівень гарантованості трудових прав працівників у разі припинення трудового договору.

05.01–02.09.673.

349.22:055.2 *Щербюк Н.* Єдність і диференціація правового регулювання праці жінок / *Н. Щербюк* // Право України. 2009. № 1. С. 63–65.

Проаналізовано чинники, які зумовлюють єдність і диференціацію у правовому регулюванні праці жінок. Встановлено, що правовий статус жінки визначають, з одного боку, рівні із чоловіками конституційні права і обов'язки, а з другого – загальні із чоловіками основні трудові права й обов'язки як працівника і їх юридичні гарантії, у т. ч. спеціальні для жінок.

05.01–02.09.674.

349.22:331.106(470) *Якімова І.* Заклучение трудового договора в современной России / *Ирина Якімова* // Вопросы трудового права. 2009. № 3. С. 8–15.

Рассматриваются спорные положения Трудового кодекса РФ в отношении порядка заключения трудового договора. Исследованы следующие компоненты теоретико-правовой модели: возрастной фильтр, совокупность гарантий, документальная и процессуальная составляющие процесса заключения трудового договора. Предложены основные способы обеспечения трудовых прав граждан при приеме на работу.

05.01–02.09.675.

349.2 *Ярошенко О. М.* Право на відпочинок за Загальною декларацією прав людини й зако-

нодавством України / *О. М. Ярошенко* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 148–154.

Проаналізовано положення законодавства України щодо права на відпочинок на відповідність до ст. 24 Загальної декларації прав людини 1948 р. Розглянуто законодавче регулювання на підприємствах, в установах, організаціях, де робота не може бути перервана в загальний вихідний день у зв'язку з необхідністю обслуговування населення. Встановлено, що наша держава не тільки відтворила принципові положення Загальної декларації прав людини 1948 р. у питанні права на відпочинок, а змогла їх розвинути та вдосконалити.

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Книги

05.01–02.09.676.

349.3(470)(075.8) *Лушников А. М.* Теория права социального обеспечения: прошлое и настоящее : учеб. пособие / *Андрей Михайлович Лушников, Марина Владимировна Лушникова, Татьяна Юрьевна Барышникова* ; Ярослав. гос. ун-т им. П. Г. Демидова. Ярославль, 2008. — 288 с. — (Ярослав. юрид. школа XXI в.).

Рассматриваются генезис и развитие российской теории права социального обеспечения. На основе исторического и сравнительно-правового материала анализируются основные, фундаментальные проблемы права социального обеспечения России: социальное назначение и функции отрасли, предмет и метод правового регулирования, социально-обеспечительные правоотношения, правовой механизм защиты социально-обеспечительных прав. Приводится список рекомендованной литературы по изучаемой проблеме. В приложении представлены биографические сведения и список основных трудов ученых, которые внесли весомый вклад в становление и развитие науки права социального обеспечения России.

05.01–02.09.677.

349.3: 364.044.26 *Тарасенко В. С.* Правове забезпечення соціального захисту дітей-інвалідів в Україні : монографія / *В. С. Тарасенко* ; МОН України, ОНЮА. О. : Фенікс, 2008. 156 с.

Комплексно досліджено теоретичні та практичні проблеми соціального захисту дітей-інвалідів у сучасних умовах. Проаналізовано матеріальне, соціально-побутове та медичне забезпечення дітей-інвалідів. Розглянуто їх права і гарантії у сфері освіти і праці. Визначено основні напрямки удосконалення чинного законодавства України щодо соціального захисту дітей-інвалідів та практики його застосування.

Автори ферати

05.01—02.09.678.

349.3:35.087.43(043.3) Шумило М. М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Шумило Михайло Миколайович; ОНЮА. О., 2009. 20 с.

Досліджено становлення та розвиток правового регулювання пенсійного забезпечення державних службовців та світовий досвід у цій сфері. Визначено поняття пенсії, дано її класифікацію на види, визначено поняття суб'єктивного та юридичного складів пенсійного забезпечення державних службовців. Розглянуто питання правосуб'єктності, зміст процедурних пенсійних правовідносин, вплив злочину на ці відносини, значення простих і складних юридичних фактів, спеціальний стаж державного службовця. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства у сфері пенсійного забезпечення службовців, що дозволить удосконалити чинну систему пенсійного забезпечення державних службовців, гармонізувати її із загальним пенсійним забезпеченням, а також сприятиме скасуванню ряду дискримінаційних норм.

Статті

05.01—02.09.679.

349.3:369(470) Антипова Н. В. Реализация права на одновременное получение двух пенсий / Наталья Валерьевна Антипова // Российский юридический журнал. 2009. № 1. С. 125—132.

Выделены случаи, в которых в соответствии с современным законодательством граждане могут приобретать право как на трудовую пенсию, так и на пенсию по государственному трудовому обеспечению. Такое право при определенных условиях предоставлено, в частности, военнослужащим и членам их семей. Предложено сформулировать и унифицировать понятийный аппарат в указанной области, сформулировать единообразные критерии установления для той или иной группы граждан таких особенностей пенсионного обеспечения.

05.01—02.09.680.

349.3:364(477) Баранова Н. Удосконалення соціальних стандартів у системі соціального забезпечення / Н. Баранова, Н. Поляк // Україна: аспекти праці. 2009. № 2. С. 21—25.

На основі дослідження процесів формування державних соціальних стандартів у системі соціального забезпечення обґрунтовано необхідність перегляду понять, що подаються в ЗУ «Про державні соціальні гарантії та соціальні стандарти» (зокрема, таких, як «соціальні стандарти», «соціальні нормативи», «прожитковий мінімум»). Розроблено пропозиції щодо їх удосконалення.

05.01—02.09.681.

342.565.2(470) Гусева Т. С. Вопросы пенсионного обеспечения в решениях Конституционного Суда Российской Федерации / Т. С. Гусева // Конституционное и муниципальное право. — 2009. — № 2. — С. 23—25.

Отмечено, что переход к новому правовому регулированию в области пенсионного обеспечения не может противоречить Конституции РФ, изменения не должны приводить к снижению уровня пенсионного обеспечения граждан. Обоснована важность защиты конституционного права граждан на социальное обеспечение, и в частности права на пенсионное обеспечение, Конституционным судом РФ.

05.01—02.09.682.

349.3(470):364.05 Корсаненкова Ю. Совершенствование российского законодательства о государственных пособиях гражданам, имеющим детей / Юлия Корсаненкова // Вопросы трудового права. — 2009. — № 2. — С. 55—63.

Представлен подробный анализ состояния законодательства, регулирующего предоставление ежемесячного пособия на ребенка. Предложено внести изменения в законодательство, регулирующее отношения по предоставлению ежемесячного пособия по уходу за ребенком.

05.01—02.09.683.

347.764(477) Кухтик Т. Регулювання та контроль у системі недержавного пенсійного забезпечення в умовах фінансової кризи / Т. Кухтик, Я. Ашишкова // Україна: аспекти праці. 2009. № 3. С. 9—13.

На основі аналізу ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про недержавне пенсійне забезпечення» висвітлено питання державного та недержавного регулювання пенсійного забезпечення громадян України в умовах формування фінансового сектора економіки. Розглянуто основні проблеми та чинники, що призводять до повільного розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення. Визначено контрольні заходи подолання таких стримуючих факторів.

05.01—02.09.684.

349.3:368.86:614.258 Лебединец О. Н. Перспективы и проблемы развития законодательства о страховании гражданской ответственности медицинских организаций / О. Н. Лебединец // Социальное и пенсионное право. — 2009. — № 1. — С. 41—43.

С целью анализа перспектив развития законодательства о страховании гражданской ответственности медицинских организаций проведен краткий анализ законопроекта «Об обязательном страховании гражданской ответственности юридических и физических лиц, оказывающих медицинские услуги на территории РФ».

05.01—02.09.685.

349.3(470)-053.81 Медведєв А. В. Соціальна заштита молодежи в Російській Федерації / *Андрей Валерьевич Медведєв* // Російський юридический журнал. — 2009. — № 2. — С. 209—213.

Рассмотрены вопросы социальной защиты молодых людей. Проанализированы признаки понятия «молодежь», в числе которых указан и возрастной критерий. Кроме этого исследованы такие термины, как «социальная защита», «социальная политика», «молодежная политика».

05.01—02.09.686.

349.3:364(477) Мельник С. Концентуальні підходи щодо створення в Україні інституту соціальної стандартизації / *С. Мельник, К. Дорошенко, В. Журавська* // Україна: аспекти праці. 2008. № 7. С. 24—31.

Розкрито сутність та роль соціальної стандартизації, її законодавчого, нормативно-правового та методичного забезпечення. Визначено її можливості у процесі реформування системи соціального захисту, зокрема щодо наближення соціального обслуговування та надання соціальних послуг до потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги. Вказано на необхідність використання низки міжнародних соціальних проектів щодо підготовки проектів соціальних стандартів в Україні.

05.01—02.09.687.

349.3:368.914(477) Надієнко О. І. Становлення та розвиток законодавства України про пенсійні фонди / *Олена Іванівна Надієнко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — № 4. — С. 104—111.

Досліджено процес формування та розвитку національного законодавства про недержавні пенсійні фонди. Звернуто увагу на те, що чинне законодавство про недержавні пенсійні фонди характеризується відсутністю уніфікації, що перешкоджає ефективному застосуванню відповідних правових норм. Окреслено напрямки його вдосконалення.

05.01—02.09.688.

343.848 Неживець О. М. Індивідуально-профілактичні заходи щодо соціальної реабілітації осіб, звільнених з місць позбавлення волі / *Олена Миколаївна Неживець* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 41—47.

Розглянуто основні індивідуально-профілактичні та оперативні розшукові заходи щодо соціальної реабілітації осіб, звільнених з місць позбавлення волі. Особливу увагу приділено постпенітенціарній характеристиці звільнених, їх працевлаштуванню, забезпеченню житлом, наданню медичної, психологічної та соціальної допомоги.

05.01—02.09.689.

349.3:364(477) Папієв М. Соціальний захист населення в умовах фінансово-економічної кризи в Україні / *М. Папієв* // Україна: аспекти праці. — 2009. — № 2. — С. 7—13.

Охарактеризовано ринок праці України та заходи соціального захисту незайнятого населення на сьогодні. Визначено найважливіші напрями соціального захисту з точки зору зайнятості громадян в умовах фінансово-економічної кризи, оскільки позиція інвалідів у сфері зайнятості є найголовнішим критерієм соціально-економічної диференціації населення на етапі переходу до ринкової економіки. Сформульовано концепцію соціального захисту, яка включатиме застосування на практиці науково-обґрунтованих соціальних нормативів забезпечення всіх членів суспільства, у тому числі й непрацездатних.

05.01—02.09.690.

349.3:364.05(470) Пенігін В. Ю. Предоставление мер социальной поддержки в денежной форме (на примере Свердловской области) / *Вадим Юрьевич Пенігін* // Російський юридический журнал. 2009. № 3. С. 198—201.

Дан анализ проблемных вопросов законодательного обеспечения перехода субъектов РФ к предоставлению мер социальной поддержки разным категориям граждан в денежной форме.

05.01—02.09.691.

349.3:369(470+574) Плешакова Ю. Н. О некоторых правовых вопросах пенсионного обеспечения в Российской Федерации и Республике Казахстан / *Ю. Н. Плешакова* // Російський юридический журнал. 2009. № 1. С. 170—175.

В проблемном ключе анализируется пенсионное законодательство Российской Федерации и Казахстана, в частности вопросы применения в этих странах разных видов пенсионных систем.

05.01—02.09.692.

349.3(470):364.044.26-054.57 Симонович Л. Н. Социальная поддержка иностранных граждан на территории Российской Федерации / *Л. Н. Симонович* // Социальное и пенсионное право. — 2009. — № 1. — С. 17—19.

Дан обзор нормативных правовых актов, регулирующих правовое положение иностранных граждан на территории России. Приведен перечень медицинских гарантий, предоставляемых иностранным гражданам в РФ.

05.01—02.09.693.

349.3(477) Скоропис О. Проблеми правового регулювання ліквідації недержавних пенсійних фондів / *Олена Скоропис* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 84—88.

Проаналізовано чинне законодавство України та законодавство РФ у сфері регулювання недержавних пенсійних фондів. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення норм вітчизняного законодавства у частині регулювання ліквідації недержавних пенсійних фондів.

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.09.694.

349.41(477)(075.8) Земельне право України : підручник / за ред. О. О. Погрібного, І. І. Каракаша ; ОНЮА. — 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Істина, 2009. — 600 с.

Розглянуто загальні питання земельного права. Розкрито умови і порядок набуття прав на земельні ділянки, реалізації прав на землю та їх обмеження земельними сервітутами, а також викладено правові режими використання та охорони окремих категорій земель в Україні.

06.01—02.09.695.

347.453.1(477) Їльків Н. В. Оренда земель сільськогосподарського призначення в Україні: теоретичні й практичні аспекти : монографія / Наталія Володимирівна Їльків ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Л. : ЛьвДУВС, 2008. — 296 с.

Висвітлено основні правові засади оренди земель сільськогосподарського призначення, яка у процесі проведення земельної і аграрної реформ стала одним із головних видів землекористування. Дана юридична характеристика цієї пріоритетної категорії земель у складі земель України.

Автореферати

06.01—02.09.696.

349.415:332.33:711.455(043.3) Петлюк Ю. С. Правовий режим земель оздоровчого призначення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Петлюк Юрій Степанович ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. — К., 2009. — 16 с.

Висвітлено основні етапи розвитку законодавства про землі оздоровчого призначення. Проаналізовано проблеми визначення поняття та складу земель цієї категорії. Досліджено юридичну природу правового режиму земель оздоровчого призначення та співвідношення його з правовим режимом земель. Досліджено теоретичні та практичні аспекти реалізації прав на землю оздоровчого призначення. Визначено особливості використання земельних ділянок оздоровчого призначення. Встановлено, що права охорона є основним змістоутворювальним елементом правового режиму цієї категорії земель. Обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства для вдосконалення законодавчого забезпечення правового режиму земель оздоровчого призначення.

06.01—02.09.697.

349.41(477)(043.3) Старостенко Д. М. Правове регулювання межування земель в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 /

Старостенко Діана Миколаївна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 18 с.

Досліджено правову природу та правові ознаки поняття межування земель, визначено місце правового регулювання межування земель у системі сучасного земельного права. Доведено, що правове регулювання межування земель є правовим субінститутом правового інституту землеустрою, який характеризується системою норм права. Визначено особливості правового регулювання межування земель з метою забезпечення потреб держави у територіально-просторовій організації, забезпечення потреб суспільства у сфері національної безпеки, забезпечення потреб фізичних осіб та юридичних осіб у земельних ресурсах.

Статті

06.01—02.09.698.

349.412(470) Бандорин Л. Е. Совершенствование законодательства Российской Федерации в области регулирования и защиты земельных прав коренных малочисленных народов / Л. Е. Бандорин // Экологическое право. — 2008. — № 5. — С. 23—29.

Проанализированы федеральные законы, регулирующие права коренных малочисленных народов. Охарактеризована специфика землепользования коренных малочисленных народов. Дан сравнительный анализ международных актов в области защиты земельных прав коренных малочисленных народов и российского законодательства. Сделан вывод о том, что законодательство РФ использует основные механизмы, предусмотренные в международном праве, такие как особый статус территорий, на которых проживают коренные малочисленные народы, ограниченный режим использования указанных территорий, предоставление приоритета коренным малочисленным народам в традиционном природопользовании перед другими лицами.

06.01—02.09.699.

347.65/68:349.412 Барабаш А. Правові наслідки спадкування земельних ділянок сільськогосподарського призначення іноземними фізичними й юридичними особами / Алла Барабаш // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 12. — С. 48—51.

Обґрунтовано питання початку перебігу терміну, протягом якого іноземна особа зобов'язана здійснювати відчуження земельної ділянки сільськогосподарського призначення, набутої у порядку спадкування. Визначено коло суб'єктів, які можуть набути земельну ділянку сільськогосподарського призначення у власність у разі її відчуження іноземною особою. З'ясовано наслідки невідчуження земельної ділянки сільськогосподарського призначення, набутої іноземною особою у порядку спадкування у відповідний термін.

06.01—02.09.700.

347.77(477):349.4 Бусуйок Д. В. Шляхи удосконалення державного управління землями / *Діана Вікторівна Бусуйок* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 180—185.

Досліджено шляхи удосконалення державного управління землями сільськогосподарського призначення. Запропоновано на базі Державного технологічного центру охорони родючості ґрунтів та його місцевих підрозділів (державна бюджетна організація) створити Державний центр охорони родючості ґрунтів як урядового органу та передати повноваження по контролю за родючістю ґрунтів органу, що не входить у Міністерство аграрної політики України. Обґрунтовано думку про необхідність заснування для землеробів Державної консультативної служби як урядового органу.

06.01—02.09.701.

349.412:332.3(477) Грабовець Н. Поняття Державного земельного кадастру / *Наталія Грабовець* // Юридика Україна. — 2008. — № 10. — С. 69—71.

Проаналізовано існуючі наукові підходи до визначення земельного кадастру. Обґрунтовано трактування Державного земельного кадастру, яке б найповніше відповідало сучасним земельним відносинам.

06.01—02.09.702.

347.235 Губарев С. В. Набуття права власності на присадибну земельну ділянку чи садibu / *Сергій Володимирович Губарев* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 3. — С. 193—197.

Доведено, що фізичні особи набувають право власності на присадибну земельну ділянку із земель державної або комунальної власності на підставі адміністративного акта, у всіх інших випадках — на підставі цивільно-правових актів-правочинів.

06.01—02.09.703.

347.235 Губарев С. В. Поняття права власності на присадибну земельну ділянку в об'єктивному і суб'єктивному розумінні / *Сергій Володимирович Губарев* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 5. — С. 72—78.

Розглянуто підходи щодо визначення права власності на присадибну земельну ділянку в об'єктивному і суб'єктивному розумінні. Визначено сутність права власності. Сформульовано визначення поняття права власності.

06.01—02.09.704.

347.218.4 Єрмоленко В. М. Деякі проблеми, пов'язані з відчуженням майнових паїв / *В. М. Єрмоленко* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 11—12. — С. 89—94.

Досліджено особливості реалізації прав власників майнових сертифікатів. З'ясовано прак-

тичні приклади, що пов'язані з набуттям майнових паїв за договором купівлі-продажу. Обґрунтовано питання щодо проблеми правомочності зборів співвласників майнових паїв. Зазначено, що покупець майнових паїв може стати ним лише у разі відмови решти співвласників від права переважного набуття.

06.01—02.09.705.

349.412(575.3) Исмаилов Ш. М. Правовое обеспечение развития земельного оборота в Таджикистане (посвящается памяти В. В. Петрова) / *Ш. М. Исмаилов* // Экологическое право. — 2009. — № 2—3. — С. 76—81.

Проаналізовано состояние земельной реформы в Республике Таджикистан. Охарактеризована нормативная база развития земельного оборота в Республике Таджикистан.

06.01—02.09.706.

349.412.3 Клименко О. М. До питання про гарантії права власності громадян на землю (в аспекті законодавчого забезпечення приватизації земельних ділянок, що перебувають в їхньому користуванні) / *О. М. Клименко* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2009. — № 3. — С. 58—64.

За результатами аналізу законопроектів визначено найактуальніші питання, що перебувають у полі зору законодавців. До таких питань належать, зокрема: визначення відповідальних суб'єктів з питань приватизації, їх повноваження, вдосконалення порядку, процедури приватизації, встановлення строків вчинення певних дій, встановлення відповідальності за їх порушення щодо контролю у цій сфері. Рекомендовано вказані питання урегулювати спеціальним законом про порядок приватизації громадянами земельних ділянок.

06.01—02.09.707.

349.412 Кулинич П. Ф. Сільськогосподарські угіддя як об'єкт земельних правовідносин / *Павло Федотович Кулинич* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 174—179.

Досліджено правову природу сільськогосподарських угідь як об'єкта земельних правовідносин. Проаналізовано виробничий та екологічний підходи до правової охорони цих угідь. Сформульовано визначення категорії «сільськогосподарські угіддя».

06.01—02.09.708.

349.414 Литвинець В. М. Поняття територіальної громади села як суб'єкта права на землю / *В'ячеслав Михайлович Литвинець* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 42. — С. 483—490.

Досліджено територіальну громаду села як суб'єкт права на землю. З'ясовано співвідношення прав територіальної громади села та

представницького органу місцевого самоврядування сільської ради щодо здійснення прав на землю. Визначено місце та роль територіальної громади села у системі правовідносин щодо розпорядження та управління землями у межах села як населеного пункту. Сформульовано визначення поняття «територіальна громада села».

06.01—02.09.709.

347.235 Мальцев Д. Л. Земельный участок как объект правоотношений / *Денис Леонидович Мальцев* // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 112—120.

Рассмотрены юридические свойства земельных участков, которые обуславливают границы должного и возможного поведения субъектов земельных правоотношений. Отмечено, что объем этих юридических свойств предопределен тем, что земельный участок является одновременно объектом земельных и гражданских правоотношений.

06.01—02.09.710.

349.41:340.134 Мірошніченко А. М. Необхідність, передумови та способи здійснення кодифікації земельного законодавства України / *Анатолій Миколайович Мірошніченко* // Часопис Київського університету права. 2008. — № 3. — С. 256—263.

Проаналізовано проблемні питання кодифікації земельного законодавства щодо форми закріплення правових норм та системності земельного законодавства. Обґрунтовано думку щодо необхідності проведення кодифікації земельного законодавства у суворому розумінні цього терміну, що має завершитися не просто прийняттям нового кодексу, а й насамперед різким скороченням обсягу нормативного матеріалу. Запропоновано авторський варіант ведення алгоритму даного процесу.

06.01—02.09.711.

349.417 Мірошніченко А. М. Перспективи запровадження в Україні землевпорядного нормування / *А. М. Мірошніченко* // Юридична Україна. 2008. № 12. С. 101—105.

На прикладі законів — джерел земельного права розглянуто існуючу сьогодні практику відображення у законах деяких «стандартних» структурних елементів. Обґрунтовано думку щодо шкідливості вміщення до преамбули положень, які не мають нормативного навантаження. Зазначено, що шкідлива практика наведення величезної кількості непотрібних і невдалих визначень у законах повинна бути викоренена. Рекомендовано при розробці нового закону урахувати, що кожне вміщене положення має встановлювати нове правило або змінювати вже існуюче; одне правило має встановлюватися один раз; регулювання має бути настільки загальним, настільки це можливо.

06.01—02.09.712.

349.412 Настечко К. О. Особливості оформлення прав на земельні ділянки сільськогоспо-

дарського призначення / *Катерина Олександрівна Настечко* // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 186—191.

Виявлено особливості оформлення прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення. Визначено, які документи необхідно отримати для належного оформлення прав на землю. З'ясовано: чим висловлені вказані особливості; які перешкоди та проблеми існують у зазначеній сфері та запропоновано можливі шляхи їх вирішення.

06.01—02.09.713.

349.412.3(477):332.24 Настіна О. І. Земля як об'єкт права державної власності / *Ольга Іванівна Настіна* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 191—195.

На основі глибокого аналізу нормативно-правового регулювання досліджено юридичні аспекти правового регулювання об'єктів права державної власності на землю в Україні. Визначено основні особливості об'єктів права державної земельної власності. Вказано на невизначеність переліку об'єктів права державної власності на землю, відсутність об'єктивно необхідних принципів розмежування земель державної та комунальної власності на основі не територіальної приналежності земель комунальній громаді, а на основі суспільної значимості земельних об'єктів та їх використання в інтересах народу України. Зазначено, що правові характеристики ознак об'єктів державної земельної власності зводяться до «залишкового» переліку об'єктів, які не віднесені до комунальної та приватної власності, що за сучасних умов регулювання земельних відносин та становлення ринку землі є неприступними.

06.01—02.09.714.

347.235(477) Настіна О. Правові характеристики змісту права державної власності на землю в Україні / *Ольга Настіна* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 23—25.

Досліджено державну земельну власність крізь призму поняття «власність». Проведено аналіз об'єктивного та суб'єктивного змісту права земельної власності держави. Визначено зміст права державної власності на землю.

06.01—02.09.715.

349.4 Погрібний О. О. Окремі питання вирішення земельних спорів / *О. О. Погрібний* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 175—187.

Досліджено питання щодо визначення поняття земельного спору. Проаналізовано різні точки зору юристів-правників щодо змісту категорії «земельні спори». Зроблено окремі зауваження з метою виокремлення засад розуміння вказаного явища правової культури. Визначено критерій предмета земельного спору. З'ясовано питання стосовно місця для інституту земельно-

го спору в системі земельного права й земельного законодавства. Виявлено ряд проблемних питань, що потребують вирішення.

06.01—02.09.716.

349.41(477) Татаров О. Ю. Правова охорона земельних відносин в Україні / *Олег Юрійович Татаров, Олексій Юрійович Дрозд* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 5. С. 57—63.

Розглянуто особливості адміністративної та кримінальної відповідальності за самовільне зайняття земельної ділянки. Наголошено на пропозиції щодо необхідності вдосконалення нормативного врегулювання земельних відносин.

06.01—02.09.717.

349.412.2 Швець В. Органи державної влади як суб'єкти земельних відносин у договорах купівлі-продажу земельних ділянок державної власності / *Віктор Швець* // Юридична Україна. — 2008. — № 10. — С. 75—82.

Охарактеризовано питання формування державного ринку. Визначено особливості земельно-правових договорів. Розглянуто питання щодо суб'єктів договорів купівлі-продажу земельних ділянок державної власності та продажу земельних ділянок іноземним фізичним і юридичним особам. З'ясовано підстави і порядок укладання договору купівлі-продажу земельної ділянки із земель державної власності.

06.01—02.09.718.

349.4(477) Шульга М. В. До питання про гарантування земельних прав громадян у судовій практиці / *М. В. Шульга* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 188—197.

Вивчено практику розгляду судами справ, пов'язаних зі спорами, які виникають у сфері земельних відносин. Зафіксовано порушення окремими судами вимог земельного й іншого законодавства. Проаналізовано гарантії земельних прав громадян, що мають забезпечуватися судами. Вказано на необхідність судів України забезпечити безперешкодну реалізацію зазначених прав, їх охорону, а в разі необхідності захист і належне поновлення, а також виконання встановлених обов'язків усіма учасниками процедури.

АГРАРНЕ ПРАВО

Книги

06.01—02.09.719.

349.42 Кішак Ю. І. Організаційно-правове забезпечення реалізації права громадян на звернення у сфері агропромислового комплексу: монографія / *Юрій Іванович Кішак, Микола Павлович Міняйло*. — Миколаїв: Іліон, 2008. — 264 с. Досліджено теоретико-методологічні основи

формування земельно-майнових орендних відносин та організаційно-правового забезпечення права звернення громадян у сфері агропромислового комплексу. Проаналізовано стан та ефективність законодавства, що регламентує розгляд звернень громадян, місце та роль прокуратури і судових органів у забезпеченні реалізації їх права на звернення.

Автореферати

06.01—02.09.720.

349.42(043.3) Головка Н. В. Особливості правового регулювання закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / *Головка Надія Вікторівна*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 18 с.

Розглянуто особливості правового регулювання відносин по закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб, розкриваються поняття закупівель сільськогосподарської продукції для державних потреб, державного контракту на закупівлю сільськогосподарської продукції, закупівельних цін. Досліджено історичні засади виникнення та розвитку відносин закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб. На підставі проведеного аналізу нормативних актів розроблено рекомендації та пропозиції по вдосконаленню законодавства у сфері закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб.

Статті

06.01—02.09.721.

349.42 Алієва Х. Економіко-правові питання реформування аграрних відносин у сфері державної підтримки сільськогосподарського товаровиробника / *Халіда Алієва* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 52—55.

Проаналізовано механізм економіко-правового регулювання реформування аграрних відносин у сфері державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників. Проведено пошук методів удосконалення та взаємоузгодження правових засобів, за допомогою яких надається конкретна допомога українським товаровиробникам. Запропоновано введення нової ринкової інфраструктури для розроблення нових вітчизняних стандартів, які б були гармонізовані із світовими та вирішували проблему диспаритету цін, а також оновлення аналітико-інформаційного забезпечення суб'єктів ринку.

06.01—02.09.722.

349.42:633.85 Боброва Ю. Принципи правового регулювання вирощування та реалізації насіння соняшника / *Юлія Боброва* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 2. С. 54—57.

З метою з'ясування питання про порядок здійснення правового регулювання вирощування та реалізації насіння соняшника визначено

принципи такої діяльності. Аналіз цих принципів дав можливість удосконалити правову регламентацію відносин у даній сфері та з'ясувати, в який спосіб та на яких засадах здійснюється вирощування й реалізація насіння соняшника.

06.01—02.09.723.

349.42 Жушман О. В. Правове забезпечення державної підтримки аграрних товаровиробників / О. В. Жушман // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 198—206.

Досліджено чинне законодавство України щодо державної підтримки аграрних товаровиробників. Проведений аналіз практики господарювання в аграрному секторі свідчить, що для координації дій державних органів у розробці та здійсненні заходів по наданню державної підтримки аграрним товаровиробникам, ліквідації диспаритету цін на сільськогосподарську продукцію й ресурси для села доцільно створити міжвідомчу комісію по розробці умов оптимізації цінового співвідношення між продукцією сільського господарства та інших галузей економіки України. Враховуючи досвід подібної комісії, яка створена в РФ та успішно функціонує, викладено основні завдання, що відображені у Положенні про міжвідомчу комісію по розробці умов оптимізації цінового співвідношення між продукцією сільського господарства та інших галузей економіки.

06.01—02.09.724.

346.3:347.459(477) Назаренко В. Використання договору консигнації суб'єктами аграрного права у сфері зовнішньоекономічної діяльності / В'ячеслав Назаренко // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 1. — С. 28—32.

Досліджено можливості використання договору консигнації суб'єктами аграрного права у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Вирішені проблеми, які виникають при його застосуванні як внаслідок недостатньої регламентації договору, так і невідповідності поняття «комерційне представництво», передбаченого законодавством України та міжнародними стандартами.

06.01—02.09.725.

349.42 Роздайбіда О. В. Удосконалення державного регулювання аграрних відносин щодо реалізації соціально-економічних прав людини / О. В. Роздайбіда, О. В. Вілінська // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 67—74.

Висвітлено питання сутності і особливостей державного регулювання аграрних відносин. З'ясовано його основні форми та методи. Системно проаналізовано існуючі наукові підходи до вказаних питань. Наголошено на необхідності аграрної реформи, яка забезпечить комплексний підхід у розвитку села. Визначено на-

прямки сучасної аграрної реформи з ціллю подальшого вдосконалення аграрних відносин.

06.01—02.09.726.

349.42:061 Статівка А. М. Про адаптацію аграрного законодавства України до законодавства Європейського Союзу / А. М. Статівка, І. А. Шуміло // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. — С. 207—217.

Проаналізовано напрямки адаптації аграрного законодавства та виокремлено декілька проблем, які є найбільш суттєвими: адаптація правового регулювання по наданню державної підтримки сільськогосподарським виробникам; забезпечення введення в економічний обіг земель сільськогосподарського призначення й розвиток іпотечного кредитування аграрних товаровиробників; стандартизація й сертифікація сільськогосподарської продукції; приведення у відповідність зі стандартами ЄС законодавства про компанії. Розглянуто питання впровадження досвіду країн ЄС з розвитку сільського туризму.

06.01—02.09.727.

349.42 Уркевич В. Ю. Про аграрне законодавство України / В. Ю. Уркевич // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 218—225.

Проведено аналіз аграрного законодавства з позиції наявності приватноправових і публічноправових аспектів. Розглянуто поняття «аграрне законодавство» та сформульовано його визначення. Окреслено шляхи його систематизації та уточнено його регулюючу дію.

06.01—02.09.728.

349.422.2 Чурилова Т. М. Синергетичний ефект у сільськогосподарській кооперації / Тетяна Миколаївна Чурилова // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 490—495.

Відображено синергетичний ефект у сільськогосподарській кооперації як форму самоорганізації. Підкреслено, що саме кооперативна система має такі властивості, завдяки яким підвищується економічна життєздатність сільгоспвиробників. Доведено, що кооперативна стратегія дозволяє сподіватися на можливість такого демократичного і гуманного порядку, який відповідає загальнолюдським цінностям сучасної цивілізації.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Автореферати

06.01—02.09.729.

349.4:349.6(477)(043.3) Євстігнєєв А. С. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки в

процесі приватизації земель в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / *Євстігнєєв Андрій Сергійович*; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 18 с.

Визначено особливості вимог екологічної безпеки, що повинні бути забезпечені в процесі приватизації земель в Україні, як правової категорії та наведено її юридичну дефініцію. Значну увагу приділено аналізу інституційно-функціонального та нормативно-правового забезпечення відповідних вимог на рівні національного законодавства. Запропоновано зміни та доповнення до чинного законодавства щодо запровадження дієвого механізму вказаного забезпечення.

Статті

06.01—02.09.730.

349.6:341.231.14 Анісімова Г. В. Екологічне законодавство України: проблеми кодифікації / *Г. В. Анісімова* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 97. С. 108—118.

Проаналізовано доктринальне розуміння, своєрідність сприйняття ідеї прав людини й теоретико-правове обґрунтування екологічних прав в Україні. Підкреслено значимість, універсальність і цінність концепції у ракурсі практичного забезпечення екологічних прав індивіда з урахуванням положень природно-правової доктрини. Показано особливе місце концепції природних екологічних прав у державотворчому процесі. Висвітлено специфіку й особливості прояву природного права в оновленні екологічного законодавства з огляду на накопичений світовий досвід та існуючі міжнародні стандарти.

06.01—02.09.731.

349.6:(351.77+351.824.1) Бринчук М. М. Практика екологизации законодательства / *М. М. Бринчук* // Экологическое право. 2008. № 6. С. 10—19.

Раскрыто понятие «экологизация законодательства». Обоснована цель экологизации законодательства. Рассмотрена практика экологизации санитарного и градостроительного законодательства.

06.01—02.09.732.

349.6:330.552 Бринчук М. М. Удвоение ВВП в контексте экологического права / *М. М. Бринчук* // Экологическое право. 2009. № 1. С. 2—11.

Исследованы возможности удвоения валового внутреннего продукта (ВВП) без ущерба окружающей среде в РФ. Рассмотрен вопрос решения задачи удвоения ВВП с точки зрения положений российского законодательства, касающихся: устойчивого развития; планирования; оценки воздействия на окружающую среду и экологической экспертизы; сертификации; экологического аудита — основных инструментов, призванных обес-

печивать гармоничное социально-экономическое развитие и охрану окружающей среды.

06.01—02.09.733.

349.6:349.2:331.105 Велиева Д. С. Социальное партнерство: новые подходы к решению экологических проблем / *Д. С. Велиева, М. В. Пресняков* // Экологическое право. 2008. № 6. С. 19—24.

Указано на имеющиеся необходимые предпосылки развития социально-партнерских отношений в сфере охраны окружающей среды и обеспечения экологической безопасности. Обоснована возможность использования механизмов социального партнерства для решения экологических проблем. Говорится о необходимости разработки содержания социально-партнерских отношений в области охраны окружающей среды и обеспечения экологической безопасности, порядка формирования и работы комиссий по социальному партнерству, процедуры заключения социально-партнерских соглашений.

06.01—02.09.734.

349.6(477):001.891 Гетьман А. П. Витоки науки екологічного права України / *А. П. Гетьман* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — Вип. 100. С. 165—174.

Для визначення першоджерел становлення і розвитку науки екологічного права знайдено ті витоки, які стали підґрунтям для змістовного руху в дослідженні загальних підстав, шляхів і закономірностей наукового пізнання, його принципів і методів, спрямованих на розробку й ефективне розв'язання відповідних проблем і завдань, що постають перед нею. Зазначено, що становлення наукових ідей і концепцій правового регулювання охорони довкілля й пов'язане із зазначеним формування природоохоронного (природоресурсного) права не призупинило, а, навпаки, дало новий імпульс для подальших наукових пошуків вирішення правових проблем земельного, водного, лісового й гірничого права.

06.01—02.09.735.

349.6:347.218.3(477) Євстігнєєв А. Юридичні критерії класифікації вимог щодо забезпечення екологічної безпеки в процесі приватизації земель в Україні / *Андрій Євстігнєєв* // Юридична Україна. — 2008. — № 11. — С. 78—83.

Вказано на ускладненість проведення класифікації вимог щодо забезпечення екологічної безпеки у процесі приватизації земель в Україні із-за відсутності системних підходів до їх нормативного регламентування. Визначено основні види правового забезпечення вимог екологічної безпеки у процесі приватизації земель в Україні та запропоновано їх класифікацію за кількома критеріями.

06.01—02.09.736.

349.6 Конишева О. Еколого-правова природа понять «обмеження» та «обтяження» / *Олена*

Конишева // Юридична Україна. 2008. № 10. С. 72–74.

Проведено порівняльно-правовий аналіз понять «обмеження» та «обтяження». Встановлено, що вони не є тотожними. Визначено їх сутність та ознаки.

06.01–02.09.737.

349.6 Кронда О. Ю. Поняття «радіоактивні відходи»: юридичні ознаки та їх класифікація / О. Ю. Кронда // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 74–78.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо поняття «радіоактивні відходи». З'ясовано їх ознаки та визначено класифікацію. Зазначено, що на вітчизняному законодавчому рівні поняття «радіоактивні відходи» та їх класифікація потребують уточнення та доопрацювання. Наголошено на необхідності систематизувати класифікацію радіоактивних відходів в одному нормативному акті шляхом внесення змін до ЗУ «Про поводження з радіоактивними відходами».

06.01–02.09.738.

351.77:349.6 Круглов В. В. К вопросу об экологических функциях федеральных органов исполнительной власти / В. В. Круглов, Д. В. Осинцев // Экологическое право. — 2008. № 6. С. 5–10.

Раскрыта роль государственного управления в области охраны окружающей среды и природопользования в осуществлении федеральной и региональной экологической политики в РФ и ее отдельных субъектах. Указана специфика государственного управления в рассматриваемой области, проявляющаяся в основных задачах и принципах управления в экологической сфере.

06.01–02.09.739.

349.6:342.573(477) Лазаренко Я. Референдум як засіб запобігання порушенням екологічного законодавства / Яків Лазаренко // Юридична Україна. 2008. № 11. С. 87–89.

Досліджено референдум як модель поведінки людини у взаємовідносинах з природним середовищем. Констатовано, що, спираючись на конституційне визначення, народ України, окремі громадяни мають право, як вище безпосереднє волевиявлення, через проведення референдумів прийняти відповідне рішення щодо охорони природи. Визначено коло питань, що можуть виноситися на референдум, та організація його проведення. Зазначено, що захист навколишнього природного середовища можливий шляхом проведення екологічних референдумів як загальнодержавних, так і місцевих, що на сьогодні в Україні перебуває у рудиментарному стані.

06.01–02.09.740.

349.6:659.3 Лазаренко Я. Роль засобів масової інформації у запобіганні порушенням природоохоронного законодавства / Я. Лазаренко // Право України. — 2009. — № 1. — С. 67–73.

Зміст статті полягає у залученні читача до наукового діалогу щодо визначення ролі засобів масової інформації як одного з чинників профілактики порушень природоохоронного законодавства. Визначено причини та умови порушень природоохоронного законодавства. Враховуючи суттєву профілактичну роль засобів масової інформації в екологічній сфері, запропоновано природоохоронні напрями їхньої діяльності.

06.01–02.09.741.

347.73 Лисенко Я. О. Порівняльно-правовий аналіз земельних юрисдикційних правовідносин за чинним законодавством України та законодавством Російської Федерації / Я. О. Лисенко // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 474. — С. 94–99.

Порівняльно-правовий аналіз земельних юрисдикційних правовідносин за чинним законодавством України та законодавством РФ здійснено шляхом порівняння елементів, що становлять земельні юрисдикційні правовідносини, а саме порівняння підстав виникнення, зміни та припинення, об'єктів, суб'єктів і змісту цих правовідносин. Виділено їх спільні та відмінні риси. Зазначено, що позитивним досвідом в РФ є віднесення третейських судів до органів, уповноважених розглядати земельні спори.

06.01–02.09.742.

349.6 Медведєв К. В. Юридична природа гарантій захисту суб'єктивних екологічних прав громадян / К. В. Медведєв // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. Вип. 474. С. 86–93.

Досліджено чинне законодавство України щодо суб'єктивних екологічних прав і екологічних інтересів громадян. Проаналізовано різні точки зору науковців стосовно поняття і системи юридичних гарантій. Визначено класифікацію юридичних гарантій та розкрито особливості кожного з видів юридичних гарантій захисту суб'єктивних екологічних прав. Сформульовано визначення категорії захисту суб'єктивних екологічних прав громадян. Запропоновано доповнення до ст. 11 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища».

06.01–02.09.743.

342.72/73:504(477+4) Морозовська Т. В. Теоретико-концептуальні проблеми екологічних прав громадян в Україні та країнах — членах ЄС / Тетяна Володимирівна Морозовська // Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 293–298.

Вивчено актуальні питання становлення і розвитку доктринальних досліджень у сфері екологічних прав людини та громадянина в Україні, здійснено їх порівняльно-правовий аналіз з екологічними правами в країнах — членах ЄС. Розглянуто різні підходи до питання визначення поняття «екологічні права людини і громадянина». Особливу увагу приділено аналізу форму-

вання екологічної політики ЄС, яке умовно можна поділити на п'ять основних етапів: факультативний (1957–1971), підготовчий (1972–1985), стабілізаційний (1986–1991), формування пріоритетності (1992–2002) та вдосконалення (від 2003). Підкреслено, що чинна Єдина екологічна політика ЄС може бути безпосередньо прикладом інституційно зрілої регіональної політики.

06.01–02.09.744.

349.6(470) Петров В. В. Экологический кодекс России (к принятию Верховным Советом Российской Федерации Закона «Об охране окружающей среды») / В. В. Петров // Экологическое право. 2009. № 2–3. С. 9–15.

Приведены основные черты, характеризующие концепцию Закона РФ «Об охране окружающей природной среды». Рассмотрено правовое обеспечение сочетаний экологических и экономических интересов. Исследован экономический и административно-правовой механизм обеспечения качества окружающей среды.

06.01–02.09.745.

349.6:347.513 Проценко О. Щодо питання відшкодування екологічної шкоди / Олександр Проценко // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 2. — С. 47–50.

Досліджено складові екологічної шкоди. Розроблено підходи до класифікації причин екодеструктивних впливів. Визначено необхідність управління екологічними ризиками. Обґрунтовано доцільність розвитку системи екологічного страхування й уточнено дефініцію «екологічне страхування» через використання поняття «екологічний ризик».

06.01–02.09.746.

349.6:504.4(477) Рябець К. А. Вода як об'єкт екологічного права / К. А. Рябець // Юриспруденція: теорія і практика. — 2009. — № 3. — С. 41–47.

Розглянуто правові аспекти визначення об'єктів екологічного права відповідно до норм Конституції України та ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища». Значну увагу приділено дослідженню вод як об'єкта еколого-правового регулювання. Визначено основні методи та принципи екологічного права, які безпосередньо впливають на використання і охорону вод та відтворення водних ресурсів.

06.01–02.09.747.

342.72/73:504(477) Стороженко С. В. Законодавче забезпечення екологічних прав громадян / Сергій Володимирович Стороженко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 6. — С. 48–56.

Досліджено чинну законодавчу базу України у сфері забезпечення екологічних прав громадян при здійсненні соціально-економічних реформ і досягненні сталого розвитку нашої країни. Визначено основні перешкоди щодо забезпечення екологічних прав громадян.

06.01–02.09.748.

347.218.1 Троїцька М. Екологічно-збалансоване та стабільне використання природних ресурсів права комунальної власності / Марина Троїцька // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 1. — С. 57–59.

Проведено теоретичне дослідження принципу екологічно збалансованого та стабільного використання природних ресурсів як об'єктів права комунальної власності. Розкриваючи зміст запропонованого принципу, визначено та проаналізовано його елементи. Розглянуто зміст екологічної рівноваги між раціональним та ефективним використанням природних ресурсів як об'єктів права комунальної власності. Зазначено, що на сучасному етапі необхідно лише вести мову про принципи раціонального й ефективного використання природних ресурсів права комунальної власності, а й розглядати таке їх взаємне поєднання та проникнення, що виявляється у комплексі елементів саме у ролі принципу екологічно збалансованого та стабільного використання природних ресурсів, у тому числі об'єктів права комунальної власності.

06.01–02.09.749.

349.6:656(4/8) Ярославцев С. Ф. Эколого-автотранспортная политика некоторых зарубежных стран: современные тенденции / Сергей Федорович Ярославцев // Право и политика. — 2009. — № 2. — С. 333–340.

Определено, что современное состояние экологии во многих урбанизированных районах мира оценивается как кризисное. Соответствующие исследования называют основным поставщиком вредных веществ в окружающую природную среду автомобильный транспорт и всю связанную с ним инфраструктуру. В связи с этим в государстве должна осуществляться эффективная эколого-автотранспортная политика и создаваться действенные механизмы ее реализации. Анализ опыта некоторых экономически развитых зарубежных стран позволяет сделать вывод об активной деятельности в этом направлении таких государств, как США, Япония, страны Европейского Союза. По мнению автора, передовой опыт решения эколого-автотранспортных проблем в этих странах может быть полезен и для России.

ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Автори реферати

06.01–02.09.750.

349.6:349.41:627.12(477)(043.3) Джуган В. О. Правове регулювання використання та охорони вод в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Джуган Вікторія Олегівна; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К., 2009. 20 с.

Дано визначення понять водні відносини, водні ресурси та сформульовано правові ознаки

водного об'єкта. Подано обширну класифікацію водних об'єктів за різними критеріями та запропоновано основні пріоритети державно-правової політики у галузі використання та охорони вод в Україні. Запропоновано визначення правової охорони вод та охарактеризовано основні заходи правової охорони вод в Україні. Досліджено інститут права використання, особливості права загального та спеціального водокористування в Україні, проведено обширну класифікацію права водокористування за його основними ознаками. Встановлено зміст та особливості функції контролю у галузі використання та охорони вод. Висвітлено основні аспекти застосування видів юридичної відповідальності за порушення водного законодавства України.

Статті

06.01—02.09.751.

349.6 Данильченко Л. В. Про деякі питання поняття туризму за законодавством України / *Л. В. Данильченко* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 79—82.

Комплексно досліджено законодавство України у сфері туристичної діяльності. Визначено дефініцію «туризм». Обґрунтовано термінологію, яка застосовується у різноманітних нормативно-правових актах України. Сформульовано визначення поняття «туризм».

06.01—02.09.752.

349.6(262.5) Куприянов И. В. Профилактика и возмещение вреда, причиненного водохозяйственными правонарушениями: современное состояние и перспективы развития / *И. В. Куприянов, И. М. Патравный* // Экологическое право. 2008. № 5. С. 29—34.

Проанализированы общие принципы исчисления размера вреда. Рассмотрены направления совершенствования методики исчисления вреда. Охарактеризована практика применения методики исчисления размера вреда на основе обобщенных фактических данных экологической катастрофы, произошедшей осенью 2007 г. в Керченском проливе.

06.01—02.09.753.

349.6:639.3 Осіпов С. Правове регулювання охорони та відтворення цінних риб як об'єкта природноресурсового права адміністративно-правовими способами / *Сергій Осіпов* // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 12. — С. 56—59.

Проаналізовано чинне законодавство щодо правового регулювання охорони та відтворення цінних видів риб. Розглянуто систему державних органів рибоохорони та їх повноваження, оскільки ця група правовідносин також має адміністративно-правовий характер. Дано визначення поняття «правове регулювання охорони та відтворення цінних видів риб» та визначено його особливості.

06.01—02.09.754.

349.6 Семенець О. С. Правові засади здійснення туризму як однієї із форм права природокористування / *О. С. Семенець* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. — С. 83—88.

Розглянуто туризм як певний вид діяльності, для здійснення якого використовуються рекреаційні ресурси, не наділяючи туризм рисами самостійної форми чи виду права природокористування. З'ясовано місце туризму в праві природокористування і як правового інституту, і як суб'єктивного права. Сформульовано визначення поняття «туризм» як форми природокористування.

06.01—02.09.755.

349.6 Соколова А. К. Особливості прав на об'єкти рослинного світу / *А. К. Соколова* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 125—132.

Проведено комплексний аналіз чинного екологічного законодавства щодо прав на об'єкти рослинного світу. Обґрунтовано методологічні засади побудови системи екологічних флористичних вимог та визначено їх сутність з точки зору загальної теорії права. Сформульовано поняття «флористичні вимоги».

06.01—02.09.756.

349.6:351.823.1(477) Томин О. О. Принципи державного управління в галузі мисливства та полювання в Україні / *О. О. Томин* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький ун-т управління та права. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 203—205.

Визначено права і обов'язки державних, самоврядних, громадських органів в організації раціонального використання, відтворення тваринного світу та забезпечення його охорони. Систематизовано принципи державного управління у галузі мисливства та полювання. Розроблено науково обґрунтовані пропозиції щодо законодавчого закріплення найбільш важливих з них.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.09.757.

342.26(477).001.73 Адміністративно-територіальна реформа в Україні: Політико-правові проблеми : монографія / І. О. Кресіна, А. А. Коваленко, К. М. Вітман [та ін.] ; за ред. І. О. Кресіної. — К. : Логос, 2009. — 480 с.

Проаналізовано зв'язок стану та перспектив розвитку адміністративно-територіального устрою в Україні із сучасним станом розвитку суспільства, проблемами здійснення економічних, політичних та інших суспільних реформ. Визначено закономірності циклічного розвитку системи адміністративно-територіального устрою. Досліджено процеси реформування адміністративно-територіального устрою та системи місцевого самоврядування, що мали місце як у «старих», так і «нових» членах Європейського Союзу. Виділено їх основні тенденції та особливості.

07.01—02.09.758.

342.9(477)(075.8) Дьомін Ю. М. Адміністративне право України у визначеннях та схемах. Практикум : навч. посіб. / Ю. М. Дьомін, В. І. Загуменник, В. В. Проценко ; під заг. ред. О. Х. Олдашева. — К. : Бендери : Поліграфіст, 2009. — 285 с.

Наведено загальні методичні рекомендації, робочу програму курсу та зміст по розділах дисципліни «Адміністративне право України» і темах. Запропоновано тематичні плани, план лекцій, семінарських (практичних) занять. Наведено основні категорії та поняття лекційних занять у визначеннях та схемах; питання, винесені на самостійне опрацювання, практичні завдання (задачі) до окремих тем, тести, методичні рекомендації. Викладено тематику контрольних робіт з загальної частини, курсових робіт, питань для підготовки до заліку та іспиту, а також перелік основних джерел з курсу адміністративного права України.

07.01—02.09.759.

35.08(477)(094.1) Ківалов С. В. Закон України «Про державну службу» : наук.-практ. комент. / Сергій Васильович Ківалов, Любов Романівна Біла-Тіунова ; ОНЮА. — 2-ге вид., змін. і допов. — О. : Фенікс, 2009. — 692 с.

Розглянуто питання щодо: поняття та сутності державної служби як публічно-правового інституту, навчальної дисципліни, галузі права; ознак державної служби; поняття та правового статусу державного службовця і посадової особи; права на державну службу та механізму його реалізації; проходження державної служби; припинення державної служби; юридичної

відповідальності державних службовців; матеріально-технічного забезпечення державних службовців.

07.01—02.09.760.

35.072.2:669.1(477) Коломоець Т. О. Державний контроль у галузі чорної металургії в Україні: організаційно-правовий аспект : монографія / Т. О. Коломоець, П. С. Лютіков. — Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2009. — 216 с.

Висвітлено засади державного контролю у галузі чорної металургії в Україні. Визначено чорну металургію як об'єкт державного контролю, її специфічні ознаки. Проаналізовано генезис державного контролю у галузі чорної металургії в Україні: в законодавстві та правовій доктрині. Розглянуто елементи механізму державного контролю у галузі чорної металургії в Україні із детальним визначенням кожного з них. Детально проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання засад державного контролю в галузі чорної металургії. Сформульовано передумови і пріоритети його запозичення, а також окреслено основні напрямки подальшого розвитку державного контролю у галузі чорної металургії в Україні.

07.01—02.09.761.

35.08(477) Професійна державна служба: що зроблено і що далі? : Публічна доповідь про основні результати діяльності у 2008 р. : інформ. вид. / упоряд. та відп. ред. А. Вишневський ; під заг. ред. Т. Мотренка ; Голов. упр. держ. служби України. — К. : Максимус, 2009. — 48 с.

Наведено звіт про основні напрямки діяльності Голодержслужби України за 2008 р. Висвітлено актуальні проблеми державної служби: забезпечення подальшого розвитку законодавства з питань державної служби (реформування основ державної служби, поліпшення професійної етики державних службовців, врегулювання конфлікту інтересів на державній службі та ін.); сприяння удосконаленню діяльності апарату органів виконавчої влади; запровадження сучасних практик і технологій управління персоналом до системи державної служби та зміцнення професійної спроможності державних службовців.

07.01—02.09.762.

342.9(477)(075.8) Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / Семен Григорович Стеценко ; МОН України. — 2-ге вид., перероб. та допов. — К. : Атіка, 2009. — 640 с.

Посібник підготовлено відповідно до сучасних концепцій адміністративного права на основі новітніх нормативно-правових актів. З огляду на вимоги кредитно-модульної системи організації навчального процесу курс складається з чотирьох змістовних модулів: теоретичні основи

адміністративного права; адміністративна відповідальність, адміністративний процес; адміністративно-правове забезпечення управління в економічній та соціально-культурній сферах; державне управління в адміністративно-політичній сфері.

Автори рефератів

07.01—02.09.763.

342.951:355.1(477)(043.3) Александров В. М. Військова служба як особливий вид державної служби в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Александров Вячеслав Михайлович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.

Досліджено теоретичні та прикладні аспекти військової служби як особливого виду державної служби, її сутність, зміст, характер. На підставі аналізу сутності змісту, характеру, мети, особливостей та відмінностей військової служби від інших видів державної служби обґрунтовано віднесення її до особливого виду державної служби. Зроблено аналіз основних складових правового статусу військовослужбовця як громадянина та суб'єкта військово-службових відносин: права; обов'язки; правові обмеження; гарантії і пільги та основні напрями їх реалізації, а також особливості механізму притягнення військовослужбовців до дисциплінарної та адміністративної відповідальності.

Проведено аналіз стану нормативного регулювання зазначених питань. Визначено основні напрями розвитку та удосконалення законодавства, що регулює військово-службові відносини. Сформульовано та обґрунтовано конкретні пропозиції та рекомендації.

07.01—02.09.764.

342.97(35.07)(043.3) Алексійчук М. М. Адміністративно-правовий статус міського, районного органу внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Алексійчук Микола Михайлович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Проаналізовано суть адміністративно-правового статусу міського, районного органу, який передбачає порядок реалізації громадянами і юридичними особами свого статусу в адміністративній сфері; процесуальне становище громадянина тощо. Визначено поняття адміністративно-правового статусу начальника як комплекс його прав і обов'язків в адміністративно-правових відносинах, які виникають при взаємодії з іншими суб'єктами адміністративного права: органами державної влади і місцевого самоврядування, державними і недержавними організаціями, підприємствами, установами, громадськими об'єднаннями, посадовцями всіх цих органів й організацій. Здійснено аналіз організаційно-штатної побудови структури міських і районних органів внутрішніх справ, їх функцій. Досліджено компетенцію міських, районних

органів у сфері забезпечення громадського порядку, протидії злочинності та розслідування злочинів, які вчиняють на території, що обслуговується. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення адміністративної діяльності персоналу міліції. Викладено висновки і надано пропозиції щодо подальшого удосконалення чинного законодавства у сфері забезпечення громадського порядку, розкриття злочинів та слідчої діяльності, які розроблено та впроваджено в нормативно-правових актах.

07.01—02.09.765.

342.922(043.3) Василенко В. М. Адміністративно-правовий статус працівників ветеринарної міліції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Василенко Віктор Михайлович; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2009. — 20 с.

Проаналізовано теоретичні засади, механізм правового регулювання адміністративно-правового статусу працівників ветеринарної міліції. Досліджено місце ветеринарної міліції у системі підрозділів ОВС, які виконують адміністративну функцію. З'ясовано основні види, форми та методи адміністративної діяльності ветеринарної міліції. Розкрито структуру адміністративно-правового статусу працівників ветеринарної міліції та подається характеристика його особливостей. Здійснено аналіз та наведено загальну характеристику елементів адміністративно-правового статусу працівників ветеринарної міліції. Охарактеризовано основні повноваження працівників ветеринарної міліції. Розглянуто основні положення юридичної відповідальності працівників ветеринарної міліції, зокрема таких видів, як дисциплінарна та адміністративна відповідальність. Обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства з метою вдосконалення правового регулювання адміністративно-правового статусу працівників ветеринарної міліції.

07.01—02.09.766.

342.9(477)(043.3) Веселов М. Ю. Адміністративно-правова профілактика дитячого дорожньо-транспортного травматизму в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Веселов Микола Юрійович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 16 с.

Проведено комплексне дослідження питань адміністративно-правової профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму. Проаналізовано стан дитячого дорожньо-транспортного травматизму в Україні, з'ясовано фактори, що його детермінують, сутність та особливості адміністративно-правової профілактики. Запропоновано поняття та компетенцію суб'єктів профілактики цього негативного явища, охарактеризовано форми, методи та заходи профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму. Окремо з'ясовано особливості діяльності ДАІ у сфері забезпечення безпеки дітей у дорожньому процесі. Внесено пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулю-

вання зазначеної діяльності, зокрема, запропоновано проект Положення про профілактику дитячого дорожньо-транспортного травматизму.

07.01—02.09.767.

342.95:347.77/78.025(043.3) Головка О. М. Адміністративна відповідальність за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Головка Ольга Миколаївна*; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2009. — 20 с.

Наведено комплексне дослідження адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності (ст. 51-2 КУпАП). Визначено поняття адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, розглянуто державну систему органів, на які покладено функції з охорони інтелектуальної власності та протидії порушенням у цій сфері. Детально розкрито зміст ознак складу правопорушення, передбаченого ст. 51-2 КУпАП. Наведено окремі теоретичні положення і практичні рекомендації, сформульовані у результаті комплексного аналізу адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності.

07.01—02.09.768.

347.998.85(477)(043.3) Ільницький М. С. Адміністративно-правове регулювання фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання органів внутрішніх справ України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Ільницький Михайло Степанович*; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2009. — 20 с.

Досліджено організаційно-правовий порядок, засоби і методи здійснення фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання органів внутрішніх справ України з урахуванням специфіки їх діяльності. Розвинуто змістовні характеристики понять «матеріально-технічне постачання», «фінансове забезпечення», «ресурсне забезпечення» органів внутрішніх справ України. З'ясовано сутність процесу матеріально-технічного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України як суб'єкта адміністративного права. Проаналізовано нормативно-правове регулювання їх фінансово-господарської діяльності. Досліджено процес здійснення фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання органів внутрішніх справ в історико-правовому аспекті, а також механізми запозичення позитивного історичного досвіду. Визначено правовий статус органів внутрішніх справ України як суб'єктів фінансових правовідносин. Проаналізовано порядок планування та використання бюджетних коштів, а також організаційні засади здійснення відомчого фінансового контролю у системі органів внутрішніх справ України. Проведено дослідження методології організації та плану-

вання системи матеріально-технічного забезпечення органів внутрішніх справ України на основі застосування принципів логістики. Вивчено позитивний досвід функціонування поліцейських відомств зарубіжних країн. Визначено концептуальні основи механізму управління органами внутрішніх справ України, які дозволять намітити шляхи вдосконалення їх матеріально-технічного забезпечення.

07.01—02.09.769.

342.951:351.74(477):006.032(043.3) Касараба Ю. Я. Адміністративно-правове забезпечення впровадження міжнародно-правових стандартів у діяльність органів міліції України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Касараба Юрій Ярославович*; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. — К., 2009. — 20 с.

Розкрито рівень адміністративно-правового забезпечення впровадження міжнародно-правових стандартів у діяльність органів міліції України. Подано класифікацію міжнародно-правових стандартів, що забезпечуються органами міліції України. З'ясовано зміст поняття забезпечення прав і свобод людини органами міліції України. Сформовано базові науково-теоретичні положення організації діяльності органів міліції України щодо забезпечення прав і свобод людини. Розкрито зміст міжнародно-правових стандартів етичної поведінки поліції зарубіжних країн. Проаналізовано можливості використання в Україні досвіду діяльності поліції зарубіжних країн у сфері забезпечення прав і свобод людини. Визначено напрями реформування відомчої освіти відповідно до міжнародних стандартів підготовки поліцейських кадрів.

07.01—02.09.770.

342.97:351.713(477)(043.3) Кузьменко О. О. Адміністративно-правове забезпечення менеджменту в державній податковій службі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Кузьменко Оксана Олександрівна*; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2009. — 20 с.

Проведено комплексне наукове дослідження адміністративно-правового забезпечення менеджменту в державній податковій службі України. Обґрунтовано передумови та запропоновано шляхи адміністративно-правового регулювання менеджменту. Визначено, що вказаний аспект передбачає як зовнішній прояв — організацію взаємовідносин названих органів із фізичними та юридичними особам, а також резидентами та нерезидентами, так і забезпечення внутрішньоорганізаційної роботи з метою удосконалення діяльності органів ДПС України. Запропоновано ряд авторських визначень з метою удосконалення понятійного апарату адміністративного права і процесу та введення у науку адміністративного права комплексу сучасних підходів щодо діяльності держави з надання адміністративних послуг населенню, створення правових основ для формування ре-

ординаційних відносин у процесі адміністрування податків. Особливу увагу приділено удосконаленню менеджменту персоналу та формуванню сучасних професійних управлінців-менеджерів, які забезпечать організацію ефективної роботи органів ДПС України.

07.01—02.09.771.

347.96(477)(043.3) Куліш А. М. Правоохоронна система України: адміністративно-правові засади організації та функціонування : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / *Куліш Анатолій Миколайович* ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2009. 32 с.

Запропоновано шляхи удосконалення адміністративно-правових засад організації та функціонування правоохоронної системи України. Охарактеризовано стан наукової розробки проблеми. З'ясовано сутність, ознаки та сформульовано поняття правоохоронної системи України. Уточнено структуру правоохоронної системи України. Визначено мету та принципи її функціонування. Проаналізовано правові засади державної політики у сфері функціонування правоохоронної системи України. Сформульовано особливості адміністративно-правового статусу правоохоронних органів, здійснено їх класифікацію, а також визначено напрямки діяльності правоохоронних органів в Україні. Охарактеризовано особливості взаємодії та координації правоохоронних органів. Сформульовано рекомендації, спрямовані на удосконалення правового й організаційного забезпечення функціонування правоохоронної системи України.

07.01—02.09.772.

342.56:340.142(477)(043.3) Мазур Т. В. Правовий режим Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у банках : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Мазур Тамара Вікторівна* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 20 с.

Здійснено комплексний теоретико-правовий аналіз правового режиму Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Доведено фінансово-правову природу відносин з приводу гарантування вкладів. Визначено їх місце в системі фінансового права України.

Детально розглянуто принципи діяльності, функції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, порядок формування та розподіл повноважень між його керівними органами, порядок формування та використання коштів спеціального грошового фонду гарантування вкладів, відносини фонду з вкладниками та Національним банком України. Внесено пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання зазначених відносин. Сформульовано ряд висновків теоретичного і практичного характеру.

07.01—02.09.773.

342.33:342.529(477)(043.3) Ониськів М. М. Організаційно-правове забезпечення адміністративної реформи в Україні : автореф. дис. ...

канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Ониськів Михайло Миколайович* ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2009. 20 с.

Висвітлено загальнотеоретичні та прикладні аспекти адміністративної реформи, визначено її місце і роль у сучасній Україні. Досліджено проблеми правової природи цієї реформи, її основні компоненти і напрями. Запропоновано авторське бачення основних передумов і результатів її проведення. Вказано на основні недоліки здійснення адміністративної реформи та запропоновано алгоритми їх усунення правовими засобами. Внесено пропозиції щодо формування організаційно-правового механізму забезпечення адміністративної реформи. Визначено його складові та місце в системі заходів з проведення адміністративної реформи. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення юридичних засад проведення цієї реформи. Запропоновано авторське бачення змісту закону про центральні органи виконавчої влади. Викладено пропозиції щодо коригування положень ЗУ «Про Кабінет Міністрів України», а також внесено ряд пропозицій щодо кодифікації адміністративного законодавства шляхом поетапного створення Адміністративного кодексу України, інших законодавчих актів зі сфери адміністративної реформи.

07.01—02.09.774.

351.753.3(744)(043.3) Параниця С. П. Адміністративно-правові засади обігу зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / *Параниця Сергій Павлович* ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2009. 22 с.

Досліджено адміністративно-правові засади обігу зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами в Україні. Висвітлено основні питання теоретико-правових засад регулювання суспільних відносин щодо реалізації права громадян на використання зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами у контексті проведення адміністративної реформи та реформи адміністративного права в Україні. Проаналізовано нормативно-правові джерела щодо використання зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами, які не призводять до смерті, а тільки нейтралізують правопорушника, щоб звести до мінімуму ризик завдання шкоди стороннім особам. Досліджено поняття, сутність та правові підстави обігу зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами, в Україні, які виникають у процесі управління умовами придбання, зберігання, носіння, обліку, реєстрації, реалізації, застосування та використання зброї громадянами з метою самозахисту. Обґрунтовано думку про те, що в більшості держав обіг зброї регулюється законами, що забезпечують створення правових підстав та здійснення контролю над ними. Сформульовано ряд висновків,

в яких враховані сучасні тенденції правової науки у сфері обігу зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами. Вони мають як теоретичне значення для подальшого розвитку сучасної доктрини адміністративного права, так і практичне, тому що можуть бути використані в практичній діяльності з метою удосконалення вітчизняного адміністративно-правового законодавства щодо обігу зброї та пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими снарядами.

07.01—02.09.775.

342.951:342.25(043.3) Тісногуз В. В. Адміністративно-правове забезпечення децентралізації в управлінні суспільними справами на місцевому рівні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Тісногуз Вікторія Василівна; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2008. — 20 с.

Досліджено стан адміністративно-правового забезпечення децентралізації владних повноважень держави та органів місцевого самоврядування, вплив на стан бюджетного процесу, економічного розвитку територій, фінансового забезпечення діяльності місцевих громад з питань розвитку комунального господарства, надання якісних послуг населенню у сфері освіти, культури, спорту, охорони здоров'я, правопорядку, інформації тощо. На основі вивчення позитивного світового досвіду децентралізації, як обов'язкової умови демократизації суспільства, окреслено основні напрями правового закріплення повноважень місцевих органів влади в Україні, достатніх для вирішення проблем управління суспільними справами на місцевому рівні, що сприятиме розвитку держави в контексті європейської інтеграції.

07.01—02.09.776.

351.75(569.4)(043.3) Фільштейн В. Л. Організаційно-правові засади діяльності Національної поліції Ізраїлю (порівняльно-правовий аналіз): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Фільштейн Володимир Леонідович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Проаналізовано організаційно-правові засади діяльності поліції Ізраїлю та можливості використання досвіду Національної поліції Ізраїлю як складової частини Міністерства внутрішньої безпеки Ізраїлю при здійсненні реформування органів внутрішніх справ України і міліції зокрема. Досліджено нормативно-правову базу, мету, завдання, функції поліції, її організаційну структуру, розкрито сутність адміністративної діяльності поліції, з'ясовано організаційно-правові засади кадрової політики, взаємовідносини з іншими державними органами, громадськими організаціями та населенням. На підставі вивчення досвіду функціонування Національної поліції Ізраїлю як складової частини Міністерства внутрішньої безпеки Ізраїлю запропоновані деякі шляхи реформування МВС та міліції України.

Статті

07.01—02.09.777.

342.925 Абдрахманов Б. Е. Административно-деликтологические аспекты организации и координации деятельности органов административной юрисдикции / Б. Е. Абдрахманов // Административное право и процесс. — 2009. — № 1. — С. 8—10.

Аргументирована необходимость совершенствования организации и координации деятельности органов административной юрисдикции в современных условиях. Выделены особенности метода координации. Проанализированы его основные функции.

07.01—02.09.778.

342.9(477).001.73 Авер'янов В. Нагальні завдання реформування української доктрини адміністративного права: євроінтеграційний аспект / В. Авер'янов, А. Пухтецька // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм: зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. — Л.: Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. — С. 86—88.

Вказано, що нова адміністративно-правова доктрина передбачає розуміння суспільної ролі адміністративного права не суто «управлінською», а переважно «обслуговуючою». Наголошено на необхідності переосмислення принципів адміністративного права. Вказано на основоположне значення принципу «верховенства права» та розкрито його сучасне розуміння.

07.01—02.09.779.

347.73:336.14:352(470) Андреева Е. Проблемы правового регулирования отношений по предоставлению государственных (муниципальных) гарантий / Е. Андреева // Хозяйство и право. — 2009. — № 2. — С. 98—101.

По мнению автора, институт государственных (муниципальных) гарантий фактически является результатом смешения норм двух правовых институтов — поручительства и банковской гарантии и ничего нового не предлагает. Проанализированы недостатки и противоречия положений БК РФ, касающихся реализации государственных (муниципальных) гарантий.

07.01—02.09.780.

351.86(477) Балух Д. С. Організаційно-правові засади управління військовою службою в Україні / Д. С. Балух // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2009. — Вип. 46. — С. 482—489.

Виокремлено основні характеристики військової служби України як державної служби особливого характеру. Проаналізовано нормативну базу, що становить правову основу управління військовою службою. Наведено перелік і загальну характеристику суб'єктів керівництва військовою службою України. Окреслено коло питань, які потребують доопрацювання

у законодавчій сфері, що регулює військову службу.

07.01—02.09.781.

343.83(477) Бондарчук О. Державні службовці виправних установ як посадові особи пенітенціарної системи України / О. Бондарчук // Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих учених : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 23—24 квіт. 2009 р. / Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — С. 172—173.

Визначено причини, що вимагають необхідності визначення поняття посадової особи пенітенціарної системи. Виділено ознаки розмежування понять «службова особа» і «посадова особа». Наведено авторське визначення поняття «посадова особа державної служби пенітенціарної системи».

07.01—02.09.782.

351.713 Бортняк К. В. Теоретично-методологічні засади реалізації адміністративно-правового статусу працівників податкової служби у правовідносинах / Катерина Василівна Бортняк // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 259—263.

Досліджено сутність, особливості та структуру адміністративно-правового статусу працівників податкової служби. Наведено характеристику кожної з його складових, їх взаємозв'язку. Запропоновано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання відносин працівників ДПС з іншими суб'єктами управлінської діяльності.

07.01—02.09.783.

342.922:342.84(477) Бурда С. Я. Проблеми адміністративної відповідальності за порушення виборчих прав громадян / Станіслав Ярославович Бурда // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 263—269.

Проаналізовано найсуттєвіші моменти законодавчої регламентації адміністративної відповідальності в Україні шляхом порівняння їх із правовими нормами законодавства інших країн (Росії, Казахстану, Білорусі, Болгарії). Вказано, що у чинному КУпАП поза межами законодавчого врегулювання лишилися велике коло осіб, які мають право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності, не врегульовані деякі аспекти загального виборчого права. Наголошено на активній ролі адміністративних судів у процесі, що спостерігається, зокрема під час надання доказів.

07.01—02.09.784.

351.82(477) Васильев А. С. Государственно-правовое управляющее воздействие на экономи-

ку // Право и экономика: актуальные проблемы науки и практики : сб. науч. ст. / МОН Украины, ОНУ им. И. И. Мечникова, Экон.-прав. фак. О., 2008. — С. 149—165.

Рассмотрена государственно-правовая природа управленческого влияния на экономику и хозяйственную деятельность в условиях формирования рыночных отношений в сфере хозяйствования. Раскрыт процесс трансформации правового регулирования и государственного управления экономикой в зависимости от политического режима в государстве, уровня развития экономических отношений, а также качества осуществляемой правотворческой и правоприменительной деятельности в Украине.

07.01—02.09.785.

351.77:340.132 Гладун З. Тлумачення норм права, що регулюють правовідносини у сфері охорони здоров'я / З. Гладун // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм : зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. — Л. : Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. — С. 89—91.

Вказано на причини необхідності тлумачення правових норм, зокрема у сфері охорони здоров'я. Проаналізовано коло суб'єктів та об'єктів офіційного та неофіційного тлумачення правових норм у цій сфері.

07.01—02.09.786.

349.415 Городецька І. А. Щодо поняття адміністративної діяльності державного інспектора з контролю за виконанням та охороною земель / Ірина Альбінівна Городецька // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 281—286.

Сформульовано поняття адміністративної діяльності державного інспектора з контролю за використанням та охороною земель на основі аналізу основних існуючих у юридичній літературі поглядів щодо сутності адміністративної діяльності та її суттєвих ознак. Визначено її основні риси: врегульованість нормами адміністративного права; державно-владний, підзаконний, виконавчо-розпорядчий характер; підпорядкованість і підконтрольність; профілактична спрямованість; професійність за своєю природою.

07.01—02.09.787.

342.51(477).001.73 Дерещ В. А. Центральні органи виконавчої влади: сучасний стан та напрямки реформування / Вікторія Анатоліївна Дерещ // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 228—234.

Проаналізовано та проведено порівняльну характеристику можливих напрямків реформування центральних органів виконавчої влади України, що пропонуються науковцями та прак-

тиками і викладені в Концепції реформування публічної адміністрації в Україні і у законопроекті «Про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади». Вказано, що поняття, види, завдання, функції, повноваження, організація діяльності центральних органів виконавчої влади потребують законодавчого врегулювання. Наголошено на необхідності чіткого закріплення провідної ролі міністерств серед центральних органів виконавчої влади, розподілу між ними сфер державної політики. Зазначено, що інші центральні органи виконавчої влади мають бути у сфері впливу міністерств. Акцентовано увагу на необхідності вирішення проблеми існування органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.

07.01—02.09.788.

342.9(470) Дерюга А. Н. Проект «Правил межотраслевого учета административных правонарушений» / А. Н. Дерюга // Административное право и процесс. 2009. № 1. С. 13—17.

Доказана необхідність ведення отраслевого і межотраслевого учета административных правонарушений на территории субъекта РФ. Установлено общее положение учета административных правонарушений, правил его ведения, соответствующая программа и формуляр статистического наблюдения. Аргументируется необходимость включения единиц наблюдения соответствующего учета.

07.01—02.09.789.

342.951:351.82 Додак В. Організаційні патології в економічних інституціях / В. Додак // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм: зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. — Л.: Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. — С. 92—97.

Наведено визначення економічних інституцій. Окреслено коло їх загальних та специфічних завдань, функцій. Охарактеризовано організаційні патології, які мають структурний, функціональний та персональний характер. Проаналізовано особливості фаз розвитку економічної інституції: фази креативності, фази структуралізації, фази формалізації, фази координації, фази співдії. Вказано, що конкретні фази виявляють різний ступінь загрози наявності соціально-патологічних дій, які вичерпують ознаки злочину.

07.01—02.09.790.

347.764:346.546.6 Єрошенко Б. В. Реалізація регуляторно-фінансової політики як засіб обмеження монополізму на ринку страхових послуг / Б. В. Єрошенко // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниц. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 234—237.

Досліджено особливості та різновиди монопольної діяльності на страховому ринку Украї-

ни. Виділено шляхи антимонопольного регулювання. Запропоновано основні шляхи реалізації пріоритетних напрямів удосконалення державного регулювання господарської діяльності з метою обмеження монополізму на ринку страхових послуг.

07.01—02.09.791.

342.922(470) Жданов Н. М. Вторая Всероссийская научно-практическая конференция «Актуальные проблемы административной ответственности» / Н. М. Жданов, И. А. Косицин // Административное право и процесс. 2009. № 3. С. 38—40.

27 февраля 2009 г. Омский юридический институт и Арбитражный суд Омской области провели вторую Всероссийскую научно-практическую конференцию «Актуальные проблемы административной ответственности». В работе конференции принимали участие известные ученые и государственные деятели России: Ю. Н. Стариков, А. С. Дугенец, В. И. Майоров, С. Ю. Чуча, Е. М. Цыганова, А. И. Каплунов и др. Представлены краткие резюме участников конференции, в которых обозначены основные векторы научных исследований ученых-административистов России в области проблем административного права и процесса.

07.01—02.09.792.

378.34(470)+4 Казимирова Н. Г. Юридическое образование в рамках Болонского процесса / Н. Г. Казимирова // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 32—34.

Обозначены основные задачи и направления интеграции России в европейское образовательное пространство. Указано на необходимость нового предметного наполнения вузовских программ обучения, сохранения лучших традиций российской педагогики, целесообразность сохранения традиционных для России ученых степеней и званий в неизменном виде. Предложено на законодательном уровне установить степени «дипломированный специалист» и «магистр», а также усовершенствовать международное сотрудничество. Дана критическая оценка изменения сроков обучения и пожизненного сохранения учебных кредитов.

07.01—02.09.793.

342.72/73:(17.023.33+614) Кашинцева О. Ю. Принципы формування державної політики охорони прав людини в сфері біотехнології та медицини / О. Ю. Кашинцева // Медичне право України: проблеми управління та фінансування охорони здоров'я: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. з медичного права (II Міжнар.

наук.-практ. конф. з медичного права), (Львів, 23–24 квіт. 2009 р.). Л., 2009. С. 106–112.

Наголошено, що національні принципи формування державної політики охорони прав людини у сфері біології та медицини повинні ґрунтуватись на міжнародно-правових біотичних принципах. Досліджено статус Міжвідомчої комісії з питань біологічної та генетичної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України. Проаналізовано етико-правові проблеми трансплантації та донорства, евтаназії. Вказано на невирішеність в Україні проблем захисту прав людини при проведенні медичних досліджень, а також правового статусу ембріона.

07.01–02.09.794.

342.8:336.14(477)“2007” Коцюрба О. Особливості фінансування позачергових виборів народних депутатів у 2007 році / О. Коцюрба // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XIV регіон. наук.-практ. конф., 6 лют. 2008 р. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т. — Л., 2008. — С. 114–117.

На основі аналізу норм ЗУ «Про вибори народних депутатів України» та ЗУ «Про політичні партії в Україні» виділено два види державного фінансування, пов'язаного з виборчою кампанією: фінансове забезпечення підготовки і проведення виборів за рахунок коштів Державного бюджету та проведення відшкодування витрат партії (партії, що входить до блоку), пов'язаних з фінансуванням їх передвиборної агітації. Зазначено, що особливості фінансового забезпечення підготовки і проведення за рахунок коштів Державного бюджету позачергових виборів народних депутатів у 2007 р. були пов'язані насамперед з довготривалим процесом визнання легітимності розпуску ВР України. Наголошено, що для унеможливлення у подальшому аналогічного правового конфлікту необхідно в Бюджетному кодексі України та Регламенті ВР України передбачити такий механізм внесення змін до Закону про Державний бюджет, що запобігав би затягуванню або ухилянню КМ України чи ВР України від цих цілей. Вказано на дискусійність питання необхідності проведення відшкодування витрат партій (партій, що входили до блоку), пов'язаних з фінансуванням їх передвиборної агітації.

07.01–02.09.795.

351.746.2(477):341.456 Культенко О. В. Правові та організаційні засади діяльності працівників Робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні / Олександр Володимирович Культенко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 42. — С. 608–615.

Проаналізовано національні норми, які стосуються діяльності робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні. З'ясовано правові засади діяльності працівників РА НЦБ Інтерполу в Україні.

Сформульовано мету діяльності Інтерполу та функції цієї організації. Автор дійшов висновку, що правові засади діяльності працівників РА НЦБ визначаються як законодавчо, так і на рівні підзаконних актів. При цьому ні Конституція України, ні жоден кодекс, закон України не містять норми, у якій би згадувався НЦБ Інтерполу чи його робочий апарат. НЦБ Інтерполу і його робочий апарат мають установчий документ досить високого рівня положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів.

07.01–02.09.796.

351.77:614(477) Літінська Я. Г. Правове регулювання контролю якості надання медичної допомоги в лікувально-профілактичних заходах України / Я. Г. Літінська // Медичне право України: проблеми управління та фінансування охорони здоров'я: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. з медичного права (II Міжнар. наук.-практ. конф. з медичного права), (Львів, 23–24 квіт. 2009 р.). Л., 2009. С. 128–135.

Наголошено на необхідності чіткого законодавчого визначення поняття «якість медичної допомоги», «контроль якості медичної допомоги». Проаналізовано систему контрольних органів України. Наведено загальну характеристику системи відомчого, позавідомчого та громадського контролю якості надання медичної допомоги у лікувально-профілактичних закладах, викладено їх основні характеристики та недоліки. Запропоновано обов'язкові положення національної політики у галузі охорони здоров'я.

07.01–02.09.797.

342.922:06.043(470) Макарець А. А. Организационно-правовой режим административных комиссий: теоретический и практический аспекты / А. А. Макарець, И. А. Нестеренко // Право и политика. — 2009. — № 3. — С. 519–524.

Рассмотрены организационно-правовые основы деятельности административных комиссий в РФ. Особое внимание уделено их правовой природе. Проведен анализ законодательства субъектов РФ, статистических данных, отражающих работу административных комиссий, и указано на их недостаточно эффективную деятельность. Акцентируется внимание на взаимосвязи профессионализма членов комиссий с образовательным уровнем.

07.01–02.09.798.

378.34(470) Марченко М. Н. Юридическая наука и юридическое образование в современной России / М. Н. Марченко // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10–11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Асс. соц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 15–17.

Указано на взаимосвязь между юридической наукой и образованием. Акцентировано внимание на необходимости разрешения проблемы качества высшего юридического образования, которая напрямую связана с уровнем правовой культуры населения. Современное состояние российского высшего образования определено как кризисное. Вычленены основные его «слабые».

07.01—02.09.799.

351.823.3:622.323(567) Нагорний С. С. Політична ситуація навколо прийняття нового Закону «Про нафту» в Іраку: завдання для України / *Сергій Сергійович Нагорний, Денис Сергійович Нагорний* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 229—234.

Розглянуто загальні результати теперішнього стану та майбутнє прийняття нового Закону «Про нафту» в Іраку. Показано кризову ситуацію та сценарії відносно розвитку ситуації в Іраку. Засвідчено, що даний Закон є основним регулятором політичного конфлікту в Іраку і визначається зв'язком порушеної проблеми з важливими практичними задачами диверсифікації іракської нафти через Україну в країни ЄС. Визначено основні цілі Закону «Про нафту». Висловлено думку про необхідність активізації дипломатичних відносин України між владою Іракської Республіки, Туреччини та Саудівської Аравії.

07.01—02.09.800.

351.851(470):37.018.4 Переквалифікація против кризиса // *Философские науки*. — 2009. № 3. — С. 155—158.

В Совете Федерации Федерального Собрания РФ 18 дек. 2008 г. состоялся «круглый стол» «Формирование законодательной базы системы непрерывного образования взрослых». Указано на актуальность и приоритетность реализации программы формирования систем непрерывного образования в России на современном этапе. Представлены точки зрения ведущих российских ученых, политиков, государственных служащих по данному вопросу. По итогам работы «круглого стола» было принято решение о необходимости включения в Федеральную целевую программу развития образования на 2006—2010 гг. мероприятий, направленных на создание российской электронной системы профессиональной подготовки и повышения квалификации взрослого населения, что обеспечит возможность обучения большего числа граждан на основе электронных технологий.

07.01—02.09.801.

351.77:616-089.843 Пипченко Б. Ю. Державне управління в сфері трансплантології та повноваження органів виконавчої влади щодо його здійснення / *Б. Ю. Пипченко* // Медичне право України: проблеми управління та фінансування охорони здоров'я: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. з медичного права (II Міжнар.

наук.-практ. конф. з медичного права), (Львів, 23—24 квіт. 2009 р.). — Л., 2009. — С. 195—200.

Вказано на недоліки функціонування державних органів з управління пересадкою органів та тканин. Окреслено шляхи його вдосконалення. Проаналізовано систему органів, які наділені повноваженнями на здійснення державного управління у сфері трансплантології.

07.01—02.09.802.

35.08(470)(091) Позднышов А. Н. Период становления института государственной службы в дореволюционной России / *А. Н. Позднышов* // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Асоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 58-60.

Исследован первый, дореволюционный, период становления государственной службы в России, который зародился еще в допетровские времена. Проанализированы основные положения «Табеля о рангах» (1722), уставов о гражданской службе (1832 г., 1842 г.), «Свода уставов о службе гражданской» и др. Указано, что законодательство исследуемого периода представляло собой прочную правовую базу для функционирования чиновничества в Российской империи, но стабильный и эффективный институт государственной службы так и не был сформирован.

07.01—02.09.803.

378.34(470) Свистунов А. А. Основные пути современного развития юридического образования / *А. А. Свистунов, В. Н. Субботин* // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Асоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 17—20.

Проведен анализ новых проектов федерального государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) РФ. Указано, что в процессе совершенствования учебно-методического обеспечения юридического образования существенную роль может сыграть недавно созданная Ассоциация юридического образования, которая сможет осуществлять многие функции Учебно-методического объединения по юридическому образованию вузов России (УМО). Обращено внимание на необходимость разработки профессиональных стандартов в сфере юриспруденции. Общественно-профессиональная аккредитация рассматривается как неотъемлемая часть процедуры государственной аккредитации.

07.01—02.09.804.

351.824.11(477) Сергеев Р. С. Використання адміністративних засобів в енергетичній галузі України / Р. С. Сергеев // Вісник господарського судочинства. — 2009. — № 2. — С. 104—107.

Виявлено та розкрито недоліки правового регулювання державного управління в енергопостачальній галузі України. Запропоновано методи стимулювання учасників процесу енергозабезпечення у сучасних ринкових відносинах. Наголошено на першочерговій необхідності законодавчого закріплення економічного стимулювання підприємств даної галузі.

07.01—02.09.805.

351.746.1:347.79(477) Стрельцова Є. Д. Концептуальне визначення морської безпеки та її місця в загальній системі національної безпеки України / Є. Д. Стрельцова // Право і економіка: актуальні проблеми науки і практики: зб. науч. ст. / МОН України, ОНУ ім. І. І. Мечникова, Екон.-прав. фак. О., 2008. — С. 130—148.

Розглянуто загальні питання проблеми забезпечення безпеки судноплавства, зокрема, зроблено спробу визначити морську безпеку за допомогою виявлення її місця в загальній системі національної безпеки України. Обґрунтовано положення про те, що різні види безпеки, в тому числі і в морській сфері, взаємопов'язані між собою і практично завжди взаємозалежні. Причому в такій взаємозалежності немає, умовно кажучи, принципу «підпорядкованості»: один і той же вид безпеки в одних випадках може виступати як об'єкт посягання, в інших — як посягання на інші об'єкти.

07.01—02.09.806.

342.9 Сухарев А. С. Проблемы формирования понятийного аппарата в теории административного права / А. С. Сухарев // Административное право и процесс. 2009. № 3. С. 10—14.

Проаналізовано содержание понятия «государственное управление». Проведено отграничение этого правового понятия от сходных по своей сути, но далеко не идентичных правовых понятий реализации исполнительной власти и осуществления иного подзаконного властного воздействия.

07.01—02.09.807.

349.7:614.876(477) Сушик О. В. Організаційно-правові засади державного регулювання у сфері забезпечення радіаційної безпеки за законодавством України / О. В. Сушик // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 461. — С. 68—73.

Проаналізовано систему органів виконавчої влади, що здійснює державне регулювання у сфері забезпечення радіаційної безпеки. Вказано, що їх діяльність не завжди узгоджена, а часто навіть суперечлива. Запропоновано скон-

центрувати всі повноваження по забезпеченню радіаційної безпеки у єдиному органі (відповідно до міжнародних вимог) Державному комітеті ядерного регулювання України. Запропоновано зміни до деяких законодавчих актів України.

07.01—02.09.808.

35.08(476) Чуприс О. Особенности применения усмотрения в государственной служебной деятельности / О. Чуприс // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм: зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. Л.: Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. С. 146—147.

Выделены условия применения усмотрения в государственной служебной деятельности. На основе анализа белорусского законодательства сделано заключение о том, что применение различных видов усмотрения в государственной служебной деятельности связывается с многовариантностью форм диспозитивности в ней, усиленных императивными средствами. Указано, что конечная цель подобного регулирования применения усмотрения — эффективность государственной службы.

07.01—02.09.809.

351.77:614 Шилук Т. О. Государственный контроль и надзор в области здравоохранения / Т. О. Шилук // Административное право и процесс. 2009. № 3. С. 34—35.

Выделены основные признаки государственного контроля и надзора в области здравоохранения. Определены задачи и направления системы контроля и надзора в рассматриваемой сфере. Рассмотрены дальнейшие пути совершенствования механизма контрольно-надзорной деятельности в области здравоохранения с использованием зарубежного опыта.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Автори реферати

07.01—02.09.810.

347.998.85(477)(043.3)+342.95(477)(043.3) Шруб І. В. Функціонування адміністративних судів в Україні: організаційно-правові засади та їх реалізація: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Шруб Ірина Володимирівна; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2009. 20 с.

Проаналізовано організаційно-правові засади функціонування адміністративних судів, відповідності інституту адміністративного судочинства Конституції України та загальноновизнаним міжнародним стандартам у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина. Визначено місце адміністративної юстиції в адміністративному праві, а також запропоновано її авторське визначення. Розкрито мету, завдання, ознаки та принципи адміністративної юстиції. Обґрунтова-

но новий підхід до періодизації історії розвитку адміністративного судочинства та проаналізовано світові моделі організації адміністративної юстиції. Запропоновано авторську класифікацію нормативно-правових актів у сфері адміністративного судочинства, в основу якої покладено такий критерій, як сфера їх регулювання. Проаналізовано організаційну побудову адміністративних судів, їх кадрове, матеріально-технічне, фінансове та інше забезпечення. На цій основі розроблено пропозиції з їх удосконалення. Проведено відмежування адміністративного судочинства від конституційного, господарського, цивільного судочинства та від судочинства в судах загальної юрисдикції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення. Проаналізовано компетенцію адміністративних судів, а також визначено сутність і складові елементи справ адміністративної юрисдикції. Досліджено порядок розгляду справ в адміністративних судах і виконання рішень в адміністративних справах.

Статті

07.01—02.09.811.

342.925 Бахрах Д. Н. Административно-процессуальная деятельность государственной администрации / Д. Н. Бахрах // Административное право и процесс. 2009. № 3. С. 2—6.

Указано, что наличие развернутого процессуального законодательства — важный признак юридического процесса. Чем более детально и полно закон регламентирует функционирование власти, чем дальше идет процесс процессуализации, тем лучше для общества, государства, граждан. Проанализированы понятие и виды юридических процессов. Выделены особенности административных процессов и их производства. Отдельно освещены вопросы исполнительного производства. Представлена классификация административно-процессуальных норм административно-процессуального права. Освещены вопросы кодификации норм административно-процессуального права.

07.01—02.09.812.

342.925 Вовк П. В. До питання про визначення правової природи та сутності адміністративного позову / П. В. Вовк // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНУА. О., 2009. Вип. 46. С. 466—471.

Досліджено проблеми правової природи, вдосконалення процесуальних форм здійснення позовного провадження, у тому числі і процесуальної підстави його здійснення — адміністративного позову. Визначено загальні ознаки адміністративного позову. Проведено порівняння ознак позовного провадження як процесуальної форми судового адміністративного процесу та позовного провадження у цивільному процесі.

07.01—02.09.813.

378:342.925(470) Гречкина О. В. Об административном процессе и необходимости его изучения в вузах России / О. В. Гречкина // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования : сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.] ; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 282—283.

Проанализированы основные тенденции структурирования административного процесса: «юрисдикционная» концепция, «управленческая» концепция, «юстиционная» концепция. Указано на необходимость принятия в РФ Кодекса административного судопроизводства. Отстаивается необходимость реализации в образовательных программах высшего профессионального образования по специальности «Юриспруденция» основных составляющих административного процесса.

07.01—02.09.814.

342.925 Кисіль З. Співвідношення понять «адміністративний процес» і «адміністративне провадження» / З. Кисіль // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм : зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. Л. : Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. С. 110—112.

Проаналізовано розуміння адміністративного процесу у вузькому та широкому розумінні. Наведено позиції вчених-адміністративістів у визначенні адміністративного процесу та адміністративного провадження, а також у питанні їх співвідношення. Вказано на актуальність дослідження проблеми структури адміністративного процесу.

07.01—02.09.815.

342.925(477) Кисіль Л. Адміністративні процедури: стан та перспективи правового регулювання / Л. Кисіль // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм : зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. Л. : Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. С. 106—109.

Вказано на причини, що передбачають прийняття у контексті реалізації Концепції адміністративної реформи Адміністративно-процедурного кодексу. Проведено порівняльний аналіз проекту Адміністративно-процедурного кодексу та ЗУ «Про звернення громадян». Зазначено, що прийняття Адміністративно-процедурного кодексу надасть додаткові гарантії захисту прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

07.01—02.09.816.

342.925(477) Неугодніков А. О. Адміністративне (позасудове) оскарження як альтернатива судового розгляду / А. О. Неугодніков // Акту-

альні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 43. С. 230–233.

Розглянуто історію становлення інституту оскарження в Україні. Проаналізовано зміст поняття «досудове оскарження», «позасудове оскарження», «внутрішньо-адміністративне провадження», «адміністративне (позасудове) оскарження» в адміністративно-правовій науці. Виокремлено недоліки правового регулювання при аналізі чинного законодавства, що містить елементи позасудового оскарження. Окреслено основні проблеми, що породжують необхідність позасудового оскарження.

07.01–02.09.817.

342.922(470) Поздняков М. Л. К вопросу о целесообразности надзорной стадии в административном судопроизводстве / М. Л. Поздняков // Административное право и процесс. 2009. № 3. С. 22–23.

Указано, что помимо права на обжалование постановлений по делам об административных правонарушениях и права на обжалование судебного решения, вынесенного по жалобе на постановление по административному правонарушению, КоАП РФ предусматривает порядок пересмотра вступивших в законную силу постановлений по делу об административном правонарушении, решений по результатам рассмотрения жалоб и протестов. Определены задачи надзорной стадии в административном судопроизводстве. По мнению ученого, реализация надзорных полномочий в административном процессе — это предоставление возможности виновному лицу уйти от административной ответственности. Указано на необоснованность переноса решений, выработанных в рамках уголовного процесса, в административный процесс.

07.01–02.09.818.

342.925(477) Снігур І. Й. Проблеми правового забезпечення адміністративної процедури в проєкті Адміністративно-процедурного кодексу України / Ірина Йосипівна Снігур // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 234–240.

На підставі аналізу положень проєкту Адміністративно-процедурного кодексу України визначено проблеми правового забезпечення адміністративної процедури в Україні та окреслено можливі напрямки їх вирішення. Серед положень проєкту виокремлено ті новели, що заслуговують на підтримку. Розглянуто пропозиції, які є сумнівними щодо досягнення поставленої мети. Запропоновано можливі способи розв'язання нагальних проблем у царині взаємодій державних органів, інших суб'єктів, що виконують владні функції.

07.01–02.09.819.

342.922:347.77(470) Хатаева М. А. Анализ судебной практики привлечения к администра-

тивной ответственности за нарушение авторских прав / Мадина Ахметовна Хатаева // Журнал российского права. 2009. № 3. С. 101–106.

На основе анализа судебной практики привлечения к административной ответственности за нарушение авторских прав определены некоторые характерные ошибки в деятельности органов и должностных лиц, уполномоченных составлять протоколы, а также рассматривать дела об административных правонарушениях. Акцентировано внимание на необходимости решения данных проблем исходя из положений ст. 6² Закона РФ от 26 июня 1992 г. № 3132-I «О статусе судей в Российской Федерации», а также с учетом п. 1 ст. 12¹ указанного закона.

07.01–02.09.820.

342.925(477) Школик А. Правове регулювання адміністративних процедур: загальне чи спеціальне / А. Школик // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XIV регіон. наук.-практ. конф., 6 лют. 2008 р. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т. Л., 2008. С. 125–127.

Проаналізовано причини звертання із прийняттям базового для адміністративного права законодавчого акта, що регулював би загальні адміністративні процедури (Адміністративно-процедурного кодексу). Вказано на відсутність в Україні традиції уніфікованого регулювання порядку діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Наголошено на недостатності опрацювання цієї теми у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині.

07.01–02.09.821.

342.922(470) Якимов А. Ю. О применении судьями судов общей юрисдикции отдельных норм Кодекса Российской Федерации об административных правонарушениях / А. Ю. Якимов // Административное право и процесс. 2009. № 3. — С. 7–10.

Проанализированы постановления Пленума Верховного Суда РФ, касающиеся правоприменительной деятельности по осуществлению производства по делам об административных правонарушениях. Исследовано содержание постановления Пленума от 27 дек. 2007 г. № 52, в котором разъясняются положения КоАП РФ, связанные с соблюдением установленных сроков рассмотрения дел об указанных деликтах. Детально рассмотрены внесенные постановления Пленума от 11 нояб. 2008 г. № 23 коррективы в постановление Пленума от 24 окт. 2006 г. № 18, обусловленные изменениями законодательства (в частности, это касается ст. 12.8, 12.26 и 27.12 КоАП РФ). По результатам проведенного анализа формулируются предложения по совершенствованию правовой основы и практики административно-юрисдикционной деятельности судей.

07.01—02.09.822.

342.925(410) Protsenko K. Legal Analysis of Administrative Justice in Great Britain: Practical Importance for Ukraine / *Kateryna Protsenko* // Актуальні проблеми європейської інтеграції: зб. ст. з питань європ. інтеграції та права / Каф. європ. інтеграції ОРІДУ НАДУ при Президентіві України; за ред. В. М. Кривцової, Д. В. Ягунова. О., 2008. Вип. 3. С. 315—322.

Підкреслено актуальність адміністративного правосуддя в Україні, яке є важливим шляхом розвитку демократії та формою захисту прав людини. Досліджено роль та місце адміністративного правосуддя у житті громадян Великобританії з метою практичного застосування правових норм в Україні. Окремлено роботу адміністративного суду та наведено інформацію про міністерські розслідування у Великобританії.

МИТНЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.09.823.

351.713(477)(063) Актуальні проблеми правового регулювання в сфері реалізації сучасної митної політики держави: матеріали Міжнар. наук. симп. курсантів, студ. та молодих вчених, 27-28 берез. 2009 р. / АМС України, юрид. ф-т, Дніпропетр. міська рада. Д., 2009. 100 с.

Матеріали являють собою збірку наукових праць учасників Міжнародного наукового симпозиуму курсантів, студентів та молодих вчених, проведеного Академією митної служби України 27—28 берез. 2009 р. Враховуючи нагальні проблеми становлення митного права, виокремлено актуальні напрямки наукових досліджень, які відповідають потребам правового регулювання суспільних відносин у галузі митної справи та практичної діяльності митних органів.

07.01—02.09.824.

340(477) Додин Е. В. Сборник научных трудов. Т. 3 / *Евгений Васильевич Додин*; ОНЮА. — Л.: Сполком, 2009. — 368 с. — (Антология юридической мысли).

Том третий «Сборника научных трудов» заслуженного деятеля науки и техники Украины, доктора юридических наук, профессора, почетного доктора Одесской национальной юридической академии, заведующего кафедрой морского и таможенного права ОНЮА Евгения Васильевича Додина включает работы, содержание которых связано с одним из направлений научных исследований ученого — определением роли и места таможенного права в системе правовых наук, проблемами таможенного права и таможенной политики Украины, борьбой с контрабандой и нарушением таможенных правил. Автор является одним из первых ученых, который осознал необходимость исследования и использования специальных знаний в реализации таможенного дела, определении статуса эксперта и эксперт-

ных учреждений, их участия в производстве по делам о нарушении таможенных правил и контрабанде. Прослеживая эволюцию правового института ответственности за нарушение таможенных правил, Е. В. Додин активно отстаивает позицию о его административно-правовой природе. Не остаются без внимания ученого процессуальные аспекты деятельности таможенных органов по осуществлению дознания по делам о контрабанде и производстве по делам о нарушении таможенных правил, при этом они рассматриваются в ракурсе их адаптации к международным таможенным нормам, стандартам и правилам.

Реферати

07.01—02.09.825.

351.713(477) Козій І. С. Митне регулювання механізм регулювання / *І. С. Козій* // Митна справа в Україні: теорія і практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Чепцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. Д., 2008. Ч. 2. С. 65—68.

У контексті розвитку митного законодавства, його вдосконалення з урахуванням сучасних вимог державного регулювання в галузі митної справи та пошуку ефективної моделі зовнішньоекономічного співробітництва автором статті досліджено сутність та ознаки поняття «митне регулювання». Науковцем зазначено, що у спеціальній літературі це поняття набуває широкого змісту, тому необхідним є закріплення відповідної дефініції в розд. I МК України, так само як і принципів митного регулювання. У роботі розмежовано поняття «врегулювання» та «регулювання» суспільних відносин, що є важливим для прогнозування впливу держави на соціальні відносини, зокрема митні. Виходячи з визначення митного регулювання, що міститься у ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність», автором статті виділено коло суб'єктів митного регулювання: ВР України, КМУ, ДМСУ. На думку науковця, з-поміж різних методів митного регулювання провідне місце належить правовому. На основі аналізу конституційних норм зроблено висновок про зв'язок правового регулювання митної справи із зовнішньоекономічною діяльністю, яка і визначає межі митного регулювання, його предмет. Вказано, що правове регулювання митної справи ґрунтується на принципі розподілу правотворчих повноважень між парламентом і КМ України. За аналогією з правовим регулюванням зроблено припущення відносно того, що митне регулювання також забезпечується за допомогою спеціально створеного державного механізму, структуру якого становлять три елементи: норми національного та міжнародного митного права, органи державного управління митною справою, митні правовідносини.

Т. Ю. Іваніщук

07.01—02.09.826.

351.713(477):339.543.624 Афанасьева О. О. Развитие законодательства, що регламентує режим спеціальної митної зони в Україні / *О. О. Афанасьєва* // Митна справа в Україні: теорія і практика : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Ченцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. — Д., 2008. Ч. 2. С. 80—83.

Запропоновано визначення законодавства про режим спеціальної митної зони та розподіл його на загальне і спеціальне. Вказано на необхідність зосередження в МК України всіх питань загального порядку запровадження й функціонування режиму спеціальної митної зони. Проаналізовано режим оподаткування СЕЗ за проектом Податкового кодексу, а також порядок та форму надання податкових пільг.

07.01—02.09.827.

378:351.713(470) Бакаева О. Ю. Таможенное право как формирующаяся юридическая наука и учебная дисциплина / *О. Ю. Бакаева* // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования : сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Линунов, В. И. Побежимова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 221—223.

Проаналізована проблематика работ по изучению таможенных отношений в РФ. Указано, что современная наука таможенного права характеризуется разрешением проблем по следующим направлениям: исследование правового статуса таможенных органов, научный анализ деятельности таможенных органов в области финансов, изучение различных аспектов административно-правового регулирования в области таможенного дела, рассмотрение особенностей юридической ответственности в области таможенного дела, характеристика различных таможенных процедур, международные основы таможенных отношений. Предложено расширить паспорт специальности административное право добавлением таких направлений, как: административно-правовое регулирование в области таможенного дела, правовые основы таможенных фискальных доходов.

07.01—02.09.828.

347.73:336.22(470) Гуляева Е. О. К вопросу о понимании налогово-правового принуждения / *Е. О. Гуляева* // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования : сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Лину-

нов, В. И. Побежимова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. Ростов н/Д, 2008. С. 299—302.

Указано, что налогово-правовое принуждение рассматривается как один из признаков налоговой ответственности и один из существенных элементов налогового процесса. Отмечено, что налогово-правовое принуждение включает в себя меры налогово-процессуального принуждения и меры налоговой ответственности, которые и анализируются в статье.

07.01—02.09.829.

351.713(477) Довбиш О. О. До питання про виключну юрисдикцію України на її митній території як один з принципів митного регулювання / *О. О. Довбиш* // Митна справа в Україні: теорія і практика : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Ченцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. — Д., 2008. — Ч. 2. — С. 83—87.

Розкрито зміст терміна «митне регулювання». Розглянуто і проаналізовано основні складові зазначеного принципу, а саме поняття «юрисдикція», «митна територія». На основі аналізу норм Конвенції ООН з морського права 1982 р., а також Положення, затвердженого наказом Держмитслужби від 7 грудня 2006 р. № 1091, зроблено висновок, що митні органи, реалізуючи принцип виключної юрисдикції України на її митній території, мають право на здійснення деяких оперативних заходів і за межами її митної території.

07.01—02.09.830.

351.713:351.862.22(477) Дорда І. В. Актуальні проблеми переміщення культурних цінностей через митний кордон України / *І. В. Дорда, Л. Т. Менліосманова* // Митна справа в Україні: теорія і практика : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Ченцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. — Д., 2008. — Ч. 2. — С. 87—90.

Визначено перелік проблем, пов'язаних з переміщенням культурних цінностей через митний кордон України: переміщення поза митним контролем; переміщення з порушенням митних правил України та міжнародно-правових норм, незаконна торгівля культурними цінностями; недосконалість технічних засобів митного контролю митних органів України. Проаналізовано норми чинного МК України та ЗУ «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей». Окрему увагу приділено питанню вивезення рідкісних цінностей. Окреслено коло заходів, які необхідно впровадити в діяльність митних органів України та митне законодавство з метою вирішення проблем, що постають при переміщенні культурних цінностей через митний кордон України.

07.01—02.09.831.

351.713(477):35.08 Тернавська Н. І. Правовий захист посадових осіб митних органів / *Н. І. Тернавська* // Митна справа в Україні: теорія і практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Чепцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. — Д., 2008. — Ч. 2. — С. 72—74.

Вказано на нерозробленість механізму реалізації норм МК України, що регулюють правовий захист працівників митного органу. Проведено оцінку статусу працівника митного органу в контексті вирішення питання статусу митних органів як правоохоронних. Запропоновано ряд змін до ЗУ «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», а також розробка ДМС України нормативного акта, в якому б деталізувався порядок реалізації завдання митної варті.

07.01—02.09.832.

351.713(470) Федоровская М. А. Некоторые особенности системы государственного управления в таможенных органах / *М. А. Федоровская* // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежинова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 258—263.

Проаналізовані природа і форми проявлення корупції в сфері державного управління. Освітлені положення приказа ФТС Росії «Об утверждении Инструкции о порядке зачисления сотрудника в распоряжение начальника таможенного органа РФ при проведении организационно-штатных мероприятий», а також Положення об організаційно-штатній роботі в таможених органах РФ і в установах, що знаходяться в веденні ФТС Росії і в др. Виділені превентивні заходи протидії корупційності законодавства, пов'язаного з таможенною діяльністю.

07.01—02.09.833.

351.713(477) Федотов І. О. Упровадження в національну практику митного регулювання світових норм і стандартів / *І. О. Федотов* // Митна справа в Україні: теорія і практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Чепцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. — Д., 2008. — Ч. 2. — С. 68—71.

Надано характеристику положень Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС, а також Плану дій Україна ЄС, які стосуються питань зближення митного законо-

давства України та ЄС. Вказано на позитивну оцінку стану виконання митної частини Плану дій Україна ЄС представниками ЄС. Окреслено коло невідповідностей норм МК України до світових норм і правил. Особливу увагу звернено на необхідність розв'язання проблем невідповідності правового регулювання питань, пов'язаних з видачею митними органами суб'єктам господарювання документів дозвільного характеру. У цьому контексті проаналізовано положення ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

07.01—02.09.834.

347.77 Шевченко М. Т. До питання про реєстрацію об'єктів права інтелектуальної власності / *М. Т. Шевченко* // Митна справа в Україні: теорія і практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.-форуму випускників, курсантів, студ. та молодих науковців, 28 берез. 2008 р. / редкол.: П. В. Пашко, В. В. Чепцов, І. Г. Бережнюк [та ін.]; ДМС України, АМС України. — Д., 2008. — Ч. 2. — С. 107—110.

Детально досліджено процедуру реєстрації об'єктів права інтелектуальної власності, а саме визначення обсягу інформації, яка міститься у митному реєстрі, порядок оприлюднення цієї інформації. Запропоновано зміну правового режиму інформації, що міститься у митному реєстрі.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Книги

07.01—02.09.835.

351.713(477):336.226 Податки й автомобілі: збірник / відп. за вип. Ю. В. Бондар, В. Г. Войтенко; Держ. подат. адмін. України. — К.: ІВЦ ДПА України, 2009. — 256 с. (Б-ка журн. «Вісник податкової служби України»).

Подано ЗУ «Про податок з власників автотранспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» із змінами та доповненнями, ухваленими ВР України 25 грудня 2008 р. № 797-VI та 3 лютого 2009 р. № 906-VI, а також нормативні документи, які визначають правила державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок; Положення про технічне обслуговування і ремонт автомобільного транспорту тощо.

Автореферати

07.01—02.09.836.

347.73:336.227.5(043.3) Зоріна О. І. Фінансово-правове (податкове) регулювання використання офшорів у господарській діяльності юридичних осіб: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Зоріна Ольга Ігорівна*; Ін-т законо-

давства Верховної Ради України. К., 2009. 20 с.

Досліджено фінансово-правове (податкове) регулювання використання офшорів у господарській діяльності юридичних осіб. Проаналізовано питання, пов'язані з виникненням та подальшим розвитком офшорної діяльності. Сформульовано понятійний апарат та загальні риси, притаманні офшорній діяльності у цілому. Всебічно охарактеризовано організаційно-правові форми офшорних компаній та правові режими оподаткування суб'єктів офшорної діяльності. Розглянуто питання настання юридичної відповідальності за податкові правопорушення у цій сфері. Визначено прогалини законодавства щодо фінансово-правового (податкового) регулювання використання офшорів у господарській діяльності юридичних осіб, що завдають значної шкоди економіці України.

07.01—02.09.837.

347.73(043.3) Федчук С. І. Фінансово-правове регулювання видатків на інноваційну діяльність: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Федчук Світлана Ігорівна; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 20 с.

Представлено комплексний аналіз фінансово-правового регулювання видатків на інноваційну діяльність в умовах спрямування бюджетної та податкової політики України на побудову інноваційної моделі економіки та підвищення конкурентоспроможності на світовому рівні. Охарактеризовано правове регулювання фінансування публічних видатків на інноваційну діяльність. Визначено порядок фінансування публічних видатків на інноваційну діяльність та джерела фінансування. Розглянуто особливості правового регулювання спеціального режиму основних суб'єктів інноваційної діяльності в Україні технологічних парків. Досліджено перспективи участі держави та органів місцевого самоврядування у венчурному фінансуванні інноваційних проєктів. З'ясовано особливості фінансового контролю за ефективним витрачанням коштів на інноваційну діяльність.

Статті

07.01—02.09.838.

347.73(5) Аббас аль-Халаби. Исламские банки и финансовая система / Аббас аль-Халаби // Мировой общественный форум «Диалог цивилизаций». Вестник: Глобализация, диалог цивилизаций и конфуцианство / Исполн. ком. МОФ «Диалог цивилизаций»; «Студия дизайна и рекламы «Матрица». Вестник 2008. — М., 2008. — С. 183—189.

Исследованы источники и принципы исламского банковского права. Проанализированы основные черты исламской банковской системы, место в ней Консультативного комитета шариата. Охарактеризованы основные финансовые инструменты исламской банковской практики:

мурабах, мудароба, мушарака, салам, истисна, иджара-уаль-иктина, мусавама, хiba, иджара, такафуль.

07.01—02.09.839.

347.73:657.635 Аганина Р. Н. Субъекты профессиональной аудиторской деятельности / Рената Надимовна Аганина // Право и политика. 2009. № 2. С. 297—302.

Рассмотрены актуальные вопросы отмены лицензирования аудиторской деятельности и переход к саморегулированию. Проанализировано правовое регулирование функционирования субъектов профессиональной аудиторской деятельности.

07.01—02.09.840.

347.73:336.742 Алісов Є. О. Монетарне право та проблема визначення системи фінансового права / Є. О. Алісов // Система фінансового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 27—28 трав. 2009 р.) / упоряд.: Л. К. Царьова, В. С. Кіценко; ОНЮА, НДІ фінанс. права, ДПА України в Одес. обл. О., 2009. С. 11—13.

Вказано на проблему розпорошення фінансового права як цілісної галузі права на окремі квазігалузі. У контексті розуміння основних засад Загальної частини фінансового права проаналізовано зміст фінансово-правового інституту грошового обігу, норми якого є нормами-принципами здійснюваної державою фінансової діяльності, яка передбачає безперервний рух коштів між усіма видами централізованих та децентралізованих фондів. Враховуючи тісний зв'язок інституту грошового обігу з фінансово-правовим інститутом валютних відносин обґрунтовано доцільність їх об'єднання у межах однієї частини закону про фінанси, яку умовно можна назвати «монетарне право».

07.01—02.09.841.

347.73:336.22 Бабін І. І. Юридичні фікції в податковому праві / І. І. Бабін // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 461. — С. 89—92.

Досліджено причини використання у податковому законодавстві фікцій. Проаналізовано позиції вчених і законодавця з даного питання. Вказано на необхідність відмежування фікції та презумпції. Зроблено висновок про зменшення фіктивної нормотворчості в податковому праві.

07.01—02.09.842.

347.713:336.717(470) Бакаева О. Ю. Финансово-правовые аспекты системы таможенного права / О. Ю. Бакаева // Система фінансового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 27—28 трав. 2009 р.) / упоряд.: Л. К. Царьова, В. С. Кіценко; ОНЮА, НДІ фінанс. права, ДПА України в Одес. обл. О., 2009. С. 13—17.

Представлена характеристика общей и особенной части системы таможенного права РФ.

Указано, что финансово-правовые аспекты составляют основное содержание института таможенных платежей, который регулируется нормами таможенного и налогового законодательства. Проанализированы финансово-правовые аспекты института таможенных режимов, таможенного контроля. Предложено дополнить институт юридической ответственности в системе таможенного права финансово-правовой ответственностью. Исследованы процессуальные основания финансово-правовой ответственности, а также финансово-правовые санкции в области таможенного дела. Особое внимание уделено анализу функции пени в области таможенного дела.

07.01—02.09.843.

351.74:343.9(477):343.359 Берлач А. І. Правові та організаційні основи діяльності спеціальних підрозділів правоохоронних органів щодо протидії фінансовим правопорушенням / А. І. Берлач // Система фінансового права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 27—28 трав. 2009 р.) / упоряд.: Л. К. Царьова, В. С. Кіценко; ОНЮА, НДІ фінанс. права, ДПА України в Одес. обл. — О., 2009. — С. 21—29.

Вказано на провідну роль державного фінансового контролю, як основного інструменту державного регулювання економікою. На основі аналізу ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність», наказу МВС України від 10 лип. 1993 р. № 474 проаналізовано повноваження підрозділів служби ДДСБЕЗ у сфері дотримання фінансової дисципліни. Запропоновано на законодавчому рівні визначити систему органів фінансового контролю і їх взаємодію з правоохоронними органами, зокрема МВС України, ДПА України та СБ України, а саме їх оперативними підрозділами. Досліджено повноваження та особливості діяльності підрозділів податкової міліції.

07.01—02.09.844.

347.73:336.14(470) Востриков Г. Ответственность за нарушение бюджетного законодательства / Геннадий Востриков // Право и экономика. — 2009. — № 2. — С. 56—69.

Указано, что в современных условиях в связи с развитием бюджетного законодательства и необходимостью соблюдения бюджетной дисциплины все большее значение приобретает ответственность за нарушение бюджетного законодательства. Проанализированы различные виды нарушений бюджетного законодательства в бюджетной сфере: нецелевое использование бюджетных средств; нарушение порядка санкционирования расходов бюджета; непредставление либо несвоевременное представление отчетов и иных сведений, необходимых для составления проектов бюджетов, их исполнения и контроля за их исполнением; нарушения, связанные с кредитованием из бюджета; невозврат или несвоевременный возврат бюджетных средств, полученных на возвратной основе; не-

перечисление либо несвоевременное перечисление процентов (платы) за пользование бюджетными средствами, предоставленными на возмездной основе. Обращено внимание на несоответствие норм БК РФ и КоАП РФ по некоторым основополагающим вопросам, связанным с ответственностью за нарушение бюджетного законодательства.

07.01—02.09.845.

347.73:336.225(470) Гудым В. Н. Признание прав и обязанностей в системе правовых гарантий защиты прав налогоплательщиков / Валерий Николаевич Гудым // Российский юридический журнал. 2009. № 3. С. 67—70.

Публикация посвящена проблемам реализации налогоплательщиками права на защиту. Автор предлагает дополнить имеющиеся меры защиты этих прав способами, которые направлены исключительно на признание спорных правоотношений. К ним, по его мнению, относятся признание обязанности по уплате налога исполненной, возврат судом излишне выказанного налога и другие способы, которые требуют глубокого дальнейшего исследования и детальной регламентации в нормах Налогового кодекса РФ.

07.01—02.09.846.

347.73 Дічкова О. Дискусія щодо змісту бюджетного процесу та його стадій / О. Дічкова // Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих учених: зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 23—24 квіт. 2009 р. / Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — С. 201—202.

На основі аналізу повноважень органів державної влади у сфері бюджетних відносин зроблено висновок щодо недоцільності звуження поняття бюджетного процесу до стадій складання проекту закону про бюджет і затвердження його органом законодавчої влади. Вказано на доцільність виділення п'яти стадій бюджетного процесу: складання, розгляд, затвердження, виконання бюджету та складання, розгляд, затвердження звіту про його виконання.

07.01—02.09.847.

378:347.73:336.22(477) Дмитрик О. А. Некоторые аспекты преподавания учебной дисциплины «Налоговое право Украины» в контексте Болонского процесса / О. А. Дмитрик // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Лицунов, В. И. Побежимова [и др.]; Асоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. Ростов н/Д, 2008. — С. 257—258.

Проанализированы основные направления модернизации высшего юридического образования в свете адаптации к Болонскому процессу. Указано, что содержание учебной дисциплины

обуславлюється предметом податкового права. Представлен перелік основних інститутів податкового права, які потребують детального роз'яснення в ході викладання.

07.01—02.09.848.

347.734(4/9) Добрынин И. Н. Правовое регулирование и надзор за функционированием национальных кредитно-финансовых институтов и международный финансовый кризис / *Иван Николаевич Добрынин* // Право и политика. — 2009. — № 2. — С. 303—315.

Охарактеризованы некоторые особенности устройства и тенденции развития банковского сектора и государственного регулирования национальных кредитно-финансовых систем Великобритании, Китая, США и Германии. На основе сравнительного анализа обозначены общие характеристики функционирования современных банковских систем: рост комплексности в обслуживании клиентов, разнообразие и специализация, сложность механизма государственного регулирования, глобализация банковской деятельности. На базе сопоставления отечественного и зарубежного опыта сформулированы предложения по реформированию существующего механизма регулирования и надзора за функционированием банковской системы в России за счет отделения от Центрального банка России надзорной и, частично, регулирующей функции, создания наряду с ним Федеральной службы по банковскому надзору и финансовому контролю, Агентства по реструктуризации кредитных организаций и Федерального фонда страхования банковских вкладов. Особое внимание обращено на необходимость совершенствования институтов наднационального регулирования кредитно-финансовых систем, созданных в рамках Бреттон-Вудских договоренностей, в связи с влиянием на их развитие фактора глобализации, формирования мировой финансовой системы.

07.01—02.09.849.

343.359.2(470) Долгополов О. Об ответственности индивидуальных предпринимателей за нарушение налогового законодательства / *О. Долгополов* // Хозяйство и право. 2009. № 2. С. 122—125.

Проанализированы случаи одновременного привлечения индивидуальных предпринимателей к налоговой и уголовной ответственности. Выделены основания для направления налоговым органом в органы внутренних дел материалов, содержащих признаки преступления. Предложены дополнения в НК РФ в контексте данной проблемы.

07.01—02.09.850.

347.73:336.227 Зоріна О. І. Поняття та дефінітивне визначення офшору як фінансово-правової (податкової) категорії / *Ольга Ігорівна Зоріна* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права

ім. В. М. Корещького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 392—398.

Вказано на необхідність розроблення юридичного визначення терміна «офшор» шляхом розгляду його як фінансово-правової (податкової) категорії. З цією метою проаналізовано етимологію таких фундаментальних понять, як правова категорія взагалі і фінансово-правова категорія зокрема. Вказано, що ключовим елементом при побудові схем податкового планування з метою оптимізації оподаткування є використання законодавствами різних держав податкових пільг і привілеїв, що надаються. Досліджено інститут податкових пільг як інструмент податково-правового регулювання. Зазначено, що під податковими перевагами офшорних територій і умовно порівняних до них можна розуміти особливий правовий режим, що полягає у наданні податкових пільг, зокрема, або повну відсутність стягнення податку на прибуток корпорації, чи його значне зниження порівняно з існуючими ставками даного податку в інших країнах.

07.01—02.09.851.

347.73:336.22 Капина А. А. Содержание налогового процесса / *А. А. Капина* // Финансовое право. 2009. № 1. С. 29—37.

Представлено определение налогового процесса. Проанализировано его содержание в свете «узкой» (юрисдикционной) и «широкой» (управленческой) концепций. Определено место налогового процесса в системе финансово-правовых категорий. Раскрыто его содержание и структурные элементы.

07.01—02.09.852.

378:347.73(470) Карасева М. В. Система бюджетного права / *М. В. Карасева* // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования : сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.] ; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 219—221.

Указано, что имеющая место в современных условиях систематизация бюджетного законодательства, выражающаяся в наличии Бюджетного кодекса РФ, позволяет ставить вопрос о существовании системы бюджетного права и систематизировать ее как подотрасль на общую и особенную части. Выделены и проанализированы основные институты бюджетного права, а также ряд институтов, нормы которого как бы «выделены за скобки», т.е. участвуют в реализации всех иных норм различных бюджетно-правовых институтов.

07.01—02.09.853.

347.73(477) Кивалов С. В. Проблемы развития системы финансового права на современном этапе / *С. В. Кивалов* // Система финансового права : материалы Міжнар. наук.-практ. конф.

(Одеса, 27–28 трав. 2009 р.) / упоряд.: Л. К. Царьова, В. С. Кіценко; ОНЮА, НДІ фінанс. права, ДПА України в Одес. обл. — О., 2009. С. 7–10.

Отмечена тесная связь развития финансово-правовой науки с историей ОНЮА. Указано, что актуальными проблемами на сегодняшний день в Украине являются: разработка предложений по усовершенствованию методов публично-правового регулирования банковской деятельности; исследование финансово-правового статуса бюджетного учреждения; пересмотр принципов финансово-правовой деятельности, в частности принципа приоритетности государственных расходов над доходами. Определены перспективные направления финансово-правовых исследований, проводимых на кафедре административного и финансового права ОНЮА.

07.01–02.09.854.

378:347.73:336.22(470) Кузнеценкова В. Е. Процессуальные права налоговых органов / В. Е. Кузнеценкова // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10–11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. С. 226–228.

Указано на необходимость четкого установления в законодательстве прав и обязанностей налоговых органов, не допуская неоднозначного толкования. Поднимается проблематика ограничения возможности проведения выемки документов рамками налоговой проверки в соответствии со ст. 31 НК РФ, а также необходимость более четкого определения в кодексе самого понятия документов, служащих основанием для исчисления и уплаты налогов, а также пояснений и документов, подтверждающих правильность исчисления и своевременности уплаты налогов.

07.01–02.09.855.

347.73:336.22 Кучеров И. И. Объект налога как правовое основание налогообложения / И. И. Кучеров // Финансовое право. 2009. № 1. С. 6–11.

Рассмотрен объект налога как отражающий правовую связь предмета и субъекта юридический факт (комплекс фактов), с которым в соответствии с законодательством связывается возникновение обязанности по уплате налога. Проанализирована специфика юридического факта как объекта налогообложения. Уделено внимание анализу отдельных положений законодательства в целях конкретизации правовых связей, которые получили закрепление в юридических конструкциях налогов.

07.01–02.09.856.

347.73:336.226(470) Лермонтов Ю. Об особенностях определения налоговой базы НДФЛ по

отдельным операциям / Юрий Лермонтов // Право и экономика. 2009. № 1. С. 90–98.

На основе конкретных примеров рассмотрено применение судами положений ст. ст. 211–213 НК РФ, устанавливающих особенности определения налоговой базы при получении доходов в натуральной форме и в виде материальной выгоды, а также по договорам страхования.

07.01–02.09.857.

347.73(470):336.14 Матненко А. С. Обеспечение софинансирования федеральных программ из региональных и местных бюджетов: конституционно-правовой аспект проблемы / А. С. Матненко // Конституционное и муниципальное право. 2009. № 1. С. 21–24.

Отмечено, что одна из ключевых правовых проблем применения программно-целевого метода управления в Российской Федерации — это проблема юридического обеспечения согласованного объединения бюджетных ресурсов всех уровней бюджетной системы для достижения определенных целевых показателей развития страны. Рассмотрены диспозитивный и императивный варианты межбюджетных отношений и примеры их конструирования в законодательстве.

07.01–02.09.858.

347.73:336.22 Мацелик М. Тлумачення дефініції «податковий облік» в податковому законодавстві / М. Мацелик // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм: зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28–29 берез. 2008 р. — Л.: Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. С. 120–122.

Означено причини, що обумовили сплеск активності у дослідженні природи податкового обліку. Зазначено, що в українському законодавстві відсутнє пояснення цієї природи. Вказано на існування у працях науковців двох підходів до визначення податкового обліку: як до підсистеми бухгалтерського обліку і як до самостійної системи обліку, що має свою мету і завдання. Проаналізовано два основних визначення, в яких законодавець використовує поняття податкового обліку. Наведено авторське визначення податкового обліку.

07.01–02.09.859.

347.73:336:342.417(470) Мирошник С. В. Конституционно-правовые основы финансового законодательства России: итоги и перспективы / С. В. Мирошник // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 2. С. 46–50.

Указано на то, что конституционные нормы являются отправной точкой, содержательной основой финансового законодательства страны, ориентиром для правоприменительной деятельности финансово-кредитных организаций. Дана ссылка на статьи Основного Закона РФ, регулирующие финансовые отношения. Отмечено, что дальнейшее совершенствование процесса правового регулирования финансовых отношений дол-

жно идти по пути создания новой конституции страны, а также усиления системных взаимосвязей конституционных и финансовых предписаний, наполнения финансового законодательства конституционным смыслом, связанным с приоритетом прав и свобод человека и гражданина.

07.01—02.09.860.

347.73:336.226.33:665.6/7(470) Мурзина Т. К. Особенности порядка исчисления и уплаты акцизов на нефтепродукты / Т. К. Мурзина // Финансовое право. 2009. № 1. С. 24—29.

Проанализирован механизм исчисления и уплаты акцизов на нефтепродукты начиная с 2001 г. Даны пояснения в части обоснованности внесения соответствующих поправок в НК РФ. Раскрыты проблемы правового регулирования механизма налогообложения прямогонного бензина. Представлена характеристика действующего порядка исчисления и уплаты акцизов на дизельное топливо, бензин автомобильный, прямогонный бензин, моторные масла для дизельных и (или) карбюраторных (инжекторных) двигателей, в том числе по операциям реализации на экспорт.

07.01—02.09.861.

378:347.734(470) Пастушенко Е. Н. Финансово-правовая наука о статусе Банка России: современное состояние и перспективы развития / Е. Н. Пастушенко, Д. С. Пастушенко // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. — С. 224—226.

Указано на необходимость учета административного и финансового права о публично-правовом статусе для выявления особенностей публично-правового статуса Центрального банка РФ. Выказано несогласие с мнением о двойственной (частно-правовой и публично-правовой) природе Центрального банка РФ. Отстаивается точка зрения о необходимости разработки теории публичного права в российской юридической науке, в том числе концепции юридических лиц публичного права.

07.01—02.09.862.

378:347.73:336.77(470) Покачалова Е. В. Публичный долг (кредит) в системе российского финансового права как отраслевой юридической науки и учебной дисциплины: исторические и современные аспекты преподавания / Е. В. Покачалова // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежи-

мова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. Ростов н/Д, 2008. С. 209—212.

Акцентируется внимание на необходимости введения в учебный процесс юридических вузов специальной дисциплины в рамках финансового права, которая была бы посвящена углубленному изучению правового регулирования публичного долга (кредита). Проанализированы понятия «публичный (государственный) кредит» и «публичный долг» в системе финансового права. Исследован генезис становления науки финансового права в России.

07.01—02.09.863.

378:347(470)+378:347.73(470) Рыбакова С. В. Корреспондирование отдельных положений гражданского и финансового законодательства: методологические аспекты преподавания / С. В. Рыбакова // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования: сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Липунов, В. И. Побежимова [и др.]; Ассоц. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. Ростов н/Д, 2008. С. 231—233.

Указано на проблемы комплексности в праве. Рассмотрены примеры, когда по законодательству РФ правовое регулирование отношений публичных по своей природе, т.е. финансовых отношений, осуществляется посредством норм гражданского права через использование отсылочных норм. Проанализированы правовые коллизии, когда одно и то же общественное отношение различным образом регулируется нормами гражданского и финансового законодательства.

07.01—02.09.864.

347.734:336.743(470) Саттарова Н. А. Меры процессуально-правового принуждения в сфере валютных отношений / Н. А. Саттарова // Финансовое право. 2009. № 1. С. 2—5.

Указано на необходимость либерализации национального валютного законодательства и приведение его в соответствие с международными нормами для полноценного экономического развития России и выхода ее на мировой финансовый рынок. Акцентируется внимание на актуальности укрепления национальной валюты, в связи с чем представляет особый интерес необходимость юридической регламентации процессуально-правового принуждения в механизме валютного регулирования и валютного контроля с позиций финансового права.

07.01—02.09.865.

347.725(477) Свириденко Г. В. Правовой статус акционерного товарищества як суб'єкта фінансових правовідносин / Ганна Вікторівна Свириденко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права

ім. В. М. Корещького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 398—404.

Виявлено правові аспекти організаційно-фінансової діяльності акціонерних товариств, умов здійснення контролю за фінансовою діяльністю акціонерних товариств та забезпечення розвитку ринку фінансових послуг як необхідної умови ефективного функціонування акціонерних товариств. Дослідження проведено на основі аналізу нового ЗУ «Про акціонерні товариства», який встановив цілий ряд новацій у правовому регулюванні як загальної, так і фінансової діяльності акціонерних товариств. Зазначено, що, враховуючи той факт, що нині в Україні існує достатньо розгалужена система основних нормативно-правових актів щодо регулювання фінансової діяльності акціонерних товариств за сферами фінансових послуг, нагальною є необхідність узагальнення основних положень діяльності акціонерних товариств на ринку фінансових послуг і закріплення їх безпосередньо в ЗУ «Про акціонерні товариства».

07.01—02.09.866.

347.73:336.22:339:004.75 Федун А. Електронна комерція: особливості та проблеми оподаткування / А. Федун // Актуальні питання державотворення в Україні очима молодих учених : зб. наук. пр. міжнар. наук.-практ. конф. 23—24 квіт. 2009 р. / Київ, нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. — К., 2009. С. 331—332.

Визначено специфіку оподаткування електронної комерції. Проаналізовано міжнародний досвід правового регулювання електронної комерції та оподаткування суб'єктів такої електронної економічної діяльності. Наголошено на необхідності уніфікованого підходу з боку всіх держав світу для ефективного правового регулювання оподаткування електронної комерції.

07.01—02.09.867.

378:347.73(470) Химичева Н. И. Научно обоснованные принципы финансового права как вектор его действия, развития и формирования новой методологии преподавания / Н. И. Химичева // Юридическая наука и методология преподавания юридических дисциплин в условиях реформирования системы высшего образования : сб. науч. ст. по материалам III Междунар. науч.-практ. конф., 10—11 окт. 2008 г. / редкол.: М. Н. Марченко, В. И. Лицунов, В. И. Побежинова [и др.]; Асс. юрид. вузов, Рост. гос. экон. ун-т, Юж. федер. ун-т. — Ростов н/Д, 2008. С. 204—207.

Указано, что финансовое право России обоснованно занимает место в кругу основных отраслей системы российского права. Сделан акцент на необходимости научного обоснования принципов финансового права. Выделена роль данных принципов в разработке методологии преподавания финансового права. Особое внимание в перечне принципов уделяется принципу экономического стимулирования деятельности в финансовой сфере, а также принципу участия

граждан РФ в финансовой деятельности государства и органов местного самоуправления, в контроле за ее осуществлением.

07.01—02.09.868.

342.5:347.73:336(477) Худик А. М. Поняття та форми конституціоналізації правового регулювання публічних фінансів / А. М. Худик // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. — Вип. 174. — С. 100—104.

На основі здобутків науки конституційного права досліджені поняття та форми конституціоналізації правового регулювання публічних фінансів. Виділено два способи конституціоналізації правового регулювання публічних фінансів: нормативно-законодавча конституціоналізація, яка здійснюється у формі прийняття конституційного закону, нормативно-інтерпретаційна, яка здійснюється у формі прийняття рішень КС України. Вказано, що органічний закон не є формою конституціоналізації.

07.01—02.09.869.

347.73:336.74 Царьова Л. К. Гроші як фінансово-правова категорія та їх функції у фінансово-правових відносинах / Л. К. Царьова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 43. С. 271—276.

Запропоновано визначення змісту поняття «гроші» як категорії публічного, зокрема, фінансового права, сфери використання грошей як платіжного засобу у фінансово-правових відносинах. Досліджено виконання ними інших функцій (функція засобів зберігання та засобів накопичення).

07.01—02.09.870.

343.359.2(470) Шередеко Е. В. Уклонение от уплаты налогов: причины, способы и средства пресечения / Е. В. Шередеко, В. Н. Симин // Финансовое право. 2009. № 1. С. 12—19.

Комплексно проаналізовані причини совершений налоговых правонарушений и преступлений: социально-экономических, политических, технологических, правовых, цивилистических, организационных. Представлена классификация способов уклонения от уплаты налогов. Освещены правовые и организационные средства по пресечению уклонений от уплаты налогов. Уделено внимание совершенствованию и упрощению налогового законодательства РФ, профилактике налоговых правонарушений и формированию высокого уровня налоговой культуры. Указано на необходимость ужесточения санкций и неотвратимость ответственности за нарушение законодательства о налогах и сборах, снижение совокупного налогового бремени. Акцентируется внимание на необходимости дальнейшего развития доктрины «необоснованной налоговой выгоды». Разработаны положения концепции «налоговой виновности физического лица».

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Автореферати

07.01—02.09.871.

342.95:004.42(043.3) Красноступ Г. М. Організаційні та правові засади регулювання суспільних відносин щодо комп'ютерних програм: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Красноступ Ганна Миколаївна*; Нац. ун-т держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2009. 20 с.

Подано одне з перших в Україні спеціальних монографічних досліджень організаційних та правових засад регулювання суспільних відносин щодо комп'ютерних програм (у контексті інформаційного права). Аналізуючи історичні передумови публічно-правового регулювання суспільних відносин щодо комп'ютерних програм та місце суспільних відносин щодо комп'ютерних програм у системі правового регулювання. Обґрунтовано наукову думку, що комп'ютерні програми є визначальним чинником формування інформаційного суспільства. Проведено дослідження феномена комп'ютерної програми як предмета різних галузей права та обґрунтовано потребу у регулюванні вказаних суспільних відносин нормами інформаційного права. Розглянуто напрями управління з боку держави у сфері застосування комп'ютерних програм. Визначено потребу у запровадженні систематизації інформаційного законодавства шляхом кодифікації з обов'язковим урахуванням регулювання суспільних відносин щодо комп'ютерних програм. Запропоновано перспективні шляхи реформування інформаційного законодавства в частині регулювання суспільних відносин щодо комп'ютерних програм, на підставі чого розроблено пропозиції щодо положень проекту Інформаційного кодексу України.

07.01—02.09.872.

34:002(477)(043.3) Марущенко О. П. Інформаційне забезпечення законотворчого процесу в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Марущенко Олексій Петрович*; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. 20 с.

Досліджено питання інформаційного забезпечення законотворчого процесу в Україні. Окреслено коло завдань інформаційного забезпечення законотворчого процесу. З'ясовано сутність окремих його складових, проведено аналіз змісту та функцій суб'єктів, що беруть участь у ньому. Запропоновано авторське визначення поняття «інформаційне забезпечення законотворчого процесу». З'ясовано змістовну та функціональну ролі інформації та її різновидів на різних етапах законотворчого процесу. Здійснено аналіз нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення законотворчого процесу та запропоновано рекомендації щодо його вдосконалення. Досліджено зарубіжний

досвід інформаційного забезпечення законотворчого процесу. Визначено вплив інформаційного фактору на ефективність законотворчого процесу. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення інформаційного забезпечення законотворчого процесу в Україні.

07.01—02.09.873.

351:002.6(477)(043.3) Марценюк О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права: реалізація права на інформацію: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / *Марценюк Олександр Геннадійович*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. 20 с.

Розглянуто теоретичні та методологічні засади становлення науки інформаційного права України, вплив глобалізації на формування державної інформаційної політики, міжнародного та українського інформаційного права, проблеми регулювання інформаційних відносин та реалізації права на інформацію.

Визначено місце інформаційного права у системі національного права. Проаналізовано зарубіжний досвід законодавчого регулювання інформаційних відносин. Наведено практичні рекомендації щодо відповідності розвитку національного інформаційного права світовим тенденціям. Надано визначення поняття сучасного інформаційного ринку. Обґрунтовано правові режими доступу до інформації, що створює методологічні засади формування ринку інформаційних товарів та послуг, у тому числі використання режиму обмеженої оборотоздатної та дифузійної інформації. Розглянуто питання реалізації права на інформацію відповідно до режимів доступу до інформації. Встановлено загальні засади інформаційної політики та пріоритетні напрями державно-правового регулювання інформаційної сфери, проблемні питання реалізації права на інформацію у правовій системі України. Досліджено співвідношення правових інститутів прав людини, демократії, інформаційних відносин.

Статті

07.01—02.09.874.

351.746.2(470) Занин К. А. Проблемы правового обеспечения защиты информации в регистрационной деятельности лицензионно-разрешительной службы органов внутренних дел / *К. А. Занин* // Административное право и процесс. — 2009. № 1. С. 26—29.

Исследован правовой механизм защиты информации, допуск к которой ограничен законом, в регистрационной деятельности лицензионно-разрешительной службы органов внутренних дел. Указано, что основной результат исследуемой проблемы заключается в ряде изменений, предлагаемых для внесения в ФЗ РФ «О частной детективной и охранной деятельности в Российской Федерации».

07.01—02.09.875.

347.77(477) Письменницький А. Теоретико-правові основи сучасного розуміння системи інформаційного законодавства і права / А. Письменницький // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм : зб. ст. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. П. О. Недбайла, 28—29 берез. 2008 р. Л. : Юрид. ф-т ЛНУ ім. І. Франка, 2008. С. 133—135.

Визначено коло актуальних питань на сучасному етапі дослідження ролі і місця інформаційного права в юриспруденції та в системі національного законодавства. Наведено визначення категорії «система інформаційного законодавства» і його структури. Встановлено ознаки структури і категорії «інформаційне пра-

во України». Окреслено напрямки у системі (структурі) дисципліни інформаційне право України.

07.01—02.09.876.

351.85:659.3(470) Руднев Н. А. Правовое регулирование средств массовой информации: на пути к информационному и гражданскому обществу / Николай Александрович Руднев // Право и политика. 2009. № 3. С. 621—626.

Рассмотрены проблемы правового регулирования деятельности средств массовой информации. Проанализированы пути развития СМИ в гражданском и правовом государстве. Очерчен круг проблем, связанных с защитой информации, а также общества и государства от негативного информационного воздействия.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

08.01—02.09.877.

343.535(477)(075.8) Кримінальні банкрутства — засоби запобігання та викриття (ст. ст. 218, 219, 220, 221 КК України) : наук.-практ. посіб. / С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук, О. О. Шевчук [та ін.]. К. : КНТ, 2008. 228 с.

Розглядається механізм протидії злочинам, які вчиняються у процесі банкрутства. Розкрито поняття «банкрутство». При написанні посібника використані роботи провідних спеціалістів у галузі розкриття господарських злочинів, а також науковців, які вивчали особливості процедури банкрутства: П. П. Андрушка, Р. Г. Афанасьєва, О. О. Васильцевої, О. О. Дудурова, Б. М. Полякова та ін.

08.01—02.09.878.

343.222 Лень В. В. Осудність у кримінальному праві і законодавстві: монографія / В. В. Лень; передм. Ю. М. Антоняна. — Д. : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ : Ліра ЛТД, 2008. 178 с.

Висвітлено комплекс кримінально-правових проблем, пов'язаних з інститутом осудності (неосудності). З урахуванням сучасних наукових доробок досліджуються основні теоретичні проблеми даного правового інституту. Використано енциклопедично-довідкову літературу та словники. Викладено пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства у розглядуваній сфері.

08.01—02.09.879.

343.23(075.8) Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / В. О. Навроцький. 2-ге вид. К. : Юрінком Інтер, 2009. 511 с.

Проаналізовано загальні положення кримінально-правової кваліфікації — її поняття, підстави та принципи, а також питання кваліфікації окремих типів діянь, передбачених КК України. Процес кваліфікації викладається з урахуванням стадії злочинів, вчинених у співучасті, множинності злочинів, обставин, що викликають злочинність діяння.

08.01—02.09.880.

343.37 Скобликов П. А. Злостное уклонение от погашения кредиторской задолженности: практика и теория противодействия / Петр Александрович Скобликов. М. : Норма, 2008. 160 с.

Рассматриваются уголовно-правовые, уголовно-процессуальные, организационно-тактические и иные вопросы противодействия злостному уклонению от погашения кредиторской задолженности. Используются материалы органов

предварительного расследования и судов с момента введения в действие УК РФ, приводятся тексты примечательных судебных актов. Обосновываются рекомендации потерпевших и предложения о даче официальных разъяснений Верховного Суда РФ по спорным моментам судебной практики, законодательные инициативы об изменении ст. 177 УК РФ.

Автореферати

08.01—02.09.881.

343.341 Данилевський А. О. Кримінальна відповідальність за матеріальне, організаційне чи інше сприяння створенню або діяльності терористичної групи чи терористичної організації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Данилевський Андрій Олександрович; Акад. адвокатури України. К., 2009. 20 с.

Досліджено юридичну природу складу злочину за сприяння створенню або діяльності терористичних об'єднань, надано його кримінально-правову характеристику, критерії відмежування від суміжних злочинів, а також від співучасті у злочині, вчиненому терористичним об'єднанням. Проаналізовано санкцію, у якій передбачено покарання за цей злочин, спеціальний вид звільнення від кримінальної відповідальності за нього. Встановлено недоліки чинного кримінального та антитерористичного законодавства, невідповідність його міжнародним нормативно-правовим актам. Запропоновано здійснити на законодавчому рівні відповідні зміни та доповнення у КК України у зв'язку з необхідністю передбачити кримінальну відповідальність за сприяння діяльності організованої терористичної організації в окремому складі злочину, а також у Законі України «Про боротьбу з тероризмом».

08.01—02.09.882.

343.3/7.341.713 Дячків О. П. Кримінально-правова охорона об'єктів електроенергетики та зв'язку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Дячків Олександр Петрович; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2009. — 20 с.

З'ясовано історичні витоки і генезис кримінально-правових норм, спрямованих на охорону об'єктів електроенергетики та зв'язку в Україні. Здійснено їх кримінально-правовий аналіз з відповідними нормами кримінального законодавства інших країн. Висунуто нові концептуальні положення, висновки, пропозиції, основними з яких є: багатооб'єктність досліджуваних злочинів, визнання їх основним безпосереднім об'єктом безпеки функціонування об'єктів електроенергетики та зв'язку як складову частину громадської безпеки; необхідність встановлення у різних нормах відповідальності як за

умисні, так і за необережні злочини проти безпеки функціонування об'єктів електроенергетики та зв'язку; уніфікація диспозицій досліджуваних статей у частині встановлення для всіх складів злочинів таких діянь, як «руйнування», «пошкодження».

08.01—02.09.883.

343.346 Ємельяненко В. В. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Ємельяненко Володимир Віталійович ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Досліджено ознаки складу злочину, передбаченого ст. 289 КК України «Незаконне заволодіння транспортним засобом» (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона, суб'єкт). Проаналізовано кваліфікуючі ознаки злочину, умови звільнення від кримінальної відповідальності за незаконне заволодіння транспортним засобом та покарання за цей злочин. Наведено підстави відмежування відповідного злочину від суміжних з ним. Запропоновано нову редакцію ст. 289 КК України.

08.01—02.09.884.

343.24:343.268 Жук І. В. Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування у кримінальному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Жук Ілона Василівна ; Київ нац. ун-т внутр. справ. К., 2009. 20 с.

Здійснено історико-правовий та порівняльно-правовий аналіз кримінального законодавства у сфері застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування. Проаналізовано правову природу, поняття, сутність та значення цих заходів. Досліджено положення щодо мети, підстав, видів і порядку застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування. Сформульовано пропозиції з удосконалення відповідних положень національного законодавства (кримінального, кримінально-виконавчого), а також правозастосовної практики.

08.01—02.09.885.

343.353 Задоя К. П. Кримінальна відповідальність за перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Задоя Костянтин Петрович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 16 с.

Доведено необхідність диференціації кримінальної відповідальності за дії, які традиційно розглядаються як прояв перевищення влади або службових повноважень. Вказано на некоректність конструкції складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 365 КК України. Розглянуто проблемні питання застосування положень ст. 365 КК. Зроблено пропозиції щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за перевищення влади або службових повноважень. Запропоно-

вано вдосконалити зміст ст. 365 КК України і зміст постанови Пленуму ВС України «Про судову практику у справах перевищення влади або службових повноважень».

08.01—02.09.886.

343.9:343.53 Кириченко І. В. Запобігання злочинам у сфері обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Кириченко Ігор Вікторович ; Київ нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Досліджено соціально-правову природу злочинів у сфері обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, підстави криміналізації тих протиправних діянь, що вчиняються у сфері обігу вказаних підакцизних товарів, та кримінально-правові ознаки цих злочинів (за ст. ст. 204, 216 КК України). Здійснено кримінологічну характеристику злочинів, що вчиняються у сфері обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Досліджено особливості особи злочинців, які вчиняють злочини у цій сфері. Розроблено систему загально-соціальних та спеціально-кримінологічних заходів запобігання злочинам.

08.01—02.09.887.

343.721 Кириченко Ю. В. Кримінальна відповідальність за викрадення електричної або теплової енергії : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Кириченко Юрій Вікторович ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2009. 20 с.

Проведено дослідження комплексу питань теоретичного і практичного характеру, пов'язаних з кримінальною відповідальністю за викрадення електричної або теплової енергії (ст. 188¹ КК України). Проаналізовано показники цього злочину в Україні, причини та умови його поширення. Обґрунтовано доцільність виокремлення незаконного використання електричної або теплової енергії у самостійний склад злочину, а також визначено прогалини відповідної кримінально-правової норми. Досліджено проблемні питання об'єктивних, суб'єктивних та кваліфікуючих ознак злочину, передбаченого ст. 188¹ КК України, проведено його відмежування від суміжних злочинів, а також від адміністративних проступків. Сформульовано низку теоретичних висновків, внесено пропозиції щодо вдосконалення чинної редакції ст. 188¹ КК України та практики застосування.

08.01—02.09.888.

343.288 Клевцов А. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх за кримінальним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Клевцов Андрій Олексійович ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2009. 20 с.

Висвітлено комплекс питань, пов'язаних з визначенням передумов, підстав та порядку застосування звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх за кримінальним

законодавством України. Проаналізовано сутність інституту звільнення від відбування покарання з випробуванням осіб, що вчинили злочини у неповнолітньому віці через дослідження історії становлення та розвитку цього інституту, характеристику юридичної природи звільнення від відбування покарання з випробуванням та проблеми реалізації цілей покарання при його застосуванні. Досліджено передумови й підстави застосування звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх та визначено порядок звільнення від відбування з випробуванням осіб, які вчинили злочини у неповнолітньому віці. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства, що регулює застосування звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх.

08.01—02.09.889.

343.51 Марко С. І. Кримінально-правова характеристика виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / *Марко Сергій Іванович*; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Л., 2009. — 20 с.

Досліджено проблеми кримінально-правової характеристики виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї за законодавством України. Розглянуто питання соціальної зумовленості встановлення кримінальної відповідальності за це посягання крізь призму історичного розвитку правового регулювання відповідальності за фальшивомонетництво та визначення змісту його суспільної небезпеки. Досліджено об'єктивні та суб'єктивні ознаки злочину, передбаченого ст. 199 КК України, зроблено висновки щодо необхідності уточнення редакції цієї статті.

08.01—02.09.890.

343.346+34.05 Матвійчук Я. В. Кримінальна відповідальність за порушення правил дорожнього руху або експлуатації транспорту (порівняльно-правове дослідження): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / *Матвійчук Ярослава Володимирівна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Здійснено комплексне порівняльне дослідження кримінального законодавства України та Литви, Латвії, Естонії у сфері порушення правил дорожнього руху або експлуатації транспорту. З'ясовано суспільну небезпечність зазначеного діяння, досліджено його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Виявлено спільне та відмінне у вказаній сфері у кримінальному законодавстві України та Литви, Латвії, Естонії, оцінено його переваги. Внесено науково обгрунтовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення кримінального законодавства України.

08.01—02.09.891.

343.8.976 Митрофанов І. І. Кримінально-правові засоби впливу на наркозалежних осіб, які вчинили злочини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / *Митрофанов Ігор Іванович*; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2009. — 20 с.

Комплексно досліджено кримінально-правові засоби впливу на наркозалежних осіб, які вчинили злочини. Розглянуто сутність кримінально-правових засобів впливу, серед яких найбільша увага концентрується на покаранні наркозалежних осіб, які вчинили злочини. Визначено поняття наркозалежної особи та надано її комплексну характеристику, що має враховуватися при призначенні таким особам покарання, визначено заходи лікування. Доведено, що примусове лікування є комплексним міжгалузевим інститутом, що складається з кримінально-правових, кримінально-виконавчих, кримінологічних, наркологічних аспектів. Обгрунтовано, що «лікування», «поліпшення психічного стану» стосовно наркозалежних осіб, які вчинили злочини і відбувають покарання, слід розглядати як складові мети «виправлення засуджених». Виконання покарання відносно засуджених наркозалежних осіб повинно передбачати комплексне використання медичних можливостей для досягнення мети медичної реабілітації, а також пенітенціарних засобів для їх виправлення.

08.01—02.09.892.

343.36 Сийплові М. В. Кримінально-правова характеристика притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / *Сийплові Микола Васильович*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Розглянуто історичні та порівняльно-правові аспекти регламентації відповідальності за притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Проаналізовано термінологічні та змістовні ознаки цього злочину. Досліджено проблемні і суперечливі питання об'єктивних і суб'єктивних ознак. Уточнено визначення кваліфікуючих ознак, здійснено відмежування дій, передбачених ст. 372 КК України, від суміжних складів злочинів, зокрема злочинів у сфері службової діяльності та злочинів проти правосуддя. Виявлено певні недоліки у конструкції окремих правових норм та сформульовано пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства.

08.01—02.09.893.

343.351 Чистякова А. С. Кримінально-правові аспекти відповідальності за примушування до антиконкурентних узгоджених дій (ст. 228 КК України): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / *Чистякова Анастасія Сергіївна*; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 18 с.

Проаналізовано чинну редакцію ст. 228 КК України, яка передбачає кримінальну відпові-

дальність за примушування до антиконкурентних узгоджених дій, які заборонені ЗУ «Про захист економічної конкуренції». Проведено відмежування примушування до антиконкурентних узгоджених дій від суміжних злочинів та інших правопорушень. Запропоновано на концептуальному та змістовному рівні вдосконалити кримінально-правову охорону економічної конкуренції від антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання з урахуванням інтересів потерпілих від вчинення посягань на економічну конкуренцію, якими є споживачі, держава та інші суб'єкти господарювання (конкуренти).

Реферати

08.01–02.09.894.

343.2(477)+343.13(477) Бантишев О. Наступний крок до гуманізації кримінального законодавства України (огляд та коментарі) / О. Бантишев, О. Шмара // Юридичний радник. — 2008. № 5. С. 53–60.

Подано основні положення Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексу України щодо гуманізації кримінальної відповідальності». Зміни, внесені в законодавство України у зв'язку з виконанням зобов'язань перед Радою Європи, забезпечать більш широкі можливості для суду індивідуалізувати покарання, що приведе до гуманізації та демократизації законодавства. Дані зміни кримінального закону України вважаємо за необхідне у світлі подій останнього часу. Оскільки Україна стала на шлях інтеграції до європейської спільноти, уявляється необхідним досягнення того високого рівня забезпечення прав людини, який існує на даний момент у Європі. Однією з вимог до нашої держави є зміна не тільки економічної та оборонної політики, а й гармонізація законодавства та приведення його у відповідність до світових стандартів. Також автор вказує на актуальність цього питання у світлі соціально-політичних змін у суспільстві за останній період. Основна мета гуманізації кримінального законодавства — привести українське законодавство у відповідність до вимог резолюцій Ради Європи і перенести акценти кримінального покарання з «покарання» злочинця на його «виправлення» і «запобігання вчиненню» нових злочинів. У Загальній частині КК України пропонується: розширити можливість звільнення осіб від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям або примиренням винного з потерпілим, передбачити можливість призначення штрафу з розстрочкою його виплати до трьох років з урахуванням майнового стану підсудного, доповнити перелік пом'якшуючих обставин такою обставиною, як надання медичної або іншої допомоги потерпілому безпосередньо після вчинення злочину. До недавнього часу гуманізацію кримінального закону пов'язували в основному з гу-

манізацією заходів, що застосовуються до осіб, до порядку їх призначення та виконання. Зокрема, І. І. Карпець зазначав: «Соціалістичний гуманізм при призначенні покарання проявляється у поєднанні уважного та чуйного підходу до людини, випадково які стали на злочинний шлях, і в той же час у застосуванні суворих мір покарання до небезпечних злочинців і рецидивістів». М. І. Бажанов також відмічав, що «гуманність покарання як принцип його призначення проявляється в тому, що покарання ніколи не може мати своєю метою заподіяння фізичних страждань засудженому або приниження його людської гідності. Застосовуючи покарання, суд повинен бачити у підсудному людину і керуватися тим, що кожен громадянин може виправитися і стати чесним трудівником нашого суспільства». У даний час всі без винятку дослідники визнають двосторонню спрямованість принципу гуманізму в кримінальному праві. «Гуманізм має дві сторони. Одна звернена до потерпілих від злочину. Інша — до суб'єкта злочину». В. В. Мальцев також вказує, що «з кримінального законодавства випливають два аспекти розгляду принципу гуманізму. Перший з них полягає у підпорядкуванні ієрархії інтересів, що охороняються нормами кримінального права, гуманістичних цінностей, в найбільш повному відображенні в цих нормах гасла «Все в ім'я людини, все на благо людини». Другий пов'язаний з гуманним ставленням до винних осіб при реалізації норм, що передбачають відповідальність за здійснення ним злочинних діянь».

О. Л. Сенатор

08.01–02.09.895.

343.713(477) Дьоменко С. В. Кримінально-правова характеристика особливо кваліфікуючих ознак вимагання / С. В. Дьоменко // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 1. С. 77–83.

Наведена кримінально-правова характеристика особливо кваліфікуючих ознак вимагання. Автор вказує на те, що на практиці мають місце випадки, коли правоохоронні органи допускають помилки при кваліфікації вимагання. Крім цього, виникають труднощі при розмежуванні організованої групи та злочинної організації. Автор вносить пропозиції щодо деталізації кваліфікуючих ознак та внесення змін до КК України для попередження помилок кваліфікації даного виду злочинних діянь. Перераховуються види тяжких тілесних ушкоджень. Необґрунтованим є виключення з переліку особливо кваліфікуючих ознак законодавцем такої ознаки, як настання інших тяжких наслідків. Істотний внесок у становлення і розвиток теоретичних досліджень кримінально-правових ознак вимагання та кваліфікації складних питань даного злочину зробили такі вчені-юристи, як Г. Н. Борзенков, В. Я. Богатишев, В. А. Владимиров, І. Я. Козаченко, В. Н. Курченко, В. М. Куц, Ю. І. Ляпунов, В. С. Мінська, А. Н. Романків, Н. А. Скорікіна, Є. А. Сухарев, В. С. Устинов, Г. І. Чечель.

Слід підкреслити особливий внесок О. В. Дмитрієва у дослідженні проблем здирництва, який вперше обґрунтував і застосував комплексний міждисциплінарний підхід щодо вивчення даного злочину.

Разом з тим роботи зазначених та інших учених найчастіше стосувалися лише окремих, хоча і важливих сторін розглянутих нами проблем, крім того вони виконувалися в інших соціально-економічних умовах, при іншій криміногенній обстановці у країні, що, природно, потребує суттєвого переосмислення деяких підходів до вирішення окремих питань застосування кримінально-правових норм, що регламентують відповідальність за вимагання. У радянському кримінальному праві відповідальність за вимагання вперше була встановлена Кримінальним кодексом Української РСР 1922 р., в якому були сформульовані два самостійних складу злочину: ст. 194 вимагання і ст. 195 шантаж. Вимаганням визнавалося як вимога передачі будь-яких майнових вигод чи права на майно, або ж вчинення будь-яких дій під страхом вчинення насильства над особою чи знищення майна. Охарактеризовано поняття «шантаж». Вимагання належало до групи злочинів, об'єднаних у розділі VI Особливої частини КК під назвою «Майнові злочини».

У період з 1926 по 1935 рр. були прийняті і вступили у дію Кримінальні кодекси різних союзних республік. У них також передбачалася кримінальна відповідальність за вимагання, причому в переважній більшості кримінальних кодексів здирництво і шантаж були об'єднані в один загальний склад.

Зокрема, в Кримінальному кодексі РСФСР 1926 р. була ст. 174 «Вимагання», під яким розумілося вимога передачі будь-яких майнових вигод чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнової властивості під страхом насильства над особою потерпілого, оголошення про нього ганебних відомостей або знищення його майна. Таким чином, у ході сформованої практики розвитку кримінального законодавства у КК РСФСР 1926 р. отримали втілення погляди, які намігалися в юридичній науці ще до революції, і відбулося остаточне об'єднання у ст. 174 КК РРФСР в єдиний склад злочину вимагання та шантажу. Цей підхід до даної проблеми залишився незмінним і до теперішнього часу.

О. Л. Сенатор

08.01–02.09.896.

343.237 Кваша О. О. Характер причинного зв'язку при співучасті в злочині / *О. О. Кваша* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 200–204.

Викладено позиції різних учених-правознавців щодо причинного зв'язку при співучасті в злочині. Наведено категорію «спільність» та дано як кримінально-правову, так і соціо-політичну характеристику даної категорії. Проаналізовано доцільність її застосування у контексті кримінального права. Розглянуто проблему по-

двійності причинного зв'язку, а так само опосередкованого причинного зв'язку на тій підставі, що співучасть як система являє собою певну цілісність. Автор заперечує, що дії співучасників і злочинний результат знаходяться у непрямії залежності, тому що при цьому ставить-ся під сумнів відповідальність співучасників. На доказ цієї позиції наведено такий факт, як здатність кожного з учасників злочинного діяння освідомлювати умисел співучасників і його спрямованість. Причинний зв'язок — необхідна умова відповідальності за співучасть. Вимога причинного зв'язку дає можливість окреслити коло дій, які належать до співучасті. Перше важливе правило: співучасть мислимо або до моменту вчинення злочину, або як приєднується діяльність у момент початку злочину і під час його продовження, але завжди до настання злочинного результату. Це положення висловлено ще на сьомому Конгресі з кримінального права і неухильно дотримується в законодавстві більшості держав. Другою передумовою причинного зв'язку є вимога, щоб співучасники чимось активно сприяли злочину. При цьому знову виникає питання про бездіяльність. У переважній більшості робіт про причинний зв'язок вважається, що і бездіяльність у кримінально-правовому сенсі може завдавати шкоди, оскільки будь-яка злочинна бездіяльність завжди являє собою невиконання певних обов'язків, завдяки чому починають діяти шкідливі сили, які заподіюють злочинний результат, і порушником його визнається той суб'єкт, який повинен був у даний момент діяти, щоб запобігти злочинним наслідкам. До цього слід додати: тільки та бездіяльність може вважатися співучастю, яку виконавець використовує як засіб, що допомагає йому вчинити злочин. Крім того, обов'язково потрібно, щоб співучасник був обізнаний про дії виконавця, а останній — про бездіяльність співучасника. Наступною особливістю причинного зв'язку при співучасті треба визнати те положення, що діяльність співучасників у будь-якій стадії здійснення злочину причинно пов'язана з інтелектуально-вольовою діяльністю виконавця злочину: всі шляхи ведуть до свідомості і волі виконавця. Сукупні дії всіх співучасників при цьому стають необхідною умовою успіху злочинної діяльності виконавця і настання злочинного результату. До цього треба додати, що діяльність підбурювача та пособника має своїм наслідком: а) вчинення виконавцем злочинної дії; б) злочинний результат, що наступив безпосередньо від дій виконавця.

О. Л. Сенатор

08.01–02.09.897.

343.232 Кісілюк Е. Юридична природа кваліфікуючих ознак складу злочину / *Е. Кісілюк* // Юридична Україна. — 2008. — № 12. — С. 112–116.

Розкрито природу кваліфікуючих ознак, яка полягає у диференціації кримінальної відповідальності. Зазначено, що правова природа таких

ознак двояка. З одного боку, вони входять у сукупність ознак складу злочину, з іншого — є «доповненням» до основного складу. На думку автора, законодавче визначення складу злочину є неточним щодо кваліфікованих складів. Кваліфікуючі ознаки свідчать про суттєву зміну рівня небезпеки у порівнянні з тим, що відображені в основному складі. Розкрито відмінності між кваліфікуючими ознаками і обставинами, які пом'якшують і обтяжують злочин. Автор вказує на те, що наявність кваліфікуючих ознак утворює зовсім відмінний від основного склад злочину і питання необхідності врахування цих ознак не в компетенції суду. Що ж до пом'якшуючих та обтяжуючих обставин, то вони мають більш гнучку юридичну природу. Особливо кваліфікований склад злочину містить крім ознак основного складу ознаки, які більш серйозно в порівнянні з кваліфікованим складом посилюють небезпеку і караність діяння. «Судимість» значніше посилює відповідальність, ніж «неодноразовість». Кількість кваліфікованих (включаючи особливо кваліфіковані) та привілейованих складів злочинів у чинному кримінальному законодавстві перевищує кількість основних складів злочинів. Крім того, узагальнення судової практики показують, що від 60 до 80% усіх помилок у кваліфікації злочинів (судами та органами попереднього слідства) припадає на злочини з кваліфікованими та привілейованими складами. Особливо багато помилок зустрічається у тлумаченні і застосуванні кваліфікуючих і привілейованих ознак, сформульованих у вигляді оціночних понять, про які говорилося вище. Найбільші труднощі викликає оцінка суб'єктивної сторони злочинів з кваліфікованими складами. Рекомендації з даного питання вироблені в теорії кримінального права, містяться у керівній практиці Верховного Суду України. Зупинимось на деяких з них. Кваліфікуюча ознака, що характеризує об'єктивну сторону злочину, ставиться лише у випадку винного ставлення до нього особи, яка вчинила злочин. Таке ставлення може виразитися в усвідомленому, а в ряді випадків і в неусвідомленому відносно винного до зазначеної обставини за умови, що він міг і повинен був його усвідомлювати. Кваліфікуючі обставини, що характеризують об'єктивну сторону, входять до предметного змісту вини. Відносно привілейованих ознак ситуація інша. Зрозуміло, мова не йде про привілейовані і кваліфікуючі ознаки, що характеризують суб'єктивну сторону вчиненого. Немає сенсу говорити про усвідомлення вбивцею своїх корисливих мотивів або стану свого душевного хвилювання при афекті.

О. Л. Сенатор

08.01—02.09.898.

343.2.01 Корнута Р. Загальнотеоретичні особливості структури норми кримінального права / Р. Корнута // *Право України*. 2008. — № 11. — С. 72—76.

Досліджується проблема структури норми кримінального права, зокрема визначення

змісту такої категорії, як санкція. Виглядає неоднозначним судження про зміст даної категорії. Автор розглядає два значення поняття «санкція», як покарання, і як дозвіл у контексті кримінального права і на підставі цього робить висновок, що санкція перетворюється у диспозицію. З цим важко погодитися, оскільки санкція як покарання — категорія кримінального (матеріального) права; санкція як дозвіл — категорія кримінально-процесуального права. Говорячи про самопокарання на початку статті і про покарання як про основний спосіб превенції, автор сам собі суперечить. Викликає певні сумніви судження про те, що санкція, що забороняє певні дії для суб'єкта злочину, в той же час виступає диспозицією для судді на тій підставі, що у випадку невиконання суддею покладених на нього обов'язків із застосування санкції він сам понесе покарання. Але такі склади передбачені розділом XVIII КК «Злочини проти правосуддя» як фактори, що обумовлюють актуальність проблематики структури кримінально-правової норми. В науці кримінального права виникають питання у розумінні характеру і ступеня системних взаємозв'язків між елементами структури кримінально-правової норми. Результати досліджень, проведених у різні роки в даному напрямку, показують, що єдиної думки щодо структури норм кримінального права немає. Ще в XIX ст., коли кримінальне право стало розвиватися як самостійна юридична наука, російські криміналісти прагнули осмислити структуру її норм, що докорінно відрізнялася від структури інших галузей права. Теоретичною розробкою зазначеної теми займалися такі вчені, як М. С. Таганцев, Н. М. Коркунов, С. В. Познишев, Н. Д. Сергієвський, М. Н. Гернет, П. І. Люблінський. Найбільшу дискусійність ця проблема набула у XX ст.: з'являлися різноманітні концепції структури норм кримінального права та шляхи вирішення цієї проблеми. В результаті склалися теорії про 2-, 3-, 4-елементні структури кримінально-правової норми.

Недостатньо ясною у теорії кримінального права залишається методологія аналізу структурних компонентів норм кримінального права. В основу різноманітних, а часом і суперечливих суджень про структуру були покладені різні підходи до визначення поняття, функцій, адресатів самої кримінально-правової норми. Це призвело, по-перше, до термінологічної плутанини при з'ясуванні сутності та змісту кожного елемента структури, по-друге, до змішування категорій, нехай діалектично взаємопов'язаних, але різних по суті, форми (статті) та змісту (норми); остаточно не розроблені на теоретичному рівні питання взаємозв'язку між елементами всередині структури кримінально-правової норми. Наявність подібних взаємозв'язків є обов'язковою ознакою поняття «структура», але, як показує аналіз юридичної літератури, багато авторів при дослідженні проблем структури норми кримінального права не враховують цієї обставини і обмежуються характеристикою окремих елементів;

уданий час назріла необхідність дослідження взаємозв'язків між елементами структури кримінально-правової норми, здатних виступити дієвим засобом виявлення формально-логічних суперечностей та прогалин у кримінальному законодавстві; практично повністю відсутній порівняльно-правовий аналіз структурування норм кримінального права, що є в сучасному зарубіжному кримінальному законодавстві, хоча використання такого підходу, безумовно, дало б змогу сформулювати більш повне уявлення щодо досліджуваного об'єкта.

О. Л. Сенатор

08.01—02.09.899.

343.222.4:343.347(477) Корнякова Т. Удосконалення конструктивних особливостей кримінально-правових норм як запорука гуманізації кримінальної відповідальності за забруднення моря / *Т. Корнякова* // *Право України*. — 2008. — № 11. — С. 64—71.

Перед світовою спільнотою виникла проблема не лише збереження, а й відновлення порушеної шкідливими впливами навколишнього природного середовища як єдиної системи життєзабезпечення людини і живої природи. Це завдання першорядної важливості і на його рішення повинні бути спрямовані зусилля всіх держав світу. Очевидно, що поодиночі окремі держави не в змозі не тільки поліпшити екологічну обстановку, але вже і запобігти можливій екологічній катастрофі, бо екологічне неблагополуччя окремої країни незмінно справляє свій вплив на загальний стан природного середовища. Яскраве тому свідчення ядерні катастрофи. Слід повністю погодитися з думкою М. Н. Копилова, який пише: «Проблема ускладнюється тим, що, незважаючи на загальне розуміння і визнання екологічної небезпеки, ситуація у цій галузі стає все менш керованою. Багато в чому це наслідок того, що більшість держав не вживають належних заходів екологічного захисту, перекручене, собі в збиток тлумачити принципи суверенітету.

Але, оскільки не існує альтернативи ні економічному розвитку, ні посилення заходів по захисту навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки повинен мати тверду міжнародно-правову базу». Отже, Україна, як складова частина світового співтовариства, повинна в рамках свого суверенітету робити певні заходи щодо захисту навколишнього природного середовища. Але, за загальним визнанням, стан екологічної обстановки у нашій країні викликає серйозну занепокоєність. Україна належить до країн світу з найгіршою екологічною ситуацією. Забруднення природного середовища досягло небачених масштабів. Аналіз екологічної ситуації у нашій країні за останні 10 років свідчить про те, що вона на території найбільш економічно розвинених регіонів країни залишається неблагополучною, а антропогенне навантаження і забруднення природного середовища стабільно високим.

У статті викладено позитивні зміни, що відбулися у зв'язку з прийняттям КК України у 2001 р. Зокрема, йдеться про включення навколишнього середовища в систему об'єктів кримінально-правової охорони. Наведений перелік діянь, які були криміналізовані новим КК України. Проаналізовано ст. 228-1 КК України. Дискусію викликає питання про кількість форм об'єктивної сторони у складі, передбаченому ст. 243 КК України. Автор констатує наявність певних недоліків у диспозиції ч. 1 ст. 243 КК. Наприкінці роботи запропонована змінена редакція ст. 243 КК України.

О. Л. Сенатор

08.01—02.09.900.

343.281(477+4).001.36 Лихова С. Звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за ч. 3 ст. 175 КК України (порівняльно-правовий аналіз законодавства країн — учасниць Європейського Союзу) / *С. Лихова* // *Юридична Україна*. 2008. № 11. С. 90—96.

Викладено порівняльний підхід, що дає чіткі орієнтири у питаннях правозастосовної практики. Дається детальний аналіз звільнення від відповідальності і покарання у країнах Європи. Наведено як позитивні, так і негативні моменти даного інституту кримінального права, а також основні пропозиції щодо вдосконалення даного інституту на основі досвіду зарубіжних держав. На сьогоднішній день кримінальна відповідальність керівника за невикплату заробітної плати значно посилена і винесена в окрему статтю (ст. 175 КК України). Так, необґрунтована невикплата заробітної плати більше ніж за один місяць, вчинена умисно керівником, карається штрафом від 100 до 300 нмдг або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Якщо ж невикплата заробітної плати більш ніж за один місяць була допущена внаслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати, то керівник карається штрафом від 500 до 1000 нмдг, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. Стаття 175 КК України передбачає і можливість звільнення від кримінальної відповідальності, якщо до притягнення до неї виплата заборгованої заробітної плати була здійснена. Зі змісту норм ст. 175 КК України можна зробити висновок: якщо за наявності грошових коштів на рахунку керівник підприємства їх навмисно не виплачує у вигляді заробітної плати, то така затримка виплати є необґрунтованою. Даний вид звільнення від кримінальної відповідальності виконує компенсаційну функцію і визнається обґрунтованим за законодавством зарубіжних країн.

О. Л. Сенатор

08.01—02.09.901.

343.23(477) Тихонова О. Безпосередній об'єкт злочину, передбачений ст. 210 КК України / О. Тихонова // Юридична Україна. 2009. — № 2. — С. 93—97.

Метою статті є комплексне дослідження безпосереднього об'єкта злочину, відповідальність за який передбачена ст. 210 КК України. Викладено основні точки зору щодо основного безпосереднього об'єкта злочину, передбаченого ст. 210 КК України. Розглянуто основні елементи правовідносин у бюджетній сфері. Вказані недоліки і прогалини у кримінальному законі, а саме у сфері кредитно-бюджетній системі України. На думку автора, коло суб'єктів, що вступають у правовідносини у процесі здійснення виплат з бюджетів усіх рівнів, доволі широкий. Це пояснюється багаторівневістю і складною ієрархією бюджетної системи України, а назва ст. 210 значно обмежує коло суб'єктів злочину, тому логічним виглядає пропозиція щодо зміни формулювання назви. Ця назва дозволить притягти до відповідальності всіх осіб, винних у скоєнні даної категорії злочинів. Так само слід зауважити, що предметом розкрадання, стосовно до досліджуваної проблеми, є бюджетні кошти.

Розкрадання бюджетних коштів, як і будь-який злочин, характеризується суспільно небезпечними наслідками. На думку Д. А. Бойкова: «сутність суспільної небезпеки злочинів, які зазіхають на бюджетні відносини, полягає в їх об'єктивній здатності виробляти негативні зміни у соціальній дійсності, порушувати впорядкованість системи суспільних відносин, деформувати і вносити елементи дезорганізації в правопорядок у бюджетній сфері». Поділяючи в цілому цю думку, вважаємо, що воно недостатньо конкретно характеризує суспільну небезпеку злочинів, які зазіхають на бюджетні відносини. На нашу думку, головна небезпека таких злочинів полягає у потенційній загрозі неможливості виконання державою своїх основних функцій у галузі державного управління, соціального розвитку, оборони, охорони громадського порядку і деяких інших. Причиною цього може послужити недостатність бюджетних коштів у державній скарбниці, внаслідок їх розкрадання або нецільового використання. Таким чином, злочини у сфері бюджетних правовідносин становлять безпосередню загрозу економічній безпеці держави і як наслідок національної безпеки.

О. Л. Сенатор

08.01—02.09.902.

343.843(477)-055.26 Шимончук І. В. Правова природа інституту звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей / І. В. Шимончук // Юриспруденція: теорія і практика. 2008. — № 12. С. 45—52.

Наведено правове визначення даного інституту. Його основною метою є забезпечення, на-

самперед, інтересів дитини. В умовах побудови демократичної правової держави найважливіші завдання покликане вирішувати кримінальне законодавство. Сьогодні на перше місце у ньому поставлено захист прав і свобод людини і громадянина від злочинних посягань, в інтересах якої має діяти держава. Кримінально-правова політика вимагає вдосконалення системи кримінальної відповідальності, яка покликана стати більш гуманною, але й разом з тим ефективною. Вкрай важлива гуманізація кримінального законодавства та системи покарання. Відстрочка відбування покарання, що надається вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей, була відома ще в дореволюційному праві. Українське кримінальне, кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче законодавство завжди по-особливому ставилося до даної категорії засуджених, відрізняючись лояльним до них ставленням. Не є в цьому відношенні винятком і сучасне українське законодавство. Виникає питання, чи має право на існування особливого ставлення кримінального закону і суспільства в цілому до вагітних жінок і жінок-матерів, які вчинили злочин, у порівнянні з чоловіками, що скоїли злочини, та іншими жінками? Слід дати негативну відповідь на дане питання. Пояснюється це, з одного боку, винятковістю тих обставин, з якими стикається жінка в період виношування дитини та догляду за ним у перший і наступні роки життя, з іншого боку, Україна приєдналася до багатьох міжнародно-правових актів у галузі охорони прав та інтересів особистості, у тому числі малолітніх дітей, що не могло не позначитися на внутрішньому кримінально-правовому законодавстві. Так, відповідно до п. 1 ст. 24 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1955 р. кожна дитина без будь-якої дискримінації, в тому числі і народжена засудженою матір'ю, має «право на такі заходи захисту, які потрібні в її становищі як малолітньої з боку її сім'ї, суспільства і держави». У Конвенції про права дитини 1959 р. говориться: «Дитина для повного і гармонійного розвитку її особи потребує любові і розуміння. Вона повинна, коли це можливо, зростати під опікою і під відповідальністю своїх батьків і в усякому разі в атмосфері любові та матеріальної забезпеченості; малолітня дитина не повинна, крім тих випадків, коли є виключні обставини, бути розлучена зі своєю матір'ю...». Автор не згоден з думкою вчених-правознавців і вважає, що, хоча даний вид звільнення від відбування покарання близький до умовно-дострокового звільнення, але нетотожний йому. Відзначається також, що основним призначенням даного інституту є надання жінці не тільки можливості не відбувати покарання у місцях позбавлення волі, але й уникнути цього в майбутньому. Цілком обґрунтованим є пропозиція автора про виключення такого виду покарання, як обмеження свободи, зі ст. 79 КК України. Пропозиція про виключення обов'язкових вимог ч. 2 ст. 83 КК України про згоду родичів на спільне проживання з засудже-

ною не є виправданим, оскільки особа, засуджена до даного виду покарання, може не мати таких родичів або не проживати з ними, що спричиняє утворення пробілу в праві і застосування статей КК України за аналогією, що є неприпустимим.

О. Л. Сенатор

Статті

08.01—02.09.903.

343.451(477) Анчукова М. В. Кримінально-правова охорона таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163 КК України) / *Марина Вікторівна Анчукова* // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 519—525.

Розкрито порушення таємниці листування, телефонних переговорів, телеграфної або іншої кореспонденції, що передається за допомогою засобів зв'язку або через комп'ютер (ст. 163 КК). Встановлено, що кримінальне законодавство зарубіжних країн також охороняє зазначений інститут. Зазначено, що редакція ст. 163 КК України являє собою закономірний результат законодавчої конструкції кримінально-правової норми, що встановлює відповідальність за порушення особистих прав людини, зокрема таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер. Наголошено, що вона достатньо відповідає потребам реальності та враховує світовий досвід вирішення цієї проблеми.

08.01—02.09.904.

343.23 Бабанли Р. Ш. Проблеми визначення об'єкта злочину «погроза вбивством» у кримінальному праві / *Расім Шагінович Бабанли* // *Часопис Київського університету права*. — 2008. № 3. С. 270-274.

Розглянуто проблеми щодо визначення об'єкта злочину «погроза вбивством» у кримінальному праві. На підставі аналізу наукових поглядів зроблено висновок про наявність таких підходів до визначення сутності об'єкта погрози: свобода особи, почуття особистої безпеки, психіка особи, особиста безпека, громадський порядок і спокій громадян, життя потерпілого. Запропоновано об'єкт даного злочину визначати як встановлений законодавством порядок відносин між людьми, що забезпечує психічну недоторканність особи.

08.01—02.09.905.

343.2/7(470) Бантишев О. Загальна характеристика Кримінального кодексу Російської Федерації / *Олександр Бантишев, Сергій Кузьмін* // *Юридичний радник*. 2009. № 2. С. 93—96.

Проаналізовано КК РФ. Проведено порівняльний аналіз деяких частин КК РФ та КК України. Висловлено певні пропозиції щодо українського законотворення у кримінальній сфері.

08.01—02.09.906.

343.222(477) Бантишев О. Значення поняття «малозначність діяння» для вирішення питання про кримінальну відповідальність / *Олександр Бантишев, Євген Суслов* // *Юридичний радник*. — 2009. — № 1. — С. 94—96.

Розглянуто поняття «малозначність діяння». Зроблена спроба визначити, чи до всіх діянь, що містять об'єктивні ознаки того чи іншого складу злочину, але не спричинили істотної шкоди, можливе застосування ч. 2 ст. 11 КК України. Відмічено, що малозначне діяння не є злочином. Наголошено, що у цій кримінально-правовій нормі йдеться про відсутність кримінальної відповідальності, а не про звільнення від неї.

08.01—02.09.907.

343.24-053.6 Березовська Н. Л. Виникнення та розвиток поняття покарань, пов'язаних з виправно-трудовим впливом, що застосовуються до неповнолітніх / *Н. Л. Березовська* // *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 44. — С. 289—295.

Визначено момент виникнення та розвиток поняття покарань, пов'язаних з виправно-трудовим впливом, що застосовуються до неповнолітніх: позбавлення волі, громадські роботи, виправні роботи. Зазначено, що наведені види покарань володіють всіма ознаками, що притаманні й іншим видам покарання, але зміст їх має певні особливості, пов'язані з наявністю застосування виправно-трудового впливу.

08.01—02.09.908.

343.01 Борсученко С. А. Понятие и содержание уголовной и уголовно-правовой политики / *С. А. Борсученко* // *Вестник Российской правовой академии*. 2009. № 2. С. 54—58.

Раскрыто понятие и содержание уголовной и уголовно-правовой политики. Определены предмет, цели, задачи, направления, формы и методы их реализации. Рассмотрены различные подходы к пониманию уголовной политики. Определено, что уголовная и уголовно-правовая политика — две самостоятельные, нетождественные по своему содержанию и объему категории.

08.01—02.09.909.

343.24/29 Галкина В. И. О проблемах российской системы наказания / *В. И. Галкина, Е. В. Тищенко* // *Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки*. 2009. № 1. С. 89—92.

Отмечено, что институт наказания является важным инструментом социального контроля в обществе. В действующем УК РФ система наказаний многообразна, однако не все виды наказания обеспечивают его справедливое и гуманное

назначение. Раскрыта суть понятия «восстановительная юстиция». Предложены новые подходы к данной проблеме, где учтены общественное мнение и зарубежный опыт.

08.01—02.09.910.

343.237(410+73+44+430):343.611 Ганова Г. О. Відповідальність співучасників умисного вбивства у кримінальному законодавстві Великобританії, США, Франції і Німеччини / Ганна Олександрівна Ганова // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 580—585.

Проведено порівняльно-правовий аналіз законодавчого регулювання відповідальності осіб, які позбавили потерпілого життя спільними діями, у кримінальному законодавстві Великобританії, США, Франції та Німеччини. Виявлено загальні тенденції у вирішенні питання про кримінальну відповідальність декількох осіб, які вчинили умисне вбивство спільними діями. Зазначено, що позиція зарубіжних законодавців щодо віднесення будь-якого спільного вчинення злочину, вчиненого у групі, простежується як послідовна у законодавстві всіх чотирьох країн. Запропоновано запозичити їх досвід у регулюванні питань кваліфікації дій співучасників умисного вбивства у керівних роз'ясненнях вищої судової інстанції.

08.01—02.09.911.

343.2 Горбачова І. М. Становлення теорії заходів безпеки в кримінально-правовій доктрині / І. М. Горбачова // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 44. С. 317—321.

Досліджено питання щодо заходів безпеки у кримінальному праві. Виділено етапи генези кримінально-правової доктрини інституту заходів безпеки в кримінальному праві: зародження ідей профілактики злочинності та захисту суспільства від суспільно небезпечних осіб та криміногенних ситуацій у руслі класичної школи кримінального права XVIII ст.; формування та теоретичне оформлення теорії заходів безпеки в рамках антропологічної та соціологічної шкіл кримінального права; впровадження здобутків теорії в кримінальне законодавство країн світу на рубежі XIX—XX ст.; період теоретичного та практичного занепаду заходів безпеки, що в першу чергу обумовлювалося встановленням тотальних режимів; відродження ідей теорії заходів безпеки в рамках нового соціального руху в 50-рр. XX ст.; сучасний етап, якому притаманні паралельний розвиток ідей реституції та компенсації, поєднання постмодерністської системи заходів кримінально-правового впливу на особу та її оточення: покарання, заходи безпеки, компенсації, соціального захисту.

08.01—02.09.912.

343.234-053.6 Єремій Г. Соціальна обумовленість звільнення від кримінальної відповідаль-

ності неповнолітніх / Ганна Єремій // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 144—147.

Досліджено соціально-правову обумовленість появи та розвитку кримінально-правових норм про звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності. Зазначене питання розглянуто з точки зору міжнародно-правового, історичного, нормативного, кримінологічного, соціально-психологічного та гуманістичного чинників.

08.01—02.09.913.

343.222 Козаченко О. Сучасна кримінальна політика української держави: новації та традиції / Олександр Козаченко // Сучасні тенденції розвитку держави та права України: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА, Миколаїв. навч. центр. — Миколаїв, 2008. — Вип. 2. — С. 28—39.

Досліджено перспективи подальшого реформування кримінального права на наукових засадах формування нової кримінально-правової політики України. Обґрунтовано необхідність нормативного закріплення поняття «кримінально-правові заходи». Запропоновано на законодавчому рівні в ролі суб'єкта злочину юридичну особу з можливістю застосування до неї відповідних кримінально-правових заходів, а також застосування медіації у процесі вирішення питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності за умови вчинення злочину вперше.

08.01—02.09.914.

343.36.001.36 Лозовицкая Г. П. Сравнительно-правовой анализ преступлений против правосудия по законодательству ближнего зарубежья / Г. П. Лозовицкая // Российский следователь. 2009. № 1. С. 37—40.

На основе уголовного законодательства стран СНГ проведен сравнительно-правовой анализ преступлений против правосудия. Выявлен единообразный подход государств в установлении норм, предусматривающих ответственность за преступления против лиц, участвующих в правосудии. Отмечено, что на законодательном уровне действует достаточно жесткая и строго регламентированная система уголовно-правовой охраны сферы правосудия, направленная, прежде всего, на соблюдение участниками правоотношений установленного государством порядка реализации.

08.01—02.09.915.

343.23(470) Малков В. К вопросу о формах и видах множественности преступлений по уголовному праву России / Виктор Малков // Уголовное право. — 2009. — № 1. — С. 30—38.

Сформулировано доктринальное понятие «множественность преступлений». Охарактеризовано пять ее видов: реальная совокупность преступлений; совершение двух и более преступлений, предусматриваемых в статьях Особенной части УК в качестве обстоятельства,

влекущего более строгое наказание; рецидив преступлений; совокупность приговоров и совершение нового преступления лицом при наличии судимости, не учитываемой при признании рецидива; идеальная совокупность преступлений. Определено, что перечисленные виды множественности имеют свойственные им признаки, а также влекут за собой неодинаковые уголовно-правовые и процессуальные последствия.

08.01—02.09.916.

343.222.4:343.34(44) Меньших А. А. Уголовная ответственность за нарушение общественного порядка по законодательству Франции / А. А. Меньших // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2009. — № 1. — С. 122—129.

Рассмотрено законодательство Франции, предусматривающее ответственность за нарушение общественного порядка. Охарактеризованы нормативные акты, содержащие положения о преступлениях, их составы, а также санкции, применяемые к виновным лицам за их совершение. Отмечено, что преступления против общественного порядка французским законодателем признаются достаточно опасными правонарушениями, которые посягают на государственную стабильность и на безопасность Республики.

08.01—02.09.917.

343.244(470) Михайлов К. В. Ограничение применения условного осуждения в связи с назначенным видом наказания / К. В. Михайлов // Российский юридический журнал. — 2009. — № 1. — С. 156—160.

Излагаются вопросы применения условного осуждения в зависимости от различных видов уголовного наказания. Прокомментирована позиция законодателя о невозможности условного осуждения при назначении судом иных, не указанных в ст. 71 УК РФ видов наказания. Обосновывается предложение о закреплении в уголовном законе возможности применения условного осуждения в отношении лица, осужденного к штрафу.

08.01—02.09.918.

343.254(477) Назимко Є. Щодо оптимізації міри покарання, передбаченого в санкції ст. 395 Кримінального кодексу України / Єгор Назимко // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 12. — С. 148—151.

Наведено розроблення адекватної міри покарання за вчинення злочину, передбаченого ст. 395 КК України. Зазначене удосконалення сприятиме підвищенню ефективності виконання та відбування покарань з метою захисту інтересів особи, суспільства та держави шляхом створення умов для виправлення засуджених, запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так й іншими особами. Викладено авторську редакцію ст. 395 КК України.

08.01—02.09.919.

343.234(477+474.5) Ніколаєнко Т. Б. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки в законодавстві зарубіжних країн / Т. Б. Ніколаєнко / Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельниць. ун-т управління та права. Хмельницький, 2009. Вип. 1. — С. 274—277.

Визначено тенденції становлення та розвитку кримінального законодавства зарубіжних країн щодо звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Встановлено, що цей вид звільнення серед колишніх держав СРСР міститься у законодавстві України, Литовської Республіки та Естонської Республіки. Умовами звільнення від кримінальної відповідальності в законодавстві держав англосаксонської та романо-германської правових систем є: повне або часткове відшкодування збитків, примирення винного з потерпілим, сприяння особою розкриттю та розслідуванню злочинів, зокрема шляхом укладання угод про визнання вини. Зазначено, що аналіз ст. 40 КК Литовської Республіки дає можливість запровадити позитивний досвід країни щодо необхідності закріплення у ч. 2 ст. 47 КК України умови притягнення особи до кримінальної відповідальності — відмова від поручительства. Наголошено, що цей досвід сприятиме профілактиці боротьби зі злочинами, підвищенню виховного значення порук та уникненню повторного вчинення злочинів.

08.01—02.09.920.

343.9:343.533(477) Плугатир М. Родовий об'єкт злочинів, передбачених розділом XVI Особливої частини КК України / Максим Плугатир // Юридика Україна. — 2009. — № 4. — С. 98—101.

Зазначено, що у сучасній науці кримінального права існує кілька підходів щодо визначення родового об'єкта злочинів, передбачених розділом XVI Особливої частини КК України, зокрема: суспільних відносин у сфері забезпечення порядку використання ЕОМ (комп'ютерів), АС (автоматизованих систем), комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку; суспільних відносин у сфері забезпечення безпеки комп'ютерної інформації та її обробки; суспільних відносин у сфері забезпечення права власності на комп'ютерну інформацію; суспільних відносин у сфері комп'ютерної інформації. Висловлено авторську позицію щодо досліджуваного питання. Запропоновано замінити існуючу назву розділу XVI Особливої частини КК України на назву «Злочини у сфері комп'ютерної інформації».

08.01—02.09.921.

343.34(477+73) Полянський Є. Ю. Становлення та умови розвитку систем призначення покарання в Україні та США / Є. Ю. Полянський // Актуальні проблеми держави і права:

зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. О., 2008. Вип. 44. С. 322–326.

Здійснено порівняльний аналіз систем призначення кримінального покарання в Україні та США. З'ясовано історичні особливості їх розвитку у національному законодавстві даних країн. Наголошено, що правові системи України та США ніколи не зазнавали взаємного впливу. Обумовлено це як географічним положенням країн, так й історичними відмінностями у розвитку.

08.01–02.09.922.

343.254 Пономарева Л. В. Самосуд: причины, следствия, возможности предотвращения / Л. В. Пономарева // Российский следователь. — 2009. — № 4. — С. 21–24.

Охарактеризовано поняття «самосуд». Виявлені й проаналізовані причини, фактори, оказывающие влияние на совершение данного вида наказания преступников. Приведены яркие примеры самосуда с древних времен до современности.

08.01–02.09.923.

343.222:343.359.2 Рагозина И. Г. Уголовная ответственность за налоговые преступления: вопросы унификации и дифференциации / И. Г. Рагозина // Юрист-правовед. — 2009. — № 1. — С. 34–38.

Проаналізовані питання уголовной ответственности за уклонение от уплаты налогов. Установлено, что унификация и дифференциация выступают в качестве приемов правотворческой деятельности. Определено, что применение этих методов должно способствовать совершенствованию российского законодательства и предупреждению возможных ошибок в правотворческой деятельности. Охарактеризована классификация унификационных процессов в уголовном праве.

08.01–02.09.924.

343.541.001.76 Савченко А. В. Вдосконалення кримінально-правового захисту статевій свободи та статевої недоторканості особи / Андрій Володимирович Савченко // Наше право. — 2009. — № 2. — С. 108–112.

З урахуванням тенденцій сучасного національного кримінального законодавства, доктрини та позитивного зарубіжного досвіду виявлено низку теоретико-прикладних проблем щодо злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Запропоновано власні шляхи вдосконалення кримінально-правового захисту цих суспільних відносин.

08.01–02.09.925.

343.237(470) Свиная Е. А. К вопросу о неприкосновенности к преступлению / Е. А. Свиная // Право и политика. — 2009. — № 3. — С. 498–502.

Рассматривается теоретико-правовая проблема неприкосновенности к преступлению. Сформу-

лировано определение понятия «опасность лиц, прикосновенных к преступлению». Акцентируется внимание на важности правильной квалификации действий соучастников, т.к. ошибки влекут за собой неоправданно суровую ответственность лиц, прикосновенных к преступлению. Указано, что, учитывая меньшую опасность прикосновенных лиц по сравнению с соучастниками в преступлении, законодатель ограничил уголовную ответственность лишь определенными формами, которые описаны в Особенной части УК РФ. Отмечено особое значение неприкосновенности, которое состоит в том, что она посягает на интересы правосудия в широком смысле, однако не во всех прикосновенных преступлениях это является основным объектом и может выступать в качестве дополнительного или факультативного.

08.01–02.09.926.

343.911(470) Ситникова А. И. Рецидив преступлений: теория и практика / А. И. Ситникова // Российский следователь. — 2009. — № 3. — С. 27–30.

Проаналізовано содержание ст. 18 УК РФ. Сопоставлены теоретические исследования и результаты практического применения норм данной статьи.

08.01–02.09.927.

343.22 Терентьев В. Специальный субъект преступления в контексте новой уголовной политики Украины / Виктор Терентьев // Сучасні тенденції розвитку держави та права України: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА, Миколаїв. навч. центр. Миколаїв, 2008. Вип. 2. — С. 6–15.

Рассмотрена проблема места и роли специального субъекта преступления в уголовной политике Украинского государства. Проанализированы отдельные элементы специального субъекта преступления, охарактеризована его классификация. Автором сделаны соответствующие выводы.

08.01–02.09.928.

343.21 Филимонов В. Уголовно-правовое значение последствий общественно опасного деяния / Вадим Филимонов // Уголовное право. — 2009. — № 2. — С. 70–75.

Определено, что вред причиняется и может быть причинен тем общественным отношениям, которые образуют объект преступления. Общественно опасные последствия умышленного преступного деяния различаются по признакам, соответствующим стадиям причинения вреда объекту преступления, и по их структуре. Указано, что эти последствия выполняют функцию составной части основания установления уголовной ответственности и (или) ее размера.

08.01–02.09.929.

343.85:639.2(262.54) Фролов Ю. Отдельные вопросы профилактики преступлений в сфере

использования рыбных ресурсов государства / *Юрий Фролов, Виктор Педан* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 25–28.

На примере бассейна Азовского моря проведено исследование отдельных аспектов теоретических и практических вопросов в сфере уголовно-правовой защиты рыбных ресурсов Украины. Внесены предложения по совершенствованию норм УК Украины, регулирующих эти правоотношения, а также принятию специального закона о мерах по защите и воспроизведению водных ресурсов Азовского моря.

08.01–02.09.930.

343.434(477)(091) Шаблистий В. В. Поняття погрози у кримінальному праві та законодавстві України: історія та сучасність / *В. В. Шаблистий* // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницьк. ун-т управління та права. Хмельницький, 2009. Вип. 1. — С. 283–286.

Досліджено історико-правовий розвиток та сучасний стан оцінного поняття «погроза» в кримінальному праві України. Констатовано, що протягом свого історичного розвитку «погроза» як одна з найбільш проблемних понять вітчизняного кримінального права набула чітко виражених форм, які закріплені у чинному КК України, але без певної системності, яка могла б вирішити всі теоретичні та практичні проблеми. Зазначено, що слід чітко проводити розмежування між погрозою як самостійним складом злочину та як способом його вчинення. Наголошено, що погроза є найбезпечнішим видом психічного насильства, яке може викликати серйозну травму.

08.01–02.09.931.

343.23(477) Шеховцова Л. І. Розмежування злочинів, вчинених у стані сильного душевного хвилювання, від деяких суміжних складів злочинів / *Лілія Ігорівна Шеховцова* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 42. — С. 526–529.

На підставі аналізу встановлено, що вирішальним фактором розмежування афективних злочинів від складних видів умисних злочинів є зміст суб'єктивної сторони злочину, тобто ті якісні зміни психіки, що вносять у нього стан фізіологічного афекту, особливо у зміст і характер прояву спонукань і цілей людської поведінки у цьому стані. Для вирішення питання про кваліфікацію діяння, вчиненого у стані афекту, коли винний в афектованому стані заподіює тяжкі тілесні ушкодження потерпілому, але в результаті подальшого розвитку причинно-наслідкового зв'язку настає смерть потерпілого, запропоновано доповнити ч. 2 ст. 123 КК України та сформульовано авторську редакцію ст. 116 КК України.

КРИМІНОЛОГІЯ

Книги

08.01–02.09.932.

343.326(477)(094.1) Науково-практичний коментар до Закону України «Про боротьбу з тероризмом» / *В. А. Ліпкан, О. А. Іваненко, І. М. Рижов* [та ін.]. К. : КНТ, 2009. 206 с. — (Національна і міжнародна безпека).

Ця праця є постатейним науково-практичним коментарем до ЗУ «Про боротьбу з тероризмом». Авторами використані вітчизняні та зарубіжні правові джерела, практика проведення антитерористичних операцій і навчань. Проведено компаративний аналіз норм антитерористичного права України та інших держав. Досліджено конвенціональний механізм боротьби з тероризмом. Коментар є логічним продовженням трилогії тероризму, яка входить до серії «Національна і міжнародна безпека». Нормативна база наведена станом на 11 червня 2008 р.

Автореферати

08.01–02.09.933.

343.915 Абросімова Ю. А. Злочинність неповнолітніх та запобігання їй на регіональному рівні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Абросімова Юлія Андріївна*; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2009. 20 с.

Здійснено комплексне монографічне дослідження злочинності неповнолітніх та системи запобігання їй на регіональному рівні на основі нового кримінального законодавства України. Робота базується на досягненнях сучасної кримінології та практики запобігання злочинності неповнолітніх. Розглядаються методологічні засади дослідження кримінологічних проблем злочинності неповнолітніх. Надається кримінологічна характеристика основних показників злочинності неповнолітніх та їх регіональні особливості. Визначається і розмежовується особистісна характеристика особи неповнолітнього злочинця на загальнодержавному та регіональному рівнях. Приділено увагу факторам, в основі яких є протиріччя у соціально-економічній, соціально-психологічній, соціально-культурній, організаційно-управлінській, сімейно-побутовій та інших сферах життєдіяльності, що впливають на формування злочинної поведінки неповнолітніх. Розглядається концепція створення регіональної системи запобігання злочинності неповнолітніх. Надаються пропозиції щодо підвищення ефективності організації і діяльності суб'єктів запобігання злочинності неповнолітніх.

08.01–02.09.934.

343.22:351.741(477) Йосипів А. О. Насильницька злочинність: детермінанти та протидія органами внутрішніх справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / *Йосипів Алла*

Олексійвна ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л., 2009. 18 с.

Досліджено питання щодо насильницької злочинності та її детермінантів, а також питання протидії їй органами внутрішніх справ; здійснено аналіз традиційних форм насильства та їх місце серед способів вчинення злочинів. Розкрито юридичний зміст поняття «особа злочинця, яка вчиняє насильницькі злочини» та визначено її основні складові. Досліджено та проаналізовано соціальний зв'язок між злочинцем і жертвою злочину, з'ясовано причини та умови вчинення насильницьких злочинів. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення діяльності ОВС у сфері попередження насильницьких злочинів.

08.01—02.09.935.

343.268 Книга М. М. Примусові заходи медичного характеру як засіб попередження злочинності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Книга Максим Михайлович ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2009. — 20 с.

Робота є першим в Україні комплексним і системним дослідженням проблем застосування примусових заходів медичного характеру. Розглянуто проблеми попередження злочинної та іншої суспільно небезпечної діяльності психічно хворих осіб, кримінально-правові питання застосування, продовження, зміни і припинення зазначених заходів. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення норм кримінального законодавства, які регулюють інститут примусових заходів медичного характеру.

08.01—02.09.936.

343.91:343.541 Ларченко М. О. Кримінологічна характеристика особистості злочинця, винного у статевому злочині : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Ларченко Марина Олександрівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. 20 с.

Надано докладну кримінологічну характеристику статевих злочинів, досліджено їх динаміку та структуру. Визначено і сформульовано найбільш важливі в кримінологічному плані особистісні характеристики злочинця, винного у статевому злочині. Виявлено особливості механізму вчинення статевих злочинів особами, що віднесені автором до різних якісно відокремлених груп на основі соціально-демографічних, кримінально-правових ознак, морально-психологічної та психологічної характеристики, біологічних властивостей. Складено узагальнену кримінологічну характеристику статевих злочинців та визначено комплекс причин та умов, які обумовлюють вчинення статевих злочинів. Досліджено механізм їх дії та надано рекомендації щодо запобігання статевим злочинам. Викладено пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

08.01—02.09.937.

343.9:343.37 Мельничук Т. В. Організовані форми злочинної діяльності у зовнішньоеко-

номічній сфері: кримінологічне дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Мельничук Тетяна Володимирівна ; ОНЮА. О., 2009. 20 с.

Представлена характеристика організованої злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері як самостійного кримінологічного та економіко-правового феномена. Проаналізовано її форми та види, виявлено детермінаційні механізми розвитку. За результатами дослідження сформульовано визначення організованої злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері, а також супутніх перед- та посткримінальних діянь, психологічно детермінованих спільним мотивом та спрямованих на отримання прибутків від здійснення незаконних зовнішньоекономічних операцій. Надано практичні рекомендації щодо удосконалення соціально-економічних, правових та організаційних заходів протидії організованій діяльності у зовнішньоекономічній сфері на національному та міжнародному рівнях.

С т а т т і

08.01—02.09.938.

343.9.01 Азаров М. Ю. Щодо визначення поняття «регіональна організована злочинність» / Максим Юрійович Азаров // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 530—535.

За допомогою порівняльно-правового методу проаналізовано зміст поняття «регіон», що вживається у нормативно-правових актах, та сформульовано ознаки цього поняття й критерії. Визначено поняття «регіональна організована злочинність». Запропоноване визначення дозволить розглядати її як територіально-просторову систему, виявляти дестабілізуючі чинники, джерела дестабілізації та соціального напруження, що виникають у результаті взаємодії та взаємовпливу всіх основних компонентів і сфер досліджуваної соціальної системи, яка, функціонуючи у досліджуваних територіях і виявляючи специфічні властивості, продукує регіональну злочинність.

08.01—02.09.939.

343 Алексеева А. П. Преступность в сфере профессионального спорта / А. П. Алексеева // Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. 2009. № 2. С. 92—96.

Исследуется преступность в сфере профессионального спорта. Приведена авторская классификация: преступность профессиональных спортсменов, связанная с их непосредственной спортивной деятельностью; не связанная с этой сферой деятельности; преступность иных лиц, связанная со спортивной деятельностью профессиональных спортсменов. Установлено, что ни сам спорт, тем более спортсмены не являют-

ся источником криминализации этой сферы. Они жертвы ситуации, в которой спорт высших достижений стал видом предпринимательской деятельности, бизнеса, способом извлечения прибыли.

08.01—02.09.940.

343.988(477)-053.9 Андрушко А. В. Старість як фактор безпорадного стану особи / *Андрій Васильович Андрушко* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 511—516.

Досліджено віктимність осіб похилого та старечого віку, безпорадний стан, що викликаний їх старечою немічністю. Зазначено, що чинний КК України використовує різні позначення для пізнього віку людини. Проаналізовано співвідношення ознак «похилий вік», «старість», «безпорадний стан» і встановлено, що ці поняття ототожнювати не можна. Окреслено зауваження та запропоновано внести певні корективи до кримінального законодавства України, які, на думку автора, поліпшать захист похилого та старечого віку від суспільно небезпечних посягань.

08.01—02.09.941.

343.919 Арутюнян Г. Криминологическая характеристика лиц, совершающих преступления в сфере незаконного оборота наркотических средств / *Г. Арутюнян* // Российский следователь. 2009. № 1. С. 25—27.

На примере г. Сургут приводится ряд статистических данных, дающих представление о возрасте, поле, социальном статусе, месте жительства лиц, совершающих преступления в сфере незаконного оборота наркотических средств, наличии у них судимостей и привлечении их к уголовной ответственности. Отмечено, что борьба с незаконным оборотом наркотиков требует комплексного решения проблемы, на что указывается и в Федеральной целевой программе: профилактика распространения незаконного оборота наркотиков; лечение и реабилитация больных наркоманией; пресечение незаконного оборота наркотиков. Указано, что усилия должны быть направлены на все направления.

08.01—02.09.942.

343.9.01(477) Борисов В. І. Державна політика у сфері боротьби зі злочинністю та її напрямки / *В. І. Борисов* // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 305—312.

Проаналізовано правову політику боротьби зі злочинністю, яка складається зі стратегічних напрямків, характерні риси яких обумовлені предметом, завданнями й методами досягнення корисних для суспільства результатів. Досягнення необхідного для суспільства стану безпеки від злочинних посягань можливе лише шляхом широкого й комплексного поєднання заходів боротьби зі злочинністю: організаційно-

правових і адміністративно-управлінських (як прояв державної волі); соціально-економічних, культурологічних та природно-людських (як розвиток суспільства та людини); спеціально-законодавчих, методологічно-правових і криминологічних як взагалі, так і з певними її видами. Встановлено, що у межах цих заходів кримінально-правовий напрямок державної політики у зазначеній сфері виконує функцію системоутворюючого елемента і є необхідним інструментом досягнення суспільно-корисного результату.

08.01—02.09.943.

343.9.01 Голина В. В. Преступность: многообразие понятий и предметная сущность явления / *В. В. Голина* // Проблемы законности : респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 324—335.

Рассмотрено многообразие определенных понятия «преступность». Раскрыта ее сущность, происхождение и представлено авторское толкование данного понятия. Установлено, что преступность и преступления неоднородные понятия, они не соотносятся друг с другом как общее и его часть, их природа различна. Предложен и раскрыт термин «криминогенный потенциал общества».

08.01—02.09.944.

343.988-053.9 Гришко О. М. Віктимологічна характеристика осіб похилого віку як жертв корисливих злочинів / *Оксана Миколаївна Гришко* // Часопис Київського університету права. 2009. № 2. С. 250—255.

Проаналізовано основні віктимологічні характеристики осіб похилого віку як жертв корисливих злочинних посягань. Виділено типові риси жертв корисливих злочинів серед зазначеної категорії осіб. Встановлено, що значна кількість злочинів, як правило, пов'язана із соціальними, психологічними, біологічними особливостями похилого віку, які виступають умовами й прийнятті злочинцем рішення вчинити суспільно небезпечне діяння щодо осіб похилого віку.

08.01—02.09.945.

343.915 Гусак А. П. Вплив асоціального середовища на насильницьку поведінку неповнолітніх / *Андрій Петрович Гусак* // Часопис Київського університету права. — 2009. — № 2. С. 256—260.

Досліджено вплив асоціального середовища на формування насильницької поведінки неповнолітніх в умовах сучасної Української держави. Розкрито поняття «субкультура». Акцентовано увагу на асоціальному характері кримінально-виконавчих установ в Україні. Запропоновано розробити та впровадити нові принципи режиму, нові основи педагогічної системи у пенітенціарних установах для підлітків, які б спиралися на передові загально-педагогічні технології.

08.01—02.09.946.

343.85-055.3 Дьяченко А. Предупреждение педофильных посягательств / Анатолий Дьяченко, Евгений Цымбал // Уголовное право. 2009. — № 2. — С. 94—99.

Сделан краткий экскурс в историю и обзор понятийного аппарата педофилии. Выделены ее основные признаки. По мнению автора, приведенные признаки дают основание полагать, что без использования специальных медико-коррекционных мер (медикаментозного и психотерапевтического воздействия) изменить у педофила направленность нарушенного полового влечения вряд ли возможно. Указано на целесообразность применения современных медико-коррекционных и предупредительных мер, а также об усилении уголовных наказаний.

08.01—02.09.947.

343.9 Жалинский А. Э. Оценки эффективности уголовно-правовой борьбы с преступностью / А. Э. Жалинский // Право и политика. 2009. — № 4. — С. 819—825.

Последовательно рассматриваются необходимость обращения к оценке эффективности уголовного права с позиций анализа его затратности и последствий реализации; уголовно-правовые ограничения применения категории «эффективность»; структура эффективности; общие и отдельные оценки эффективности уголовного правотворчества и правоприменительной практики. Для этого конкретизируются и используются понятия целей, ресурсов, продукта, экстерналий, полезности реализации уголовного права. Учтены разработки российской правовой науки и опыт зарубежных исследований. Предложены подходы к оценке эффективности действия уголовно-правового законодательства и уголовно-правовой борьбы с преступностью в современный период.

08.01—02.09.948.

343.9 Ігнатів О. Протидія злочинності: поняття та сутність / Олександр Ігнатів // Юридична Україна. 2009. № 3. С. 92—96.

Сформульовано визначення поняття «протидія злочинності». Визначено, що змістовна сторона даного поняття містить два аспекти: кримінально-правовий і кримінологічний. Проаналізовано рівні здійснення діяльності щодо попередження, усунення, нейтралізації й обмеження (ослаблення) факторів детермінації злочинності: загальносоціальний, спеціально-кримінологічний та індивідуальний. Запропоновано розробити перспективні довгострокові цілі державні програми з даного питання.

08.01—02.09.949.

343.919:351.74 Ігнатів О. М. Структура насильницької злочинності працівників органів внутрішніх справ / Олександр Миколайович Ігнатів // Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 250—253.

Проаналізовано структуру насильницької

злочинності працівників органів внутрішніх справ. Розглянуто та охарактеризовано найбільш розповсюджені види насильницьких злочинів, що вчиняються зазначеними працівниками. На підставі дослідження встановлено, що протягом періоду з 1992 до 2007 рр. у структурі насильницької злочинності працівників органів внутрішніх справ переважають такі злочини, як умисне вбивство і тілесні ушкодження.

08.01—02.09.950.

343.226 Йосипів А. О. Причини насильства та умови його попередження / Алла Олексіївна Йосипів // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. — Вип. 43. — С. 569—574.

Досліджено насильницьку злочинність та проаналізовано загальні причини, які породжують злочинність загалом. Розглянуто такі напрями аналізу причин насильницької злочинності: співвідношення рівня потреб населення з рівнем їхнього фактичного задоволення; невідповідність між інтенсивними процесами урбанізації і міграції населення та рівнем соціального контролю; стан сімейно-побутових відносин; незбалансованість фінансових вкладень у виробничу сферу, сферу виховання і культури. Наголошено, що заходи попередження насильницької злочинності поділяються на тактичні й стратегічні.

08.01—02.09.951.

343.8(477) Колб О. Г. Головні показники визначення кримінологічної обстановки в місцях позбавлення волі / О. Г. Колб, Н. О. Чечель // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право, Економіка, Управління / Хмельницьк. ун-т управління та права. Хмельницький, 2009. Вип. 1. — С. 242—247.

Проаналізовано наукову та періодичну літературу, позиції провідних науковців щодо проблеми визначення кримінологічної обстановки у місцях позбавлення волі. Сформульовано ряд заходів по запровадженню та розробці видів прогнозування у діяльності кримінально-виконавчої системи України. Встановлено, що при кримінологічному прогнозуванні використовуються три основних методи: екстраполяції, експертні оцінки та моделювання.

08.01—02.09.952.

343.9:343.343.3(470) Котельников О. А. Краткая криминологическая характеристика уличной преступности в Приморском крае / О. А. Котельников // Российский следователь. 2009. № 1. С. 28—30.

Проведен криминологический анализ основных показателей уличной преступности в Приморском крае, который показал существование определенного регионального своеобразия. Установлено, что на фоне беспрецедентного увеличения темпов прироста уличной преступности в регионе доминируют корыстно-насильственные

и корыстные противоправные деяния, количество которых превышает аналогичные показатели по стране. Отмечено, что преступления, совершаемые из хулиганских побуждений, и грабежи на улице характеризуются стабильными показателями, уровень которых значительно уступает общероссийскому.

08.01—02.09.953.

343.9(470) Кубов Р. Х. Развитие уголовной политики на современном этапе / Р. Х. Кубов // Российский следователь. — 2009. — № 3. — С. 16—20.

Охарактеризованы различные подходы к пониманию уголовной политики. Отмечено, что уголовная политика в сфере борьбы с организованной преступностью выступает как комплексная социально-правовая технология. Данная технология имеет концептуальный характер, обеспечивает конечные цели уголовного закона и, как любая юридическая категория, имеет юридически зафиксированную форму.

08.01—02.09.954.

343.988(470)-053.9 Кулакова В. А. Пожилые люди как категория населения повышенной викаризации / В. А. Кулакова, И. Ю. Карепанова // Право и государство: теория и практика. — 2009. — № 4. — С. 127—129.

Рассмотрена проблема насилия над пожилыми и старыми людьми. Раскрыт термин «геронтологическое насилие». Охарактеризованы причины данного вида насилия, которые могут вызывать жестокое обращение с лицами пожилого возраста: скудность бюджетных средств, социальная изоляция пожилых от внешнего мира, психологические и возрастные особенности данной категории лиц, склонность членов семьи к алкоголизму и наркомании, физические, психологические, моральные осложнения во время обслуживания пожилых. Предложено принять Федеральный закон «О профилактике домашнего насилия и иных правонарушений в семье». Указано, что для противодействия геронтологической преступности необходима научно обоснованная программа о национальной идее, способная выработать и реализовать соответствующие задачи, предусмотреть прогнозирование ее эффективности на основе краткосрочного прогноза.

08.01—02.09.955.

343.97 Лысенко А. В. О необходимости структурного реформирования системы предупреждения преступности несовершеннолетних / А. В. Лысенко // Северо-Кавказский юридический вестник. — 2009. — № 2. — С. 70—72.

Отмечено, что борьба с преступностью несовершеннолетних является одной из стратегических задач в деле противодействия преступности. Указано о необходимости обеспечения комплексного воздействия на причины и условия преступности, а также на все формы ее проявления. Проанализированы два направления в

системе мер предупреждения преступности несовершеннолетних.

08.01—02.09.956.

343.988(470) Макарова Т. В. Количественные и качественные показатели виктимности при совершении актов терроризма на территории Российской Федерации / Т. В. Макарова // Следователь. — 2009. — № 1. — С. 39—44.

Раскрыты понятия «индивидуальная виктимность» и «массовая виктимность». Указано, что последствия виктимности представляют собой суммарный вред, который причиняется гражданам и общественным отношениям в результате их поведения. На основе рассмотрения количественных и качественных показателей виктимности при совершении преступлений террористического характера отмечено, что только системное и комплексное их изучение позволит получить достоверные сведения об основных тенденциях и негативных проявлениях виктимности данной категории жертв и ее разновидностей, на устранение которых необходимо направлять виктимолого-профилактические усилия.

08.01—02.09.957.

343.913 Михайлова А. В. Общественно опасное поведение невменяемых: актуальные криминологические проблемы / А. В. Михайлова // Российский следователь. — 2009. — № 2. — С. 28—30.

Дана криминологическая оценка преступлений, совершаемых лицами, страдающими психическими расстройствами. Указано на факторы, влияющие на формирование личности преступника. Обоснована возрастная характеристика и степень тяжести преступлений.

08.01—02.09.958.

343.988(574) Муканов Р. Ж. Виктимологические аспекты социально-правового контроля над преступностью в Республике Казахстан / Р. Ж. Муканов // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. — 2009. — № 1. — С. 142—144.

Проанализирована одна из ключевых проблем организации современной системы контроля над преступностью — отношение к жертве преступления. Охарактеризованы факторы, оказывающие влияние на повышение степени доверия населения к правоохранительным органам. В связи с фактами нарушения прав жертв преступлений в одних случаях и их неудовлетворенностью результатами расследования в других автор полагает, что заслуживает внимания практика применения условного наказания или условного освобождения только лишь в случае возмещения вреда жертве со стороны преступника.

08.01—02.09.959.

343.85 Насимов Г. А. Профилактика насильственных преступлений, совершаемых женщинами

ми / Г. А. Насимов // Вестник Российской правовой академии. 2009. № 2. С. 64–67.

Раскрыта криминологическая характеристика насильственных преступлений, совершаемых женщинами. Приведены количественные и качественные показатели таких преступлений. Проанализированы основные причины женской преступности и меры их профилактики.

08.01–02.09.960.

343.9.01 Нікітін Ю. В. Осмислення феномена злочинності як фундаментального поняття профілактичних заходів / Юрій Вікторович Нікітін // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2008. — Вип. 42. — С. 508–513.

Висвітлено поняття злочинності як фундаментального елемента профілактичних заходів. Розглянуто підходи щодо вивчення злочинності як вітчизняними, так і зарубіжними вченими, які вважають, що до розуміння злочинності треба підходити з різних точок зору, а саме: з правової, соціальної, біологічної, теологічної. Виявлено елементи процесу детермінації: умови, діяльність (причина), дія (наслідок, результат). Розкрито зміст зазначених понять. Наголошено, що засоби профілактики злочинності є соціально зумовленими, а їх ефективність визначається співвідношенням цінностей кожної окремої особистості з цінностями суспільства.

08.01–02.09.961.

343.94 Пашенко Е. А. Криминогенность отставания в психическом развитии несовершеннолетних / Е. А. Пашенко // Северо-Кавказский юридический вестник. 2009. № 2. С. 64–65.

Указано, что на формирование противоправного поведения несовершеннолетних с отставаниями в психическом развитии существенное влияние оказывает социальное окружение. Проанализированы социальные детерминанты, которые влияют на психофизиологические механизмы нервных реакций. Отмечено, что решение проблемы контроля за развитием личности подростка должно осуществляться не как реагирование на противоправное поведение, а как целостная система социального контроля за условиями жизни ребенка.

08.01–02.09.962.

343.9:343.621(477) Черевко К. Кримінально-правова та криминологічна характеристика потерпілої від незаконного проведення абортів / Кирило Черевко // Юридична Україна. 2009. № 2. С. 98–105.

Надано характеристику потерпілої від незаконного проведення абортів на підставі комплексного кримінально-правового та криминологічного аналізу. Встановлено причини віктимізації потерпілого від злочину, передбаченого ст. 134 КК України, та обґрунтовано згоду потерпілої особи від незаконного переривання

вагітності для призначення покарання. Розкрито кримінально-правовий аспект зазначеного питання. Проаналізовано кілька класифікацій потерпілих від злочинів, що існують у теорії кримінального права.

08.01–02.09.963.

343.9:343.343.3 Шиханов В. Н. Структурно-функциональный подход в разработке криминологического понятия «улица» / В. Н. Шиханов // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2009. — № 1. — С. 130–140.

Предложены результаты анализа улицы как ключевой категории для выявления особенностей уличной преступности с позиции структурно-функционального подхода. Отмечено, что официальная статистика уличной преступности, даже с поправками на латентность и прочие искажения, отражает иное явление, нежели то, которое определяется в результате применения структурно-функционального подхода. Сформулированы перспективные направления профилактики уличной преступности с рассматриваемых методологических позиций.

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Книги

08.01–02.09.964.

343.8(477)(075.8) Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право України: підручник / І. Г. Богатирьов. — К.: Правова єдність, 2008. 352 с.

Даний підручник є коротким за змістом і доступним за формою викладення положень Загальної та Особливої частин кримінально-виконавчого законодавства. Текст побудований відповідно до робочої навчальної програми та модульно-рейтингового курсу навчання студентів, курсантів, слухачів юридичних вищих навчальних закладів. Наведено зміст оглядових лекцій і навчальних занять. Підручник забезпечує використання повного комплексу основних методів навчання: словесного, наочного і практичного.

08.01–02.09.965.

343.811-055.2 Правова та соціально-виховна робота із засудженими жінками: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Н. Г. Калачник. — К.: СПД Москаленко О. М., 2008. 168 с.

Викладено основи правової, соціально-виховної і психологічної роботи із жінками, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Посібник включає матеріали, що стосуються аналізу становлення ідей гендерної рівності та забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків. Наводяться особливості розвитку гендерної політики в Україні на сучасному етапі, а також європейського гендерного законодавства. Пропонується досвід призначення та відбування кримінального покарання у виді позбавлення

волі жінками у країнах Західної та Східної Європи. Висвітлюються особливості злочинності та її профілактики, правового становища жінок, які перебувають у місцях попереднього ув'язнення та позбавлення волі, а також порядок і підстави їх звільнення. Наведено методику вивчення особистості засудженої та формування мотивації до зміни поведінки. Показано систему умов, що дозволяють підтримувати належні стосунки засуджених жінок із сім'єю та дітьми. Аналізуються фактори, що викликають психологічну напругу в житті засуджених жінок, та пропонуються техніки подолання стресу.

Автореферати

08.01—02.09.966.

343.8 Богатирьова О. І. Кримінально-виконавча інспекція як суб'єкт виконання покарань: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Богатирьова Ольга Іванівна; Київ нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Здійснено аналіз поняття, завдань, функцій і повноважень кримінально-виконавчої інспекції. Вивчено правовий статус персоналу кримінально-виконавчої інспекції. Узагальнено кримінально-виконавчу характеристику покарань, які виконує кримінально-виконавча інспекція. На основі аналізу законодавства зарубіжних країн, що стосується діяльності служб пробації, обґрунтовується необхідність упровадження у діяльність кримінально-виконавчої інспекції пробаційних форм роботи із засудженими. Здійснено аналіз взаємодії кримінально-виконавчої інспекції з державними і недержавними органами та організаціями щодо виконання покарань. Проведено аналіз законодавчої та галузевої нормативно-правової бази щодо контролю кримінально-виконавчої інспекції за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання. Внесено пропозиції з удосконалення нормативно-правового забезпечення виконання кримінально-виконавчою інспекцією покарань.

08.01—02.09.967.

343.8 (477) Кондратішина В. В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Кондратішина Вікторія Вікторівна; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Л., 2009. — 17 с.

Досліджено проблеми формування та реалізації кримінально-виконавчої політики України. Досліджено зміст зазначеного виду політики у сфері боротьби зі злочинністю, визначено її завдання, джерела, типи та принципи. Установлено співвідношення кримінально-виконавчої політики з іншими складовими елементами політики у сфері боротьби зі злочинністю (кримінально-правовою, кримінально-процесуальною та кримінологічною політиками). Розроблено науково обґрунтовані пропозиції, спрямовані на її оптимізацію шляхом удосконалення чинного законо-

давства, підвищення ефективності діяльності суб'єктів кримінально-виконавчої політики.

08.01—02.09.968.

343.81 Царюк С. В. Кримінально-виконавча характеристика засуджених, які відбувають покарання у виправних колоніях максимального рівня безпеки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Царюк Сергій Васильович; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2009. — 20 с.

Проведено дослідження кримінально-виконавчої характеристики засуджених та її місце у структурі основних засобів виправлення і ресоціалізації у виправних колоніях максимального рівня безпеки. Здійснено аналіз зародження і становлення кримінально-виконавчої характеристики. Визначено її функції та структуру, яка дозволяє сформувати уявлення про перебіг процесу виконання та відбування покарання у виправних колоніях даного виду. Наведено кримінально-виконавчу характеристику засуджених, які відбувають покарання у цих колоніях, запропоновано впровадити окремі елементи прогресивної системи відбування покарання засудженими до довічного позбавлення волі. Досліджено кримінально-виконавчу характеристику у структурі основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених, які відбувають покарання у ВК максимального рівня безпеки, що дозволяє визначити ефективність їх застосування.

Статті

08.01—02.09.969.

343.26 Герасименко О. К. Відбуття покарання у виді позбавлення волі жінками: вплив на особистість та соціальні наслідки / Олена Костянтинівна Герасименко // Сучасні тенденції розвитку держави та права України: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА, Миколаїв. навч. центр. Миколаїв, 2008. Вип. 2. С. 267—273.

Проаналізовано проблему відбування покарання у виді позбавлення волі жінками. Окреслено зміни в особистості жінки у процесі позбавлення волі та наголошено на схильності даної категорії жінок до аутоагресивної поведінки. Розглянуто соціальні наслідки відбування покарання у виді позбавлення волі жінками та фактори повернення їх до злочинної поведінки.

08.01—02.09.970.

343.848(477) Звенигородський О. Правові підстави здійснення контролю та нагляду кримінально-виконавчою інспекцією за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням / Олександр Звенигородський // Юридична Україна. 2009. № 1. С. 94—97.

Проаналізовано чинне кримінально-виконавче законодавство щодо підстав для здійснення контролю та нагляду кримінально-виконавчою інспекцією (КВІ) щодо осіб, звільнених від

відбування покарання з випробуванням. Обґрунтовано та розмежовано формальну і фактичну підстави, умови контролю КВІ. Запропоновано відповідні доповнення до КВК України, які допоможуть визначити момент початку здійснення нагляду і контролю за вказаною категорією засуджених, досягти цілей кримінальної відповідальності виправлення засуджених, загальної та спеціальної превенції.

08.01—02.09.971.

343.8(477).001.76 Литвак О. М. Щодо удосконалення діяльності державної кримінально-виконавчої служби України / *Олег Михайлович Литвак* // Наше право. 2009. № 1. С. 5—8.

Розглянуто проблеми діяльності державної кримінально-виконавчої служби України. Розкрито значення пенітенціарної функції. Сформульовано завдання по удосконаленню реформування кримінально-виконавчої системи України.

08.01—02.09.972.

343.122 Павлік О. Потерпілий в системі кримінально-виконавчих відносинах / *Оксана Павлік* // Юридична Україна. 2008. № 11. С. 103—107.

Встановлено, що у науці кримінально-виконавчого права немає єдності поглядів учених щодо місця і ролі потерпілого у кримінально-виконавчих відносинах. Зазначено, що у зв'язку з необхідністю інтеграції вітчизняного законодавства у міжнародне правове поле виникає потреба в удосконаленні його та приведення у відповідність до міжнародних стандартів, особливо в частині захисту прав потерпілих від злочинів. Запропоновано переорієнтувати практичну діяльність органів та установ виконання покарань на виконання завдань з відшкодування шкоди або створення реальних умов для цього з боку засуджених для потерпілих від злочинів. Для реалізації цих заходів автором сформульовано певні заходи.

08.01—02.09.973.

343.846 Пилипенко О. А. Законодательная регламентация понятия «исправление осужденного» как материального основания условно-досрочного освобождения / *О. А. Пилипенко* // Юрист-правовед. 2009. № 1. С. 38—40.

Рассмотрены вопросы законодательной регламентации материального основания условно-досрочного освобождения, а также последующей социальной адаптации освобожденных лиц. Представлен анализ различных доктринальных точек зрения. На проблему определения исправления осужденного выдвинуты предложения по совершенствованию законодательства в данной сфере.

08.01—02.09.974.

343.8(477) Підвисоцький Р. Стан наукової розробки проблем нагляду за засудженими у кримінально-виконавчих установах закритого типу / *Роман Підвисоцький* // Юридична Україна. — 2008. — № 11. — С. 108—111.

Розглянуто стан наукового дослідження проблем нагляду за засудженими у кримінально-виконавчих установах закритого типу. Зазначено, що проведення наукових розвідок у цій сфері не містить певних сформованих наукових напрямів. Наголошено, що нагляд за засудженими сприймається багатьма дослідниками як елемент або засіб забезпечення режиму відбування або виконання кримінальних покарань, що тим самим звужує його сутність. Встановлено, що залишаються недослідженими у науці кримінально-виконавчого права форми та методи нагляду за засудженими, теоретично необґрунтованими питання функціонування інституту нагляду за засудженими у КВУ закритого типу. Запропоновано теоретикам та практикам всебічно вивчити окреслені проблеми та виробити практичній рекомендації, спрямовані на зміцнення правопорядку в установах виконання покарань.

08.01—02.09.975.

343.84 Романов М. В. Окремі питання звільнення засуджених від відбування покарання / *М. В. Романов* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. Вип. 99. С. 146—152.

Висвітлено проблемні моменти щодо звільнення від відбування покарання. Розкрито зміст понять відбування покарання і звільнення від нього. Аналізуючи питання про звільнення засуджених за чинним кримінально-виконавчим законодавством, виявлено низку положень, які можуть викликати на практиці певні труднощі й неоднаковість їх застосування (наведено приклади). Наголошено, що діяльність у сфері виконання кримінальних покарань повинна мати чітку регламентацію, яка не залишала б прогалин і неврегульованих питань у процесі застосування механізмів державного примусу.

08.01—02.09.976.

343.8 Саламова С. Я. Преступность в следственных изоляторах и причины, ее детерминирующие / *С. Я. Саламова* // Юридические науки. — 2009. — № 2. — С. 115—117.

Проанализированы преступления, совершаемые в следственных изоляторах. Выделены причины и факторы совершения преступлений в СИЗО. Охарактеризованы специфические особенности данного преступления (активное воспрепятствование деятельности администрации уголовно-исполнительных учреждений; насильственная криминальная активность; девиантная сексуальная активность).

08.01—02.09.977.

343.8(4) Сизая Е. А. Некоторые аспекты принципов исполнения уголовных наказаний в зарубежных государствах / *Е. А. Сизая* // Право и государство: теория и практика. 2009. № 1. С. 133—136.

Рассмотрены некоторые юридические аспекты функционирования принципов исполнения

уголовных наказаний в таких европейских государствах, как Англия, Германия, Франция, Финляндия и Швейцария. Определено, что основные принципы зарубежного законодательства сформулированы в Европейских тюремных правилах. Общими для всех государств являются принципы: законности, гуманизма, уважения прав человека, обеспечения защиты прав осужденных, последовательное проведение в жизнь принципов правового государства, приведение законоположений в соответствие с новыми социальными потребностями в области борьбы с преступностью. Указано, что сравнительный анализ принципов по законодательству зарубежных государств дает возможность использовать зарубежный опыт по совершенствованию уголовно-исполнительного законодательства РФ.

08.01—02.09.978.

343.811(470+410).001.36 Смыкалин А. С. Современные пенитенциарные системы России и Великобритании: сравнительный анализ / А. С. Смыкалин, Р. А. Андреященко // Академический юридический журнал. — 2009. — № 2. — С. 44—54.

Проведен сравнительный анализ современных пенитенциарных систем России и Великобритании. Представлен обзор уголовно-исполнительного законодательства России, принятого в последние годы. Проанализирована структура, традиции, органы управления, порядок функционирования пенитенциарной системы Великобритании и ее законодательное закрепление. Отмечено, что пенитенциарные системы России и Великобритании прошли разный путь развития и этим обусловлено наличие некоторых институтов, имеющих национальный характер.

08.01—02.09.979.

343.71 Яцишин М. М. Законодавче та нормативно-правове забезпечення діяльності органів і установ виконання покарань в Україні /

М. М. Яцишин // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 474. С. 106—110.

Зроблена спроба визначити основні засади діяльності органів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС), на яку законом України покладається завдання щодо здійснення єдиної державної політики у сфері виконання кримінальних покарань згідно з основними принципами діяльності, а саме: законність, повага та дотримання прав і свобод людини та громадянина, гуманізм, позапартійність, єдиноначальність, колегіальність при розробці важливих рішень та ін. Наголошено, що метою реформування ДКВС має стати організація діяльності кримінально-виконавчої інспекції на засадах апробації, подальше вдосконалення установ виконання покарань шляхом створення умов для виправлення та ресоціалізації засуджених, здобуття професії, їх соціальної адаптації у суспільстві, приведення умов тримання осіб, узятих під варту та які відбувають покарання, у відповідність із вимогами Європейських пенітенціарних правил.

08.01—02.09.980.

343.8 Яцишин М. Кримінально-виконавча політика і кримінально-виконавче право як засіб державотворення / Михайло Яцишин // Юрична Україна. — 2009. — № 1. — С. 106—111.

На основі узагальнення наукової юридичної літератури, нормативних актів з кримінально-виконавчого права проаналізовано з точки зору теорії держави і права сучасну ситуацію у царині кримінально-виконавчої політики й кримінально-виконавчого права України. Акцентовано увагу на основних завданнях, принципах, стратегії, напрямках, формах і методах контролю держави за злочинністю. Розкрито визначення понять «кримінально-виконавча політика» та «кримінально-виконавче право».

12.00.09 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

09.01—02.09.981.

343.13(477) Козаченко О. В. Кримінальний процес України: навч.-практ. посіб. / О. В. Козаченко; МОН України, ОНЮА, Миколаїв. навч. центр. М.: Іліон, 2008. 289 с.

Викладено основні поняття кримінального процесу як діяльність уповноважених органів і посадових осіб, спрямовану на порушення, розслідування, розгляд і вирішення кримінальних справ. Враховано досвід багаторічної педагогічної діяльності, що виражається у читанні лекцій у вищих навчальних закладах, які здійснюють підготовку юристів. Відображено всі зміни останніх років, аж до серпня 2008 р., внесені в кримінально-процесуальне законодавство України. Навчально-практичний посібник складається із Загальної та Особливої частин кримінального процесу.

09.01—02.09.982.

343.13(477)(094.1) Кримінально-процесуальний кодекс України: наук.-практ. комент. / за ред. В. Т. Маляренка, Ю. П. Аленіна. Х.: Одиссей, 2008. — 944 с. — (Закони України).

Видання є постатейним коментарем до тексту чинного КПК України з урахуванням змін і доповнень за станом на 1 травня 2008 р. Роз'яснення і рекомендації до статей КПК України засновані на аналізі судової практики, постанов пленумів Верховного Суду України, рішень Конституційного Суду України, на устояних науково-теоретичних підходах до вирішення спірних проблем.

09.01—02.09.983.

343.121.4 Попелюшко В. О. Проблеми кримінального процесу та захисту у кримінальній справі: зб. наук. ст. / Василь Олександрович - Попелюшко; уклад. С. В. Аврамішин; Нац. ун-т «Острозька академія». Острог, 2008. 400 с.

У збірнику вміщено всі наукові статті автора, опубліковані в наукових виданнях станом на 2008 р. з найбільш актуальних проблем кримінального судочинства, в яких подано незалежний аналіз та запропоновано шляхи виправлення недоліків у чинному кримінально-процесуальному законодавстві. Висвітлено власне бачення правового регулювання деяких кримінально-процесуальних інститутів. Статті у збірнику подані в оригіналі.

09.01—02.09.984.

343/1214(477) Попелюшко В. О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: монографія / Василь Олександрович Попелюш-

ко; Нац. ун-т «Острозька академія». Острог, 2009. 634 с.

Досліджено комплекс правових, теоретичних та прикладних проблем, пов'язаних із змістом та реалізацією функції захисту у кримінальному судочинстві як категорії кримінально-процесуального права і процесу. Розглянуто предмет захисту у кримінальній справі та його види, участь захисника в доказуванні. Охарактеризовано інститут адвокатського розслідування та його реалізацію при провадженні кримінальної справи, питання логіки і аргументації у діяльності адвоката-захисника. Ключові проблеми права та процесу розглянуто з позицій норм міжнародного права у порівняльно-правовому аспекті (Росія, Франція, ФРН, США, Англія).

09.01—02.09.985.

343.12(049.4) Строган А. Ю. Клопотання як самостійний інститут кримінально-процесуального права: заявлення, розгляд та вирішення клопотань на досудовому слідстві: монографія / Анна Юріївна Строган. — К.: Істина, 2009. — 456 с.

Досліджено правову природу клопотань у сфері кримінального судочинства. Здійснено теоретичну розробку наукових основ інституту клопотань як самостійного інституту кримінально-процесуального права. Комплексно висвітлено теоретичні положення щодо порядку заявлення, розгляду та вирішення клопотань на досудовому слідстві. Проведено узагальнення норм чинного застосування кримінально-процесуального законодавства та практики його застосування у діяльності слідчих органів внутрішніх справ. Розроблено відповідні пропозиції щодо їх вдосконалення.

09.01—02.09.986.

343.141/143(470) Шейфер С. А. Доказательства и доказывание по уголовным делам: проблемы теории и правового регулирования / Семен Абрамович Шейфер. М.: Норма, 2009. 240 с.

Исследованы актуальные проблемы теории доказательств, ставшие предметом острых дискуссий: о самом понятии доказывания, его предмете и пределах, об использовании в доказывании непроцессуальных познавательных мероприятий, понятии доказательства, роли защиты в формировании доказательственной базы по уголовному делу и др. Особое внимание уделяется проблемам совершенствования нормативной регламентации доказывания, его новейшим изменениям, факторам, снижающим эффективность доказывания, и перспективам развития отечественного уголовного судопроизводства. Рассмотрены возможности использования в уголовном процессе данных ОРД, частных детективов, таможенной службы, актов применения административного права.

Автори ферати

09.01—02.09.987.

343.13+341.44 Березняк В. С. Екстрадиція як інститут кримінально-процесуального права України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Березняк Василь Сергійович*; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. К., 2009. — 20 с.

Сформульовано ряд теоретичних узагальнень та нове вирішення наукового завдання щодо комплексного теоретичного дослідження екстрадиції як інституту кримінально-процесуального права України. Досліджено зміст та особливості реалізації кримінально-процесуальних норм під час екстрадиції. Визначено зміст правових гарантій забезпечення прав і свобод осіб під час екстрадиції. Розроблено пропозиції та рекомендації, спрямовані на удосконалення інституту екстрадиції в кримінально-процесуальному праві України.

09.01—02.09.988.

343.121 Мазур О. С. Забезпечення прав та законних інтересів особи, яку затримано за підозрою у вчиненні злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Мазур Оксана Степанівна*; Акад. адвокатури України. — К., 2008. — 20 с.

Досліджено сучасні проблеми забезпечення та реалізації прав та законних інтересів особи під час її затримання за підозрою у вчиненні злочину. Поглиблено знання щодо поняття, сутності прав та законних інтересів особи, яку затримано за підозрою у вчиненні злочину, наведено авторську класифікацію зазначених прав. Обґрунтовано систему кримінально-процесуальних гарантій прав та законних інтересів майнового і немайнового характеру особи, які затримують за підозрою у вчиненні злочину. Визначено необхідність щодо посилення охорони прав і законних інтересів майнового і немайнового характеру затриманих осіб шляхом внесення змін до чинного законодавства.

09.01—02.09.989.

343.1 Попелюшко В. О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / *Попелюшко Василь Олександрович*; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2009. — 38 с.

Здійснено комплексне і системне дослідження правових, теоретичних та прикладних проблем функції захисту у кримінальному судочинстві України від самих її витоків (1864 р.) і дотепер. Розкрито поняття функції захисту як категорії кримінально-процесуального права та процесу, структуру та зміст його складових, обґрунтовано її універсальний характер. Запропоновано новий концептуальний підхід до визначення предмета захисту у кримінальній справі та проаналізовано діяльність адвоката-захисника щодо його встановлення чи спростування.

Обґрунтовано, що адвокат-захисник є суб'єктом обов'язку доказування сприятливих для підзахисного обставин справи. Визначено, що його доказова діяльність здійснюється як у формі участі при проведенні слідчих (судових) дій, так і у формі самостійного збирання та подання доказів. На цій основі висунуто і доведено концепцію інституту адвокатського розслідування. Розроблено низку пропозицій та рекомендацій, спрямованих на зміцнення функції захисту у вітчизняному кримінальному судочинстві.

09.01—02.09.990.

343.162 Скрипіна Ю. В. Слідчий суддя в системі кримінально-процесуальної діяльності (порівняльно-правове дослідження): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Скрипіна Юлія Валеріївна*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні проблеми реалізації кримінально-процесуального інституту слідчого судді. Досліджено його правову природу як гарантії судового захисту конституційних прав і свобод людини. Проаналізовано процесуальний статус слідчого судді, його місце і роль у системі кримінально-процесуальної діяльності. З'ясовано особливості характеру здійснюваної ним функції на стадії досудового розслідування у кримінальній справі, яка визначена як забезпечення законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини на досудовому провадженні. Виявлено специфіку предмету кримінально-процесуального пізнання слідчого судді, його межі та ґносеологічні й правові вимоги, які повинні пред'являтися до його рішень.

09.01—02.09.991.

343.123.1 Скуляк І. А. Нормативно-правове регулювання діяльності органу дізнання в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Скуляк Ігор Анатолійович*; Акад. адвокатури України. К., 2009. — 20 с.

Досліджено актуальні правові, теоретичні та практичні проблеми нормативно-правового регулювання діяльності органу дізнання. Сформульовано визначення «нормативно-правове регулювання діяльності органу дізнання». Надано характеристику імперативного і змагальних методів кримінально-процесуального регулювання діяльності органу дізнання. Встановлено елементи механізму регулювання кримінально-процесуальної діяльності органу дізнання, їх співвідношення і взаємний вплив. Визначено роль окремих правових засобів у регулюванні кримінально-процесуальної діяльності органів дізнання.

09.01—02.09.992.

343.135 Степанов П. Л. Закриття кримінальних справ у зв'язку з дійовим каяттям: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Степанов Павло Леонідович*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 18 с.

Розкрито питання закриття кримінальних справ у зв'язку з дійовим каяттям як однієї з не реабілітуючих підстав. Досліджено проблеми, пов'язані з поняттям, значенням, процесуальними підставами та процесуальним порядком закриття кримінальних справ у зв'язку з дійовим каяттям. Визначено місце доказування у процедурі закриття кримінальних справ. Проаналізовано положення про необхідність визнання особи винуватою у вчиненні злочину під час вирішення питання про закриття кримінальної справи. Обґрунтовано неможливість закриття кримінальних справ у зв'язку з дійовим каяттям на стадії попереднього розгляду справи суддею. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення норм чинного кримінального та кримінально-процесуального законодавства, які мають відношення до даної проблеми.

09.01—02.09.993.

343.132 Струган А. Ю. Розгляд і вирішення клопотань на досудовому слідстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Струган Анна Юріївна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Досліджено актуальні теоретичні питання інституту клопотань у кримінальному процесі та практичні проблеми їх заявлення, розгляду і вирішення на досудовому слідстві. Визначено поняття, значення клопотань учасників процесу у кримінальному судочинстві, їх співвідношення з іншими формами звернення. Значну увагу приділено заявленню клопотань обвинуваченим і його захисником, порядку розгляду та вирішення клопотань слідчим, місцю і ролі розсуду слідчого при застосуванні оціночних термінів і понять у механізмі вирішення клопотань учасників процесу. Внесено науково-обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства України з досліджувальних питань.

09.01—02.09.994.

343.132 Струць О. А. Законність та обґрунтованість проведення слідчих дій як гарантії прав і свобод учасників кримінального судочинства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Струць Олена Анатоліївна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 18 с.

Розглянуто проблеми законного та обґрунтованого провадження слідчих дій з позиції захисту прав та свобод учасників кримінального судочинства. Доведено, що лише при неухильному дотриманні вимог закону створюються умови для реалізації всієї системи процесуальних гарантій прав та свобод особи. Детально проаналізовано структуру правових та фактичних підстав для провадження слідчих дій, що у своїй сукупності забезпечують їх проведення. На конкретних прикладах з практики розслідування злочинів розкрито механізм реалізації судового захисту конституційних прав та свобод учасників кримінального судочинства під час проведення слідчих дій. Проаналізовано роль проку-

рорського нагляду та відомчого контролю у забезпеченні законного та обґрунтованого провадження слідчих дій.

09.01—02.09.995.

343.1 Тертишник В. М. Гарантії прав і свобод людини та забезпечення встановлення істини в кримінальному процесі України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / *Тертишник Володимир Митрофанович*; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 40 с.

Запропоновано шляхи вирішення проблеми реалізації принципу верховенства права у сфері правосуддя, забезпечення встановлення істини та захисту прав і свобод людини у кримінальному судочинстві, використання в доказуванні у кримінальних справах матеріалів, отриманих органами оперативно-розшукової й адміністративної юрисдикції. Розроблено теоретичні моделі нових слідчих дій, сформульовано концептуальну модель системи принципів кримінального процесу та принципів доказового права. Визначено гарантії недоторканності сфери особистого життя людини. Внесено пропозиції щодо вдосконалення законодавства, розвитку юридичної форми, теорії й практики доказування. Надано пропозиції щодо регламентації у КПК України як нової слідчої дії «дослідження місця події групою спеціалістів». Висвітлено необхідність доповнити систему існуючих слідчих дій шляхом визначення процесуальної форми таких методів отримання інформації як «безпосереднє спостереження» та «затримання на місці злочину чи з поличним». Розглянуто проблеми судового компромісу та вдосконалення процесуальних інститутів мирової угоди і дієвого каяття, становлення суду присяжних.

09.01—02.09.996.

343.13(177) Тітко І. А. Нормативна сутність оцінних понять в кримінально-процесуальному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Тітко Іван Андрійович*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.

Досліджено теоретичні та практичні питання, пов'язані з використанням оцінних понять у тексті кримінально-процесуального закону. Розглянуто сутність оцінних понять, поширеність їх використання у кримінально-процесуальному законодавстві держав з різними правовими системами. З'ясовано підстави класифікації оцінних понять у сфері кримінального судочинства, виділено їх основні функції. Проаналізовано специфіку тлумачення й застосування кримінально-процесуальних норм, що містять оцінні поняття. Надано пропозиції по вдосконаленню інститутів чинного кримінально-процесуального законодавства, в яких використання оцінних понять викликає складності.

09.01—02.09.997.

343.13 Хаблю О. Ю. Зловживання у сфері кримінального процесу: автореф. дис. ... канд.

юрид. наук : 12.00.09 / *Хабло Оксана Юріївна* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 20 с.

Висвітлено проблеми зловживання кримінально-процесуальними правами та повноваженнями на аналізі історико-теоретичних джерел. Охарактеризовано основні ознаки зловживання у сфері кримінального процесу, запропоновано його визначення. Узагальнено наукові погляди щодо правової природи зловживання правом у сфері кримінально-процесуальних відносин, його співвідношення з кримінально-процесуальним правопорушенням та помилкою. Наведено класифікацію зловживань кримінально-процесуальними правами та повноваженнями. Запропоновано систематизацію наслідків зловживань кримінально-процесуальними правами та повноваженнями на аналізі кримінально-процесуального законодавства. Деталізовано окремі форми зловживань, розроблено пропозиції по вдосконаленню кримінально-процесуального законодавства України та практики його застосування.

09.01—02.09.998.

343.13:343.36 Чабанюк В. Д. Кримінально-процесуальні правопорушення в досудовому провадженні та відповідальність за їх вчинення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Чабанюк Вадим Дмитрович* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 18 с.

Розглянуто комплекс теоретичних і практичних проблем, які пов'язані з кримінально-процесуальними правопорушеннями. Проаналізовано судово-слідчу практику, нормативну базу, літературні джерела з метою розробки положень наукової теорії кримінально-процесуальних правопорушень та відповідальності за їх вчинення. Визначено загальнотеоретичні поняття «правопорушення», «кримінально-процесуальне правопорушення», розкрито їх ознаки, наведено відповідні класифікації. Розглянуто типові кримінально-процесуальні правопорушення, які вчинюються на стадіях порушення кримінальної справи та досудового розслідування. Визначено та досліджено повний перелік кримінально-процесуальних засобів прокурора, суду (судді), начальника слідчого відділу з виявлення, усунення та запобігання кримінально-процесуальних правопорушень. Розглянуто види правової відповідальності за вчинення кримінально-процесуальних правопорушень.

09.01—02.09.999.

343.13+351.745.7 Чурікова І. В. Всебічність, повнота й об'єктивність процесуальної діяльності слідчого : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / *Чурікова Ірина Володимирівна* ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 16 с.

Досліджено теоретичні та практичні проблеми щодо всебічності, повноти й об'єктивності процесуальної діяльності слідчого, удосконалення її правової регламентації та практики застосування. На підставі аналізу чинного кримінально-процесуального законодавства України, про-

екту КПК України, міжнародних документів, які стосуються порядку провадження судочинства, рішень Європейського Суду з прав людини, законодавства інших країн, судової статистики, результатів анкетування практичних працівників та наукових праць обґрунтовано теоретичні положення та викладено практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення всебічності, повноти й об'єктивності процесуальної діяльності слідчих.

Реферати

09.01—02.09.1000.

343.126(575.2) Бест Э. Путь к правовому государству на примере Кыргызстана / *Э. Бест* // Уголовное судопроизводство. — 2009. — № 1. — С. 19—25.

Кыргызстаном в 2007 г. были осуществлены важные конституционные и законодательные изменения. В связи с этим государство не только приблизилось к принципам международного сообщества, но и взяло на себя роль пионера в числе стран Центральной Азии.

Вышеуказанные изменения касаются процедуры заключения под стражу, так как она является перепутьем дорог между основным правом на свободу, а также провозглашенным в Конвенции о правах человека принципом презумпции невиновности, с одной стороны, и правом государства на проведение закона в качестве предпосылки для обеспечения существования правового государства — с другой стороны.

В приложении к статье приведена сравнительная таблица регулирования вопросов о заключении под стражу (какие основания предусмотрены в УПК для заключения под стражу?; степень подозрения в совершении преступления; какие более мягкие меры пресечения предусмотрены в УПК по сравнению с заключением под стражу; содержание постановления о заключении под стражу; кто уполномочен принять решение о заключении под стражу; необходимость присутствия обвиняемого; какие возможности обжалования и опротестования решения о заключении под стражу предусматривает УПК; какой предельный срок заключения под стражу установлен УПК; в какие случаях предусматривается продление срока заключения под стражу; на какой срок; кто уполномочен принять решение о продлении срока) в разных странах (Казахстане, Кыргызской Республике, Российской Федерации, Узбекистане, ФРГ, США).

А. В. Подгородинская

09.01—02.09.1001.

343.123.3/4(477) Зеленецький В. Загальні напрями підвищення ефективності діяльності органів кримінального переслідування / *В. Зеленецький, Л. Лобойко* // Право України. — 2009. — № 2. — С. 52—59.

У статті автори зазначили основні напрями

підвищення діяльності із кримінального переслідування. Так, економічні, кадрові, організаційні, правові, політичні умови впливають на ефективність діяльності органів кримінального переслідування, а також формулюють напрями підвищення ефективності діяльності цих органів. До таких напрямів належать:

1. Впровадження наукових результатів у практику діяльності органів кримінального переслідування. Таке впровадження має здійснюватися на основі певних керівних положень, які варто розглядати як принципи діяльності з кримінального переслідування. До них належать: готовність наукових результатів до впровадження; практична необхідність впровадження досягнень науки у практику діяльності органів кримінального переслідування; загальне охоплення наукових досягнень практикою діяльності органів кримінального переслідування; соціальна допустимість наукових даних до впровадження у практику діяльності органів кримінального переслідування; попередня апробація результатів науки у практиці органів кримінального переслідування; своєчасність впровадження наукових результатів у практику діяльності органів кримінального переслідування; вибіркова гласність впровадження науки у практику діяльності органів кримінального переслідування; всебічність, повнота й продуктивність впровадження результатів науки у практику діяльності органів кримінального переслідування; творча співпраця наукових і практичних працівників у процесі впровадження результатів науки у практику діяльності із кримінального переслідування.

2. Підвищення рівня компетентності посадових осіб, які здійснюють кримінальне переслідування. Некомпетентна посадова особа, реалізуючи владні повноваження щодо кримінального переслідування, може завдати непоправної шкоди інтересам суб'єктів кримінального процесу, державним і загальносуспільним інтересам.

3. Об'єднання зусиль різних правоохоронних органів у сфері кримінального переслідування.

4. Зменшення рівня формалізму у діяльності органів кримінального переслідування. З метою підвищення ефективності кримінального переслідування у законодавство слід ширше впроваджувати спрощені форми провадження. Запровадження останніх у діяльності із кримінального переслідування здатне забезпечити економію сил і засобів відповідних органів.

5. Впровадження у кримінальне судочинство відновних процедур (відновного правосуддя). Зменшення навантаження на органи кримінального переслідування за рахунок впровадження програм відновного правосуддя, основною формою якого є медіація, у кримінальних справах про злочини, що не є тяжкими, дасть змогу цим органам вивільнити значну частину сил і засобів для ефективного здійснення переслідування у справах про тяжкі й особливо тяжкі злочини та інші злочини, де примирення є неможливим. Однак прокурори ще мало зорієнтовані на ви-

рішення таких справ, проявляючи пасивність щодо застосування процедур медіації. Це можна пояснити відсутністю відповідних методичних рекомендацій та правової регламентації процедур передавання кримінальної справи медіаторам.

В. К. Волошина

09.01—02.09.1002.

343.121.5(477) Копетюк М. Участь законного представника неповнолітнього на досудовому слідстві / М. Копетюк // Юридична Україна. 2009. № 1. С. 98—105.

Автор статті зазначає, що серед науковців немає однакової думки про природу законного представництва: одні вважають, що воно є лише різновидом представництва, інші наголошують на самостійності цього інституту.

Функція, яку виконує законний представник, полягає у захисті прав та інтересів обвинуваченого. Участь законного представника у кримінальному процесі пов'язана з тим, що він повинен представляти законні інтереси неповнолітнього, а також з тим, що він має право здійснювати захист власних інтересів, які можуть бути порушені під час досудового та судового слідства.

Автор пропонує розширити у законі перелік осіб, які мають бути залучені до кримінального судочинства як законні представники неповнолітнього, уможливити допуск до справи інших його родичів, з якими він проживає і які бажають представляти інтереси неповнолітнього. Також пропонується закріпити перелік обставин, які виключають можливість участі в ролі законного представника, процесуальні права та обов'язки законного представника шляхом викладення відповідного проекту нових статей до КПК.

В. Г. Пожар

09.01—02.09.1003.

343.988(477) Корякін Р. Шляхи оптимізації законодавчого інструментарію захисту прав потерпілих від злочинів / Р. Корякін // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2009. — Вип. 1. — С. 75—81.

Автор зазначає, що на сучасному етапі розвитку кримінально-процесуального права виявляються прогалини, які негативно відображаються на відповідній правозастосовній практиці. Подолання цих вад потребує прийняття певних законодавчих змін і доповнень чинного КПК, зокрема, це стосується регламентації завдань кримінального судочинства.

Аналізуються норми Модельного Кримінально-процесуального кодексу, проектів майбутнього кодексу, статистичні дані щодо відшкодування шкоди, завданої злочином, на підставі чого наголошується на тому, що завдання, пов'язане з відшкодуванням шкоди, заподіяної злочином, законодавством не передбачено.

Автор проводить розмежування між поняттям «охорона» та «захист» прав осіб у кримі-

нальному процесі, віддаючи перевагу останньому, а також аргументує необхідність визнання завданям кримінального судочинства відшкодування шкоди завданої злочиним. Пропонується внесення відповідних змін до ст. 2 КПК України.

В. Г. Пожар

09.01—02.09.1004.

343.13(477).001.36 Лобойко Л. М. Основні підстави та цілі реформування кримінально-процесуального законодавства України / *Л. М. Лобойко* // Право України. 2009. № 2. С. 36—42.

Реформування кримінально-процесуального законодавства є однією із найактуальніших тем української кримінально-процесуальної доктрини. Сучасний його стан пов'язаний із визначенням магістрального напрямку реформування континентальної або англо-американської системи кримінального процесу.

Л. Лобойко у своїй статті вказує на обставини (підстави) реформування кримінально-процесуального законодавства, а саме: невідповідність кримінально-процесуального законодавства у частині регламентації прав суб'єктів процесу європейським стандартам правового становища особи у кримінальному судочинстві; високий ступінь формалізму у кримінально-процесуальній діяльності; нерівність можливостей сторін обвинувачення та захисту; роз'єднаність (автономність) процесуальної й оперативно-розшукової діяльності у кримінальних справах тощо.

Автором дається аналіз проекту КПК № 1233 та проекту КПК, підготовленого робочою групою Національної комісії зі зміцнення демократії та верховенства права. У результаті аналізу цих проектів автор доходить до висновку, що для подальшої розробки проекту нового КПК доцільно взяти за основу проект КПК, підготовлений робочою групою Національної комісії зі зміцнення демократії та верховенства права.

І. В. Гловчук

09.01—02.09.1005.

343.144-053.6 Матвеев С. В. Процесс формирования показаний несовершеннолетних в уголовном судопроизводстве / *С. В. Матвеев* // Lex Russica. 2009. № 1. С. 227—241.

Допрос является наиболее психологизированным следственным действием, связанным с личностными особенностями допрашиваемого и допрашивающего, психическим взаимодействием между ними. Психологический механизм формирования показаний в юридической литературе традиционно подразделяется на три основные стадии (этапы): восприятие, запоминание и воспроизведение.

Процесс формирования показаний несовершеннолетних имеет ряд своих особенностей. Автор статьи отмечает тот факт, что восприятие несовершеннолетними окружающей действительности обусловлено их возрастными особен-

ностями, осуществляется на основе их предшествующего опыта, знаний и интересов. Этот процесс именуется апперцепцией. Более того, многое в восприятии ребенком зависит от его индивидуального опыта, условий и внешней обстановки его жизни, а также от уровня внимания. Запоминание находится в зависимости от уровня общего развития несовершеннолетнего, индивидуальных особенностей его памяти, характера обстоятельств, которые были восприняты. Как отмечает автор, в процессуальном плане основной, заключительной стадией формирования показаний является стадия воспроизведения.

На различных этапах формирования показаний несовершеннолетний находится в определенных психических состояниях, влияние которых, подчеркивает автор статьи, необходимо учитывать следователю для выявления связанных с ним искажений и избрания необходимой тактики допроса.

Н. М. Стоянов

09.01—02.09.1006.

343.13:343.296(477) Нор В. Захист у кримінальному судочинстві майнових та особистих прав потерпілих від злочину за проектами КПК України: здобутки та прорахунки / *В. Нор* // Право України. 2009. № 2. С. 43—51.

Проект КПК був поданий народними депутатами України В. Мойсюком, Ю. Кармазіним до ВР України IV скликання, яка прийняла його у першому читанні.

Починаючи з січня 2006 р., розпочалася підготовка альтернативного проекту КПК, яку було доручено Міністерству юстиції України та Національній комісії із зміцнення демократії та утвердження верховенства права.

Крім істотного розширення предмета позову, проект повніше і детальніше врегульовує процесуальний статус суб'єктів цивільного позову, але при цьому автори проекту серед процесуальних прав цивільних позивача і відповідача не передбачили їх права укласти мирову угоду щодо відшкодування завданої злочиним шкоди, що на думку автора є алогізмом.

Автор відмічає, що безумовним надбанням проектів є детальне врегулювання діяльності органів щодо забезпечення відшкодування шкоди, зокрема порядку накладення арешту на майно та особливості його накладення на цінні папери.

Д. В. Шилін

09.01—02.09.1007.

343.13(477) Погорецький М. Новий КПК України: політичні, теоретичні та юридичні питання / *М. Погорецький* // Право України. 2009. № 2. С. 29—35.

Одним із пріоритетних завдань української влади є прийняття нового КПК України. Автор статті аналізує причини того, що Україна до цього часу не прийняла нового КПК, незважаючи на те, що при вступі до Ради Європи взяла на себе такий обов'язок.

Новим етапом в оновленні кримінально-процесуального законодавства стало затвердження Концепції реформування кримінальної юстиції від 9 квітня 2008 р. № 311/2008. На підставі цієї Концепції Національною комісією із зміцнення демократії та утвердження верховенства права розроблений проект нового КПК України. На думку автора, багато положень цього проекту є недостатньо теоретично розробленими та суперечливими з погляду законодавчої техніки та юридичної логіки. Цей законопроект, на відміну від проекту КПК України В. Мойсика та ін. (№ 1233 від 13.12.2007 р.), суттєво змінює вітчизняну кримінально-процесуальну доктрину. Аналізуючи новели законопроекту, автор доходить висновку, що за сучасних умов вони не можуть бути реалізованими в силу того, що нівелюють багаторічні теоретичні напрацювання вітчизняних процесуалістів.

При реформуванні кримінально-процесуального законодавства на сучасному етапі розвитку держави, на думку автора, слід максимально звужувати можливості прийняття процесуальних рішень на власний розсуд особами, які ведуть кримінальний процес, водночас всебічно удосконалюючи процесуальну форму. Автор висловлює критичні зауваження стосовно використання в проекті КПК України оцінних понять («розумний сумнів», «вагомі переконання»), скасування стадії порушення кримінальної справи, залишення поза увагою питання використання матеріалів ОРД, невдалої спроби удосконалення інституту доказів.

М. М. Стоянов

09.01–02.09.1008.

343.141/143 Погорецький М. Про співвідношення джерел фактичних даних і джерел доказів у кримінальному процесі / М. Погорецький // Право України. 2009. № 2. С. 80–85.

У своїй статті автор акцентує увагу на тому, що визначення співвідношення джерел фактичних даних та джерел доказів у кримінальному процесі має значення не лише для визначення поняття доказу, а й для розробки та підвищення ефективності процесу кримінально-процесуального доказування.

На думку автора, варто звертати увагу на суперечність, що існує між ґносеологічною та правовою природою при визначенні поняття джерела доказу. Джерело інформації (фактичних даних) може стати джерелом доказу лише в разі залучення його до кримінального процесу у встановленому кримінально-процесуальним законом порядку, отримання від нього закріплених у відповідній процесуальній формі фактичних даних, що входять до предмета доказування у кримінальній справі, та визнання їх доказами відповідною уповноваженою особою.

Отже, автор вважає, що джерело фактичних даних і джерело доказів — це категорії, що мають ґносеологічну єдність, проте різну правову природу, що слід враховувати при визнанні

тих чи інших фактичних даних доказами у кримінальному процесі.

М. М. Стоянов

09.01–02.09.1009.

343.141/143(177) Рогатинська Н. З. Предмет доказування при закритті кримінальної справи внаслідок зміни обстановки / Н. З. Рогатинська // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. К., 2008. Вип. 42. С. 535–540.

Інститут закриття кримінальної справи із звільненням особи від кримінальної відповідальності за нереабілітуючими підставами активно застосовується на практиці. Однією з підстав звільнення є зміни обстановки, яка передбачає два відносно самостійні випадки (підстави): втрата внаслідок зміни обстановки суспільної небезпечності вчиненого злочину та втрата внаслідок зміни обстановки суспільної небезпечності особи, яка вчинила злочин (ст. 7 КПК України). Законом також передбачено дві умови звільнення від кримінальної відповідальності. Це вчинення особою злочину вперше та віднесення цього злочину до категорії невеликої або середньої тяжкості (ст. 48 КК України).

Отже, у справах, що підлягають закриттю у порядку ст. 7 КПК України, констатує автор, предмет доказування становлять: 1) одна із нерерахованих підстав; 2) зазначені умови. Автор статті наголошує на тому, що межі дії ст. 7 КПК України досить обмежені. На практиці вона практично не застосовується, а якщо і застосовується, то неправильно, замість ч. 2 ст. 11 КК України.

Щодо втрати внаслідок зміни обстановки суспільної небезпечності особи, яка вчинила злочин, автор підтримує позицію учених, які взагалі заперечують факт об'єктивної зміни зовнішньої обстановки, що оточує винну особу, та пропонують оцінювати зазначені факти при визначенні розміру покарання, визнаючи їх пом'якшуючими обставинами.

Проаналізувавши практику застосування ст. 7 КПК України, а також відповідні зміни, внесені у федеральне законодавство РФ, автор пропонує виключити правові норми про закриття кримінальної справи у зв'язку із зміною обстановки із законодавства України.

М. М. Стоянов

09.01–02.09.1010.

343.13(177) Романюк Б. В. Удосконалення процесуального порядку об'єднання кримінальних справ / Б. В. Романюк // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 25–34.

Об'єднання та виділення кримінальних справ є однією з важливих загальних умов досудового розслідування, однак стан нормативного її регулювання є дещо фрагментарним. У зв'язку з цим автором у статті аналізується процесуальний порядок об'єднання кримінальних справ.

Автором відмічається, що об'єднання кримінальних справ здійснюється за розсудом суб'єктів, які ведуть процес. Перелік підстав об'єднання кримінальних справ є вичерпним і не відповідає практичним потребам розслідування злочинів. У чинному законодавстві не урегульовано питання про початок строку слідства в об'єднаному провадженні, яке складається з двох чи більше справ.

У результаті аналізу процесуального порядку об'єднання кримінальних справ автор дійшов висновку, що якщо в подальшому при реформуванні кримінально-процесуального законодавства залишиться різна підслідність окремих категорій злочинів, а прокурор, як нині пропонується, повинен тільки сам порушувати кримінальне провадження, то необхідно поділити норми ст. 26 КПК України на дві окремі групи, що стосуються об'єднання кримінальних справ та виділення кримінальних справ та матеріалів.

І. В. Гловюк

09.01—02.09.1011.

343.131(477+4):342.72/73 Скригонюк М. І. Права і свободи людини та європейські стандарти кримінального судочинства: новітні філософсько-правові погляди / М. І. Скригонюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 2. С. 61—66.

У сучасному періоді розвитку державності України одним із нових філософсько-правових поглядів є плесбологія. Плесбологія — це система новітніх філософсько-правових поглядів про масову участь мудрого простонароду в праводержавних та інших позитивних і негативних природно-соціальних процесах, у тому числі глобалізму і антиглобалізму, плебісциту, різного рівня виборів, фінансово-економічних та політичних криз, так само й світових, рівнозначно захисту: природи, прав і свобод людини, гендерної рівності; сім'ї, національних та соціальних груп; рідної національної, а також справедливої інтернаціональної державності; мови, культури та ін. з метою побудови світового класичного громадянського суспільства.

Доволі важливим сьогодні є питання європейських стандартів у кримінальному судочинстві. Європейські стандарти у кримінальному судочинстві — це встановлені законом держав Європи та проголошені в міжнародних документах прогресивні вимоги (принципи, орієнтири) щодо кримінально-процесуальної діяльності. Пропонується розглядати права і свободи людини в Україні з урахуванням європейських континентальних стандартів кримінального судочинства, під кутом зору плесбології як філософсько-правового вчення; визначаються погляди щодо плесбологічного тлумачення даної тематики. Перший полягає в тому, що тепер наявні лише типові, у науковому значенні стандарти кримінального судочинства. Тому термін «стандарти» може сприйматися тільки відносно, оскільки його формування не позбавлене суб'єк-

тивізму. Другий характеризується деякими ознаками нормативно-правового значення.

З плесбологічного, як філософсько-правового погляду: по-перше, сучасне кримінально-процесуальне право України — це регламентований державою на законодавчому рівні у формі кодифікованих правових норм і частково змінений та доповнений нині з метою захисту прав і свобод людини і громадянина порядок: доведення вини таємно і насправді винуватих у скоєнні злочинних діянь, що порушили чинні права і суспільні відносини, та визначення відповідного покарання, як і доведення невинуватості, а також відшкодування заподіяних збитків потерпілим; по-друге — необхідність створення умов належного функціонування національної правозастосовчої системи; підвищення рівності правосвідомості громадян, а також правового духу народу.

А. В. Підгорюдинська

09.01—02.09.1012.

343.121.4:159.98 Стеценко Ю. Психолог у кримінальному судочинстві: погляд зі сторони захисту / Ю. Стеценко // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 469—474.

Автор зазначає, що сьогодні вченими приділяється недостатньо уваги розгляду питання щодо використання допомоги психолога стороною захисту підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, тому завданням статті є визначення можливостей використання під час розслідування злочину допомоги психолога за ініціативою підозрюваного, обвинуваченого, підсудного та його захисника.

Пропонується залучати адвоката ув'язненого до участі у забезпеченні зустрічі з психологом.

Автор пропонує встановити на законодавчому рівні право ув'язненого на належну психологічну допомогу, а також обов'язок слідчого та адміністрації установи попереднього ув'язнення не перешкоджати у реалізації зазначеного права та надавати можливості для реалізації прав особи на отримання допомоги психолога через організацію конфіденційних зустрічей із психологом.

В. Г. Пожар

09.01—02.09.1013.

343.296 Федосеева С. Правовая природа отношений по возмещению вреда, причиненного в сфере уголовного судопроизводства / С. Федосеева // Уголовное судопроизводство. — 2008. № 4. С. 11—14.

В своей статье автор раскрывает содержание понятия реабилитации как комплексного института, который регулируется несколькими отраслями права (уголовно-процессуальное, гражданско-процессуальное, жилищное, трудовое, пенсионное, право социального обеспечения). Соответствующие нормы входят во вторичное образование комплексный правовой институт ответственности государства и используется, ког-

да необходимое правило не включено в специальные акты.

Также ставится вопрос о том, в каком порядке должен возмещаться вред: уголовно-процессуальном или гражданско-правовом? Автор констатирует наличие относительно этого вопроса нескольких мнений: 1) нормы о возмещении имущественного ущерба имеют гражданско-правовую природу; 2) нормы о реабилитации носят комплексный характер; 3) нормы о порядке возмещения вреда имеют уголовно-процессуальную природу. Аргументы представителей первой концепции автору представляются более обоснованными и убедительными.

Автор делает ударение на возможности потерпевшего воспользоваться специальным порядком возмещения вреда и гражданско-правовым или же сразу подать исковое заявление в гражданско-правовом порядке.

В. Г. Пожар

09.01—02.09.1014.

343.1(477) Чорноус Ю. М. Забезпечення європейських стандартів щодо дотримання прав і свобод людини у кримінальному судочинстві України / *Юлія Миколаївна Чорноус* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 5. С. 79—85.

У статті розглянуті особливості дотримання європейських стандартів прав та свобод людини під час розслідування злочинів, що визначені Конвенцією про захист прав людини та основних свобод 1950 р. й протоколами до неї; досліджено систему контрольних механізмів, які забезпечують їх захист. Автор виділяє забезпечення прав та свобод, гарантованих Європейською конвенцією про захист прав людини та основних свобод, що здійснюється у вітчизняному кримінальному судочинстві. Головним органом Європейської конвенції після реформи є Європейський суд з прав людини, що покликаний відновлювати справедливість у найскладніших випадках, коли національні засоби правового захисту виявились недовірними, не змогли захистити права та свободи людини. У разі, коли перед судом постає правова ситуація, вирішення якої у національному законодавстві не повною мірою відповідає гарантіям, встановленим Європейською конвенцією, суд може застосовувати більш демократичний і гуманний підхід Європейської конвенції та практику Європейського суду з прав людини.

Акцентовано увагу на порядку застосування рішень Європейського суду з прав людини у вітчизняному кримінальному судочинстві. Автор дотримується точки зору, що мета Європейського суду — не створення прецеденту, який врегулював би схожі недоліки у сфері захисту прав людини, а констатація наявності певного європейського правового стандарту на основі відповідної норми Конвенції. Тому Суд може змінювати свою практику залежно від зміни уявлень про існуючі європейські стандарти захисту прав людини. Отже, рішення Суду є лише

консультативним і пояснюючим матеріалом для національних органів держав, яких не стосується конкретне рішення.

Залишається неврегульованою діяльність органів досудового слідства щодо застосування під час розслідування злочинів рішень Європейського суду з прав людини. Адаже випадки, коли дізнавач, слідчий, приймаючи рішення, керуються положеннями Європейської конвенції, поодинокі. Зокрема, це стосується рішень Європейського суду з прав людини. Таким чином, виникає нагальна потреба в ознайомленні працівників органів дізнання та досудового слідства, суддів України з вимогами Європейської конвенції та протоколів до неї, з рішеннями Європейського суду з прав людини, а також щодо постійного застосування ними цих вимог і рішень у повсякденній практиці.

В. К. Волощина

09.01—02.09.1015.

(343.14+343.272):342.732(430) Шайбе П. Меры борьбы с обысками и конфискациями у представителей СМИ в ФРГ / *П. Шайбе* // Уголовное судопроизводство. 2009. № 1. С. 25—36.

Вопросы относительно журналистских привилегий в сфере уголовного процесса являются достаточно актуальными. Правовая защита прессы от государственного вмешательства в ФРГ определена Конституцией и законами земель. Обеспечение свободы прессы включает в себя определенную защиту «доверительных отношений» между прессой и частными осведомителями. Она является обязательной, так как пресса не может отказаться от сообщений со стороны частных лиц, а информационный канал без сбоев работает только тогда, когда информатор может быть абсолютно уверен в том, что будет сохранена редакционная тайна. Попытка государства узнать о контактах, установленных журналистом при сборе материала, является, по сути, вторжением в редакционную тайну. Непосредственную угрозу для редакционной тайны представляют собой две принудительные меры со стороны государства: принуждение граждан выступать в суде свидетелями и сопутствующие обыски и конфискации в редакциях СМИ.

Работники СМИ имеют право на отказ от дачи показаний, что представляет собой практическую реализацию права на свободу прессы.

Угроза редакционной тайне может находиться не только в обязанности давать показания об информанте, но в равной мере и в проведении «фланговой» конфискации и обысков в офисах печатных СМИ.

Уголовно-процессуальная конфискация ограничивается в интересах свободы прессы. Выемка в помещениях редакций СМИ разрешена только по крайне важной причине, при наличии соответствующего ордера судьи. Предусмотрен запрет на выемку и обыск по отношению к изображениям и документам, хранящимся у сотрудников СМИ, обладающих правом на отказ

от дачи свидетельских показаний, или в редакции, издательстве либо типографии, в которой работают обладающие данным правом сотрудники. Следствием запрета на выемку является запрет на использование доказательств, полученных незаконным путем. Существует проблема относительно «онлайн-обысков» (для получения тайного доступа к информации, хранящейся в компьютерах). Журналисты, в свою очередь, уже потребовали запрета на проведение подобных обысков, с возможностью выдачи разрешений на копирование информации только для расследования тяжких преступлений.

А. В. Подгородинская

09.01—02.09.1016.

343.15(574) Юрченко Р. Н. Процессуально-правовые вопросы исполнения постановлений суда по уголовным делам (по законодательству Республики Казахстан) / *Р. Н. Юрченко* // Уголовное судопроизводство. — 2009. — № 1. — С. 39—42.

Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан предусматривает случаи вынесения судом постановлений по уголовным делам, в том числе и на стадии дознания и предварительного следствия. Однако не содержит порядка их исполнения.

В некоторых случаях неясно, какой именно орган является исполнителем того или иного решения суда, в каком порядке и в пределах каких сроков необходимо исполнить такое решение (речь идет, например, о таких решениях суда, как: постановление судьи об отмене процессуального решения, вынесенного на стадии дознания и предварительного следствия; постановления об отмене или изменении меры пресечения).

Суды выносят также и другие решения в ходе производства по уголовному делу. Например, постановление о приводе (закон называет исполнителя и определяет несколько правил исполнения); постановление об организации приговора, ухода за временно нетрудоспособными лицами, находящимися на попечении арестованного лица, помещении их в государственные органы социальной помощи или медицинские учреждения; постановление об обеспечении приговора за имуществом или животными арестованного подсудимого; постановление суда о временном отстранении подсудимого от должности в связи с рассмотрением уголовного дела в суде (механизм исполнения не заложен, не указаны исполнители, а также отсутствует регулирование порядка выплат такому лицу). Также суды при отправлении правосудия выносят частные постановления, исполнение которых законом не предусмотрено. Предлагается при отсутствии специальной нормы, регламентирующей порядок исполнения таких решений, использовать общие нормы УПК, которыми регулируются вопросы исполнения всех судебных актов.

Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан, в ст. 59 определив полномочия

суда в уголовном судопроизводстве, не относит к их числу полномочия по исполнению судебных решений и рассмотрению возникающих в связи с этим вопросов, что служит поводом для необоснованных суждений о том, что в стадии исполнения судебных актов правосудие отсутствует.

А. В. Подгородинская

Статті

09.01—02.09.1017.

343.226 Благодир А. Класифікація заходів кримінально-процесуального примусу / *Ангеліна Благодир* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 12. С. 178—181.

Досліджено питання, пов'язані із класифікацією заходів примусу, що застосовуються уповноваженими державою органами під час провадження у кримінальних справах. Проаналізовано варіанти класифікаційного поділу заходів кримінально-процесуального примусу, виділено їх недоліки. Представлено три групи заходів кримінально-процесуального примусу: заходи, що застосовуються виключно у зв'язку із протиправною поведінкою будь-якого суб'єкта кримінально-процесуальних правовідносин; превентивні заходи; інші примусові заходи, не пов'язані з протиправною поведінкою і не превентивні.

09.01—02.09.1018.

343.123.5 Вернидубов І. Генеза публічного кримінального переслідування у теорії і законодавстві / *І. Вернидубов* // Право України. 2009. № 4. С. 102—106.

Визначено, яким чином, починаючи від судової реформи 1864 р. й до теперішнього часу, у кримінально-процесуальному законодавстві регламентувалося публічне кримінальне переслідування. Розглянуто основні точки зору щодо публічного кримінального переслідування, висловлені у теорії кримінального процесу. Виокремлено основні періоди у розвитку законодавства і процесуальної теорії щодо публічного кримінального переслідування.

09.01—02.09.1019.

343.13:347.922(477) Вороновський Л. І. Пред'явлення цивільного позову потерпілими близькими родичами загиблого під час досудового розслідування / *Леонід Іванович Вороновський* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 3. С. 310—320.

Розглянуто теоретичні аспекти пред'явлення цивільного позову близькими родичами загиблого від злочину в кримінальній справі. Надано пропозиції щодо удосконалення кримінально-процесуального законодавства України, яке регулює пред'явлення цивільного позову близькими родичами загиблого під час досудового роз-

слідкування у кримінальних справах, зокрема, дослідження порядку його пред'явлення у чинному законодавстві та в законопроекті № 1233.

09.01—02.09.1020.

343.132 Городецька М. С. Кримінально-процесуальні рішення слідчого: інформаційне й гарантійне значення / *Марина Сергіївна Городецька* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 3. — С. 321—327.

Визначено природу процесуальних рішень, їх функціональне призначення. Встановлено цілі застосування слідчим повноважень щодо процесуальних рішень. Автором зроблено такі висновки: процесуальне рішення слідчого є певним повідомленням учасників провадження у кримінальній справі про міру можливого застосування процесуального примусу слідчим; рішення приймаються слідчим на підставі сукупності доказів, які здобуті у результаті проведених слідчих дій, щодо забезпечення застосування слідчим необхідного і можливого процесуального примусу для проведення майбутніх слідчих дій.

09.01—02.09.1021.

343.131.5 Гурджі Ю. Щодо функціональної характеристики правового захисту особи у кримінальному судочинстві / *Ю. Гурджі* // Право України. 2009. № 1. С. 74—79.

Розглянуто питання про значення категорії механізму правового регулювання в методології дослідження правозахисної тематики на кримінальному рівні. Висловлено різні тлумачення щодо виявлення структури механізму процесуально-правового регулювання. Визначено основні положення методів емпіричного й теоретичного пізнання правових явищ, що розроблялися свого часу радянською теорією права на основі теорії діалектики.

09.01—02.09.1022.

343.141/143(477) Дубіцька Т. Місце документів у системі процесуальних джерел доказів / *Тетяна Дубіцька* // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 35—38.

Розроблено окремі аспекти вчення про документи-докази у кримінальному судочинстві. Сформульовано визначення окремих найбільш важливих понять теорії доказів. Внесено пропозиції щодо подальшого вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України та практики його застосування. Визначено основні характерні ознаки документів як джерела доказу. Наведено сучасні визначення поняття «документ».

09.01—02.09.1023.

343.985(477) Заїка С. Окремі аспекти вдосконалення правового регулювання строків тримання під вартою / *Сергій Заїка* // Підприємницт-

во, господарство і право. 2009. № 3. С. 137—141.

Проаналізовано основні завдання, які мають виконуватися з максимальною ефективністю при регламентації тривалості строків розслідування. Розглянуто питання щодо судового контролю тримання особи під вартою під час провадження досудового розслідування. Зроблено аналіз статистичних даних про кількість звільнених з ізоляторів тимчасового тримання і особливо тяжких злочинців. Зазначено про закріплення в КПК України перегляду судом запобіжного заходу у вигляді взяття під варту через розумні інтервали часу.

09.01—02.09.1024.

343.14 Зюков А. М. Проблемы этносоциальной детерминации уголовно-процессуального доказывания / *А. М. Зюков* // Российский следователь. 2009. № 1. С. 6—11.

На основе диссертационного исследования В. А. Пономаренкова, уголовного законодательства и высказываний видных ученых в статье более детально изучена проблематика этносоциальной детерминации уголовно-процессуального доказывания. При установлении обстоятельств, подлежащих установлению по уголовному делу, рассмотрены: время, место способ и другие обстоятельства совершения преступления; формы вины и мотивы совершения преступления; обстоятельства, характеризующие личность обвиняемого; характер и размер вреда, причиненного преступлением.

09.01—02.09.1025.

343.11 Капліна О. В. Правотворча роль судової практики в кримінальному судочинстві / *О. В. Капліна* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — Вип. 100. — С. 346—351.

Розглянуто питання щодо правотворчих повноважень суду та можливість судової практики судів загальної юрисдикції розглядатися як джерела права. Розглянуто думки науковців і практиків з приводу цих питань, які систематизовано й об'єднано в три групи. Виділено та проаналізовано ознаки, що характеризують нормативність актів органів державної влади: формальна визначеність; спеціальна, встановлена законом, процедура ухвалення; публічність; ухвалення їх компетентним органом держави; загальнообов'язковість; наділення вищою юридичною силою; забезпечення державним примусом; неперсоніфікованість; ухвалення їх з метою регулювання типових повторюваних суспільних відносин; багаторазове їх подальше застосування. Доведено, що судові акти можуть розглядатися як джерела права, але до їх числа слід винести тільки судові акти правозастосовного нормативного тлумачення, винесені Верховним Судом України, постанови його Пленуму та опубліковану практику Верховного Суду України в конкретних справах.

09.01—02.09.1026.

343.985:343.415 Кубарева О. В. Особливості використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, пов'язаних з реалізацією виборчого права / *Ольга Володимирівна Кубарева* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 116—121.

Розглянуто особливості використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, пов'язаних з реалізацією виборчого права. Визначено форми застосування спеціальних знань та можливості спеціалістів у розслідуванні злочинів проти виборчих прав. Висвітлено документи, пов'язані з цільовим використанням грошових коштів виборчих фондів, які повинен дослідити експерт.

09.01—02.09.1027.

343.71 Кулянда М. І. Актуальність перегляду постанов судді та ухвал суду в кримінальному судочинстві України / *М. І. Кулянда* // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 474. — С. 116—122.

Визначено доцільність запровадження окремого оскарження і перегляду постанов судді та ухвал суду в кримінальному судочинстві України. Проаналізовано механізм його реалізації у чинному законодавстві. Підкреслено, що об'єктом апеляційного оскарження доцільніше вважати рішення суду першої інстанції, яким закінчується розгляд справи, крім випадків, установлених КПК України. Висвітлено історичний досвід та сучасну зарубіжну практику існування окремого порядку оскарження і перегляду судових рішень, який дав підстави визнати доцільним запровадження в Україні аналогічного порядку перегляду не в апеляційному, а в порядку окремого оскарження судових рішень, якими не завершується розгляд справи по суті і які винесені як суддею у досудовому провадженні, так і суддею у стадії судового розгляду кримінальної справи. Підкреслено, що суб'єктами окремого оскарження повинні бути сторони та інші особи, інтересів яких стосується судові рішення, та представники цих осіб.

09.01—02.09.1028.

343.15(477) Лобойко Л. М. «Розумність» строків у кримінальному процесі / *Леонід Миколайович Лобойко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 4. — С. 248—257.

Проаналізовано Рішення Європейського Суду, що стосуються звернень громадян України з приводу порушення правила про розумні строки. Досліджено висловлені у теорії кримінального процесу позиції щодо необхідності чи заперечення впровадження в українське законодавство положень щодо розумних строків. Встановлено, чи зроблені реальні кроки щодо запро-

вадження розумних строків в український кримінальний процес.

09.01—02.09.1029.

343.13:340.113(477) Малярчук Т. В. До питання про доцільність використання оціночних понять і термінів у кримінально-процесуальному законі України / *Тетяна Володимирівна Малярчук* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 42. — С. 597—602.

Розглянуто питання щодо доцільності й необхідності використання оціночних понять і термінів у тексті кримінально-процесуального закону України. З'ясовано об'єктивні причини використання оціночних понять і термінів у кримінально-процесуальному законі. Винесено обґрунтовані та змістовні пропозиції щодо удосконалення кримінально-процесуального закону у частині використання оціночних понять і термінів. Запропоновано використати такі прийоми юридичної техніки, як упорядкування термінології; роз'яснення у тексті закону окремих оціночних понять і термінів; наведення орієнтуючих переліків відповідних фактів і обставин.

09.01—02.09.1030.

343.14 Мельник О. В. Щодо питання про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь в кримінальному судочинстві / *О. В. Мельник, А. В. Порик* // Адвокат. 2008. № 11. С. 32—35.

Досліджено етимологію та термінологічні особливості понять «безпека», «небезпека» та «забезпечення безпеки». Розглянуто систему заходів безпеки, що застосовуються з урахуванням конкретних обставин справи. Зазначено, що забезпечення безпеки на практиці здійснюється переважно шляхом встановлення особистої охорони та охорони житла та майна.

09.01—02.09.1031.

343.141/143(430) Молдован А. В. Докази у кримінальному процесі Федеративної Республіки Німеччини / *А. В. Молдован* // Адвокат. — 2009. — № 3. — С. 30—33.

Визначено, що під доказуванням у німецькому кримінальному процесі розуміється практична діяльність суду щодо збирання, дослідження та оцінки доказів. Проаналізовано два види доказування — чітке і вільне. З'ясовано і розглянуто елементи предмета доказування у німецькому кримінальному процесі: головний факт; докази; допоміжні факти; «дослідні положення». Відмічено, що обов'язок доказування у німецькому кримінальному процесі покладається на суд, а в стадії попереднього розслідування — на прокуратуру.

09.01—02.09.1032.

343.13(477) Павлишин А. Ціль сучасного кримінального процесу України / *А. Павлишин* // Право України. — 2009. — № 2. — С. 134—138.

Висловлено різні тлумачення щодо визначення цілі кримінального процесу в колишній процесуальній доктрині, сучасній українській та схожих із нею доктринах пострадянських держав. Обґрунтовано, що ціллю кримінального процесу має бути захист прав і законних інтересів осіб, які потерпіли від злочину, який полягатиме у тому, що через розкриття злочину, покарання винних чи застосування до них інших заходів впливу створяться усі умови для загладження шкоди, завданої потерпілому, відновлення його прав, повернення його у правовірний стан речей.

09.01—02.09.1033.

343.132 Романюк Б. Щодо питання про використання спеціальних знань слідчим / *Богдан Романюк* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 11. — С. 84—92.

Вивчено процес застосування спеціальних знань слідчим. Визначено, що дії та рішення слідчого у справі мають базуватися на результатах його особистої пізнавальної діяльності у рамках процесуального законодавства і внутрішнього переконання, підтвердженого доказами. Підкреслено, що успішне розкриття і розслідування злочинів значною мірою залежить від певної суми знань та навичок самого слідчого і правильного їх застосування. Сформульовано науково-практичні шляхи щодо єдиного підходу у зазначеній діяльності.

09.01—02.09.1034.

347.956/957 Сліпченко В. Природа та порядок надання додаткових матеріалів в апеляційну та касаційну інстанцію / *Володимир Сліпченко* // Підприємництво, господарство і право. 2008. — № 11. — С. 33—34.

З'ясовано природу та встановлено порядок надання додаткових матеріалів в апеляційну та касаційну інстанцію. Зроблено порівняння визначеного законом порядку і природи подання додаткових матеріалів у цих судових інстанціях. Визначено існуючі недоліки правового регулювання. Запропоновано можливі шляхи їх усунення. Обґрунтовано, що природа подання додаткових матеріалів не змінюється залежно від того, на якій стадії вони подані.

09.01—02.09.1035.

343.156(477) Сліпченко В. І. Співвідношення моделей апеляційного та касаційного провадження / *Володимир Іванович Сліпченко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 3. — С. 279—287.

Встановлено співвідношення моделей апеляційного та касаційного провадження у кримінальному судочинстві. Досліджено законодавчу базу діяльності суду другої та третьої інстанції. Виявлено спільні та відмінні риси апеляційного та касаційного провадження та недоліки правового регулювання суду другої та третьої

інстанції. Запропоновано внести зміни до КПК України з метою оптимізації функціонування судової системи України.

09.01—02.09.1036.

343.133 Статіва І. І. Вплив непроцесуальних чинників на визначення меж доказування в стадії порушення кримінальної справи / *Іван Ігорович Статіва* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 3. — С. 340—346.

Досліджено, який саме обсяг даних на практиці вважається необхідним та достатнім для прийняття рішення про порушення кримінальної справи. Визначено, що найвже в законі формулювання підстави до порушення кримінальної справи не придатне для регулювання відповідної діяльності. З'ясовано, який обсяг даних необхідно встановити для того, щоб рішення про порушення кримінальної справи вважалось обґрунтованим, та які не процесуальні чинники формують відповідну практику.

09.01—02.09.1037.

343.132:347.513:347.15/17 Стеценко Ю. Особливості відшкодування шкоди, завданої особистим немайновим правам особи під час розслідування злочину / *Ю. Стеценко* // Персонал. 2008. — № 3—4. — С. 110—114.

Визначено правову природу механізму відшкодування шкоди, завданої особистим немайновим правам особи з боку органів дізнання, досудового слідства та їх службових осіб. Приділено увагу таким особистим немайновим правам: недоторканність честі, гідності та ділової репутації особи, щодо якої було здійснене розслідування, але за результатами якого було поставлено випробувальний вирок, або кримінальна справа була закрита за відсутністю події злочину, відсутністю у діянні складу злочину або недоведеністю участі особи у вчиненні злочину. Зазначено про використання можливостей ЗМІ у проблемі реабілітації особи. Обґрунтовано, що вітчизняне законодавство не містить чіткого механізму захисту цих особистих немайнових прав особи.

09.01—02.09.1038.

343.121.4 Таращук О. Міжнародно-правові засади забезпечення права на безоплатну юридичну допомогу у кримінальному процесі України / *Ольга Таращук* // Підприємництво, господарство і право. 2009. — № 2. — С. 153—155.

Здійснено аналіз правового регулювання у міжнародному й європейському праві та законодавстві зарубіжних держав. Розглянуто основні засади забезпечення права на безоплатну правову допомогу у кримінальному процесі. У міжнародних документах відображено основні принципи надання адвокатами правової допомоги та специфічні риси надання якісної правової допомоги адвокатів за призначенням. Визначено

зміни у національному законодавстві України за роки правової реформи щодо розширення прав людини й їх забезпечення, у тому числі щодо здійснення захисту у кримінальному судочинстві. Зазначено, що досвід багатьох країн світу щодо забезпечення доступу до правосуддя може бути імплементований у національне законодавство України.

09.01—02.09.1039.

343.121.4(177) Узунова О. В. Застосування європейського досвіду адвокатом-захисником під час судового засідання щодо обрання запобіжного заходу / *Оксана Василівна Узунова, Олена Володимирівна Пасютіна* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 3. С. 333—340.

Досліджено проблеми, пов'язані зі збором доказової інформації адвокатом-захисником та застосування ним європейського досвіду при обранні запобіжного заходу в суді. З'ясовано суперечності українського процесуального законодавства та практики суду. Наголошено, що ні чинний КПК України, ні його проект ще не вирішили те, що було закладено законодавцем у ст. 29 Конституції — право особи користуватися правовою допомогою захисника з моменту затримання, тобто саме з того моменту, коли відбувається реальне обмеження права на свободу.

09.01—02.09.1040.

343.226 Фадеева Е. И. Особенности применения мер пресечения и иных мер процессуального принуждения в отношении прокуроров, следователей и адвокатов / *Е. И. Фадеева* // Адвокатская практика. 2008. № 6. С. 14—16.

Обоснована целесообразность усовершенствования механизма применения мер пресечения преступления и иных мер процессуального принуждения в отношении прокуроров, следователей и адвокатов. Обозначены проблемы применения в отношении рассматриваемых категорий лиц такой меры процессуального принуждения, как привод. Поднимается вопрос о возможности подачи, рассмотрения и исполнения ходатайства о заключении лица под стражу до получения итогового решения суда по представлению о даче заключения о наличии в действиях лица признаков преступления.

09.01—02.09.1041.

343.123.5(177) Чистоколяний Я. В. Конституційні основи діяльності у кримінальному процесі органів, які здійснюють кримінальне переслідування / *Ярослав Віталійович Чистоколяний* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 4. С. 276—285.

Досліджено конституційні основи кримінального переслідування, здійснювані органами кри-

мінального процесу. Проаналізовано положення Конституції України на предмет наявності у них положень щодо здійснення кримінального переслідування. Обґрунтовано, яким чином співвідносяться поняття «кримінальне переслідування» і «кримінальна відповідальність». Встановлено, чи можна кримінальне переслідування розглядати як обов'язок органів дізнання, досудового слідства і прокурора.

09.01—02.09.1042.

343.139(177) Шумов В. В. Обставини, що виключають можливість застосування судом спрощеної форми судового розгляду / *В. В. Шумов* // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2009. — Вип. 36. — С. 209—213.

Розглянуто різні обставини, які виключають можливість застосування судом спрощеної форми судового розгляду. Проведено порівняльний аналіз аналогічних форм судового розгляду у зарубіжних країнах. Зроблено висновок про необхідність закріплення у КПК України вичерпного переліку обставин, які унеможливають судовий розгляд справи в порядку ч. 3 ст. 299 КПК України.

КРИМІНАЛІСТИКА

Книги

09.01—02.09.1043.

343.98(075.8) Криміналістика : підручник / кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель [та ін.] ; за ред. В. Ю. Шепітька ; МОН України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. 4-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2008. — 464 с.

Викладено загальнотеоретичні проблеми криміналістики, визначено її предмет, природу, завдання. Відображено історію розвитку криміналістики та зв'язки з іншими юридичними науками. Висвітлено методологічні засади криміналістики та проаналізовано її методи. Розглянуто загальні положення криміналістичної техніки та її окремих галузей (судової фотографії та відеозапису, трасології, судової балістики, техніко-криміналістичного дослідження документів, криміналістичного дослідження письма, ідентифікації людини за ознаками зовнішності, кримінальної реєстрації). Надано важливу інформацію щодо науково-технічних засобів та техніко-криміналістичних прийомів.

09.01—02.09.1044.

343.98(075.8) Тищенко В. В. Криміналістика : навч.-метод. посіб. / *Валерій Володимирович Тищенко, Лариса Ігорівна Аркуша, Вікторія Миколаївна Плахотіна* ; ОНЮА. 2-ге вид., випр. О. : Фенікс, 2008. 172 с. (Навчально-методичні посібники).

Навчальний посібник з курсу криміналістики включає в себе комплекс навчально-методичних

документів, який охоплює всі форми роботи студентів, які вивчають криміналістику в різних навчальних підрозділах ОНЮА. У програмі надано перелік загальної і додаткової літератури, яка рекомендується студентам для вивчення курсу в цілому та за окремими темами програми.

Автори рефератів

09.01—02.09.1045.

343.98 Маслюк О. В. Розслідування злочинів у сфері радіоактивних матеріалів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Маслюк Олександр Володимирович*; Київ, нац. ун-т внутр. справ. — К., 2008. — 16 с.

Розкрито криміналістичні, процесуальні і технічні аспекти розслідування злочинів у сфері обігу радіоактивних матеріалів. Визначено основні елементи криміналістичної характеристики та класифікації злочинів із використанням радіоактивних матеріалів. Виділено характерні ознаки радіоактивних матеріалів для експертних методик ідентифікації та оцінки суспільної небезпеки. Розкрито особливості проведення слідчих дій при розслідуванні цього виду злочинів, взаємодії слідчого з іншими учасниками кримінального процесу, важливість використання спеціальних знань. Досліджено принципи побудови міжнародного ядерного права та достатність національної правової бази при розслідуванні таких злочинів.

09.01—02.09.1046.

343.98 Михальчук Т. В. Використання інформації, отриманої телекомунікаційним шляхом, у розслідуванні злочинів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Михальчук Тетяна Володимирівна*; Київ, нац. ун-т внутр. справ. — К., 2009. — 20 с.

Наведено визначення понять «інформація», «телекомунікації», «телекомунікаційні технології», «телеконференція», «відеоконференцз'язок». Наведено розгорнуту класифікацію та характеристику найбільш розповсюджених телекомунікаційних систем. Зазначено роль телекомунікаційних технологій (ТКТ) у розслідуванні злочинів, виокремлено потенційні можливості застосування телекомунікаційної передачі інформації при розслідуванні злочинів. Розглянуто питання правового регулювання використання інформації, отриманої телекомунікаційним шляхом. Акцентовано увагу на досягненні світового науково-технічного прогресу та позитивному досвіді зарубіжних країн щодо використання телекомунікаційної передачі інформації у розслідуванні злочинів. Зазначено необхідність упровадження у кримінальне судочинство сучасних технологій та використання їх на окремих стадіях розслідування і судового розгляду кримінальних справ. Охарактеризовано напрями застосування ТКТ у розслідуванні злочинів та можливості їх використання для доказування у кримінальному процесі.

09.01—02.09.1047.

343.98 Севідов О. А. Криміналістична характеристика злочинних порушень авторського і суміжних прав та основні положення їх розслідування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Севідов Олександр Анатолійович*; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2009. — 20 с.

Розкрито основні елементи криміналістичної характеристики злочинних порушень авторського і суміжного прав з використанням та інтерпретацією ключових положень інституту інтелектуальної власності. Визначено особливості предмета доказування і стадії порушення кримінальних справ даної категорії (зміст первинного матеріалу про злочин, перевірочних дій). Сформульовано перелік тактичних завдань розслідування, характерних саме для кримінальних справ про злочинне порушення авторського і суміжного прав. Надано рекомендації щодо засобів їх вирішення, а саме проведення відповідних тактичних операцій.

09.01—02.09.1048.

343.98 Соколова Я. А. Основні положення методики розслідування викрадення людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Соколова Яна Анатоліївна*; Нац. акад. прокуратури України. Х., 2009. — 18 с.

Наведено особливості елементів криміналістичної характеристики викрадення людини, які мають важливе значення для формування основних положень методики розслідування зазначеного виду злочинів. Запропоновано перелік обставин, що підлягають встановленню при розслідуванні викрадення людини та інших джерел доказів. Встановлено зміст типових слідчих ситуацій на початковому етапі розслідування, сформульовано типові слідчі версії, надано рекомендації щодо організації і планування розслідування викрадення людини, у тому числі при вчиненні цього злочину організованою групою. Розглянуто особливості проведення окремих слідчих дій на початковому етапі розслідування викрадення людини. Визначено тактичні (проміжні) завдання розслідування викрадення людини та розроблено специфічні тактичні операції, спрямовані на їх вирішення.

09.01—02.09.1049.

343.985 Твердохліб І. М. Методика розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичайних ситуацій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Твердохліб Ігор Миколайович*; Київ, нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. — 18 с.

Проведено комплексне і системне дослідження методики розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичайних ситуацій. Розглянуто теоретичні, правові та організаційні основи розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичайних ситуацій. Визначено криміналістичну характеристику, її структуру та зміст, типові слідчі ситуації, організацію і тактику проведення слідчих дій на початковому етапі розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичай-

них ситуацій. Досліджено криміналістичні засоби та прийоми розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичайних ситуацій. Надано рекомендації щодо розслідування цього виду злочину. Розроблено рекомендації, спрямовані на ефективне вирішення завдань кримінального судочинства.

09.01—02.09.1050.

343.98:343.34 Філіппова Л. С. Розслідування кримінально-правових проявів вандалізму: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Філіппова Ліліт Сейранівна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2008. 20 с.

Визначено кримінально-правові прояви вандалізму, наведено їх класифікацію за різними критеріями. Встановлено елементи криміналістичної характеристики цих злочинів, показано кореляційні взаємозалежності між окремими елементами. Проаналізовано особливості початкового етапу розслідування, визначено обставини, що підлягають встановленню, заходи з перевірки заяв і повідомлень про вчинений вандалізм, приводи і підстави для порушення кримінальної справи. На основі узагальнення слідчої практики запропоновано типові версії та слідчі ситуації досліджуваної категорії злочинів, алгоритм дій слідчого щодо їх вирішення. Розглянуто особливості підготовки та проведення огляду місця події, допиту, обшуку, виїмки та призначення судових експертиз.

09.01—02.09.1051.

343.98:343.37 Фурман Я. В. Основи методики розслідування контрабанди культурних цінностей: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Фурман Ярослав Володимирович*; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2009. 20 с.

Розкрито структуру криміналістичної характеристики контрабанди культурних цінностей, до якої включено предмет злочинного посягання, спосіб злочину, «слідчу картину» контрабанди, особу злочинця. Встановлено типові слідчі ситуації розслідування досліджуваного виду злочинів. Відповідно до слідчих ситуацій, наведено типові версії у справах про контрабанду культурних цінностей, які класифіковані за об'єктивною стороною злочину, джерелами придбаних культурних цінностей, способами їх переміщення через митний кордон, способами маскування, місцями збуту та зберігання, кількістю епізодів злочинної діяльності, суб'єктом і суб'єктивною стороною злочину. Досліджено тактичні прийоми слідчого огляду, призначення судових експертиз, обшуку, затримання, допиту, виїмки, відтворення обстановки та обставин події, освідування, пред'явлення для пізнання.

Статті

09.01—02.09.1052.

343.98.06 Бірюков В. В. Криміналістичні об'єкти: поняття та основні класифікації /

В. В. Бірюков // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 184—193.

Визначено, що криміналістичні об'єкти являють собою інформаційно-пошукові системи, які створені і функціонують у правоохоронних органах. Роз'яснено мету їх утворення і функціонування сприяння розслідуванню злочинів, яка в практичній діяльності реалізовується шляхом надання певної інформації стосовно об'єктів обліку. Доведено специфічність об'єктів у цих системах: мають специфічне минуле; є предметами злочинних посягань; є такими, які хоча і не пов'язані безпосередньо зі злочинною діяльністю, але інформація про них може сприяти розслідуванню злочинів.

09.01—02.09.1053.

343.144 Богданович Н. В. Особливості провадження допиту підозрюваних (обвинувачених) при розслідуванні злочинів, учинених злочинними угрупованнями з міжнародними зв'язками / *Наталія Валеріївна Богданович* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 4. С. 322—328.

Розглянуто сутність та тактичні прийоми допиту підозрюваних і обвинувачених, що найчастіше застосовуються під час розслідування злочинів, учинених злочинними угрупованнями з міжнародними зв'язками. На основі вивчення вітчизняної судово-слідчої практики, узагальнення позитивного зарубіжного досвіду розроблено теоретичні і практичні основи тактичного забезпечення допитів підозрюваних (обвинувачених) із урахуванням сучасних потреб правоохоронної практики.

09.01—02.09.1054.

343.98 Бондар В. С. Криміналістичні знання та їх трансформація в діяльність суб'єктів спеціальних знань як передумова створення концепції інтегративної моделі використання спеціальних криміналістичних знань у кримінальному судочинстві / *В. С. Бондар* // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 203—212.

Внесено відповідні пропозиції щодо посилення інтегративних аспектів змісту процесу техніко-криміналістичного забезпечення розслідування злочинів, використання спеціальних криміналістичних знань у вказаних видах криміналістичної діяльності. Здійснено аналіз трансформації загальних криміналістичних знань у криміналістичну діяльність суб'єктів використання спеціальних знань. Визначено, що оптимізація використання криміналістичної техніки у розслідуванні злочинів має відбуватися в таких видах криміналістичної діяльності: судово-експертна діяльність; діяльність спеціаліста-криміналіста; облікова діяльність у кримінальних справах.

09.01—02.09.1055.

343.982.323 Булгаков В. Г. Криминалистическая оценка значимости различных признаков внешности человека в зависимости от расстояния наблюдения / В. Г. Булгаков // Судебная экспертиза. — 2008. — № 4. — С. 83—91.

Проведен анализ восприятия динамических признаков внешности и факторов, влияющих на возможность идентификации человека по его изображениям, полученным с камер видеонаблюдения. Показано, что информационная значимость различных признаков внешности зависит не только от расстояния до объекта, но и особенностей настройки регистрирующей аппаратуры.

09.01—02.09.1056.

343.982.3 Бусов А. В. Проблемные вопросы использования габитоскопических учетов / А. В. Бусов // Судебная экспертиза. 2009. № 1. — С. 31—41.

Проведен анализ существующих автоматизированных габитоскопических информационно-поисковых систем с точки зрения их эффективности. Выделена приоритетная задача в этом направлении — создание единой габитоскопической автоматизированной системы, работа с которой осуществлялась бы в рамках нового вида криминалистической регистрации габитоскопического учета. Рассмотрен опыт создания и внедрения на практике компьютерных габитоскопических систем.

09.01—02.09.1057.

343.985:343.359.2 Гахраманов Ш. М., оглы. Криминалистическая характеристика налоговых преступлений и ее основные особенности / Шахтин Мамед оглы Гахраманов // Государство и право. Юридические и политические науки : сб. науч. пр. / Ин-т государства и права им. В. М. Коренько НАН Украины. — К., 2009. — Вып. 43. — С. 536—541.

Сформулировано понятие криминалистической характеристики преступления и рассмотрен вопрос о структуре и значении криминалистической характеристики преступлений. Раскрыто содержание криминалистической характеристики применительно к налоговым преступлениям. Обращено внимание на соотношение криминалистической характеристики преступления и предмета доказывания, а также на структуру криминалистической характеристики.

09.01—02.09.1058.

343.985 Дырдин М. Е. Особенности повторного следственного осмотра / Максим Евгеньевич Дырдин // Государство и право. Юридические и политические науки : сб. науч. пр. / Ин-т государства и права им. В. М. Коренько НАН Украины. — К., 2009. — Вып. 43. — С. 591—596.

Выделены общие задачи повторного следственного осмотра. Рассмотрены основные виды повторного осмотра места происшествия в работе следователя. Описан основной блок причин и оснований, по которым может осуществляться

повторный осмотр места происшествия. Обоснованы основные факторы, влияющие на проведение повторного следственного осмотра. Дано понятие повторного осмотра места происшествия.

09.01—02.09.1059.

343.985 Єзерський Р. Б. Проблеми організації застосування криміналістичної техніки у розкритті злочинів і шляхи їх вирішення / Руслан Богданович Єзерський // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Коренько НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 474—482.

На основі систематизації різних підходів до розгляду проблеми організації застосування криміналістичної техніки у розкритті злочинів розглянуто чотири рівні організації розслідування. Запропоновано правові заходи щодо створення умов для використання криміналістичної техніки. Наведено аргументи, які переконливо підтверджують необхідність введення спеціалістів-криміналістів до складу організаційних структур досудового слідства і дізнання. Визначено головні завдання спеціалістів-криміналістів при застосуванні криміналістичної техніки до вирішення конкретних завдань практичних працівників. Зазначено умови, необхідні для застосування криміналістичної техніки.

09.01—02.09.1060.

343.98 Журавель В. А. Актуальні проблеми криміналістичної методики розслідування злочинів / В. А. Журавель // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. Вип. 100. С. 362—375.

Розглянуто сучасні наукові концепції у розробці теоретичних засад формування загальних положень криміналістичної методики й рекомендацій з розслідування окремих категорій злочинів. Проаналізовано традиційні та новаторські підходи до розв'язання низки проблем у зазначеній галузі, які потребують першочергового розв'язання. Наведено аргументи, направлені на підтримку створення універсальної базової моделі криміналістичної методики розслідування злочинів. Обґрунтовано розглядати базову модель розслідування злочинів у вигляді інформаційно-пізнавальної моделі, що дозволить надати цій структурі організаційної побудови, упорядкувати її елементи, забезпечити більш тісний між ними зв'язок і тим самим підвищити ефективність пізнавальних дій.

09.01—02.09.1061.

343.132.001.4 Карпов Н. С. Експеримент як засіб удосконалення слідчої діяльності / Никитфор Семенович Карпов // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. 2008. № 6. С. 137—144.

Висвітлено проблематичні аспекти та суперечливі питання у дослідженні експерименту як засобу удосконалення слідчої діяльності. Про-

аналізовано дві сфери слідчої діяльності стосовно можливостей експериментування: аспекти, пов'язані зі зміною прав та обов'язків учасників процесу; аспекти, зміна яких не пов'язана з корегуванням прав та обов'язків суб'єктів кримінального судочинства. Висвітлено авторське бачення щодо подальшого удосконалення діяльності з розкриття та розслідування злочинів, яка повинна відповідати конституційним положенням та ідеям про захист інтересів особистості та здійснюватись у відповідності з тими можливостями, які держава у змозі надати для вирішення завдань кримінального судочинства.

09.01—02.09.1062.

343.985:004.99 Ковч Я. М. Встановлення місцезнаходження безвісно зниклих осіб за допомогою автоматизованих інформаційних систем / Ярослав Миколайович Ковч // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 4. — С. 328—336.

Висвітлено способи використання сучасних автоматизованих інформаційних систем в розшуку безвісно зниклих осіб. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що саме завдяки інформаційним процесам можливе вивчення оперативної обстановки і здійснення дійових оперативно-розшукових заходів, координування власних підсистем, забезпечення їх цілеспрямованої діяльності в межах нормативного регулювання для вирішення завдань запобігання і розкриття злочинів, а також розшуку злочинців, що переховуються, та безвісно зниклих осіб.

09.01—02.09.1063.

343.985:343.51 Мінка П. Я. Актуальні проблеми розкриття фальшивомонетництва / Павло Якович Мінка, Антон Володимирович Макашов // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 4. — С. 385—389.

Висвітлено актуальні проблеми своєчасного та повного розкриття фальшивомонетництва із урахуванням сучасних потреб правоохоронної практики. Розглянуто чинники, що сприяють поширенню фальшивомонетництва та зумовлюють складності з розкриття злочинів даної категорії: економічного, технічного та організаційного характеру. На основі вивчення вітчизняної судово-слідчої практики, узагальнення позитивного зарубіжного досвіду висвітлено розкриття злочинів, пов'язаних із фальшивомонетництвом.

09.01—02.09.1064.

343.985:343.71 Мороз М. С. Взаємодія слідчих і оперативно-розшукових органів при розслідуванні крадіжок майна громадян / Максим Сергійович Мороз // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету

внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 4. — С. 336—342.

Внесено пропозиції щодо оптимізації взаємодії слідчих з оперативними співробітниками при розслідуванні крадіжок майна громадян. Висвітлено принципи, на яких будується взаємодія слідчого й органу дізнання у всіх його формах. Зазначено питання, які повинні розглядатись у плані слідчо-розшукових заходів після порушення кримінальної справи. Відмічено заходи, які потрібно вжити для покращення стану запобігання розслідуванню та розкриттю крадіжок майна громадян, розшуку осіб, які їх вчинили, та встановлення місця знаходження вкрадених речей.

09.01—02.09.1065.

343.985:343.71:343.59 Оперук В. Значення планування та версуювання при розслідуванні розбійних нападів на банківські установи / Віталій Оперук // Юридична Україна. — 2009. — № 4. — С. 102—105.

Упорядковано всі знання та визначення щодо планування розслідування кримінальних справ про розбійні напади на банківські установи. Розглянуто специфіку і роль планування слідчого при розслідуванні злочинів, в яких вирішальну роль відіграють версії. Досліджено загальні положення про поняття «криміналістична версія». Проаналізовано типові криміналістичні версії, які можуть бути висунуті слідчим при розслідуванні розбійних нападів на банківські установи: версії, що характеризують особу нападників; версії, що характеризують сліди та знаряддя злочину; версії про характер та вид озброєності нападників; версії про використання транспортного засобу.

09.01—02.09.1066.

343.985:343.711 Патик А. Сутність взаємодії слідчих та оперативно-розшукових служб при розслідуванні майнових злочинів / Андрій Патик // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 4. — С. 162—165.

Визначено і проаналізовано сутність взаємодії слідчого з оперативно-розшуковими службами (ОРС) при розслідуванні майнових злочинів. Виокремлено форми взаємодії слідчого й оперативного працівника протягом усього досудового слідства. Зазначено основні завдання та принципи взаємодії слідчих з органами дізнання. Досліджено поняття «взаємодія», розглянуто його особливості. Проаналізовано злочин, який найчастіше зустрічається в добових оперативних зведеннях міських і районних підрозділів внутрішніх справ щодо взаємодії між слідчим та оперативно-розшуковими підрозділами, — крадіжку.

09.01—02.09.1067.

343.985:343.71:625.1/5 Пиріг І. В. Діяльність щодо встановлення та розшуку злочинця при розслідуванні розкрадань вантажів на залізнич-

ному транспорті / *Ігор Володимирович Пиріг* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 4. — С. 290—297.

Розроблено рекомендації щодо вдосконалення дій слідчого, пов'язаних з встановленням та розшуком особи, що вчинила злочин при розслідуванні розкрадань вантажів на залізничному транспорті. Визначено можливість встановлення та розшуку особи злочинця за слідами, залишеними ним при вчиненні злочину. Встановлено можливості використання даних судових експертиз для встановлення особи злочинця. Визначено значення та можливості використання для розшуку особи криміналістичних обліків. З'ясовано зв'язок між предметом злочинного посягання та особою, яка вчинила злочин.

09.01—02.09.1068.

343.982.35 Плетенець В. М. Слідова картина як елемент криміналістичної характеристики завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності / *Віктор Миколайович Плетенець* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 4. — С. 342—349.

Досліджено елементи криміналістичної характеристики, серед яких важливе місце займає слідова картина. Визначено типові сліди, що залишаються при вчиненні завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності. Досконало проаналізовано ідеальні та матеріальні сліди. Обґрунтовано необхідність вдосконалення діяльності зі збирання й використання слідів, що залишаються при вчиненні завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян у процесі розкриття і розслідування даних правопорушень.

09.01—02.09.1069.

343.985:343.81 Сербін М. М. Особливості використання спеціальних знань і технічних засобів при розслідуванні злочинів, вчинених у місцях позбавлення волі / *Микола Миколайович Сербін* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. — Д., 2008. — Вип. 3. — С. 263—272.

Висвітлено можливість залучення спеціалістів при провадженні слідчих дій в умовах виправних колоній. Наведено перелік видів експертиз та типових питань, які експерти можуть вирішувати залежно від особливостей злочину. Зосереджено увагу на необхідності широкого застосування техніко-криміналістичних засобів під час розслідування злочинів означеної категорії. Розглянуто випадки залучення спеціалістів до участі у слідчих діях.

09.01—02.09.1070.

343.985 Скільська Л. Д. Криміналістичні аспекти розширення методів та об'єктів фіксації результатів слідчої дії / *Любов Дмитрівна Скільська* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2008. Вип. 42. — С. 565—569.

Здійснено комплексний аналіз основних напрямів розвитку криміналістичного вчення про фіксацію результатів слідчої дії. З'ясовано підстави класифікації методів фіксації доказів під час провадження слідчої дії. На прикладі огляду місця події розкрито поняття, сутність та види перспективних методів фіксації результатів невербальних слідчих дій. Визначено коло потенційних об'єктів фіксації криміналістичними засобами. Висвітлено способи удосконалення існуючих методів фіксації доказів та їх джерел.

09.01—02.09.1071.

343.9 Смахтин Е. В. Предмет криминалистики: соотношение с материальным и процессуальным уголовным правом / *Е. В. Смахтин* // Российский следователь. — 2009. — № 1. — С. 2—4.

Представлен ретроспективный анализ предмета криминалистики, акцентировано внимание на установлении связей между криминалистикой, уголовным и уголовно-процессуальным правом. На основе примеров из практики продемонстрировано тесную корреляционную связь между предметами криминалистической науки, наук уголовного права и уголовного процесса.

09.01—02.09.1072.

343.132 Стратонов В. Використання тактичних прийомів в пізнавальній діяльності слідчого / *Василь Стратонов* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 12. — С. 76—78.

Розглянуто проблеми використання тактичних прийомів у пізнавальній діяльності слідчого з метою розширення пізнавальних можливостей слідчого при розкритті та розслідуванні злочинів. Проаналізовано структуру слідчої дії як певного елемента складної та багатогранної діяльності слідчого. Розглянуто характер пізнавальних висновків на основі доказів, які збирає слідчий, передбачаючи комплекс обставин, що підлягають встановленню.

09.01—02.09.1073.

343.132(177) Струць О. А. Фактичні підстави для провадження слідчих дій / *Олена Анатоліївна Струць* // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 548—554.

Досліджено сутність фактичних підстав для провадження слідчих дій. Визначено правову природу даних, у яких містяться зазначені підстави, та джерел їх отримання. Вирізнено і детально розглянуто структурні елементи у складі фактичних підстав для провадження

слідчих дій: джерела, з яких слідчий може отримувати доказову інформацію; мета проведення слідчої дії; фактичні дані, необхідні для висновку про те, що у вищезазначених джерелах міститься дана інформація. Підкреслено, що фактичною підставою для проведення окремих слідчих дій можуть бути: докази, передбачені ст. 65 КПК України; фактичні дані, отримані у результаті здійснення ОРД; відомості, які одержані під час розшукових дій слідчого.

09.01—02.09.1074.

343.985:343.53(477) Чернявський С. С. Наукові основи розробки криміналістичної методики розслідування фінансового шахрайства / *Сергій Сергійович Чернявський* // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 6. — С. 89—100.

Розглянуто наукові підходи до визначення поняття «фінансове шахрайство» та його класифікації як основи для формування криміналістичної методики розслідування. Виявлено чотири групи шахрайств. Визначено загальні чинники, що характеризують поширення фінансового шахрайства в Україні. Зазначено сфери, у яких найбільш поширені вияви економічного шахрайства.

09.01—02.09.1075.

343.98 Шахман Н. В. Розвиток функцій криміналістики в умовах демократичної, правової держави / *Наталія Володимирівна Шахман* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. С. 459—464.

Висвітлено основні функції криміналістичної науки у контексті розвитку в сучасних умовах функціонування правової, демократичної держави, основною цінністю якої є людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність та безпека. Досконало проаналізовано констатуючу, інтерпретаційну, евристичну, прогностичну, практико-прикладну, комунікативну, навчальну, виховну, критичну та методичну функції криміналістики сучасного періоду розвитку, що належать до основних напрямів впливу кримінології на регулювання та охорону суспільних відносин.

09.01—02.09.1076.

343.985 Шенітько В. Ю. Використання тактичних операцій у слідчій діяльності: теоретико-прикладні проблеми / *В. Ю. Шенітько* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. Вип. 100. — С. 355—361.

Розглянуто проблему формування й використання тактичних операцій як засобів криміналістичної тактики, що визначають найбільш доцільну послідовність проведення слідчих операцій, оперативно-розшукових та організаційно-технічних заходів, а також їх черговість і порядок. Проаналізовано призначення тактичних операцій — сприяння оптимізації розкриття й

розслідування злочинів. Запропоновано класифікації тактичних операцій, здійснено розподіл тактичних операцій за їх внутрішньою структурою. Визначено зв'язок між проміжним завданням розслідування й тактичною операцією.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Книги

09.01—02.09.1077.

340.6(075.8) Кравцов Д. В. Судова бухгалтерія: навч.-метод. посіб. / *Денис Володимирович Кравцов*; ОНЮА. — О.: Юрид. л-ра, 2008. — 136 с.

Розглянуто питання щодо правового регулювання порядку ведення бухгалтерського обліку та надання фінансової звітності на території України. Розтлумачено питання підготовки, проведення та оформлення судово-бухгалтерської експертизи згідно з чинним процесуальним законодавством України. Визначено особливості оформлення та експертного дослідження окремих фінансово-господарських операцій.

Автореферати

09.01—02.09.1078.

343.98 Стрілець Г. О. Генезис системи судово-експериментальних установ в Україні та напрямки їх діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Стрілець Галина Олександрівна*; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. — 20 с.

Досліджено генезис сучасних систем судово-експертних установ в Україні. Визначено поняття судово-експертної діяльності, проаналізовано класифікації судових експертиз, які проводяться у судово-експертних установах. Обґрунтовано принципи, особливості та основні види діяльності судово-експертних установ. Особливу увагу приділено правовій регламентації експертної діяльності та її удосконаленню, підготовці кадрів судових експертів, створенню єдиної системи судово-експертних установ, незалежної від міністерств, відомств, які займаються правоохоронною діяльністю.

09.01—02.09.1079.

343.98 Тютюнник Т. В. Теоретичні та організаційно-технічні основи інформаційного забезпечення судово-балістичної експертизи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Тютюнник Тетяна Вікторівна*; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2008. — 19 с.

Проведено аналіз понятійного апарату судово-балістичних досліджень, запропоновано уточнення окремих категорій судової балістики. З урахуванням тенденцій у механізмах вчинення злочинів визначено об'єкти сучасної судово-балістичної експертизи. Розглянуто організаційно-технічні основи ефективного викорис-

тання інформаційного забезпечення судово-балістичної експертизи. Розкрито особливості методики експертного дослідження окремих новітніх зразків зброї, пов'язані з їх конструктивними особливостями. Висвітлено зміст інформаційних масивів стосовно окремих видів досліджуваних об'єктів.

Статті

09.01—02.09.1080.

340.6 Аубакирова А. А. О природе деятельности экспертных ошибок / А. А. Аубакирова // Судебная экспертиза. 2009. № 1. С. 18—21.

Рассмотрены три класса экспертных ошибок: ошибки процессуального характера; гносеологические ошибки; деятельность (операционные) ошибки. Дана краткая характеристика процессуальных и гносеологических экспертных ошибок. Основное внимание уделено деятельности экспертных ошибок, причинам и факторам, влияющим на их возникновение. Обсуждены пути выявления экспертных деятельности ошибок.

09.01—02.09.1081.

340.624.6:343.982.32 Божченко А. П. Дерматоглифика пальцев рук в аспекте судебно-медицинской идентификации личности / А. П. Божченко, И. А. Толмачев // Судебно-медицинская экспертиза. 2009. № 2. С. 25—29.

Освещены особенности дерматоглифических признаков пальцев рук в выборке русских европейской части России в зависимости от общих признаков личности: дерматоглифического фенотипа лица, находящегося с идентифицируемым в кровном родстве; анатомической локализации папиллярного узора и дерматоглифических структур других частей единого дерматоглифического фенотипа. Определена информативность локальных дерматоглифических признаков и их сочетаний. Созданы методы определения общих признаков личности, принадлежности к определенному родственному кругу, а также реконструкции дерматоглифического признакового пространства.

09.01—02.09.1082.

340.63:343.144 Бочкарев М. В. Тактика участия специалиста-психиатра в допросе подозреваемого (обвиняемого), страдающего нарушениями психики / М. В. Бочкарев // Судебная экспертиза. 2008. № 4. С. 106—111.

Рассмотрены основные направления деятельности следователя при получении сведений о возможной психической патологии подозреваемого (обвиняемого). Приводятся критерии, которым должен соответствовать привлекаемый в такой ситуации расследования специалист-психиатр. Проанализированы специфические особенности подготовки и проведения допроса подозреваемого (обвиняемого) с нарушениями психики. Предложены тактические приемы ис-

пользования специалиста-психиатра, способствующие установлению психологического контакта и получению правдивых показаний.

09.01—02.09.1083.

343.146:340.6 Галдецька І. Судово-медичне дослідження речових доказів / Ірина Галдецька // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 142—144.

Встановлено сутність та основну ознаку речових доказів. Досліджено фактичні підстави для віднесення матеріального об'єкта до числа речових доказів. Розглянуто речові докази біологічного походження, обґрунтовано їх мету та особливості. Приділено увагу порядку вилучення, упаковки та направлення речових доказів на дослідження. Визначено, що об'єкти біологічного походження можуть стати джерелами криміналістично-значущої інформації про вчинений злочин.

09.01—02.09.1084.

340.63 Гончаренко В. Г. Судово-психологічна експертиза в системі засобів захисту / В. Г. Гончаренко // Адвокат. 2009. № 4. С. 4—13.

Розглянуто різні форми застосування психологічних знань в юридичній діяльності, в тому числі у кримінальному судочинстві. Визначено комплекс основних питань, які підлягають вирішенню під час проведення судово-психологічної експертизи. Проаналізовано ідею, яка знайшла втілення у чинному кримінальному законодавстві, про пом'якшення відповідальності особи, яка вчинила злочин під впливом сильного душевного хвилювання, що виникло внаслідок неправомірних дій потерпілого. Виділено п'ять видів висновків експерта, які мають доказове значення і оцінюються на загальних підставах.

09.01—02.09.1085.

340.67:615.212.7.099.07 Исследование следов инъекций у лиц, употребляющих наркотики, в судебно-медицинской практике / В. А. Клевко, Д. Ю. Шпехт, И. Н. Богомолова [и др.] // Судебно-медицинская экспертиза. — 2009. — № 1. — С. 35—39.

Приведен анализ морфологической картины постинъекционных повреждений у наркоманов. Изучена наиболее частая локализация следов немедицинских инъекций. Особое внимание уделено конкретным признакам, информативным для определения давности постинъекционных повреждений, которые позволяют подтвердить их немедицинское происхождение, так как они помогают обосновать диагноз острой и хронической наркотической интоксикации и более полно использовать возможности осмотра трупа и судебно-гистологического исследования.

09.01—02.09.1086.

343.983 Классификация пломбировочных устройств на основе количественных показателей криминальной стойкости / Ю. М. Дильдин,

Е. Ю. Синицын, А. В. Ермилов [и др.] // Судебная экспертиза. 2008. № 4. С. 24–18.

Предложена методика проведения ранжирования (классификации) пломбировочных устройств на основе относительных безразмерных показателей — коэффициента криминальной стойкости и коэффициент сложности. Показана возможность использования методов численного анализа на различных стадиях жизненного цикла пломбировочных устройств, включая разработку, производство, испытания, сертификацию и экспертные исследования.

09.01—02.09.1087.

340.6:343.346.1 Мельничок В. Судово-психологічна експертиза учасників подій, пов'язаних із використанням транспортних засобів / В. Мельничок // Право України. — 2009. — № 1. — С. 93–96.

Розглянуто питання про діяльність осіб, індивідуально-психологічні властивості яких не виходять за межі норм, а у тих випадках, коли для вирішення якогось питання необхідно торкатися суміжних між психологією і психіатрією проблем. Визначено випадки, при яких проводиться судово-психологічна експертиза індивідуально-психологічних особливостей. Наведено низку питань до експертів-психологів, які найчастіше зустрічаються при призначенні даного виду судово-психологічної експертизи.

09.01—02.09.1088.

340.628:616-074 Михайлов В. В. Изменение фракций воды в крови и ее компонентах при утоплении / В. В. Михайлов // Судебно-медицинская экспертиза. 2009. № 2. С. 29–31.

Проведено изучение фракций воды в компонентах крови у лиц, погибших от утопления в пресной воде. Исследование включает 30 случаев утопления, в качестве контроля — 30 случаев повешения и 7 случаев смерти на суше с обнаружением трупа в воде. Показано, что у погибших от утопления в пресной воде в артериальной крови и ее компонентах, а также в цельной венозной крови и эритроцитной массе достоверно повышено содержание общей воды за счет свободной фракции по сравнению с лицами, умершими на суше. У лиц, погибших преимущественно асфиксическому механизму, изменения фракций воды имеют тот же характер, что при аспирационном утоплении. Полученные данные являются дополнительными диагностическими признаками утопления.

09.01—02.09.1089.

343.982.323 Ничитайло І. Сутність і завдання судово-портретної ідентифікаційної експертизи / Ірина Ничитайло // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 1. — С. 130–133.

Досліджено аспекти формування й отримання об'єктивних і суб'єктивних відображень зовнішності людини, використання прикмет зовнішності з метою встановлення групової належності й ідентифікації особи. Зазначено питання,

які виносяться для вирішення фотопортретної ідентифікаційної експертизи. Розглянуто різні методики проведення криміналістичної портретної експертизи. Виділено основні завдання криміналістичної фотопортретної експертизи, специфіку та стадії, за якими проводять таку експертизу.

09.01—02.09.1090.

343.148 Пашинский В. В. Оценка достоверности заключения эксперта / В. В. Пашинский // Судебная экспертиза. — 2009. — № 1. — С. 55–62.

Рассмотрены вопросы оценки достоверности заключения эксперта, проанализированы существующие подходы экспертов в данной области. Предложены пути решения проблем оценки достоверности заключения эксперта, при использовании которых возможно снижение затрат, связанных с вызовами в суды.

09.01—02.09.1091.

340.6(470) Питеров А. А. О некоторых проблемах производства судебно-экономических экспертиз / А. А. Питеров // Судебная экспертиза. 2009. № 1. С. 108–117.

Обсуждены актуальные проблемы производства судебно-экономических экспертиз, в том числе необходимость выделения в этом классе экспертиз нового вида — экономико-стоимостной экспертизы. На примере Московской лаборатории судебной экспертизы Минюста России рассмотрены проблемы методического и информационного характера, возникающие в процессе экспертной деятельности.

09.01—02.09.1092.

343.982.35 Сухарев А. Г. Предмет и объекты трасологической механоскопии / А. Г. Сухарев // Судебная экспертиза. — 2008. — № 4. — С. 7–18.

Рассмотрены вопросы, связанные с процессами передачи и восприятия информации сложными механическими системами, изучаемыми в трасологии. На основе систематизации и обобщения собранного материала предложено определение предмета трасологической механоскопии, объектов и задач механоскопической экспертизы. Определены виды следов, являющихся источником информации при решении механоскопических экспертных задач.

09.01—02.09.1093.

340.6:617.57/.58-001-02:614.8 Шадымов А. Б. Некоторые особенности повреждений конечностей водителя и пассажира переднего сиденья при фронтальном столкновении легкового автомобиля / А. Б. Шадымов, А. С. Новоселов // Судебно-медицинская экспертиза. 2009. № 1. С. 32–35.

Проведены два этапа исследования. Вначале экспериментально выявлены области верхних и нижних конечностей у водителя и пассажира переднего сиденья, испытывающих наибольшие

нагрузки в момент фронтального столкновения легкового автомобиля. Затем при судебно-медицинской экспертизе трупов водителей и пассажиров переднего сиденья были установлены некоторые морфологические различия повреждений их конечностей и объяснен механизм их образования.

09.01—02.09.1094.

340.6:614.84 Шамаев Г. П. Формы выводов по результатам судебных пожарно-технических экспертиз / Г. П. Шамаев // Судебная экспертиза. 2009. № 1. С. 77—84.

На основе изучения материалов пожарно-технических экспертиз проанализированы возможные формы выводов эксперта и их доказательственное значение. Отмечены условия, при выполнении которых возможно дать категорический вывод. При оценке экспертного заключения предложено проводить его анализ и в случае формулирования выводов не в категорической форме.

09.01—02.09.1095.

340.6:343.346(477) Шаповалов В. Складові національної безпеки: судово-фармацевтичні експертні дослідження щодо наявності причинно-наслідкових зв'язків між вживанням учасниками дорожнього руху психоактивних речовин і виникненням дорожньо-транспортних пригод / Валерій Шаповалов // Юридична Україна. 2009. № 1. С. 88—93.

Розглянуто складові елементи національної безпеки, до яких віднесено життя і здоров'я громадян, які є учасниками дорожнього руху. Наведено випадки із судово-фармацевтичної практики щодо фактів вживання психоактивних речовин (ПАР) і встановлення причинно-наслідкових зв'язків із ДТП, які містять ознаки складу злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Доведено, судово-фармацевтичні експертні дослідження свідчать про те, що існують причинно-наслідкові зв'язки між вживанням учасниками дорожнього руху ПАР і виникненням ДТП.

09.01—02.09.1096.

340.69:174 Шерстюк В. М. Професійна етика судового експерта / В. М. Шерстюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2009. № 4—5. С. 137—141.

Зазначено, що професійна етика судового експерта має базуватися на понятті професійного обов'язку, який фіксує моральні норми поведінки при виконанні службових обов'язків, та на понятті професійної честі, що відображає моральні норми, спрямовані на реалізацію у поведінці загальних засад судово-експертної діяльності, моральних вимог до цієї діяльності та моральних критеріїв реалізації цих вимог. Підкреслено, що професійна етика судового експерта повинна містити у собі: загальні моральні принципи та специфічні, притаманні саме цій професії моральні норми.

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Книги

09.01—02.09.1097.

343.985+343.132 Шумилов А. Ю. Оперативно-розыскная деятельность: вопросы и ответы: учеб.-практ. пособие. В 2 кн. Кн. I. Оперативно-розыскные мероприятия и меры / А. Ю. Шумилов. — 3-е изд., пересмотр. и испр. — М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. — 143 с. (Библиотечка студента, курсанта, слушателя).

В доступной форме (вопросов и ответов) раскрыты понятие оперативно-розыскной деятельности, ее принципы, правовое регулирование возникающих в ней общественных отношений, субъекты, результаты и другие общие положения оперативно-розыскного дела. Работа основана на нормах Конституции РФ, Федерального закона «Об оперативно-розыскной деятельности» и в целом оперативно-розыскного законодательства, практике их применения, судебной практике, включая практику Конституционного Суда РФ, Верховного Суда РФ и Европейского суда по правам человека, а также на положениях современной оперативно-розыскной теории.

09.01—02.09.1098.

343.985+343.132 Шумилов А. Ю. Оперативно-розыскная деятельность: вопросы и ответы: учеб.-практ. пособие. В 2 кн. Кн. II. Общие положения / А. Ю. Шумилов. — 3-е изд., пересмотр. и испр. — М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2008. — 144 с. (Библиотечка студента, курсанта, слушателя).

В доступной форме (вопросов и ответов) раскрыты основные положения осуществления в оперативно-розыскной деятельности оперативно-розыскных мероприятий, принятия оперативно-поисковых мер, применения мер пресечения и мер оперативно-розыскного воздействия. Работа основана на нормах Конституции РФ, Федерального закона «Об оперативно-розыскной деятельности», других нормативных правовых актах, составляющих оперативно-розыскное законодательство, практике их применения, судебной практике, включая практику Конституционного Суда РФ, Верховного Суда РФ и Европейского суда по правам человека, а также на положениях современной оперативно-розыскной теории. Приведены образцы оперативно-розыскных документов. Прилагается перечень рекомендованной литературы.

Реферати

09.01—02.09.1099.

343.132(477)(091) Єськов С. В. Судовий контроль у сфері оперативно-розшукової діяльності: досвід історико-правового дослідження / С. В. Єськов // Вісник Луганського державного

університету внутрішніх справ імені Є. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 86–95.

Оперативно-розшукова діяльність як таємна діяльність, завданнями якої є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена КК України, розвідувально-підривну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави, пов'язана із значним обмеженням конституційних прав і свобод громадян. У зв'язку з цим необхідним є інститут судового контролю за здійсненням цієї діяльності.

Стаття С. В. Єськова присвячена дослідженню історичної ретроспективи становлення інституту судового контролю у сфері оперативно-розшукової діяльності. Автором аналізується значний масив історичних документів, у яких було закріплено контрольні функції суду у сфері боротьби зі злочинністю. Детальному дослідженню піддаються нормативно-правові та правоінтерпретаційні акти України у цій сфері.

З урахуванням ретроспективного аналізу інституту судового контролю у сфері оперативно-розшукової діяльності автор доходить висновку про необхідність раціонального підходу до вирішення проблеми судового контролю, який має стати наріжним каменем у системі захисту прав громадян при проведенні оперативно-розшукових заходів.

І. В. Главюк

09.01–02.09.1100.

343.985:343.12(477) Кряковцев С. М. Судовий захист прав людини при застосуванні оперативно-технічних засобів в оперативно-розшуковій діяльності / С. М. Кряковцев // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Є. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 101–110.

Застосування оперативно-технічних засобів в оперативно-розшуковій діяльності потребує належного нормативно-правового регулювання для недопущення незаконного та необґрунтованого обмеження прав громадян при її провадженні. Саме тому стаття С. М. Кряковцева присвячена детальному аналізу нормативної бази застосування технічних засобів у розкритті злочинів, а саме конституційного, цивільного, кримінально-процесуального та оперативно-розшукового законодавства. На підставі аналізу нормативно-правових актів автор стверджує, що застосування оперативно-технічних засобів за згодою особи не порушує особистих прав громадянина і згоди суду на їх застосування не потрібно.

Аналіз нормативної бази застосування технічних засобів у розкритті злочинів дозволив авторові виявити прогалини та недоліки у нормах ЗУ «Про оперативно-розшукову діяльність» та Закону України «Про судоустрій України». Запропоновано внести зміни та доповнення до цих

законів у частині врегулювання питання про давання згоди на провадження оперативно-розшукових заходів головою апеляційного суду.

І. В. Главюк

Статті

09.01–02.09.1101.

343.985 Антонов К. В. Організаційно-тактичні особливості використання в ОРД дезінформації відносно об'єктів оперативного інтересу / Костянтин Володимирович Антонов // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 3. С. 247–257.

Розглянуто організаційно-тактичні особливості використання й значення дезінформації при активному використанні її в рішенні завдань ОРД ОВС, надано основні її характеристики. Визначено етапи процесу проведення заходів щодо дезінформації об'єктів ОРД (оперативна комбінація з елементами дезінформації), виділено об'єкти і суб'єкти дезінформації. Наведено класифікацію дезінформації з конкретних ознак адресності та класифікацію видів сигнально-інформаційних впливів, застосовуваних при дезінформації. Окреслено способи доведення дезінформації до об'єктів оперативного інтересу та основні переслідувані ОВС цілі при рішенні оперативно-тактичних завдань на практиці.

09.01–02.09.1102.

343.985:004.738.5 Воронов И. А. Теоретические основы использования информационных и поисковых систем глобальной сети Интернет в оперативно-розыскной деятельности / И. А. Воронов // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Є. О. Дідоренка. 2009. Вип. 1. С. 194–203.

Рассмотрены информационные возможности сети, которую по отношению к существующим информационным системам обеспечения деятельности ОВД можно условно обозначить как неведомственную. Проанализированы виды ресурсов сети: информационные динамические массивы; сферы целенаправленного обмена определенной информацией; статистические поисковые базы данных целевой справочной информации по конкретным объектам.

09.01–02.09.1103.

343.985:343.359.3 Островский В. В. К вопросу о создании следственно-оперативных групп при расследовании преступлений, отнесенных к компетенции таможенных органов / В. В. Островский // Российский следователь. 2009. № 2. С. 2–3.

Отмечена необходимость создания следственно-оперативных групп для более эффективного раскрытия преступлений. Рассмотрены задачи, которые позволяет решать следственно-оперативная группа при анализе практики рас-

следования преступлений. Автор обосновывает необходимость принятия нормативного акта, регулирующего деятельность создаваемого подразделения.

09.01—02.09.1104.

343.123.1 Уваров В. Г. Процесуальні проблеми реалізації результатів оперативно-розшукової діяльності органом дізнання / *Володимир Геннадійович Уваров* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України,

Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 3. С. 288—293.

Визначено і розкрито результати оперативно-розшукової інформації органом дізнання у кримінальному процесі. Роз'яснено наукові положення, які мають знайти відображення у концептуальній моделі оперативно-розшукової інформації. Висвітлено авторське бачення щодо внесення змін і доповнень до КПК України у вирішенні існуючих процесуальних проблем реалізації результатів оперативно-розшукової діяльності органом дізнання.

СУДОУСТРІЙ

Книги

10.01—02.09.1105.

347.96/99 Дмитриев Ю. А. Правоохранительные органы Российской Федерации : учебник / Ю. А. Дмитриев, М. А. Шапкин. — 6-е изд., стер. — М. : Омега-Л, 2008. — 381 с. (Высшее юридическое образование).

Рассмотрены общие понятия предмета, метода и системы учебного курса, являющегося собой подотрасль конституционного и административного права, его нормативно-правовые источники. Дано содержание и признаки правоохранительной функции государства, понятия и системы правоохранительных органов в широком и узком смысле. Детально освещены содержание и структура судебной системы, понятие и признаки судебной власти и правосудия, принципы судостроительства и правосудия. Проанализированы организация, система и структура Прокуратуры РФ, министерств юстиции и внутренних дел РФ, федеральной службы безопасности РФ, органов таможенной службы, адвокатуры, нотариата, организаций, осуществляющих частную детективную и охранную деятельность, и других правоохранительных организаций.

10.01—02.09.1106.

342.842(477) Збірник рішень судів за підсумками розгляду скарг і заяв суб'єктів виборчого процесу на позачергових виборах народних депутатів України 2007 року / редкол.: В. М. Шаповал, А. Й. Магера, Ж. І. Усенко-Чорна [та ін.]; Центр. виборча коміс. — К. : ППВФ, 2008. — 704 с.

До збірника увійшли рішення Вишого адміністративного суду України, апеляційних та окружних адміністративних судів, апеляційних та місцевих загальних судів, прийнятих ними відповідно до п. 5 прикінцевих та перехідних положень Кодексу адміністративного судочинства України за результатами розгляду скарг та заяв суб'єктів виборчого процесу з позачергових виборів народних депутатів України 2007 р. Матеріал підготовлено на підставі копій судових рішень, надісланих до ЦВК відповідними судами.

10.01—02.09.1107.

347.96/99(477).001.73(063) Конституційні аспекти судової реформи : матеріали наук.-практ. конф., 26—27 черв. 2008 р. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого [та ін.]. — Х. : Право, 2008. — 164 с.

До збірника включено доповіді, наукові повідомлення, виступи учасників конференції щодо розгляду конституційних аспектів судової реформи. Визначено конституційну регламентацію організації та функціонування судової влади

в Україні. Обґрунтовано гарантування у сфері судочинства додержання конституційних прав і захисту законних інтересів особи, виходячи з принципу верховенства права. Визначено місце та функціональне призначення прокуратури у системі механізмів державної влади, які відбулися у зв'язку з обговоренням необхідних змін до Конституції України.

10.01—02.09.1108.

347.97/99 Назаров І. В. Принципи побудови судової системи : монографія / Іван Володимирович Назаров. — Х. : ФІНН, 2009. — 144 с.

Розкрито сутність та зміст організаційних принципів судової влади принципів побудови судової системи. Досліджено природу принципів побудови судової системи, обґрунтовано їх системність. Проаналізовано зміст, значення і обсяг нормативного закріплення кожного принципу у законодавстві України. Наведено приклади їх реалізації у європейських країнах з різною формою державного устрою, правління, різних правових систем, таких як Франція, Німеччина, Великобританія, Італія, Португалія, Латвія, Литва, Естонія, Польща та ін. Виокремлено загальні тенденції та відмінності у реалізації принципів побудови судової системи за рубежом. Здійснено аналіз міжнародних норм, які закріплюють найбільш загальні положення щодо побудови національних судових систем і організації роботи судових органів. Акцентовано увагу на необхідності урахування певних тенденцій при проведенні вітчизняної судової реформи.

10.01—02.09.1109.

347.96(477)(094.1) Правоохоронна та судова система України : зб. нормат.-правових актів : довідкове вид. / упоряд. Є. О. Ковальчук. — Х. : Бурун Книга, 2008. — 352 с.

Збірник містить нормативно-правові акти, що визначають принципи побудови, діяльності, систему, структуру та компетенцію судової і правоохоронної системи України. Усі нормативно-правові акти наведено станом на 1 червня 2008 р.

10.01—02.09.1110.

347.96/99 (477)(094.1) Судові та правоохоронні органи України : зб. законодавчих і нормат. актів : в 2 т. : за станом на 1 жовт. 2007 р. — К. : Вид. А. В. Паливода, 2008. (Законодавство України).

Т. 1. — 304 с.

Т. 2. — 312 с.

Збірники містять закони та нормативні акти, що визначають принципи побудови, діяльності, систему, структуру та компетенцію судових і правоохоронних органів України. Обидва видання зі змінами та доповненнями станом на 1 жовтня 2007 р.

Автори ферати

10.01—02.09.1111.

352.075.1(477) Колесниченко В. М. Роль судової влади у захисті виборчих прав : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / Володимир Миколайович Колесниченко ; ОНЮА. О., 2009. 20 с.

Розглянуто значення суду як органу, який сприяє гармонізації виборчих відносин шляхом розгляду виборчих спорів та захисту політичних та особистих прав громадян — учасників виборчого процесу. Проаналізовано основні етапи становлення судового захисту виборчих спорів. Виділено завдання, які вирішують адміністративні суди при розгляді справ цієї категорії та специфіку принципів судівництва на основі аналізу національного законодавства і практики Європейського суду з прав людини. Здійснено порівняльний аналіз компетенції судів та інших органів з розгляду виборчих спорів.

Реферати

10.01—02.09.1112.

347.97/99(477).001.73 Кузьменко О. Про необхідність реформування судової системи України / Олена Кузьменко // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 3. С. 145—147.

Незалежне та неупереджене правосуддя є передумовою існування демократичного суспільства, яке керується верховенством права. Звідси гостра необхідність реформування судової системи України.

У роботі проаналізовано численні помилки у формуванні судової галузі за період малої судової реформи, що проводилася швидкими темпами та без відповідних зусиль з боку виконавчої, судової влади та парламенту.

Стверджено, що існування адміністративного права це необхідна умова та засіб реалізації Конституції, а адміністративно-правове регулювання є своєрідним продовженням конституційно-правових норм і багато в чому конкретизує їх дію. Суть полягає у застосуванні органами правосуддя загальноправових і конституційних принципів у процесі здійснення адміністративного чи конституційного правосуддя, а також у творчому та динамічному тлумаченні чи роз'ясненні норм Конституції і законів, інших нормативно-правових актів.

Розглянуто питання про сутність доктрини належної правової процедури, тобто застосування права судами відповідно до встановлених і санкціонованих державою юридичних принципів і процедур для гарантування та захисту конституційних, індивідуальних прав людини і громадянина, у тому числі юридичних осіб.

Визначено правову природу, призначення та місце Конституційного Суду у державному механізмі як єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні. Підкреслено, що основне його завдання — забезпечення конституційного поряд-

ку у державі шляхом гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону на всій її території вирішує питання про відповідність Конституції України законів та інших правових актів, міжнародних договорів України, офіційне тлумачення Конституції та законів України. Такі повноваження Конституційного Суду дають можливість за допомогою конституційних пріоритетів поступово формувати конституційно-правову основу демократичного суспільства.

Обґрунтовано основні заходи реформування судової системи України, задекларовані Верховним Судом, Радою судів та Державною судовою адміністрацією України, які потребують принципового вирішення для підвищення якості вітчизняного судочинства. Ними є: уніфікація процедур здійснення правосуддя загальними та спеціалізованими судами; усунення можливості скасування апеляційними судами судових рішень місцевих судів з необґрунтованим направленням справи на новий судовий розгляд; зменшення навантаження на суди, запровадження спрощених процедур розгляду окремих категорій справ; встановлення системи допуску справ до касаційного оскарження.

Також на підставі проведеного дослідження наведено статистичні дані за перше півріччя 2008 р., які свідчать про наявність позитивних тенденцій в українському судочинстві.

О. М. Кожевникова

10.01—02.09.1113.

343.131:343.211.4(477) Москвич Л. М. Реалізація права на справедливий судовий розгляд в українському судочинстві / Л. М. Москвич // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2008. — Вип. 99. — С. 187—195.

Право на справедливий судовий розгляд є основоположною засадою всієї системи захисту прав і свобод людини.

У своїй статті автор робить спробу проаналізувати відповідність критеріїв «справедливого судового розгляду» у національній практиці судового розгляду справ. Порівняння виконується за п'ятьма основними аспектами: фактичний (реальний) доступ до судової системи кожної особи, публічний розгляд справи, вирішення справи протягом розумного строку, наявність належної судової процедури, незалежність і безсторонність суду. Автор детально аналізує кожну з цих умов у відповідності до національної правової практики.

Д. В. Шилін

Статті

10.01—02.09.1114.

343.369(470) Александров А. Н. Неуважение к суду: проблемы квалификации / А. Н. Александров // Адвокатская практика. — 2008. — № 6. — С. 39—42.

Рассмотрены проблемы квалификации деяний, связанных с оскорблением лиц, участвующих в отправлении правосудия. Приводятся

данные опроса судей Верховного Суда РФ, примеры судебных решений по делам о преступлениях, предусмотренных ст. 297 УК РФ. Высказано мнение автора по вопросам квалификации таких деяний и их отграничения от других составов преступлений, связанных с оскорблением. Приведены доводы о том, то оскорбление может быть признано неуважением к суду, только если оно имело место в процессе судебного разбирательства. Уточнен круг лиц, которых можно признать потерпевшими от данного преступления, предложено дополнить статью особо квалифицирующими признаками, устанавливающими ответственность за неуважение к суду посредством использования СМИ.

10.01—02.09.1115.

342.56(477).001.73 Долежан В. В. Деякі конституційні аспекти реформування судоустрою та судочинства України / *Валентин Володимирович Долежан* // Конституційні аспекти судової реформи : матеріали наук.-практ. конф., 26—27 черв. 2008 р. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого [та ін.]. — Х., 2008. — С. 26—30.

Сформульовано теоретичні висновки та пропозиції по удосконаленню відповідних положень Конституції України щодо судоустрою і судочинства. Автором зазначено, що у майбутній редакції Конституції потрібно визначити систему судів загальної юрисдикції. Обґрунтовано варіант відповідної норми, запропонований учасниками семінару в Одеській національній юридичній академії у січні 2007 р., в якому відповідна нова стаття Основного Закону може бути сформульована так: «Судову систему України складають: Верховний Суд України — найвищий орган у системі судів загальної юрисдикції; вищі суди окремих судових юрисдикцій; апеляційні суди окремих судових юрисдикцій; місцеві суди». Проаналізовано принципи правосуддя у майбутній нормі Конституції: принцип верховенства права та принцип справедливості. Надано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до положень Конституції, які стосуються статусу судів.

10.01—02.09.1116.

347.962(477) Єгорова В. С. Принципи діяльності судів загальної юрисдикції / *В. С. Єгорова* // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 11-12. С. 168—174.

З'ясовано питання про перелік та особливості застосування принципів судоустрою і правосуддя у діяльності судів загальної юрисдикції України. Проаналізовано основні принципи діяльності судів загальної юрисдикції: принцип самостійності; принцип недоторканності; принцип доступу до суду. Визначено, що принципи діяльності судів загальної юрисдикції мають судоустрійний характер і повинні розглядатись як одна із найважливіших гарантій правосуддя. Розглянуто певні особливості принципів, які можуть бути у діяльності загальних, господарських і адміністративних апеляційних судів, і їх застосування.

10.01—02.09.1117.

347.97/99.001.73 Коліушко І. Б. Право на справедливий суд у контексті судової і правової реформ / *І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда* // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2008. — № 11—12. — С. 248—254.

Визначено проблеми, які стоять на заваді правосуддю: перевантаженість судів справами та недостатня прозорість їхньої діяльності; залежність суддів та судів від політичних сил, місцевої влади і корупція в судах; недостатнє фінансування судової влади; незавершеність реформи процесуального права; неефективність системи виконання судових рішень. На конституційному, законодавчому та організаційному рівнях проаналізовано можливі механізми вирішення даних проблем.

10.01—02.09.1118.

343.195(477) Лобойко Л. М. Щодо доцільності запровадження суду присяжних в Україні / *Леонід Миколайович Лобойко* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 3. С. 257—262.

Розглянуто додаткові аргументи на користь запровадження в Україні суду присяжних. Досліджено досвід пострадянських держав, які запровадили суд присяжних після розвалу Радянського Союзу (на прикладі РФ). Сформульовано пропозиції щодо необхідності запровадження суду присяжних в Україні. Визначено, що запровадження суду присяжних у РФ спонукало прокурорів до підвищення якості і ефективності не лише нагляду за дотриманням законів органами дізнання і досудового слідства, а й діяльності з підтримання державного обвинувачення. Підкреслено, що в українське законодавство може бути впроваджений компромісний варіант регулювання суду присяжних, врегулювання порядку його діяльності може мати місце як тимчасовий інститут кримінально-процесуального права.

10.01—02.09.1119.

347.97/99(477+4) Назаров І. Принцип спеціалізації у побудові судової системи України та європейських країн / *Іван Назаров* // Юридична Україна. — 2009. — № 4. — С. 106—111.

Проаналізовано загальні проблеми принципу спеціалізації у побудові судової системи. Висловлено різноманітні погляди щодо визначення термінології, яка характеризує види спеціалізації у судовій системі. Розглянуто практику європейських країн щодо використання принципу спеціалізації у побудові й функціонуванні національних судових систем. Виявлено основні типи країн Європи за характером реалізації принципу спеціалізації при побудові судових систем: країни, у яких є велика кількість судів загальної юрисдикції; країни, що мають велику кількість спеціалізованих судів.

10.01—02.09.1120.

347.962 Скомороха Л. Конкурсний добір кандидатів на посади суддів: міжнародний досвід і вітчизняні реалії / *Л. Скомороха* // *Право України*. — 2009. — № 4. — С. 70—78.

Розглянуто питання порядку, призначення та обрання суддів в Україні. Розглянуто вимоги, які висуваються до кандидатів на посади суддів у зарубіжних країнах світу. Визначено ступінь нормативного визначення процедур, які передбачають цей процес від початку оформлення заяви претендента до призначення на посаду або підстав відмови на кожному з етапів добору та правові наслідки такої відмови. Розглянуто вимоги, яким має відповідати особа, що претендує на цю посаду. Акцентовано увагу на проблемі строків при обранні суддів на посаду безстроково. Поручено питання, пов'язане з освітнім процесом, як головного чинника професіоналізму судді.

10.01—02.09.1121.

347.962.1 Чебан В. І. Міжнародні стандарти статусу суддів / *В. І. Чебан* // *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*: зб. наук. пр. Чернівці, 2008. Вип. 461. С. 112—115.

Проаналізовано міжнародно-правові акти, які визначають статус суддів. Відмічено, що положення, які в них зазначаються і які закріплюють високий статус суддів, повинні стати засобом для забезпечення прав і свобод громадян, захист яких доручено судовим органам і суддям. Сформульовано теоретичні висновки та практичні пропозиції для удосконалення українського законодавства у цій сфері.

ПРОКУРАТУРА

Книги

10.01—02.09.1122.

347.96(477.41) Збірник нормативно-правових актів та рекомендацій з питань кадрової роботи в органах прокуратури Вінницької області / *Прокуратура Вінниц. обл.* Вінниця, 2009. 387 с.

Збірник містить нормативно-правові акти, що визначають принципи побудови, діяльності, систему, структуру та компетенцію органів прокуратури Вінницької області. Сформульовано практичні рекомендації з питань кадрової роботи в органах прокуратури Вінницької області.

10.01—02.09.1123.

347.963 94770 (075.8) Косюта М. В. Прокуратура України: навч. посіб. / *Михайло Васильович Косюта*. 2-ге вид., допов. і виправ. О.: Юрид. л-ра, 2008. 312 с.

Висвітлено актуальні теоретичні і практичні проблеми, пов'язані з реформуванням прокуратури України: її місце у механізмі держави, функції, принципи організації та діяльності, взаємозв'язки із структурами, що належать до

інших гілок влади. Сформульовано теоретичні висновки, пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства та нормативних актів Генеральної прокуратури України, практичні рекомендації з поліпшення організації роботи.

Автореферати

10.01—02.09.1124.

347.963(477) Ковальова Я. О. Організаційно-правові основи відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / *Ковальова Яна Олександрівна*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.

Докладно розглянуто питання, пов'язані з відмовою прокурора від підтримання державного обвинувачення. Визначено і встановлено підстави та фактори, що зумовлюють позицію державного обвинувача. Проаналізовано наслідки відмови для основних суб'єктів кримінального судочинства. Запропоновано зміни до чинного законодавства України та відомчих актів Генеральної прокуратури України, які регламентують діяльність суду та прокуратури у разі відмови державного обвинувача від підтримання державного обвинувачення. Доведено, що їх прийняття усуне недоліки у регламентації та організації державного обвинувачення, поліпшить ефективність інституту відмови державного обвинувача від підтримання державного обвинувачення у суді.

10.01—02.09.1125.

347.963(477.) Ковальчук І. С. Організаційно-правові проблеми розгляду звернень громадян і юридичних осіб в органах прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / *Ковальчук Інна Сергіївна*; ОНЮА. — О., 2008. — 20 с.

Досліджено теоретичні і практичні проблеми розгляду і вирішення звернень в прокуратурі, розглянуто питання прокурорського нагляду за додержанням законодавства про звернення. Визначено напрямки організації і засади роботи зі зверненнями в органах прокуратури, проаналізовано чинний порядок їх розгляду і вирішення, внесено пропозиції щодо його удосконалення. На основі вивчення аналітичних документів прокуратур різного рівня розглянуто характерні недоліки цієї діяльності та внесено відповідні пропозиції організаційно-методичного характеру. Сформульовано рекомендації щодо методики перевірок додержання законодавства про звернення в органах влади, установах і організаціях та реагування прокурора на виявлені порушення. Висунуто пропозиції щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення законодавства про звернення.

10.01—02.09.1126.

347.963(477) Руденко М. М. Організаційно-правові аспекти представництва прокуратурою інтересів громадянина або держави в адміні-

стративному суді : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / *Руденко Марина Миколаївна* ; Нац. акад. прокуратури України. — К., 2009. — 18 с.

Розглянуто теоретичні і практичні питання здійснення прокурором представництва інтересів громадянина або держави в адміністративному суді. Досліджено поняття та зміст цього представництва, його приводи та підстави, а також процесуальні форми. Визначено характерні риси та особливості повноважень прокурора при здійсненні представництва інтересів громадянина або держави в адміністративному суді. Значну увагу приділено питанням організації роботи прокуратури по представництву інтересів громадянина або держави в адміністративному суді. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, яке регламентує представництво прокурором інтересів громадянина або держави в адміністративному суді, а також практики його застосування.

Реферати

10.01—02.09.1127.

347.963(477) Бринцев В. Конституційні межі законодавчого унормування функції нагляду прокуратури в Україні / *В. Бринцев* // *Право України*. — 2009. — № 2. — С. 139—143.

Автор розглядає проблему розмежування родових понять «повноваження», «функції», «напрями», «види» у контексті діяльності прокуратури.

Погоджуючись, що основним правовим змістом визначення функцій прокуратури є вид державної діяльності, автор додає, що галузевими законами можуть лише конкретизуватися основні напрями діяльності, а не розширюватися конституційні засади її діяльності.

На думку автора, у процесі завершення реформування органів прокуратури необхідно додатково всебічно і повно проаналізувати профільні закони з метою побудови в Україні моделі, яка б не лише відповідала міжнародним стандартам, а й враховувала власний досвід.

Д. В. Шилін

10.01—02.09.1128.

343.163:343.131.7 Шаренко С. Л. Участь прокурора в судовому розгляді кримінальних справ як спосіб забезпечення реалізації принципу презумпції невинуватості / *С. Л. Шаренко* // *Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого*. — Х., 2008. — Вип. 99. — С. 181—186.

Автор статті відзначає, що основною метою, яка стоїть перед державним обвинуваченням сьогодні, є забезпечення справедливості в рамках змагального процесу, що безпосередньо залежить від якісної участі в судовому розгляді прокурора як державного обвинувача. Прокурор є обов'язковою стороною кримінального судочинства, виконує процесуальну роль гаранта, а

отже, на думку автора, він має брати активну участь у дослідженні доказів, що не може бути повністю забезпечене при заміні прокурорів при розгляді однієї справи.

Автор вважає доцільним законодавчо визначити, що прокурор в особі одного конкретного представника прокуратури повинен брати участь у судовому засіданні при розгляді конкретної справи незмінно.

Д. В. Шилін

Статті

10.01—02.09.1129.

342:347.963(437.6) Грицаєнко Л. Р. Конституційно-правові засади організації і діяльності органів прокуратури Словаччини / *Леонід Романович Грицаєнко* // *Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*. — К., 2008. — Вип. 42. — С. 172—181.

Висвітлено основні аспекти функціонування прокуратури Словаччини. З'ясовано її конституційно-правовий статус та визначено місце в системі державно-правових інститутів цієї держави. Відзначено, що у законодавстві Словаччини передбачено спеціальний порядок притягнення прокурорів до відповідальності, зокрема, й до кримінальної.

10.01—02.09.1130.

347.963(477) Грицаєнко Л. Р. Модернізація функцій прокуратури України в контексті розвитку громадянського суспільства / *Леонід Романович Грицаєнко* // *Часопис Київського університету права*. — 2008. — № 3. — С. 102—106.

Розглянуто проблемні питання модернізації функцій прокуратури України крізь призму становлення та розвитку громадянського суспільства. Обґрунтовано тезу про те, що зміна пріоритетів щодо функцій прокуратури, трансформація її конституційно-правового статусу в сучасний період нерозривно пов'язані з об'єктивними змінами у розвитку суспільства.

10.01—02.09.1131.

343.163 Дьомін Ю. Формування прокурорського нагляду за додержанням законів при провадженні оперативно-розшукової діяльності / *Юрій Дьомін* // *Вісник прокуратури*. — 2008. — № 12. — С. 56—61.

Розглянуто питання щодо захисту конституційних прав та свобод громадян, посилення демократичного контролю за діяльністю органів розвідки та безпеки. Проаналізовано питання подальшого розмежування компетенції та функцій між службами внутрішньої безпеки та правоохоронними органами, на що неодноразово звертала увагу Парламентська Асамблея Ради Європи у своїх рекомендаціях. Виділено дві групи судів щодо розгляду скарг громадян: суди спеціальної юрисдикції та суди загальної юрисдикції.

10.01—02.09.1132.

347.963(477) Жоган Р. Шляхи демократизації принципу єдиної централізованої системи прокуратури в Україні / *Роман Жоган* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 12. — С. 62—69.

Здійснено системний аналіз вивчення структури прокуратури України, виявлено проблемні точки організації та діяльності прокуратури. Простежено тенденції європейських країн у напрямі удосконалення системи прокуратури. Запропоновано власне бачення розвитку єдиної централізованої системи прокуратури України. Зазначено, що у системі прокуратури має домінувати саме територіальна прокуратура. Окреслено можливі шляхи удосконалення системи органів прокуратури України.

10.01—02.09.1133.

347.963(477) Ключков В. Поняття ефективності прокурорського нагляду / *В. Ключков* // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 11. — С. 47—49.

Визначено понятійний апарат ефективності прокурорського нагляду за дотриманням та застосуванням законів. Досліджено етимологію поняття «ефективність», його термінологічні особливості. Сформульовано висновок, що досліджені проблеми щодо поняття ефективності прокурорського нагляду сприятимуть удосконаленню діяльності органів прокуратури на всіх напрямках.

10.01—02.09.1134.

347.963(477) Корнаш І. Визначення місця інституту прокуратури серед гілок державної влади / *Іван Корнаш* // Вісник прокуратури. — 2009. — № 3. — С. 36—43.

Розглянуто питання щодо місця і ролі прокуратури у системі державної влади, яке визначається насамперед її функціями. Проаналізовано конституційні функції органів прокуратури. Висловлено різноманітні погляди європейських та українських законодавців щодо визначення місця прокуратури серед органів державної влади. Визначено перспективи та напрями використання зарубіжного досвіду в Україні щодо місця прокуратури у системі державних органів. Виділено 4 групи країн світової конституційної доктрини, в яких законодавець чітко слідував класичній теорії розподілу гілок влади, за винятком останньої.

10.01—02.09.1135.

347.963 Кравчук В. Типологія прокуратури у практиці державотворення / *Валерій Кравчук* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 1. — С. 134—137.

Встановлено сутність та зміст класифікації прокуратур. Детально з'ясовано значення категорії «типологія прокуратури». Виділено та проаналізовано сім типів прокуратур: прокуратура у системі виконавчої влади; прокуратура як складова судової влади; прокуратура, яка займає проміжне місце між виконавчою та судовою

владою; прокуратура як незалежний орган; прокуратура у складі законодавчої влади; прокуратура, що віднесена до контрольної влади; прокуратура як така не існує і відсутній її прямий аналог, але її функції виконують інші органи.

10.01—02.09.1136.

347.963 Крючко Ю. Щодо методичних засад підготовки прокурора до підтримання державного обвинувачення / *Юрій Крючко* // Вісник прокуратури. — 2009. — № 4. — С. 44—51.

Зосереджено увагу на питаннях щодо методичних засад підготовки прокурора до підтримання державного обвинувачення в суді. На думку автора, підготовка до підтримання державного обвинувачення є творчою пізнавальною діяльністю, яка складається із сукупності трьох стадій: вивчення матеріалів кримінальної справи, їх систематизація та фіксація; аналіз доказів, зібраних на досудовому слідстві, їх оцінка та перевірка; планування підтримання державного обвинувачення в суді, прогнозування ситуацій, які можуть виникнути при розгляді справи в суді. Визначено загальні завдання, які вирішуються прокурором при підготовці до підтримання державного обвинувачення в суді. Запропоновано методичні прийоми вивчення державним обвинувачем матеріалів кримінальної справи. Розглянуто типові ситуації, що можуть виникнути у процесі підготовки прокурора до участі в судовому слідстві.

10.01—02.09.1137.

344.163(477) Марочкін І. Є. Прокуратура України: проблеми становлення й розвитку / *І. Є. Марочкін* // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — Вип. 100. — С. 376—385.

Висловлено різні погляди науковців з приводу місця й ролі прокуратури у системі державних органів. Проаналізовано позицію правників, які визначають прокуратуру у системі виконавчої влади, опираючись на зарубіжний досвід. Підкреслено, що проблема устрою й діяльності прокуратури в пострадянських країнах набула політичного характеру. Особлива увага приділена урахуванню європейських стандартів у галузі устрою й діяльності прокуратури та відповідних Рекомендацій Парламентської Асамблеї Ради Європи. Визначено та проаналізовано пріоритетні функції прокуратури, які забезпечують її правозахисну спрямованість. Розглянуто питання кадрового потенціалу, який забезпечує функцію підтримання державного обвинувачення.

10.01—02.09.1138.

347.963(5) Мичко М. Прокуратура в країнах Азії / *Микола Мичко* // Вісник прокуратури. — 2008. — № 12. — С. 84—94.

Проаналізовано конституційні та законодавчі норми про правовий статус прокуратур країн Азії. Обґрунтовано, що віднесення їх до судової, виконавчої гілки влади чи визнання як само-

стійної системи органів не залежать від форм правління, територіального устрою або політичного режиму, а пояснюються специфікою історичного розвитку країн та будівництва державності, впливу релігії та особливостями правових систем. Визначено, що прокуратура не утворена в країнах, де формою правління є як монархія, так і республіканська. Прокуратури в азійських країнах розподілено на: прокуратури обвинувального типу (основна функція забезпечення кримінального переслідування); змішаного типу (функції нагляду та кримінального переслідування). Підкреслено, що більшість прокуратур підконтрольні парламенту та є відповідальними перед главою держави.

10.01—02.09.1139.

347.963(477) Морозов В. Організація роботи районної прокуратури / *В'ячеслав Морозов* // Вісник прокуратури. 2008. № 11. С. 33—37.

Обґрунтовано та проаналізовано основні завдання представництва у суді. Проаналізовано організацію роботи щодо виконання функцій представництва у кожній міській, районній прокуратурі. Визначено кадрові проблеми, які існують в органах прокуратури. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо вирішення окремих проблемних питань у сфері організації представницької діяльності прокурора в адміністративних справах про стягнення та відшкодування податку на додану вартість.

10.01—02.09.1140.

347.963:316.48 Озерський І. Конфлікти в управлінській сфері органів прокуратури: соціально-психологічний аналіз / *Ігор Озерський* // Підприємництво, господарство і право. 2009. № 4. С. 166—169.

Виявлено основні розбіжності, що призводять до конфлікту. Проаналізовано причини, які пов'язані з особистісними особливостями керівника прокуратури. Наведено групи чинників, які є причинами конфліктів в управлінській діяльності органів прокуратури, пов'язаних із особливостями прокурорського колективу. Розкрито поняття, сутність та види перспективних методів управління конфліктами у зазначеній сфері. Підкреслено про врахування певних індивідуальних особливостей окремих підлеглих, які внаслідок негативних рис провокують конфлікти.

10.01—02.09.1141.

347.963(477).001.73 Полянський Ю. Є. Місце прокуратури в системі механізмів функціонування державної влади / *Юрій Євгенович Полянський* // Конституційні аспекти судової реформи: матеріали наук.-практ. конф., 26—27 черв. 2008 р. / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого [та ін.]. Х., 2008. С. 136—140.

Визначено реальні потреби і можливі наслідки реформаторських кроків у ході вирішення проблем реформування прокуратури в Ук-

раїні. Автором виділено та досліджено основні напрямки реформування прокурорської системи України: визначення місця прокуратури у державному механізмі; визначення функцій прокуратури; правовий статус Генерального прокурора України; гарантії забезпечення незалежності України.

10.01—02.09.1142.

347.963 Попович Є. Проблеми правового забезпечення відносин прокуратури з іншими державними органами / *Євген Попович* // Вісник прокуратури. 2009. № 1. С. 63—68.

Розглянуто питання взаємовідносин органів прокуратури з органами законодавчої, виконавчої та судової влади, що є найменш розробленим у теорії державного будівництва і прокурорського нагляду і разом з тим одним з головних з позиції практичної значущості. Проаналізовано відносини прокуратури з органами судової влади в організаційному та процесуальному аспектах. Визначено прогалини і суперечності у відповідному правовому регулюванні та окреслено шляхи їх подолання.

АДВОКАТУРА

Статті

10.01—02.09.1143.

343.195 Александров А. С. Использование адвокатами фокус-групп при подготовке к участию в отборе присяжных заседателей и в последующих судебных действиях / *А. С. Александров, С. В. Спирин* // Адвокатская практика. 2008. — № 6. — С. 31—35.

Рассмотрен зарубежный опыт и практическое значение работы юристов с так называемыми фокус-группами при подготовке к судебному процессу с участием присяжных заседателей. Затронута история возникновения, определение понятия и основных черт. Подробно описаны положительные эффекты от использования метода «фокус-группы» практикующим юристом. Обозначены краткие рекомендации по работе с фокус-группой для успешного общения с аудиторией в судебном заседании.

10.01—02.09.1144.

343.121.4(477) Борзих Н. В. Проблеми надання юридичної допомоги адвокатом за призначенням / *Неллі Володимирівна Борзих* // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: зб. наук. пр. / МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Д., 2008. Вип. 3. С. 303—310.

Визначено концептуальну модель допуску до участі у справі та юридичної форми діяльності захисника за призначенням. Розглянуто процесуальні проблеми діяльності захисника щодо забезпечення прав і свобод людини у сфері правосуддя. Підкреслено про створення спеціально-

го фонду надання державними захисниками безоплатної юридичної допомоги малозабезпеченим, який би фінансувався з місцевого бюджету. Обґрунтовано, що при підготовці та прийнятті ЗУ «Про адвокатуру» треба закріпити нормативи встановлення розміру гонорару адвоката, який буде залежати від складності розкриття злочину, строку та засобів, необхідних для здійснення адвокатом своїх обов'язків.

10.01—02.09.1145.

343.131.5 Валиева А. Н. В состязательном процессе полномочия адвоката должны быть расширены / *А. Н. Валиева* // Адвокатская практика. 2009. № 2. С. 33—34.

Освещен весьма актуальный вопрос о реальности условий для собирания и представления доказательств. Подчеркнуто, что в условиях перехода от обвинительного уголовного процесса к состязательному типу такое решение является единственно возможным, безболезненным и более эффективным способом, в определенной степени обеспечивающим реализацию принципа состязательности. Отмечена необходимость закрепления участия защитника в производстве следственных действий в законе как его право, а не обязанность, и закон не должен содержать обязательность участия, потому что это привело бы к усложнению организации самого предварительного расследования.

10.01—02.09.1146.

347.965:342.7 Воскобитова М. Р. Особенности использования адвокатом источников международного права при обращении в межгосударственные органы по защите прав человека / *М. Р. Воскобитова* // Адвокатская практика. 2009. № 2. С. 21—25.

Раскрыта сложившаяся в международной практике и используемая межгосударственными органами система источников права. Приведена существующая в настоящее время полемика среди юристов-международников о юридическом значении различных источников. Автор высказал свою точку зрения о практическом значении для практикующих адвокатов всех видов источников.

10.01—02.09.1147.

347.965 Высоцкая О. К. Эффективность работы адвоката по защите нарушенных прав граждан в вышестоящих инстанциях по гражданским делам / *О. К. Высоцкая* // Адвокатская практика. 2008. № 6. С. 2—3.

Выявлены параметры определения эффективности работы адвоката. Показана неразрывная связь результатов работы адвоката с эффективностью правосудия в РФ. Приведены данные социологических опросов по вопросу эффективности работы адвокатов. Приведенная система количественных и качественных показателей характеризует деятельность адвокатов в наиболее частных проявлениях, дает четкое представление о результатах его труда.

10.01—02.09.1148.

347.965 Гончарова Н. Н. Новое в науке «адвокатура» / *Н. Н. Гончарова* // Адвокатская практика. 2009. № 2. С. 10—13.

В статье тезисно ознакомлено с диссертационным исследованием, в результате которого были разработаны имеющие большое значение как для практической адвокатской деятельности по гражданским делам, так и для развития науки об адвокатуре конкретные научно обоснованные рекомендации адвокатам, направленные на правильное формирование и эффективную реализацию правовой позиции по гражданскому делу. Разработана концепция доказательственной деятельности адвоката по гражданскому делу, в соответствии с которой доказывание, осуществляемое адвокатом, является формой реализации правовой позиции по делу и носит односторонний характер, направленный исключительно на представление интересов доверителя посредством совершения процессуальных действий от его имени и в его интересах с целью вынесения судом решения, благоприятного для доверителя.

10.01—02.09.1149.

347.965 Карникова Т. А. Статус адвокатской деятельности: актуальные научные подходы / *Т. А. Карникова* // Адвокатская практика. — 2009. — № 1. — С. 10—13.

Проанализированы мнения двух противоположных позиций ученых о статусе адвокатской деятельности. Рассмотрены суждения о наделянии адвокатуры полномочием осуществлять предпринимательскую деятельность, управляемую только экономическими законами. Приняты во внимание противоположные позиции, согласно которым адвокатская деятельность не является предпринимательской, так как цель адвокатской деятельности — защита граждан, а не получение прибыли. На примере некоторых зарубежных стран прослежено, что национальные законы об адвокатуре и адвокатской деятельности по-разному подходят к регулированию вопросов несовместимости профессиональной деятельности адвокатов.

10.01—02.09.1150.

347.965.7 Климушкин В. А. О подходах к проблеме определения вознаграждения адвоката за оказанную юридическую помощь / *В. А. Климушкин* // Адвокат. — 2009. — № 2. — С. 6—20.

Рассмотрен вопрос об определении размеров и способов уплаты вознаграждения адвокату, что актуально и для самих адвокатов, и для общества в целом в силу публично-правового характера обязанности адвоката оказывать гражданам квалифицированную юридическую помощь. Исследована история проблемы и предложен вариант ее решения. Проанализировано практику разных современных правовых систем по вопросу вознаграждения адвоката за оказанную юридическую помощь.

10.01–02.09.1151.

347.965(477) Козьмініх А. В. Адвокатура як інститут громадянського суспільства в сучасній науці / А. В. Козьмініх // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2009. — Вип. 36. — С. 228–234.

Проаналізовано сучасний стан адвокатури як важливий інститут громадянського суспільства. Розглянуто призначення адвокатури, її діяльність по наданню юридичної допомоги і правовому захисту як окремим особам, їх об'єднанням, так і суспільству у цілому. Визначено головне завдання Української держави на теперішньому часі — необхідність підтримки і сприяння розвитку адвокатської діяльності і адвокатури в Україні, забезпечення права громадян на кваліфікаційну юридичну допомогу, зміцнення і розширення професійного співтовариства адвокатів у сучасній Україні.

10.01–02.09.1152.

343.121.4:174 Кони А. Ф. Особенности этических норм в деятельности адвоката-защитника и представителя в уголовном судопроизводстве / А. Ф. Кони // Адвокат. 2009. № 4. С. 28–31.

Подчеркнуто, что соблюдение адвокатом при осуществлении своей профессиональной деятельности в интересах обвиняемого (подозреваемого) и в интересах потерпевшего этических правил поведения могут оказывать существенное влияние на принимаемые по уголовному делу судебные решения. Проиллюстрирован пример по делу, где органами предварительного следствия адвокат-защитник обвинялся в фальсификации доказательств по уголовному делу об особо тяжком преступлении, а также в подстрекательстве путем уговоров к заведомо ложным показаниям свидетеля в суде и при производстве предварительного следствия.

10.01–02.09.1153.

347.15/17(470) Леонтьева Е. А. Диффамационные споры и применение специальных знаний: адвокатская и иная правоприменительная практика / Е. А. Леонтьева // Адвокатская практика. 2008. № 6. С. 8–10.

Рассмотрены проблемы практики судебных исков о защите чести, достоинства и деловой репутации. Автор статьи выступает с критикой концепции «среднего» человека, а также таких критериев определения степени морального вреда, причиненного противоправным деянием, как «средняя глубина страданий» или «презюмируемый моральный вред», в пользу индивидуального подхода. Перечислены условия привлечения к ответственности по п. 1 ст. 152 ГК РФ, в контексте которых обосновывается практическое значение применения специальных знаний в области психологии (судебно-экспертных услуг) по оценке нравственных страданий лица, в том числе по диффамационным спорам.

10.01–02.09.1154.

347.96(470) Плетень А. С. К вопросу о содержании понятия «квалифицированная юридическая помощь» / А. С. Плетень // Конституционное и муниципальное право. 2008. № 23. С. 28–32.

Раскрыто содержание термина «квалифицированность», используемого законодателем для качественного определения содержания конституционного права на получение квалифицированной юридической помощи. Приводятся международные нормы, нормы закона об адвокатуре, правовые позиции Конституционного Суда РФ, а также различные доктринальные точки зрения по исследуемому вопросу. Данный анализ позволяет сформулировать объективные требования, предъявляемые к юридической помощи, для признания ее квалифицированной.

10.01–02.09.1155.

343.121.4:174 Почечуева О. С. Правила этики в деятельности адвоката в уголовном процессе / О. С. Почечуева // Адвокатская практика. 2009. № 2. С. 35–37.

Проанализирован вопрос формирования профессионально-этической культуры адвоката, являющийся одним из самых важных, актуальных и остро стоящих вопросов перед современными представителями сословия присяжных поверенных. На примере профессионального достоинства сословия источников правил профессиональной этики адвокатов, научных трудов, мнений, сформулированных в разные исторические эпохи развития данного института, сделан вывод о том, что личность адвоката всегда придавалось огромное значение, а к нравственным качествам последнего предъявлялись особые, более строгие и завышенные, требования. Отмечено о таких требованиях сообщества адвокатов и на современном этапе.

10.01–02.09.1156.

347.965.3 Скабелина Л. А. Проблемы профессиональной деформации личности адвоката / Л. А. Скабелина // Адвокат. 2009. № 1. С. 24–27.

Рассмотрены деструктивные изменения качеств личности адвоката, которые происходят под влиянием профессиональной деятельности, негативно влияют на ее продуктивность и создают проблемы в личностном общении. Проанализированы разные подходы исследователей к этой проблеме. Освещены основные группы профессиональной деформации адвоката в тех проявлениях, которые являются общими для юридических профессий, и в тех, которые являются специфическими и обнаруживаются именно у представителей адвокатской деятельности. Раскрыто содержание понятий «профессиональная деформация», «эмоциональное выгорание». Особое внимание уделено рассмотрению проблемы эмоционального выгорания. Выделено и изучено три стадии эмоционального выгорания. Предложены меры по профилактике деструктивных изменений личности адвоката, возникающих под влиянием профессиональной деятельности.

Книги

11.01—02.09.1157.

341.118:796(075.8) Алексеев С. В. Международное спортивное право : учебник для студ. вузов, обучающихся по направлениям 030500 «Юриспруденция» и 032101 «Физическая культура и спорт» / Сергей Викторович Алексеев ; под ред. П. В. Крашенинникова. М. : Юнити-Диа : Закон и право, 2008. 895 с.

В комплексе рассмотрены нормативные документы, регламентирующие международные спортивные отношения. На основе международных и национальных правовых актов, современной практики, а также зарубежной и отечественной литературы изложены и проанализированы все основные проблемы в данной области. Обобщен опыт правового регулирования спорта и физической культуры в зарубежных странах. Подробно освещены вопросы формирования международного спортивного права новейшие сферы правоведения.

11.01—02.09.1158.

341.322.5 Базов В. П. Военные преступления : навч. посіб. / Віктор Петрович Базов ; МОН України. К. : Юрінком Інтер, 2008. 336 с.

На підставі аналізу кримінального законодавства України, законодавства інших держав, а також відповідних міжнародних договорів надано детальний аналіз міжнародних воєнних та інших злочинів, пов'язаних з порушеннями законів та звичаїв війни. Розглянуто ознаки, за якими слід розмежовувати склади цих злочинів і зміст складів інших злочинів, близьких до цих міжнародних злочинів. Розглянуто міжнародні договори України з питань встановлення відповідальності за міжнародні злочини. Наведено низку пропозицій щодо вдосконалення кримінального законодавства України.

11.01—02.09.1159.

341.1/8:349.6(477)(035) Довідник чинних міжнародних договорів України у сфері охорони довкілля / [А. Андрусевиц, Н. Андрусевиц, З. Козак]. Л., 2009. 203 с.

Міститься коротка характеристика та довідкова інформація про чинні міжнародні угоди України у сфері охорони довкілля. Наведено дані про кожен міжнародно-правовий акт: дату прийняття, набрання чинності, перелік сторін, короткий аналіз кожної угоди та її імплементації в Україні. Надано коротку довідку про двосторонні угоди України у сфері охорони довкілля та інформацію про дві міжнародні декларації з охорони навколишнього середовища у зв'язку з важливістю цих актів у сфері міжнародно-правового регулювання охорони довкілля. До довідника увійшли міжнародно-правові договори, згода на обов'язковість яких для України була надана до 1 листопада

2008 р. Міжнародно-правові акти подано у хронологічному порядку.

11.01—02.09.1160.

341.4 Збірник міжнародних договорів України про правову допомогу у кримінальних справах. Багатосторонні договори. — Вид. 2-ге, допов. — К. : Фенікс, 2009. — 1080 с.

Вміщено тексти міжнародних документів, які визначають відносини України з іншими державами світу в галузі кримінального права. Збірник доповнено новими договорами про правову допомогу у кримінальних справах, підписаними від імені України або ратифікованими Україною. До текстів всіх багатосторонніх договорів додається довідкова інформація щодо набуття ними чинності для держав-учасниць та документи, які вносять зміни до конвенцій або розвивають їх положення. Зміст видання розділений на чотири блоки. Видання підготовлене Генеральною прокуратурою України спільно з Міжнародною організацією з міграції в Україні та здійснене за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Данія.

11.01—02.09.1161.

341.4 Интерпол против терроризма : сб. междунар. документов / сост. В. С. Овчинский ; М-во внутр. дел РФ, Нац. центр. бюро Интерпола в РФ. — М. : Инфра-М, 2008. — 810 с.

Издание является сборником международных документов по борьбе с терроризмом, которыми руководствуются в своей деятельности Международная организация уголовной полиции (МОУП) Интерпол и Национальное центральное бюро (НЦБ) Интерпола в России. Изучены задачи, решение которых предполагает антитеррористическая программа Интерпола. Рассмотрены приоритетные зоны деятельности Интерпола, связанные с коррупцией, наркотиками и организованной преступностью, финансовыми преступлениями и преступлениями с применением высоких технологий, с вопросами общественной безопасности и терроризма, а также торговлей людьми.

11.01—02.09.1162.

341.225 Караман И. В. Международный трибунал по морскому праву: регламентация деятельности и судопроизводство : монография / Игорь Викторович Караман. О. : Фенікс, 2007. 160 с.

Обсуждена система урегулирования споров, рассмотрен выбор государствами судебного учреждения в своих декларациях и исключение определенных категорий споров из обязательной юрисдикции. Представлены общетеоретические сведения о трибунале, его руководящие документы, состав, структура и членство, компетенция, а также вопросы судебной процедуры. Проанализированы споры, рассмотренные

трибуналом, в т. ч. их общая характеристика и классификация, дела о незамедлительном освобождении судов и членов их экипажа из-под ареста, дела о предписании временных мер и дела по существу. В приложениях представлены: выбор государствами судебного учреждения по ст. 287 и исключение ими споров из-под обязательных процедур по ст. 298 Конвенции; состав трибунала; его статут, а также избранные положения его регламента.

11.01—02.09.1163.

341 (075.8) Международное право : учеб. для вузов / Л. П. Ануфриева, Г. М. Мелков, В. П. Панов [и др.] ; Рос. гос. торг.-экон. ун-т ; отв. ред. Г. М. Мелков. М. : РИОР, 2009. 720 с. — (Высшее образование).

Изложены отрасли, институты, понятия и юридические термины международного права конца XX — начала XXI в. на основе действующих универсальных и региональных международных договоров, а также важнейших федеральных законов РФ, касающихся международного права и ее международных отношений. В главах учебника содержатся примеры из международной практики государств. Имеется список обязательной для изучения литературы, а также дополнительной литературы ко всем темам.

11.01—02.09.1164.

341.64 Міжнародне судочинство / уклад.: К. М. Вітман, О. І. Мельничук [та ін.] ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К. : Юрид. думка, 2009. — 260 с.

Вміщено інформацію про історію створення, структуру, компетенцію та основні принципи діяльності міжнародного суду ООН, Постійної палати третейського суду, Європейського суду з прав людини, Суду Європейських співтовариств, Суду з примирення та арбітражу Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародного трибуналу з морського права, Міжнародного кримінального суду та трибуналу по Руанді та колишній Югославії, Економічного суду СНД, Міжнародного центра по врегулюванню інвестиційних спорів, Міжнародного арбітражного суду Міжнародної торгової палати, Лондонського міжнародного третейського суду, Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольма, Міжнародного арбітражного суду і Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України, Міжнародного морського і річкового арбітражного суду при Міжнародній асоціації судновласників Чорноморського басейну. Розглянуто систему розв'язання спорів у рамках Світової організації торгівлі, яка, хоча й не є міжнародним судовим органом у класичному розумінні, однак відіграє важливу роль у розв'язанні міжнародних спорів економічного характеру. Автори розглядають правовий статус та основні форми діяльності не лише тих міжнародних судових органів, які були створені на міждержавній основі, а й міжнарод-

них комерційних арбітражів, основною функцією яких є вирішення приватноправових спорів.

11.01—02.09.1165.

341.231(075.8) Сагайдак О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи : навч. посіб. / Олександра Петрівна Сагайдак, Петро Данилович Сардачук. — 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Знання, 2008. — 295 с.

Всебічно розкрито місце і роль дипломатичного представництва у реалізації зовнішньополітичного курсу незалежної України. Визначено всі форми багатогранного щоденного життя і готовність встановлення України з іншими державами дипломатичних відносин на засадах рівноправності, суверенної рівності, невтручання у внутрішні справи один одного, визнання територіальної цілісності та непорушності існуючих кордонів.

Автореферати

11.01—02.09.1166.

341.1:339.7.012:061 Дунас О. І. Правовий статус міжнародних фінансових організацій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Дунас Оксана Ігорівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. — 20 с.

Досліджено теоретичні і практичні аспекти правового статусу міжнародних фінансових організацій. Проведено аналіз поняття міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. Розкрито історичні етапи розвитку міжнародних фінансових організацій у системі міжнародного права. Доведено ознаки наднаціонального характеру окремих сучасних міжнародних фінансових організацій на базі Міжнародного валютного фонду і Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Визначено особливості регламентації користування міжнародними фінансовими організаціями привілеями та імунітетами. Проаналізовано договірну правоздатність міжнародних фінансових організацій на сучасному етапі. Сформульовано ряд наукових рекомендацій, реалізація яких дозволить Україні підвищити ефективність співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями.

11.01—02.09.1167.

341.645 Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейських співтовариств : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Комарова Тетяна Вячеславівна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. — 24 с.

Досліджено природу й генезис юрисдикції Суду Європейських співтовариств. Проведено класифікацію юрисдикції Суду ЄС, яка відбиває роль Суду в становленні механізмів судового захисту. Проаналізовано основні теоретичні та практичні аспекти процедур реалізації юрисдикції Суду ЄС. З'ясовано сутність і характер рішень Суду ЄС з точки зору доктринального і

практичного підходів та впливу рішень Суду ЄС на інститути і право ЄС. Розглянуто механізми інституційних балансів і захисту прав фізичних та юридичних осіб, які розробив Суд ЄС. Виявлено і зроблено аналіз механізмів кооперації Суду ЄС з національними судовими установами держав — членів ЄС, метою якої є встановлення й розвиток інтеграційного правопорядку.

11.01—02.09.1168.

341.645.5 Кононенко В. П. Звичаєва природа прецедентного характеру рішень Європейського суду з прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Кононенко Валерій Петрович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. — 20 с.

Досліджено правову природу рішень Європейського суду з прав людини. Розглянуто особливості діяльності міжнародних судів, комплексно проаналізовано практику Міжнародного Суду ООН, Суду ЄС, Європейського суду з прав людини. Розкрито специфічність тлумачення Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Європейським судом з прав людини. Доведено, що в європейському регіоні сформувався міжнародний звичай визнавати практику Суду прецедентною.

11.01—02.09.1169.

341.231 Музика А. І. Правовий статус дипломатичного представництва: питання теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Музика Андрій Ігорович; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2009. — 20 с.

Визначено генезис і сучасний стан правових інститутів, якими регулюється правове становище дипломатичних представництв, стан теоретичної розробленості відповідної проблематики у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі, теоретичні та практичні аспекти функціонування дипломатичного представництва та питання правового статусу його співробітників. Досліджено міжнародний і національний рівень правового регулювання відповідних питань, виявлено його прогалини та недоліки. Надано пропозиції щодо внесення змін до Віденської конвенції про дипломатичні зносини 1961 р. та КПК України.

11.01—02.09.1170.

341:339.543(4) Перепьолкін С. М. Міжнародно-правові аспекти митного співробітництва європейських держав: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Перепьолкін Сергій Михайлович; Київ. нац. ун-т внутр. справ. К., 2009. — 20 с.

Досліджено теорію і практику митного співробітництва держав — членів Європейського регіону Всесвітньої митної організації в умовах європейської інтеграції. Розглянуто генезу європейського митного співробітництва, висвітлено особливості його здійснення на регіональному, субрегіональному та двосторонньому рівнях. Особлива увага приділена аналізу про-

цесів правової конвергенції митних систем європейського митного простору та дослідженню міжнародно-правових механізмів його створення. Сформульовано пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення європейського митного співробітництва та приведення митного законодавства України у відповідність до положень визнаних у європейських митних відносинах норм і стандартів.

11.01—02.09.1171.

341.176(4) Свида Т. О. Міжнародно-правове співробітництво держав у рамках Європейської Комісії «За демократію через право»: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Свида Тетяна Олександрівна; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2009. — 20 с.

Вивчено організаційно-правові засади та напрями міждержавного співробітництва в Європейській Комісії «За демократію через право», з'ясовано міжнародно-правову природу актив цієї організації. Досліджено процес створення сучасних інтегрованих міждержавних об'єднань з метою формування у межах інтеграції єдиного правового простору для захисту міжнародно-правовими засобами певних спільних політичних та правових цінностей, серед яких особливу увагу привертає демократія. Визначено роль та місце органів Ради Європи у здійсненні демократичних перетворень у державах. Надано правову характеристику рекомендаціям Венеціанської комісії, визначено особливості їх внутрішньодержавної імплементації. Внесено пропозиції щодо можливості національно-правової імплементації в українське законодавство рекомендацій Венеціанської комісії.

11.01—02.09.1172.

341.231.14 Сорокун В. М. Міжнародно-правовий захист права на свободу совісті та віросповідання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Сорокун Віталій Миколайович; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. — 20 с.

Досліджено генезис права на свободу совісті та віросповідання у міжнародному праві. Проаналізовано сукупність універсальних і регіональних міжнародних договорів, які гарантують право на свободу совісті та віросповідання. Оцінено поширеність у міжнародному праві права на свободу совісті та віросповідання. Визначено специфічні риси права на свободу совісті та віросповідання в універсальних та регіональних міжнародних договорах та практиці їх застосування. Встановлено особливості й значення міжнародних організаційно-правових механізмів дотримання права на свободу совісті та віросповідання. З'ясовано міжнародно-правові зобов'язання України у сфері захисту права на свободу совісті та віросповідання.

11.01—02.09.1173.

341.29 Шахбазян К. С. Міжнародно-правові основи регулювання відносин в мережі Інтер-

нет : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Шахбазян Карина Суренівна* ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2009. 20 с.

Досліджено аспекти міжнародно-правових основ регулювання відносин у мережі Інтернет. Викладено загальну характеристику сучасного стану міжнародно-правового регулювання відносин, пов'язаних з діяльністю в мережі Інтернет. Запропоновано періодизацію етапів міжнародно-правового регулювання Інтернет-відносин, визначено правовий статус Інтернет. Проаналізовано систему джерел міжнародного права у галузі Інтернет та діяльність суб'єктів міжнародно-правового регулювання. Розглянуто регіональну систему регулювання Інтернет на рівні ЄС та в Україні. Визначено відповідність законодавства України в галузі Інтернет-регулювання міжнародно-правовим нормам та праву ЄС.

11.01—02.09.1174.

344.231 Шишкіна Е. В. Концепція заборони неналежного поводження з людиною та її еволюція в діяльності Ради Європи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Шишкіна Еліна Вікторівна* ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. 20 с.

Висвітлено процес становлення і розвитку поглядів на категорію людської гідності, розкрито її зміст, визначено засади і складові, які містяться в актах інституцій Ради Європи. Досліджено правові інструментарії реалізації цієї концепції, якими наділені ці інституції. Вивчено загальнотеоретичні поняття «катування», «нелюдське поводження» та «поводження чи покарання, що принижує гідність», що містяться у рішеннях Європейського суду з прав людини. Розглянуто питання забезпечення та дотримання прав позбавлених волі осіб, що закріплені в рекомендаціях Європейського комітету із запобігання катуванням, нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, а також негативних та позитивних зобов'язань держав. Сформульовано положення і рекомендації щодо удосконалення законодавства та судової практики України у сфері запобігання неналежного поводження з людиною.

11.01—02.09.1175.

341.176(4) Яковлев А. А. Міжнародно-правове співробітництво у захисті права власності в системі Ради Європи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / *Яковлев Андрій Анатолійович* ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Досліджено становлення та розвиток права на вільне володіння своїм майном у загальному міжнародному праві та у праві Ради Європи, розкрито особливості тлумачення цього права Європейським судом з прав людини. Надано аналіз міжнародно-правовому співробітництву України у сфері захисту цього права в системі Ради Європи. З'ясовано зміст міжнародно-правових зобов'язань України щодо забезпечення

права на вільне володіння своїм майном та особливості його імплементації у внутрішньому правопорядку держави. Розглянуто фактори та механізми розвитку правових позицій Європейського суду з прав людини.

Статті

11.01—02.09.1176.

342.24(470)+341.01 Бекашев К. А. Российская Федерация и основные принципы международного права / *К. А. Бекашев* // *Lex Russica*. 2008. № 6. С. 1461—1467.

Рассмотрен решающий вклад Советской России и СССР в демократизацию действовавших к середине XX в. принципов и становление новых. Освещен ряд общепризнанных принципов, возникших под влиянием Великой Октябрьской социалистической революции. Утверждается, что Октябрьская революция положила начало формированию общепризнанного международно-правового принципа самоопределения народов и наций, а также принципов ненападения, запрещения применения силы или угрозы силой, сотрудничества и др. Проанализирована Концепция внешней политики РФ, утвержденная Президентом РФ Д. А. Медведевым 12 июля 2008 г. В ней подчеркнуто, что Россия будет решительно противодействовать попыткам отдельных государств или групп государств подвергать ревизии общепризнанные нормы международного права, отраженные в универсальных документах — Уставе ООН, Декларации о принципах международного права 1970 г., а также в Заключительном акте СБСЕ 1975 г.

11.01—02.09.1177.

341.645.5:341.174(4) Боднарюк І. Підстави, що виключають відповідальність за порушення норм права Європейського Союзу (практика Суду ЄС) / *Ірина Боднарюк* // *Юридична Україна*. 2009. № 4. С. 112—118.

Охарактеризовано підстави виключення відповідальності у праві ЄС. Розглянуто судові справи з даного питання. Наведено приклади, коли такі підстави можуть бути визнані судом як правомірні. Зазначено, що положення в проєкті статей Комісії міжнародного права про «Відповідальність міжнародних організацій» стосуються не лише держав, а й міжнародних організацій, які на даному етапі розвитку міжнародного спілкування є його активними учасниками.

11.01—02.09.1178.

341.174(4) Бороздина Я. А. К вопросу о правовой природе Европейского Союза / *Я. А. Бороздина* // *Международное публичное и частное право*. 2009. № 1. С. 27—29.

Проанализирована возможность идентификации ЕС как одной из форм государственного устройства — конфедерации или федерации. Рассмотрен вопрос о правосубъектности ЕС.

Подчеркнуто, что ЕС на сегодняшний день является международной организацией интеграции, а Конституцию ЕС нельзя рассматривать в качестве конституции в классическом смысле, так как она не соответствует основным особенностям и характеристикам конституций государств.

11.01—02.09.1179.

341.01 Гачкевич А. Теорія природного договору як підстава обов'язкової сили норм міжнародного права (на основі поглядів Людвіка Ейрліха) / А. Гачкевич // Право України. — 2009. № 3. С. 120—125.

Досліджено погляди Л. Ейрліха, викладені ним у підручнику з міжнародного права, який мав чотири видання (зокрема, 1928 р. у Львові) щодо теорії природного договору як підстави обов'язкової сили міжнародно-правових норм. Зазначено, що вся наукова спадщина вченого присвячена проблемі розуміння міжнародного права. Розглянуто цілі дослідження Л. Ейрліха порівняння держави з фізичною особою, за якою визнавалася ще за часів середньовіччя автономія волі. Відмічено власне міркування ученого стосовно особливостей міжнародного договору. Узагальнюючи результати проведеного аналізу, автор дійшов висновку: Л. Ейрліх намагається пояснити обов'язкову силу норм міжнародного права для держав за аналогією з обґрунтуванням обов'язковості наказів публічної влади держави для її громадян.

11.01—02.09.1180.

341.3+341.388 Доді К. В. Розвиток звичаєвих норм міжнародного гуманітарного права, що стосуються неміжнародних збройних конфліктів, трибуналами ad-hoc і Міжнародним кримінальним судом / К. В. Доді // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство: зб. наук. пр. — Чернівці, 2008. — Вип. 461. — С. 116—122.

Досліджено взаємозв'язок між сукупністю норм міжнародного гуманітарного права, що стосуються ведення бойових дій у збройних конфліктах неміжнародного характеру та юриспруденції кримінальних трибуналів ad-hoc і Міжнародного кримінального суду. Зазначено, що серйозні порушення міжнародного гуманітарного права становлять воєнні злочини, які спричиняють особисту кримінальну відповідальність для тих, хто їх вчиняє шляхом дії чи бездіяльності.

11.01—02.09.1181.

341.01:1 Івакін О. А. Основні філософсько-правові проблеми теорії і практики становлення міжнародного права / О. А. Івакін, Ю. В. Чайковський // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. О., 2009. Вип. 36. С. 35—43.

Проведено аналіз основних перешкод становлення міжнародного права. Зазначено, що разом із збільшенням кількості цивілізованих країн і поглиблення їх взаємодії між собою і з іншими

країнами повинен бути кількісний та якісний розвиток міжнародного права. Підкреслено, що єдиним можливим способом примирення, синтезу всіх розумних точок зору на спрямованість і спосіб становлення міжнародного права — це антропологічний підхід, націленість цього найважливішого моменту становлення людства на гуманізм, на права людини, на загальнолюдські цінності.

11.01—02.09.1182.

341.388 Каменков В. С. Как совершенствовать работу международного суда Экономического суда СНГ? / В. С. Каменков // Международное публичное и частное право. 2009. № 1. С. 30—32.

Проанализирован вопрос реализации усилий по реформированию Экономического суда СНГ (ЭС СНГ) и его роли в совершенствовании правовой базы Содружества. Сформулированы первоочередные темы для ЭС СНГ на современном этапе, его главные задачи и цели. Определены формы воздействия ЭС СНГ и национальных судов. Рассмотрена нормативная база организации и деятельности Суда.

11.01—02.09.1183.

341.174(4) Кембаев Ж. М. Лиссабонский договор: новый этап в развитии европейской интеграции / Женис Мухтарович Кембаев // Московский журнал международного права. 2008. № 4. С. 180—195.

Отмечено о подписании в столице Португалии 13 декабря 2007 г. очередного общеевропейского базового акта, называвшегося в рабочем варианте как Лиссабонский договор. Подчеркнуто, что данный договор призван положить конец конституционному кризису, охватившему Евросоюз в связи с неудачным ходом процесса ратификации Договора о конституции ЕС, именуемого также Конституцией ЕС или Европейской конституцией. Рассмотрены главные отличия Лиссабонского договора от Конституции ЕС. Указано о включении Лиссабонским договором в первичное право ЕС таких понятий, как «борьба с изменением климата» и «энергетическая солидарность» государств — членов ЕС и предусмотрены, таким образом, реализацию общей стратегии борьбы с глобальным потеплением и проведение общей энергетической политики.

11.01—02.09.1184.

341.241.5(99)“1959” Книш З. Договор про Антарктику 1959 р. як основа сучасного міжнародно-правового режиму Антарктики / Зоряна Книш // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 151—154.

Надано комплексний теоретичний аналіз Договору про Антарктику 1959 р. Встановлено його дієвість і значення у сучасному міжнародно-правовому порядку за допомогою історичного, системного, формально-юридичного та порівняльного методів дослідження. Підкреслено,

що Договір про Антарктику 1959 р. не вирішив питання законності заявлених претензій держав на територію Антарктики, проте дав змогу уникнути спорів між ними, не заборонивши, а унеможлививши використання прав, що випливають із національної належності земель.

11.01—02.09.1185.

341.1/8(438+477) Колодяжна В. Українсько-польське транскордонне співробітництво в гуманітарній сфері: організаційно-правові засади / В. Колодяжна // Підприємництво, господарство і право. 2008. № 11. С. 110—113.

Розглянуто організаційно-правові засади транскордонного співробітництва у гуманітарній сфері, представлений сукупністю галузей, що сприяють задоволенню гуманітарних інтересів людей і спрямовані на подальше піднесення сфери освіти, науки, культури, охорони здоров'я тощо. Визначено, що саме розвиток транскордонного гуманітарного співробітництва є одним із важливих шляхів залучення двох центральноєвропейських країн — України та Польщі як активних суб'єктів творення інноваційної моделі розвитку до світової скарбниці інтелектуальної власності.

11.01—02.09.1186.

341.44(477) Кубієвич С. П. Співвідношення національного та міжнародного права з питань екстрадиції / Сергій Петрович Кубієвич // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2008. — Вип. 42. — С. 621—628.

Висвітлено дослідження автора щодо вирішення дискусійних питань між Україною та іноземними державами щодо видачі громадян, іноземців та осіб без громадянства при вчиненні ними злочинів як на території України, так і в зарубіжних країнах, при взятті їх під варту чи передачі для відбування покарання. Розмежовано категорії «обвинувачена особа, щодо якої ведеться кримінальне переслідування», «обвинувачена особа, яка взята під варту», «підсудний», «засуджений». Визначено їх співвідношення у національному та міжнародному праві. Встановлено відмінність між екстрадицією та правовою допомогою між державами.

11.01—02.09.1187.

341.01 Кузнецова О. А. Соотношение понятий общепризнанные «принципы» и «нормы» международного права / О. А. Кузнецова // Международное публичное и частное право. 2009. № 3. С. 2—3.

Проанализирована практическая необходимость разграничения общепризнанных принципов и норм международного права. Рассмотрены основные теоретические подходы к соотношению данных правовых категорий учеными, международными судебными организациями и российскими судами. Подчеркнуто, что категории общепризнанные «принципы» и «нормы» меж-

дународного права соотносятся как вид и род. Отмечено, что принципы это те же нормы, но с более широким содержанием, определяющим любую главную идею права. При этом нормы-принципы в отличие от других норм имеют нетипичную структуру и особые правила применения.

11.01—02.09.1188.

341.456(477) Культенко О. В. Правові засади діяльності працівників НЦБ Інтерполу в Україні та в деяких інших державах / Олександр Володимирович Культенко // Часопис Київського університету права. 2008. № 4. С. 223—229.

Окреслено правові засади діяльності працівників Національного центрального бюро Інтерполу (НЦБ) з акцентом на правових статусах Укрбюро Інтерполу, його робочого апарату і територіальних підрозділів. Зроблено порівняння статусу Укрбюро Інтерполу із статусами аналогічних інституцій в таких країнах, як Австрія, Кіпрська Республіка, Фінляндія, Франція, Польща. Розглянуто нормативні акти, які встановлюють засади діяльності робочого апарату НЦБ Інтерполу. Зазначено, що НЦБ Інтерполу в Україні це є МВС України, а не галузевий підрозділ МВС. Розглянуто статус робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні.

11.01—02.09.1189.

341.21 Купреев С. С. К вопросу о соотношении понятий «правосубъектность» и «правоспособность» международных организаций / С. С. Купреев // Международное публичное и частное право. 2009. № 3. С. 24—27.

Рассмотрен общетеоретический вопрос о соотношении двух понятий: «правосубъектность международной организации» и «правоспособность международной организации». Проведен обзор точек зрения большинства юристов по данному вопросу, в котором на сегодняшний день нет единства взглядов. Проанализированы различные трактовки определения понятий «правосубъектность» и «правоспособность», изложенные в юридических энциклопедических словарях, а также позиции, изложенные в учебной литературе по международному праву. Автором статьи предложено свое понимание соотношения правосубъектности и правоспособности международной организации.

11.01—02.09.1190.

341.76(4) Лимонникова М. А. Создание Венецианской комиссии как консультативного органа Совета Европы / Майя Алексеевна Лимонникова // Московский журнал международного права. — 2009. — № 1. — С. 226—247.

Рассмотрены международно-правовые предпосылки создания Венецианской комиссии. Выделены основные причины понижения роли классических источников международного права. Определены ценности, принципы и стандарты Совета Европы. Проанализирована цель ЕС

дальнейшее развитие сотрудничества европейских государств. Рассмотрен процесс создания Венецианской комиссии. Отмечено, что деятельность Венецианской комиссии носит консультативный характер, она разрабатывает консультативные заключения правового характера, что является дополнительным преимуществом для государств, желающих усовершенствовать внутреннее законодательство.

11.01—02.09.1191.

341.226 Лукьянова А. В. От Международной организации морской спутниковой связи (ИНМАРСАТ) к Международной организации подвижной спутниковой связи (ИМСО) // *Анна Владимировна Лукьянова* // Московский журнал международного права. — 2008. — № 4. — С. 133—141.

Отмечены сложности и противоречия проблем освоения космического пространства и Мирового океана. Рассмотрена цель Международной организации морской спутниковой связи (ИНМАРСАТ), которой в 1998 г. присвоено новое название— Международная организация подвижной спутниковой связи (ИМСО). Проанализирована деятельность рассматриваемой организации в Мировом океане и космическом пространстве. Приведены положения Конвенции ИМСО, отражающие общепризнанный принцип современного международного космического права, согласно которому государства несут международную политическую и материальную ответственность за действия не только правительственных органов, но и неправительственных юридических лиц.

11.01—02.09.1192.

341.24 Малков Д. Формы та методи міжнародного контролю: питання теорії / *Дмитро Малков* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 4. — С. 129—132.

Розглянуто питання посилення міжнародного контролю за дотриманням і виконанням міжнародних зобов'язань. Теоретично обґрунтовано класифікацію та систематизацію міжнародного контролю за його формами та методами. З'ясовано, що форми міжнародного контролю класифікуються залежно від суб'єкта контролю. Відмічено, що проста класифікація виділяє неінституційну й інституційну форми.

11.01—02.09.1193.

341.224/225 Мельник О. З. Значення універсального міжнародно-правового регулювання ненавігаційного використання водних ресурсів / *Оксана Зіновіївна Мельник* // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 602—608.

Висвітлено проблемні аспекти та суперечливі питання у використанні транскордонних водних ресурсів. Проведено аналіз особливостей Конвенції ООН про право ненавігаційних видів використання міжнародних водотоків. Визначено,

що Конвенція ООН є першою універсальною міжнародно-правовою конвенцією, яка узагальнила та більш точно визначила звичаєві норми міжнародного права у сфері використання транскордонних вод для цілей інших, ніж судноплавство.

11.01—02.09.1194.

341.224/225 Мельник О. З. Ненавігаційне використання та охорона транскордонних водних ресурсів в рамках Європейської економічної комісії ООН / *Оксана Зіновіївна Мельник* // Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 274—279.

Здійснено аналіз особливостей правового регулювання співробітництва держав членів Європейської економічної комісії ООН (ЄЕК ООН) на основі Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер, яку було прийнято 17 березня 1992 р. Підкреслено, що Конвенція у цілому забезпечує належне правове регулювання використання та охорони транскордонних водних ресурсів, ефективність якого вже доведено практикою. Зазначено, що вона сприяє співробітництву держав в регіоні та стимулює активізацію договірному процесу, її положення слугують моделлю для укладення нових міжнародних угод у даній сфері. Відзначено найсуттєвішу особливість Конвенції — імплементацію та подальший розвиток її положень, який відбувається не лише шляхом прийняття юридично обов'язкових додаткових протоколів та міжнародних угод, але й шляхом розроблення у рамках її інституційних механізмів різноманітних рекомендацій та керівних принципів.

11.01—02.09.1195.

341+342 Мережко О. Співвідношення міжнародного і національного права / *Олександр Мережко* // Юридичний журнал. — 2009. — № 2. С. 82—88.

Проаналізовано різні методи, механізми та теорії застосування міжнародного права в рамках національного права. Розглянуто три головні критерії, які дозволяють розмежувати національне (внутрішнє) і міжнародне право: джерела; суб'єкти; предмети регулювання. Визначено взаємозв'язок між національним і міжнародним правом. Висвітлено питання співвідношення між національним і міжнародним правом в українському законодавстві. Наведено міркування щодо шляхів подальшого удосконалення українського права, насамперед тексту Конституції України.

11.01—02.09.1196.

343.4 Нигматуллин Р. В. Преступления международного характера как одна из современных угроз правам человека / *Р. В. Нигматуллин* // Международное публичное и частное право. 2009. № 2. С. 27—30.

Дана классификация основных групп и видов преступлений международного характера, по-

звolyающа визначити форми та способи протидії правоохоронних органів міжнародної преступности на основі існуючої міжнародно-правової бази. Розглянуті основні види преступлень міжнародного характеру та проблеми, які ускладнюють боротьбу з ними: міжнародний тероризм; преступлення, наносящі шкоду економічному, соціальному та культурному розвитку держав; посягательства на особисті права та свободу людини; преступлення, здійснювані на морі, та в першу чергу — піратство.

11.01—02.09.1197.

341.001.32 Передерієв Е. Трансформація системи міжнародних відносин / *Евгеній Передерієв* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 4. — С. 120—126.

Представлено моделі взаємодії держав на міжнародній арені, що слугують джерелами міжнародного права та охоплюють все різноманітність міждержавних відносин, але не виснажують його. Відзначено, що моделі взаємодії держав на міжнародній арені будуються на основі дихотомії «вигод/витрат», отримуваних державою з тих чи інших дій в межах математичних побудов теорії раціонального вибору. Розглянуто класичну точку зору на джерела міжнародного права та розподіл джерел права на матеріальні та формальні. Виділено дві функції, закріплені за міжнародним правом: кодифікаційна та комунікативна.

11.01—02.09.1198.

347.734:339.732(4) Працівник Т. Р. Принцип незалежності Європейського центрального банку: особливості реалізації та загальний правовий аналіз / *Тетяна Романівна Працівник* // Часопис Київського університету права. — 2008. — № 4. — С. 235—239.

Розглянуто та визначено сутність принципу незалежності Європейського центрального банку (ЄЦБ). Комплексно проаналізовано структурні елементи принципу незалежності ЄЦБ. Визначено специфіку реалізації принципу незалежності ЄЦБ та виявлено тенденції його розвитку у діяльності ЄЦБ. Підкреслено, що принцип незалежності ЄЦБ являє собою стратегічний елемент у механізмі діяльності ЄЦБ. Обґрунтовано, що по відношенню до своїх структурних елементів принцип незалежності виступає збірним поняттям і символізує собою принцип із складною внутрішньою будовою.

11.01—02.09.1199.

341.211.001.11 Савчук К. «Еволюція інституту міжнародно-правового визнання держав у сучасних умовах» / *Костянтин Савчук* // Юридичний журнал. — 2009. — № 1. — С. 50—58.

Проаналізовано дві теорії щодо сутності та юридичного значення визнання держав: декларативну та конститутивну. Розглянуто питання

щодо визнання колишніх югославських республік і визначено, що держави члени ЄС не завжди дотримувалися загальновизнаних у теорії та практиці міжнародного права положень, що стосуються міжнародно-правового визнання. Підкреслено, що на теперішньому етапі проблема визнання нових держав залишається не стільки правовою, скільки політичною проблемою.

11.01—02.09.1200.

342.56 Сафонов В. Е. Судебная власть и единство конституционного пространства в контексте действий норм международного права / *В. Е. Сафонов* // Международное публичное и частное право. — 2008. — № 6. — С. 15—20.

Визначено місце судової влади в системі забезпечення державного єдності. Зроблено аналіз нормативної правової бази, закріплюючої статус органів судової влади, принципи та напрями діяльності окремих судових інстанцій, форми взаємодії з іншими органами державної влади. Розглянуто основні шляхи впливу судів на органи законодавчої та виконавчої влади по питаннях забезпечення державного єдності та територіальної цілості.

11.01—02.09.1201.

341.96:347.73:336.22 Селезень П. Роль активів міжнародних організацій у розвитку співробітництва держав у сфері оподаткування / *Павло Селезень* // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 1. — С. 138—141.

Здійснено аналіз нормотворчої діяльності міжнародних організацій у сфері оподаткування. Виокремлено особливості юридичної природи їх актів, визначено роль їх у розвитку співробітництва держав у сфері оподаткування. Визначено форми, в яких може виявляти себе нормотворча функція міжнародних організацій у системі міжнародно-правового регулювання. Зазначено основні види правотворчості міжнародних організацій. Висвітлено системні підходи у розумінні ролі резолюцій-рекомендацій у міжнародному нормотворчому процесі.

11.01—02.09.1202.

341.362.1 Серета Г. Міжнародно-правові аспекти протидії сучасному морському піратству / *Г. Серета* // Право України. — 2009. — № 4. — С. 116—122.

Порушено проблему у сфері боротьби з морським піратством, що набуває нових форм і загрожує міжнародному миру та глобальній безпеці морського судноплавства. Проаналізовано юридичну сутність терміна «піратство». Вказано на недостатнє опрацювання соціально-економічних криміногенних факторів, які впливають на зростання кількості пограбувань морських суден в окремих регіонах. Окреслено правові та юрисдикційні, організаційні та соціально-економічні фактори впливу на неефективну проти-

дію сучасному піратству. Запропоновано удосконалити організаційне співробітництво держав щодо протидії піратству на національному і регіональному рівнях шляхом співпраці відповідних організацій та органів.

11.01—02.09.1203.

341.174(4) Ткаченко Є. В. Загальні принципи права в правовій системі Європейського Союзу / Є. В. Ткаченко // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельниць. ун-т управління та права. Хмельницький, 2009. Вип. 1. С. 323—330.

Проведено аналіз загальних принципів права ЄС, що часто ототожнюються з підставами європейської системи права і належать до фундаментальних цінностей, на які вона спирається: принцип верховенства (примату) права; принцип безпосередності; принцип субсидіарності; принцип солідарності. Зазначено, що загальні принципи права ЄС іноді характеризуються як одне із специфічних джерел права ЄС, що спирається як на первинне, так і вторинне право. Спільноти і знаходять своє відображення у судовій практиці Суду Європейських Спільнот.

11.01—02.09.1204.

341.231.14(4) Уруков В. Н. О сроках обращения в Европейский Суд по правам человека / В. Н. Уруков, В. М. Урукова // Международное публичное и частное право. 2009. № 2. С. 25—26.

Рассмотрены сроки обращения в Европейский суд по правам человека, которые являются одним из важных критериев приемлемости жалобы. Подчеркнуто, что при подаче жалобы должны быть соблюдены государственные процессуальные правила, включая сроки исковой давности. Отмечено о предоставлении шестимесячного срока для обращения в суд, который исчисляется с момента вынесения решения компетентным вышестоящим судом. Указано, что течение срока до шести месяцев следует отсчитывать с момента вынесения кассационного определения на приговор суда.

11.01—02.09.1205.

341.242 Хлестов О. Н. Кодификация и прогрессивное развитие права международных договоров (к 40-летию Венской конвенции) / Олег Николаевич Хлестов // Московский журнал международного права. 2009. № 1. С. 5—15.

Проанализирована Венская конвенция о праве международных договоров, разработанная на Конференции ООН 23 мая 1969 г. в Вене по кодификации и прогрессивному развитию международного права. В статье прослеживается история разработки Конвенции. Рассмотрены новые принципы и нормы, возникшие в праве договоров в результате принятия Венской конвенции. Отмечено, что Венская конференция

оказала позитивное воздействие на развитие ряда других отраслей международного права, сыграла важную роль в совершенствовании законодательства всех стран о порядке заключения и исполнения международных договоров.

11.01—02.09.1206.

341.174(4) Хобби Ю. С. Проблема определения правовой природы Европейского Союза / Ю. С. Хобби // Международное публичное и частное право. — 2009. — № 3. — С. 28—30.

Определено место ЕС в классификации путем сравнения его свойств с известными признаками международной организации, конфедерации или федерации. Выделены основные признаки международной организации: создана согласно международному договору; членство государств; целевой характер деятельности; наличие в организации определенных структур, которые ею руководят; полномочия, необходимые для выполнения возложенных на нее функций. Рассмотрена реализация данных признаков в ЕС.

11.01—02.09.1207.

341.221 Христенко Н. Зарождения права собственности в международном праве / Надія Христенко // Підприємництво, господарство і право. — 2009. — № 3. — С. 148—150.

Простежено історичні й економічні чинники розвитку інституту територіального верховенства у міжнародному праві стародавніх джерел. Підкреслено, що для вирішення територіальних суперечок використовували статус території: оренда, територія під суверенітетом однієї держави у складі іншої (анклав), територія у тимчасовому користуванні іншої держави, нейтральна, нічийна територія тощо. Визначено, що укладення свідчить про те, що ключові та життєво важливі для міжнародних відносин категорії встановлювалися у найавторитетніший для свідомості людей того часу спосіб і отримували не лише правові, а й релігійні, психологічні гарантії їх дотримання.

11.01—02.09.1208.

341.221.28(470)(268.9) Шинкарецькая Г. Г. Россия, Арктика, континентальный шельф / Галина Георгиевна Шинкарецькая // Московский журнал международного права. 2009. № 1. С. 119—132.

Рассмотрено российское законодательство морских пространств в Арктике. Проанализировано процесс подачи заявки России в Комиссию по границам континентального шельфа на право включения в российский континентальный шельф подводных пространств в Арктике. Перечислены основания по ст. 76 Конвенции ООН, по которым прибрежное государство вправе установить свой континентальный шельф. Отмечены события лета 2007 г., связанные с достижением высоких широт в Арктике российским океанографическим судном «Академик Федоров».

11.01—02.09.1209.

342.537.2(4) Щербанюк Л. М. Здійснення наближених до депутатського запиту процедур у парламентах країн Європи / Людмила Михайлівна Щербанюк // Часопис Київського університету права. — 2009. — № 1. — С. 279—286.

Розглянуто процедури парламентів європейських країн, утворюючих інститут інтерпеляції і письмових запитань депутатів парламенту. Подано узагальнений огляд наближених до депутатського запиту процедур у державах — членах ЄС, країнах-кандидатах і Норвегії на основі конституцій цих країн і регламентних норм їхніх парламентів.

11.01—02.09.1210.

341.96:34791/95:316.647.82(4) Щодра О. Ю. Обмеження свободи надання послуг у праві ЄС / Ольга Юріївна Щодра // Часопис Київського університету права. — 2009. — № 1. — С. 287—293.

Досліджено проблеми обмежень свободи надання послуг у праві ЄС. Проаналізовано теоретичні аспекти поняття обмежень, судову практику їх різновидів і класифікації. Проаналізовано існуючі підходи до класифікації обмежень і запропоновано власну систему класифікації. Детально проаналізовано обмеження дискримінаційного характеру, які становлять широку групу норм, правил та процедур, що застосовуються державами-членами стосовно

осіб надавачів послуг. Охарактеризовано непряму дискримінацію обмежень, яка характерна тим, що вимоги національного законодавства не проводять відмінностей між «своїми» громадянами та юридичними особами та громадянами чи юридичними особами інших держав-членів.

11.01—02.09.1211.

341.24:339.727.22/24 Якубовська Н. О. Міжнародні інвестиційні угоди: історія виникнення та еволюція / Н. О. Якубовська // Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2009. — Вип. 36. — С. 93—101.

Простежено історію міжнародних інвестиційних угод. Проведене дослідження показує, що їхню історію поєднують три окремі періоди: колоніальний період, який почався в кінці вісімнадцятого століття та тривав до кінця Другої світової війни; постколоніальний, який розпочався з закінчення Другої світової війни та продовжувався до початку 1990-х рр., а саме до розпаду СРСР; глобальний, початий приблизно в 1990 р. та триває до нашого часу. Обґрунтовано, що сучасна система двосторонніх інвестиційних договорів створила майже універсальний інвестиційний режим, який забезпечує фінансову інтеграцію національних економік через усунення бар'єрів на шляху потоків капіталу та захисту вкладених інвестицій.

Автореферати**12.01—02.09.1212.**

129(177)(043.3) Івченко Ю. В. Філософсько-правовий аналіз гендерної політики в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12 / *Івченко Юлія Володимирівна*; Київ. нац. ун-т внутр. справ України. К., 2009. 20 с.

Здійснено комплексне філософсько-правове дослідження гендерної політики в Україні. Проведено науковий аналіз такого явища, як гендерна рівність, та її місця в державній політиці України. З цією метою досліджено принципи гендерної рівності в законодавстві України та визначено юридичні засоби і механізми подолання статевої дискримінації. Висвітлено зміст і спрямованість основних міжнародно-правових документів, які закріплюють стандарти гендерної рівності. Проаналізовано стан гендерного питання у сфері діяльності ОВС та визначено специфіку гендерного підходу в навчально-виховному процесі відомчих вузів системи МВС України.

12.01—02.09.1213.

340.12(092)(043.3) Шестопал С. С. Неотомістський напрям у французькій філософії права: концепція Жака Марітена: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12 / *Шестопал Сергій Станіславович*; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.

Подано перше у вітчизняній науці монографічне дослідження неотомістського напрямку у французькій філософії права, представленого концепцією Жака Марітена. Досліджено роль конфесіональних версій у сучасній філософії права та сформульовано методологічні критерії світського аналізу філософсько-правових концепцій релігійних мислителів. Показано ідейний контекст формування французької філософії права наприкінці XIX — початку XX століть. На основі філософсько-правового аналізу енцикліки *Aeterni Patris* показана її роль у реставрації й поширенні філософії Фоми Аквінського в сучасній філософії в цілому та у філософії права зокрема. На матеріалі «Суми теології» проаналізовано базову томістську модель філософії права, на основі якої розгорталася концепція Ж. Марітена. Проаналізовано твори найкрупнішого представника французької католицької філософії Жака Марітена. Показано його внесок у формування сучасної концепції прав людини. Простежено еволюцію філософсько-правової проблематики у теорії та методології сучасного католицизму до феноменології, герменевтики та постмодерністського дискурсу, внаслідок якої неотомізм у його чистому вигляді перестав бути магістральним напрямком католицької філософсько-правової думки. Визначено зміст і специфіку французької католицької філософії права в її національ-

ному й світовому контексті. Встановлено ідейну наступність між поглядами Ж. Марітена й Президента Франції Н. Саркозі на взаємодію держави і церкви та державною політикою уряду Франції, здійснюваною у наші дні. Розкрито можливі траєкторії взаємодії християнської й світської філософії права в Україні.

Статті**12.01—02.09.1214.**

340.12:172(170) Андреева О. А. Проблема взаимодействия права и морали в условиях изменяющейся России / *О. А. Андреева* // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 32—35.

Указано, что общественные отношения в России, в силу несбалансированности прав и обязанностей, могут порождать определенные негативные последствия. Сделан акцент на том, что при недостаточности сдерживающих механизмов права следует включать и другие социальные регуляторы, одним из которых является мораль. Комплексный подход к решению этих проблем подразумевает кооперацию права с идеологическими, экономическими и другими средствами для достижения поставленных целей. Это ведет к пониманию того, что с помощью только правовых средств не обеспечить безопасности и правопорядка, соответствующих идее правового государства.

12.01—02.09.1215.

347.777 Баранова М. В. Правовая природа и социальная опасность скрытой рекламы / *М. В. Баранова* // *Философия права*. 2009. № 2. С. 40—44.

Рассмотрены проблемы скрытой рекламы, ее природа и механизм функционирования. Феномен скрытой рекламы исследован в юридическом, психологическом и социальном аспектах. Указано на необходимость внесения изменений в действующее рекламное законодательство и повышения качества и эффективности реализации его норм.

12.01—02.09.1216.

172.15 Беспалова Т. В. Патриотизм как духовное состояние в социально-философской интерпретации И. А. Ильина / *Т. В. Беспалова* // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 59—61.

В рамках концепции патриотизма И. А. Ильина исследовано понятие «патриотизм» как духовно-творческий акт самоопределения личности и нации. Отмечено, что концепция Ильина определяет природу возникновения патриотизма, выделяет этапы его формирования, обозначает несколько уровней духовного и религиозного обретения патриотизма, дает представление о его многомерности.

12.01–02.09.1217.

340.12:130.123.1 Богданов В. В. Эвристический потенциал категории противоречия в социально-философском анализе / В. В. Богданов // *Философия права*. — 2009. — № 2. — С. 99–103.

Рассмотрены различные методы анализа социального противоречия. Высказаны аргументы в пользу диалектического метода анализа социального противоречия. Раскрыты его познавательные преимущества. Предложена более узкая классификация противоречий. Обозначена область применения понятия противоречия в различных специализированных контекстах. Обоснована корректность применения его к социально-философскому содержанию в зависимости от задач, которые ставит перед собой социальный исследователь.

12.01–02.09.1218.

340.12:165.721 Бороздина М. С. Институты юридической аномии и правового нигилизма в либерально-демократической модернизации российской государственности / М. С. Бороздина // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 121–124.

Рассмотрены аномические процессы как деструктивный фактор, влияющий на разрушение правового порядка. Исследована связь аномии с феноменом правового нигилизма. Проанализированы различные подходы к природе и признакам аномии. Показана ее разрушительная роль для режима законности, сохранения устойчивого развития государственности в период системного кризиса и переходного периода. Выделены юридические, политические и социально-психологические аспекты проблемы аномии.

12.01–02.09.1219.

161/164(470) Брюшинкин В. Н. Логика в русской жизни / В. Н. Брюшинкин // *Философские науки*. — 2009. — № 4. — С. 62–74.

Указано, что исторически в русском обществе сложилось недоверие к рациональным принципам поведения, культуре и доверие к иррациональному бытию, которое в целом воспринимается как приемлемое для человека, подхваченного потоком жизни. Это обуславливает неблагоприятную среду для развития логики. Проанализированы такие примеры формального поведения, как правовое, нравственное, культурное и технологичное. Исследовано соотношение между формальным мышлением, связанным с логикой и формальным поведением, которое связано с важнейшими областями жизни общества. Сделан акцент на формировании новых мотиваций у студентов при изучении курса логики.

12.01–02.09.1220.

342.76 Брянкин Е. В. Морально-этические основы ограничения прав человека / Е. В. Брянкин // *Философия права*. — 2009. — № 2. — С. 26–28.

Указано, что право не всегда может отвечать

тем требованиям, которые предъявляются к нему обществом с точки зрения морали. Обращено внимание, что действующее законодательство предусматривает гораздо большее ограничение прав человека и гражданина, причем действия этих лиц не обязательно должны посягать на законные интересы других людей. Соотношение права и морали носит диалектический характер. Объективные и субъективные обстоятельства оказывают воздействие на это соотношение, в связи с чем законодатель может добавлять, удалять либо изменять основания, условия ограничения прав и свобод, естественно, в пределах допустимой зоны. Вместе с тем отмечено, что законодатель никогда не сможет издать закон, затрагивающий «основное содержание» права.

12.01–02.09.1221.

35.078.1 Гончаров С. Ю. Политико-правовая природа ограничения в системе институтов государственного управления / С. Ю. Гончаров // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 54–58.

Рассмотрены институциональные формы политико-правовых ограничений в государственном управлении, возникающие и воплощающиеся в механизме правового и политического воздействия регулирования общественных отношений. Акцентируется внимание на том моменте, что формальность и реальность их общественного устройства, существования и действия — это два существенных признака институциональных форм политико-правовых ограничений в государственном управлении.

12.01–02.09.1222.

340.12:1(470)(091) Графский В. Г. Философия права в России: история и современность. (Третьи философско-правовые чтения памяти академика В. С. Нерсисянца) / В. Г. Графский, Л. Е. Лантева // *Право и политика*. — 2009. — № 2. — С. 407–467.

Представлен обзор конференции, который сопровождал выступления на третьих философско-правовых чтениях, посвященных памяти академика В. С. Нерсисянца. С основным докладом «Право: прошлое и будущее» выступил членкор. РАН Г. В. Мальцев. Темы выступлений за круглым столом были посвящены нескольким крупным проблемам российской философии права, включая теорию возникновения, современного состояния, а также дискуссионные аспекты истолкования ее самобытности. На секциях обсуждались две крупные темы из современных философско-правовых концепций — «Либертарная теория прав человека», «Современное правопонимание: вклад представителей интегральной юриспруденции». Одним из ключевых методологических подходов к данной теме стало интегральное понятие права. Среди выступивших были представители учебных и научных центров России, Украины, Белоруссии, Армении, Казахстана и Узбекистана.

12.01—02.09.1223.

340.12:141.7 Гришук О. Справедливість як філософсько-правова цінність / О. Гришук // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XIV регіон. наук.-практ. конф., 6 лют. 2008 р. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, юрид. ф-т. — Л., 2008. — С. 9—12.

На основі критичного аналізу поглядів Майкла Сендлера, Джона Ролза, В. А. Бачініна та ін. досліджено ціннісну природу справедливості, існуючі способи розуміння її пріоритету. Вказано на доцільність розгляду справедливості як похідної від людської гідності соціальної цінності. Наголошено, що принцип справедливості не залежить від того чи іншого розуміння добра, тоді як право обмежує добро і визначає його межі. Зазначено, що справедливість виступає оптимальною мірою співвідношення протилежних інтересів у суспільстві, а тому є визначальним чинником, що підпорядковує собі функціонування суспільства та його систем (в тому числі і правові). Відстоюється думка, що саме у справедливості права міститься його загальнолюдська цінність.

12.01—02.09.1224.

340.12:1 Дерюгина Т. В. К вопросу о соотношении понятий «пределы содержания права» и «пределы осуществления права» / Т. В. Дерюгина // Философия права. — 2009. — № 3. — С. 20—23.

Рассмотрен ряд актуальных теоретических и практических вопросов, связанных с правовым регулированием осуществления гражданских прав и установлением их пределов. Представлен анализ юридической литературы по проблеме соотношения понятий пределов содержания и пределов осуществления права. Проанализированы проблемные вопросы о сущности этих категорий, выявлено их место в системе гражданских прав.

12.01—02.09.1225.

340.12:165.75(41) Доровских В. И. Государственно-правовые идеи М. Фуко / В. И. Доровских // Философия права. — 2009. — № 2. — С. 91—94.

Обосновано значение теоретико-методологических разработок М. Фуко для развития современной юридической науки. Сформулированы причины игнорирования его теоретических положений в истории политических и правовых учений. Проанализированы основные идеи о государстве и методологические наработки французского исследователя.

12.01—02.09.1226.

340.111:124.5 Дудченко В. В. Основна цінність права / В. В. Дудченко // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2008. — Вип. 43. — С. 280—287.

Вказано, що концептуальним ключем до з'ясування проблеми співвідношення права і спра-

ведливості є онтологічно-телеологічний підхід до права, який віддзеркалює спосіб, у який право має пов'язуватися з цінностями у суспільстві. Досліджено основні положення сучасної гештальт-теорії, спробу розв'язання проблеми права на принципах співвідношення цілого і частки.

12.01—02.09.1227.

340.12:130.123.1 Иваненко А. А. Социальные противоречия современного российского общества: методологические и семантические аспекты / А. А. Иваненко // Философия права. — 2009. — № 2. — С. 117—120.

Рассмотрено влияние переходных периодов развития общества на сознание социальных субъектов, на их возможность адекватно оценивать процессы трансформации окружающей социальной реальности. Указано, что исследование переходных состояний в рамках развития современного российского общества начинается с проблем, которые будут характеризовать наиболее универсальные аспекты его возможных структурных делений. Исследовательский интерес в рамках анализа социальных противоречий представляет понятие исторической преемственности в развитии социума.

12.01—02.09.1228.

340.12:1 Ивонин Ю. Н. Соотношение формального и материального источников права в философско-правовой концепции П. И. Новгородцева / Ю. Н. Ивонин // Философия права. — 2009. — № 3. — С. 12—16.

Исследовано обоснование П. И. Новгородцевым идеи государства законности средствами естественно-правовой традиции. Указано на его взгляды относительно невозможности представления об обязательности закона для государственной власти в позитивной теории права. По мнению ученого, для этого необходим моральный и интеллектуальный приоритет идеального источника права перед его формальным источником, что превращает «государство законности» в «правовое конституционное государство». Проанализированы несовпадающие линии аргументации в концепции П. И. Новгородцева: идея институционального подчинения позитивного права естественному; идея логической иерархии естественного и позитивного права.

12.01—02.09.1229.

340.12:114 Исаев И. А. Номос: правовая локализация пространства / И. А. Исаев // Lex Russica. — 2009. — № 1. — С. 12—30.

Выделены политическая, нормативистская и солидаристская локализации пространства. В контексте анализа политической локализации пространства исследовано становление имперского пространства, имперского мышления. Указано, что в процессе своего исторического развития целостность как базовая категория солидарности вытесняется нормативизмом, презюмируемое единство заменяется договором, «империя» как субъект — государством. Проанали-

зировано становление и развитие «социального права».

12.01—02.09.1230.

35:34.06 Какимжанов М. Т. Институциональный анализ метода административно-правового регулирования / М. Т. Какимжанов // Философия права. 2009. № 3. С. 44—48.

Рассмотрены вопросы институционального анализа метода административного правового регулирования. Показаны юридические средства воздействия на общественные отношения, их внутренняя взаимосвязь и соотношение. Определена сущность метода административно-правового регулирования как сочетание юридических средств воздействия на общественные отношения. Дана характеристика метода административно-правового регулирования, а также раскрыта сущность его элементов и их специфика по сравнению с такими методами, как гражданско-правовой и уголовно-правовой.

12.01—02.09.1231.

340.12:1 Кельман М. С. Философско-методологические основы юридической науки / Михайло Степанович Кельман // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 19—24.

Означено причини малорозробленості методології правознавства на сучасному етапі розвитку правової науки в Україні. Проаналізовано сутність методологічного стереотипу в юридичній науці, що склався під впливом марксизму. Досліджено прояви методологічного позитивізму науки права і юридичного позитивізму взагалі. Визначено співвідношення юридичного позитивізму, природно-правової доктрини та марксизму.

12.01—02.09.1232.

340.12:1(47+57) Колесник И. В. О понятии и сущности категории «конкретизация права» в советской юридической науке / И. В. Колесник // Философия права. 2009. № 3. С. 23—27.

Исследованы истоки введения в научный оборот категории «конкретизация права» применительно к правотворческой и правоприменительной деятельности (технологии). На основе анализа трудов ведущих правоведов советского и современного периодов сформулировано понятие и раскрыта сущность исследуемой правовой категории.

12.01—02.09.1233.

340.124 Кульгавий Д. В. Нормативизм Г. Кельзена : теоретико-правовий аналіз / Д. В. Кульгавий // Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави : матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Конєйчикова, 21—22 листоп. 2008 р. / за

заг. ред. Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. О., 2008. С. 55—60.

Проаналізовано найбільш принципові положення концепції «чистого правознавства» Г. Кельзена. Вказано, що ідеї Г. Кельзена позитивно відобразилися на формуванні європейських національних правових систем, оскільки його концепція робила наголос на неможливість існування правової системи із існуючими суперечностями всередині неї, одержала поштовх для подальшого розвитку і ідея примату міжнародного права.

12.01—02.09.1234.

340.115 Лобода Ю. П. Методологія дослідження правової традиції як об'єкт методологічної рефлексії / Юрій Петрович Лобода // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. К., 2009. Вип. 43. С. 30—34.

Наголошено на значній ролі в дослідженні правової традиції таких елементів методології, як філософсько-методологічні підходи та наукові традиції. Вказано, що традиція праворозуміння є невід'ємним гносеологічним компонентом єдиної правової традиції як оригінального процесу етноправового розвитку. Зазначено, що вихідним методологічним висновком повинна бути теза про конкретно-історичний характер будь-якої соціальної теорії, яка відображає об'єктивну історичну дійсність у визначених досягнутим рівнем науки межах, у руслі панівної пізнавальної парадигми, у розрізі дослідження того аспекту явища, який є найактуальнішим, суспільно значущим для епохи дослідника.

12.01—02.09.1235.

323.2(470) Мордовцева Т. В. Формирование гражданской культуры российского общества в условиях социально-политического риска / Т. В. Мордовцева // Философия права. 2009. № 2. С. 23—26.

Рассмотрена природа рефлексии риска. Проведено исследование состояния и динамики развития политической культуры граждан. Проанализирован процесс стагнации демократических завоеваний, происходящих в российском обществе.

12.01—02.09.1236.

340.12:115 Музыка О. А. К вопросу об индивидуальном настоящем, прошедшем и будущем времени / О. А. Музыка, В. И. Жданова // Философия права. 2009. № 2. С. 124—128.

Рассмотрены особенности понимания таких модусов, как индивидуальное настоящее, прошедшее и будущее время, в рамках междисциплинарных связей. На основе философских и психологических концепций показаны возможности и перспективы перехода от традиционного линейного к синергетическому нелинейному видению проблемы индивидуального времени и вы-

деления категории «будущее» как фундаментальной.

12.01—02.09.1237.

172(170) Нецадин А. А. Социально-экономическое развитие: национальные особенности и коллективное бессознательное / А. А. Нецадин // *Философские науки*. 2009. № 3. С. 7—11.

Отмечено, что глобализация и интеграция мировой экономики не усредняет общественные ценности и морали, а ведет к более точному пониманию моральных и этических основ делового партнерства, взаимопроникновению различных культур. Проанализированы существующие на сегодняшний день в мире подходы к построению экономической системы страны и рыночных отношений: американский, европейский, восточно-азиатский и исламский. В контексте реформирования российского общества освещается процесс становления в России собственной системы моральных ценностей и правил поведения. Среди отличительных черт архетипа российского этноса выделен социоцентризм и «зов империи».

12.01—02.09.1238.

141.7(44):316.324.7 Новичкова Г. А. Р. Арон о политике и власти / Г. А. Новичкова // *Вопросы философии*. 2009. № 2. С. 134—143.

Проанализировано влияние идей М. Вебера, В. Парето, К. Маркса на формирование социальной философии Реймона Арона. Изложены основные постулаты его политической теории. Более детально освещены вопросы природы конфликта, признаки структуры однопартийного режима.

12.01—02.09.1239.

340.12:115 Оборотов І. Г. Хронологія і хронометрія у правовій сфері / І. Г. Оборотов // *Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави: матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Конєйчикова*, 21—22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. О., 2008. С. 69—73.

Досліджено хронологічний і хронометричний виміри юридичного побуту, їх співвідношення та визначеність в українському законодавстві. Визначено основні категорії у сфері хронології — датування, одночасність і послідовність. Зазначено, що у правовій сфері тривалість знаходить відображення у строках і давностях. Акцентовано увагу на тому факті, що найчастіше хронологія і хронометрія використовуються разом.

12.01—02.09.1240.

340.12:330.567.2/4 Овруцкий А. В. Потребление: философские аспекты правового регулирования / А. В. Овруцкий // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 27—31.

Потребление рассмотрено как глобальный культурологический феномен, пространство экспликации социальных отношений, место конструирования социальной реальности. Обоснована необходимость правового регулирования потребления. Выделены и проанализированы четыре потребительских феномена, требующих правового регулирования: запрет на потребление, жертвоприношение, дарение, расточительное потребление (wasteful consumption).

12.01—02.09.1241.

340.11 Палазян А. С. Характеристика функций права в системе категорий диалектики / А. С. Палазян // *История государства и права*. 2009. № 6. С. 2—4.

Отмечено, что категории диалектики позволяют раскрыть различные процессы, стороны и явления реальности с точки зрения выраженности в них универсальных свойств, определяющих их единство, связь и развитие. Диалектическое рассмотрение права в его саморазвертывании, развитии и есть рассмотрение его функционирования. Указано, что обращение к категориальному анализу убеждает в том, что диалектическая методология открывает богатые возможности содержательного развития теории функций права; категориальный анализ дает реальную возможность рассмотреть функции права в системе их содержательного единства; раскрыть динамику функций и является, по сути, функциональной характеристикой права в целом.

12.01—02.09.1242.

340.12:1 Пантыкина М. И. Понятие и структура правовой жизни (опыт философско-феноменологической интерпретации) / М. И. Пантыкина // *Философия права*. 2009. № 3. — С. 77—81.

Указано, что современный этап развития философии права предполагает переосмысление ее методологии и понятийного аппарата. Проанализировано понятие правовой жизни и его содержание на основе теоретико-методологических принципов феноменологического учения о жизненном мире. В результате такого подхода правовая жизнь предстает как мир данностей права, возникающий в интуициях устойчивости и порядка и реализующийся в специфических способностях субъекта права — правомочиях, правовых обязанностях и правовых суждениях, конкретизированных и закрепленных в правовых институтах.

12.01—02.09.1243.

340.13 Переверзев В. В. Юридическая конструкция как научная проблема: теоретико-правовой аспект / В. В. Переверзев // *Философия права*. 2009. № 3. С. 113—116.

Рассмотрены основные методологические проблемы юридической техники. Проанализирована природа и содержание термина «юридическая конструкция». Приведены законы юри-

дической конструкции, выделенные Р. Иерингом. Сформулированы правила юридических конструкций. Сделано заключение о том, что юридические конструкции представляют собой комплексы средств юридической техники, образующие типизированные модели, соответствующие разновидности общественных отношений.

12.01—02.09.1244.

340(470) Перепелицына Ю. А. Рисковая деятельность в условиях динамики политико-правового развития России / Ю. А. Перепелицына // *Философия права*. 2009. № 2. С. 64—68.

Рассмотрен правовой аспект процесса глобализации. Наряду с положительными характеристиками правовой глобализации приведены ее негативные, а также малоизученные характеристики. Сделана попытка избежать однозначной трактовки повсеместной универсализации правовых ценностей в контексте анализа реально существующих общественных отношений, а также конституционного и отраслевого законодательства России.

12.01—02.09.1245.

340.143 Петрицин Н. Т. *Філософсько-правові засади юридичного нормопроєктування* / Н. Т. Петрицин // *Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави: матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів* П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Конейчикова, 21—22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. О., 2008. С. 36—41.

Виявлено загальні закономірності функціонування сучасних філософсько-правових засад юридичного нормопроєктування, відокремлення істотних відмінностей між означеними засадами та принципами. Визначено особливості формування механізму їх впровадження в юридичну практику України.

12.01—02.09.1246.

340.11:165.243 Плавич В. П. Сучасне праворозуміння: філософсько-правовий аналіз / Володимир Петрович Плавич // *Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 14—19.

Зазначено, що наука про право має розпочатися із людської свободної волі, з антропологічного моменту і право повинно зводитись до мудрості. Проаналізовано сучасні погляди вчених-правників на розвиток концепції праворозуміння. Вказано на існування двох основних напрямків у процесі тривалої дискусії про праворозуміння: легістський і лібертаристський. Вказано на необхідність вироблення такого праворозуміння, яке могло б уникнути апіоризму теорії природного права та релятивізму юридичного позитивізму.

12.01—02.09.1247.

340.12:111.821(430) Подберезная Л. И. Проблема тождества в философии и языке и закон Г. В. Лейбница / Л. И. Подберезная, В. Г. Семёнова // *Философия права*. — 2009. — № 2. — С. 107—111.

Указано на интенсивное использование в современной философии достижений различных смежных наук в целях всестороннего рассмотрения и анализа своих категорий. Сделан акцент на неизбежном существовании проблемы отношения категорий мышления и языка. Исследованы категории тождества с точки зрения философии и языка. Проанализированы определения тождества, разработанные Г. В. Лейбницем, Э. Кондильяком, Г. В. Ф. Гегелем и др. Рассмотрены особенности конструкций со значением идентификации.

12.01—02.09.1248.

340.12(115+165.12) Поликарпова Е. В. Модели времени и манипуляции сознанием человека / Е. В. Поликарпова // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 62—65.

Исследована проблема использования различных моделей времени для манипуляций сознанием человека, что обусловлено содержанием в модели времени ориентации человеческой деятельности на те или иные ценности и особенности восприятия мира. Особое внимание уделено модели виртуального времени, которая эффективно используется для манипуляции сознанием человека.

12.01—02.09.1249.

340.115 Попов В. В. Индивидуальное время социального субъекта в контексте переходных периодов интервальной концепции времени / В. В. Попов, С. А. Степнищев // *Философия права*. — 2009. — № 3. — С. 94—98.

Рассмотрены методологические и концептуальные особенности переходных периодов в процессе трансформации сознания социального субъекта. Проанализированы проблемы индивидуального времени. Моментно-интервальная концепция времени представлена как наиболее адекватная для отражения подобной трансформации.

12.01—02.09.1250.

340.12:339.982 Попов В. В. Постнеклассическая рациональность как фактор разрешения противоречий в экономической деятельности / В. В. Попов, Б. С. Щеглов // *Философия права*. 2009. № 2. С. 112—116.

Указано, что в философии науки идея плюрализма типов рациональности в той форме, в которой она существует в современном сознании, практически лишает саму идею рациональности ее исходного принципа, связанного с осознанным поиском глубинных основ адекватного существования человека в окружающем его универсуме, ибо рациональность как бы растворяется в технологиях частных парадигм противоречивой человеческой деятельности. Таким

образом, адекватный выбор соответствующей рациональной стратегии является наиболее эффективным способом разрешения противоречия в экономической деятельности.

12.01—02.09.1251.

340.12:130.123.1 Попов В. В. Трансформации социума: социальные противоречия и переходные состояния / В. В. Попов // *Философия права*. 2009. № 2. С. 121—124.

Рассмотрены различные трансформации развития переходных состояний социума. Исследовано социальное противоречие в соответствии с некоторыми переходными состояниями данного социума. Указано, что при этом происходит абстрагирование от временных изменений, фиксирование статического времени, синхронных факторов как переходных периодов в развитии социума. Социальное противоречие охарактеризовано особенностями, связанными с методологическими основаниями, влияющими на раскрытие механизма разрешения социальных противоречий.

12.01—02.09.1252.

340.12:329.12(470)“18/19” Попова А. В. Общественно-философские проблемы права в трудах русских неопералбералов конца XIX — начала XX в. / Анна Владиславовна Попова // *Журнал российского права*. — 2009. — № 2. — С. 111—121.

Исходя из проведенного анализа взглядов представителей русского неопералберализма (Л. И. Петражицкого, Е. Н. Трубецкого, Б. А. Кистяковского, П. И. Новгородцева и др.) на обоснование идеи права выделены этический нормативизм, делающий акцент на понимании нравственной природы идеи права, нормативно-социологический подход, соединяющий этическое рассмотрение права с изучением его социальной природы, а также интерпретацию права в контексте психологической теории. Указано, что, по мнению русских неопералберальных мыслителей, идея права состоит из объективного и субъективного элементов, что предполагало синтез личной свободы и общественного порядка. Отмечено, что исходя из их представления естественное право — это нравственная оценка права, а не источник положительного права. Сделано заключение о необходимости двух противоположных фундаментальных философско-правовых парадигм естественного-правовой и позитивистской для понимания природы права согласно неопералберальным воззрениям.

12.01—02.09.1253.

340:165.43 Рабiнович С. П. Природно-правовая очевидность та її юридична позитивація / С. П. Рабiнович // *Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави: матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Колейчикова*, 21—22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. — О., 2008. — С. 10—15.

На основі аналізу вітчизняної правотворчої й правозастосовчої практики проаналізовано співвідношення випадків використання понять «очевидне» та «явне» в юридичній практиці із трьома групами їх значень: загальна очевидність, спеціалізована очевидність, індивідуальні стандарти очевидності. Досліджено проблеми природно-правового осмислення феномена правових очевидностей. Вказано, що природно-правовий характер очевидного зумовлюється об'єктивністю й загальністю того інтерсуб'єктивного значення, яке є спільним, однаковим для уявлень відповідного кола учасників суспільних відносин. Зазначено, що «природною» основою таких уявлень виступають нагальні потреби суспільної практики.

12.01—02.09.1254.

340.12:164.031:161.225.23 Ремизов П. В. Критика как форма правовой аргументации / П. В. Ремизов // *Философия права*. 2009. № 3. С. 81—86.

Проведено исследование различных форм критики, в частности рассмотрено данное понятие как форма правовой аргументации. Подробно рассмотрены логическая теория доказательств и теория аргументации с целью понимания критики специфической формы логико-коммуникативной деятельности в сфере права.

12.01—02.09.1255.

340.12:165.611 Романова Л. М. Институционализм как методологический инструмент политико-правового исследования суверенитета / Л. М. Романова // *Философия права*. — 2009. № 2. С. 71—75.

Проведен анализ институциональных трансформаций суверенитета в условиях глобализации. Рассмотрены такие научные категории, как институционализм, институциональная система, институциональные трансформации.

12.01—02.09.1256.

340.12:321.6/8 Селюк С. А. Анархистское и антиэтатистское правовое мировоззрение: история и современность / С. А. Селюк // *Философия права*. — 2009. — № 2. — С. 89—91.

Рассмотрены основные характеристики анархистских и антиэтатистских теорий и доктрин. Проанализированы перспективы развития данных форм правового мышления и социальной практики в современной государственно-правовой действительности. Определены общее и различное в эволюции анархизма и антиэтатизма в западноевропейском и отечественном социокультурных пространствах.

12.01—02.09.1257.

340.12:1 Синченко Г. Ч. Молчание основной нормы, или Из архива датского пастора / Г. Ч. Синченко // *Философия права*. 2009. № 3. С. 7—11.

Исследован юсинтегративизм в качестве тенденции целостного постижения права. Отмечено

на, вместе с тем, его нереалистичность в качестве языка, суммирующего в себе те возможности говорить о нем, которые отдельно аккумулируются юснатуралистской и юспозитивистской традициями.

12.01—02.09.1258.

340.12:1. Смазнова І. С. Філософське розуміння феномена права / І. С. Смазнова // Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави: матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Копейчикова, 21—22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. — О., 2008. — С. 5—10.

Зазначено, що філософське розуміння, філософське обґрунтування права передбачає звернення до філософської проблеми сутності людини, її природних прав. Вказано, що будь-який соціальний феномен, який належить до онтології права, повинен бути досліджений на основі філософського розуміння філософії права.

12.01—02.09.1259.

316.454.52 Соболева М. Е. О возможности диалога между культурами / М. Е. Соболева // Вопросы философии. — 2009. — № 3. — С. 147—157.

Проведено исследование природы диалога как средства языковой коммуникации. Выделены и проанализированы три функции диалога: диалог как средство для регулирования действий; диалог как способ достижения истины; диалог, как средство установления взаимопонимания. Исследованы различные формы универсализма относительно понимания: онтологический универсализм, эмпатический, логический и прагматический. Проанализированы существующие критические взгляды на возможность неограниченного взаимопонимания между культурами.

12.01—02.09.1260.

340.12:130.123.1 Степанищев С. А. Социальное противоречие: особенности темпоральной референции / С. А. Степанищев // Философия права. 2009. № 2. С. 103—107.

Проанализировано социальное противоречие объектов, имеющих определенные противоречивые характеристики, свойства, отношения, но при этом находящиеся в конкретном социальном поле, коррелирующем с темпоральными моментами. Указано на опеределенную смысловую нагрузку этих социальных противоречий по отношению к той шкале времени, на которой они рассматриваются. Акцентируется внимание на исследовании сопоставления темпоральных интервалов и темпоральных моментов.

12.01—02.09.1261.

316.33(470).001.8 Тарасенко Л. В. Социальная адаптация россиян в условиях повышенной рискогенности современного российского

общества: опыт социологического анализа / Л. В. Тарасенко // Философия права. 2009. № 2. С. 95—99.

Проанализированы проблемы формирования механизмов социально-экономической адаптации населения современного российского общества в условиях повышенной рискогенности. На основе проведенных автором эмпирических исследований населения среднего российского города выделены и описаны идеально-типические социальные группы по уровню адаптации в сфере профессиональной социализации. Для выделения данных групп использовались следующие показатели: субъективная оценка материального положения; оценка респондентами своего материального положения относительно других людей; наличие (отсутствие) форм адаптивного поведения; степень уверенности в будущем.

12.01—02.09.1262.

340.12:1(470) Треушников И. А. Правовые аспекты проблемы «Запад—Восток» в философии всеединства / И. А. Треушников // Философия права. — 2009. — № 2. — С. 12—16.

Рассмотрены философско-правовые воззрения представителей русской философии всеединства (Е. Трубецкой, В. Соловьев, С. Булгаков, П. Флоренский) в контексте проблемы «Запад—Восток». Определены основные аспекты проблемы «Запад—Восток». Предложены варианты ее решения и особенности понимания правовой реальности в рамках философии всеединства.

12.01—02.09.1263.

340.12.008.8 Тульчинский Г. Л. Корпоративность как социальная технология и свободы, и ответственности / Г. Л. Тульчинский // Философские науки. 2009. № 3. С. 25—44.

Освещены существующие подходы к пониманию и оценке коллективизма как одной из основных составляющих российского и советского духовного опыта с учетом положений М. Вебера, изложенных в его работе «Протестантская этика и дух капитализма», а также современных российских реалий, характеризующихся несформированностью традиционной культуры. Уделено внимание особенностям этики деловых отношений в современной России. Указано на поверхностность и несостоятельность воспроизводства западных либеральных идей в русской ситуации — как в силу особенностей российского культурно-исторического опыта, так и в силу некоторых особенностей русского либерализма. Раскрывая идеи соборности и всеединства, автор указывает, что в советский период в России не было отдельного государства и отдельного гражданского общества — это была единая «социалистическая соборность». Сделан акцент на необходимости такого подхода к преобразованию общества, когда вектор анализа направлен не от общих идей к реальной нравственной культуре, а, наоборот, от реальной практики к ее этическому осмыслению. Рассмотрены перспективы утилитаристского подхода, который

является одной из этических основ либерализма. Указано, что предпринимательская сфера, бизнес является площадкой консолидации социальных интересов общества, в том числе и российского. Оптимизация отношений бизнеса и общества предполагает изменение социальной и коммуникативной корпоративной политики, переход к социально ответственному партнерству.

12.01—02.09.1264.

340.11 Фальковський А. О. Підходи як складова методології загальнотеоретичної юриспруденції / А. О. Фальковський // Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави : матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Конейчикова, 21—22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. — О., 2008. — С. 28—32.

Проаналізовано підходи як складову методології сучасних загальнотеоретичних правових досліджень. Окреслено тенденції розвитку науки, що викликають появу нових підходів у методології сучасної юриспруденції, а також кардинального оновлення традиційних. Окрему увагу приділено функціям методологічних підходів, їх співвідношенню з праворозумінням.

12.01—02.09.1265.

34.03+172 Фокина Н. И. Социальная ответственность: некоторые аспекты философского анализа / Н. И. Фокина // Lex Russica. — 2009. — № 1. — С. 31—42.

Исследован процесс становления представлений об ответственности как явлении общественной жизни, теоретическое, в том числе и философское, осмысление содержания категории ответственности. Указано на возможность рассмотрения ответственности с точки зрения ее позитивной или негативной значимости. Проанализировано соотношение моральной и правовой ответственности.

12.01—02.09.1266.

341.211 Чайковский Ю. В. Філософсько-правовий погляд на еволюцію феномена суверенітету як внутрішнього моменту становлення міжнародного права / Ю. В. Чайковський // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / МОН України, ОНЮА. — О., 2009. — Вип. 46. — С. 426—430.

Досліджено питання співвідношення суверенітету й міжнародного права. Проаналізовано існуючі в науці точки зору з цього приводу. Зазначено, що проблему суверенітету відносно взаємодії з міжнародним правом необхідно розглядати в процесі розвитку, а саме: суверенітет окремої держави поступово буде модифікуватися, насичатися загальнолюдським змістом, що, зрештою, приведе до формування справжнього міжнародного права, що отримує своє верховенство від суверенних держав.

12.01—02.09.1267.

316.42+172.16 Чумаков А. Н. Глобализация и космополитизм в контексте современности / А. Н. Чумаков // Вопросы философии. — 2009. — № 1. — С. 32—39.

Указано на различную природу космополитизма (культурное явление) и глобализации (тенденция общественного развития). Проанализирована их взаимосвязь и взаимообусловленность.

12.01—02.09.1268.

340.12.008.8 Шмелев Н. Д. Социально-онтологические аспекты феномена партнерства / Н. Д. Шмелев // Философские науки. — 2009. — № 3. — С. 11—24.

Проанализирована природа феномена партнерства, особенности его организации и проявления. Представлены его многообразные определения, в которых акцент делается на различные функции, свойства и особенности этого феномена. В авторском понимании социальное партнерство выступает как особое свойство бытия общества, тесно связанное с регулированием соответствия между структурами общества и его динамикой, между его пространством и временем. Уделено внимание анализу таких механизмов «преодоления» потока изменений в реальном социуме, как социальная кооперация и конкуренция. Раскрыты онтологические аспекты феномена социального партнерства.

12.01—02.09.1269.

346.5:330.341.1 Шпак А. В. Методологическая основа изучения политико-правовой организации инновационного общества / А. В. Шпак // Философия права. — 2009. — № 3. — С. 86—90.

Указано, что понимание содержания таких базовых процессов конкретного общества, как знание и реальность в их единстве, позволит создавать нормы и формы социальной организации, соответствующие действительной потребности общественного воспроизводства, а не абстрактному представлению об этом. Проанализировано значение понятий «знание» и «реальность» в парадигме конструктивизма. Указано на взаимосвязь права, тождественного содержанию институционализации, как нормообразующего элемента с реальностью, воспринимаемой людьми в качестве объективности.

12.01—02.09.1270.

340.12:1 Шпренгер Г. К 100-летию правовой философии. Осмысление пройденного. К столетию первого издания журнала «Архив правовой и экономической философии» в 1907 году / Герхард Шпренгер // Право и политика. — 2009. — № 1. — С. 166—182.

Работа посвящена столетию журнала «Архив правовой и социальной философии» или, как звучало его название изначально, «Архив правовой и экономической философии». Указано, что в журнале достоверно отражены тенденции развития правовой философии. Центральным мо-

ментом обзора явилось обобщение развития правовой философии в Германии. Особый акцент сделан на вопрос справедливости права. Изложена предыстория правовой философии XX столетия. Раскрыт исторический процесс становления «Архива правовой и экономической философии»: от начала XX века до современного периода неокантианства.

12.01—02.09.1271.

351.714:37.013.73(477) Штангрет М. Й. Правовий аспект виховання особистості курсанта ВНЗ МВС України як філософська проблема / Михайло Йосипович Штангрет // Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2009. — Вип. 43. — С. 24—30.

Вказано на онтологічні засади процесу виховання. Проаналізовано концептуальні основи процесу гуманізації освіти. Досліджено процес виховання саме у правовому полі, тому найбільшу увагу приділено аналізу делінквентним орієнтаціям у поведінці. Наголошено, що методоло-

гічне забезпечення правової освіти повинні виконувати філософія та соціологія освіти.

12.01—02.09.1272.

34.03+172 Янчук А. В. Деякі спільні та відмінні риси відповідальності у праві та філософії / А. В. Янчук // Актуальні проблеми теорії та історії прав людини, права і держави : матеріали Міжнар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів і студ., присвяч. пам'яті видатних вчених-юристів П. О. Недбайла, О. В. Сурілова, В. В. Конейчикова, 21—22 листоп. 2008 р. / за заг. ред. Ю. М. Оборотова ; МОН України, ОНЮА, ЛНУ ім. І. Франка [та ін.]. О., 2008. С. 22—28.

Вказано, що категорія юридичної відповідальності є похідною від загальнофілософської соціальної відповідальності, однак зміст, підстави виникнення та наслідки застосування юридичної відповідальності та інших форм соціальної відповідальності істотно відрізняються. Проаналізовано окремі спільні та відмінні риси юридичної та загальносоціальної відповідальності.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Аббас эль-Халаби. 07.01—02.09.838. 134
 Абдрахманов Б. Е. 07.01—02.09.777. 123
 Абдулмеджидов М. Г. 01.01—02.09.88. 18
 Абраменков М. С. 03.01—02.09.328. 54
 Абрамов А. И. 01.01—02.09.24. 8
 Абросімова Ю. А. 08.01—02.09.933. 154
 Авакьян С. А. 02.01—02.09.192. 34
 Авер'янов В. Б. 01.01—02.09.10. 5;
 07.01—02.09.778. 123
 Аврамишин С. В. 09.01—02.09.983. 163
 Аганина Р. П. 07.01—02.09.839. 134
 Азаров М. Ю. 08.01—02.09.938. 155
 Азми Д. М. 02.01—02.09.193. 34
 Айтказинов Е. Б. 02.01—02.09.277. 46
 Александров А. П. 10.01—02.09.1114. 189
 Александров А. С. 10.01—02.09.1143. 194
 Александров В. М. 07.01—02.09.763. 120
 Александров О. В. 01.01—02.09.121. 22
 Алексеев С. В. 11.01—02.09.1157. 197
 Алексеева А. П. 08.01—02.09.939. 155
 Алексійчук М. М. 07.01—02.09.764. 120
 Аленін Ю. П. 09.01—02.09.982. 163
 Алешкова П. П. 02.01—02.09.278. 46
 Али П. 04.01—02.09.538. 86
 Алієва Х. 06.01—02.09.721. 113
 Алісов Є. О. 07.01—02.09.840. 134
 Андреева Е. 07.01—02.09.779. 123
 Андреева О. А. 12.01—02.09.1214. 207
 Андреева Т. К. 04.01—02.09.596. 96
 Андрейцев В. В. 03.01—02.09.329. 54
 Андрейцева О. Б. 03.01—02.09.317. 52
 Андриященко Р. А. 08.01—02.09.978. 162
 Андриченко Л. В. 02.01—02.09.251. 42
 Андрійчук О. В. 03.01—02.09.466. 74
 Андрусевиц А. 11.01—02.09.1159. 197
 Андрусевиц П. 11.01—02.09.1159. 197
 Андрусів У. Б. 03.01—02.09.330. 54
 Андрушко А. В. 08.01—02.09.940. 156
 Анисимов А. Л. 05.01—02.09.618. 100
 Анисимов Л. 05.01—02.09.617. 100
 Анисимова Н. И. 02.01—02.09.194. 34
 Аничкин Е. С. 02.01—02.09.195. 34
 Анісімова Г. В. 06.01—02.09.730. 115
 Аніщук П. В. 01.01—02.09.25. 8
 Антипов А. П. 01.01—02.09.89. 18
 Антипов П. П. 03.01—02.09.331. 55
 Антипова П. В. 05.01—02.09.679. 108
 Антонов В. 05.01—02.09.619. 100
 Антонов К. В. 09.01—02.09.1101. 186
 Антонян Ю. М. 08.01—02.09.878. 142
 Ануфриева Л. П. 11.01—02.09.1163. 198
 Анчукова М. В. 08.01—02.09.903. 150
 Апанасенко А. 04.01—02.09.550. 88
 Аполій І. В. 03.01—02.09.196. 79
 Аригин Е. А. 02.01—02.09.196. 34
 Аркуша Л. І. 09.01—02.09.1044. 176
 Артемова С. Т. 01.01—02.09.90. 18;
 02.01—02.09.197. 35
 Арутюнян Г. 08.01—02.09.941. 156
 Архипов В. 05.01—02.09.620, 621. 100
 Аубакирова А. А. 09.01—02.09.1080. 183
 Афанасьєва О. О. 07.01—02.09.826. 132
 Афонина А. 03.01—02.09.332. 55
 Ахмач Г. М. 03.01—02.09.197. 79
 Ашиткова Я. 05.01—02.09.683. 108
 Бабанли Р. Ш. 08.01—02.09.904. 150
 Бабенко К. А. 02.01—02.09.153. 28
 Бабін І. І. 02.01—02.09.198. 35; 07.01—02.09.841. 134
 Базилевич В. Д. 03.01—02.09.301, 302. 50
 Базов В. П. 11.01—02.09.1158. 197
 Бакаева О. Ю. 07.01—02.09.827, 842. 132, 134
 Бакирова Е. Ю. 03.01—02.09.333. 55
 Балин М. В. 03.01—02.09.334. 55
 Балух В. С. 04.01—02.09.594. 95
 Балух Д. С. 07.01—02.09.780. 123
 Бандо М. В. 03.01—02.09.335. 55
 Бандорин Л. Е. 06.01—02.09.698. 110
 Бантишев О. 08.01—02.09.894, 905, 906. 145, 150
 Барабаш А. 06.01—02.09.699. 110
 Барабаш Б. А. 02.01—02.09.190. 34
 Барабаш Ю. Г. 02.01—02.09. 154, 155. 28
 Баранова М. В. 12.01—02.09.1215. 207
 Баранова П. 05.01—02.09.680. 108
 Барбара В. П. 03.01—02.09.318. 52
 Барков А. В. 03.01—02.09.498. 79
 Барышникова Т. Ю. 05.01—02.09.676. 107
 Батанов О. В. 02.01—02.09.279. 46
 Батурин Р. А. 03.01—02.09.336. 55
 Бахрах Д. П. 07.01—02.09.811. 129
 Бедрій М. М. 01.01—02.09.67. 14
 Безгин В. Б. 01.01—02.09.91. 18
 Безрук Н. П. 03.01—02.09.337. 56
 Безручко Е. В. 01.01—02.09.92. 18
 Бекин А. В. 01.01—02.09.26. 8
 Бекишев Д. К. 03.01—02.09.523. 82
 Бекишев К. А. 11.01—02.09.1176. 200
 Белов В. А. 04.01—02.09.551. 88
 Белоликов А. 04.01—02.09.552. 89
 Бережнюк І. Г. 07.01—02.09.825, 826, 829, 830, 831,
 833, 834. 131, 132, 133
 Березник В. С. 09.01—02.09.987. 164
 Березовська П. Л. 08.01—02.09.907. 150
 Берестова І. 03.01—02.09.338. 56
 Берлач А. І. 07.01—02.09.843. 135
 Берлач Ю. А. 04.01—02.09.553. 89
 Беспалова Т. В. 12.01—02.09.1216. 207
 Бест Э. 09.01—02.09.1000. 166
 Бехруз Х. 01.01—02.09.27. 8
 Белов Д. М. 02.01—02.09.156. 28
 Биков О. 01.01—02.09.68. 14
 Бисага Ю. М. 02.01—02.09.156. 28
 Біла-Тіунова Л. Р. 07.01—02.09.759. 119
 Бірюков В. В. 09.01—02.09.1052. 178
 Бірюков О. 03.01—02.09.525. 83
 Бітяк Ю. П. 01.01—02.09.6. 5
 Благодир А. 09.01—02.09.1017. 172
 Блинкова Е. В. 03.01—02.09.339. 56
 Бобко В. Г. 03.01—02.09.173. 76
 Бобкова А. Г. 04.01—02.09.554. 89
 Боброва Н. А. 02.01—02.09.199. 35
 Боброва Ю. 06.01—02.09.722. 113
 Бобровская О. П. 03.01—02.09.340. 56
 Богатирьов І. Г. 08.01—02.09.964. 159
 Богатирьова О. І. 08.01—02.09.966. 160
 Богданов В. В. 12.01—02.09.1217. 208
 Богданова Р. А. 03.01—02.09.341. 56
 Богданович Н. В. 09.01—02.09.1053. 178
 Богомол О. В. 04.01—02.09.597. 96
 Богомоллова И. П. 09.01—02.09.1085. 183
 Богуславский М. М. 03.01—02.09.306. 50

- Богуцький П. П. 01.01–02.09.15. 6
 Боднарюк І. 11.01–02.09.1177. 200
 Боев В. Г. 02.01–02.09.200. 35
 Божченко А. П. 09.01–02.09.1081. 183
 Бойко А. В. 01.01–02.09.93. 18
 Бойко І. Й. 01.01–02.09.69. 15
 Бойкова О. С. 05.01–02.09.611. 99
 Болдижар С. М. 01.01–02.09.63. 13
 Болховітінова А. Б. 03.01–02.09.493. 78
 Бондар В. С. 09.01–02.09.1054. 178
 Бондар Ю. В. 07.01–02.09.835. 133
 Бондаренко К. А. 05.01–02.09.622. 100
 Бондарчук О. 07.01–02.09.781. 124
 Бондарь П. С. 02.01–02.09.270. 45
 Борзих Н. В. 10.01–02.09.1144. 194
 Борисов В. І. 08.01–02.09.942. 156
 Борисов И. Б. 02.01–02.09.201. 35
 Борисова В. І. 03.01–02.09.499. 79
 Боровик О. Ю. 03.01–02.09.418. 67
 Бороздина М. С. 12.01–02.09.1218. 208
 Бороздина Я. А. 11.01–02.09.1178. 200
 Борсученко С. А. 08.01–02.09.908. 150
 Бортняк К. В. 07.01–02.09.782. 124
 Бочкарев М. В. 09.01–02.09.1082. 183
 Бошицький Ю. Л. 03.01–02.09.342. 56
 Боирський О. О. 03.01–02.09.467. 74
 Брагинский М. И. 03.01–02.09.303. 50
 Бриллиантова П. А. 05.01–02.09.613. 99
 Бринцев В. 10.01–02.09.1127. 192
 Бринчук М. М. 06.01–02.09.731, 732. 115
 Брючко Т. А. 03.01–02.09.343, 344. 57
 Брюшинкин В. П. 12.01–02.09.1219. 208
 Брянкин Е. В. 12.01–02.09.1220. 208
 Бугров Л. Ю. 05.01–02.09.623. 100
 Бузин А. Ю. 02.01–02.09.202. 35
 Булгаков В. Г. 09.01–02.09.1055. 179
 Булеца С. Б. 03.01–02.09.345. 57
 Бунчук О. Б. 01.01–02.09.122. 23
 Бурда С. Я. 07.01–02.09.783. 124
 Буриков В. П. 03.01–02.09.346. 57
 Бусов А. В. 09.01–02.09.1056. 179
 Бусуйок Д. В. 06.01–02.09.700. 111
 Бутаева Е. М. 03.01–02.09.347. 57
 Буянтueva P. C. 02.01–02.09.203. 35
 Бычин В. 05.01–02.09.624. 101
 Бэшу А. 03.01–02.09.526. 83
 Вавилин Е. В. 01.01–02.09.28. 8;
 03.01–02.09.348, 349. 57
 Вавулин Д. 04.01–02.09.555, 556. 89
 Вайпан В. 04.01–02.09.557. 90
 Валиахметов Р. Х. 02.01–02.09.204. 36
 Валиева А. Н. 10.01–02.09.1145. 195
 Варлен М. В. 02.01–02.09.205. 36
 Василенко В. М. 07.01–02.09.765. 120
 Василенко М. Д. 04.01–02.09.558, 559. 90
 Васильев А. С. 07.01–02.09.784. 124
 Васильева С. В. 02.01–02.09.206. 36
 Васильева-Шаламова Ж. В. 03.01–02.09. 468, 475.
 74, 76
 Ватрас В. А. 03.01–02.09.494, 500, 78, 79
 Ващук О. М. 02.01–02.09.135. 25
 Ведяхин В. М. 02.01–02.09.207. 36
 Велиева Д. С. 06.01–02.09.733. 115
 Великанова М. М. 03.01–02.09.319. 52
 Веніславський Ф. В. 02.01–02.09.157. 28
 Верба О. Б. 03.01–02.09.476. 76
 Веренкіотова О. 03.01–02.09.338. 56
 Вернидубов І. 09.01–02.09.1018. 172
 Вершинин А. П. 04.01–02.09.560. 90
 Веселов М. Ю. 07.01–02.09.766. 120
 Викторова П. П. 03.01–02.09.527. 83
 Виноградова П. О. 04.01–02.09.546. 87
 Вишневський А. 07.01–02.09.761. 119
 Вишновецька С. 05.01–02.09.625. 101
 Вілінська О. В. 06.01–02.09.725. 114
 Вітман К. М. 07.01–02.09.757. 119;
 11.01–02.09.1164. 198
 Віхров В. В. 02.01–02.09.158. 29
 Вовк П. В. 07.01–02.09.812. 129
 Войтенко В. Г. 07.01–02.09.835. 133
 Волкова Е. А. 02.01–02.09.208. 36
 Волох О. К. 02.01–02.09.159. 29
 Волочай Ю. А. 03.01–02.09.350. 57
 Волошин Ю. О. 02.01–02.09.209. 36
 Волошина В. К. 09.01–02.09.1001, 1014. 166, 171
 Волощук О. Т. 02.01–02.09.160, 187, 29, 33
 Воробйов В. 03.01–02.09.370. 60
 Воронов И. А. 09.01–02.09.1102. 186
 Вороновський Л. І. 09.01–02.09.1019. 172
 Воскобитова М. Р. 10.01–02.09.1146. 195
 Востриков Г. 07.01–02.09.844. 135
 Вриз Роббе Ж. Ж. 04.01–02.09.538. 86
 Высоцкая О. К. 10.01–02.09.1147. 195
 Галдецька І. 09.01–02.09.1083. 183
 Галкина В. И. 08.01–02.09.909. 150
 Галантич М. 03.01–02.09.528. 83
 Ганеева З. 05.01–02.09.626. 101
 Ганова Г. О. 08.01–02.09.910. 151
 Гаркушев В. 04.01–02.09.561. 90
 Гахраманов Ш. М., оглы. 09.01–02.09.1057. 179
 Гачкевич А. 11.01–02.09.1179. 201
 Георгіца А. З. 05.01–02.09.627. 101
 Герасименко О. К. 08.01–02.09.969. 160
 Гетьман А. П. 06.01–02.09.734. 115
 Гинько С. А. 04.01–02.09.562, 563. 90
 Гладкий С. О. 01.01–02.09.70. 15
 Гладун З. 07.01–02.09.785. 124
 Гловюк І. В. 09.01–02.09.1004, 1010, 1099, 1100.
 168, 169, 185, 186
 Глухов В. А. 01.01–02.09.94. 18
 Глушенцкий А. 04.01–02.09.564. 91
 Глушук Л. 03.01–02.09.351. 58
 Голина В. В. 08.01–02.09.943. 156
 Головка П. В. 06.01–02.09.720. 113
 Головкова О. М. 07.01–02.09.767. 121
 Голосніченко І. П. 02.01–02.09.274. 45
 Голубева П. Ю. 03.01–02.09.314. 52
 Гомця С. 04.01–02.09.565. 91
 Гончаренко В. Г. 09.01–02.09.1084. 183
 Гончаров А. 01.01–02.09.129. 24
 Гончаров С. Ю. 12.01–02.09.1221. 208
 Гончарова П. П. 10.01–02.09.1148. 195
 Гончарук В. В. 05.01–02.09.628. 101
 Горбачев В. А. 04.01–02.09.566. 91
 Горбачова І. М. 08.01–02.09.911. 151
 Горбунов А. И. 03.01–02.09.474. 76
 Гордимов А. В. 01.01–02.09.29. 9
 Гордієнко С. Г. 03.01–02.09.304. 50
 Горевий В. 05.01–02.09.629. 101
 Горностаева Е. О. 02.01–02.09.210. 36
 Горовенко М. М. 02.01–02.09.161. 29
 Городецька І. А. 07.01–02.09.786. 124
 Городецька М. С. 09.01–02.09.1020. 173
 Горяга О. В. 01.01–02.09.64. 14

- Грабовець Н. 06.01—02.09.701. 111
- Графський В. Г. 12.01—02.09.1222. 208
- Грегуль Г. В. 02.01—02.09.162. 29
- Грекова М. М. 03.01—02.09.614. 99
- Гречкина О. В. 07.01—02.09.813. 129
- Григоренко Є. І. 02.01—02.09.139. 25
- Григор'єва ІІ. С. 03.01—02.09.352. 58
- Гринев В. А. 01.01—02.09.124. 23
- Гринько П. 03.01—02.09.353. 58
- Грицаєнко Л. Р. 10.01—02.09.1129, 1130. 192
- Гриценко Е. 02.01—02.09.211. 37
- Гришко О. М. 08.01—02.09.944. 156
- Гришук О. 12.01—02.09.1223. 209
- Грузлев В. В. 03.01—02.09.354. 58
- Грушук В. К. 01.01—02.09.4. 4
- Грязнова Т. Е. 01.01—02.09.125. 23
- Губарев С. В. 03.01—02.09.320. 53;
06.01—02.09.702, 703. 111
- Губин М. Ю. 02.01—02.09.212. 37
- Гудым В. ІІ. 07.01—02.09.845. 135
- Гуляева Е. О. 07.01—02.09.828. 132
- Гураль П. Ф. 02.01—02.09.271. 45
- Гурджі Ю. 09.01—02.09.1021. 173
- Гусак А. П. 08.01—02.09.945. 156
- Гусакова Ю. С. 01.01—02.09.95. 19
- Гусарев С. Д. 01.01—02.09.1. 4
- Гусева Т. С. 03.01—02.09.681. 108
- Давилова І. В. 03.01—02.09.355. 58
- Давилова ІІ. О. 03.01—02.09.356. 58
- Далак В. 07.01—02.09.789. 125
- Данилевський А. О. 08.01—02.09.881. 142
- Данильченко Л. В. 06.01—02.09.751. 118
- Данилюк Ю. 02.01—02.09.163. 29
- Данилюк Ю. В. 02.01—02.09.140. 25
- Девицын М. Ю. 03.01—02.09.357. 58
- Демент'єв А. ІІ. 02.01—02.09.280. 46
- Демидова И. С. 01.01—02.09.30. 9
- Демченко Т. И. 01.01—02.09.126. 23
- Денисов С. А. 02.01—02.09.213. 37
- Дерев'янка С. М. 02.01—02.09.164. 29
- Деревнін В. С. 03.01—02.09.358. 58
- Дерещ В. А. 07.01—02.09.787. 124
- Дереш С. 04.01—02.09.567. 91
- Деркаченко Ю. В. 03.01—02.09.529. 83
- Дерюга А. Н. 07.01—02.09.788. 125
- Дерюгина Т. В. 12.01—02.09.1224. 209
- Джагарян А. 02.01—02.09.214. 37
- Джагарян ІІ. 02.01—02.09.214. 37
- Джуган В. О. 06.01—02.09.750. 117
- Дильдин Ю. М. 09.01—02.09.1086. 183
- Дічкова О. 07.01—02.09.846. 135
- Дмитренко Ю. П. 05.01—02.09.630. 101
- Дмитриев Ю. А. 10.01—02.09.1105. 188
- Дмитрик О. А. 07.01—02.09.847. 135
- Добровольская В. В. 04.01—02.09.568. 91
- Добрынин И. ІІ. 07.01—02.09.848. 136
- Довбиш О. О. 07.01—02.09.829. 132
- Долин Е. В. 07.01—02.09.821. 131
- Долі К. В. 11.01—02.09.1180. 201
- Долгих Д. Г. 01.01—02.09.96. 19
- Долгополов О. 07.01—02.09.849. 136
- Долежан В. В. 10.01—02.09.1115. 190
- Долматов І. В. 01.01—02.09.16. 6
- Домбровська О. 01.01—02.09.31. 9;
03.01—02.09.359. 58
- Домбровський С. Ф. 04.01—02.09.569. 91
- Дорда І. В. 07.01—02.09.830. 132
- Доровских В. И. 12.01—02.09.1225. 209
- Дорохина Ж. Ю. 05.01—02.09.631. 102
- Дорошенко К. 05.01—02.09.686. 109
- Древ'янка А. С. 01.01—02.09.32. 9
- Дрозд О. Ю. 06.01—02.09.716. 113
- Дубінька Т. 09.01—02.09.1022. 173
- Дудченко В. В. 01.01—02.09.33. 9;
12.01—02.09.1226. 209
- Дунас О. І. 11.01—02.09.1166. 198
- Дунас Т. О. 03.01—02.09.1469, 177. 75, 76
- Дырдин М. Е. 09.01—02.09.1058. 179
- Дьоменко С. В. 08.01—02.09.895. 145
- Дьомін Ю. 10.01—02.09.1131. 192
- Дьомін Ю. М. 07.01—02.09.758. 119
- Дьяченко А. 08.01—02.09.946. 157
- Дякович М. М. 03.01—02.09.491. 78
- Дятлов Г. А. 01.01—02.09.97. 19
- Дячків О. П. 08.01—02.09.882. 142
- Емельянова ІІ. 05.01—02.09.632. 102
- Ермилов А. В. 09.01—02.09.1086. 183
- Еропкин А. А. 02.01—02.09.215. 37
- Ефимцева Т. В. 04.01—02.09.570. 92
- Ефремова Н. Н. 01.01—02.09.98. 19
- Євстігнєєв А. С. 06.01—02.09.729, 735. 114, 115
- Егорова В. С. 10.01—02.09.1116. 190
- Єзерський Р. Б. 09.01—02.09.1059. 179
- Ємельяненко В. В. 08.01—02.09.883. 143
- Єремій Г. 08.01—02.09.912. 151
- Єрмолаєв В. М. 01.01—02.09.71. 15
- Єрмоленко В. 03.01—02.09.360. 59
- Єрмоленко В. М. 06.01—02.09.704. 111
- Єрошенко Б. В. 07.01—02.09.790. 125
- Єськов С. В. 09.01—02.09.1099. 185
- Єфремова К. В. 04.01—02.09.571. 92
- Жалинский А. Э. 08.01—02.09.947. 157
- Жарінова А. Г. 03.01—02.09.361. 59
- Жданов Н. М. 07.01—02.09.791. 125
- Жданова В. И. 12.01—02.09.1236. 210
- Ждан-Пушкина Д. А. 03.01—02.09.1462. 73
- Жернаков В. В. 05.01—02.09.633. 102
- Жидкова О. С. 03.01—02.09.362. 59
- Жижина М. 04.01—02.09.598. 96
- Жоган Р. 10.01—02.09.1132. 193
- Жук І. В. 08.01—02.09.884. 143
- Журавель В. А. 09.01—02.09. 1043, 1060. 176, 179
- Журавель М. В. 01.01—02.09.72. 15
- Журавська В. 05.01—02.09.686. 109
- Жушман О. В. 06.01—02.09.723. 114
- Забелова Л. Б. 03.01—02.09.374. 61
- Заборовський В. В. 03.01—02.09.363. 59
- Загуменник В. І. 07.01—02.09.758. 119
- Задихайло Д. В. 04.01—02.09.572, 573. 92
- Задорожний Ю. А. 01.01—02.09.73. 15
- Задоя К. П. 08.01—02.09.885. 143
- Заєць О. В. 03.01—02.09.321. 53
- Заїка С. 09.01—02.09.1023. 173
- Заморська Л. І. 01.01—02.09.17, 34. 6, 9
- Занин К. А. 07.01—02.09.874. 140
- Занькович Д. 04.01—02.09.599. 96
- Заторська І. 01.01—02.09.74. 15
- Заяць ІІ. 02.01—02.09.165. 29
- Звездова ІІ. В. 01.01—02.09.99. 19
- Звенигородський О. 08.01—02.09.970. 160
- Зеленецький В. 09.01—02.09.1001. 166
- Зеленко І. 01.01—02.09.35. 9
- Знаменський Г. Л. 04.01—02.09.549. 88
- Зоріна О. І. 07.01—02.09.836, 850. 133, 136

- Зубков С. 03.01–02.09.364. 59
 Зырянов А. И. 03.01–02.09.365. 59
 Зьолка В. Л. 01.01–02.09.36. 9
 Зюков А. М. 09.01–02.09.1024. 173
 Ивайловский Д. А. 01.01–02.09.100. 19;
 02.01–02.09.201. 35
 Иваненко А. А. 12.01–02.09.1227. 209
 Иваненко И. В. 02.01–02.09.189. 33
 Иванов О. М. 04.01–02.09.538. 86
 Ивонин Ю. П. 12.01–02.09.1228. 209
 Игнатенко В. В. 02.01–02.09.216. 37
 Игнаткина В. 05.01–02.09.634. 102
 Ионеско М. М. 01.01–02.09.90. 18
 Исаев И. А. 12.01–02.09.1229. 209
 Исмаилов Ш. М. 06.01–02.09.705. 111
 Истомин Е. В. 01.01–02.09.107. 20
 Івакін О. А. 11.01–02.09.1181. 201
 Іваненко О. А. 08.01–02.09.932. 154
 Іванійчук Т. Ю. 04.01–02.09.549. 88;
 07.01–02.09.825. 131
 Іванов А. 03.01–02.09.366, 367. 60
 Іванюшенко В. В. 02.01–02.09.141. 25
 Івченко Ю. В. 12.01–02.09.1212. 207
 Ігнатов О. М. 08.01–02.09.948, 949. 157
 Ільїн В. В. 03.01–02.09.302. 50
 Ільків П. В. 06.01–02.09.695. 110
 Ільков В. В. 04.01–02.09.539. 86
 Ільницький М. С. 07.01–02.09.768. 121
 Ісаєв А. М. 03.01–02.09.322. 368. 53, 60
 Йосипів А. О. 08.01–02.09.934, 950. 154, 157
 Кагадій М. І. 03.01–02.09.369. 60
 Казмирова П. Г. 07.01–02.09.792. 125
 Каймакова Е. В. 03.01–02.09.501. 79
 Какимжанов М. Т. 12.01–02.09.1230. 210
 Калачник П. Г. 08.01–02.09.965. 159
 Каменков В. 04.01–02.09.600. 96
 Каменков В. С. 11.01–02.09.1182. 201
 Канапина О. С. 02.01–02.09.281. 46
 Капина А. А. 07.01–02.09.851. 136
 Капіца Ю. 03.01–02.09.370. 60
 Капліна О. В. 09.01–02.09.1025. 173
 Каракаш І. І. 06.01–02.09.694. 110
 Караман И. В. 11.01–02.09.1162. 197
 Карасева М. В. 07.01–02.09.852. 136
 Караченцев С. 05.01–02.09.635. 102
 Карепанова И. Ю. 08.01–02.09.954. 158
 Кармаза О. О. 03.01–02.09.371. 60
 Карман И. В. 02.01–02.09.188. 33
 Кароян А. Г. 03.01–02.09.372. 60
 Карпикова Т. А. 10.01–02.09.1149. 195
 Карпов Н. С. 09.01–02.09.1061. 179
 Карпук Д. В. 03.01–02.09.373, 374. 60, 61
 Кархалев Д. Н. 03.01–02.09.375. 61
 Касараба Ю. Я. 07.01–02.09.769. 121
 Кация Т. В. 03.01–02.09.376. 61
 Кашинцева О. Ю. 07.01–02.09.793. 125
 Квасніцька О. О. 04.01–02.09.574. 92
 Кваша О. О. 08.01–02.09.896. 146
 Квіт Н. 03.01–02.09.377. 61
 Кеклис А. Ю. 01.01–02.09.101. 19
 Кельман М. С. 12.01–02.09.1231. 210
 Кембаев Ж. М. 11.01–02.09.1183. 201
 Керенский И. 05.01–02.09.636. 102
 Киреева Е. Ю. 02.01–02.09.282. 46
 Кирилловых А. 04.01–02.09.575. 93
 Кириченко І. В. 08.01–02.09.886. 143
 Кириченко Ю. В. 08.01–02.09.887. 143
 Кисіль Л. 07.01–02.09.815. 129
 Ківалов С. В. (Кивалов С. В.) 07.01–02.09.759, 853.
 119, 136
 Ківалова Т. С. 03.01–02.09.378, 379. 61, 62
 Кісіль З. 07.01–02.09.814. 129
 Кісілюк Е. 08.01–02.09.897. 146
 Кіценко В. С. 07.01–02.09.840, 842, 843, 853. 134,
 135, 136
 Кішак Ю. І. 06.01–02.09.719. 113
 Клевко В. А. 09.01–02.09.1085. 183
 Клевцов А. О. 08.01–02.09.888. 143
 Кликушин А. А. 02.01–02.09.226. 39
 Клименко О. М. 06.01–02.09.706. 111
 Климушкин В. А. 10.01–02.09.1150. 195
 Клочков В. 10.01–02.09.1133. 193
 Книга М. М. 08.01–02.09.935. 155
 Книш З. 11.01–02.09.1184. 201
 Кобаняну С. 05.01–02.09.662. 106
 Коваленко А. А. 07.01–02.09.757. 119
 Коваль И. 03.01–02.09.380. 62
 Ковальова С. Г. 01.01–02.09.75–77. 15, 16
 Ковальова Я. О. 10.01–02.09.1124. 191
 Ковальчук Є. О. 10.01–02.09.1109. 188
 Ковальчук І. С. 10.01–02.09.1125. 191
 Ковч Я. М. 09.01–02.09.1062. 180
 Кодаков А. А. 04.01–02.09.538. 86
 Кожевина Е. В. 03.01–02.09.381. 62
 Кожевникова О. М. 10.01–02.09.1112. 189
 Кожеурова О. Б. 03.01–02.09.502. 80
 Кожушко С. 05.01–02.09.637. 102
 Козак З. 11.01–02.09.1159. 197
 Козаченко А. 01.01–02.09.78. 16
 Козаченко О. В. 01.01–02.09.12. 6;
 08.01–02.09.913. 151; 09.01–02.09.981. 163
 Козій І. С. 07.01–02.09.825. 131
 Козлов В. І. 02.01–02.09.142. 26
 Козлов С. С. 01.01–02.09.102. 20
 Козлова Е. Б. 03.01–02.09.382. 62
 Козлова Ю. М. 03.01–02.09.383, 384. 62
 Козуб І. Г. 05.01–02.09.627. 101
 Козьмініх А. В. 10.01–02.09.1151. 196
 Кокин А. С. 05.01–02.09.612. 99
 Колб О. Г. 08.01–02.09.951. 157
 Колганов О. С. 01.01–02.09.103. 20
 Колесник И. В. 12.01–02.09.1232. 210
 Колесниченко В. М. 10.01–02.09.1111. 189
 Колісник А. С. 03.01–02.09.385. 62
 Коліушко І. Б. 10.01–02.09.1117. 190
 Колодяжна В. 11.01–02.09.1185. 202
 Коломоець Т. О. 07.01–02.09.760. 119
 Колосов Р. 03.01–02.09.478. 76
 Комарова Т. В. 11.01–02.09.1167. 198
 Комлик В. В. 03.01–02.09.479. 76
 Кондратішина В. В. 08.01–02.09.967. 160
 Кондратьева Е. В. 03.01–02.09.530. 83
 Кондрашев А. А. 02.01–02.09.217. 37
 Кони А. Ф. 10.01–02.09.1152. 196
 Конишева О. 06.01–02.09.736. 115
 Коновалова В. О. 09.01–02.09.1043. 176
 Кононенко В. П. 11.01–02.09.1168. 199
 Копетюк М. 09.01–02.09.1002. 167
 Копнов В. А. 03.01–02.09.339. 56
 Кораблев Д. П. 02.01–02.09.283. 47
 Корнаш І. 10.01–02.09.1134. 193
 Корнута Р. 08.01–02.09.898. 147
 Корнякова Т. 08.01–02.09.899. 148
 Королева-Барсоди Н. В. 02.01–02.09.218. 38

- Коростей В. І. 04.01–02.09.540. 86
 Коротеев К. 02.01–02.09.219. 38
 Коротких О. А. 03.01–02.09.386. 63
 Корсаненкова Ю. 05.01–02.09.682. 108
 Корякін Р. 09.01–02.09.1003. 167
 Косарева І. А. 03.01–02.09.503. 80
 Косенко В. М. 03.01–02.09.531. 84
 Косицин І. А. 07.01–02.09.791. 125
 Костецька Т. А. 02.01–02.09.166. 30
 Коструба В. В. 02.01–02.09.220. 38
 Костюк В. 05.01–02.09.638. 102
 Костюков А. ІІ. 02.01–02.09.221. 38
 Косюта М. В. 10.01–02.09.1123. 191
 Котельников О. А. 08.01–02.09.952. 157
 Котляров І. Д. 01.01–02.09.104. 20
 Коцюрба О. 07.01–02.09.794. 126
 Кошелев Д. 03.01–02.09.387. 63
 Кошкин В. 01.01–02.09.3. 4
 Кравцов Д. В. 09.01–02.09.1077. 182
 Кравчук В. 01.01–02.09.79. 16;
 10.01–02.09.1135. 193
 Кравчук О. О. 02.01–02.09.274. 45
 Краєвська В. О. 05.01–02.09.639. 103
 Краковский К. П. 01.01–02.09.105. 20
 Красильников С. В. 01.01–02.09.106. 20
 Красицька Л. 03.01–02.09.504. 80
 Красноступ Г. М. 07.01–02.09.871. 140
 Красовська В. Г. 01.01–02.09.37. 10
 Крат В. І. 03.01–02.09.470. 75
 Крашенинников П. В. 11.01–02.09.1157. 197
 Кресіна І. О. 07.01–02.09.757. 119
 Кривенко Ю. В. 03.01–02.09.388. 63
 Крижанівський А. Ф. (Крыжановский А. Ф.) 01.01–
 02.09.2, 18, 38. 4, 7, 10
 Крижна В. М. 04.01–02.09.576. 93
 Кройтор В. А. 03.01–02.09.113. 480. 52, 76
 Кронда О. Ю. 06.01–02.09.737. 116
 Крутлов В. В. 06.01–02.09.738. 116
 Крупчан О. 03.01–02.09.389. 63
 Крусян А. Р. 02.01–02.09.167. 30
 Крючко Ю. 10.01–02.09.1136. 193
 Кряковцев С. М. 09.01–02.09.1100. 186
 Кубарева О. В. 09.01–02.09.1026. 174
 Кубієвич С. П. 11.01–02.09.1186. 202
 Кубов Р. Х. 08.01–02.09.953. 158
 Кудинов В. В. 02.01–02.09.222. 38
 Кузнецов Е. В. 01.01–02.09.39. 10
 Кузнецов С. А. 03.01–02.09.307. 51
 Кузнецова О. А. 11.01–02.09.1187. 202
 Кузнеченкова В. Е. 07.01–02.09.854. 137
 Кузнєцова Н. С. 01.01–02.09.7. 5
 Кузьменко О. 10.01–02.09.1112. 189
 Кузьменко О. О. 07.01–02.09.770. 121
 Кузьмич О. 03.01–02.09.390. 63
 Кузьмін С. 08.01–02.09.905. 150
 Куйбіда Р. О. 10.01–02.09.1117. 190
 Кулакова В. А. 08.01–02.09.954. 158
 Кулинич П. Ф. 06.01–02.09.707. 111
 Кулініч О. О. 03.01–02.09.314, 391, 392. 52, 63
 Куліш А. М. 05.01–02.09.629. 101;
 07.01–02.09.771. 122
 Кульгавий Д. В. 12.01–02.09.1233. 210
 Культенко О. В. 07.01–02.09.795. 126;
 11.01–02.09.1188. 202
 Кулянда М. І. 09.01–02.09.1027. 174
 Кундельчук Е. А. 02.01–02.09.188. 33
 Купреев С. С. 11.01–02.09.1189. 202
 Куприянов І. В. 06.01–02.09.752. 118
 Курдюков П. М. 01.01–02.09.107. 20
 Курьева А. 01.01–02.09.3. 4
 Кухтик Т. 05.01–02.09.683. 108
 Кучер Т. М. 02.01–02.09.168. 30
 Кучеров І. І. 07.01–02.09.855. 137
 Лабенська Л. Л. 02.01–02.09.284. 47
 Лавицкая М. І. 01.01–02.09.108. 20
 Лагутин І. Б. 02.01–02.09.285. 47
 Лагутіна І. В. 05.01–02.09.640. 103
 Лазаренко Я. 06.01–02.09.739, 740. 116
 Лазор О. 02.01–02.09.272. 45
 Лазур Я. В. 05.01–02.09.641. 103
 Лапина Е. П. 03.01–02.09.505. 80
 Лапина І. А. 02.01–02.09.223. 38
 Лаптев В. А. 04.01–02.09.541. 86
 Лаптева Л. Е. 12.01–02.09.1222. 208
 Ларченко М. О. 08.01–02.09.936. 155
 Лебедева А. В. 03.01–02.09.393. 64
 Лебединец О. ІІ. 05.01–02.09.684. 108
 Левенков П. В. 02.01–02.09.224. 38
 Левин В. Ф. 01.01–02.09.109. 21
 Левин Ю. В. 03.01–02.09.506. 80
 Лемішко Ю. М. 02.01–02.09.143. 26
 Лень В. В. 08.01–02.09.878. 142
 Леони Б. 01.01–02.09.3. 4
 Леонтьева Е. А. 10.01–02.09.1153. 196
 Лермонтов Ю. 07.01–02.09.856. 137
 Лескова Ю. Г. 04.01–02.09.577. 93
 Летнянчин Л. 02.01–02.09.169. 30
 Лещенко В. С. 03.01–02.09.394. 64
 Лимонникова М. А. 11.01–02.09.1190. 202
 Липець Л. В. 03.01–02.09.495. 79
 Липунов В. І. 07.01–02.09.792, 798, 802, 803, 813,
 827, 828, 832, 847, 852, 854. 861–863, 867. 125,
 126, 127, 129, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139
 Лисенко Я. О. 06.01–02.09.741. 116
 Литвак О. М. 08.01–02.09.971. 161
 Литвинець В. М. 06.01–02.09.708. 111
 Лихова С. 08.01–02.09.900. 148
 Лицичан О. П. 01.01–02.09.40. 10
 Ліпкан В. А. 08.01–02.09.932. 154
 Літінська Я. Г. 07.01–02.09.796. 126
 Лобода Ю. П. 01.01–02.09.41. 10;
 12.01–02.09.1234. 210
 Лобойко Л. М. 09.01–02.09.1001, 1004, 1028, 1118.
 166, 168, 174, 190
 Лозовицкая Г. П. 08.01–02.09.914. 151
 Лопатина Д. 04.01–02.09.601. 97
 Лоренц Д. В. 03.01–02.09.395. 64
 Лукасевич-Крутник І. 03.01–02.09.396. 64
 Лукиных М. І. 05.01–02.09.642. 103
 Лукомська О. 03.01–02.09.397. 64
 Лукьянова А. В. 11.01–02.09.1191. 203
 Лунев Ю. Ф. 01.01–02.09.110. 21
 Лушников А. М. 05.01–02.09.643. 676. 103, 107
 Лушников М. В. 05.01–02.09.643, 676. 103, 107
 Лысенко А. В. 08.01–02.09.955. 158
 Любченко П. М. 02.01–02.09.286, 287. 47
 Лютіков П. С. 07.01–02.09.760. 119
 Лялюк О. 02.01–02.09.288. 47
 Ляшенко Р. Д. 01.01–02.09.42. 10
 Магера А. Й. 10.01–02.09.1106. 188
 Мазур О. С. 09.01–02.09.988. 164
 Мазур Т. В. 07.01–02.09.772. 122
 Мазуренко С. В. 03.01–02.09.398. 64
 Майданик Н. 03.01–02.09.399. 64

- Майданик Р. А. 04.01–02.09.578. 93
 Майдаровский Д. В. 03.01–02.09.400. 64
 Майфат А. В. 03.01–02.09.507. 80
 Макаренко О. Г. 02.01–02.09.144. 26
 Макарова О. 01.01–02.09.13. 10
 Макарова О. А. 04.01–02.09.579. 93
 Макарова Т. В. 08.01–02.09.956. 158
 Макарец А. А. 07.01–02.09.797. 126
 Макашов А. В. 09.01–02.09.1063. 180
 Макеев П. В. 03.01–02.09.101. 65
 Макеева О. А. 03.01–02.09.508. 80
 Маковий В. П. 03.01–02.09.102. 65
 Максимова И. А. 01.01–02.09.111. 21
 Максимюк О. Д. 01.01–02.09.11. 11
 Макушин А. А. 02.01–02.09.225. 39
 Мала С. 05.01–02.09.668. 106
 Малента В. 01.01–02.09.45. 11
 Малинин С. 05.01–02.09.624. 101
 Малков В. 08.01–02.09.915. 151
 Малков Д. 11.01–02.09.1192. 203
 Мальцев Д. Л. 03.01–02.09.103. 65;
 06.01–02.09.709. 112
 Мальяренко В. Т. 09.01–02.09.982. 163
 Мальярчук Т. В. 09.01–02.09.1029. 174
 Мамутов В. К. 04.01–02.09.512. 580. 86, 93
 Мамченко П. В. 01.01–02.09.19. 7
 Манасян Г. В. 03.01–02.09.104. 65
 Маркіна І. А. 04.01–02.09.574, 581, 589. 92, 93, 95
 Марко С. І. 08.01–02.09.889. 144
 Марочкін І. Є. 10.01–02.09.1137. 193
 Мартинюк Р. 02.01–02.09.170. 30
 Маруженко О. П. 07.01–02.09.872. 140
 Марценюк О. Г. 07.01–02.09.873. 140
 Марченко М. П. 07.01–02.09.792, 798, 802, 803,
 813, 827, 828, 832, 847, 852, 854, 861–863, 867,
 125, 126, 127, 129, 132, 133, 135, 136, 137, 138,
 139
 Маслюк О. В. 09.01–02.09.1045. 177
 Маслиева К. В. 04.01–02.09.517. 87
 Матвеев С. В. 09.01–02.09.1005. 168
 Матвеев П. 03.01–02.09.105, 106, 532. 65, 84
 Матвієнко А. С. 02.01–02.09.289. 47
 Матвійчук Я. В. 08.01–02.09.890. 144
 Матейкович М. С. 02.01–02.09.226. 39
 Матненко А. С. 07.01–02.09.857. 137
 Мацелик М. 07.01–02.09.858. 137
 Мацько М. А. 01.01–02.09.1. 4
 Машков Р. О. 03.01–02.09.107. 65
 Медведев А. В. 05.01–02.09.685. 109
 Медведев К. В. 06.01–02.09.742. 116
 Мелков Г. М. 11.01–02.09.1163. 198
 Мельник О. В. 09.01–02.09.1030. 174
 Мельник О. З. 11.01–02.09.1193, 1194. 203
 Мельник С. 05.01–02.09.686. 109
 Мельник С. Б. 04.01–02.09.581. 93
 Мельничок В. 09.01–02.09.1087. 184
 Мельничук О. І. 11.01–02.09.1161. 198
 Мельничук Т. В. 08.01–02.09.937. 155
 Менліосманова Л. Т. 07.01–02.09.830. 132
 Меньших А. А. 08.01–02.09.916. 152
 Мережко О. 11.01–02.09.1195. 203
 Мигаль С. М. 05.01–02.09.644. 103
 Милакова И. 05.01–02.09.645. 103
 Минникес И. А. 01.01–02.09.16. 11
 Мироненко В. П. 03.01–02.09.509, 510. 81
 Миронов А. В. 01.01–02.09.47. 11
 Миронов И. Б. 03.01–02.09.408. 65
 Мирошник С. В. 02.01–02.09.227. 39;
 07.01–02.09.859. 137
 Митрофанов І. І. 08.01–02.09.891. 144
 Митюков М. А. 02.01–02.09.186. 33
 Мифтахов Р. Р. 01.01–02.09.127. 23
 Михайлов К. В. 08.01–02.09.917. 152
 Михайлов В. В. 09.01–02.09.1088. 184
 Михайлова А. В. 08.01–02.09.957. 158
 Михальнюк О. В. 03.01–02.09.308. 51
 Михальчук Т. В. 09.01–02.09.1046. 177
 Мичко М. 10.01–02.09.1138. 193
 Міма І. В. 01.01–02.09.18. 11
 Мінка П. Я. 09.01–02.09.1063. 180
 Мінченко О. В. 01.01–02.09.20. 7
 Міняйло М. П. 06.01–02.09.719. 113
 Мірошниченко А. М. 06.01–02.09. 710, 711. 112
 Мічурін Є. О. 03.01–02.09.323. 53
 Мішина П. В. 02.01–02.09.171, 273, 290. 30, 45, 48
 Міщенко А. В. 04.01–02.09.518. 88
 Мкртумян А. Ю. 03.01–02.09.109. 66
 Мовчан А. О. 05.01–02.09.615, 646. 99, 103
 Можаровська Н. О. 03.01–02.09.410. 66
 Мокляков А. 05.01–02.09.647. 104
 Молдован А. В. 09.01–02.09.1031. 174
 Молчанов Р. 03.01–02.09.111. 66
 Мордовцева Т. В. 12.01–02.09.1235. 210
 Мороз М. С. 09.01–02.09.1061. 180
 Морозов В. 10.01–02.09.1139. 194
 Морозовська Т. В. 06.01–02.09.743. 116
 Мортіков В. 05.01–02.09.647. 104
 Москалик Н. Г. 05.01–02.09.648. 104
 Москвич Л. М. 10.01–02.09.1113. 189
 Мотренко Т. 07.01–02.09.761. 119
 Мохначев С. 04.01–02.09.582. 94
 Мохначева Е. 04.01–02.09.582. 94
 Музыка А. І. 11.01–02.09.1169. 199
 Музыченко П. П. 01.01–02.09.80. 16;
 04.01–02.09.594. 95
 Музыка О. А. 12.01–02.09.1236. 210
 Муканов Р. Ж. 08.01–02.09.958. 158
 Мурзина Т. К. 07.01–02.09.860. 138
 Павроцький В. О. 08.01–02.09.879. 142
 Пагорний Д. С. 07.01–02.09.799. 127
 Пагорний С. С. 07.01–02.09.799. 127
 Надієнко О. І. 05.01–02.09.687. 109
 Назаренко В. 03.01–02.09.412, 533, 534, 724. 66,
 84, 114
 Назаров І. В. 10.01–02.09.1108, 1119. 188, 190
 Назимко Є. 08.01–02.09.918. 152
 Пайденов М. 04.01–02.09.583. 94
 Намясенко О. К. 02.01–02.09.145. 26
 Насимов Г. А. 08.01–02.09.959. 158
 Настечко К. О. 06.01–02.09.712. 112
 Пастіна О. І. 06.01–02.09.713, 714. 112
 Пастюк А. А. 01.01–02.09.81. 16
 Паумкина В. В. 01.01–02.09.112. 21
 Пейбрятенко Г. Г. 01.01–02.09.49. 11
 Педбай В. В. 02.01–02.09.172. 31
 Неживець О. М. 05.01–02.09.688. 109
 Некіт К. Г. 03.01–02.09.413. 66
 Целін О. 01.01–02.09.82. 16
 Целюбина Е. В. 02.01–02.09.228. 39
 Пенашев Ю. П. 01.01–02.09.128. 24
 Песинова С. В. 02.01–02.09.173. 31
 Пестеренко И. А. 07.01–02.09.797. 126
 Нестерович В. Ф. 02.01–02.09.174. 31
 Нестуля О. О. 04.01–02.09.574, 581, 589. 92, 93, 95

- Неугодніков А. О. 07.01—02.09.816. 129
 Нешадин А. А. 12.01—02.09.1237. 211
 Пигматуллин Р. В. 11.01—02.09.1196. 203
 Пижник П. Р. 02.01—02.09.275. 45
 Пикифорова Е. И. 03.01—02.09.414. 66
 Пикифорчук Д. Й. 08.01—02.09.877. 142
 Пикишенко А. В. 05.01—02.09.649. 104
 Ничитайло І. 09.01—02.09.1089. 184
 Нікітін Ю. В. 08.01—02.09.960. 159
 Ніколаєнко Т. Б. 08.01—02.09.919. 152
 Ніколаюк С. І. 08.01—02.09.877. 142
 Ніколенко Л. М. 04.01—02.09.602. 97
 Пімак М. 03.01—02.09.511. 81
 Повиков О. В. 02.01—02.09.191. 34
 Новичкова Г. А. 12.01—02.09.1238. 211
 Новоселов А. С. 09.01—02.09.1093. 184
 Новосельська І. В. 05.01—02.09.650. 104
 Нор В. 09.01—02.09.1006. 168
 Пудненко Л. А. 02.01—02.09.229. 39
 Оборотов І. Г. 12.01—02.09.1239. 211
 Оборотов Ю. П. 01.01—02.09.50. 11:
 12.01—02.09.1233, 1239, 1245, 1253, 1258, 1264,
 1272, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216
 Обрусна С. Ю. 01.01—02.09.113. 21
 Овдиенко Я. 02.01—02.09.175. 31
 Овруцкий А. В. 12.01—02.09.1240. 211
 Овсепян Ж. И. 02.01—02.09.230. 39
 Овчинникова Ю. 04.01—02.09.584. 94
 Овчинский В. С. 11.01—02.09.1161. 197
 Оганесян К. И. 02.01—02.09.231. 39
 Огнев В. Н. 03.01—02.09.415. 67
 Озерникова Т. 05.01—02.09.651. 104
 Озерський І. 10.01—02.09.1140. 194
 Олдашев О. Х. 07.01—02.09.758. 119
 Олейников В. 01.01—02.09.129. 24
 Олійник А. Ю. 01.01—02.09.1. 4; 02.01—02.09.136. 25
 Омельченко Н. Л. 02.01—02.09.176. 31
 Ониськів М. М. 07.01—02.09.773. 122
 Онищенко Г. 03.01—02.09.535. 84
 Оніщенко П. М. 01.01—02.09.51. 12
 Оперук В. 09.01—02.09.1065. 180
 Ординський В. Л. 01.01—02.09.4. 4
 Орехович А. В. 02.01—02.09.232. 39
 Орлова Е. 05.01—02.09.652. 104
 Осауленко С. 02.01—02.09.177. 31
 Осин И. В. 02.01—02.09.233. 40
 Осинцев Д. В. 06.01—02.09.738. 116
 Осіпов С. 06.01—02.09.753. 118
 Остапенко Т. А. 04. 01—02.09.603. 97
 Островский В. В. 09.01—02.09.1103. 186
 Очеретина М. А. 02.01—02.09.234. 40
 П'янова Я. В. 03.01—02.09.471. 75
 Павленко Д. 03.01—02.09.416. 67
 Павлишин А. 09.01—02.09.1032. 174
 Павлік О. 08.01—02.09.972. 161
 Палазян А. С. 12.01—02.09.1241. 211
 Палькина Т. П. 03.01—02.09.417. 67
 Панич П. Ю. 01.01—02.09.65. 14
 Паничкин В. Б. 03.01—02.09.418, 419, 512. 67, 81
 Панов В. П. 11.01—02.09.1163. 198
 Пантыкина М. И. 12.01—02.09.1242. 211
 Панфьорова М. 01.01—02.09.130. 24
 Папієв М. 05.01—02.09.689. 109
 Параниця С. П. 07.01—02.09.774. 122
 Пархоменко П. М. 01.01—02.09.21. 7
 Пастушенко Д. С. 07.01—02.09.861. 138
 Пастушенко Е. Н. 07.01—02.09.861. 138
 Пасютіна О. В. 09.01—02.09.1039. 176
 Патик А. 09.01—02.09.1066. 180
 Патравный И. М. 06.01—02.09.752. 118
 Пацурківський П. С. 03.01—02.09.481, 482. 76, 77
 Пашинский В. В. 09.01—02.09.1090. 184
 Пашко П. В. 07.01—02.09.825, 826, 829—831, 833,
 834. 131, 132, 133
 Пащенко Е. А. 08.01—02.09.961. 159
 Педан В. 08.01—02.09.929. 153
 Пенигин В. Ю. 05.01—02.09.690. 109
 Переверзев В. В. 12.01—02.09.1243. 211
 Передериев Е. 11.01—02.09.1197. 204
 Перепелицына Ю. А. 12.01—02.09.1244. 212
 Перепьолкін С. М. 11.01—02.09.1170. 199
 Перерва Ю. М. 02.01—02.09.146. 27
 Петлюк Ю. С. 06.01—02.09.696. 110
 Петрицин Н. Т. 12.01—02.09.1245. 212
 Петришин О. В. 01.01—02.09.5, 52. 4, 12
 Петришина-Дюг Г. Г. 05.01—02.09.653. 104
 Петров А. А. 02.01—02.09.235, 236. 40
 Петров В. В. 06.01—02.09.744. 117
 Петрова Н. А. 02.01—02.09.237. 40
 Петрова Т. 05.01—02.09.654. 104
 Петровська Н. В. 01.01—02.09.66. 14
 Пилипенко О. А. 08.01—02.09.973. 161
 Пипченко Б. Ю. 07.01—02.09.801. 127
 Пиріг І. В. 09.01—02.09.1067. 180
 Письменницький А. 07.01—02.09.875. 141
 Питеров А. А. 09.01—02.09.1091. 184
 Підвисоцький Р. 08.01—02.09.974. 161
 Підгородинська А. В. 09.01—02.09.1011. 170
 Підлубна О. В. 03.01—02.09.481. 76
 Плавич В. П. 12.01—02.09.1246. 212
 Плахотіна В. М. 09.01—02.09.1044. 176
 Плетенець В. М. 09.01—02.09.1068. 181
 Плетень А. С. 10.01—02.09.1154. 196
 Плешакова Ю. Н. 05.01—02.09.691. 109
 Плугатир М. 08.01—02.09.920. 152
 Побежимова В. И. 07.01—02.09.792, 798, 802, 803,
 813, 827, 828, 832, 847, 852, 854, 861—863, 867,
 125, 126, 127, 129, 132, 133, 135, 136, 137, 138,
 139
 Погорецький М. 09.01—02.09.1007, 1008. 168, 169
 Погребняк С. 02.01—02.09.178. 32
 Погрібний О. О. 06.01—02.09.694, 715. 110, 112
 Погружалська К. 04.01—02.09.585. 94
 Подберезная Л. И. 12.01—02.09.1247. 212
 Подгородинская А. В. 09.01—02.09.1000, 1015, 1016.
 166, 171, 172
 Подковенко Т. О. 01.01—02.09.83. 17
 Подорожна Т. С. 01.01—02.09.22, 53. 7, 12
 Подперковний О. П. 04.01—02.09.604. 97
 Пожар В. Г. 09.01—02.09.1002, 1003, 1012, 1013.
 167, 170
 Позднышов А. П. 07.01—02.09.802. 127
 Поздняков М. Л. 07.01—02.09.817. 130
 Покачалова Е. В. 07.01—02.09.862. 138
 Поликарпова Е. В. 12.01—02.09.1248. 212
 Поляк Н. 05.01—02.09.680. 108
 Полянський Є. Ю. 08.01—02.09.921. 152
 Полянський Ю. Є. 10.01—02.09.1141. 194
 Пономарева Л. В. 08.01—02.09.922. 153
 Попелюшко В. О. 09.01—02.09.983, 984, 989.
 163, 164
 Попов В. В. 12.01—02.09.1249—1251. 212, 213
 Попова А. В. 01.01—02.09.131. 24;
 12.01—02.09.1252. 213

- Попович Є. 10.01–02.09.1142. 194
Порик А. В. 09.01–02.09.1030. 174
Поротикова О. А. 03.01–02.09.309. 51
Портнов А. В. 02.01–02.09.137. 147. 25, 27
Почаева А. ІІ. 03.01–02.09.513. 81
Почечуева О. С. 10.01–02.09.1155. 196
Працовнік Т. Р. 03.01–02.09.536. 537. 84, 85;
11.01–02.09.1198. 204
Пресняков М. В. 06.01–02.09.733. 115
Прилипко С. М. 05.01–02.09.655. 105
Примак В. Д. 03.01–02.09.310. 51
Приходько Х. В. 02.01–02.09.179. 32
Прокопов Д. Є. 01.01–02.09.132. 24
Прокопчук ІІ. Р. 05.01–02.09.656. 105
Прокудина Л. 04.01–02.09.606. 97
Проценко В. 03.01–02.09.421. 67
Проценко В. В. 07.01–02.09.758. 119
Проценко О. 06.01–02.09.745. 117
Процишен М. 02.01–02.09.238. 40
Пухтецька А. 07.01–02.09.778. 123
Пферсманн О. 02.01–02.09.239. 40
Рабінович С. П. 12.01–02.09.1253. 213
Рагозина І. Г. 08.01–02.09.923. 153
Радченко Л. І. 03.01–02.09.422. 67
Разінкова А. В. 03.01–02.09.394. 64
Рассохин І. 02.01–02.09.240. 41
Рахвалова М. ІІ. 03.01–02.09.423. 67
Реєнт О. О. 02.01–02.09.148. 27
Ремизов П. В. 12.01–02.09.1254. 213
Репринцев Д. Д. 05.01–02.09.657. 105
Реус О. С. 05.01–02.09.658. 105
Резнікова В. В. 04.01–02.09.586. 94
Рижов І. М. 08.01–02.09.932. 154
Римар Б. А. 05.01–02.09.616. 100
Рогатинська ІІ. З. 09.01–02.09.1009. 169
Розгон О. В. 03.01–02.09.514. 515. 81
Роздайбіда О. В. 06.01–02.09.725. 114
Романов М. В. 08.01–02.09.975. 161
Романова А. В. 03.01–02.09.424. 68
Романова Л. М. 12.01–02.09.1255. 213
Романович С. 03.01–02.09.425. 68
Романовская О. В. 03.01–02.09.483. 77
Романюк Б. В. 09.01–02.09.1010. 1033. 169, 175
Руденко М. М. 10.01–02.09.1126. 191
Руднев Н. А. 07.01–02.09.876. 141
Румянцев О. Г. 02.01–02.09.241. 41
Рыбакова С. В. 07.01–02.09.863. 138
Рябець К. А. 06.01–02.09.746. 117
Рябко ІІ. В. 01.01–02.09.54. 12
Савич С. С. 03.01–02.09.484. 77
Савчак А. В. 01.01–02.09.123. 23
Савченко А. В. 08.01–02.09.924. 153
Савченко О. Ю. 04.01–02.09.587. 94
Савчук К. 11.01–02.09.1199. 204
Сагайдак О. П. 11.01–02.09.1165. 198
Сазонникова Е. В. 02.01–02.09.242. 41
Сайфуліна Ю. 01.01–02.09.84. 17
Саламова С. Я. 08.01–02.09.976. 161
Сардачук П. Д. 11.01–02.09.1165. 198
Саттарова Н. А. 07.01–02.09.864. 138
Сафонов В. Е. 11.01–02.09.1200. 204
Сафронова С. С. 03.01–02.09.516. 81
Сахарова Ю. В. 03.01–02.09.426. 68
Светланов А. Г. 03.01–02.09.306. 50
Свида Т. О. 11.01–02.09.1171. 199
Свинарева Е. А. 08.01–02.09.925. 153
Свириденко Г. В. 07.01–02.09.865. 138
Свистунов А. А. 07.01–02.09.803. 127
Свідерська М. 03.01–02.09.485. 77
Севідов О. А. 09.01–02.09.1047. 177
Седлер Р. А. 02.01–02.09.243. 41
Селезень П. 11.01–02.09.1201. 204
Селезнев В. В. 03.01–02.09.311. 51
Селюк С. А. 12.01–02.09.1256. 213
Семенец О. С. 06.01–02.09.754. 118
Семенова В. Г. 12.01–02.09.1247. 212
Сенатор О. Л. 08.01–02.09.894–902. 145, 146, 147, 148, 149
Сенников ІІ. М. 05.01–02.09.659. 660. 105
Сербін М. М. 09.01–02.09.1069. 181
Сергачёва О. А. 03.01–02.09.427. 68
Сергеев В. Н. 01.01–02.09.118. 22
Сергеев Р. С. 07.01–02.09.804. 128
Сердюк В. 04.01–02.09.607. 98
Середа Г. 11.01–02.09.1202. 204
Середа Г. П. 01.01–02.09.11. 5
Серьогін В. О. 02.01–02.09.180. 32
Сибіга О. М. 03.01–02.09.324. 54
Сизая Е. А. 08.01–02.09.977. 161
Сизых Ю. А. 02.01–02.09.217. 37
Сийплікі М. В. 08.01–02.09.892. 144
Симанович Л. ІІ. 05.01–02.09.692. 109
Симин В. ІІ. 07.01–02.09.870. 139
Синицкая О. 04.01–02.09.588. 94
Синицын Е. Ю. 09.01–02.09.1086. 183
Синченко Г. Ч. 12.01–02.09.1257. 213
Сияньвська Я. С. 04.01–02.09.589. 95
Сисоєнко І. В. 03.01–02.09.428. 68
Ситникова А. І. 08.01–02.09.926. 153
Сітайло Л. 03.01–02.09.486. 77
Скабелина Л. А. 10.01–02.09.1156. 196
Скільська Л. Д. 09.01–02.09.1070. 181
Скоблицов П. А. 08.01–02.09.880. 142
Скомороха Л. 10.01–02.09.1120. 191
Скоробогатова Н. В. 01.01–02.09.114. 21
Скоропис О. 05.01–02.09.693. 109
Скригонюк М. І. 09.01–02.09.1011. 170
Скрипіна Ю. В. 09.01–02.09.990. 164
Скрипник О. В. 03.01–02.09.429. 68
Скуляк І. А. 09.01–02.09.991. 164
Скуратов Ю. І. 02.01–02.09.244. 41
Сліпченко В. І. 09.01–02.09.1034. 1035. 175
Слісаренко О. Л. 01.01–02.09.1. 4
Слободян С. А. 03.01–02.09.430. 68
Смазнова І. С. 12.01–02.09.1258. 214
Смахтин Е. В. 09.01–02.09.1071. 181
Смирнов О. В. 05.01–02.09.613. 99
Смыкалин А. С. 08.01–02.09.978. 162
Снежко О. 02.01–02.09.245. 41
Снигирёва І. О. 05.01–02.09.613. 99
Снігур І. І. 07.01–02.09.818. 130
Соболева М. Е. 12.01–02.09.1259. 214
Соболева Я. А. 03.01–02.09.331. 55
Совгиря О. В. 02.01–02.09.181. 32
Советников І. В. 02.01–02.09.246. 41
Сойфер В. К. 05.01–02.09.661. 105
Соколова А. К. 06.01–02.09.755. 118
Соколова ІІ. А. 02.01–02.09.247. 41
Соколова Я. А. 09.01–02.09.1048. 177
Соловійов А. 03.01–02.09.431. 68
Сорокун В. М. 11.01–02.09.1172. 199
Сосна Б. 05.01–02.09.662. 106
Сотнікова К. В. 02.01–02.09.182. 32
Спасибо-Фатеева І. 04.01–02.09.590. 95

- Спирин С. В. 10.01—02.09.1143. 194
 Станіславський В. 03.01—02.09.432. 69
 Старинский П. П. 05.01—02.09.663. 106
 Старостенко Д. М. 06.01—02.09.697. 110
 Статіва І. І. 09.01—02.09.1036. 175
 Статівка А. М. 06.01—02.09.726. 114
 Стахира Л. 03.01—02.09.433. 69
 Стахурський М. Ф. 02.01—02.09.274. 45
 Сташис В. В. 01.01—02.09.9. 5
 Степанишев С. А. 12.01—02.09.1260. 214
 Степанов П. Л. 09.01—02.09.992. 164
 Степанченко В. И. 02.01—02.09.248, 291. 42, 48
 Степнищев С. А. 12.01—02.09.1249. 212
 Стефанчук Р. О. 03.01—02.09.312. 51
 Стеценко В. 03.01—02.09.434. 69
 Стеценко С. Г. 01.01—02.09.11. 5;
 07.01—02.09.762. 119
 Стеценко Ю. В. 09.01—02.09.1012, 1037. 170, 175
 Сторожева А. О. 03.01—02.09.435, 436. 69
 Стороженко С. В. 06.01—02.09.747. 117
 Стоянов М. М. (Стоянов П. М.) 09.01—02.09.1005,
 1007—1009. 168, 169
 Стратонов В. 09.01—02.09.1072. 181
 Стрельцова Е. Д. 07.01—02.09.805. 128
 Стрілець Г. О. 09.01—02.09.1078. 182
 Строган А. Ю. 09.01—02.09.985, 993. 163, 165
 Струнь О. А. 09.01—02.09.994, 1073. 165, 181
 Субботин В. П. 07.01—02.09.803. 127
 Супрун В. В. 03.01—02.09.437. 69
 Сурженко О. А. 04.01—02.09.591. 95
 Сурилов А. А. 04.01—02.09.594. 95
 Суслов Е. 08.01—02.09.906. 150
 Сухарев А. Г. 09.01—02.09.1092. 184
 Сухарев А. С. 07.01—02.09.806. 128
 Сухова Т. Э. 02.01—02.09.249. 42
 Сушик О. В. 07.01—02.09.807. 128
 Сьобарева И. Ф. 03.01—02.09.438. 70
 Таболин В. В. 02.01—02.09.292. 48
 Тагажаева А. Б. 03.01—02.09.439. 70
 Тарануха В. 01.01—02.09.55. 12
 Тарасенко В. С. 05.01—02.09.677. 107
 Тарасенко Л. В. 12.01—02.09.1261. 214
 Тарасов О. 02.01—02.09.250. 42
 Таращук О. 09.01—02.09.1038. 175
 Татаров Ю. 06.01—02.09.716. 113
 Татулич І. Ю. 03.01—02.09.482. 77
 Твердохліб І. М. 09.01—02.09.1049. 177
 Терентьев В. І. 01.01—02.09.12. 6;
 08.01—02.09.927. 153
 Тернавська П. І. 07.01—02.09.831. 133
 Тертишник В. М. 09.01—02.09.995. 165
 Тимофеев Ю. А. 03.01—02.09.465. 74
 Тимошенко В. І. 01.01—02.09.133. 24
 Тирских М. Г. 01.01—02.09.56. 12
 Титаренко Е. П. 03.01—02.09.517. 81
 Титов А. А. 02.01—02.09.252. 42
 Тихомиров Ю. А. 02.01—02.09.251. 42
 Тихонова О. 08.01—02.09.901. 149
 Тичкова О. Ю. 03.01—02.09.325. 54
 Тищенко Е. В. 08.01—02.09.909. 150
 Тищенко О. В. 05.01—02.09.664. 106
 Тімоцько О. 01.01—02.09.57. 13
 Тісногуз В. В. 07.01—02.09.775. 123
 Тітко І. А. 09.01—02.09.996. 165
 Тіщенко В. В. 09.01—02.09.1044. 176
 Ткаченко Е. В. 02.01—02.09.149. 27;
 11.01—02.09.1203. 205
 Толмачев И. А. 03.01—02.09.440. 70;
 09.01—02.09.1081. 183
 Толстенко В. Л. 01.01—02.09.58, 59. 13
 Томин О. О. 06.01—02.09.756. 118
 Торончук І. Ж. 01.01—02.09.85. 17
 Третьяков К. П. 01.01—02.09.60. 13
 Треушников И. А. 12.01—02.09.1262. 214
 Тріпільський Г. Я. 03.01—02.09.472. 75
 Троїцька М. 06.01—02.09.748. 117
 Тропіна О. М. 03.01—02.09.441. 70
 Трофимов М. С. 02.01—02.09.293. 48
 Трудова О. В. 02.01—02.09.252. 42
 Тульчинский Г. Л. 12.01—02.09.1263. 214
 Турчак І. О. 03.01—02.09.326. 54
 Тушканов И. В. 01.01—02.09.134. 24
 Тютюнник Т. В. 09.01—02.09.1079. 182
 Уваров А. 02.01—02.09.253, 254. 42
 Уваров В. Г. 09.01—02.09.1104. 187
 Уенкова О. Г. 03.01—02.09.518. 82
 Узунова О. В. 09.01—02.09.1039. 176
 Уитц Р. 02.01—02.09.255. 42
 Ульянова Г. О. 03.01—02.09.442. 70
 Уривалкін О. М. 01.01—02.09.120. 22
 Уркевич В. Ю. 06.01—02.09.727. 114
 Уруков В. П. 11.01—02.09.1204. 205
 Урукова В. М. 11.01—02.09.1204. 205
 Усенко-Чорна Ж. І. 10.01—02.09.1106. 188
 Уткин С. 03.01—02.09.665. 106
 Фадеева Е. И. 09.01—02.09.1040. 176
 Факас І. Б. 02.01—02.09.150, 183, 27, 32
 Фальковський А. О. 12.01—02.09.1264. 215
 Федина Т. В. 01.01—02.09.109. 21
 Федоровская М. А. 07.01—02.09.832. 133
 Федосеева С. 09.01—02.09.1013. 170
 Федотов І. О. 07.01—02.09.833. 133
 Федун А. 07.01—02.09.866. 139
 Федчук В. Д. 04.01—02.09.543. 87
 Федчук С. І. 07.01—02.09.837. 134
 Филимонов В. 08.01—02.09.928. 153
 Филиппова М. В. 05.01—02.09.611. 99
 Филиппова П. А. 02.01—02.09.256. 43
 Філіп'єв А. О. 03.01—02.09.524. 82
 Філіппова Л. С. 09.01—02.09.1050. 178
 Фільштейн В. Л. 07.01—02.09.776. 123
 Фокина Н. И. 12.01—02.09.1265. 215
 Фоков А. П. 02.01—02.09.257. 43
 Фрицкий Ю. О. 02.01—02.09.151. 27
 Фролов Ю. 08.01—02.09.929. 153
 Фурман Я. В. 09.01—02.09.1051. 178
 Хабло О. Ю. 09.01—02.09.997. 165
 Хайретдинов Р. Д. 02.01—02.09.258. 43
 Харитонов Е. О. 03.01—02.09.314, 443, 444.
 52, 70, 71
 Харитонova О. І. 03.01—02.09.444. 71
 Харючи С. П. 02.01—02.09.259. 43
 Хатаева М. А. 07.01—02.09.819. 130
 Хатунов С. Ю. 01.01—02.09.115. 22
 Хачатурян Ю. А. 05.01—02.09.666. 106
 Химичева Н. И. 07.01—02.09.867. 139
 Хіміч С. 03.01—02.09.445. 71
 Хлестов О. П. 11.01—02.09.1205. 205
 Хобби Ю. С. 11.01—02.09.1206. 205
 Христенко П. 11.01—02.09.1207. 205
 Худик А. М. 07.01—02.09.868. 139
 Хулхачиева И. В. 01.01—02.09.116. 22
 Хуснетдинова Л. К. 03.01—02.09.446. 71
 Хуторян Н. 05.01—02.09.667. 106

- Царьова Л. К. 07.01–02.09.840, 842, 843, 853, 869.
134, 135, 136, 139
- Царюк С. В. 08.01–02.09.968. 160
- Цвік М. В. 01.01–02.09.5. 4
- Цыганков А. В. 03.01–02.09.117. 71
- Цымбал Е. 08.01–02.09.916. 157
- Чабанюк В. Д. 09.01–02.09.998. 166
- Чайковський Ю. В. 11.01–02.09.1181. 201;
12.01–02.09.1266. 215
- Чанишева А. Р. 03.01–02.09.118, 119. 71
- Чаркин С. А. 03.01–02.09.150. 71
- Чашин А. П. 02.01–02.09.260. 43
- Чванкін С. А. 03.01–02.09.187. 77
- Чебан В. І. 10.01–02.09.1121. 191
- Чеботарьова Г. В. 01.01–02.09.86. 17
- Челомбитько Л. В. 02.01–02.09.294. 48
- Чепцов В. В. 07.01–02.09.825, 826, 829–831, 833,
834, 131, 132, 133
- Червінська Л. 05.01–02.09.668. 106
- Червоний Ю. С. 03.01–02.09.192. 78
- Чердаков С. В. 02.01–02.09.261. 43
- Черевко Г. В. 03.01–02.09.315. 52
- Черевко К. 08.01–02.09.962. 159
- Черемных Г. Г. 03.01–02.09.488. 77
- Черкас М. 01.01–02.09.61. 13
- Черкасов К. В. 02.01–02.09.262. 43
- Черкасова О. В. 03.01–02.09.519. 82
- Чернега Р. Т. 02.01–02.09.275. 45
- Чернецька О. В. 02.01–02.09.276. 45
- Черновалюк Ю. Ю. 03.01–02.09.520. 82
- Чернявський С. С. 09.01–02.09.1074. 182
- Черняк Л. Ю. 01.01–02.09.56. 12
- Чечель П. О. 08.01–02.09.951. 157
- Чиждарь К. І. 03.01–02.09.163. 74
- Чижев Б. 05.01–02.09.669. 106
- Чиклаев Р. В. 03.01–02.09.151. 72
- Чистокотин Я. В. 09.01–02.09.1041. 176
- Чистякова А. С. 08.01–02.09.893. 144
- Чорноус Ю. М. 09.01–02.09.1014. 171
- Чугунов П. В. 03.01–02.09.328. 54
- Чудаков М. Ф. 02.01–02.09.263. 43
- Чудик П. О. 02.01–02.09.184, 295, 296. 33, 48
- Чуканов И. А. 01.01–02.09.90, 109. 18, 21
- Чумаков А. Н. 12.01–02.09.1267. 215
- Чуприс О. 07.01–02.09.808. 128
- Чурилова Т. М. 06.01–02.09.728. 114
- Чурикова І. В. 09.01–02.09.999. 166
- Чурпіта Г. 03.01–02.09.152. 72
- Чуряев А. В. 04.01–02.09.592, 608. 95, 98
- Шабалин В. А. 02.01–02.09.261. 44
- Шабалин Н. В. 01.01–02.09.117. 22
- Шаблістий В. В. 08.01–02.09.930. 154
- Шадымов А. Б. 09.01–02.09.1093. 184
- Шайбе П. 09.01–02.09.1015. 171
- Шамаев Г. П. 09.01–02.09.1094. 185
- Шамликашвили Ц. 04.01–02.09.609. 98
- Шандра Р. 01.01–02.09.87. 17
- Шапкин М. А. 10.01–02.09.1105. 188
- Шаповал В. М. 10.01–02.09.1106. 188
- Шаповалов В. 09.01–02.09.1095. 185
- Шапсугов Д. Ю. 01.01–02.09.118. 22
- Шаренко С. Л. 10.01–02.09.1128. 192
- Шарнина Л. А. 02.01–02.09.265. 44
- Шахбазян К. С. 11.01–02.09.1173. 199
- Шахман П. В. 09.01–02.09.1075. 182
- Шахунян М. Г. 04.01–02.09.538. 86
- Шведь В. 06.01–02.09.717. 113
- Шевченко М. Т. 07.01–02.09.834. 133
- Шевченко Я. М. 03.01–02.09.305. 50
- Шевчук О. М. 03.01–02.09.189. 78
- Шевчук О. О. 08.01–02.09.877. 142
- Шейфер С. А. 09.01–02.09.986. 163
- Шелепницька І. 02.01–02.09.272. 45
- Шемшученко Ю. С. 01.01–02.09.8, 10, 62, 5, 13;
04.01–02.09.549, 554, 572, 573, 580, 593, 88, 89,
92, 93, 95; 11.01–02.09.1164. 198
- Шепелева И. А. 03.01–02.09.153. 72
- Шепітько В. Ю. 09.01–02.09.1043, 1076. 176, 182
- Шерегова Ф. О. 05.01–02.09.670. 106
- Шередеко Е. В. 07.01–02.09.870. 139
- Шерстюк В. М. 09.01–02.09.1096. 185
- Шершень Т. В. 03.01–02.09.521. 82
- Шестакова Н. Д. 03.01–02.09.316. 52
- Шестопал С. С. 12.01–02.09.1213. 207
- Шеховцова Л. І. 08.01–02.09.931. 154
- Шилін Д. В. 09.01–02.09.1006. 168;
10.01–02.09.1113, 1127, 1128. 189, 192
- Шилінгов В. С. 01.01–02.09.13. 6
- Шилук Т. О. 07.01–02.09.809. 128
- Шимон С. І. 03.01–02.09.454. 72
- Шимончук І. В. 08.01–02.09.902. 149
- Шин А. Г. 02.01–02.09.216. 37
- Шинкарецька Г. Г. 11.01–02.09.1208. 205
- Шипунова Е. 03.01–02.09.155. 72
- Шиханов В. П. 01.01–02.09.39. 10;
08.01–02.09.963. 159
- Шишка І. 03.01–02.09.456. 72
- Шишкіна Е. В. 11.01–02.09.1174. 200
- Шишко А. В. 01.01–02.09.119. 22
- Шишпарёнок О. П. 02.01–02.09.266. 44
- Шкабаро В. М. 02.01–02.09.297. 49
- Шкитина Д. А. 03.01–02.09.157. 73
- Школик А. 07.01–02.09.820. 130
- Шкута О. О. 03.01–02.09.522. 82
- Шликов Д. В. 03.01–02.09.458. 73
- Шмара О. 08.01–02.09.894. 45
- Шмелев П. Д. 12.01–02.09.1268. 215
- Шпак А. В. 12.01–02.09.1269. 215
- Шпехт Д. Ю. 09.01–02.09.1085. 183
- Шпренгер Г. К. 12.01–02.09.1270. 215
- Шруб І. В. 07.01–02.09.810. 128
- Штангрет М. Й. 12.01–02.09.1271. 216
- Шубенкова Е. 05.01–02.09.624. 101
- Шугрина Е. С. 04.01–02.09.610. 98
- Шульга М. В. 06.01–02.09.718. 113
- Шумило М. М. 05.01–02.09.678. 108
- Шумилов А. Ю. 09.01–02.09.1097, 1098. 185
- Шуміло І. А. 06.01–02.09.726. 114
- Шумов В. В. 09.01–02.09.1042. 176
- Щеглов Б. С. 12.01–02.09.1250. 212
- Щепачев В. А. 02.01–02.09.298, 299, 300. 49
- Шербанюк Л. М. 11.01–02.09.1209. 206
- Шербина В. 05.01–02.09.671, 672. 106, 107
- Шербина В. С. 04.01–02.09.593. 95
- Шербюк П. 05.01–02.09.673. 107
- Шодра О. Ю. 11.01–02.09.1210. 206
- Югов А. А. 02.01–02.09.267. 44
- Юдін З. М. 01.01–02.09.14. 6
- Юзова Д. В. 02.01–02.09.185. 33
- Юрченко Р. П. 09.01–02.09.1016. 172
- Юшин А. В. 02.01–02.09.189. 33
- Якимов А. Ю. 07.01–02.09.821. 130
- Якимова И. 05.01–02.09.674. 107
- Яковенко М. А. 02.01–02.09.268. 44

Яковлева Е. В. 02.01—02.09.269. 44
Яковлев А. А. 11.01—02.09.1175. 200
Якубовська П. О. 11.01—02.09.1211. 206
Янчук А. 03.01—02.09.159. 73
Янчук А. О. 02.01—02.09.152. 28
Янчук А. В. 12.01—02.09.1272. 216
Янчук П. Д. 01.01—02.09.23. 8
Яркіна Н. Є. 03.01—02.09.460. 73
Яркова В. В. 03.01—02.09.465. 74
Ярославцев С. Ф. 06.01—02.09.749. 117
Ярошевська Т. В. 03.01—02.09.327. 54

Ярошенко О. М. 05.01—02.09.675. 107
Ясинок М. 03.01—02.09.461. 73
Ястрембская С. В. 03.01—02.09.490. 78
Яцишин М. М. 08.01—02.09.979, 980. 162

Hayward R. 04.01—02.09.544. 87
Holmes A. 04.01—02.09.544. 87
Kelly D. 04.01—02.09.544. 87
Protsenko K. 07.01—02.09.822. 131
Twigg-Flesner Ch. 04.01—02.09.545. 87

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

- Адвокат. — К., 2008. — № 11 ; 2009. — № 3, 4.
 Адвокат. — М., 2009. — № 1, 2, 4.
 Адвокатская практика. 2008. № 6 ; 2009. № 1, 2.
 Административное право и процесс. 2009. № 1, 3.
 Академический юридический журнал. 2009. № 1, 2.
 Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. 2008. Вип. 41, 42, 43, 44 ; 2009. Вип. 45, 46.
 Актуальні проблеми європейської інтеграції : зб. ст. 2008. Вип. 3.
 Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. — 2009. — Вип. 36.
 Актуальные проблемы правоведения. — 2009. — № 1.
 Арбитражный и гражданский процесс. 2009. № 1, 3.
 Бюлетень Міністерства юстиції України. 2008. № 10, 11—12 ; 2009. № 1, 2, 3, 4—5.
 Вестник Российской правовой академии. 2009. № 1, 2.
 Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. 2007. № 2 ; 2009. № 1.
 Вісник господарського судочинства. 2009. № 2.
 Вісник Київського університету права. — 2008. — № 4.
 Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. — 2009. — Вип. 1.
 Вісник прокуратури. 2008. № 11, 12 ; 2009. № 1, 3, 4.
 Вопросы трудового права. 2009. № 1, 2, 3, 4.
 Вопросы философии. 2009. № 1, 2, 3.
 Государство и право. 2008. № 11.
 Гражданское право. 2008. № 4.
 Держава і право. Юридичні і політичні науки : зб. наук. пр. — 2008. — Вип. 42 ; 2009. — Вип. 43.
 Жилищное право. — 2009. — № 1, 2, 3, 4.
 Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. 2009. № 1.
 Журнал российского права. 2009. № 1, 2, 3.
 Законодательство. 2009. № 2.
 Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. 2009. № 2.
 Известия высших учебных заведений. Правоведение. 2008. № 5 ; 2009. № 1, 2.
 История государства и права. — 2009. — № 1, 2, 3, 4, 5, 6.
 Конституционное и муниципальное право. — 2008. — № 21, 22, 23, 24 ; 2009. — № 1, 2, 3, 4.
 Lex Russica. — 2008. — № 6 ; 2009. — № 1, 2.
 Ленинградский юридический журнал. 2009. № 1.
 Международное публичное и частное право. 2008. № 6 ; 2009. № 1, 2, 3.
 Московский журнал международного права. 2008. № 4 ; 2009. № 1.
 Наследственное право. 2009. № 1.
 Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. пр. — 2008. — Вип. 3, 4.
 Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. — 2008. — № 5, 6.
 Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство : зб. наук. пр. — 2008. — Вип. 461, 474.
 Наше право. 2009. № 1, 2.
 Потаріус. 2009. № 1.
 Персонал. 2008. № 3—4.
 Підприємництво, господарство і право. 2008. № 10, 11, 12 ; 2009. № 1, 2, 3, 4.
 Право и государство: теория и практика. 2009. № 1, 2, 4.
 Право и политика. — 2009. — № 1, 2, 3, 4.
 Право и экономика. — 2009. — № 1, 2, 3.
 Право України. 2008. № 10, 11 ; 2009. № 1, 2, 3, 4.
 Правовая политика и правовая жизнь. 2009. № 1, 2.
 Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. 2008. Вип. 97, 99 ; 2009. Вип. 100.
 Российский следователь. 2009. № 1, 2, 3, 4.
 Российский юридический журнал. 2009. № 1, 2, 3.
 Северо-Кавказский юридический вестник. — 2009. — № 1, 2.
 Семейное и жилищное право. — 2009. — № 1, 2.
 Следователь. 2009. № 1.
 Современное право. 2009. № 1, 2, 3, 4.
 Социальное и пенсионное право. 2009. № 1, 2.
 Сравнительное конституционное обозрение. 2009. № 1, 2.
 Судебная экспертиза. 2008. № 4 ; 2009. № 1.
 Судебно-медицинская экспертиза. — 2009. — № 1, 2.
 Трудовое право. — 2009. — № 1, 2, 3, 4.
 Уголовное право. 2009. № 1, 2.
 Уголовное судопроизводство. 2008. № 4 ; 2009. № 1.
 Україна: аспекти праці. 2008. № 7 ; 2009. № 1, 2, 3.
 Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління. 2009. Вип. 1.

Философия права. — 2009. — № 2, 3.
Философские науки. — 2009. — № 3, 4.
Финансовое право. — 2009. — № 1.
Хозяйство и право. — 2009. — № 2.
Гражданский. — 2009. — № 1.
Вестник Киевского университета права. — 2008. — № 3, 4 ; 2009. — № 1, 2.
Экологическое право. — 2008. — № 5, 6 ; 2009. — № 1, 2-3.
Юридические науки. — 2009. — № 1, 2.
Юридический мир. — 2009. — № 2.
Юридична Україна. — 2008. — № 10, 11, 12 ; 2009. — № 1, 2, 3, 4.
Юридичний журнал. — 2009. — № 1, 2.
Юридичний радник. — 2008. — № 5 ; 2009. — № 1, 2.
Юриспруденція: теорія і практика. — 2008. — № 10, 12 ; 2009. — № 1, 3.
Юрист. — 2009. — № 2.
Юрист-правовед. — 2009. — № 1, 2, 3.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- Авт. ком. — авторський коментар
 Автореф. дис. — автореферат дисертації
 Акад. — академія
 АПК РФ — Адміністративно-процесуальний кодекс Російської Федерації
 Асист. — асистент
 Асп. — аспірант
 БК РФ — Бюджетний кодекс Російської Федерації
 ВАС РФ — Вищий Арбитражний Суд Російської Федерації
 ВЕЗ — вільна економічна зона
 Вибор. коміс. — виборча комісія
 Вид. — видання; видавничий
 Вид-во — видавництво
 Викон. — виконавець
 Вип. — випуск
 ВК РФ — Водний кодекс Російської Федерації
 ВПЗ — вищий навчальний заклад
 Внутр. — внутрішніх
 ВР України — Верховна Рада України
 ВС РФ — Верховний Суд Російської Федерації
 ВСУ — Верховний Суд України
 ГК України — Господарський кодекс України
 ГК РФ — Гражданский кодекс Российской Федерации
 Голов. ред. — головний редактор
 Гос. — государственный
 ГПК України — Господарсько-процесуальний кодекс України
 ДДУВС — Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
 Держ. — державний
 Доп. — доповідь
 Допов. — доповнене
 Доц. — доцент
 ЕК України — Екологічний кодекс України
 ЄС — Європейський Союз
 ЖК РФ — Жилищный кодекс Российской Федерации
 Зб. наук. пр. — збірник наукових праць
 ЗК України — Земельний кодекс України
 ЗМІ — засоби масової інформації
 ЗУ — Закон України
 Изд., перераб. и доп. — издание переработанное и дополненное
 Изд-во — издательство
 Ин-т (ин-т) — институт (інститут)
 Іст. — історичних
 Канд. — кандидат
 КАСУ — Кодекс адміністративного судочинства України
 КВК України — Кримінально-виконавчий кодекс України
 Кер. — керівник
 КЗпП — Кодекс законів про працю
 КК України — Кримінальний кодекс України
 КМ України — Кабінет Міністрів України
 КНУ ім. Т. Шевченка — Київський національний університет ім. Т. Шевченка
 КоАП РФ — Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях
 Конф. — конференція
 КПК України — Кримінально-процесуальний кодекс України
 КпШС — Кодекс про шлюб та сім'ю
 КСП — колективні сільськогосподарські підприємства
 КУ — Конституція України
 КУПАП — Кодекс України про адміністративні порушення
 Лаб. — лабораторія
 ЛК України — Лісовий кодекс України
 ЛНУ ім. І. Франка — Львівський національний університет ім. І. Франка
 Л-ра — література
 МК України — Митний кодекс України
 Моногр. — монографія
 Навч. — навчальний
 Наук. — науковий
 Нац. ун-т — національний університет
 НДС — налог на добавленную стоимость
 НК РФ — Налоговый кодекс Российской Федерации
 Общ. ред. — общая редакция
 ОВС — органи внутренних справ
 ОНЮА — Одеська національна юридична академія
 ОРД — оперативно-розшукова діяльність
 Отв. — ответственный
 Пед. — педагогический
 Переробл. — перероблений
 Політ. — політична
 Посіб. — посібник
 Прав. — правова
 Практ. — практичний
 Пробл. — проблеми
 Ред. — редактор
 Респ. міжвід. наук. зб. — республіканський міжвідомчий науковий збірник
 Сб. науч. тр. — сборник научных трудов
 СВК — сільськогосподарський виробничий кооператив
 Сер. — серія
 СК України — Сімейний кодекс України
 СІД — Співдружність Незалежних Держав
 Сост. — составитель
 СОТ — Світова організація торгівлі
 Ст. — стаття
 СЕЗ — свободная экономическая зона
 Т. — том
 ТК РФ — Трудовой кодекс Российской Федерации
 ТОВ — товариство з обмеженою відповідальністю
 Укр. акад. держ. упр. — Українська академія державного управління
 УК РФ — Уголовный кодекс Российской Федерации
 Ун-т — університет
 УПК РФ — Уголовно-процесуальный кодекс Российской Федерации
 Упоряд. — упорядник
 Упр. — управління
 Учеб. — учебный
 ФЗ — Федеральный закон
 ФРН — Федеративна Республіка Німеччини
 ХПК РБ — Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь
 ЦК України — Цивільний кодекс України
 ЦПК України — Цивільно-процесуальний кодекс України
 Ч. — частина
 Экон.-прав. — экономико-правовой
 Юрид. — юридичний

ЗМІСТ

Передмова	3
12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень	
Теорія держави і права	4
Історія держави і права України	13
Історія держави і права зарубіжних країн	18
Історія політичних і правових учень	22
12.00.02 Конституційне право; муніципальне право	
Конституційне право України	25
Конституційне право зарубіжних країн	33
Муніципальне право	45
12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право	
Цивільне право	50
Цивільний процес	73
Сімейне право	78
Міжнародне приватне право	82
12.00.04. Господарське право; господарсько-процесуальне право	
Господарське право	86
Господарсько-процесуальне право	95
12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення	
Трудове право	99
Право соціального забезпечення	107
12.00.06. Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право	
Земельне право	110
Аграрне право	113
Екологічне право	114
Природоресурсне право	117
12.00.07. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	
Адміністративне право	119
Адміністративний процес	128
Митне право	131
Фінансове право	133
Інформаційне право	140
12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право	
Кримінальне право	142
Кримінологія	154
Кримінально-виконавче право	159
12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність	
Кримінальний процес	163
Криміналістика	176
Судова експертиза	182
Оперативно-розшукова діяльність	185
12.00.10. Судові установи; прокуратура та адвокатура	
Судові установи	188
Прокуратура	191
Адвокатура	194
12.00.11 Міжнародне право	197
12.00.12. Філософія права	207
Показник імен	217
Показник періодичних та продовжуваних видань	228
Список скорочень	230

Підписано до друку 30.06.2010. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Гарнітура «Літературна». Друк офсетний. Ум. друк. арк. 26,74.
Тираж 100 прим. Зам. № 67.

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2. Тел. (048) 777-48-79
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 1374 від 28.05.2003 р.